

Prototürk Bilginlerine Göre ASTROFİZİK

Kâzım Mirşan

K. MİRŞAN TARAFINDAN YAZILAN DİĞER KİTAPLAR

(İsteme adresi: Çevre Sok. 8A/3, 06680 ANKARA)

Türk Metriği: En eski çağlardan bugüne kadar kullanılmış bulunan Türk şiir vezinleri; Türk dilinin morfolojisi, sinharmonisi, vurgu kaideleri, ve fonetiği. 94 sahife, İstanbul 1966.

Hiperstatik Sistemlerin Eşdeğer Yükler le Hesabı: Türlü yük halleri için eşdeğer yük cetvelleri ve, bunlara göre, düz, guse-
li, dairevî kirişlerden olkunan sistemlerin (çerçevelerin!) eğil-
me ve burulma momentlerinin hesabı. Almanca, 65 s., Ankara 1968.

Prototürkçe Yazıtlar: Şimdiye kadar hiç okunamamış, veya ancak bazı sözleri okunabilmiş olan Türk yazıtları, Türkler tarafından kullanılan alfebe şekilleri, Türklerin prehistorik tarihlerinin dualite teorisine göre analizi. 108 sahife, Ankara 1970.

Protogrekçe Yazıtların Deşifre Edilmesi: Eski Yunanca ola-
rak okunamamış olan yazıtlar ve bunların Proto-Prototürkçe olduk-
larının gösterilmesi. Almanca, 74 sahife, Ankara 1973.

Akınış Mekanığı ALTI YARIQ TİĞİN: Kişi-oğlunun yaradılışın-
dan beri geçirdiği evolusion basamaklarını dile getiren bir TÜ-
RÜK'çe (Prototürkçe!) metin ve bu metnin tefsir ve analizi. Ayırı-
ca 16 sahife sözlük. 182 sahife, Ankara 1978.

Prototürkçeden Bugünkü Kürtçeye: 180 adet Kürtçe sözün Pro-
totürkçe, Tatarca, ve Türkçe kökenli olduğu. 60 sahife, Ankara 1983.

**Urqun-Seleñe Yazıtları için Kabul Olunan Tarih Tespitle-
rinin Yeniden Gözden Geçirilmesi:** Türklerin kendilerine mah-
sus tarih tespit sistemleri bulunduğunu ve bu sisteme göre yapı-
lan tespitlerinin Herodotus, Prokopius, Rufus Quintus Curtius ve
Çinliler tarafından yapılan tarih tespitleri ile intıbak ettikle-
rini gösteriyor ve bu alanda yapılan hataları düzeltiyor (Türk-
Kültürü Mecmuasının "nisan ve mayıs 1983" sayıları). 28 sahife.

Anadolu Prototürkleri: Doğu Anadolu da ISUB-ÖG, ve Batı Ana-
doluda UW-ON yazıtları olmak üzere, Anadoludaki en eski Prototürk
yazıtları, ve bunların Sibir ve Orta Asya yazıtları ile mukayesesi.

Türklerin ÖNRE BİNA BAŞI tarafından yazılan "en eski" tarihle-
ri, ÖKÜLİ ÇUR tarihi; Arapçadaki Prototürkçe sözler; İskitler, Sa-
kalar, Qarluqlar, ve Kürtler; Türklerde astronomik tarih tespitleri;
Proto-Prototürkçenin grameri; Hunlarda devlet, askerî teşkilât, hü-
kûmdar, şehir, ve halk adları sözlüğü. 198 sahife, Ankara 1985.

Kâzım Mirşan
Prototürk Bilginlerine göre Astrofizik

Yeni Çığır A.Ş. Bineктаşı Sok. 18/8 Kocatepe-ANKARA

Kapak resmi:

Issık K l'e dökülen bir ırmak kenarındaki mezarda bulunmuş olan altın elbise.

Elbisenin başlığı s.282'deki "kıyruklu yıldız" başlıklarını ve bu başlıkdaki    ok    ON K LM ş gibi kavramları (s.283!) hatırlatıyor. Mezarda bulunmuş olan bir çanak üzerine yazılmış olan yazıda ise şöyle deniliyor:

 G N AN [Haşmetnaablığını taziz etmekte olduğun kişi] ONUY A [kozmoslaşmış olan]     O  [bir O 'dur].UB-OZ [O,Zeus]     -S T S [liderliğine] OZ  T  [ozarak geçmek suretile] ONUY OY  K  - K L [kozmoslaşma mahalline] ALIZ AT [alırmış olan namdır].

Transkripsiyon:

Protot rk enin transkripsiyon alfabesi için "K.Mirşan 1966, Türk Metriği, s.16" ya bakınız! Okuyucunun bu alfebe harflerinden  ,  , N harflerinin kullanılışına alışması için, bunları kitabımızın başlangıç kısmındaki Türkçe metinlerde de (s.7-158!) kullanacağız.

Bütün hakları mahfuzdur.

Copyright   1990 K zım Mirşan'a aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
1 WAZİR / Fizik	25
2 TENRİ / Yoktan Var Ediliş	45
3 PIRA-TİDYA-ASAN-BUD-PAD / Ön Çelişki Halinde Gravitasional Separasion Düşümü	60
4 ERDİNİ YALINLIĞ / Devamlı Durum	67
5 ARIĞ TİRİN / Ötelenen Dirilik	72
6 QARA YİR / Kara Yer	80
7 TİTİR / Ditilen İrilik	92
8 ALQIŞ ALU / Doppler Tesiri	99
9 İSTİM TUTÇI EDĞÜ YILTIZ İSİLGÜ / Quasarlar	104
10 DİYAN / Laser & Maser	110
11 BODI-SATAWLAR / Kationlar	114
12 TOLPI-TÜZÜN / Minkowski Kâinatı	119
13 TAY-PAY LIN-Şİ / Rekombinasion	126
14 AQAŞ / Arkayakadaki, Kara Ten Radiasionu	129
15 BURQAN / Gravitasion	135
16 BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN / Beş Türlü Spektrum Kaynağı	141
17 ONTIN SİNARQI BURQANLAR / Kozmostan Simetrik Gravitasionlar	162
18 UĞANLAR QANI / Zamanlar Grubu	170
19 TANMIŞ ÜZÜTLER, ŞAMAT WİPAŞYAN / Fermion ve Bozonlar	175
20 ÜÇ NOM TİLGENİ / ÜÇ NOM Geometrisi	179
21 YEK-İÇKEKLER, SUW-TOLU & EV-BARQ / Neutronlar, Elektromagnetik Radiasion Dolması ve Van Allen Kuşakları	187
22 SİM KÜZ-EDĞÜ / Gonik Redüksion Bilinci	194
23 TUYU-YAPA / Atom	203
24 KÜDEN / İon	211
25 QIDIĞ / Cavity Resonator	213
26 BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL / Gayri Mu-	

ayyenlik Vak'ası Prensibi	216
27 QALP & YASUQ / Parlık ve Violasion	218
28 QAO-ÇAO / Yavaş Yöntem le Neutron Yaka- lanması	225
29 KÜN TĖKİRİLİĞ / Photoeffekt	230
30 ANUDARA-ÖSELİKSİZ TAPIĞ / Sabit Spatial Enerji	231
31 ĖRDİNİ MUNÇUQLAR / Planetler Durumu	235
32 ACUNLAR / Tabiat Modaları	239
33 QUT BUYANLAR İLİĞİ / Galaksi Merkezi	249
34 MAXA ŞAR-WAQLAR / Topyekûn Elementler Sistemi	255
35 KİŞİ	271
36 IN-ITIRA ÇAL TOORI / Kâinatın Kenarı	278
37 TENRİLİ YİRLİ / Uzaylı	283
UMUĞLAR	287
İndexli Sözlük	288
İnglizceden Prototürkçeye Sözlük	321

Bugün tabiat (TURUM-ARA) bilimlerinin bilginlerinden bahsedildiği zaman, d.ö.370 yıllarında ölen Hippokrates'den başlanılarak, zamanımızın en büyük simalarından Albert Einstein'a kadar gelinecek ve—eğer bu liste 20 isim verilmek suretile kısıtlı tutulmuş ise—onların içinde hiçbir Türk bulunmayacaktır. Halbuki BIRATYA ŞIRI, ATSAN, ASİĞ TUTUN, ÇISUYA TUTUN, UPASANÇ SİLİĞ TİĞİN; QALIM KEYSİ, QAYA QAL, QAMALA, ANANTA ŞIRI gibi Türk bilginleri modern bilimimizin (BİLGE-BİLİĞ'imizin) en değerli eserlerini en eski çağlarda yazmış bulunuyorlar. Daha da ilginç, bu Türk bilginlerine bilgilerini öğreten, ancak eserlerini isimlerini bildirmeksizin yazmış olan UGANLAR'ın adeta "üstün insanlar" olduklarının söylenebilmesi, ve bu isimsiz bilginler le beraber Türk bilginlerinin sayısının, yukarıda sözkonusu edilen, Avrupalı bilginlerden çok çok fazla olmasıdır.

Sevgili Okuyucularım, size bizim UĞ ve OĞUŞ'umuzdan [zaman ve medeniyetimizden] başka bir UĞ ve OĞUŞ'a bağlantılı belgeler okuyacağım. Bunlar İçki Türkistanın Turfan Vîlâyetinde yapılan kazılarda bulundular, ve konuları astrofizik. Ben bu belgelerin sizin için tercümelerini yaptım. Siz onları okuyunca, bu belgeleri yazanların kurdukları "oğuş"un bizim bugünkü "oğuş"umuzdan daha güçlü bir "oğuş" olduğunu anlayacak ve, hatta, onların AYT'tıkları [ifade ettikleri] bilgilere—bugünkü oğuşumuzun verilerine göre—karşı çıkmamızın da mümkün olmadığını göreceksiniz.

Onlar her şeyi biliyorlardı. Atom, ve atomar parçacıklardan ibaret olan proton, elektron, ve neutron; fermion ve bozonlar; enerjinin konservasyonu kanunu; parlık ["parity"] kanunu, ve violasyon; arka yakamızdan gelen karaten radyasyonu; gamma ve X-ışınları; ultraviyole, görünür, ve infrakızıl ışık; radyo dalgaları: bunların hepsi onları bizi ilgilendirdikleri kadar ilgilendiriyorlardı.

Yerimizin geomagnetik alanı, Van Allen Kuşakları ve, hatta, "galaxy" [sanyolu] merkezinin çevresi ve kitlesi, ve bu merkezde bir "kara boşluk" bulunduğu onlar için meçhul değildi. Onlar yerimi -

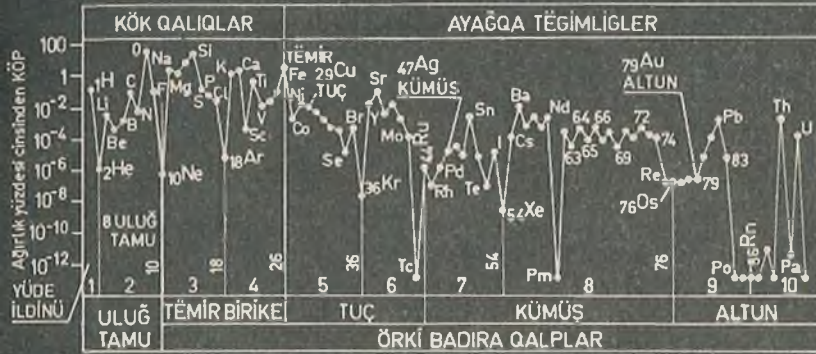
MAXA ŞAR-WAQLAR
(AYAĞULUĞ NAĞARÇUNI BAQŞILAR)

	ACUN YÜZ	BÜĞÜ KODUS	SİM		YITI AĞILIĞ NOMLAR						
			AQİLEĞİ	ADIĞISIZLI	I	II	III	IV	V	VI	VII
TĖGSİN- DÜRTEÇİ QANLAR (AQİĞSİZ OĞUŞLAR)	1	1	1H								
		2	2He		3Li	4Be	5B	6C	7N	8O	9F
	2	3	10Ne		11Na	12Mg	13Al	14Si	15P	16S	17Cl
		4	18Ar		19K	20Ca	21Sc	22Ti	23V	24Cr	25Mn
AYAĞQA TĖGİMLİGLER	TĖMİR-TUÇ	3	5	TĖMİR 26Fe 27Co 28Ni							
			6	36Kr	TUÇ 29Cu 30Zn 31Ga	32Ge	33As	34Se	35Br		
	TĖMİR-KÜMÜS	4	7	44Ru 45Rh 46Pd	KÜMÜS 47Ag 48Cd	49In	50Sn	51Sb	52Te	53I	
			8	54Xe	55Cs	56Ba	57La 58Ce 59Pr 60Nd	61Pm	62Sm	63Eu	64Gd
	TĖMİR-ALTUN	5	9	76Os 77Ir 78Pt	ALTUN 79Au	80Hg	81Tl	82Pb	83Bi	84Po	85At
			10	86Rn	87Fr	88Ra	89Ac 90Th 91Pa 92U	93Np	94Pu	95Am	96Cm

Lanthanidler	57La	58Ce	59Pr	60Nd	61Pm	62Sm	63Eu	64Gd	65Tb	66Dy	67Ho	68Er	69Tm	70Yb	71Lu
Aktinidler	89Ac	90Th	91Pa	92U	93Np	94Pu	95Am	96Cm	97Bk	98Cf	99Es	100Fm	101Md	102No	103Lr
Qazlar	1H	2He	7N	8O	9F	10Ne	17Cl	18Ar	36Kr	54Xe	86Rn				
Sıvıklar	31Ga	35Br	55Cs	80Hg											

Eğer elementleri artan atom sayılarına (protonlarına) göre sıralarsak onların fizikal ve şimik hassalarının periyodik olarak tekrarlandığını görürüz. Yani bu esasa göre tertiplenen MAXA ŞAR-WAQLAR cetvelinde aynı bir dikvi (şakulî) kolonda bulunan elementler aynı mahiyeti gösterirler. Bu mahiyet ise, esas itibarıyla aynı bir enerjileri bulunan ekstranukleer elektronların dağılım ve sayılarına bağlıdır. Bu hassaya "AĞILIĞ" denmektedir. Diğer bir deyimle dikvi sütunlar elementlerin (0'dan 7'ye kadar olmak üzere) TATIĞ (valens)lerini gösterir. Yani aynı bir sütundaki elementlerin en dış kabuklarındaki elektron sayıları aynıdır. Bu AĞILIĞ'ın KODUS değerine ise "NOM" denmektedir.

Elementlerin hepsi aynı bir anda teşekkül etmemiş bulunuyorlar. Türkler bu teşekkül sıralarını 10 adet kütüğe ayırmakta ve en çok 8 valens hali gösteren bu kütüklerden, MAYTIRI sırasına göre her ikisinin bir ACUN teşkil ettiğini söylemektedirler.

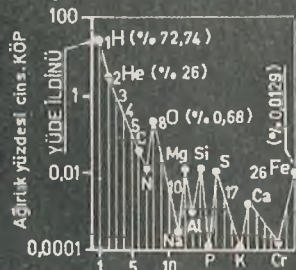

Brian Mason'a göre (*Principles of Geochemistry*, Wiley, New York, 1958) 1'den 93'e kadar atomik sayılı elementlerin yer kabuğundaki KÖP'lükleri (*abundances*) ve bunların Türkçelere göre tasnifi.

Kolaycana buharlaşan (*volatile*) elementlerden ibaret ULUĞ TAMU ("birinci dereceden entropi") yeryüzü elementlerinin ÖN (*primeval*) halidir. Jüpiter, Saturn, Uranus & Neptun gibi dev planetler, H, He ve —metan (CH_4), amonyak (NH_3) ve su (H_2O) hallerinde olmak üzere — C, N, O şeklinde, solar maddenin TAMU (yani *volatile*) elementlerini içermektedir. Buna göre bu planetlerin güneşin TAMU elementlerinden teşekkül ettikleri anlaşılıyor, çünkü (yandaki şekilden anlaşılacağı üzere) güneşin TAMU elementleri 3Li, 4Be, 5B, 9F, 10Ne elementlerini içermemektedir.

Yukarıda söz konusu TAMU YULTUZLARI'na kıyasla, yerin kompozisyonu ise, YULTUZLAR'ı meydana getirmiş olan BULUT-ÖN'ün *nonvolatile* kısmını da içermektedir ki, böyle bir buluta AQİGSİZ OĞUŞ denmektedir. Bunlara KÖK QALIQLAR da denmektedir ve bu sınıfa giren elementleri yalnız BULUT-ÖN'lerde değil, güneşin *photosphere*'inde de görmekteyiz. İşte yerimizin teşekkülünü mümkünkılan demirin sentezini temin eden TİMİR BİRİKE elementleri de AQİGSİZ OĞUŞ elementlerindendir ve, bunlar da dahil olmak üzere, yerimizi karakterize eden elementler TİMİR, TUÇ, KÜMÜŞ ve ALTUN şeklinde 4 gruba ayrılırlar. Bu gruplardan her biri bina göre de TÖRT TOĞUM söz konusudur. Buna karşılık bu doğumlara ulaştıran YOL'lar 5 adettir, yani (ULUĞ TAMU dahil olmak üzere) BİŞ ACUN söz konusudur.

Bunlar dışında, kozmik ışınlarla da elementler bulunmaktadır (TAMU ağırlığı % 99,77). Yerimize döndürten yandan gelen bu ışınlar ağır elementler bakımından yıldızlara nispetle daha zengindirler ve yıldızlarda çok seyrek görülen 3Li, 4Be, 5B'yi de içerirler.

Güneşin KÖK QALIQLAR'ında yüzde cinsinden şu elementler bulunuyor:

H (72,743), He (25,997), C (0,003), N (0,0086), O (0,0086), Na (0,0025), Mg (0,0053), Al (0,005), Si (0,0071), P (0,0006), S (0,0037), K (0,0003), Ca (0,0061), Cr (0,0011), Fe (0,0129) ve Ni (0,0005). Buna göre TAMU elementleri % 99,81 (Space Enc. 1973, s. 203).

iki daireli ve 8'lerden 16 NOM'LUĞ bir temnikat (Mirşan, 1978, s. 178) teşkil etmektedir & buna göre de TÖRT TOĞUM söz konusudur. Buna karşılık bu doğumlara ulaştıran YOL'lar 5 adettir, yani (ULUĞ TAMU dahil olmak üzere) BİŞ ACUN söz konusudur.

zin, güneş ve galaksi merkezi etrafındaki dolanımı dışında, Virgo Takımına doğru hareket etmekte olduğunu, ve quasar'lardan gelen ışıkların kızıla kaymış olduğunu da biliyorlardı. Hidrojen ne şekilde heliüma çevrilmiş, ilk önce teşekkül eden TAMU [cehennem', aynı zamanda 'entropy'] elementleri nelerden ibaretmiş, ve bunlardan başlayarak olkunmuş olan bütün elementar parçacıkların sayısı nekadardır?, —bunları onlar Mendeleev doğmadan önce de bilmişler. Einstein'ın gravitasyon hakkındaki teorisi, Heisenberg'in belirsizlik prensibi; H. Bondi, T. Gold, ve F. Hoyle'in ERDİNİ YALINLIĞ [devamlı durum] teorisi; photoeffekt, Doppler tesiri, Compton tesiri, Mössbauer tesiri, Zeeman tesiri, Fraunhofer çizgileri, Abegg kaidesi, v.s., v.s., —bunların hiçbirisi onların meçhulü değil.

H, He, C, N, O, ve Ne gibi, kolaylık la buharlaşabilen elementlere "hafif volatile elementler" denmektedir. Türkler ise bu elementlerin bulunduğu gruba ULUĞ TAMU elementleri demektedirler, çünkü bu grubun esas elementleri, yerimiz gibi planetlerde değil, güneşimiz gibi sıcak yıldızlarda teşekkül etmiş bulunuyorlar. Diğer taraftan, bu gruba mensup elementlerden Li, Be, ve B'un yıldızlarda pratik olarak bulunmamasına karşılık, kozmik ışınlarda bulunduğu görülmekte, ve, bu itibar la, bunların ışınlar bize doğru gelirken (yani, yıldızlar arası mekânda) istihsal edildikleri kabul olunmaktadır. Buna göre, ULUĞ [birinci dereceden] TAMU elementleri olarak gaz halinde bulunan H, He, N, O, ve F elementleri kalır. Türkler bu elementler dışında kalan elementlere MAXA QALPLAR [sistem parlıkları] demektedir ve bunların sayısını "100 adet" olarak bildirmektedirler ($105 - 5 = 100$). Buna karşılık, TAMU elementleri olan H, He, Li, Be, B, C, N, O, ve F'den sonra gelen, TEMİR, TUÇ, KÜMÜŞ, & ALTUN grupları olmak üzere, 4 YÜZ [cüz] halinde bulunan ÖRKİ BADIRA QALPLAR'ın sayısını ise 96 olarak vermektedirler ($105 - 1 - 8 = 96$). Elementar parçacıkların periyodik cetveline ise MAXA ŞAR-WAQLAR, veya AYAĞULUĞ NAGARÇUNI BAQSI demiş bulunuyorlar. Bu cetvelin birinci satırı YÜDE İLDİNÜ ["intrinsic origination"] denilen "hidrojen" ile başlamaktadır, çünkü madde çeşitlerinin hepsi ondan olkunmuş bulunuyor. Onu takip eden en hafif 8 elemente ise SÊKİZ ULUĞ TAMU [birinci dereceden 8 entropik hâl] demiş bulunuyorlar, çünkü bu elementler—yukarıda da sözkonusu edildiği üzere—yıldızlarda ve, nihayet, yıldızlardan çı-

kan ışınların yıldızlararası BODI-SATAW bulutlarındaki parçacıklar la çarpışmaları ve bundan sonra spallasionları [hafif çekirdek ejeksionları,"yongalanmaları"] neticesinde husule gelmiş bulunuyorlar.Nitekim,"cehennem" manasında kullanılan TAMU sözü "damlama","entropy","spallation" manalarını da ifade edebilmektedir.Neondan (10'uncu elementten) itibaren başlayan elementlere ise ÖRKİ BADIRA QALP [gelişimin synchrotron parlaklıkları] denmekte ,ve bunlar—her birinde 8 valens (= 0,1,2,...,7) çeşitli 2 KÖDÜĞ [kütük] halinde 16 element bulunmak üzere—TĖMİR, TUÇ; KÜMÜŞ, & ALTUN grupları halinde 4 gruba bölünmektedir. Ancak, TĖMİR BİRİKE [demir sentezi] denilen "demir zirvesi" ["iron peak"] ile başlayan son üç gruba—yıldızlar arası atomların (yani,gaz ve tozların) dışında kalan (yani,AQİGSİZ OĞUŞLAR sınıfından olmıyan)"YİRTİNÇÜ elementleri" anlamında— AYAĞQA TĖGİMLİĞLER [konsolide elementler] dendiğini de görmekteyiz.Bunlara göre de,bütün elementlerin 5 ACUN [hilkat,malzeme ailesi] teşkil ettiği söylenmektedir.

Başlangıçta,kozmik ışınlardan olkunan YÜDE İLDİNÜ (yani,hidrojen),ve ondan galaksi merkezinde,veya sıcak yıldızlarda olkunan ULUG TAMU elementleri mevcut idi,ACUN 1! İkinci bir adım olarak,içlerinde ACUN 1 elementleri de bulunan,yıldızlar arası gaz ve tozları görmekteyiz. TĖGSİNDÜRTEÇİ QANLAR [katalizator gruplar] denilen bu AQİGSİZ OĞUŞLAR'dan [yıldızlar arasında akmadan duran substanslardan] meydana gelen şey (yani, yıldızlar) ACUN 2'den ibarettirler.Bundan sonra,3 adet AYAĞQA TĖGİMLİĞ ACUNLAR'ı olkunarak 5 türlü ACUN husule gelmiş;nihayet,ALİNGADTURGU [demontaj] çağı başlamış bulunuyor.

Türlere göre bütün elementler—KİRTGÜNÇ denilen "asıl elementler" le başlamak üzere—10 yöre [10 türlü "gony"] teşkil etmektedirler. AN BAŞI [ıdrak başlangıcı] denilen bu element şu şekilde tarif ediliyor: "KİRTGÜNÇ kanunı valensleri (yani,elementlerin 7 adet valens halini) aşma orijiniidir." Diğer bir deyim le,her KİRTGÜNÇ 7 valens halini mümkün kılan bir yapıya sahiptir;ve,meselâ,He KİRTGÜNÇ'i var edilmiş olmasa idi,Li,Be,B,C,N,O,ve F safhaları (yani,ED-TAWARLARI [mal artıklar]) da olkunamazlardı.

Diğer taraftan,nasıl ki her yöredeki elementlerin

teşekkülünü temin eden şey bu yörenin KİRTGÜNÇ'ü i'fe, KİRTGÜNÇ hallerinin meydana gelmesini mümkün kılan şeye de TÜZÜN YAWAŞ [struktural taç], veya YÜDE İLDİNÜ ["intrinsic origination"] dendigini görmekteyiz. Bu da hidrojen atomundan ibarettir. Bir SÜZÜK KİRTGÜNÇ [asıl gaz] olan bu "taç"ın başlangıçtaki gravitasyon içinde gelişmiş olan bir ÖGRETİNGÜ ["instruction"] olduğu söylenmekte; diğer bir deyimle, maddenin gravitasyondan oluştuğu belirtilmektedir. Böyle bir gelişimde, evveliminde, bir WAX-ŞİK [virtuel parçacık] teşekkülü söz konusudur. Bu ŞİK [var olup olmadığı henüz belirli olmayan şey]—elektromagnetik radiasyon derelerindeki SARGAN otuna benzer şekilde kaba bir yapı hali ile başlamak suretiyle—ULUG İLİGLER [seigniorial menşeler] haline terfi edebilmektedir.

Böyle olmak la beraber, hidrojen de bulunan "bütün elementleri teşkil edebilme gücü" YOQ-ÇIGAY BOLMAQ [kitle defekti] yöntemi ile yavaş-yavaş giderilmekte; buna rağmen, SOGANÇİĞ-BAR usulü [kendi-kendini yeniden inşa ederek devam etme konsepti] ile, YOQ olan her şey yeniden meydana gelerek ERDİNİ YALINLIĞ [devamlı durum] hali husule gelmekte; yani, Tanrımız bizi bir tek defa yaratmış değildir, yaratılma işlemi dün olduğu kadar bugün de devam etmekte, gelecekte de devam edecektir.

Elbette her şeyin bir sonu vardır, çünkü her şey KÖSÜŞ TÖZLÜĞ [köşelenme tutumlu]dur; yani, "köşelenme" bir UMUNÇ [aksiom] halindedir. Fakat köşelenmelerin sonu yeniden meydana gelmenin başlangıcı olacaktır. Nitekim, bir KİRTGÜNÇ yöresinin arka kısmı (arkada bulunan elementler) de ditilmiş i'fe IDALASAR BOLMAZ [artık tahrik olma hali husule gelmez], ve bu hal yeni bir KİRTGÜNÇ'ün doğmasına sebep olur. Aynı şekilde; ilk önce, TÜZÜN YAWAŞ (yani, hidrojen) ile başlayan; sonra, GANDA XAST denilen 4 türlü asıl gazlar (H, He, Ne, ve Ar) safhalarının teşekkülü sona erince, KÜN ORTU (yani, demir zirvesi) ile yeniden başlayan, GANDA-XAST YAÑA denilen AYAĞQA TEGİMLİGLER'in ÜÇ YAWLAQ YOL'u "kılık değiştirmek suretiyle himaye altına alınma" usulü (yani, QARA YİR'e girme) ile son bulmaktadır. QARA YİR i'fe bir "hurda makinası"dır, ve onun sayesinde dünyalar yeniden var edilebilecektir. Çünkü QARA YİR'de bulunan "saf gravitasyon" halindeki KİRTGÜNÇ'den "madde" yapılabilmektedir.

Bazı element çeşitleri—meselâ,lanthanidler (15 adet!) ve aktinidler (15 adet!)—şimik olarak büyük bir benzerlik gösteren elementlerden olkunan seriler halinde bulunmaktadırlar. Böyle serileri Türkler TÜKÜN [ayni bir valense mensup seri] ismi altında "adeta bir tek element" imiş gibi göz önünde tutmuşlar.

TÜKÜNİ QIRQ SĖKİZ ĖDGÜ NOMLAR [BYY,serileri 48 olan gonik elementler] cümlesi AYAĞQA TĖĖİMLİĖ elementlerinin TÜKÜN adedinin 48 olduğunu belirtse gerek ($6 \times 8 = 48$). Ancak,105'inci element olan Ha'nın valensinin V olması dolayısıyla, bu elementten sonra gelen 2 valens boş kalmaktadır! Acaba, yerimiz dışında kalan bazı planetlerde (veya,yıldız sistemlerinde) bu TÜKÜNLER de doludur? (yanı,onlardaki element sayısı 107'midir?), veya bizim bir tek TÜKÜN olduğunu zannettiğimiz bazı TÜKÜNLER çift midir?

Türkler—proton,elektron,ve neutrino gibi—daha küçük parçalara ayrılamayan parçacıklara YİNAQ [potens,"potency"] demekte ve "hidrojen yanması" denilen SİM KÜZ-ĖDGÜ hadisesinde 4 YİNAQ'dan 8 YİNAQ teşekkül edeceğini söylemektedirler.Hakikaten,"proton-proton zinciri",ve "karbon-azot devri" denilen SİM KÜZ ĖDGÜ'lerde 4 hidrojen ionundan (4 YİNAQ'dan) bir helium ionu teşekkül etmektedir ki,bu sonuncu parçacıkta 8 YİNAQ bulunmaktadır (4 proton,2 elektron,ve 2 antineutrino).

Kitleli elementar parçacıklara ASAN-VİR [gravitasyonel belirlilik],veya ASAN-WARUQI [gravitasyonel netice] demiş bulunuyorlar,ve bunların sayısının 12 olduğu söyleniyor:

q1q. TAQI YİME MİN İL TŰZMİŞ BİRLE,İLKİSİZDE BĖRŰ İKİ YİĖİRMİ TŰRLŰĖ ASAN-VİR ATLIĖ TSUY AYAĖ QILINĖ QILTIMIZ ĖRSER ...

Takılmış halde binen ilinme halinde tertipleme (yanı, proton ilâveleri ile yeni çekirdekler teşekkülü) yolu ile, sonsuzdan beri 12 türlü ASAN-VİR isimli teşekküllü himaye etti isek ...

Burda sözkonusu edilen 12 ASAN-VİR şunlardan ibaret olabilir: elektron,milon,meson,proton,neutron,hyperon,ve bunların anti-parçacıkları.Bunlar dışında,metinlerimiz 3 adet ÖSELİKSİZ ĖR halini [kitlesiz parçacığı] de sözkonusu ediyor: photon,elektron

neutrinosu,ve mñon neutrinosu.Bu sonunculara bir ARSLAN olması gereken graviton'u da katar ísek,bütün elementar [ÖNLÜĞ] parçacıkların sayısı 16 oluyor demektir.Bu ARSLAN'a " OĞUŞ " da denmektedir,ve,aslında,her şey ondan doğmuş bulunuyor.

Genel relativíte teorisine bağılı olarak Einstein'inkabul ettiği "mekânın [OS'un] yapısı" aşağıdaki 2 esasa dayanmaktadır:

- (1) mekândaki maddenin ortalama yoğunluğu her yerde aynıdır;
- (2) mekânın büyüklüğü (diğer bir deyim le,yarıçapı) zamana bağımlı değildir.

Einstein'in bu kabulleri yerine Türkler şöyle diyorlar:"kâinat [ALQU] índuktív,íztropik,ve homogendir." Eğer homogen deyiminin "kâinatın içteliliğinin [muhtevasının] ídentik geçmişli olması" şeklindeki manasını gözönünde bulundurur;yanı,"kâinat geçmişte ne halde idi íse,bugün de öyledir ve gelecekte de öyle kalacaktır" der ísek,bu ifadeden Einstein'ın yukarıdaki iki maddesi ile söylemek istediğı şey de ortaya çıkmış olacaktır. Ancak, Rus matematikçisi Friedman'ın telkínleri,ve Hubble'in galaksilerin ve yıldızların birbirlerinden uzaklaşmakta olduklarını söylemesi üzerine,Einstein kâinatın yarıçapının zamana bağımlı olmadığı görüşünden vazgeçebileceğini belirtir (Einstein,1960,s.84-85). Buna rağmen,Einstein—tecrübelere dayanan astronomik verilere rağmen—irilenen mekân teorisinin mekânın (yanı,kâinatın) sınırlı, sınırsız mı olduğu hakkında bir karara götürmüyeceğini, buna karşılık kendisi tarafından ilk önce kabul edilmiş olan (yukarıdaki) iki hipotezin kâinatın kapalılığını göstereceğini (yanı,kâinatın sonlu olduğunu) söylemekten de geri kalmamaktadır.Hakikaten,TÜ-RÜK'lerin görüşü de Einstein'inki ile aynı bir paraleldedir.

Denecek şudur ki,ben Prototürklerin bize mîras bıraktıkları belgelerin hiçbirinde İLKEVSÜK [İlmî] bir hata bulamadım.Eğer sizler onlarda bazı hatalar bulacaksanız,bunun,metinlerin hatalı olmasından değil,fakat benim onları tercüme ederken bazı hatalar yapmış olmaktan kaynaklanacağı kanaatındayım.Çünkü bu metinlerde geçen İlmî deyimlerin hepsinin tıpatıp karşılıklarını bulabilmek belki de benim için mümkün olamamıştır.Meselâ,"bağımlılık galebesi",veya "gravitasional olkurma" manalarına gelen ASURI sözünü ben—Sanskritçedeki "deva ve asurlar" deyimine de dayanamak suretile—"hidrojen atomu" şeklinde değerlendirmiş bulunmaktayım. Bu

değerlendirmedeki "bağımlılık galebesi" kavramı "proton ile elektron arasında teessüs eden bağımlılık" anlamındadır. Ancak, bu sözün geçtiği metinde (BQ!) magnetizma konusu işlenmekte, ve, bu itibar la, elektrisite ve magnetizma arasındaki bağımlılık sözkonusu olabilmekte; yani, ASURI'nın "magnetizma" anlamında olması ihtimali ortaya çıkmaktadır. Ancak, metnimize göre magnetizmanın tarifinin (hidrojen zirvesinden sonra demir zirvesinin gelmekte olması dolayısıyla) yapılmış olması çok daha kuvvetli bir tahmindir.

Diğer taraftan, ASURI sözü hem "madde" kavramını ifade edebilen "gravitasyon", hem de atomar yapı (veya, galaktik yapı) kavramını temsil eden "magnetizma" manalarının her ikisini de AL-ALTAĞ [mündemç] olabilir. Nitekim, Einstein'ın yukarıda sözkonusu ettiğimiz iki hipotezi; yani, (sonradan terketmiş olduğu) "yevcüt alan teorisi" ["Einheitliche Feldtheorie"], gravitasyon ve elektromagnetizmayı aynı bir formüle ulaştırıyor: $G + \lambda g = 8\pi T$.

Burda G—gravitasyonu karakterize eden geometrik objeden (diğer bir deyim le, kurbdan) ibaret—Einstein I-İGAÇ'ı [tenzorü]dür, ve λ 'ya Einstein "kozmojlojik sabite" demektedir. T ise OS-UG'da [mekân-zamanda] madde ve enerjinin dağılımını ifade eden simetrik bir I-İGAÇ'dır. Buna göre, biz bu I-İGAÇ'ı "madde" kavramının s.8'deki cetvelde gösterilen 10 kütüğü olarak düşünebiliriz. Nitekim, bu alan değizlemeleri kurb komponentlerinin 10 adet lineer kombinasyonundan ibarettir (Van Nostrand's S.E., 1976, s.1208). g'ye "metrik I-İGAÇ" denmektedir. Ancak, yukarıda sözkonusu ettiğimiz ikinci hipotezi iptal eder sek, değizlememiz şu şekli alacaktır: $G = 8\pi T$. Burdaki G'nin gravitasyon (yani, obje) ile ilişkili bir aza olması dolayısıyla, onu "madde" şeklinde tefsir etmek ister sek, değizlememizi şu şekilde anlatabiliriz: madde 10 katlıdır, ve Türkler bu 10 katı bulunan şeye ON demiş bulunuyorlar. Yani, ON "kozmos" demektir!

Bu insanlar kimlerdi? Yeryüzü insanları mı, yoksa yıldızların birinden mi geldiler? Veya yıldızlardan birinde kurulan bir medeniyetin olkundurduğu bilimi telepatî yolu ile mi öğrendiler? Veya bu bilgiler onlara Tanrımız tarafından mı bildirildi? Bu hususlarda ben de sizler kadar bilgisizim. Ancak, konunun—bilim bakımından bir güncellik teşkil etmesi dolayısıyla—"bilinmiyor" de-

nilerek geçiştirilmesi de mümkün olmadığından, benim yapmam gereken en iyi şey sözkonusu OĞUŞ'u [medeniyeti] kuranların menşeleri hakkında bir teori geliştirilebilmesi için gerekli bütün bilgileri toplamak ve aktarmak olacaktır, ve ben de bu önsözümde bunu yapmaya çalışacağım.

İlk önce şunu belirtmeliyim. Belgelerin dili, benim "Prototürkçe" dediğim, Türklerin ön dilleri sınıfından bir QODI-ÖZÜ [prototip]. Ancak, bu konuya geçmeden önce, şunu sormamız gerekecek: Bu belgelerin içinde yazılış tarihleri belirtilmiş olanları var mı?

Evet, var. Hem de iki adet. Ancak, tarihleri belirtilmiş olan bu iki yazının her ikisi de geç çağlara ait yazılar olma izlenimi veriyor (yani, onların "ortijinal" yazılar olma ihtimali çok zayıf).

Bu yazılardan biri ÇISUYA TUTUŃ tarafından yazılmış bulunuyor ve d.ö.10.9.524 tarihini taşıyor. UPASANÇ SILİĞ TİĞİN tarafından yazılmış olan ikincisi ise d.ö.1.6.523 tarihli (Mırşan, 1985, s.166). Bu iki yazının yazarlarının isimlerinin de belirtilmiş olması ise, aynı zamanda, onların geç çağlara ait BİTİĞ'ler [yazılar] olduklarının da delili, çünkü çok erken çağlara mensup yazıların hiçbirinin yazarı kendi ismini bildirmiyor.

Tarihi söylenmemiş olmak la beraber, yazarının ismi söylenmiş olan yazılardan biri QOLUTI [Dekan] ATSAŃ tarafından kaleme alınmış bulunuyor. Bu yazıda geçen aşağıdaki cümleden, hakikaten, belgelerin "ortijinallerinin" çok eski tarihli oldukları meydana çıkıyor: "Bunların (yani, ortijinal ifadelerin) kozmogonisini, ben ATSAŃ kendim, statistiklendirmem neticesinde, kozmik manifestasyon teminatları ile konzekutiv pulzasionlar başladı." (s.119!).

Buna göre ATSAŃ eski belgelerde bildirilen bilgileri statistiklendirmiş ve bu statistiklerin neticelerini (yani, konularını) 6 satırlı kupleler halinde yazmış bulunuyor. Yazısının son sözünde o şöyle diyor:

**AT. ÖGE YÜKÜNMİŞ BUYANIMIN EVİRERMEN, ÖRGÜT TUDÇI KÖNİ KİRTÜ
NOM NOMLADAÇI ÖĞİN ULLÜĞ TUYUNMİŞMEN BOLMAQIM ÖZE, ÖDÜĞÇİSİZ
ADINLARQA UMUĞ BOLAYIN.**

Felsefi manifestasyonumu formüle ederken, konsept itibarıyla konvensional (yani, tabiat hadiseleri çerçevesi içinde kalan) NOM vazedicci felsefe alanında birinci dereceden tecrübeli

olmam dolayısıyla,"indeterminative" [taallükatsız,mesnettar olmıyan] (yanı,tabiatta var olmadıkları halde,var oldukları ileri sürülen) metabolizmalara [değişim hallerine] karşı referens olayın (yanı,yazılarım okunarak,yalnız iddiaların düzeltileceğini ümit etmek isterim).

NOM [ON-OM],kozmosun teşekkül davranışı;değişim (KÜ-SÜŞ) yapan,ve transforme olan bir şeyin önceki haline nispeti (yanı,atom hallerinden birinden hareket le diğer bir atom haline geçiş); madde hallerini temin eden kanun (kuvvet,yöntem,davranış,çevrilme);madde teşkil etme kanunu;Ė R D İ N (yanı,"lead";meselâ,elementlerin "valens" hali);yeniden teşekkül etmiş olan QOĞ (meselâ,H'den husule gelen He gibi); yanı ,NOMLARTA QATIĞLANU [MB,NOM'lar halinde katı halle gelme]; kozmik omkırılma [koparılma] (meselâ,atomların neutronlardan proton koparıp almaları,ve,bu yol la, yeni bir element şeklinin teşekkülü); kozmik omak [kuvvet,destek](meselâ,atom çekirdeği ile elektron arasındaki çekim kuvveti); Yunancası "nomos" [kanun]; Sanskritçe "vinaya" [disiplin,davranış]; fizik alanında "dinamik (yanı,değişebilmiş) momentum".

Metinlerde NOM sözüne şu manalar verilebilmektedir :

- (1) kozmosun temel kanunu,kanun; (2) "centrypetal" kuvvet ;
- (3) (elektromagnetik,kuvvetli,ve zayıf olmak üzere) dinamik interaksion; (4) temayüz (yanı,bir halde bulunurken,kendini diğer bir halde belli etme); (5) elementar parçacık (yanı, AĞILIĞ NOM); (6) açı momentumu; (7) bu saydıklarımızın hepsinin ortak vasfı.

Burda ATSAÑ eski belgelere "konvensiyonel kanun vazedicisi fel-sefe" ismini vermekte,ve—kendisinin bu felsefeye dayandığını belirterek—hatalı yorumlar yapılmaması için,yazıları ile talebelerine rehber olacağını ümit ettiğini söylemektedir. Ancak, bu hatalı tefsirleri yapanlar;yanı,ÖDÜĞÇİSİZ ADINLAR [mesnetsiz metabolizma ileri sürerler] kimlerdir?

Bu cümle ile işaret edilen kimselerin Buddha (d.ö.563-483) fel-

sefesi mensupları olması kuvvet le muhtemeldir,çünkü onun felsefesinin fizik ve astrofizik bilimleri ile hiçbir ilişkisi kalmamış olduğunu bilmekteyiz.Buna göre ATSAÑ TAQŞUTLARI'nı "beşinci yüzyılın ortaları" (d.ö.524 öncesi) şeklinde tarihlendirebileceğiz demektir.

BIRATYA ŞIRI tarafından yazılan metnin aşağıdaki sonsözünde de,ATSAÑ sonsözünün hemen-hemen aynısı olan bir içtelik [mündercat] görmektedir:

BS. ALQU ÖDTE SÖZLER ÜÇÜN KENTÜ ÖZÜM,ATINLARQA KERCEK BOLĖAY
SAQINÇ ÖZE,ANĖA-MUNĖA YİĞIP QOŞDUM,BIRATYA ŞIRI, ASİĞ BOLUP
TINLIĞLARQA BURĖAN BOLZUNLAR.

Univerzal eralarda ifade edebilmek için kendi şahsiyetimi, nam sahibi kimselere karşı gözönünde bulundurulması gerekli tedbir ile,anca-bunca istif ederek nazmettim,ben BIRATYA ŞIRI, bunlara bağımlı kalmaları muhtemel olanlara "müessir" olsunlar diyerek.

Burda BIRATYA ŞIRI "orijinal" metinleri yazanlara ATINLAR [söz sahibi kimseler] diyor ve eserini onların ifadelerine sadık kalarak meydana getirdiğini söylüyor.Bu kimseleri ifade etmek üzere kullanılan diğer bir deyim de UĞANLAR sözüdür.Bu sözün manası "zaman la gelişen hadiseleri doğru olarak yorumlayabilenler" şeklinde olmalı.Bunlar,elbette,eski belgeleri meydana getirenlerdir,çünkü UĞANLAR deyimini kullanan ismi meçhul yazarın kendi profesörünü bile UĞANLAR sınıfına sokmadığı anlaşıyor. Halbuki,onun kendi profesörü de astrofizik alanında yepyeni keşiflerde bulunan bir bilgidir (OB).Diğer taraftan, eğer bu ÖZ BAQŞIMIZ bir UĞAN ise, OB aradığımız eski belgelerden biri olacaktır!(s.46 ve 174!).

Ancak, OB'yi eski belgeler arasına sokmamamızın önemlice bir gerekçesi var: Bu yazı bir nesir değil,bir nazım [TAQŞUT],ve eski belgelerin TAQŞUT halinde yazılmamış olmaları gerekir.Nitekim,en eski belgelerden olan BTYÖ "düz yazı" halinde.

Yazıların eski belgeler le ilişkili olduklarına işaret eden en mühim özünçelik onlarda,A,AW,OM,SWA,XA,ŞI,SI,LIN-XUA,Dİ-YAN,TSUY,SADU-SADU,QAQ-ĖAQ,TÜÜ gibi,Türk dilinin tek he-

celi çağına aitt olması gereken sözlerin geçmesidir.Yanî,eski belgeler çok-çok eskidirler. BTYÖ'de ise,bu tek heceli dilin bir cümlesi de geçiyor: NIMA-UU AMITA BAYA OM SÎM-ARTA AWA-ATI SWA-XA. Türklerin bu şekilde konuşmalarının en azından onbin yıl öncesine aitt olması gerekir.Bunu kabul eder sek,eski belgelerin d.ö.6.000 yıllarında yazılmış olmaları gerekecektir.Şöyle ki,dahâ sonra (meselâ,d.ö.3.000 yıllarında) yaşıyan nesiller bu belgeleri "anlıyabilmiş" ve bunların menalarını—kendilerin -den sonra gelecek olan nesillerin anlayabilecekleri bir dil le—"yenî'den yazmış" olmalılar.İşte,BTYÖ bu tipten (yanî,d.ö. 3.000 yıllarında yazılmış olan) bir yazı örneği teşkil ediyor.

Ancak,çok eski olmıyan bir yazının,TK metninin,nesir(düz-yazı) halinde yazılmış olduğunu da görmekteyiz.Bu metinde QUN-FUTSI [Kunfutse;yanî,Konfuçîus] ismi (d.ö.551-478) geçiyor.Diğer taraftan,bu yazının iktibas ve referensler ile dolu bir yazı olduğunu da görmekteyiz.Buna göre,ATSAN —yukarıda sözkonusu "ÖDÜĞÇİSİZ ADINLAR" (s.16)deyimi ile—yalnız Buddha'yı değil,Konfuçîus'u da kasetmiş olmalı.Çünkü Konfuçîusun bu yazıda sözkonusu edilen cümlesi astrofizik kavramlarına yapılan kötü bir telmihden ileri gidemiyor. (s.269-270!).

Bütün bunlara göre,belgelerimizin kronoloğ'sini şu şekilde belirtirtebiliriz:

- Eski belgeler, d.ö. 6.000 yılları.
- Eski belgeleri tercüme eden,veya anlatan ikinci basamak belgeler (nesirler), d.ö. 3.000 yılları.
- Nazım halindeki belgeler ile,referenslere göre yazılmış nesirler, d.ö. 1.000-500 yılları.
- İkinci dereceden (yanî,önemsiz) nazımlar, d.ö. 500'den sonra.

Yazılar Uygur alfabesi ile,kâğıt üzerine,ve fırça kullanılarak yazılmış bulunuyorlar.Ancak,Türklerin—taş üzerine yazıl-gelmiş olan—runik yazılarının fırça ile kâğıt üzerine yazılan misalleri de pek çoktur (Mirşan,1978,s.111).Bu itibar la, fırça ile Uygur yazısı yazmaya alışık bazı ellerin (meselâ, öğrencilerin) BİTİĞ TAŞ [yazılı taş] yazılarını da kâğıt üzerine aktarmış olmaları muhtemeldir.Yanî,onlar—bildikleri Uygur yazısı dışında—eski Türk alfabesini de öğrenmiş bulunmalılar.Bualfebe-yi öğrenmelerinin sebebi ise,elbette,eski yazıları etüd etmek,ve

de Uygur alfabesi ile "yeniden yayınlamak"dır.Nitekim,BQ,TPLŞ, bîlhassa YX,EM,D,AB,S,AAU,UU gibi bazı "eski" yazıların, taş (veya tahta) basma ile değil de,müteharrik harfler dizilmek suretiyle (yani,matbaa tekniği ile) basılan eserler olması (Arat, 1965,s.177),bu yazıların orijinal şekillerinin "runik alfabe" olduğu ve—matbaa tekniğinin gelişmesinden sonra—bunların Uygur alfabesi ile "yeniden basıldıkları" kanaatını uyandırmaktadır.

Böyle olmasa idi—matbaa tekniğinin gelişimi sırasına göre—en eski eserlerin tahta basmalar la,yenilerinin ise müteharrik harfli matbaa tekniği ile basılmış olmaları gerekirdi.

Buna göre,en eski belgelerin yazı orijinallerinin runik alfabe ile yazılan BİTİG TAŞ'lar olması gerekir.Nitekim, ALTI YARIQ TİĞİN'in de orijininin bir BİTİG TAŞ olduğu belirmektedir (Mürşan,1978,s.14).

Hakkaten,çok eski Prototürk harfleri ile yazılmış olan aşağıdaki metinde de,kâinatın teşekkülünün metinlerimize (yani, fizik bilimine) uygun bir tasfirini görmekte,BUDA AWA-TAN SAQA kavramına,ve Budizmin BUDA sözüne tesaduf etmekteyiz:

Yu. UB-UŞ ÖCE UYUS İLE YILQI SİZİME,BUDA-ÖG İYİN ATIM-OQ E-MÜ ERİĞÜY.

Ön-aksiyon [UB-UŞ] tesahübünün [ÖCE] başlangıçtaki [İLE] uyuma hali [UYUS] kondisyonundaki [YILQI] integrasyonuma [SİZİME] BUDA-ÖG'ün ATIM-OQ'u halinde erişirken ...

Metnimiz vakuuma UYUS diyor ve başlangıçtaki UYUS kondisyonunda husule gelen bir UB-UŞ ÖCE'den [ön-aksiyon iyeliğinden]; yani, BUDA-ÖG'den—SİZ diye isimlendirdiği—âlemlerin meydana gelmiş olduğunu ifade ediyor.Nasıl ki, BUDA-ÖG'den ATIM-OQLAR ["displacement quantum"lar] doğmuş ise,kendisinin de öldükten sonra—bir ATIM-OQ halinde—"kendisine tahsis edilmiş" bir integrasyona ulaşacağını söylüyor.

Türklerin runik harflerinin çok eski bir şekli ile yazılmış olan bu yazıyı ben d.8.7.000 yıllarına ait olarak değerlendirmekteyim.Böyle ise,Türkler bu çağlarda bîle astrofizik biliminden haberdar idiler!

Metinlerin bugünkü alışkanlıklarımıza aykırı düşen en mühim ö-

zünçeliği miktatların biremliksiz [birimsiz] olarak sayılar halinde ifade edilmeleri, ve bu ifadelerde okuyucunun biremlik olduğunu zannettiği sözlerin, aslında, konuyu açıklıyan terimler olduğudur. Bunu mısaller göstererek anlatabilmek üzere, galaksimizde türlü safhalar halinde (madde, ışıık, v.s.) bulunan enerjilerin Türkler tarafından ne şekilde ifade edildiklerini görelim.

Bu enerjileri Britannica şu şekilde veriyor (macr., cilt 18, s. 1012, ve cilt 5, s. 204) :

- Galaktik maddenin ortalama yoğunluğu $E = 200 \text{ eV/cm}^3$.
- Kozmik ışınların enerjilerinin galaksiler arası mekândaki yoğunluğu $E = 0,2 \text{ eV/cm}^3$.
- Britannica bu kabulümüzü: "Tahminen $0,6 \text{ eV/cm}^3$ 'den az, belki de $0,1 \text{ eV/cm}^3$ civarında" şeklinde ifade ediyor.
- Mikrodalga halindeki arkayaka radyasyonunun (3°K 'daki) enerji yoğunluğu $E = 0,4 \text{ eV/cm}^3$.
- Galaksilerden çıkan galaksiler arası radyasyon enerjisinin ortalama yoğunluğu $E = 0,008 \text{ eV/cm}^3$.
- Kozmik ışın enerjisinin sabit kalabilmesi için, galaksilerdeki kozmik ışın kaynakları tarafından devamlı olarak verilmesi gereken enerji miktarı—sanîyede $5 \times 10^{-26} \text{ erg/cm}^3$ hesabı ile—yılda tahminen $E = 10^{-6} \text{ eV/cm}^3$.

Şimdi, bu enerji yoğunluklarının metinlerimizde ne şekilde sözkonusu edildiklerini gözden geçirelim.

Galaksimizin ortalama yoğunluğunu metinlerimiz şu şekilde dile getiriyor:

$$\text{BİR MİN YAPIRGAQ} = \frac{200 \text{ eV/cm}^3}{0,2 \text{ eV/cm}^3} = 1.000 \text{ YAPIRGAQ}$$

Buna göre, eğer $\text{YAPIRGAQ} = 0,2 \text{ eV/cm}^3$ der isek, galaksimizdeki madde yoğunluğunu 200 eV/cm^3 olarak buluruz (yukarıya bak!).

Diğer taraftan SUWLAR [elektromagnetik radyasyonlar] elementlerin perîodik sırasının teşekkülünü (yani, madde çeşitlerinin ortaya çıkmasını) mümkün kılan katalizatörlerdir ve, bu itibar la, BİR MİN YAPIRGAQ yerine MİN QO'Ü [bin katalizatör] (yani, SUW'ları meydana getiren "madde") dendiğini de görmekteyiz.

Fizik kanunlarında geçen miktatların biremliksiz olarak ifade-si, bunların değişik alanlarda tatbîkını mümkün kılmaktadır. Buna

mîsal olmak üzere,YAPIRĠAQ kavramını diğ̈er bir şekilde tarif eden aşağıdaki örneğı verebiliriz.

Bir galaksïde bulunan madde SUWLAR vasıtası ile yıkanmakta,ve galaksï çekirdeğinde ve yıldızlarda olkunan madde (H,He,v.s.) U-ZANMAQ'a sıçramaktadır.Bu maddeye LIN-XUA ÇEÇEKLER [yıldız sistemlerinin zifosları] denmektedir (bunların miktarı yıldızlar arası mekânın her cm^3 'ünde 1-2 hıdrojen atomu kadardır).Britanica ÇEÇ'mek üzere SUWLAR'ın karşılaştıkları (çarpıştıkları) madde sütunu miktarının 3-5 g/cm^2 olduğunu (macr.,cilt 5, s.204-205) ve bu SUWLAR'ın [kozmik ışın parçacıklarının] galaksïlerde kalma müddetlerinin 1000^2 yıl tuttuğunun söylüyor. Bu müddetten sonra ,bu SUWLAR galaksïlerinden ayrılacaklardır ve, buna göre, galaksïlerdeki SUWyoğunluğunun sabit kalabilmesi için,bu galaksïlerde yılda $(1/1000^2)$ eV/cm^3 'lük galaksï kaynaklı enerji verilmesi gerekecektir.şimdi,yukarıda sözkonusu ettiğimiz YAPIRĠAQ-ımızın SAN'ını bu enerji miktarı ile ilişkilendirmek üzere,şöyle bir değızlik yazabiliriz: $\text{YAPIRĠAQ}/1 = 1 \text{ eV}/10^{-6} \text{ eV}$.Burdan:

$$\text{LIN-XUA} = 1000 \text{ YAPIRĠAQ} = (1000)^3$$

Diğ̈er taraftan,bir hıdrojen atomunun (protonun) enerjisi:

$$\begin{aligned} E &= mc^2 = 1,67239 \cdot 10^{-24} \times (2,997925 \cdot 10^{10})^2 \\ &= 15,0307 \cdot 10^{-4} \text{ erg} = 9,3825 \cdot 10^8 \text{ eV} \\ &= \text{tahmînen } (1000)^3 \text{ eV} \end{aligned}$$

Buna göre,LIN-XUA'nın yalnız "yıldız sistemi" manasında değıl,"akat bir "atom" şeklinde de kaale alınabilineceğı anlaşılmaktadır.

SUWLAR'ın galaksïlerde kalma müddetleri olan 10^6 yıl,bu müddet sonunda maddenin ALINGADTURGU'su [demontajı] başlıyacağından,şu şekilde açıklanıyor:

BA. ANÇULAYU CQ,QAĞAN QAN QATUN QŪN-TAYZI ALTUN URUĞLARI,ADA-SIZ TUDASIZIN,TŪMEN-TŪMEN YAŞAZUN.

Aynı şekilde,galaksï çekirdeğı manifoldunun dejenarasıonunun ALTUN mensupları (yani,altın sınıfına mensup elementler) — radiöfizotop haller sözkonusu olmaksızın— 10^8 YAŞ'asın.

WAÇRAZAN ÖRGÜN'lerin [radioaktif organların] (yani, radioaktif şimik elementlerin) bulunduğu ALTUN grubu (s.8!) madde teşekkülünün son ACUN'udur, ve bu ACUN teşekkül ettikten sonra artık bir "madde demontajı" (yani, maddenin radioaktifite ile dağılımı) başlayacaktır. İşte, metniniz elementlerin—devamlı olarak yeni-yeni elementler teşkil etmek suretiyle—hayatiyetlerini kaybetmelerine QUN-TAYZI diyor, ve bu şekilde teşekkül eden ACUN-ların ulaşacağı en son ACUN olan ALTUN grubunun değerini şu şekilde ifade etmiş bulunuyor: $YAŞ = 10.000^2 / 1.000^2 = 100$.

Bu sayı YÜZ YÜZEGÜ [topoloji formasyonu], YÜZ YUUCAN, YÜZ QOLTI şekillerinde de belirtilmekte ve ondan astronomik hesap-larda da yararlanılabilmektedir. Bu sayının manasını biz şu şekilde de belirtebiliriz: $YAŞ = (1/1000^2) \text{ eV/cm}^3$ (s.21!) olmak üzere, TÜMEN-TÜMEN $YAŞ = 100 \text{ eV/cm}^3$. Eğer bu galaksi-mizdeki madde yoğunluğu ise, 200 eV/cm^3 olmamalı mıydı?

.Britannica kozmik radyasyonların bir kısmının orijininin galaksi dışında aranması gerektiğini söylüyor (mac., cilt 5, s.204). Buna göre biz, yukarıdaki sorularımıza cevap bulabilmek üzere, galaksimizdeki maddenin 200 eV/cm^3 lük yoğunluğunun yarısının "dış kaynaklı" olduğunu söyleyebiliriz. Hakikaten, McGraw-Hill Encyclopedia of Astronomy'da verilen cetvele göre (1983, s.108-109), TAMU elementleri olan H, He, N, O, ve F dışında kalan 100 elementin astronomik ve kozmik KÖP'lüklerinin ağırlıklarının birbirine nispetinin $1,9891 =$ tahminen 2 olduğunu görürüz. Yani, astronomik MAXA QALPLAR kozmik MAXA QALPLAR'ın 2 katıdır. Buna karşılık, TAMU elementlerinin nispeti tahminen 1 etmektedir. Yani, Türkler 100 sayısı ile yıldızları değil, planetleri gözünün de bulundurmaktadırlar.

ALTUN çağı tamamlandıktan sonra, 1000 YAPIRGAQ'lı güneş sistemi YU'ulmaya başlanmak suretiyle, bir ALINGADTURGU çağı gelecektir. Bu demontajın biremligi "ELLİGER YUUCAN" şeklinde ifade ediliyor (Arat, 1965, s.206). Bu sayıyı, sah.21'de verilenlere göre, şu şekilde elde edebilmekteyiz: $ELLİG = 0,4 / 0,008 = 50$. Güneş sisteminizden ibaret olan BİR MİN YAPIGAQLIĞ LIN-XUA'muz bu biremlik ile yıkandıktan sonra, geriye $1000 - 50 = 950$ sayısı kalacaktır. Kur'an-ı Kerim'de de dile getirilen (Ankebut 14) bu sayı bir çok astronomik hesaplarımızda geçmektedir.

UDUMBAR'ın henüz tamamlıe çözemediğimiz fiziki: BODI-SATAW bulutları, QUT-BUYANLAR, TÖZİN YILITIZLAR, ALTUN YARUQ YALTIRIĞLIĞ SUDURLAR, ALTUN ÖNLÜĞ KÖRKLER, BULUDÇULAYU YİĞİLMİŞ TOY QUMRAĞLAR.

Resimde—Samanyolunun bir kısmını olkınduran—'Monoceros" yıldızresmini karartan bir gazbulutu görölüyor (4.000 ışıık yılı uzaklıkta!).

Yeryüzünde pek çok OĞUŞLAR [medeniyetler] doğmuş ve ÖÇ-MÜŞ [inkıraz etmiş] bulunuyor. Bu doğup öçen OĞUŞLAR'ın en büyüğü, hiç şüphe yok, Prototürk OĞUŞ'udur.

Bu ET'ÜZ [olay] (yani, TOĞMAQ-ÖCMEK) yalnız insanlar tarafından BOLSA'nın [meydana getirilen] OĞUŞLAR'a mahsus değildir. ERDİNİ YALINLIĞ YAN'ına göre, maddeler dünyasında da her şey devamlı olarak doğar ve öçer. Büyük Prototürk bilgini AT-SAN'ı bunu şu şekilde aytıyor [ifade ediyor]:

AT. TURQARU ÖDÜN KÖNÜL-BİLİĞ BASUDÇILIĞIN TUDÇI YİSDİM ERTER -
KEÇER İDİĞLIĞ NOMLAR, TOĞMAQ-ÖCMEK TÖRÜLÜĞ OL ÜRLÜKSÜZ TİTİR,
TUDYAQLANGULLÜĞ, YAPŞINGULLÜĞ ÖZ-TÖZİ YOQ TİP.

TUYUNMIŞLAR İLİĞİNİN BİLGE-BİLİĞİ TURUM-ARA ERDE, QISÇA BİR
QSAN ÖDTE, TOLP ÜÇ ÖDKİ ALQU NOMNUN TÖZİN BELGÜSİN TUYU. YUMQL,
BİR QALISIZ TUYAR ÖDKÜRÜR.

İçinde bulunduğumuz şartların psikolojik baskısını objektiv bir müşabehet le (yani, pozitif ve negatif şartlar halinde) ta-

hakkuk ettiren induktif (yanf, bir şeyden diğer bir şey doğuran) NOMLAR [diğer bir deyim le, içinde bulunduğumuz çağda yaptığımız müşahedelerin psikolojik baskısı altında kabulendiğimiz NOMLAR], aslında, TOĞMAQ-ÖÇMEK kanununa tabi devamlı olmyan (yanf, tranzit) birer ditilmedir (yanf, dalga hareketidir), çünkü onların kavrama ["coupling"] temin edebilecek, yapışabilecek öz-preservasyonları ["Selbsterhaltung"] ları] yoktur. Bu da şundan kaynaklanıyor:

Subatomik parçacıklar merkezinin (yanf, atom çekirdeğinin) bilimi (yanf, nuklear fizik ilmi), kısa bir differensial zamandaki tabiat hadiselerinde tahakkuk eden 3 eradaki üniverzal NOM 'ların (yanf, elektromagnetik, kuvvetli, ve zayıf interaksyonların) massivlik belgelerini, "integral cazibe" teşkil edebilme amacı ile, istisnasız olarak idrak eder.

ATSAN burda NOMLAR'ın neden devamlı olarak değiştiğini açıklıyor ve "yaşadığımız çağda hüküm süren şartların psikolojik baskısı altında (yanf, gereği olarak) biz NOMLAR'ın (yanf, maddenin yapı sisteminin) değişmediğini zannediyorsak da, aslında bu yapı—pozitif ve negatif şarjların temin ettiği imkân içinde—geçici bir ditilme (faz, titreşim) halindedir" diyor. Bu izah şekli, aynı zamanda, ERDİNİ YALINLIĞ YAN'ının [devamlı durum teorisinin] esasını teşkil etmektedir.

Metnimizin ikinci kuplesinde ise, ATSAN elementar parçacıkların bir yere bağınmlı olarak kalabilecek, yapışabilecek bir dayanakları bulunmamasının sebebini TUYU-YUMQI hadisesine (integral cazibeye) bağlamaktadır ki, bu da her şeyi ABAMU'ya [gravitasyonel çökmeye] götüren yoldur:

AAB. AMİTİ NEİTEG BU KÖK QALIQ NIZWANI QILINCLAR ALQU TINLIĞ
ALQINMASAR ABAMU BOLĞINÇA, ANÇULAYU OQ, BİZİNİN YİME QUT-QOLUNÇ-
LARIMIZ ANI TEG ÖK ALQINMAZUN, ANÇAQA TEGİNÇE.

Nasıl ki KÖK QALIQ [yıldızlar arasındaki gaz ve toz] relativiteleri ABAMU tahakkuk edinceye kadar üniverzal keyflikler halinde dıverge olmazlar sa; aynı şekilde, bizim de invarians manifestasyonlarımız, bu hal tahakkuk edinceye kadar, aynen onlar gibi dıverge olmadan kalırlar.

ABAMU, gravitasyonel çökme ["gravitational collapse"] :
BODI-SATAWLAR'ın (yani, kurucu parçacıkların) bulutlar gi-
bi yığılmış kolektif fenomenlerinde (AT) içeriye doğru olan
gravitasyonun (yani, abınma gücünün) BODI-SATAWLAR gazı-
nın dışarıya doğru olan basıncından daha büyük olması halin-
de, bu BODI-SATAWLAR fenomeninin nispeten çabuk süren bü-
zülmesi ["contraction"u].

ATSAN'ın TOĞMAQ-ÖÇMEK kavramına paralel olarak, a-
sağıda ONTIN SİNAR kavramı ithal ediliyor:

TT. TUYUNMIŞLAR İLİĞİNİN ALQIŞIN BİZ ALIP, TURQARU ÖDÜN YÜZ
MİN QOLDI RIDI TAŞQARIP, TOLP TINLIĞININ ASIĞIN BÜDÜRÜR KÜÇ Ö-
ZE, TURUM-ARA ONTIN SİNAR TOLİYU KĖSELİM.

TUYUNMIŞLAR İLİĞİ'nin tevlit ettiği Doppler efektini
biz (yani, TUYUNMIŞLAR) alarak, içinde bulunulan erada (ya-
şadığımız çağda) 100.000 QOLDI RIDI tahakkuk ettirip, "de-
sign" edilen- [tahakkuk eden] keyfiliğin ASIĞ'ını temsil e-
debilecek güç ile, tabiiatta kozmostan relativistik simetrik-
liği tam olarak KĖSELİM [k'etelim, hazırlıyalım].

"Madde parçacıkları şekillerinin yapı tarzları" diyebileceği-
miz NOMLAR (s.17!) dışında, esas itibarıyla büyük sayıda atom kom-
plekslerinden ibaret olan "madde" halinde ise, TUYU-YUMQI yeri-
ne, ÖGEN-KİYE [talaş kohezyonu] dendiğini görmekteyiz:

S. ÖGEN-KİYELER TUPİNTE ÖKÜŞ TELİM WAZIRLIĞ ÖNİ-ÖNİ ÖN-
LÜÇ QUMLARI ÖZİN ÖK UZQIA TULTEKLER.

Maddenin esasını teşkil eden dinamik tutumlu fizik önce-
likli elementar parçacıkları transforme olmaya zorlar.

İşte bu, madde yapısının temel mes'eleleri, ve elementar kurucu-
unsurların (yani, elektron, proton, ve neutron'un) interaksionları
[karşılıklı tesirleri] ile meşgul olan, "fizik" denen şeyin ta-
rifidir. Britannica (mic., 1980, cilt VII, s.979) bu kavramı şu şe-
kilde tarif ediyor: "Fizik, enerji ve madde, ve onların birbirleri
ile olan interaksionları ile meşgul olan bir bilim dalıdır."

Kitabımızın konusu budur, ve bu konuyu Türkler Britannica'dan daha iyi tarif etmektedirler, çünkü UZ [transformasyon] (yani, gelişim) kavramı dile getirilmeden fizik'in tarifine kalkışır işek, onun ana yapısını söyleyememiş olacağız. Bu yapı ALQULARNI BİRKE SİĞIRU [AT, yekûnları bire sığdırma] ve BİRNI ALQUQA KİĞÜRMEK [AT, biri yekûna gıdirmek] şeklinde de ifade edilmektedir, çünkü günün birinde her şey bir tek şekil alacak, AQAŞ haline gelecek, ve bu AQAŞ'dan her şey yeniden doğacaktır. Kur'an-ı Kerim bunu şu şekilde ifade ediyor (Rum 11) :

Allah başlangıçta yaratır, bundan sonra ifade [restore; yani, transforme] eder. Bundan sonra işe, kendisine (yani, yaratılmadan önceki "ilk haline") döndürür.

Burda geçen "ifade" ["restoration; repetition"] sözünün Türkçedeki karşılığı OÑARU ĖVİRÜ [yeniden teşekkül ettirme] şeklindedir. Bunu yapan gücü "halk-hanı, bey, ve memurun kendine tabi nesillerden başlayan kanun infazı" şeklinde karakterize eden ATŞAN, "fizik" kavramını basit halkın anlayabileceği bir dil le şöyle hükme ediyor:

AT. QADIR YAWLAQ TINLIĞLARIĞ YAWALDURĖ ÜÇÜN, QAĞIL-BAĞSAL ĖRİĞLİĞ İL-QAN, BĖĞ, İİŞİ BOLUP—QADĖULĖNÜN, ĖMĖKLIĞNİN YARAĞI İYİN—QARA BUDUN BAŞLAĞULUĞ TÖRÜ YORIDIP, QAT-QAT TENRİ YİRLERİNDE YALANUQ ARA QAYUIA YİME QAÇAN ĖRSER BAŞLAP ĖRKSİNİP, QANIURĖ ÜÇÜN TINLIĞLARINİN, QOP, KÜŞÜŞLERİN, QAMAĞ TŖRLÜĞ ĖRİŞLERİĞ TÜKEL KÖRKİDŖR.

Keyfîliklere mukavim-izole halde istikrar temin etmek üzere, müessir otorite sahibi halk-hanı, bey, ve memur halinde olduğu gibi—kederlinin, cefakârın faydası gözönünde bulundurulur—kendine tabi nesillerden başlatılan kanun infazı, katkat [birbirini takip eden, "successive"] kreasyon yerlerindeki YALANUQ 'lar ortamında her hangi bir zamanda başlamak suretile*, bu keyfîliklerin KÜŞÜŞ'lerini tatmin etmek üzere, her türlü fazileti istisnasız gösterir.

*Yani, $t = t_0$ 'da.

Burda ATSAÑ "zaman"ı dinlenme kitleleri ortamında kanun infa-
zı ile başlatmaktadır.Buna göre,uzayda dosdoğru giden ve "belir-
li bir cazibe" tesiri altında bulunmayan bir ışık için olduğu ka-
dar,yıldızlararası gaz ve tozlar için de "zaman" sözkonusu degil-
dir.Bu hususta şöyle de deniliyor:

MB. QAÇAN IDUQ QANIMIZ QALIQ'IN QODI İNTİNİZ ...

Sa'ik or'ig'nimizin proto-ikâmetgâhından indigi zaman ...

Fizîğin konusunu teşkil eden,Kur'an-ı Kerîme göre "fâde" olu-
nan,ATSAÑ'a göre istisnasız olarak her türlü fazîleti gösteren
şey,yanî,"madde" nedir?

İlk önce maddenin ana hassasını,s.28'de sözkonusu ettiğimiz UZ
kavramını,gözden geçirelim.Fizik hadîselerini halkın bildiği ha-
dîselere benzeterek anlatmayı terci'î eden ATSAÑ şöyle diyor:

AT. TON-QARASA,ŞAT-PARIŞQAR YİVİKLER ALIP,TOYIN KÖRKÜĞ TUĞ
BAŞLIĞIN TÖRÜSİN TUTUP,TORUQ YAWRI BRAMANNİN KÖRKİN KÖRKİ-
DİP,TUTA-YİĞÜ AŞIN ÜSÜP,İMÇEKTE ÇONUP,TOLU-YARIM AY SAYU BİL-
GİNİ BİLİP,TOS BULĞANMIS İĞ EMLEDEÇİ OTAÇI BOLUP,TURIDMAQSTIZ
KÖNÜL ÖZE ALQU ÖDLERDE TOPÇA QAMAĞ AL-ALTAĞIA UZ YARADINUR.

Giygi takımlarının (yanî,matrîslerin) çapraz halde uygun
tertiplerini alıp (yanî,atomların subatomîk parçacıklarının
karşılıklı bağımlı tertiplerini alıp),kollektîv hallere mah-
sus dünast-başlığı (taç!) kanunlarına (yanî,NOM 'lara) tabî
olup,doğrudan-doğruya (sistematik olarak) türeyen BRAMAN
(yanî, ATAÇ) halini gösterip (yanî,hîdrojen teşkil ederek),
kinetik enerjisi kesilmek suretiyle eziyet içinde kalarak (ya-
nî,fuzyon ameliyesine tabî tutularak),"dolu ve yarım ay" la-
ra mahsus belgeleri bilmek suretiyle—toz bulaşmış mürüvveti
tedavî eden bir doktor gibi hareket ederek—durdurulamayan
temayül ile ünîversal eralarda ve cem'an yekûn münderecatta
UZ [transformasyon] tahakkuk ederek yeniden yaratılırlar.

TON-QARASA,giygi takımları; Johann Baron von Neumann' a
göre "operatör halkaları ile assosiasyon halinde bulunan ro-
tasyon grupları". ALTI PARAMIT TÖRT İÇERMEKLİĞ (yanî,4 türlü

kuantum sayılı 6 quark),herhalde,bu takımların (grupların) azaları (muhtevası) olmalı.

Prof.Dr.J.von Neumann bir TİLGEN'in [geometrinin] boyutsal kuruluşunun karakterini gerçekten tayin edebilecek şeyin,bu TİLGEN'in müsaade ettiği,"rotasyon grupları" olduğunu söylemekte ve TİLGEN'imizi bu grupları içeren (yani,İÇERMEKLİĞ teşkil eden) "halka" kavramı ile tarif etmek istemektedir.Burdaki halka (yani,TON) kavramı ise,şu şekilde tarif ediliyor: Eğer R ["Ring" demek!]—R'nin herhangi iki elementinin toplam,fark,ve çarpımı R'de olacak şekilde— $r + a = 1$ veya kompleks sayıların bir takımı (QARASA'sı) ise, R mutad operasyonlar için bir "halka ["Ring"] teşkil eder.

ŞAT-PARIŞQAR, çapraz olarak uygun [PAR veya BAR],çapraz PAR.

Bu deyimden kastedilen mana ALTI YARIQ TİGİN çarkı (MİR - şan,1978,s.112 ve 56) PARAMIT'lerinin çapraz olarak [meselâ, 1 sektörü ile 2'nin,3 ile 4'ün,ve 5 ile 6'nın] birbirleri ile ilişkili halde bulunmaları,bunlardan birinin manasının (eyleminin) diğerine PAR (uygun) düştüğüdür.

PARIŞQAR sözünün Sanskrîtçede kullanılan şekli "pariskara" dır [teçhizat,alet-edevat,şahsi eşya].ŞAT sözü ise Qırğızca da "çapraz sıra" (meselâ,atları boyun-buyuna sıralama) manasında kullanılmaktadır.PAR sözü ise PARAMIT kökünde geçiyor.

BRAMAN, ön-varlık,ATAÇ kî,metnimizde bu deyim "hîdrojen" (yani,"ilk element") manasında kullanılmaktadır.

BRAMAN sözünün Sanskrîtçede kullanılan şekli "Brahman", ve "Brahma"dır.Onun "dua" veya "beyan" manasına geldiği;"yarılma,açılma,bulaklanma,meydana çıkma" manasına gelen brh kökünden doğduğu zannolunmaktadır.

TOLU,YARIM AY, dolu ve yarım perîod.TOLU AY ile karakterize edilen mana TÖZÜN YILTIZ (yani,bütün element çeşitlerinin teşekkül edebildiği yıldız) halidir.Buna karşılık YARIM AY halinde,Jupîter Planetinde olduğu gibi,bütün elementler teşekkül edememekte,ve bu hale KÜN ORTU da denmektedir.

Metnimiz UZ'u [transformasyonu] şöyle tarif ediyor : Nasıl ki bir kral elbise takımları (mücevherler!) takar, bunları birbirlerine uygun halde tertipler, ve başına taç giyerek bir cemaati yönetir se, elementler de, çekirdekleri üzerine g'dirilen elbise katlarından (element kabuklarından!) ve bunlar üzerinde bulunan, ve çekirdek protonları ile çapraz olarak bağımlı elektron tertiplerinden ibarettir. Nasıl ki bu cemaatlar, kendi nesillerini meydana getirirken, enerji sarfını gerektiren pek çok eziyet şekillerine katlanırlar sa, elementler de ÖRT OT ["exothermic energy"] sarfı ile nesillerini devam ettirirler. Bu çabaları MEN'inde [neticesinde] ise, ya sıhhatli (uzun ömürlü) bir TÖZİN YILTIZ [massiv yıldız] halinde yaşamaya muvaffak olurlar veya olamazlar; fakat, hayatları ne şekilde tecelli eder se etsin, netice itibarıyla—bir doktorun hastasını tedavi edişine benzer şekilde—bir UZ tahakkuk ederek yeniden yaratılırlar.

"Şarj konyugasyonlarının (yani, parçacık-anti parçacık hallerinin) müstenidatı (temeli, ana şekli) transforme olarak kurtulmuş, mekân inversiyonunun kitlesiz patikasında bulunurken" (AT) cümlesinden anlaşılacağı üzere, UZ'un ana görevi SUWLAR'dan madde teşkil etmesidir. Ancak, SUWLAR da, tıpkı madde gibi, çeşit-çeşittir ve, buna göre, şunu sormalıyız: SUW ve ÖGEN-KİYE dünyasının esası neye dayanıyor? Ancak biz, dünyamızın en eski çağlardaki durumunu, SUWLAR dünyasını, şimdilik bir yana bırakarak, yaşadığımız çağda görüp bildiğimiz "madde" üzerinde durmaya devam edelim.

Sahife 25'deki metnimiz maddenin esasını teşkil eden şeye "ÜÇ ÖDKİ ALQU NOM" diyor. Hakikaten, maddenin esasını teşkileden ÖNİ-ÖNİ ÖNLÜĞ QUMLAR [öcelikli elementar parçacıklar], elektron, proton, ve neutron olmak üzere, 3 adettir. Bunların TEGİNÇ-SİZ [kutup halinde, ters, anti] halleri ise—anti-elektron (yani, pozitron), anti-proton, ve anti-neutron olmak üzere—yine üç adettir ki, OB bunlara ÜÇ AĞU diyor. Buna göre s.29'da söz konusu ettiğimiz 6 PARAMIT, belki de, şunlardan ibaret olabilir: elektron, proton, neutron ve bunların üç YASIMUQ'u [antimaddesi].

Ancak, mutad maddede YASIMUQLAR'a rastlanmamıştır (diğer bir deyim le, bunlar madde haline çevrilmişlerdir) ve, bu itibarla, yaşadığımız dünyadaki "madde halleri" için ancak ve ancak ÜÇ ERDİNİ QUT [üç değişniyen durum] söz konusudur; yani, madde dünyası ÜÇ

NOM TİLGENİ'nden [üç NOM geometrisinden] ibarettir.

Tabiatın acaib bir cıfvesi olarak, "ÜÇ-halinde" bulunma yalnız yukarıda sözkonusu ettiğimiz parçacıklara mahsus değildir, 3-ÖKİ BURQANLAR'dan ibaret olan quarklar [IDUQ NOMLAR] da üç çeşittir ve, anti parçacıkları ile beraber, bunlar da ALTI PARAMİT - parçacıkları teşkil etmektedirler. Bunlar üzerinde ŞLOQ 4'de etraflı olarak duracağız, ve burada şunu belirtmek le yetinmeliyiz ki, bu "3'li-6'lı hal" yalnız ÖNİ-ÖNİ ÖNLÜQ QUMLAR ve IDUQ NOMLAR için değil, biraz sonra üzerinde duracağımız gibi, KİRTGÜNÇLER için de sözkonusu. edile-bilinmekte, ve ALTI PARAMİT TÖRT İÇERMEK-LİĞ deyimini "6 quarkın 4 quantum sayısı" şeklinde tercüme edebileceğimiz gibi, sahife 8'deki cetvele göre "maddenin 6 KİRTGÜNÇÜnü teşkil eden 4 SÜZÜK KİRTGÜNÇ" (yani, AYACQA TEGİMLİĞLER'i olkunduran TEGSİNDÜRTEÇİ QANLAR) şeklinde de manalandırmamız mümkün olabilmektedir. Yani, tabiatın 3'lü yapısı çok kapsamlıdır.

Prototürkler tarafından verilen bilgiler modern bilimimiz tarafından teyit olunmak la kalmamakta, pek çok hallerde bunların mukaddes kitabımız tarafından da dile getirildiğini görmekteyiz. Bu itibar la, burda ÜÇ ERDİNİ QUT'un Kur'an tarafından anlatılan şekli üzerinde de duralım.

İki veya daha fazla cismin birbirlerine karşı karşılıklı olarak kuvvet kullanmaları hadisesine "İnteraksiyon" [karşılıklı tesir] denmektedir. Türkler bu deyim yerine—bir şeyin varlığını duymak (duymamazlık etmemek), bir şeye karşı cazibe [çekim, "attraction"] göstermek anlamında—TUYUNMAQ demektedirler. TUYUNMIŞLAR ise "TUYUNMAQ parçacıkları"; yani, "subatomik [atoma mensup] parçacıklar" demektir. Bu parçacıkları Kur'an-ı Kerim şu şekilde isimlendiriyor (Necim 18):

Bana lât ve 'uzzayı; sonra, 3. olan menatı bildirirmisiniz?

Lât, "yoksul"; yani, elektronu elinden gitmiş olan (elektronu bulunmuyan) "katyon" demektir ve maddeyi teşkil eden parçacıklardan proton'a tekabül eder, ve Türkçedeki BODI-SATW karşılığıdır.

Dışarıdan enerji alan bir atom elektron kaybeder (yani, enerji karşılığında elektron satar), enerji verdiği hallerde

İse elektron kazanır (yani, enerji karşılığında elektron satın alır). Diğer bir deyimle, "alışveriş yapan bir BOD" sözkonusudur ve, bu itibarla, BODI-SATAW "katyon" demektir. Katyonların BİRBİRTİK ["individual"] hallerini ise hidrojen fonu temsil eder, çünkü bu fonda bir tek subatomik parçacık, proton, bulunmaktadır ve, bu itibarla, BODI-SATAW ve lât aynı zamanda "proton" demektir.

'Uzza, QADIR-YAWLAQ [mukavim halde izole] anlamında QADIĞ [sağlam] demektir. Bu söz "uzlet" [bir tarafa çekilip tek başına oturma, inziva] manasını da içermektedir. Bu ise YAWLAQ [izole] demektir ve bu deyim "bıtaraf" manasında da anlaşılabılır. Sağlam ve bıtaraf olan parçacık ise (n ile işaretlenmekte olan) neutrondur.

Elektrik yüklerinin bulunmaması dolayısıyla pozitif yüklü atom çekirdekleri tarafından itilmediklerinden, en yavaş neutronlar bile atom çekirdeklerine sokulabilirler. Ayrıca, bunlar magnetik alanlardan da müteessir olmadıklarından, ULUG YIL'de [güneş yelinde] bulunan neutronlar yerimizin magnetosfer'ine de sokulabilmektedirler. Bu hassalar ise onun sağlam ['uzza] olması demektir. Diğer taraftan, neutronlar, elektron, proton, ve anti-neutrino'dan teşekkül etmiş olan bıtaraf parçacıklardır, ve 'uzza'nın türevi olan uzlet böyle bir hali ifade etmektedir.

Manat [menat], her halde AT-ASIĞ ["asılı bırakan şey"; yani, ALTUN-KÜZEÇ anlamında "elektron"] demek olmalı. Meydan Larousse bu sözü "insan (yani, AT) asılacak yer" şeklinde tanımlıyor. Sözü'nün t harfinin Arap alfabesinin 19. harfi ile yazılmış şekline Ş. Sami "asılı, muğlak, mütevakıf, vücudu diğer bir şeyin vücuduna bağlı" diyor. Sözü'nün Aramcası ise "menata" [parça, kısım] ki, buna "subatomik parçacık" diyebileceğiz, ve buna göre, üçüncü olan subatomik parçacık "elektron" olacaktır.

Bütün bunlara göre cümlemizin tercümesi şöyle olur: bana proton ve neutronu; sonra, üçüncü parçacık olan elektronu bildirmisiniz? Aslında bu üç parçacık "madde" demek değildir, maddeyi "yapan"

şeyler olmaları hesabıle "İlâh" anlamı taşırlar. Bu itibar la A-raplar—atom çekirdeğinde yer alması ve elektronları bu çekirdek etrafında tutan güce sahip olması dolayısıle—Lat'ı "Güneş Tanrıçası" olarak değerlendirmekte ve El Uzza'yı da Lât ile bir tutmaktadırlar,çünkü o da (atom elektronu ile ilişkisi bulunmamasına rağmen) atom çekirdeğinde yer almaktadır.

Atomun TUYUNMIŞLAR'ını Lat,'Uzza (nukleonlar!) ve Menat (elektronlar!) diye belirttikten sonra,Kur'an-ı Kerîm TUYUNMAQ [karşılıklı tesîr] kavramını "erkek ile dişi arasındaki ilgi" şeklinde ele alarak atomun fonksiyonunu şu şekilde açıklıyor:

Elektümü'z-zekeru ve lehu'l-ünsâ (Necîm 19).

Erkek sizin,dişi ise onun mu?

Burda "erkek" sözü Lât'ı (protonu),"dişi" sözü Menatı (elektronu) belirtmek için kullanılmaktadır.Diğer taraftan, üç parçacıktan (proton,elektron,ve antineutrîno) teşekkül eden neutron "'İnsan-ı kâmil" mahfiyetinde olduğundan,cümlemizdeki " siz " sözü 'Uzza [neutron] anlamında kullanılıyor: "Proton neutronun,elektron ise protonun mu?".Bu suale verilebilecek cevap,elbette,e-vettir,çünkü proton atomun çekirdeğinde "neutron yanında" yeralmak la kalmamakta,neutronun terkîbinde de proton bulunmakta ve, bu neutron protonu kadar,atom protonu da elektron yakalamış durumdadır.Şu fark la ki,bîtaraf bir parçacık olması hesabıle neutrona "evli" dersek,ion halinde bulunması (elektronu kendine çekmek istemesi!) dolayısıle protona "nişanlı" dememiz gerekecektir.

Bu sûrede geçen "dişi onun mu?" şeklindeki tarîfi Türkler A-SURI [bağımlılık galebesi] şeklinde manalandırmakta ve bunun la "hidrojen" atomunu kastetmiş bulunmaktalar:

BQ. ASURI BAŞLAP TÖRT YOLLARTA BARIP TOĞGULUG,ALTILI İKİLİ-
TÊĞİNGİSİZLERTE İSTİM TURGULUG: ANTA TÊĞİNGÜLUG QILINÇIM
ÊRSER,ÊRKSİZ SERGÜLUG;ARIZUN-ALQINZUN QŞANTI QILIP BOLZUN
ÊRTGÜLUG.

ASURI ile başlayan 4 yollarda (yani,AQİGSİZ OĞUŞLAR-
ın 4 KİRTGÜNÇ yolunda) gîtmek suretîle doğarak altılı di-
pollerde benzer halde bulunmak üzere: bir istikamete doğru

yönelmiş ["alignement"] halde hürriyetsizlik prezenrasyonu (yani, muknatis hali) gösterecek; (ve bu istikametten) diverge olarak uzaklaşma (yani, rastgele istikametlerde bulunma) halinde birbirini iptal ederek realize olacak şekilde.

ASURI, bağımlılık galebesi, veya gravitasyonel olkuma; yani, ilk madde ["Urstoff"], buna göre, "hidrojen atomu". Hindu mitolojisinde deva ve asuralar, süt (yani, WAX-ŞİK' li SUW) halindeki okyanusu ölümsüzlük usaresi "amrta" (yani, YOQ-ÇİÇAY) çıkartmak için pismiş [yayıktaki vurmış] bulunuyorlar. "Tanrı" manasına da gelebileceği düşünülen, varoluşun yüksek dereceden sakinleri olan, ve türlü Buddhaları ifade eden "devalar" BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN, ve "titanlar" ["deva" olmaları, iblisler] şeklinde manalandırılan "asuralar" ise YARUQ ÖN'lerden olkunan ilk madde şekli (yani, hidrojen), ve ölümsüzlük usaresi amrta ise "kitle defekti" olmalı.

Metnimizi açıklıyan diğer bir AYI. [cümle] daha mevcut. Bunda şöyle söyleniyor (TK): "Şekillenme imkânları kalmamış olan 4 türlü asıl gaz değişim safhaları (yani, H, He, Ne, ve Ar KİRTGÜNC'lerinin yöreleri) tahakkuk edip bitmiş bulunduğu için, 3 durum (herhalde Fe, Ru, ve Os) halinde sentripetal kuvvet duhulleri süzülür (yani, asıllaşır)". Buna göre, metnimizde sözkonusu TÖRT YOLLAR elementler cetvelinin 1'den 4'e kadar olan satırlarıdır (s.8!). Bu satırlardan sonra, pozitif ve negatif şarjlar olmak üzere, birbirlerine benzeyen dipollerden olkunan elementler başlayacak ve bunların KİRTGÜNC'lerinin sayısı, elementler cetvelinin 5'den 10'uncu satırına kadar olmak üzere, 6 adettir. Bunların TOĞĞULUĞ'u [bunları doğuran şey] ise demirdir, ve demirin karakteristiği ise, bir muknatis olabilme imkânıdır.

İşte, metnimiz—elementler cetvelinin (s.8!) ASURI (yani, hidrojen) ile başlayan 4 adet KİRTGÜNC yöresinden (kütüğünden) itibaren 6 adet KİRTGÜNC yöresinin başlangıcı olan demirin doğuşunu belirtmek üzere—kendi cinsinden madenleri kendine doğru çeken madenden (ekseriyetle demir!) ibaret olan muknatisı tarif ediyor. Bu madenin atomları tabii haldeki minî-muknatislerden ibarettir. Normal hallerde bunların istikametleri ARIZUN-ALQINZUN

[dİverge olarak uzaklaşan] haldedir (yanf,rastgeledir)ve,bu şekilde,birbirlerinin tesİRİnİ QŞANTI [İptal] ederler. Ancak, bu mİnİ-mİknatİslerin bazıları,veya hepsi aynı bir İstİkamete doğru (ANTA) bakıyorlar sa (yanf,TĒĠNGÜLÜĠ ise),birbirlerinin tesİRİnİ takvİye ederler ve onları İhtİva eden maden (demir)-mİknatİslenmİş olur.

İKİLİ-TĒĠNÇSİZ [dİpol] deyiminin dİĒer bir sÖylenİlme şekİlİ PARAMİT'dır.Türkler elementler cetvelİNİn her KİRTGÜNÇ'unun dİpol İtibarİle dİĒerİnden farklı olduğunu kabul etmekte ve,bu İtibar la, MAXA ŞAR-WAQLAR cetvelİne (s.8!) ON PARAMİTLAR (S) da demektedirler.Ancak,bu PARAMİTLAR'ın yalnızcana 6'sı yerİmİz gİbİ planetleri bulunan yıldızlara mahsustur ve,bu İtibar la,metİnlerin çoĒunda "6 PARAMİT" sözkonusu edİlmektedir.MetnİmİzİN "4 yol ve 6 dİpol" şeklinde belirttİĒİ MAXA ŞAR-WAQLAR'ın ALTI PARAMİT TÜRT İÇERMEKLİĒ (BYY) şeklinde sÖylenİbİlİndİĒİne de İşaret etmeliyiz (s.32!).

Elementler cetvelİNİn satİrlarİNİn PARAMİT,İKİLİ-TĒĠNÇSİZ;KÖDÜĒ,ve BÜĒÜ sÖzleri İle belİrtİlmesİne karşılık, onun sÖtunlarİNİn YİTİ AĒİLİĒ NOMLAR (MB) ve YİTİ ĒRDİNİLİĒ şekİllerİnde elementlerin valens sayİlارİna göre belİrtİldİĒİnİ görmekteyiz:

S. YİTİ ĒRDİNİLİĒ YİRLERTE,YİĒ SOĒANÇİĒ YUULARTA, YİĒİRMİŞER YUUÇAN KİN ALQİĒ YİNTEM LINXUA ÇEÇEKLER.

ALTMİŞAR QOLTI LIN-XUANİN ARASINTIN SUMLAR QUDULUP,AMRANÇİĒ ÖĒEN - KİVELERTİN AĒİLİP ÖNER SÜZÜLÜP.

7 durumlu mahallerde,vektörel olarak kendi-kendİnİ İnşa eden ["self-perpetuating"] yıkarımalarda ["smoothings"],(onardan) yİrmİşer YUUÇAN'lık (yanf,photon'lık) makroskopİk dİvergens (yanf,"deplation",boşalma) İle başlıyarak tahakkuk eden LIN-XUA ÇEÇEKLER [manİfold zİfosları].

(Otuzardan) altmİşar QOLTI İle başlıyan LIN-XUA'nın arasından elektromagnetİk radİasİonlar kurtulup çıkarak,İzotropİk halde maddeden serbest kalarak gelişir, fİltre edİlmeک suretİle.

AMRANÇİĒ (AMR-ANÇİĒ),İdentİk olarak not edİlmİş.(yanf,İ-

zotropik).Basit anlamda izotropi bir öz ["proper"] koordinat sisteminde türlü istikametlere bakan bir YOGI'nın [müşahidin] gördüklerinden hiçbirinin öne çıkması ["preferred"] olduğunu tespit edememesi [ANCIG olmaması] manasındadır.Uygun bir şekilde seçilmiş olan sisteminde YUUL'muş ["smoothed out",yıkamış], ESÜ-ERE'lenmiş [idealize] üniverzum her doğrultuda aynı şekilde gözükür,veya,difer bir deyim le, izotropik'dir.

"7 durumlu mahaller" madde elementlerinin,yerimizde olduğu gibi,7 valens hali göstermekte olduğu yerler; meselâ,supernovalardır.Bu tipten YILITIZLAR—bazan küçük erupsionlar halinde ve bazan da "supernova'lar" ismi verilen katastrofik patlamalar halinde—devamlı olarak kitle kaybederler ki,buna "LIN-XUA ÇEÇEKLER" denmektedir. Bu şekilde kaybedilen madde gaz ve toz halinde yıldızlar arasında—çok kere bulutlar halinde—yer alır, ve bazı hallerde bu bulutlardan yıldızlar teşekkül eder.Ancak, bu ÇEÇEKlerden önce de yıldızlar arasında "ACUN 1" (s.8!) elementleri denilen madde çeşitleri bulunmakta idi,fakat yıldızlar bu ilk madde şeklinin—"ACUN 2 elementleri" denilen—LIN-XUA ÇEÇEKLER ile beslenmesinden sonra teşekkül edebileceklerdir.

Yıldızlar arasında yer alan ve yıldız olkunmasını temin eden bu bulutlara "KÖK QALIQ" [gökde ikamet eden şeyler], KÖK TITIG [gökde ditilen şeyler], TECSİNDÜRTEÇİ QANLAR [katalizatör gruplar],veya QALTI BULUT [relief bulutu] denmektedir.Meselâ, QALTI BULUTDIN ÖNMİŞ AY TENRİ [relief bulutundan gelişmiş rotasional kreasion].Burda sözkonusu AY TENRİ olkunmaya başlayan bir yıldızdan ibarettir (Bang-Gabain,1930,s.434!).

Atom kabuklarından birinde bulunan bir elektron eğer SUW enerjisi atomun daha dışta bulunan kabuğuna zıplar; atomun daha içte bulunan kabuğuna geçen bir elektron ise enerji (SUW) çıkartır.Bu hal tıpkı çamaşır yıkanmasına benzediğinden hadiseye YUU [yıkama] denmektedir.Difer taraftan,tıpkı bir çamaşır misalinde olduğu gibi,yıkanan bir elektron ancak belirli bir hacimde SUW emebilecek,ve ancak-ve-ancak emdiği SUW miktarını geri verebilecektir ki,bu emilen ve çıkartılan SUW miktarına YUÜÇAN (ya-

ni,photon) denmektedir,ve yıkanan bir elektron için (biri emilen, ve diğeri çıkartılan SUW olmak üzere) 2 YUÇAN sözkonusudur.Buna göre,metnimiz "(onardan) yirmişer YUÇAN" demek le,çekirdeği dışında 10 adet elektron bulunan bir elementi kastetmektedir ki,bu da Ne'dir. Yanı,LIN-XUA ÇEÇEKLER neon'dan itibaren başlayan ACUN 2 elementleridir: Ne,Na,Mg,Al,Si,P,S,K,Ca,Ti,Cr,Fe,Ni.

Atomlar bîtaraf parçacıklardır ve,bu itibar la,atomîk sayılar, yalnız bir atomun çekirdeğinde bulunan proton sayısını değil,aynı zamanda atomun çekirdek kısmının dışında bulunan elektron sayısını da ifade ederler.İşte,metnimiz bu elektron dışındaki elektron sayısının ve proton çekirdeğindeki proton sayısının her birine QOLTI ismini veriyor.Buna göre,QOLTI—tıpkı YUÇAN sayısı gibi —bir atomun atomîk sayısının 2 katına verilen isimdir,ve metnimizde "(otuzardan) altmışar QOLTI" deyimi ile kastedilen şey Zn [çınko] 'dır.Buna göre,metnimiz yıldızlar arasında teşekkül eden LIN-XUA'yı "çinkoya kadar ve çinkodan sonra 60'ar QOLTI"olmak üzere tefrik ediyor.Bu tefrikteki 30 (veya 60) sayısı bazı fizik hesaplarının yapılması için gerekli bir sayı olarak da belirmektedir.Mesela,yerimizin güneşten olan uzaklığının hesabı için gerekli 370 sayısını (s.41!) şu şekilde elde edebiliriz: Merkür için 30,Venus için $30 + 100 = 130$, Yer için $130 + 100 = 230$,Mars için $230 + 100 = 330$; ve,buna göre, Yer için 230 (zaman benzeri) + 370 (mekân benzeri) = 600 (ana sayı!).Astronomik hesaplarda kullanılan diğer bir sayının da şu şekilde verildiğini görüyoruz:

**EM. SEÇİLİP BİRER YARUQLAR,SEKİZER TÜMEN TÖRTER MİN, SEVİĞ-
LİĞ ÖNLÜĞİN YALTRIYU,SERİLİP TURMİŞİN SAQİNGU OL.**

Geodezik beher spektrumların — 84.000 (diğer bir metinde "QOLTI NAYUT sayısı 84.000") olmak üzere—sevkedildikleri önhâlde ["pre-despatch"da] parladıktan sonra serilmiş oldukları gözönünde tutulmalıdır.

Burdaki "geodezik" sözünün manası "planetar ellipsoîd,veya uzay kırışi meydana getirecek şekilde bükülen" şeklindedir,ve statik hesaplarda böyle bir değer bir kırışin mesnet noktalarındaki dönme açıları (s.39!) olarak düşünülebinmektedir.Einstein bunamekânın geometrik modifikasyonu (değişimi), veya eğilmesi demekte-

YERİN EĞİLMİŞ KİRİŞİ

Türkler fizik hesaplarını, ölçü birimleri değiştirilebilmek (meselâ *gün* yerine *cm/san²* yazılmak) üzere ayarlanarak seçilen karakteristik büyüklüklerden i-baret SANLAR ile yapmış bulunuyorlar. Buna rağmen biz SANLAR'ımızı onlar için en uygun düşen ölçü birimleri ile ifade edeceğiz. Önce konstantlar:

$$z = 3 \times 10^{19} / 4^{10} = 510,641959 = \sqrt{3} \times 0.Y./2$$

$$ON-YIL = 6 \times 10^{38} / 4^{20} = 173,836807 \text{ milyon yıl}$$

$$YIL-AY = \frac{0.Y./309}{1-0.Y./309} \times 284 = 365,259596 \text{ gün}$$

$$ON-YAŞ = 1000 \times 0.Y./Y.A. = 475,926735 \text{ m.yıl}$$

$$EJ/1 = 475,926735 - 450 = 25,926735 \text{ milyon yıl}$$

$$\frac{0.Y./475}{1-0.Y./475} (AY-10) = 10' \text{ dan } AY = 27,324478 \text{ gün (ölçülen } 27,321661 \text{ gün)}$$

$$\frac{0.Y./641}{1-0.Y./641} g_{YİR} = Y.A. \text{ dan } g_{YİR} = 981,586363 \text{ cm/san}^2 \text{ (Britannica 1980, mac, cilt 6, s.19'a göre } 979,76 \text{ cm/san}^2 \text{)}$$

$$\frac{0.Y./475}{1-0.Y./475} \cdot \frac{284 + g_{YİR}}{2} = Y.A. \text{ dan } 1/x_1 = 475 = 950/2 \text{ ve } 950 = 309 + 641$$

Univerzumun kırışları ışınlardan yapılmıştır. OS-UĞ'da ET'ÜZ P'den ("caustic P" den, yani P noktasından) geçen eğilmiş ışınlar P noktasındaki LIN-XUA'nın (meselâ güneşin) karakteristik (mes. "yer" karakterli) bir ışınını meydana getirirler. Bir generatörün terkettiği her ET'ÜZ yerine ise "caustic" denilir ve her caustic yeri için J = 0 yazılabilir. Buna göre kırışımız için m = J/J_v = 0 der i-sek (Mırşan 1968, s.47, No.532) s = 12 ve S = 12 x 25,926735 = 311,12082 bulunur.

Bu değer bize UDUMBAR'ımızın inşaat statüğine tercümesini mümkün kı-lacaktır, çünkü S'in inşaat statüğindeki ifade şekli de aynı neticeyi vermelidir:

$$S_i = (1 - \psi_{ri} x_{ri}) \frac{K_{i,i+1}}{x_{ri}} \quad (\text{Mırşan 1968, s.19, N}^{\circ} 31), \quad \psi_{ri} x_{ri} = \frac{ON-YAŞ}{450} \cdot \frac{K_{i,i+1}}{x_{ri}} =$$

-12 x 450. Eğer $\psi_{ri} = -YIL-AY \cdot z = -1,86516875 \times 10^5$ dersek $x_{ri} = -0,567034 / 10^5$ eder. Yani kırışımız güneşte hemen-hemen serbest müstenit haldedir (x_{ri} hemen-hemen sıfır!), çünkü glaksi merkezi çok uzaklarda bulunuyor.

Güneşten yere giden kırış yönünün ana karakteristiğinin "ışın" olmasına kar-şılık, kırışımızın yerden güneşe giden yönünü şekillendiren şey "çekim" dir. Buna göre $x_{1i} = -100 \times g_{YİR} = -0,981586363 \times 10^5$ dersek, kırışımızın eğilme açısını şu şekilde buluruz (Mırşan 1968, s.19, N° 26):

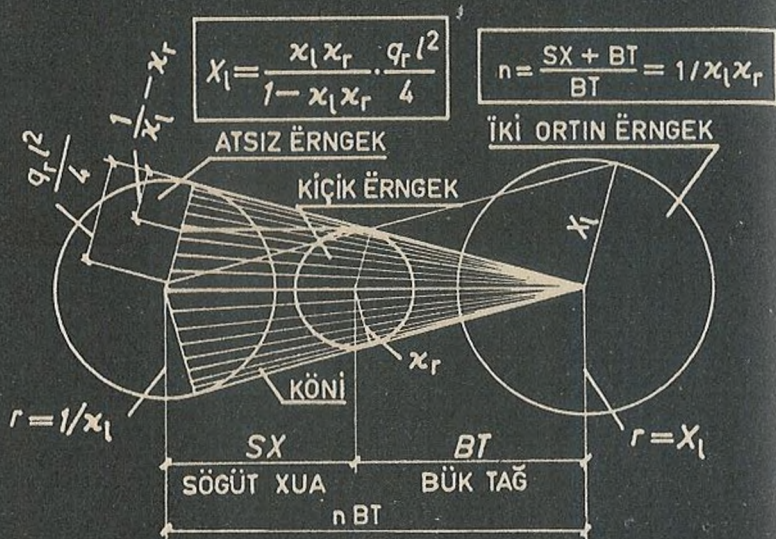
$$\epsilon_{ri} = \frac{\psi_{ri} - x_{1i}}{S_i} = \frac{-1,86516875 \times 10^5}{311,12082} + \frac{0,98158636 \times 10^5}{311,12082} = -284 \text{ ve } K_{ri} = 1/284.$$

UMUĞ: Mırşan, K. 1978. ALTı YARIQ TİGİN, Ankara, Sah. 172-173.

Mırşan, K. 1968. Hiperstatik sistemlerin eşdeğer yükler le hesabı (Almanca). Ankara

Bu sayıyı şu şekilde de görmekteyiz: $M_{gal.} / V_{gal. \text{ merk.}} = \frac{284}{8} \varphi_{güneş}$

V Hız	M Kitle	T Dolanım	G Gravitasyon	GU Galaktik Ünite	r Yarıçap
V Hacim	F Kuvvet	Q Yoğunluk	konstantı	AU Astronomik Ün.	d Çap
o Güneş	c Işık hızı	S = EJ : l	λ Dalga uzunl.	QY QARA YİR	E Enerji

BTYÖ 21'e göre teşkil edilen ışık konisi. Bu koni bize planetlerin güneş etrafındaki dolanım zamanlarını vermektedir :

Merkür için $x_l = \frac{45/87,9694585}{1-45/87,9694585} \cdot 84 = 87,9694585$ gün [ölçülen değer 87,969 gün.]

Venus için $x_l = \frac{173,836807/316}{1-173,836807/316} \cdot 184 = 224,994753$ gün [ölçülen değer 225 gün.]

Yerimiz için $x_l = \frac{173,836807/309}{1-173,836807/309} \cdot 284 = 365,259596$ gün [ölçülen değer aynı şey.]

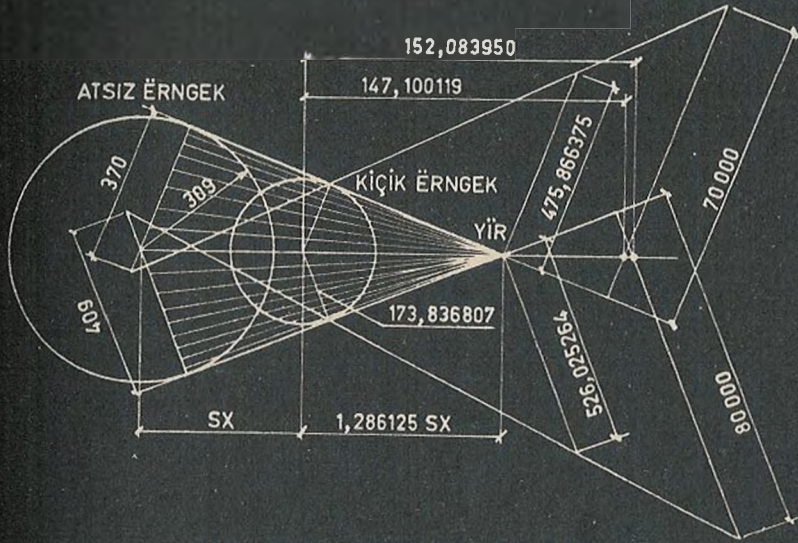
Mars için $x_l = \frac{173,836807/271}{1-173,836807/271} \cdot 384 = 687,022851$ gün [ölçülen değer 686,98 gün.]

Burda, $e = 2,718281828459$ olmak üzere, $x_r = \frac{3}{2} \cdot \frac{e^{38}}{4^{19}} : 1000 = 173,836807$ milyon yıl. Diğer konstantlar şu cetvele göre :

GÜNEŞ SİSTEMİ PLANETLERİNİN MONTAJ VE DEMONTAJ SAYILARI

Planet	Eğilme		Burulma
	Solar	Galaktik	Solar
Merkür	$4 \times 100 - 316 = 84$	$4 \times 100 - 84 - 271 = 45$	$84 - 0 = 84$
Venus	$84 + 100 = 184$	$5 \times 100 - 184 - 0 = 316$	$84 - 1 = 83$
Yer	$184 + 100 = 284$	$6 \times 100 - 284 - 7 = 309$	$84 - 2 = 82$
Mars	$284 + 100 = 384$	$7 \times 100 - 384 - 45 = 271$	$84 - 3 = 81$

$45 + 271 = 316$ değişikliği Merkür, Mars ve Venusun birbirlerine doğrudan doğruya bağımlılıklarını gösteriyor! Buna karşılık ancak $309 - 25 = 284$, $316 - 7 = 309$ ve 309 (zaman benzeri!) + 641 (mekân benzeri!) = 950 (ana sayı, $= 2 \times 475$).

YERİN GÜNEŞTEN UZAKLIĞININ HESABI

Yerin güneş-etrafındaki YÜRÜNDEK'i eliptiktir. 3 ocakta o, güneşe en yakın bulunduğu, perihel noktasını ve 4 temmuzda, güneşten en uzaktaki, aphel yerini geçer. Yerin perihel uzaklığı, galaktik sabiteler olan 173,836807 ile 309, yani $173,836807 / 309 : (1 - 173,836807 / 309) = 1,286125$ dışında, solar sabiteler olan 370 ve 70.000 sayılarına da tabidir:

$$X_1 = 1,286125338 \times 370 = 475,86637506 \text{ ve } \left[\text{ölçülen değer} \right]$$

mîn $l_{\text{yer}} = 70000 / X_1 = 147,1001182$ milyon km. $\left[147,103 \times 10^6 \text{ km.} \right]$

Yerin aphel uzaklığının hesabında ise $309 + 100 = 409$ ve 80.000 sayıları geçerli olacaktır:

$$X_1 = 1,286125338 \times 409 = 526,02526324 \text{ ve } \left[\text{ölçülen değer} \right]$$

$$\text{max } l_{\text{yer}} = 80000 / X_1 = 152,083950 \text{ milyon km } \left[152,106 \times 10^6 \text{ km.} \right]$$

$$1 \text{ Parsek PC} = 3,09 \times 10^{13} \text{ km.}$$

$$1 \text{ YOÇAN} = 7,12770544 \text{ km.}$$

$$1 \text{ Işık Yılı İY} = 9,461 \times 10^{12} \text{ km.}$$

$$1 \text{ Mikron } \mu = 10^{-4} \text{ cm.}$$

$$1 \text{ Astronomik Ünite AU} = 1,496 \times 10^8 \text{ km.}$$

$$1 \text{ Ångström Å} = 10^{-8} \text{ cm.}$$

$$1 \text{ MTL} = 1,609341 \text{ km.}$$

$$1 \text{ X-Ünitesi} = 10^{-11} \text{ cm.}$$

dir. Diğer taraftan, 84.000 rakkamı SUW haline çevrilmiş olacağı düşünülen maddedir, ve galaksimizde bu madde karşılığındaki enerji miktarı $84.000/1.000 = 84'$ 'dür.

Bu 84 sayısı—astronomik hesaplarda kullanılmak üzere—Türkler tarafından keşfedilmiş olan harika (hatta, sihirli!) sayılardan biridir. Onun sayesinde bizim, iç planetlerin herbirinin güneş etrafındaki dolanım zamanlarını hesaplamamız mümkün olabilmektedir (s.40!). Bunun için bu planetlerden herbirini güneşe birleştiren birer giriş tasavvur etmeliyiz. Bu girişlerimizin—inşaat mühendislerinin bina hesaplarında kullandıkları statik hesap kaidelerine göre—mesnet momentleri aracılığı ile, aradığımız dolanımları son derece sıhhatli olarak bulmamız mümkün olabilmektedir (b.: Mirsan, 1978, s.172). Bu WARUQ'a [neticeye] ulaşabilmek üzere, ALQU [kâinat] çerçevesi girişlerinin hesabına geçerken, şu veriler gözönünde bulundurulmalıdır:

- Zaman tek dimensionludur. Bunun manası ise, şu şekilde: eğer ET-ÜZ 2'yi meydana getiren şey ET'ÜZ 1 ise, bu operasyonu tersine çevirmemiz mümkün değildir.
- ALQU'daki sistemler konservatiftir. Mekanik enerjisi sabit olan bir sisteme "konservatif sistem" denilir ve böyle bir sistemde bir parçacığı bir noktadan diğer bir noktaya hareket ettirmek için gerekli iş bu iki noktanın ancak pozisyonlarına bağlı, fakat bu ikisi arasında gidilen yola bağlı değildir. Bu halin diğer bir manası, ALQU'daki girişin iki ucundaki yük hallerinde bir muvazenet bulunduğu. Meselâ, böyle bir girişin sol mesnedine tesir eden M^* momenti ile, sağ mesnedine tesir eden M^{**} momenti arasında $M^{**} = 2M^*$ şeklinde bir denklik gibi.

Bu iki şıkun statik hesaplardaki ifadesi: "Basit bir girişin sağ tarafının eşdeğer yükü olan $q^{**} \neq 0$ ise, sol tarafının eşdeğer yükü olan $q^* = 0$ olacaktır" şeklindedir (Mirsan, 1968, s.8'e bakınız!). Ancak, bu şarta göre elde olunan statik hesap formüllerinin (Mirsan, 1978, s.172) herkes tarafından anlaşılması oldukça zor olduğundan, bu formüller yerine sahife 40'daki hendeseyi kullanmamız da mümkün olabilmektedir. Diğer taraftan, harika sayımız olan 84'nin Yerimize tekabül eden miktarı olan 284 sayısını, yergüneş girişinin rijitlik açısı olarak elde etmemiz de mümkün olabilmektedir (sahife 40 ve 39'a bakınız!).

Türkler tarafından verilen bu gibi rakamlara göre,yalnız planetlerin güneş etrafındaki dolanım zamanlarını değil;meselâ,yer le güneş arasındaki minimum ve maksimum uzaklıkları da çok sıh haltı olarak hesaplamamız mümkün olabiliyor (s.41!).

MAXA ŞAR-WAQLAR cetveline göre (s.8!) kâinat " 10 türlüQUT-KÜ-SÜŞ";yani,"10 satır" (veya kütük,veya katlam) halindedir.Bu itibar la,Türklerin "kozmos" kavramını—aynı zamanda "10" manasına gelen—ON sözü ile ifade ettiklerini görmekteyiz:

BQ. ONTIN SİNARQI ÜÇ ÖDKİ BURQAN BAQŞILAR,ON KÜÇLÜĞ BÜĞÜ BİLİĞLİĞ UĞAN ARZILAR,UQŞATĞULUĞSUZ EDĞÜLÜĞ UMUĞ İNAĞ-LAR,UQA BİLÜ MİNİ [MİNİ olmalı!] KÖRÜ YARLIQAZUNLAR.

Kozmostan relativistik-simetriik olarak 3 kondisîonda olkunan BURQAN koruyucuları—10 güç halinde BÜĞÜ [katlam] sahib-i zaman koordinatları—emsali olmuyan gony'li referens sistemlerini anlasılır halde (yani,madde ve antimadde halinde) netîce [WARUQ] vererek esîrgesinler.

Madde,içinde antimadde gözükmemesi dolayısıle,anlasılır halde değildir.Ancak,maddenin ayrışması [SUU'su,"decay"ı] halinde bu antimaddelerin meydana çıktığı görölmektedir.İşte,metnimizin son satırı "günün birinde madde elementleri SUU (ŞİMNÜ) yaparak tekrar madde ve antimadde haline geleceklerdir" diyor.Fakat ne zaman ve hangi şartlarda?

MAXA ŞAR-WAQLAR cetvelindeki elementlerin hepsi aynı bir anda teşekkül etmemişler,1'den 10'a kadar olan BÜĞÜ [katman] sırasını takip ederek meydana gelmişlerdir (s.8!).Bu itibar la,bu BÜĞÜLER'in her birine UĞAN ARZI [zaman koordinatı] denmektedir. Ayrıca,bu BÜĞÜ'lerin her biri,madde halleri olmaları dolayısıle,A-SANQI'ya [cazibeye] istikrar veren (yani,gravitasyonları değişmez hale getiren) birer BURQAN BAQŞILAR [gravitasyon koruyucuları] 'dır.

Madde teşekkülünün 10 BÜĞÜ'sünün hepsini mümkün kılan BURQAN-BAQŞILAR'ın toplam değerine #QOLTI diyelim.Madde SUU yapmaya başlayınca #QOLTI'mız da SUU yapmaya başlayacak;yani,gittikçe azalacaktır.Şimdi,güneş sistemimizin #QOLTI değerini bulmaya çalışalım.Bunun için BURQAN BAQŞILAR'ımızın quark (yani,BURQAN BAQŞI)

değerini Astek takvimine göre 149 olarak kabul edersek (Mırşan, 1978,s.175),10 BÜCÜ'müzün 7 çağda (AB,S,EM,BTYÖ) teşekkülü için gerekli #QOLTI değerini şu şekilde buluruz (Mırşan,1978,s.175):

$$\#QOLTI = 7'İNC KİNKİ ÖD \times 10 UĞAN ARZILAR \times 149 BURQAN BAQŞI \\ = 10.430.$$

Bu sayıyı şu metne göre de bulabileceğiz:

BYY. UĞAN ARSI ÖZE UZ NOMLADILMIŞ OTUZ BİŞ BURQANLARQA YÜ-KÜNMIŞ ÜÇÜN,UTĞURAQ TEGİNGÜ QILINÇIM ÖNÜP,UMUĞSUZLARQA UMUĞ BOLDAÇI ULUG TUYUNMIŞ BOLMAQIM BOLZUN.

Zaman dımenzionları teşkil etmek üzere,transforme olarak kanunlaştırılmış 35 BURQANLAR'a saygı gösterdikleri için, ü-tülerek yönelmiş oldukları hallerini geliştirdikten (yani, maddeden maddesiz gravitasyon halinde ayrıldıktan) sonra,re-ferens'sizlere (yani,yok olmaya mahkum maddeye) referens ola-cak olan seigniorial (1.dereceden!) subatomik parçacık hali-ne gelme tahakkuk etsin.

Burda sözkonusu BURQAN'ı "potensiyal BURQAN" (yani, BURQAN BAQ-SI'ların 2 katı) olarak kabul edersek,bu metnimize göre de yukarıdaki değerimizi aynen buluruz: $\#QOLTI = 35 \cdot 298 = 10.430$. Buna karşılık,yerimizin #QOLTI sayısını ATSAN 10.423,8572 olarak ver-mektedir.Bu iki değer arasındaki fark ise,güneşimiz le yerimiz arasındaki QOLTI farkı olacaktır. (s.167!).

Bu metnimizden anlaşılabilceği üzere,Türklerin fizik hesapla-rında kullandıkları tek dımenzionlu biremlilik (s.39,42) her halde BURQAN cinsindendir.BURQAN'lar ise,Einstein'a göre "kurb" (yani, burulma,dönme) demektir.O halde,yukarıda verilenlere göre, güneş sistemimizin planetler kırışının Güneş mevkîyindeki burulmasının Yer mevkîyindeki burulmasından fazlalığının bu sonuncu burulmaya nıspeti: $\Delta\phi = (10430 - 10423,8572) / (84 - 2) = 0,0749122'$ dir.

Merkür planetinin YÜRÜNDEK'inin ana aksının,YÜRÜNDEK düzlemi içinde ve güneş etrafındaki dolanma miktarı her yüz yılda 9'34" olarak hesaplanmıştır.Ancak,bu miktar olması lâzım gelenden 43" daha fazladır.Bu relativistik tesir de,aynen!,şöyle bulunur:

$$\Delta\phi = (\text{beher yüz yılda } 43'') / (\text{her yüz yılda } 9'34'') = 0,07491289.$$

ŞLOQ

2

TENRİ

Yoktan Var Ediliş

ALQU [kâinat] var olan her şeyi içine alan bir KÖLÜNGÜ [istif-ap] 'dır. Dinimize göre ALQU yoktan var edilmiştir. Buna Türkler "yoktan var edilme" anlamında TENRİ demiş ve bu sözü, aynı zamanda, "Allah" manasında da kullanmış bulunuyorlar. Diğer taraftan, W. Greiner ve J. Hamilton (1980!) vakuum'u, verilen durumlar (yani, müessir zorlamalar) muvacehesinde mümkün olan en alt (yani, hiçbir şekilde değişikliğe uğramaz halde) stabil bir durum olarak ele almakta, ve diğer taraf ve parçacıksız (içinde hiçbir şey bulunmayan) vakuumun—"vakuumun polarizasyonu" denilen—ATIM-OQ [atılıp çıkan quantum] (yani, enerji) doğurarak kopabileceğini göstermiş bulunuyorlar. Bu ise, ALQU'nun bir TENRİ eyleminin bir neticesi olduğunu ispat etmektedir. Yani, Türklerin TENRİ dedikleri ameliyenin hakikaten var olduğu ilmen de sabit oluyor.

Diğer taraftan, ATIM-OQ teşekkülü için tarafsız vakuumun "silkilmesi" ["shake off effect"] gereklidir. Kur'an-ı Kerim buna "Allahın göğe dokunması" diyerek, ALQU'nun meydana gelişi hakkında şöyle diyor (Cin 8):

Muhakkak ki, biz gök yüzüne dokunduk ve onu YAWİZ [şiddetli] sakçılar la ["wardens"], şıhablar la (radfasyonlar la) doldu bulduk.

Bu sakçılara Türkler BUDA AWA-TAN SAQA [separasyonun konverzional olarak identifiye edilen nöbetçileri] demektedir ve bu deyimdeki SAQA'nın [nöbet, garnizon, "guard"] YAWİZ ADALAR

olduğu anlaşılmaktadır.Kur'anın bunun yerine YAWİZ SAQALAR demesi,bu radfasyonların dörtbir-yanda bulunmasına dayansa gerek. Diğer taraftan,bunlar ALQU'daki tekvini [meydana gelişi] temin etmek le yetinmiyen,bu tekvindeki AWA-TAN'ın [konverzion identifikasyonunun] devamlı olarak teşekkülünü gözetliyen (yani,birer katalizator olan) beğçilerdir ve,buna göre de,BUDA AWA-TAN SAQA UTMİŞLAR'ın (meydana gelmiş olan şeylerin;yani, vektor potensfallerin] bir zaferidir:

OB. UTMİŞLARIN WİŞAY'I BUDA AWA-TAN SAQA ULUG KÖLÜNGÜ SUDURTA UZ TİZİP NOMLAMİŞ;UĞANLARIN "ON QUT QOLUŇ" YORİĞİ BU NOMUĞ UNA-ANI İYİN KEZİĞÇE QIDU SÖZLELİM.

UTMİŞLAR'ın zaferi BUDA AWA-TAN SAQA super istiap sudurunda transformasyon la tezlenerek NOM'lamış; zamandaşların "kozmik invariansların manipulasyonu" şeklinde yorumladıkları bu NOM'u modal kvalifikasyonları ile tefsir edelim.

BUDA AWA-TAN SAQA kavramı ile paralel manası olan diğer bir enerji şekli de BUDĞİL [separasyonun hakiki tam değeri] (yani, serbest kalan enerji)'dir :

QKQ. BODİ SÖĞÜD ALTININTA,BOŞ KÖNÜLİN YAĞISIZIN BURQAN BOLUP,BUDĞİL ARIĞ NOMLUĞ TİLGEN EVİRMEK ÖZE,BUD KÖTÜRME TIN - LİĞLARQA ASIĞİ TEGEYİN.

Şarj sökülmesi muvacehesinde (yani,element teşekkülü esnasında)—statik hal teşekkülü temayülü ile,YAĞİ teşkil etmek üzere,BURQAN realizasyonunda olduğu gibi—BUDĞİL halinde uzaklaşan kanunlu geometri teşkil etmek suretile,separasyon ile taayyün eden keyfiliklere ASIĞ [gravitasional alan] taayyün eder.

ASANQI ["gravitation"], bir şeyi bağımlı [asılı,"dependent"] kılan kuvvet;vası vektor kanunlu geometri teşkil edici dağılımlar halinde bulunan YİRTİNÇÜ YULASI [massiv cisim yulması ("pull"u)].Albert Einstein ASANQI'nındört dımenzionlu mekân-zaman eğriliginden doğan fizikal bir tesir olduğunu kabul etmektedir.Bu itibar la ASANQI'ı AT-ASIĞ

[ASIĞ icraatı] şeklinde de tarif edebiliriz.

ASIĞ ["interdependence"], bütün gökcisimlerinin EB-EDİZ-
lerinin [aksiyonlarının] karşılıklı bağımlılığı; yani:

1. Gravitasiyonel alan;
2. Mekanik [cisimlerin hareket ve muvazenetleri bilimi] .

Britannica'ya göre (mac.,cilt 8,s.289)ASIĞ [gravitasiyonel a-
lan],tıpkı elektromagnetik dalga (ve BURQAN!) radiasyonunda ol-
duğu gibi,bir kaynağa bağlı olmaksızın,belirli modalarda dinamik
değişmelere ve bu modalarda enerji ve impuls nakletmeye açıktır.
Metnimiz bu şekilde naklolunan enerji ve impulsa BUDGİL diyor ve
ondan bir ASIĞ belirleneceğini söylüyor.Hakkaten,böyle bir imkân
bulunmasa idi,güneşimizden naklolunmakta olan enerji ve impulstan
güneşimizin planetlerinin meydana gelme imkânı bulunmaz, güneşin
saçtığı BUDGİL UZANMAQ'da kaybolurdu.Yani,bir yıldız olangüneşi-
mizden devamlı olarak enerji' akmakta olduğundan,tıpkı akan sula-
rın göl ve denizlerde toplanmasına paralel olarak,buenerjinin de
bir WASIR [planetar disk] halinde toplanması gerekir.Bu WASIR'da
SAMADI teşekkülü ise şöyle anlatılıyor :

TKN. BOLMAQ SAYU,BU SANSARTA TOĞUMUĞ TUTMIŞLAR,BOŞ-TAŞ YI-
ĞIP BUYAN BİLGE-BİLİĞİĞ ALQINÇSIZ.BUDGİL ARIĞ QOQŞ YORIĞLI
SAMADI QUTRULMAQ,BU BU EDGÜLERİĞ,TOLU AĞILIQ BÜDZÜNLER.

Meydana gelmek üzere,bu SANSAR'da doğum yolunu tutmuş o-
lanlar,statik çekirdek yığmak (inşa etmek) suretile manifes-
tasyon bilimleri divergenssiz hale gelenlerdir.BUDGİL [açı-
ğa çıkan enerji] halinde uzaklaşan koşma-gidişat neticesin-
de SAMADI halinde invariant hale gelme,ve bu şekildeki go-
ny'leri söz konusu edersek,onlar tam atalet halini temsil e-
derler.

Bu metinde BUDGİL'ların bir SAMADI [çekirdekleşme] teşkil e-
deceği söyleniyor ve bu hal "statik çekirdek yığmak" şeklinde ta-
rif ediliyor.Bu SAMADI'ların teşekkülüne ise,TENRİ değil, BOLMAQ
(var olan şeylerden yapılmak) dendiğini görmekteyiz.

Tekrar konumuza,yoktan var ediliŖe,dönelim (s.45!).Bukonu "vakuumdan enerji doğması" demektir.Bu hususta Greiner-Hamilton' un "vakuumun polarizasyonu" dedikleri sözü Türkler PARAMANU ve "polarize vakuumun kuvvet merkezleri" dedikleri sözü PARAMANU QOĞ deyimleri ile karşılamaktadırlar:

BBP. YÜKÜNÜR MEN BİLGE-BİLİĞ PARAMIT QUTİNA: QOPI ARIĞ MÜ-NEĞSÜZ YİĞ ÖKÜŖ TİP,QOPI DIN SİNAR BURĖANLARQA ÖĖİDİLMİŖ, QO- LULAYU ÜLGÜLEYÜ BÜLGÜLÜĞSUZ,QURUĞ BİLGE-BİLİĞ SANA YÜKÜNÜR- MEN.

Saygılıyım PARAMIT biliminin (yani,quarkların!) değişmiyen şekline: koparak uzaklaşan gayri-stabil vektor tutumlu,kop- madan simetrik BURĖAN'lara göre bilinçlendirilmiş olan, ma- ni pulasyon standartizasyonu eşsiz,muvakkat bilim,sana saygı- lıyım.

PARAMIT, polarize [PARAM] oriyantasyonlar [IT].Mesela, "polarize vakuumun kuvvet oriyantasyonları",veya herhangi bir elementte pozitif veya negatif şarjlar arasındaki oriyantasy- on birer PARAMIT halidir.

PARAMIT sözünün Sanskritçedeki karşılığı olan "paramita"i- se "her BODI-SATAW"ın gittiği patıkaya ait 6 esas erdem"şek- linde manalandırılmaktadır.Yani,ALTI PARAMIT söz konusudur.

PARAMANU, polarizasyon.Kavramın "vakuum polariza- syonunun küçük dipolleri (elektron-pozitron çiftleri)" kar- şılığında kullanıldığı anlaşılmaktadır,çünkü aşağıdaki met- nimiz (BŞ) PARAMANU'nun bir "bulut" olarak kabul olunması ge- rektiğini ve bu bulut parçacıklarının her birinin birer şarj olduğunu söylüyor ki,buna göre vakuumun doğurduğu şarj se- parasyonu söz konusudur (Greiner-Hamilton,1980,s.154-163).

Deyimin Sanskritçedeki karşılığı olan "paramanu" 'en kü- çük parça','atom tözu' şeklinde manalandırılmaktadır.

PARAMANU QOĞ, polarizasyon elementi.Bu deyim "vakuumun polarizasyonu bulutundan doğan super ağır İSTİM-molekül" karşılığında da kullanılmış olabilir.Çünkü şu metinde böyle bir mana seziliyor: BİZ ME UZUN YAŖAP KİNİNE MUŖULAYU QOĞ BOLLUR ERÜRBİZ [Ve biz uzun bir ömür sürdükten sonra bir sıf

halinde atomlara çevriliriz].

Muvakkat bilim deyimi PARAMIT biliminin bir başlangıç bilimi olduğu,bildiğimiz madde dünyasına geçişin bu ilk aşamadan sonra tahakkuk ettiği manasındadır.PARAMANU'lar dünyası hakkında şöyle de deniliyor :

BŞ. BURQANLARIN ULUŞININ PARAMANUSI BOLSAR NEÇE ANÇA SANLIĞ
ULUŞ SAYU BODLAR ÖZE,ALQU ÖDTE BURQANLARQA BULIDLAYU TAPIĞ Ö-
ZE TAPINURMEN.

BURQANLAR populasıyonunun PARAMANU'sı [polarizasyon şekil-
leri] ne kadar ise o kadar sayılı populasıyon teşkil eden
şarjlar dolayısıyla,univerzal relasıonda BURQAN'ları onları
bulutlar gibi kabul ederek kabullenirim.

Bu metin bize elementlerin atomik sayısını tarif ediyor ve U-
LUŞ [populasıyon] sözü ile bir elementte bulunan atom sayısını
kast ediyor.Diğer taraftan,"populasıyon teşkil eden şarjlar" ve s.
48'deki PARAMIT QUTI [polarize orientasıyon invariansı] deyimle-
rinden ALQU'daki her şeyin bir tek biremligi olduğu ve QKQ in bu
biremlige BUDĞİL dediği (s.46!) anlaşılmaktadır.QİQ bu biremligi
TAQI YİME MİN TAZ ARTUQAÇ şeklinde tarif ediyor.Bu ise elemen-
tar elektrik yükü (elektron ve bunun anti-parçacığı olan pozitron
şarjı) " e " den ibaret temel elektrik şarjıdır,cünkü tabiatta
tesaduf edilen bütün şarjlar e'nin tam sayı halinde çok katıdır-
lar (e,2e,3e,... gibi).QİQ bu hususta şöyle diyor:

TAQI YİME MİN TAZNIN ARTUQAÇNIN [yinelenen kondisıonda binen
integer ilâve degerin;yanı,elektrigin temel biremligi e'nin]
İLİKSİZDİN BİRÜ QILMIŞ [başlangıçtan beri icra etmiş] NEÇE
TSUY AYIĞ QILINÇIMIZ BAR [nice ayık teşekkülü] BAR ERSER
[mevcut ise,bunlar],BURQAN NOM BURSAN QUWRAĞ[BURQAN NOM'u-
nun "angular spin" fenomeninin] ÜÇ ERDİNİ ÖDİNTE ÖKÜNÜRBİZ
BİLİNÜRBİZ [üç durumu kondisıonlarındaki hukuku olarak malû-
mumuzdur].

Bu metnimize göre,PARAMIT'ların TSUY AYIĞ QILINÇIMIZ BAR [te-
şekkül tenayüzü olmak üzere](yanı,PARAMANU QOĞ olarak) ÜÇ ERDİ-

Nİ ÖD [üç kondisyon durumu] söz konusudur. ATSAN şöyle diyor:

AT. ODUNMIŞLARIN İLİĞİ UZ QUDRULMIŞ, OSUP ÖSELİKSİZ YOLTA ORNANIP TURUP; ON ULUĞ KÜÇ TÜRT QORQINCSIZ ENREYÜK BAŞLAP, UQ-ŞATINCSIZ YİĞ NOMLARQA TUKELLİĞ BOLUP: ON TEGZİNÇLİĞ YALTRIDUR TUDRÜĞ TİĞME, UTĞURAQ ÇIN ARIŞ-ARİĞ ÜÇ NOM TİĞENİN, OL TİDİCSİZ TOLUN BİLGE-BİLİĞİ ÖZE, ONAY-İLKEY QUWAĞ ARA ONARU EVİRÜR.

Şarj konyugasyonunu parçacıklarının (yani, parçacık-antiparçacık hallerinin) müstenîdatı (temeli, ana şekli) transforme olarak kurtulmuş, OSUP'un kitesiz patifikasında bulunurken; kozmik "seignorial" gücün 4 indifferent "equivalence" inden başlıyarak, emsalsiz vektor-NOM'lara istisnasız sahip olarak:

Terakki degizlemesinin parlak kaliteli tesiri—tesellüm ederek hakiki departın 3-NOM geometrisini—o çelişkisiz komple bilimi ile, progressiv orijinlerin atıl kuvvet ortamını yeniden teşekkül ettirir. (Arat 1965, s. 74!).

ODUN, şarj konyugasyonu: bir parçacığın kendi antiparçacığı haline çevrilmesi; yani, bir parçacığı tarif eden degizleme ve formülleri, bunlar bu parçacığın zıddını (yani, antiparçacığını) ifade edecek şekilde tertiplene (düzeltme). İTEY bu tarifi şu şekilde yapıyor: modal kualifikasyon ifadelerinde zıt ["convert"] hale çevrilme.

ON, hem "kozmos", hem 10 (s.8'e bakınız!) manasındadır ve, buna göre, Einstein'ın söz konusu ettiği "10 mustakil komponent" manasında olması gerek (Erit., 1980; c.15, mic., s.585).

OSUP ["space inversion"], mekânın tersine çevrilmesi.

ON TEGZİNÇ, terakki degizlemesi. Bu deyim le—UTMIŞLAR = BODI SATAWLAR + YALTRIDUR TUDRÜĞ TİĞME şeklinde—"gag transformation" degizlemesi kastedilmiş olabilir. Diğer bir imkân da, Einstein'ın alan degizlemesi, veya gelişim degizlemesi [Einstein's Evolution Equation] cinsinden bir degizlemeye bu ismin verilmiş olunabilineceğidir.

Metnimiz başlangıçta madde bulunmadığını söylemektedir. Buna göre ONAY İLKEY [progressiv orijin] halini—başlangıçta $v=c$ ol-

mak şartı ile—Lorentz değizliği ile ifade edebiliriz:

$$m = m_0 / (1 - v^2/c^2)^{1/2}$$

Işık hızı ile g'itmiyen şeylerin kitleli olmaları dolayısı ile, v'nin istikametinin "sıfıra doğru" olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, bu değizlik $v = 0$ halinde bir QUWAĞ ["inertial force"] haline gelecek, yani, artık hiçbir gelişim mümkün olamayacaktır. Ancak, metnimiz böyle bir ortamda "yeni bir teşekkül" başlıyacağını müjdeliyor ki, bu hale IN-ITIRA ÇAL da denmektedir. Bu ONARU EVİ - RÜ'de [yeniden teşekkülde] artık v'nin istikameti sıfırdan sonsuza doğrudur, ve v sonsuza eriştikten sonra "yeni bir maddeler dünyası" teşekküle başlayacaktır. Yani, QUWAĞ-ARA'dan kurtula - bilmenin şartı $(-v/c)^2 = (v/c)^2$ şeklinde belirlemektedir.

Metnimizin ON-TEĞZİNÇ ile UÇ NOM TİLGENİ'ni ilişkilendirmesine karşılık, aşağıdaki metin ÖZ BAQŞI ile UÇ ERDİNİ QUT'u ilişkilendirmektedir:

TKN. ÖZ BAQŞIQA UÇ ERDİNİ QUTİNA İNANIP, ÖĞDİ SÖZLEP, TAPİÇ TUTUP ÖZ BOŞUĞ QOLUNU, ÖNİLERİNİN BUYANIŇA TÖZ İYİN ÖĞİRÜ ÖRGÜT NOMLAP ÜR TURZUN TİP ÖDÜÇİ BOLZUNLAR.

Kendi-kendini korumanın üç değışmiyen durumuna (yani, 3 quark'a) inanarak (yani, methiye söylüyerek, takdime tutarak) kendi statiklerine göre manipulasıon yapabilmek üzere, önceki hallerin manifestasıonuna göre var olmaya refere eden konsept vazedilip bakı kılınmak üzere taayyün etmişlerdir.

Bu metnimizde de IN-ITIRA ÇAL kavramı diğer bir şekilde dile getiriliyor. Yani, ölmüş olan her şey yeniden dirilecektir. 3 ERDİNİ QUT üzerinde ise s. 31-32'de durmuş idik. Ancak burda bu deyim le nuklear, elektromagnetik, ve gravitasıonal güçlerin kastedilmiş olabileceğini de belirtmeliyiz, çünkü BURQAN'lar "fizikall mahiyetlerin integrasıonu" şeklinde tanımlanmaktadır (BS) ve onların "uç kondisıonda" oldukları söylenmektedir (BS). Hakkaten, Kur'anda da böyle bir ifadeye rastlamaktayız (Alâk 1-2):

Oku, Rabbin adıyla ki, o yarattı: yarattı insanı 'alâk'dan.

'alāk [galāk], asma, tutundurma, bağlama, bir şey le bağlantılı hale getirme, kilitleme, yani, ASANQI (s.46!).

Buna göre Kur'an insanın ASANQI'dan [gravitasyon] yaratılmış olduğunu söylemekte, ve "Rabbin yaratıcı (yaratan varlık) olduğu tabiattaki her şeyden okunabilir ve insanı ASANQI'dan yaratmış olduğu da bilinebilir" demektedir. Kur'an'ın bu ifadesi Prototürkçe metinler ile de teyid olunmaktadır:

MB. BAR İLİLİĞ KÖK QALIQ YÜZİNTE BAQŞILİĞ BURQAN TENRİ TOĞ-TUNUZ.

He: şeyin dayanağı olan KÖK QALIQ [gökte ikamet eden şeyler] topolojisinde koruma ile yüklü BURQAN kreasyonu şeklinde doğdunuz.

B'JRQAN [döndüren grup] sözünün manası burulmadan (kurbdan) doğan fizikal tesirdir. Einstein bu kavrama "gravitasyon" demektedir ve bunu da "dört dımenzionlu mekân-zaman kurbundan doğan fizikal tesir" şeklinde tarif etmektedir.

BURQAN ile ASANQI arasındaki fark ASANQI'nın bir BURQAN çeşidi olmasından ibarettir. Bu ikisi dışında, üçüncü bir kavram olarak ASIĞ sözünü de görmekteyiz (s.47!).

ASIĞ AT-ASIĞ'ın (yani, ASANQI'nın)—kuvvetin iletilmesi için her hangi bir aracı ortama ihtiyaç kalmaksızın—UZAQ URMIŞ KÉRCEK'liğini [uzaktan tesir etmiş olması gerekliliğini] temin eder ki, bu sebeple, ASIĞ'ın bütün UZANMAQ'ı doldurduğu düşünülmektedir. Bu şekilde, her hangi bir kitleye tesir eden kuvvetin onun civarındaki ASIĞ ile belirlendiği söylenebilir. Böyle olunca, bu alandan gravitasyon doğabilmesi için, Einstein'a göre mekânın geometrik modifikasyonu söz konusudur. A. Saxarov ise, gravitasyonu mekânın—parçacık fizikinden doğan—bir elastisitesi olarak kabul etmekte ve gravitasyona "mekânın metrik elastisitesi" demektedir (Misner-Thorne-Wheeler, 1973, s.426).

Metinlerimize göre şunu söyleyebiliriz: Tanrının göğe dokunması (göğü silkindirmesi) ile mekân burulmuş, BURQAN'lar meydana

gelmiş ve, bunun neticesinde, OS-UG [mekân-zaman] kendisini ASİĞ halinde belli etmiş ve, madde teşekkül ederek, ASANQI'lar meydana gelmiştir.

Aşağıdaki metin, QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞLAR dediği, kuvvetli interakstionlar tarafından manipüle edilmek üzere, kopmadan simetrik populasionlar (her halde, ALTI PARAMET!) teşekkül ettiğini ve bu güçlerin bu populasionları—onların labililiklerini gidermek suretiyle—maksimal entropiye ileteceklerini söylüyor:

TT. QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞLARIĞ QOLURSEN BİRCELİ, QOFTIN SİNAR ULUŞ SAYU QOIMATIN TİCSİNİP: QORQINÇILARIN EMGEKLERİN QORİYU KİDERİP, QORILMAQSIZ ÇIN MENİKE QOMEDU İLİŞELİM.

Produktif (meydana getirici) olarak muayyen (determinant) ASIĞ'ları (karşılıklı bağımlılıkları) manipüle etmek (yani, kuvvetli interakstionlar meydana getirmek) gayesiyle, populasionları kopmadan relativistik-simetrik halde (yani, ALTI PARAMET halinde) bırakmadın, fakat değiştirdin: onların labililik cefalarını (yani, kusurlarını) bir koruma tahtında gidermek suretiyle, herhangi bir korunulmaya gerek olmayan hakiki ebediyete (yani, maksimal entropiye) itaat ettirilerek (hoşnutsuz olarak, meyasane) iletilmek üzere.

QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞLAR, meydana getirici (veya kuvvetli) olarak muayyen karşılıklı-bağımlılıklar ki, "kuvvetli interakstionlar" demektir. Bu ASIĞ, başlangıç dünyasının PARAVANU QOÇULARI kadar (s.48!), bugünkü dünyamızın neutron ve protonlarının bir atom çekirdeği teşkil etmek üzere bağlanmalarını (yani, SAMADI'larını) temin eden nuklear kuvvetin, nuklear saçılma ve reaksiyonların ve—yüksek enerjili parçacıklarının çarpışmaları neticesinde husule gelen—kreasion ve YOQ edilme-BARTUQ'larının ["process"lerinin] sebebini teşkil eder. Bu güç sayesinde—atom çekirdeğinde bulunan proton ve neutronların SAMADI QUTRULMAQ'ları [konsentrasion halinde invariant hale gelmeleri] temin edilmek suretiyle—ADINLARNIN ASIĞI [değişmeler mekaniizması] mümkün olabilmektedir.

Burda geçen QORILMAQSIZ ÇIN MENİ yerine ALASIZ BİR TEG

MENİLİĞ [bıtaraf vakuum manasında ebediyet] de denmektedir. Bu deyimde geçen BİR şu şekilde tarif ediliyor:

ÇT. YARUP-YAŞUP QATÇİĞLARTI BOLTACI ERİP YABA YİRTİNÇÜĞ BİR
YİNTEM İDER TUYMAYUR,YASIMUÇÇA BODI İNTİN ANTA YOQ ERİP,
YAM-A-RAÇA KÖRÜĞİN BUSDACI ERÜR.

ÖÇME AMRILMA YİNTEM BİR TÖZİN TUDSAR,ÜT-KİYE KÖK QALI-
QİĞ KİN BOOŞ SİĞURUR.ÖZİNİN ED-ED SAYU SİĞMİŞİN KÖRSER,ÜÇ
OĞUŞTA MUNISIZ NEN BİR NOM ORUN YOQ ERÜR.

Diffraksional koşma-zamanlar vasıtası ile katcıklar halin-
de teşekkül eden YİRTİNÇÜ YABA' sı [kapalı kabukla-
rı] BİR realitesinin induksiyon bilinci ["experience"i]
değildir,çünkü böyle bir halde antimadde şarjlarının meydana
çıkışı ile YOQ olma ["annihilation"] tahaddüs eder,halbu-
ki bunlar YAM-A-RAÇA ile teşekkülü konfigüre ederler.

Diğer taraftan,ÖÇME [inkıraz] temayülünün mevcudiyeti
BİR'in varkalma çağrışımını ispat ettiğinden,bu temayül—ÜT-
KİYE [yanma] husule gelmesi yolu ile—gök münderecatını mak-
roskopik statige sığdıracak (giymiye zorlayacak)demektir.Ken-
disinin ED-ED ["perfect gony"] halinde sığdığının indeksi
(faktörü) ise,üç OĞUŞTA (substansta) böyle (yani,ED-ED ha-
linde) olmuyan halin vakuum kanunlu yerlerde [BİR NOM ORUN]
YOQ olmasıdır.

YARUQ ["spectrum"],ultraviöle,görünen,ve infracızıl ışı-
ğın dalga uzunluğuna göre tertibi,YARUMA yapan şey.

Geniş anlamda YARUQ'un manası "elektromagnetik YARUQ"dur
ki,bunun radyasyon tiplerini şu şekilde belirtebiliriz: Ra-
dio dalgaları,mikrodalgalar (kısa dalga uzunluğundaki radio
dalgaları),infracızıl,görünen ışık,ultraviöle ışık,X-ışınla-
rı,gamma ışınları,ve kozmik ışınlar.Bu radyasyon şekillerini
meydana getiren sebep atom ve moleküllerin farklı durumları
arasındaki tranzişyonu mümkün kılan kanunlardır.

YAŞUQ, koşma-zaman ahaddüsü [YAŞU]mahiyeti,
koşma-zaman gecikmesi ["additional time delay"].
Bu ise "spektrum diffraksiyonu" (yani,elektromagnetik dalga)

manasındadır.

YARUQ-YAŞUQ,spektrum teşkil eden YAŞUQ'lardan her biri, spektral (diffraksional) koşma-zaman gecikmesi,spektrumun elektromagnetik dalga teşkil etmiş (diffraksiyon yapmış) kısım.

YABA,kapalı kabuk ["closed shell"].Meselâ,elektron veya elektron gruplarının atom çekirdeği etrafında türlü uzaklıklarda döndükleri kabuklar gibi.Bunlara QAT da denmektedir.

BİR, (1) vakuum (mutlak boşluk),Sanskritçe "sūnyata" [boşluk].Yapılan tecrübelere dayanmak suretile,vakuunun en yeni yorumunu yapan W.Greiner ve J.Hamilton (1980,s.154-163) şöyle diyor: Türlü interaksionların kritik üstü hallerini gözden geçirir sek,bîtaraf,parçacıksız vakuunun kopabileceği açıkça belirmektedir.Bu itibar la,vakuum polarizasyon yapabilen bir ortama benzer bir tutum gösteriyor.Bu yazımızda gösterilen bulgular vakuunun yeni bir tarffinin yapılması gerektiğini kat'î olarak demonstre etmektedir.En iyi ve en umumî tarif şu şekildedir: vakuum verilen kondisyonlar (yanî,müessir zorlamalar) muvacaheinde mümkün olan en alt stabil durumdur. (2) Kâinatın görünen (meselâ,"parçacıklar" gibi),ve görünmeyen (meselâ,"kuvvetler" gibi) her şeyinin birbiri ile irtibatlı,münasebetli,birbirine tabî "bütün"ü ("birlik"halî).Diğer taraftan,her şey vakuundan doğduğu,ve basamak-basamak gelişerek günün birinde tekrar vakuum haline geleceği (yanî,vakuum her şeyi içeren ve her şeyi meydana getiren şey olduğu) için,zaten BİR [vakuum] aynı zamanda ALQU [bütün şeyler,kâinat] demektir,ve ALQU da BİR! (s.57!).

YAM-A-RAÇA (veya YAM-ARAÇA),yerin çekirdeği içindeli elektrik akımlarının [A'nın;yanî,hareket kanununun] çarpmaları la ["imping"ler le] teşkil ettikleri [YAM] ince (yanî,adansmış;ileride madde haline gelecek olan;RA) yapı (tabaka,"structure","complex",ÇA) [bak: RAÇA BADIRA!].

YAM-A-RAÇA kavramında—yağmur yağışından dolu yağışına geçerken müşahade olunabilen "raşkı" [ince dane,"fine structure"] safhasında olduğu gibî—bir "raştua" [adansmış,takdîs olunmuş halde doğum] sözkonusudur.Yerimizde böyle bir olku-

nuşu—2.900 km derinlikten itibaren başlayan—yerçekirdeği sıvısından yerkabuğu maddesinin teşekkülünü mümkün kılan ince bir raşqı tabakası halinde müşahade etmekteyiz. Ancak, YAM-A-RAÇA yalnız YİRTİNÇÜ'lere mahsus bir olay değildir, yerimizin ÜLİĞ YİL'den, veya DİYAN'dan teşekkülü halinde de "raştua" [Tatarca!] söz konusudur (Brit.mac., c.6, s.55 ve 27).

YİRTİNÇÜ, yercil (massiv) gelişim. Bu kavramdan—"yerhali" teşekkül ettirmek üzere gelişen—yıldızlar (hatta, galaksiler!) anlaşılabilirdiği kadar, elementlerin teşekkül sıraları (elementler cetveli!) de anlaşılabilir. (elementler cetveli!) de anlaşılabilir.

Metnimiz (s.54!) YİRTİNÇÜ'lerin YABA'larının elektromagnetik dalgalar aracılığı ile katmanlar halinde ardarda teşekkül ettiklerini söylüyor. Ancak, böyle bir teşekkülü temin eden induksiyon BİR [vakuum] realitesine götüren bir tecrübe değildir, çünkü madde teşekkül etmekte ve, maddeden antimadde şarjlarının [YASIMUQÇA BODI'ların] meydana çıkmaları neticesinde, bir YOQ olma söz konusu olmamaktadır. Yani, elektromagnetik dalgalar, YOQ olmayı değil, YAM-A-RAÇA [plazma gaz çarpmaları] hadisesi ile madde teşekkülünü temin etmektedirler.

Diğer taraftan, kâinattaki ÖÇME [inkıraz] temayülü günün birinde her şeyin vakuum haline geleceğini kanıtlamaktadır ki, bu da, gökte bulunan şeylerin (yani, yıldızlar arası gaz ve tozların) ÜT-KİYE (yani, yanma) husule gelerek, makraskopik statik (meselâ, YİRTİNÇÜ'ler) teşekkülünün zorlanması (gravitasyon etkisi) yolu ile tahakkuk etmektedir. Böyle bir teşekkülün hakikaten tahakkuk etmekte olduğunu: göstergesi ise, maddeyi teşkil eden üç esas halinde bulunmayan şeylerin (meselâ, serbest kalan pozitronların) vakuum teşkil etmek üzere YOQ olmalarıdır.

YİRTİNÇÜ'ler teşekkülünün zorlanması "BURQAN" lar teşekkülü" demektir ve, buna göre, kâinatı BİR'e (yani, inkıraza) götüren katalizator BURQANLAR olmalı ki, aşağıdaki metnimiz, bunu dile getirmek suretiyle, ALQU ile BİR arasındaki ilişkiyi diğer bir şekilde dile getiriyor:

AT. BİR ULUŞTA YİRTİNÇÜNÜN YARUQ YULASI BİLGÜLÜĞÇE QAMAĞ

NOMTA TUYUNMIŞ ÜDTE,BİRLE YANA ADIN ALQU ULUŞLAR SAYU, BİR
TEG YANLİĞ BURQAN BOLMIŞ KÖRKİ KÖŞÜNÜR,BİRKERÜ OL ALQULAR-
NI BİRKE SİĞİRUR,BİRNI ALQUQA KİĞÜRMEKİ ANTAĞ OQ ERÜR.BİLÜ
UĞUSUZ IN-ITIRA ÇAL TOORQA UQŞADI,BİRTEMLEDİ TİDİLİŞMAZ
QO-Ü KİLİĞ QILUR.

Bir populasıonda "YİRTİNÇÜ'nün spektral yulması" determi-
nativ olarak bütün NOM'larda hissolunduğu kondisıonda,bera-
ber yanaşılmuş [beraberce yan- yana gelinmiş] haldeki bu ol-
kunuş yekün (yanı, beraber bulunan) populasıonların hepsine
şam'il olduğundan, bir tek tesirli BURQAN meydana gelmiş hal-
de gözüükerek BİR [vakuum, veya "bir tek şey" !] haline gelmek
üzere yekünları BİR'e sığdırmış olur, BİR'i yekünlara gıdir-
mesi de aynı şekilde tahakkuk eder. Zaman idrakı mevcut olmu-
yan IN-ITIRA ÇAL ağına (sistemine) benzeyinceye kadar, hiç-
birşekilde çelişmiyen (yanı, devamlı olarak var kalan) kata-
lizasıon tahakkuk ettirir.

YARUQ-YULA, spektral (yanı, optik efektli) yulma [pull]
kı, "ışık ışınlarrının bükülmesi" ["bending of light rays"] ve
"kızıla kayma" neticesini veren hadısedir. Meselâ, güneş ya-
kınından geçen ışınlarrın--güneşin gravitasıonu neticesinde--
büküldükleri gözetlenmiş bulunulmaktadır.

ADIN, "process", değışim. Fizik biliminde ADINLAR "S-mat-
rix teorisi" ile ifade edilmektedir.

QO-Ü, bir yük (yanı, bir vucutta "ayrı" olarak bakı kalan
madde) yardımcı ile kovalama kı, "catalysis" demektir: Bir şı-
mık reaksiyonun (hadısenin) USUN QO-Ü ["catalyst"] denilen
belirli maddeler yardımcı ile--bu maddelerin kendileri kaybol-
mamak üzere--hızlandırılması (şımık reaksiyon nispetinin art-
tırılması).

Metnimiz bir yıldızın spektral yulma operasıonu esnasında, bu
yıldız populasıonundan olan bir elementin bu yuluma operasıonu-
na iştirak etmesi halini gözünde bulunduruyor. Yıldızımızın bü-
tün elementleri sözkonusu ettiğimiz bu element durumundadır, fa-
kat bu elementler birbirlerine bitişmiş halde bulunduklarından,

hepsi için ortak bir muhassala kuvvet teşekkül edecektir (yani, yulunan şey doğrultusunda olmıyan kuvvetler birbirlerini yok etmişlerdir).Diğer bir deyim le,her şeyin BİR haline gelmesi,buna göre de,BİR'in her şey olması sözkonusudur.

İşte,metnimiz nasıl ki yekûnlar BİR haline gelerek bir ışını kendilerine çekebiliyorlar sa,BİR de yekûnların her parçacığından kendine ışın çekecektir; yekûnlar tükenecek ve,bu sefer,BİRden yeniden yekûnlar teşekkül etmîye başlayacak;yani,zaman tersine dönecektir diyor.

Görülüyor ki,kâinattaki her şey BİR'e angaje olmuş durumdadır ve,günün birinde,onun BİRTEMLİĞ ["singular"] olan değerine ulaşacaktır:

BYY. BİLGİLÜĞ NOMLUĞ ANTIRNI TİGME,BİLGİSİZ BİLİĞLİĞ QARAN-
QU TÜNTE,BİRTİN UÇ TUDMAQ KÖRÜMKE ARSIQIP,BİRİN-BİRİN AŞMIŞ-
LARQA BİR TEK KÖNİ YOL KÖRKİDÜ BİRİP,BİRTEMLİĞ TUŞQA TEGÜR-
DEĞİ BİLGE-BİLİĞLİĞ AYTAQI YARUQLUĞ BİLGİN YİRÇİKE YÜKÜNÜR-
MEN.

Bilinçli NOM'lu mükellefiyet-engelleri (-tırmanışı) tahaddüsünü—bilmediğimiz bir bilginin bizim için karanlık olan tününde (yani,henüz ışık bulunmıyan kâinatta),BİR'den UÇ (yani,en başlangıçta husule gelen) objekt aspektine (yani, ilk teşekkül eden madde parçacığı olan hidrojene) projektlenmek suretile—teker-teker aşmış olanlara (yani,angajman engellerini teker-teker aşmak suretile teşekkül eden elementler sisteme) bir tek konvensiyonel yol tahsis ederek (yani,elementleri atom sayılarına göre bir tek sırada sıralıyarak) singular bir değere (yani,BİR haline) ulaştırarak olan bilimin aydınlığını (yani,aydaki fitri olmıyan ışığını) bilen rehbera saygılıym.

ANTIRNI, obligasyon [mükellefiyet] engeli (tırmanışı);angajman.Bunun la kastedilen mana "kitle defekti"dir ki,bu defekti husule getiren elementler bir angajman (madde halinde bakı kalabilme!) altındadırlar.Deyimin Sanskritçesi olan "antarayika" "engeller le irtibatlı hal","müsebbit engel" şeklinde manalandırılmaktadır.

Metnimiz BİLİGSİZ-BİLİĞ [bilinmiyen bilgi; yani, kurgu bilim] dünyasına QARANQU TÜN [karanlık tün] ve BİLGE-BİLİĞ [bilim] dünyasına AYTAQI YARUQLUĞ [aydaki fitri olmıyan aydınlık] demektedir. Bu güzel ifadenin manası şurdan kaynaklanıyor:

Vakuum (yani, BİR) dünyasında yaşamamız söz konusu olmadığından, orası bilineniyecek olan bir dünyadır, fakat bu dünyanın varlığı bilebileceğimiz (tahayyül edebileceğimiz) bir şeydir. Bilim dünyamız (yani, yaşadığımız dünya) ise bu BİR tarafından aydınlatılmış bulunmakta ve, buna göre, âlemler güneş tarafından aydınlatılan aya benzemektedir.

BİR dünyasının BİLİGSİZ-BİLİĞ (kurgu bilim) dünyası olmasına rağmen, aşağıdaki metnimizin yazarı—kendisinin bu dünyada doğuşunu tasavvur ederek—bize bu dünyanın yapısını tarif ediyor:

QKQ. AĞIÜQ BOLUP İSİĞ ÖSÜM ÜZÜLGÜ TUŞTA ALQU QILINÇLIĞ TI-DİGLARIM YUMQI TARIQIP, AMİTA-AYUSİ BURQAN MANA YÜGERÜ KÖZÜ-NÜP, ARDUQ MENİLİĞ YİRTİNCÜTE BARIP TURAYIN.

OL ULUŞTA MËN BARIP TOĞA BİRLE ÖK, OZA BU QUT-QOLUNÇQA TUKELLİĞ BOLUP, UTĞURAQ BİR EĞSÜKSÜZ ONAY TOLĞURUP, ONTIN SİNAR TINLIĞLARQA AŞİĞ QILAYIN.

En sonunda, canım vücudumdan koptuğu zaman (esnada) üniverzal evsafılı çelişkilerimin integrasyonu dağılarak—AMİTA-AYUSİ BURQAN benim için tahakkuk etmek suretiyle—olağanüstü ebedi yere varıp durmam (yaşamam) nasip olsun.

O populasıfonda—ben varıp doğar doğmaz—tranzisyonun (teşekkülün) invarians manipulasıonlarına sahip olmak üzere BİR teslimatını eksiksiz olarak kolayca elde edip, kozmosun relativistik-simetrik keyflikler için AŞİĞ ["mechanism"] teşkil edeyin.

AMİTA-AYUSİ BURQAN, ifade (dönüştürme) temayüllü (yani, varlıkların hayatlarının sonsuzluğunu temin eden, hayatın hakimi olan) BURQAN; şöyle tarif ediliyor:

QQ. AÇA ADIRA NOMLAMİŞ ALQU KÜŞÜŞLERİĞ QANTURDAÇI AMİTA-AYUSİ SUDURUĞ ADINLARQA AŞİĞ BOLZUN TİP.

Açılıştaki tefrik ile NOM'landırılmış üniverzal KÜŞÜŞ'leri tatmin (tamın) edecek olan AMİTA-AYUSİ SUDUR değişmelere mekanizma teşkil eden şeydir.

PRA - TIDYA - ASAN - BUD - PAD

Ön Çelişki Halinde Gravitasional Separasyon Düşümü

"Bahçenin ağaçlarının meyvalarından yiyebilirsiniz", fakat bahçenin ortasında olan ağacın meyvası hakkında Allah: "Ondan yemeyin ve ona dokunmayın ki ölmüyesiniz!" dedi (Tekvîn 3). İşte, fizik dilinde bu "pre-men"e PRA-TIDYA ve bahçenin ağaçlarının meyvalarına ASAN-BUD-PAD denmektedir. Aden bahçesinin bu "yenilebilen" meyvaları ise—Tevratın "yılan" (yanı, dolanıp yürüten sürüngen) sözü ile tanımlı ettiği—ERDİNİ YALINLIĞ mahsulü olan meyvalardır (yılanın Havva Anamıza verdiği meyva!).

Başlığımızın Sanskritçedeki karşılığı olan "pratitya-samutpada" sözünün manası "bir şeyin diğer bir şeye bağımlı olarak orijinasyonu" şeklindedir ki, bu da "maddenin dipol halinde tekvini" demektir. BUDA AWA-TAN SAQA ve ODUNMIŞLARNIN İLİĞİSİMLERİ de bu kavramı açıklayıcı ifadelerdir.

ASAN-BUD-PAD ise "gravitasional separasyon salkımı (düşümü)" demektir. Ancak, PRA [terkollunmuş, halen bulunmayan] TIDYA [men, çelişki, kutup, iki şeyin birbirleri ile bağdaşamaması hali] aslında "antimadde" demektir. Antimadde ise bugünkü madde-mizde mevcut değildir ve, buna göre, bir TIDYA (yanı, men) söz konusudur. Nitekim aşağıdaki metnimiz de antimaddeye ancak bir YİLVİ-YAN [özel teori] ile ulaşılabilineceğini söylüyor:

AT. YİRTİNCÜNÜN UMÜĞİNİN ÜNİNDE ÖNER YİĞ YÖRÜĞLİ YILAYULI
TÖRT-ÜÇ KİRTÜLER, YİLVİ YANLIĞ ULALIŞUR PIRA-TIDYA-ASAN-BUD-
PAD, YİĞ ÜSTÜNKİ PARAMİTTA ULATI NOLAR.

YİRÇİLEYÜ BU SANSARTIN TARDİP TAŞQARIP YİNTSİKMEKSİZ YİĞ

MENİKE YİDKURCU ÜÇÜN, YİNIK AĞIR AŞNU QILMIŞ TILDAĞI İYİN, Yİ-
DE UDUSU KÖLÜNGÜLER YOLINÇA İLDÜR.

YİRTİNGÜ'nün referensinin çağrışımında (yani, gayesinin te-
cellifisinde) gelişir vektor-yöre (yani, birinci dereceden nam-
zet) ["vector-boundary"] kondisyonlu ("supplement"li) dört-
uç KİRTÜ'ler (birinci dereceden namzet tamamlayıcı vektorlar
halinde dörtlü ve üçlü müdahaleler), YİLVİ-YAN ile ulaşılabilen
PRA-TİDYA-ASAN-BUD-PAD; yani, vektörel net PARAMİT ha-
linde ulaşık NOM'lar.

Bu çağrışım, bir rehber gibi, bu SANSAR'dan (yani, dörtlü ve
üçlü müdahalelerden) çekip çıkartarak maksimal entropy'ye
yetiştirmek üzere, sanki ağır bir hezimetle uğramış bir amel
miş gibi, üniverzolojik beceri istifaplarınınca götürür.

TÖRT-ÜÇ KİRTÜLER, TÖRT YOL, TÖRT TOĞMAQ, TÖRT QORQINÇIZ
ENREYÜK, TÖRT İÇERMEK, TÖRT ULUG ÇİÜLER, ÜÇ OĞUŞ, ÜÇ NOM TİLGENİ
v.s.gibi, dörtlü ve üçlü "interference"ler

YİLVİ-YAN, bizim dışarımızda (uzaklarda!) bulunan halle-
re erişmeyi mümkün kılan teori ki, Einstein'ın "hususî rela-
tîvîte teorîsi" manasındadır. Buna karşılık, ALÇU-YAN "umumî
relatîvîte teorîsi" demektir.

Metnimiz maddenin gelişiminin—PARAMİT'lar halinde bulunan—
PRA-TİDYA-ASAN-BUD-PAD orijîninden başladığını ve, TÖRT-ÜÇ KİRTÜ-
LER yolu ile, maksimal entropîde sona ereceğini söylüyor. Yalnız,
maddenin başlangıç halini gözetliye bilmemiz mümkün değildir, ona
ancak YİLVİ-YAN yardımı ile ulaşabiliriz, çünkü madde ODUN NISWA-
NI'na projetlenerek teşekkül etmiş bulunuyor; yani, bugünkü madde-
de ODUNMIŞLAR mevcut değildir.

ODUNMIŞLAR "şarj konyugasyonları (yani, parçacık-antiparçacık)
halinde bulunanlar" demektir. Bu konyugasyon şu manada simetrik-
tir: eğer bir izole sistemdeki her parçacık yerine—bu parçacık-
lara tekabül eden—antiparçacıklar ikame edilecek olunur sa, bu
iki sistem arasında hiçbir fark gözetlenemez. Meselâ, bir proton
ve onun etrafında dönen bir elektrondan ibaret olan hidrojen ato-
mının protonu yerine antiproton ve elektronu yerine antielektron

(pozitron) ikame edilinecek olunur sa, bu anti madde atomu normal bir hidrojen atomu gibi davranacaktır. Ancak, bu iki atom (hidrojen atomu ve anti hidrojen atomu; Tevrat'a göre yenilebilen meyva ile yenilmesi men olunan meyva) birbirlerine dokunacak olurlar ise, geride enerji bırakarak, YOQ olurlar. Tevrat bu anti madde parçacığını kastederek "ondan yemeyin, ölürsünüz!" diyor. Adem ve Havva'nın buna rağmen PRA-TİDYA [pre-yasak] meyvasını yemiş olmaları ise, ODUN NISWANI hadisesini anlatabilmek için söylenmektedir.

Maddenin anti madde, veya anti maddenin madde haline geçmesine ODUN NISWANI [şarj konyugasyonu reskripti; şarjın konyugasyonu halinde yeni den yazılmış şekli] (yani, şarj konyugasyonu simetrisi) denmektedir. Bu ise "şarj konyugasyonu operasyonu" manasındadır ve İTEY metnine göre anti madde bu operasyon la madde haline çevrilmiş bulunmaktadır. (s.223!).

Başlangıçta kâinat PARAMANU QOĞ'lar (s.48!) ile dolu haldedir, ve bu şekildeki (yani, "çiftler" halindeki) parçacık çeşitlerinin sayısı ALTI PARAMIT şeklinde belirtilmektedir (yani, 3 adet dipol söz konusudur). Elbette, bu PARAMIT'lar madde ve anti madde şarjlarından teşekkül etmişlerdir. Ancak, maddeler dünyasında anti maddeye tesadüf edilmiştir ve, bu itibar la, maddenin transformasyon la (yani, ALTI PARAMIT'dan) teşekkül etmiş olduğunun anlaşılma imkânını kaybetmiş olduğu söylenmektedir (İTEY). Bunu göz önünde bulunduran ATSAÑ insanları maddenin türlü gelişimsafhalarına inanabilirilenin ne kadar zor olduğunu şöyle açıklıyor:

AT. UMÜGUMUZ UĞAN ALPNİN ET'ÜZ BELGÜŞİ USADI IDUR YARUQLARI
ÖZ-YAS ÜLGÜŞİ, UCUZ BİLMEK ÖTKÜRMEKİ UZ TUYUNMAQI, USUN-ÖDÜN
NOMLUĞ TİLCEN TEGSİNDÜRMEKİ, ULUG TOLLUN ÜNİ İSİĞİ TOYI QUWRA-
ĞI, UZ YARAŞI ÖDLEYÜRİ QOP ERİŞLERİ, UNA BU OQ ADRUQLARI BİRER
BİRERİ ULSUZ TİPSÜZ ERÜR ÜÇÜN ANA INANURİMEN.

Referens teşkil eden possessiv (yani, mekânda lokalize) zamanın ET'ÜZ (yani, varlık) belgesidir USADI-IDUR YARUQ'ların [vucut halinde ilerliyen spektrumların] (yani, kozmik ışınların) hayat özü modeli ve kolaycana tahakkuk ettirmekte olduğu interaksion transformasyonu, korrelasyon kanunlu geometri değişindirmesi, seğniorfal-kesafet halinde tecelli kabiliyetinin kolektif fenomeni, transformasyon-mahiyetinin ÖD-

LEYÛR gibi faziletleri (virtualiteleri) ve buna benzer makûl (modal olarak kabul olunabilir) mezîyetlerinin herbiri ulaşılamıyacak derecede derîn münderecatlı oldukları için, onlara inandırmak üzere gayret sarfetmekteyim (yani, onları anlaşılr halde izah etmem hemen-hemen mümkün olamıyor).

TİLGEN TEGSİNDÜRMEK, geometri değiştirilmesi ki, **TİLGEN EVİRMEK** ile aynı manalıdır. **TEGSİNDÜRMEK** ["exchange"] "iki mevki'de bulunan muhtevaların değiş-tokuş ettirilmesi" demektir.

ÖDLEYÛR ve **ÖTLEYÛR**, tranzisîonal (veya aktiflenmiş) hareket: bir fizik sisteminin bir durumdan diğere geçerek yeşellenmesi için yapılması gerekli hareket.

Subatomik fizikte tranzisîonlar, müsaade olunanlar ve olunmayanlar olmak üzere, iki türlü olarak mütalââ olunmaktadır. Müsaade olunan tranzisîonlar (geçişler)—atom çekirdeklerinin kısa ömürlü radioaktif ŞİMNÜ'lerinde olduğu gibi—kolaycana veya sık-sık husule gelen tranzisîonlardır. Yasak tranzisîonlar ise, tahakkuk imkânları çok zor veya az olan tranzisîonlardır ki, **ÖDLEYÛR**'ler bu sınıfa girer. Burda tranzisîonu zorlaştıran şey enerjinin konservasyonudur.

BADİL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL halinin bir neticesi olarak atomlarda—kısa zaman aralıkları ile hüküm süren—hafif ve geçici bir elektrik alanı husule gelmekte ve bu alan atom elektronunun **YÜRÜNDEK**'inde dans ["jiggle"] edemiş gibi hareket etmesine (yani, hareketinin hızlandıktan sonra tekrar yavaşlamasına) sebep olmaktadır. W.E.Lamb ve R.C.Retherford tarafından 1947 yılında gözlenen bu dans hareketi dolayısı ile, hidrojen atomu ışığı spektrumunda hafif bir kayma husule gelmektedir (Kaufmann, 1985, s.531). İşte, hidrojen atomundaki elektronun atomunun protonu etrafında dönerken yaptığı bu dans hareketi **ÖDLEYÛR** hareketinin (Lamb kaymasının) mikrodünyadaki şekinden ibarettir.

Kur'an-ı Kerim, maddenin teşekkülünden önce (diğer bir deyimle, ahırızamanda) kâinatın **ODUNLILARININ İLİĞİ** halinde bulunduğunu

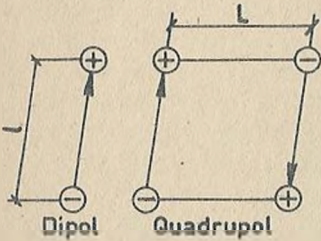
belirtmek üzere şöyle diyor (Vākya 6-11):

Fekānet hebaen münbessen ve kūtum ezvacen selāseten: fe ashabūl meymeneti, ma ashabūl meymeneti; ve'ashabūl meş'emeti, ma ashabūl meş'emeti; vessabikune el sabikune.

Heba (değersiz) halde dağınık ("disperse") durumda (yani, dissipatif sistem halinde) iken, üç çift (yani, ALTI) halinde idiniz: (1) meymenetli (bereketli) refikler; meymenetli refikler olanlar gibiler; (2) talihsiz refikler; talihsiz refikler olanlar gibiler; (3) önceki öncekiler.

Burdaki "heba" deyimini yerine Türkler AQAS ["flux"] demektedir ve onun "durgun (yani, izotropik) halde bulunan, filtre edilmiş elektromagnetik radyasyon" (EM) halinde bulunduğunu söylemektedirler ki, bu da "arkayakadaki karaten radyasyonu" ["background blackbody radiation"] demektir. Bu izotropik (bütün istikametlerde aynı) radyasyon "maddeden heba olan şey" den başkası değildir.

Metnimizdeki "çift" ve "refik" sözleri, bu metnin devamında geçen ulâikel mukarrabatun [onlar yakındırlar] târihi konunun bir dipol radyasyonu olduğunu gösteriyor: (1) elektrik dipol radyasyonu, (2) magnetik dipol radyasyonu, (3) quadrupol radyasyonu.

Elektirik alanının elektirik şarjından çıkmasına karşılık, magnetik alan her hangi bir kaynaktan çıkmaz [izole durumda magnetik kutuplar mevcut değildir!]. Yani, o "talihsiz" dir.

Türkler bu dipollere UTAQA PARASAT [ütölmüye hizmet eden çift konum], ve bunlardan çıkan radyasyona KÖNÜLLÜĞ SUW [temayüllü elektromagnetik radyasyon], veya sadece KÖ-

NÜL demiş bulunuyorlar. "Öncekiler" ise KİRTGÜNÇLER'dir ve "önceki öncekiler" ise yıldızlar yöresine dayalı olan 2 adet "önceki" dir (yani, H ve He!) (TK). Sanskrîtçede ise konu "Theravada" [daha eskilerin bilgileri] öğretisi ile bilinmektedir: (1) karnufi vucut (yani, NOM vucudu), (2) zihni vucut (yani, fikrîv magnetik şarjlar vucudu), (3) dört elementli fizikal vucut (quadrupol).

QUN-FUTSI (Konfüç'ius) bu üç şeyi SUU [yemegin sogurulan so-
su], AŞ, ve KİRTGÜNC sözleri ile tarif etmektedir. Kur'an-ı Ke-
rim bunların madde dünyasındaki karşılıklarına (analoglarına)
"lât, 'uzza, ve menat" diyor (s.32-34). ÜÇ ÖDKİ YALANUQLAR [üç
kondisyondeki dinlenme kitleleri] denilen bu üç parçacığın Sans-
kritçedeki ismi "tri-kaya" [üç vucut, veya üç temayülz, veya üç KÖ-
RÜM]. Bu "kaya" lar (YALANUQLAR) şu şekilde isimlendirilmek -
dirler : (1) darma-kaya [esas vucut; yani, proton]; (2) sambhoga-
kaya [müşterek saadet; yani, ALTUN KÜZEÇ manasında "elektron"];
(3) nirmana-kaya [barışık vucut; yani, YEK-İÇKEK manasında olmak
üzere "neutron"].

SUW, elektromagnetik radiasyon: Enerjinin elektrik
ve magnetik TİLİĞ'li [komponentli] kuvvet alanı halinde i-
lerlemesi. Bunun en iyi bilinen şekli ışık dalgalarıdır. Ancak,
gamma ve X-ışınları, ultraviyole ışık gibi diğer SUW şekille-
ri de sözkonusudur (bak: s.54, YARUQ!).

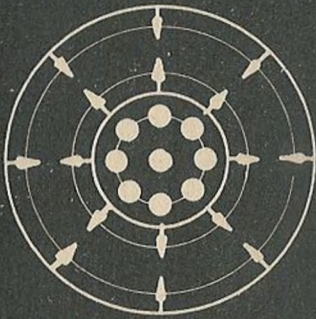
SUW'ların ilerliyebilmeleri için bir madde ortamına gerek
yoktur. Bu sebeb le, onların "dalga hareketi" şeklinde ilerle-
dikleri kabul olunmaktadır. Ancak, bazı hallerde SUW'ların,
dalgadan çok, "parçacıklar" gibi davrandığı görülmektedir.

elektrik dipol radiasyonu, ÖDLEYÜR hareketi dolayı-
sile (s.63!), oskillasion [depreşme] yapan bir elektrik di-
pol (yani, elektron ve proton) tarafından gönderilen radiasyon.

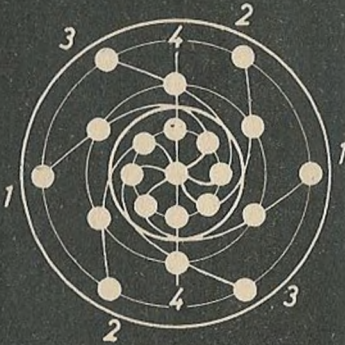
quadrupol, birbirlerinden çok küçük bir L uzaklığında bu-
lunan, büyüklük bakımından denk ve işaret bakımından ters, iki
dipolün şarjlar sistemi.

UTAQA-PARASAT, ütölmüye hizmet eden çift konum; yani, po-
zitif ve negatif kutupları olan (PARAMANU QOĞ halinde)
madde ki, "güneş lekeleri polaritesi" bu cinsten bir teşekkül-
dür. UTAQA-PARASAT ATLIĞ KÖNÜL ise "dipol radiasyonu"
demektir.

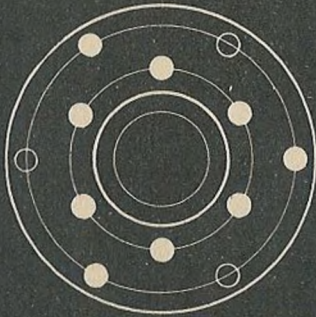
KİRTGÜNC, giriş elementi, her KÖDÜĞ'ün [kütüğün] başında
bulunan SİM (yani, asıl) element (s.8!). Bunlardan SÜZÜK (ya-
ni, saf) KİRTGÜNC'ler—H, He, Ne, Ar, Kr, Xe, ve Rn'den ibaret—a-
sıl gazlardır.

ÖNÜLERİNİN BUYANI

ERDİNİ YALINLIĞ

Büyük-Pat

ERDİNİ YALINLIĞ teorisi: Üniverzumun herhangi bir yerinde bir konsantrasyon ve, bundan dolayı, bu yerin dışında kalan muntakada bir boşluk husule gelmiş bulunsun. Bu şekildeki bir **ÖNÜLERİNİN BUYANI**'nda [öncelikli hallerin manifestasyonunda] boş kalan muntakaya—hem konsantrasyon teşekkül eden yerin merkez kısmından, hemde dış dünyalardan—elementar parçacık ve ışık akımı başlayacaktır (en üst şekil). İşte, **ERDİNİ YALINLIĞ teorisi** — maddesi kaybolan üniverzal boşluklarda BODİ-SATAW bulutları ve yıldızlar teşekkül ederek — üniverzumun yoğunluğunun sabit tutulacağını öngörmektedir (ortadaki şekil!).

Buna karşılık, "Büyük Pat" teorisi üniverzumun kuruluşunun büyük bir patlama ile başladığını, buna göre demadde enerjinin gittikçe yayılacağını ve patlama muntikasına geri dönmeyeceğini ifade eder (en alttaki şekil!). Bu teoriye göre bütün madde ve enerji patlamasında teşekkül etmiştir ve madde yeniden var edilemeyecektir. Buna karşılık **ERDİNİ YALINLIĞ teorisi** yeni maddenin devamlı olarak teşekkül ettiğini kabul eder.

ĖRDĖNĖ YALINLIĞ

Devamlı Durum

ĖRDĖNĖ YALINLIĞ kozmolojisi teorisi galaksilerin gittikçe artan dağılımlarının (birbirlerinden uzaklaşmalarının) kâinat mekânının seyrekleşmesine yol açmayacağı, çünkü bu galaksilerin yerlerini—İntergalaktik mekân içinde devamlı olarak yoktan var edilen maddenin tekâsufu ile doğan—daha genç galaksilerin işgal edeceğini kabul etmektedir. Buna göre,—yeni malzemenin yoktan var edilme nispeti galaksilerin gözlenen dağılımlarına denk olmak üzere kabul edilir se—mekândaki galaktik ULUŞ'ların [populasyonların] yoğunluğu zaman içinde sabit kalacak, ve bu hal başlangıçsız ve sonsuz olarak devam edecektir.

Türkler ĖRDĖNĖ YALINLIĞ'ı şöyle tarif ediyorlar:

BYY. ĖT'ÜZĖ MUNSUZ BOLMAQTA ULADI, ĖNREYÜK NOMLUĞ YARUQIN İDİP. ĖĞSÜMİŞ BUYANLIĞ TINLIĞLARIĞ ĖMCEKLİĖ TUNTĖN ĖRTÜRDECĖ ĖRKŞİNMEK BASLAP ALTI TÜRLÜĞ ĖDGÜ ADRUQLAR AD-YÖRÜĞLÜĞ ĖNİNÇİĖ İDUQ ĖRDĖNĖ YALINLIĞ ĖDGÜN BARMİŞQA YÜKÜNÜRMEŖ.

ĖT'ÜZ'ü gayri-stabil olmaya kavuşturdu (yani, İDUQ-QUT haline getirdi), eşdeğerlilik kanunlu spektrumunu sevk etme yolu ile. Eksilmiş (egelenmiş) manifestasyon halindeki keyfîlikleri cefalı TUN'den çıkartacak olan istiklâlden başlayarak altı türlü gonik vasıfların rüçhan yöreli, müessir saikili ("motive"li) ĖRDĖNĖ YALINLIĞ'nın perfekt olarak tahakkuk etmiş olmasına saygılıyım.

ĖT'ÜZ ["event", "Ereignis"], hadise, vucuda geliş,

vucut, icraat, liyakat.

Einstein'a göre ÊT'ÜZ "experience" in [yaşanılan tecrübenin, "Erlebnis" in] diğer kişilerin durumu ile ilgilendirilmiş halidir (yani, herkese aittir tecrübedir) ve o, yalnız zamanda değil, mekânda da lokalizedir (Einstein, 1960, s.89); yani, mekânın bir noktası ile bir zaman anının kombinasyonudur. Bu ise ÊT'ÜZ'ün OS-UG'da bir "nokta" olması demektir. Diğer bir deyimle, ÊT'ÜZ bir şeyin—herhangi bir UMUĞ-İNAG'a ["frame of reference"e] bağlı olmaksızın—kendi hukuku içinde muamelesi neticesinde doğan şey; bir ÜZ [muamele, treat] sonucu olan ÊT [kalkırma, icraat]'dır.

EGSÜMİŞ BUYAN [eksiklenmiş manifestasyon], "kitle defekti" denilen hadîsedir : bir atomun (elementin) kitlesi ile, onun serbest (bağlantısız) durumdaki BİRBİRTİK [indivüal] komponentlerinin toplamının farkı.

AD-YÖRÜĞ [rûçhan yöre] kavramı ÊRDİNİ YALINLIĞ kavramını açıklıyan bir ifade şeklidir. YÖRÜĞ en yakın sınır içinde bulunma, sıra takip etme, emekliye-emekliye (zıplamaksızın!) gitme manasına gelmektedir ve deyim bir şeyin, kendi sınırları (imkânları) içinde kalan, diğer bir şey haline gelebileceği, kendinden çok uzak basamaklarda bulunan hallere çevrilemeyeceği manasındadır. Meselâ, BİR halinden PARAMET'lar teşekkül edebilecek, ondan doğrudan-doğruya hîdrojen atomuna geçiş mümkün olamayacaktır. Bunun gibi, elementler atom sayılarına göre sıralanarak teşekkül edecekler, meselâ, hîdrojen atomundan doğrudan-doğruya altın elementi teşkiline imkân yoktur.

Tıpkı bir bilginin "bilim" olabilmesi için gerekli şartta olduğu gibi, bir ÊT'in ÊT'ÜZ olabilmesi için de—Einstein'ın ifadesi ne göre—ÊT'ÜZ'ün türlü UMUĞ-İNAG'lara göre "aynılığı" sözkonusudur ve bu hal şöyle ifade ediliyor:

TT. BİRTEMLEDİ BİR TEG UQŞAŞ ÊT'ÜZ TİL-KÖNÜLİN BİŞRİNGÜ TOLPI-TÜZÜN YORİĞİN BİRDEÇİ...

TOLPI-TÜZÜN [Minkovski üniverzumı] gidişatı bir tek biçim

de BİR TEG UQŞAŞ [anolojik] ET'ÜZ prensibini geliştirir.

Burda sözkonusu edilen TOLPI-TÜZÜN YORIĞI [Minkovski üniverzumu gtdışatı] üç UZANMAQ ve bir zaman koordinatının bir agregat teşkil etmesi demektir. ATSAÑ bu kavramı UĞAN ALP [possessiv (yani, mekânda lokalize) zaman] şeklinde izah ediyor (s.62). Onun anlatısına göre, ET'ÜZ SEÇE TANLANÇIĞ'dan [sıfır-phonon geodezik'-den] doğmuştur ve—bunun tersinin de mümkün olduğunu gösteren—s.67'deki metnimize göre, bu doğuşu mümkün kılan şey ENREYÜK NOM'dur ["equivalence" kanunudur]. Yani, maddeden spektrum doğabil-mekte (Einstein'a göre madde enerji haline çevrilebilmekte!), ve bu hal ET'ÜZ'lerin instabil olmasını (yani, ET'ÜZ evluasyonunu) mümkün kılmaktadır.

"Kitle ve enerjinin eşdeğerliliği prensibi" denilen ENREYÜK NOM [eşdeğerlilik kanunu] enerjinin (meselâ, ışıgın) maddeye ve mad-denin enerjiye çevrilebilmesi demektir. Einstein bu prensibi $E = mc^2$ şeklinde ifade etmiş bulunmaktadır [E enerji, m kitle, c ışık hızı]. İşte, bu prensip dolayısıyledir ki, TÖRT ULUĞ TÜŞ [birinci dereceden 4 çekirdek] yerine TÖRT TAPIĞ [4 spat'ial enerji] de denebilmektedir (Arat, 1965, s.144).

Metnimiz şöyle diyor (s.67): Tabi'attaki şeylerin MÜNLÜĞ [stabil, değişmez halde, kusurlu] olmalarını önleyen, tabi'atın gelişimini temin eden şey ENREYÜK NOM'dur. Bu NOM sayesinde madde spektrum haline çevrilebilmekte ve, bu şekilde, maddenin cefalı TÜN'-ünden çıkabilen "keyfilikler" istiklâl kazanmakta ve, bu yol la, istihsal olunan 6 türlü vasfın rüçhan yöresinin tahrik edici tesiri altında ERDİNİ YALINLIĞ teessüs etmektedir.

Aşağıdaki metnimiz ERDİNİ YALINLIĞ'ı AYAW-KÜLEW [periyodik hatırlama] hadîsesi olarak izah ediyor:

BŞ. ALQU QAMAĞ ÜÇ ÖDKİ BURQANLARQA, ARİŞ-ARİĞ NIRWAN TÖZLÜĞ I-DÜQ NOMQA, AYAĞULÜĞ ARYA-SANĞA QURAGLARQA, AYAP-KÜLEP ALQU ÖD-TE INANURMEN.

Univerzal yekün üzerinden üç kondisyondaki BURQAN'lara, departın zaman reverzifonuna duçar olmuş saik ("impellent", "motive") NOM'una, periyodik ARYA-SANĞA fenomenlerine, univerzal

kondisyonlarda periyodik hatırlamalar olarak inanırım.

ARYA, "Vorrichtung" [belirli bir gaye için alınan tertibat, "arrangement"] ; Sanskritçede de "ārya" [NIRWAN'a götürececek yola girmiş olan] . ARYA-SANĀ, spin tertibi.

Tabiatta bulunan parçacıkların hemen-hemen hepsi stabil olmayan haldedirler (s.67!). Buna göre, bu parçacıkların daha basit yapı taşlarından teşekkül etmiş olmaları gerekir. İşte, maddenin temelini teşkil etmesi gereken, bu "teorik" parçacıklara "quarklar" denmektedir. Metnimiz bunlara IDUQ NOM diyor ve bunların 3 kondisyonundaki BURQAN'lardan ibaret olduğunu, spin tertiplerinin periyodik (yani, hepsinin spin sayılarının aynı) olduğunu belirtiyor ve her şeyin bunların AYAW-KÜLEW'leri ile teşekkül ettiğini söylüyor. Buna paralel olarak, modern fizik de esas itibarıyla 3 çeşit quark tefrik etmektedir:

Quark Çeşidi	Spini	El. Şarjı	Strangeness'i	Bar.No.su
q_1	$1/2$	$2/3$	0	$1/3$
q_2	$1/2$	$-1/3$	0	$1/3$
q_3	$1/2$	$-1/3$	-1	$1/3$

Bu şekilde 3 esas parçacık kabul ettikten sonra, diğer elementer parçacıkların bunların AYAW-KÜLEW'leri ile teşekkül ettiklerini iddia edebilmekteyiz. Mesela, protonun aynı yönde dönen 2 q_1 quarkı ile, bunun tersine dönen 1 q_2 quarkından oluştuğunu kabul edelim. Bu takdirde, parçacığımızın spin $1/2 + 1/2 - 1/2 = 1/2$, toplam elektrik şarj $2/3 + 2/3 - 1/3 = 1$, strangeness'i 0, ve baryon numarası $1/3 + 1/3 + 1/3 = 1$ edecektir. Bunlar ise protonun quatum sayılarıdır. Aynı şekilde, bir pion'un q_1 quarkı ile $\bar{q}_2$ anti-quarkından teşekkül ettiğini söyleyebiliriz: spin $1/2 - 1/2 = 0$, elektrik şarj $2/3 + 1/3 = 1$, strangeness'i 0 ve baryon No.su $1/3 - 1/3 = 0$. Eğer bu parçacıkların anti-parçacıklarını (anti-quarklarını) da gözönünde bulundurur sak, 6 parçacık elde ederiz. ALTI PARAMIT'in bu 6 quarkı ifade etmekte olması muhtemeldir.

Quarklardan ACUN'ların teşekkülüne geçişe metnimiz " zaman reverzifonu " (zamanın ters yönde işlemiye başlaması) diyor. Bunların her şeyin esasını teşkil etmeleri dolayısıyla, aşağıdaki metnin onları ÜÇ ERDİNİ UMUG [referens teşkil eden 3 durum] olarak vasıflandırıyor:

BS. TUYUNMAQI TANUQLAĞU ÖDKE DEĞİ TURTA YİĞİ ÜÇ ERDİNİĞ U-
MUG TUDUP, TUDÇİ İSDİM BODİLİĞ YİĞ-YORİĞ ÖZE TOLP YİRDİNÇÜĞ
TUYUNMAQTA ORNADAYIN.

Karşılıklı tesiri tanıklıyan kondisfona (yani, atomların teşekkülüne) kadarki mevcut [TURTA] (yani, AQAŞ halinde bulunan) vektorları (yani, quark'ları) üç durumun referensi halinde objektiflendirerek (yani, subatomik parçacıklar teşkil ederek), objektiv olarak benzer şarjlı vektor-gradient ile tahakkuk eden YİRTİNÇÜ'yü karşılıklı tesire (interaksiona) yerleştireyin. (Arat 1965, s.152!).

TUYUNMAQ, bir şeyin varlığını duymak, bir şeye karşı cazibe göstermek; yani, interaksion [karşılıklı tesir]. Bu hadiseyi şöyle tarif edebiliriz: iki veya daha fazla cismin birbirlerine karşı karşılıklı olarak kuvvet kullanmaları.

TUYUNMIŞLAR, TUYUNMAQ parçacıkları; yani, subatomik (atom mensup) parçacıklar.

YORİĞ, gradient: bir değişken miktarın [sıcaklık veya tazeyikin maksimum değişme yönünde olduğu gibi] mesafeye göre değişme nispeti; bir meylin gidişatında inmek veya çıkmak suretiyle değişme. Ayrıca : gidişat, yorum, vaz (konulma).

NI-IRWAN, NIRWAN, NIRBAN, reverzifon [geriye dönme] ve, bilhassa, zaman reverzifonu. Sanskritçesi "nirvāna" : ne yer, ne su, ne ateş, ne hava, ne ölüm ne doğum bulunmıyan; doğmıyan, olkunmıyan, yaradılmıyan, şekilsiz ve hareketsiz UYU-USUQ [vucut istirahati]. Ancak, Türkçede bu kavram YİNTİKMEKSİZ YİĞ MENİ (yani, maksimal entrophy) ile karşılanmaktadır (s.60-61).

AYA, perîod [dolanım] : bir şeyin belirli aralıklar la tekrar ve tekrar meydana çıkması. Ayrıca, himaye, koruma, korunması ve esirgenmesi gereken. AYAĞULUĞ, perîodik (s.69!).

ARIĞ TİRİN Ötelenen Dirilik

Uzak galaksilerden gelen ışığın spektral çizgilerinin kızılakaymış olması [YARUQ YULA'sı, INARU'sı] galaksilerin birbirlerinden karşılıklı olarak geri çekilmelerinin (yanı, galaksilerin dağılmakta olmalarının) neticesi olarak izah olunmaktadır. İşte, "ötelenme", "geri çekilme" ["recession"] manasındaki ARIĞ bu şekildeki bir uzaklaşmayı ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu alanda kullanılan diğer bir söz de—İngilizce karşılığı "expansion" (enlargement, agrandissement) olan—İRİNÜ [irilenme] dir. ARIĞ TİRİN ise, geri çekilmeden doğan dirilik; yanı, dirilik temin eden ötelenme demektir. Bu deyimın karşılığı olarak "expanding universe" [irilenmekte olan kâinat] deyimini ileri sürebiliriz.

Kâinat gayri-statik (yanı, dînamik), homogen, ve izotropik durumdur. Bu itibar la, onu—dînamiklik şartı dışında—bir taş a benzetebiliriz. Bu taş ımıza dînamizm vermek için, onu ısıtalım. Bu durumda taşın zerreleri birbirlerinden uzaklaşacaktır (ARA'caktır). Bunun tersi de, elbette, mümkündür: Eğer taş ımızın zerrelerini birbirlerinden uzaklaştırır sak, taş ımız ısınacak, onda (uzaklık aşmadan doğan) bir AŞ [kînetik enerji] doğacaktır. İşte, kâinattaki bütün gök cisimleri diri kalabilmeleri için gerekli enerjîyi bu yol la (yanı, birbirlerinden uzaklaşarak) temin etmektedirler ki, kâinatın bu usul ile diri kalabilmesine ARIĞ-TİRİN denmektedir.

Şu metin, hakikaten, bu yorumumuzu teyit ediyor (Arat, s.220):

QQ. ARIĞ NOM AŞLIĞ TENRİLERİNİN AŞILZUN NOMLUĞ KÜÇLERİ, AŞILMIŞ ÜSTELMİŞ KÜÇLÜĞİN, ADINÇIĞ IDUQ QAĞAN-QAN SUUSIN, ANÇULA-

LAYU CQ,QATUNLAR QUTLARIN,RAÇA BADIRA TAYZILARNI YİME,ADASIZ TUDASIZ TÜMEN YIL AWA QAWŞAYU KÜSETZİN.ADRUQ KÜŞÜŞLERİ TOP-QANIP,ALQUNI BİLTEÇİ BİLGÜRZÜN AMTI BU BUYAN KÜÇİNTE,ARSLAN BİLGE TENRİ İLİG,KÜNÇÜK İDUQ-QUT.

ARIĞ kanununa göre kînetik enerjili kreasyonların kînetik enerji kanunlu güçleri, aşılma (yani,kînetik enerji elde etme) yolu ile ilâve olunmuş güçler olduğundan,metabolik motif [değişmeler le saik] QAGAN QAN SUUSI'nın,aynı şekilde,manifoldlar invarianslarının,ayrıca,RAÇA BADIRA geneolojilerinin dahî,radio-izotop haller sözkonusu olmaksızın, 10.000 yıl—bir halden diğer bir hale çevrilmiye (konversiyona) kavuşmak suretiyle—KÜŞÜŞ'lerini tahakkuk ettirsin. Bu müneyyiz KÜŞÜŞ'leri,üstüste toplanmak (bir kristallin—meselâ,bir atom çekirdeği—teşekkül ettirmek) suretiyle,ünîversal bilinç ile beliren (yani,yeni bir element elde etmeyi gaye edinen)—sözkonusu edilmekte olan manifestasyonlara mahsus imkânlar içinde kalınmak üzere—ARSLAN [relativistik teşir] beldesinde kreatif temelli kıskanç (yani,daima kendi varlıklarının mahfuz kalmasını isteyen) bir İDUQ QUT'dan fba-rettir.

QAGAN QAN, kovup çıkartan ["abstoßend"] grup.Bundan kasdedilen mana,yıldızların teşekkülü için gerekli malzemeyi kovup çıkartmış olan "galaksi merkezi"dir.

BADIRA, (1) sychrotron: elektron ve protonları çok yüksek enerji seviyelerine (ışık hızına yakın hızlara) tezdireren alet; (2) patırtı-çatırtı ile açık-seçik olarak gıtme (yani,tacillenme). [Qırğızca].Nitekim,BAT "hemencecik","çabuk","çabucak" manasında kullanılmış bulunuluyor (Arat,1965, s.245).

ADA, (1) transmissiön [geçiş,infikâl,nakil]; yani,radio: ışıretlerin elektromagnetik dalgalar vasıtası ile mekânda transmissiönü; (2) radiasiön,radioaktivite,radio- (radiant enerji).

TUDA, izotop: atomik (proton) sayıları aynı,fakat kitle (proton+neutron) sayıları farklı iki veya daha çok atom şe-

killerinden biri.Yunanca isotope "aynı bir yerde yeralma" demektir.Türkçe TUDA ise "objekt hali" manasındadır,çünkü elementlerin atom sayılarına göre tasnifi subjektif bir kabuldür ki,buna ARXANT ÖDİ [ideal şekil kondisyonu]denmektedir.

RAÇA (veya ARAÇA) BADİRA,synchrotron plazması (yani, ULUĞ YİL'de bulunan madde) demektir ki,buna "plazma gaz" denmektedir.

TAYZI, genealoji [soya mensup olan şeyleri araştıran bilim]. Çincesi t'ai-tsu [şehzade].

ADA-TUDA, radio (radioaktif) izotop: stablile itibarile neutron fazlalığı gösteren bir çekirdeğin negatif elektron neşretmesi (β^- -radioaktifite);veya neutronu az olan çekirdeklerin pozitron neşretmesi (β^+ -radioaktifite).

TÜMEN YIL, 10.000 yıl.Ancak,bu deyim ile kastedilmek istenen mana şöyle: bir galakside bulunan kozmik ışın enerjisi yoğunluğu—dışarıya kaçan enerji ve,ARIĞ TİRİN dolayısıyla—galaktik hacmin gittikçe büyümesi dolayısıyla azalacağından,galaksimizin hayatta kalabilmesi için,bu enerjinin tekrar yerine konması gerekecektir.İşte,TÜMEN YIL bir galaksideki kozmik ışın enerjisi yoğunluğunun sabit kalabilmesi için verilmesi gereken $E = 10^{-6}$ eV/cm³ enerjinin (s.21!) TÜMEN yıllık miktarını ifade eden bir "zaman" birimliğidir ki, bu zaman (yani,10.000 yıl) ile telmih edilmek istenen mana E (TÜMEN YIL) = 0,01 eV/cm³'dür (s.23'e de bakınız!).

AW,AWA, (1) bir halden diğer bir hale geçen,devrilen,konverzional; (2) absolut: bir dünya tarihi geliştirecek şekilde,özbaşına (kendi bilincine göre) hareket eden,kendi-kendisinde komple halde (yani,tam-takır,tamamı ile),diğer bir deyim le,"müterakki".

ARSLAN, —maddenin ortaya çıkışı ile gravitasyon kreasyonu,şarjlı parçacıklar doğuşu,hareket dolayısıyla kitle artışı,hareket halindeki bir objenin potansiyel enerjisinin kinetik enerjiye transformasyonu hallerinde olduğu gibi—"relativistik tesir".

Metnimiz şöyle diyor: ARIĞ NOM [ötelenme kanunu] maddenin kay

bettiği enerjiyi yerine koyma, ona—kinetik enerji' temin ederek—güç verme işlemidir. Bu yol la, galaksi' çekirdeği emmelerinin tahrik ettiği değişmelerin, manifoldların invariant kalabilmelerinin ve plazma gaz içinde bulunan parçacıkların bir halden diğer bir hale geçmelerinin (akrabalıklarının) gereği olan KÜSÜŞLER tahakkuk etmek suretiyle, absolut (bir dünya tarihi geliştirecek şekilde) bir terakki mümkün kılınmış olur ve radyo-izotop haller teşekkül edinceye kadar bu işlem devam eder. Bu şekilde—subatomik-parçacıkların bir grup (yani, çekirdek) teşkil etmeleri yoluyla—elementlerin teşekkülü yolunda bir üniverzal bilinç mümkün olur ki, böyle bir manifestasyon ARSLAN yolu ile kreasyon'a istinat eder, ve böyle bir kreasyonu yapabilmış olan parçacıklar (yani, elementler) IDUQ-QUT [saik invariant] ismini alırlar. Bunlar, çekirdeklerinin (ailelerinin) dağılmasını önleyici teşebbüsleri datma ön planda tutan, "kıskanç" parçacıklardır.

Metnimizin TÜMEN YIL dediği değişim zamanı (maddenin teşekkül ve tekrar dağılmahalleri arasında geçen zaman) içinde aşağıdaki metne göre 100.000 civarında QALP yaratmış, diğer bir deyim ile, TOPRAQ QUTLUĞ planetler meydana çıkmış bulunmaktadır. Metnimizin TOP [kristallin] dediği şeye ise bu metinde AYAG TAPIĞ denildiğini görmekteyiz. ATSAÑ tarafından ayılmış olan bu metnin getirdiği mühim buluşlardan biri de kainatın irilenmesinin maddenin ditilmesine (yani, vibrasyonuna) dayandığının söylenmesidir:

AT. YÜMCİKSİZİN TİTRÜ BAQA KÖRÜP QANĞUSUZ, YÜKÜNC AYAG TAPIĞ
UDUĞ YANI BULĞUSUZ, YÜDE İLDİNÜ TÖPÜDE URUP UTILI QILĞUSUZ, YÜZ-
MİN SANSIZ QALP ÖD ÖZE ÖGÜP ERDĞUSUZ, YÜRÜN ARİĞ EDÜĞ NOLAR
AĞILLIQNA YÜREKİMTE İÇTİN BARMİŞ KİRTİĞÜNCÜM ÖZE YÜKÜNÜRMEN,
QOP, KÖNÜLİN ALU YARLIQAN YÜGERÜTE SİZNİ KÖRGÜ KÜSÜŞÜM QANZUN.

TİTRÜ BAQA'yı [ditilerek bakı (mahfuz) kalan (bakılan, korunan, muhafaza olunan) şeyi] aralık vermeksizin (durmaksızın) görmekten (teşekkül edişini müşahade etmekten) usanmıyan; atfının, onun AYAG TAPIĞ'ının "statement" yanının (yani, hidrojenin ne şekilde teşekkül ettiğinin), bulunabilmesi adeta imkânsız olan; "intrinsic" orijinası onu ta tepede vurarak üttürülmez ["uncessible"] hale getiren (yani, hakiki menşe değişmemek üzere teşekkül eden); 100.000 civarında, sayısız par-

lık kondisyonları dolayısıyla tarifleri imkânsız ve mahrekleri ARIĞ kılan,—NOM'ların ataletliliğine yûreğinde içden gelen idrakım ile tâzim ederim ["I respect"] ve,buna göre,ümîd etmek isterim ki,ruhumu alma vahîysi tahakkuk ederken,benim de Cenabınızı görme teminatım kansın.

AYAĞ TAPIĞ, duran ["standing,i.e.,stationary"] "spatial" (yani,kinetik + potensiyal) enerji;enerji durumu ["energy state,energy level"]: yekûn (Hamiltonian) enerji operatörünün enerji belirli bir sabit değer alacak şekildeki hususi durumu (eigenstate'i).Meselâ,bir atomdaki elektronların işgal edebilecekleri türlü QAT'lara dağılmış oldukları hal.

Eğer bir elektron bulunduğu atomun bir QAT'ından daha alçak bir katına zıplar sa,belirli bir miktarda enerji emissi-onu yaparak,enerji kaybeder.Diğer taraftan,daha yüksek bir QAT'a zıplaması halinde,elektron radyasyon enerjisi emebilir. Ancak,atomun enerjisi konserve halde ise,daha yüksek bir QAT'a geçen elektron "emerek" konserve ettiği enerjiyi atomdan almıştır ve bu enerjiyi,kinetik enerji haline çevirerek,harekette (diri!) kalabilmesi için sarfedebilir ki,gökcisimlerinde bu şekilde husule gelen değişikliğe **ÖDLEYÜR** denilir.

UDUG, strateji,"statement",ifade.Qırğızca udul [tesaduf], udurğu [kendini belli etme,belirme;kaynaşma].

Silik olduğundan,maalesef,tam olarak okunamıyan aşağıdaki MB metni "ditilme" konusunda şöyle diyor:

**MB. KÖZ QARAQ....KÖRÜ QANINÇSIZ KÖRKLE KÖRKÜNÜZÜ KÖ.....
KÖRÜRLER ERTİ SİZİNE TİTRÜ.**

Modele tabi.....görülmeden usanmıyan aşıkâr görüntülerini-zi.....görüyorlar idi Cenabınız dolayısıyla ditildiklerinden.

Burda sözkonusu edilen SİZ [Cenap] yerine ARITI TIDIĞSIZ TEN-RİDEM KÖZİ [hiçbir şekilde çelişkisiz kreatif model] diyen aşağıdaki metnimiz bu KÖZ'ün [modelin] PARAMIT halinde bulunan şeylerin substans (yani,madde) haline gelmelerini temin eden bir re-

ferens olduğunu ve ARIĞ NOM'un AMUĞA TARŞIN teşkil ettiğini söylüyor:

BY. ALTI PARAMIT TÖRT İÇERMEKLİĞ AL-ALTAĞLARTA İLKEVSÜKLE-
NÜ ATYANDIQ BOLUP YANILMIŞLARIĞ ARYAMARĞ YOLÇA UDUZTAÇI ARI-
TI TIDIĞSIZ TENRİDEM KÖZİN ALQU ÖDTE KÖRÜP UMUG BOLDAÇI, AMU-
ĞA TARŞINI QURUĞSUZ KÖRDEÇİ ARIĞIN KĒLMİŞKE YÜKÜNÜR MEN.

Altı PARAMIT'in dört muhtevalı münderecatında bilim sahi-
bi olmadan (yani, elementler teşkil edebilme kabiliyetinden)
mahrum kalmış olarak konsey teşkil etmiş olanları (yani, hid-
rojen atomunun teşekkülünden önceki parçacıkları) doğru yola
sevkedecek olan "tamamile çelişkisiz kreatif model"i (H-ato-
munu!) üniverzal relasyonlarda görerek kendisine referens e-
dici ve AMUĞA TARŞIN'ı daimi olarak idrak ettirici, ötelene-
rek devam edegelmiş hale şükran ederim.

TARŞINU ["foreshorten"], g'diş istikametinde daralmak su-
retile tahrif olma (yani, g'dilen istikamete dik istikamette
genişlemek suretile, g'dilen istikamette daralma).

AMUĞA TARŞIN, sempatik (bağlılık gösteren) daralma.

Üniverzumdaki her şey ışık ile assosiasion (AMU) halinde-
dir ve, bu itibar la, AMUĞA TARŞIN "ışık hızına yaklaşma do-
layısıyla foreshorten [daralma ile temayüz]" demektir. Hare-
ket doğrultusuna dik doğrultudaki d'imenz'ion bozulmamak üzere,
v m/san'lik bir hız ile g'den 1 m uzunluğundaki bir cismin
daralmasını Lorenz

$$\left[1 - (v/c)^2\right]^{1/2}$$

şeklinde ifade etmiş bulunuyor. Burda c ışık hızıdır ve, metni-
mize göre, v ARIĞ (yani, "expansion") hızıdır. ARIĞ arttıkça
(zaman çoğaldıkça!) gökcisimleri daha kısa hale gelecekler
ve hız ışık hızına varınca tamamile yassı ("flat") bir hal a-
lacaklardır ki, bu hale ARTAYU YOQADTURU denmektedir.

Bir cismin TARNI'sı [kontraksionu] daima bir enerji kaybı i-
le mümkün olacağından, aşağıdaki metnimiz—AMUĞA TARŞIN enrji -
sine AMWARDİŞİNLİĞ OT dedikten sonra—cismin daralan doğrultu-

sunu dik doğrultusunda bir uzama husule geleceğini ve cismin bu daralma-uzama operasyonu neticesinde YOQ olacağını belirtiyor:

MB. AZ NIZWANIQA, AÇUQUP ARTAYU YOQADTURURTA, AMWARDİŞINLIĞ OT ÖZE ANA YÜRÜNEĞ QILTINIZ.

Subordine relativite dolayısıyla, serbest kalarak artmak suretile yok ettirilirken, AMWARDİŞINLIĞ OT [bariton enerjisi] vasıtasıyla bu hale convergent kıldınız.

NI-IZWAN, NIZWAN, relativite: tabiattaki şeylerin bir tek şey (mesela, ışık) ile kıyaslanamayacağını, bunların birbirleri ile kıyaslanmaları (yani, birbirlerine göre ölçülmeleri) gerektiğini iddia eden görüş.

AZ NIZWAN, subordine relativite: aynı bir şeyin iki yönünde husule gelen aynı cinsten iki hassanın birbirlerine nispeti.

OT, (1) substansiyal (yani, maddeye tekabül eden) enerji. Mesela, bir QUTLUĞ BODIN esnasında "açığa çıkan" ve kitle defektine tekabül eden enerji gibi; (2) sıcaklık.

AMWARDİŞINLIĞ OT, bağımlı bardaş [bardyo, takatlı, tahammüllü, dayanabilen, bir şeyi geçistirebilen] subjeksionlu OT, bariton enerjisi ki, "AMUĞA TARŞIN enerjisi" demektir. Burda WARDİŞINLIĞ (yani, bardaş) olan şey cismin hareket istikametine (buna dik istikamete nispetle) gösterdiği tahammüldür (yani, barytondur, ağır basan tondur). Cismin bu ikinci doğrultusuna (yani, haline) AZ NIZWAN denmektedir ki, bu da, baryton doğrultuya nispetle, BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL KÖNÜL [gayri muayyen vak'alar prensibi] teşkil eden doğrultudur.

Buna göre, maddenin hareket doğrultusunda AMWARDİŞINLIĞ OT dolayısıyla bir AMUĞA TARŞIN husule gelirken, bu doğrultuya relativ olarak subordine (yani, dik) doğrultuda—ASIĞ serbestliği dolayısıyla—bir ART'ma ("elongation") husule gelmektedir. ARİĞ TİRİN dolayısıyla bu artma gittikçe çoğalacağından, başlangıçta, mesela, bir küre şeklinde olan madde gittikçe yassı hale gelerek (tıpkı galaksilerin yassı hal göstermelerinde olduğu gibi), nihayet tamamiyle yassı bir hal alacaktır ki, bu hale metnimiz " yok olma "

demektedir (bak: Van Nostrand's S.E. 1976,s.1209,"Gravitational Waves").General Relativite Teorisi'ne göre,ışık hızı ile propa-gation [TALUY] yapan ASİG'dan [gravitasyonel alandan] ibaret o-lan ÖSELİKSİZ [kitlesiz] gravitasyonel dalgalar (yani,BURQAN-LAR) da madde dağılımındaki bazı değişikliklerden doğmaktadırlar ve Minkowski üniverzumu da yassı ve—gravitasyon maddesi ihtiva etmemek üzere—homogen olarak tarif edilmektedir.Diğer taraftan, General Relativite Teorisi'nde mekân-zaman intervaller*(yani, QA-TUNLAR QUTI) halindedir (Britannica 1980,mic.,c.15,s.586).

BURQANLAR'ın madde dağılımı (diğer bir deyim le,ARİG NOM) ile ilişkileri şu şekilde belirtiliyor:

AAQ. ALQU QAMAĞ BURQANLAR ARİG NOM OĞUŞI TÖZLÜG OL.

Kâinattaki bütün BURQAN'lar ARİG NOM esasını mahfuz tutar.

Bunun manası BURQAN'ların,ARİG NOM neticesi olarak,maddenin dağılmamasını,madde parçacıklarının birarada kalmasını temin e-den güçler olduğu şeklindedir.Bu ise s.73'de KÜNÇÜK [kıskanç] şeklinde geçen sözün BURQAN'a işaret ettiğini ifade eder ve bu kıskançlık (yani,BURQAN'lar) madde parçacıklarının bir TOP [kr-istallın] teşekkülünü temin eden güçüdür.Diğer taraftan, ARİG-TİRİN sayesinde maddeye kinetik enerji temin bulunduğu,buna göre de,madde gruplarının (yani,krİstallınların) teşekkülünün ana se-bebi ARİG TİRİN'de düğümlendiği için,aşağıdaki metin maddenin dağılmamasının sebebinin ARİG TİRİN'de yattığını söylemektedir:

MB. APAM BİRÖK MUNI TEG ARİG NOMUĞ NOMLAP QODMASAR,AMTIQA TĖ-Gİ YİRTİNÇÜ ALQINMAZ MU ĖRTİ TINLIĞLAR?

Allahım (diğerleri meyanında) yalnızcana bu şekilde bir ex-pansion kanununu vazetmiş olmasa idi,şimdiye kadar YİRTİNÇÜ-LER diverge olmaz mı (ayrılmaz mı) idi keyfîlikler halinde?

Kur'an-ı Kerim ARİG TİRİN'i şu şekilde ifade ediyor: " Gökyü-zünü biz bina ettik,TÖZLÜG ["persistive",zorlu,kavî] olarak,ve muhakkak ki biz onu tevsi ediciyiz" (Zariyat 47).

[olunabilmektedir.

*Invariant intervaller ki,QATUNLAR QUTI da aynı şekilde tercüme

Biz insanların yaşayabilmek için enerji istihsaletmemize paralel olarak, YİRTİNCÜLER de daimi olarak enerji istihsal ederler. Ancak, şu fark la ki, biz enerjimizi kendi bünyemiz dışında bulunan şeylerden (yiyecek, oksijen v.b.) temin ettiğimiz halde, YİRTİNCÜLERİN enerji kaynakları kendi bünyelerindedir, ve onların dışarıdan ışınlar halinde aldıkları enerji önemsiz kalmaktadır.

YİRTİNCÜ bünyesindeki enerji kaynakları gravitasyon ve nuklear yakacaktır. Eğer bir YİRTİNCÜ TARNI [büzülme] yapar sa gravitasyon enerjisi (BURQAN BAQŞI) açığa çıkar ve eğer o bir elementinden daha ağır bir element istihsal etmek ister se, bir KÜZ EDGÜ [redüksion] [yanı, EĞSÜMİŞ BUYAN (kitle defekti)] husule gelmek suretiyle "element TARNI'sı" tahakkuk ederek OT [substansial enerji] açığa çıkar ki, buna "nuklear yakacak" da denmektedir. Ancak, bir YİRTİNCÜ'nün nuklear yakacağı günün birinde tükenebilmektedir ve aşağıdaki metnimiz bu sınırı "elementlerden daha ağır elementler teşekkül ederken nihayət radioaktif elementlerin teşekkül etmesi" şeklinde belirliyor. Diğer bir deyim le, "radioaktif hale gelmiş elementler YİRTİNCÜ'ye nuklear yakacak temin etmezler":

QQ. ADASIZ-USUN YAŞAMAQTA ULATI ALQU TÜRÜG KÜŞÜLERİ QANIP BÜTÜP, ADAQ SONINTA TÊRK ÖDÜN, ABITA BURQAN ULUŞINTA TOĞMAQLARI BOLZUN.

Radioaktifitesiz hale kadar yaşamıya kavuşturan her türlü (yanı, uniferzal) KÜŞÜŞ'leri tahakkuk ettirmek üzere—ADAQ

sonuna (neutron yıldızı!) kadar cari olan relasfionda—ABITA BURQAN populasfionunda doğuşları tahakkuk etsin.

ABITA BURQAN, bağlandırın ["binding"] gravitاسfion, "synthesis" gravitاسfionu: QAÇIGLAR'dan (kozmiك ısınlardan) QUTLUĞ BODIN [nuklear fuzfion] teşekkölüne sebep olan BURQAN.

ADASIZ-USUN'a [radioaktivitenin yúrúrlúkte olmadığı hale] kadarki gelişim (yani, YIRTINÇU hayatı) elementlerin teşekköl ettiği zamandır, ondan sonraki çağ ise böyle değildir, çünkü elementlerin teşekkölünü temin eden interaksfion güçleri ancak kısımesafelelerde tesir edebilmektedir, buna karşılık, radioaktiv bir elementten radiاسfion yolu ile ayrılan (uzaklaşan) parçacıklar artık bu güçlerin tesiri altında değildir. TUYUNMAQ [interaksfion] denilen bu güç ile birbirine bağlanan parçacıklar ise proton, elektron ve neutrondur.

Diğer taraftan, bir YIRTINÇU'deki elementlerin çekirdeklerindeki proton (ve kabuklarındaki elektron) sayısı çoğaldıkça bu YIRTINÇU daha çok nuklear yakacak kaybetmiş, daha çok TARNI yapmış ve, buna göre de, parçacıklara tesir eden gravitاسfion kuvveti daha artmış bulunur. Bu şekilde artan basınç YIRTINÇU çekirdeğini belirli bir yoğunluğa ulaştırınca, proton ve elektronlardan daha ağır elementler teşekköl edecek yere, bunların birleşmesi ile neutronlar teşekköl etmiş'e başlar. Metnimizin ADAQ [son değer] dediği şey işte bu neutronlardır. Eğer YIRTINÇU'müz yeterli derecede büyük (yani, büyük çapta gravitاسfion kuvvetlerinin teşekkölünü temin edecek kalitede) ise, YIRTINÇU'deki her şey neutronlar haline çevrilmek suretiyle, bir SÖNGÜ QILINÇ [sönme, "collapse"] husule gelir ki, böyle bir YIRTINÇU'ye "neutron yıldızı" denmektedir ve bu da ADAQ SONI demektir.

Ancak, SÖNGÜ QILINÇ daha da devam edebilir; bñlhassa, yıldızın yoğun orta kitlesindeki gravitاسfion o derece artabilir ki, artık neutronların mukavemeti bile gravitاسfional SÖNGÜ QILINÇ'ı durdurabilecek güçte değildir. Bu takdirde neutronlar ezilmek sureti ile bir ÖÇME [inkıraz] husule gelir. Bu ÖÇME'yi husule getiren gravitاسfion kuvveti ise o kadar şiddetlidir ki, hiçbir şey, hatta

ışık bile, bu kuvvetin tesirinden kendini kurtaramaz. Bu şekildeki bir YİRTİNÇÜ'ye ise "QARA YİR" denmektedir, çünkü bu yerden dışarıya çıkan ışık olmadığından, biz onu kap-kara görürüz (yani, göremeyiz!).

Metnimiz, QARA YİR'i sözkonusu etmemek le beraber, madde hayatının ancak ADAQ SONİ'na (neutron teşekküllerinin sonuna, neutron yıldız haline) kadar sürebileceğini söylüyor ve bu yaşamı sürdüren şeylere "ABITA BURQAN populasyonu" diyor, çünkü ADAQ SONİ'ndan sonra artık her şey YOQ olacaktır. Aşağıdaki metnimiz se, her şeyin günün birinde QARA YİR'e gireceği varsayımını ileri sürerek, şöyle diyor:

QY. QAYU ACUNTA QILILUR ERKİ, QANIMIZ SUUSİNA KİLİ, QAMAĞ İLİ-NİN MENİLİĞ BOLMAQI QARAÇU BUDUNNUN BİLİ.

QACANQA DEĞİ QAYGUSUZ YIRGAZUN, QAMAĞ ULUŞI İLİ, QARA YİRKE KİRCİNCE KÜÇ BİRELİ TİP, QANIMIZ SUUSİNA TİLİ.

Bir şey hangi hilkatta bulunur sa bulunsun, orijinimiz onu SUUSİ'ya [radioaktif çevrilmeye] kitlemek isteyecektir, —bütün halkının ebedi hale geleceği, kara silüetli (konturlu) mîlletin beldesine.

Ne zamana kadar endişesizce YIRGA'yacak sa YIRGA'sın, bütün populasyonunun halkı, "QARA YİR'e girmekten se güç kaybedelim" diyerek, orijinimiz yine de SUUSİ isteyecektir (SUUSİ kılmaya yönelecektir).

SUUSİ, bir şeyin suyunun (sosunun) çıkmasının konkret [genel olmıyan, aktual, spesifik] hali, emme ki, radioaktif olarak alfa, beta ve gamma ışınları emişsionu (yani, decay radfasyonları ailesi); yani, "radioaktif çevrilme" demektir.

SUU, (1) "evolutionary ejection"; radioaktif bir elemetten çıkan şeylerin absolut (kendi-kendine komple) halde bulunan çeşidi; "decay" mahsulü; (2) kepçeleme, vurup (koparıp) alma ["to scoop", "schöpfen"]; "decay", "decay" mahsulü: (3) sos.

YIRGAW, taviz vermek; bir tarladaki toprakların su yollarına düşmek (yıkılmak) suretiyle akıp gitmesi ["to groove", "to furrow"], yırğalaw, yırğıçlaw [Tatarca!]; erozion, yıkılma, yar teşkil ederek kesilme.

Metnimiz herşeyin günün birinde QARA YİR'e girme zorunluğunda kalacağını söylüyor.Bu YİR ise aynı zamanda bizim menşeimizi teşkil etmiş olan beldedir ve orda bulunan şeyler QARAÇU'dur [kara sîlûetlidir].

Madde dünyasından QARA YİR'e doğru YİRGA'yan EĞSÜMİŞ BUYANlar (kitle defektleri) bu dünyaların QARA YİR'e girmelerini önleyebilecek bir tedbir değildir.Onlar,ne yaparlar sa yapsınlar, günün birinde mutlaka QARA YİR'e gireceklerdir.

Son zamanlarda,bir QARA YİR tarafından çekilen maddenin X-ışınları neşre edecek derecede ısınacağı (yanı,QARA YİR'in gamma ve X-ışınlarının kaynağı olabileceği) düşünülmektedir.Mesela,Cygnus X-1 bînar sisteminde gelen X-ışını kaynağının bir QARA YİR olabileceği gözönünde bulundurulmaktadır.Bu tahmin doğru olmalı ki,bu yerin saktinleri için metnimiz QARAÇU deyimini kullanıyor. Bununla kastedilen mana—X-ışınları gözükmediklerinden—QARA YİR'lerin ancak sîlûetlerinin (konturlarının) belirlenebilmesidir. Ancak,QANIMIZ deyiminden açıkça anlamamız gereken mana QARA YİR'in Galaksi Merkezinde bulunduğudur.Nitekim,Cambridge Üniversitesinden Martin Ryle gibi bir çok astronomlar—galaksi çekirdeğindeki kitlenin çok massiv ve kompakt olmasına dayanarak—onun ancak ve ancak bir QARA YİR olabileceğini ileri sürmektedirler.

Sahife 80'deki metnin radioaktifite (yanı,neutron yıldız)teşekkülüne kadarki gravitasyona ABITA BURQAN demekte idi. Aşağıdaki metnimiz ise neutronları ezerek radioaktifite doğuran ve YİRTİNÇÜ'nün QARA YİR'e girmesine sebep olan gravitasyona AMITA-ABA BURQAN demektedir:

AAB. APAM BİZİN BU YAŞIMIZ ALQINÇU ÖD BOLSAR,ALQU TÜRLÜĞ TİDİĞİMİZ ALQINZUN UTĞURAQ;AMITA-ABA BURQAN YÜÜZİN YÜGERÜ BİZ KÖRÜP,ARİĞ SUQ-AWADI ULUŞTA TOĞALIM TÊRK TAWRAQ.

Göstürücü ["guide"] sıfatı ile bize aitt olan bu yaşımızın (yanı,bize aitt olan zamanın) bir divergent kondisyon olması dolayısıyla,enkompas (geniş muhteva) çeşitli çelişkilerimiz diverge olsunlar üttürülerek ("surrendered"),ve AMITA-ABA BURQAN topolojisinin tahakkukunu biz görerek (îdrak ederek) ötelenen ("expansive") SUQ-AWADI populasyonu halinde doğalım dînamik teşekkül olarak.

AMITA-ABA BURQAN,abırma temayülü gösteren (abınan) BURQAN; yani, gravitasyonel SÖNGÜ QILINÇ BURQAN'ı: maddedeki bütün çelişkilerin diverge olmasından sonra, maddeyi aktiflendirerek SUQ-AWADI ULUŞ teşkil eden güç.

SUQ-AWADI ULUŞ, teshir edici (cezbetici, sürükleyici, kısıp-kandırıcı) hale çevrilen populasıon; yani, ASIĞ populasıonu: AMITA-ABA BURQAN ile ezilen maddeden (yani, kâinatın "hurda" malzemesinden) elde olunan populasıon; yeni'den (sil-başdan!) teşkil edilen cazibe populasıonu.

Deyimin Sanskritçede kullanılan karşılığı olan sukhāvati "müsebbib QUT" ["causing bliss"] şeklinde manalandırılıyor.

Bu metnin birinci satırının manası "bizim entrophy'mizindivergent kondisyon olması hesabıle" şeklindedir. Yani, burda "entrophy" kavramı APAM BİZNİN BU YAŞIMIZ [götürücü olarak bize ait olan bu yaşımız] şeklinde ifade edilmektedir ve bu halin bir ALQINGÜ Ö [divergent kondisyon] olduğu söylenmektedir.

Hayatın ancak "entrophy" [ısı kaybı] ile mümkün olmasıdolayı-sıle, metnimiz "madde içinde bulunan uyumsuzluklar (fazlalıklar) maddeden ayrılırlar ve, neticede, AMITA-ABA BURQAN topolojisi (yeryüzü şekli) teşekkül eder ve bu topolojinin aktiflenmesi neticesinde SUQ'lanılacak (güzel mi güzel) yeni bir hayat başlar, yeni ve güzel bir dünya kurulur (ve biz de "cennette doğmuş" oluruz) dıyor.

SUQ-AWADI ULUŞ ARIĞ TİRİN dünyasında KİRTGÜNC (bu dünyaya sokulmuş olan) bir populasıondur ve onun teşekkül edebilmesi ARIĞ [ötelenme, uzaklaşıp YOQ olma] kanunu ile mümkün olabilmektedir:

MB. ANUNTİMİZ SİZİNE ASRA, KÖNÜLİN YÜKÜNGELİ, ALİN AMTI UMÜG-INAĞ, ALQUNUN BARÇA YÜKÜNCİN.

YÜKÜNÜR BİZ SİZİNE, YÜZ-YÜZEGÜTİN BİRÜ KİRTGÜNCİN YÜKÜNMİŞ SAYU ARIZUN YÜGERÜ...

Belirginliği Cenabımız hükümündeki kâinatın bütün obligasıonlarının referens sistemlerini ele alır sak, onların teşekkül temayülleinin oblige olduğu meydana çıkar.

Bu itibar la, obligeyiz Cenabımıza, YÜZ-YÜZEGÜ'den [topolo-

ji formasyonundan] beri tahakkuk eden bütün KİRTGÜNC'lerin obligasıonları dolayısıle ötelenmiş (yerlerini terketmiş) olmaları hesabıle.

Bu metin ERDİNİ YALINLIĞ teorisini kâinatın KÖNÜLİN YÜKÜNGELİ [safha obligasıonları] şeklinde izah ediyor, çünkü kâinat TOĞMAQ-ÖÇMEK [doğmak ve inkiraz bulmak] kanununa tabi tranzit bir "ditilmeden" ibarettir (s.25). Bu itibar la, topolojilerin teşekkülünden sonra da—yok edilen hurda malzemeden teşkil edilen yeni malzemeden dolayı—KİRTGÜNC'ler sözkonusudur ve bunların teşekkülü ARIĞ kanunu dolayısıle mümkün olabilmektedir.

Diğer taraftan, QARA YİR yıldızları, hep beraber değil, teker-teker emecektir (yani, Kara Yer devamlı çalışan bir fabrikadır):

QIQ. AN KİNİTE WAÇRAZAN ÖRGÜN ÖZE OLURUP, DÖRT TÜRÜĞ ŞİMNÜ SUUSIN UTUP YİGEDİP, ALQU TÜRÜĞ NIZWANILARIĞ, YIDI-YOQINÇADAĞI QALISIZ İZ ÖÇÜRÜP, TÖZKERİNCİSİZ YİĞ-ÜSTÜNKİ BURXAN QUTIN BULUP, ALQU TÜRÜĞ TSUYNUŇ TÖZİN YILITIZIN BİRDEM ÜZMELEP, QAMAĞ BİŞ ACUN TINLIĞLARIĞ İNÇÖLÜĞ, MENÜLÜĞ ÜRÜK AMİL QALISIZ NİRWAN MENİSİNE TÖÇMEKİMİZ BOLZUN.

En sonunda radioaktif organ halinde teşekkül edip, dört türlü ŞİMNÜ SUUSI'nı tahakkuk ettirip kayba uğrayarak, üniverzal türlü relativiteler—dağılarak yok olma halinin QALISIZ İZ'lerini silmek suretiyle—zayıf (dayanıksız) vektöriyel-net BURXAN invariansı husule getirip, üniverzal tür halindeki teşekküllerin (yani, galaksilerin) TÖZİN YILITIZ'larını birer-birer koparıp, bütün beş ACUN keyfiliklerini emecek olan ebedi ahiret amili QALISIZ Nİ-IRWAN ebediyetine erişmemiz vuku bulsun.

WAÇRAZAN, radioaktif: muhtelif ışınlar ve parçacıklar emisyonu yapmak suretiyle, kendi-kendine (yani, durup-duruken) çözölen (disintegrasyon yapan) elementlerin tutumu.

ŞİMNÜ, şım halde (sessizcene, belli etmeden) subjektif-evo-lusyon (revolusyon); yani, spontan olarak [iç sebeplerden doğan tesirler le] bir halden diğer bir hale kayma. Deyim "decay" manasında da kullanılabilmektedir.

ŞİMNÜ SUUSİ, spontan (radioaktif) decay [dağılma, ayırma, çürüme] ailesi. Bir radioaktif çekirdeğin decay'ı ile umumiyetle diğer bir instabil radioaktif çekirdek husule gelir ve, bu şekilde, sonu daima stabil bir çekirdek olan, decay sıraları elde olunur ki, böyle bir sıraya ŞİMNÜ SUUSİ dermiş olması muhtemeldir.

Bugün bilinen ŞİMNÜ SUUSİ'lar 4 türüdür: (1) uranium ŞİMNÜ SUUSİ, bu seri atomik numarası (proton sayısı) $Z = 92$ ve atomik kitlesi (kitle sayısı) $A = 238$ olan uranyumdan başlayarak, neticede Z 'si 82 ve A 'sı 206 olan kurşun verir; (2) aktinium ŞİMNÜ SUUSİ, Z 'si 92, A 'sı 235 olan uranyumdan başlayarak— Z 'si 89, A 'sı 227 olan aktinium üzerinden— Z 'si 82 ve A 'sı 207 olan kurşun verir; (3) thorium ŞİMNÜ SUUSİ, Z 'si 90 ve A 'sı 232 olan thoriumdan başlayarak, neticede Z 'si 82 ve A 'sı 208 olan kurşun verir; (4) neptunium ŞİMNÜ SUUSİ, Z 'si 94 ve A 'sı 241 olan plutoniumdan başlayarak, Z 'si 93 ve A 'sı 237 olan neptuniumdan geçer, ve Z 'si 92 ve A 'sı 233 olan uranyumdan hareketle neticede Z 'si 82 ve A 'sı 209 olan kurşun ve Z 'si 83 ve A 'sı 209 olan bismuth verir.

QALISİZ İZ, olduğu gibi kalmıyan impressiön (yani, instabil radioaktif çekirdek). Bunlar ŞİMNÜ SUUSİ'ların ata çekirdeği ile netice (stabil) çekirdeği arasında kalan çekirdeklerdir. Meselâ, uranium ŞİMNÜ SUUSİ'nda Z 'si 92, A 'sı 238'li ata çekirdek olan uranyumdan husule gelen A 'sı 234'li uranyum ve ondan husule gelen radium birer QALISİZ İZ'dirler.

TÖZKERİNÇSİZ YİĞ-ÜSTÜNKİ BURQAN QUTİ, dayanıksız vektörel-net gravitasion invariansı,— "zayıf interaksion" ["weak interaction"], veya "zayıf nuklear kuvvet" ["weak nuclear force"] demektir.

TÖZİN YILITIZ, massiv yıldız [kitleleri güneş kitlesinden daha büyük olan yıldızlar].

Kitleleri güneş kitlesinden daha küçük olan yıldızlar, merkezî kısımlarında hidrojeni helyuma çevirebilirler ve tı da karbona dönüşebilir. Fakat onlarda husule gelen sıcaklık karbonu daha ağır elementlere çevirmeye yeterli değildir. Bu yıldızlar aktif hayatlarının sonunda güneş yarıçapının 1/10'ine

kadar TARNI yaparak birer "beyaz cüce" ["white dwarf"] haline gelirler. Buna karşılık, massiv yıldızlar bütün element çeşitlerini meydana getirebilen, ve hayatlarının sonunda SÖNGÜ QILINÇ ["collapse"] yapabilen yıldızlardır.

QALISIZ NI-IRWAN, olduğu gibi kalmıyan (yani, instabil) reversion [geriye dönüş]. Yani, QARA YİR'de husule gelen instabilite dolayısıyla, OS-UG'un [mekân-zamanın] gerisin-geri dönmesi. Deyimdeki QALISIZ [instabil] sözü, sahife 45'de sözkonusu edilen "silkinme" manasında olmalı.

Metnimiz TÖZİN YILTİZ'lerin QARA YİR tarafından teker-teker emileceklerini bir örnek ile göstererek izaha çalışıyor. Diyor ki, "nasıl ki dört türlü ŞIMNU SUUSI'na göre radioaktif organlar kayba uğruyorlar sa, halen radioaktif olmadıklarını gördüğümüz elementler de (meselâ, radioaktif çekirdeklerin decay'larının ne tıfesi olan Pb'ler de) günün birinde decay yapacaklar ve, bu şekilde, massiv yıldızların bütün malzemesi kadar, bütün diğer yıldız ve planetler de teker-teker QARA YİR'e girmiş olacaklardır. Bu giriş 5 türlü ACUN (malzeme ailesi) sırası ile tahakkuk edecek; ancak, bu ACUN'ların ebedi ömürleri (yani, ERDİNİ YALINLIĞ) dolayısıyla, tahakkuk eden girişlerin birer çıkışları da vardır. Yani, onlar QALISIZ NI-IRWAN teşkil ederler". Bu itibar la aşağıdaki metnimiz ERDİNİ YALINLIĞ'ın gereği olan YALINLIĞ ÇOĞLUĞ'u [devamlı itelemeyi] sözkonusu ediyor:

BYY.YAD ÖZE ARTANÇSIZ, YANINÇSIZ TÖZLÜĞ; YAWALDURU UDAÇI YAN-
GARINÇSIZ İŞLİĞ, YAWALMAZ TEPREMEZ YANI ARIĞ WASIR, YAWRIMAZ
ARTAMAZ, YARP QADIĞ TONŞIR. YAWLAQ ŞIMNULUĞ YAĞISIN UDUP, YAN-
ÇA İYİNDEÇİ TİP-YADILMIŞ ATLIĞ, YALANUQNUN TENRİNİN YALANUZ
BAÇSISI, YALINLIĞ ÇOĞLUĞQA YÜKÜNÜRMEN.

Yabancılar la artımayan, refakatsız (sattelitsiz!) enthalpyli; yani, istikrar temin etmek üzere yenilenmiyen operasyonlu, istikrar temin edememekten doğan oscillasion jestinden ibaret olan ARIĞ WASIR [ötelenen planetar disk], yavru haller temin ederek çoğalamama suretile, aşikâr şekilde solid hale gelerek donar. Bu itibar la, fizole halde bulunarak spontan YAĞI-

larını sevkedip,tevalî (radioaktif serî) itibarile iyileştirici temel tatmîn (yanî,stabîlîte) isimli,dinlenme-kitlesi kreasyonunun biricik koruyucusu,devamlı iteklemeye saygılıyım

TÖZ ["enthalpy"],bir sistemin enerji,veya ısı muhtevası; yanî, H (enthalpy) = iç enerji + basınç x hacim = $E + P V$. **TÖZ**,aynı zamanda,"preservation" [dış tesirlere karşı tahammül gösterme imkânı] anlamındadır.Tatarca tözmek "tahammül etmek" demektir.

WASIR,planetar disk (Mîrşan 1985,s.159).

YAĞI,radioaktif decay esnasında husule gelen (emission yapan) **QAÇIĞLAR** [ışınlar].Bunlar alpha,(negatron ve pozitron olmak üzere iki türlü) beta ve gamma ışınlarıdır (s.82).

YAD,(1) tatmîn (imkân,mevki,yer).Bak:Qırğızca cadıra'mak [tatmîn;keyif,haz],Tatarca cay [imkân,edinilmesi mümkün olan yer,mevki],Rusça lad [cay;armonî,bağdaşıklık];(2) yabancı.Bak: **TİP YADILMIŞ**.

YANÇA,radioaktif serî: herbiri kendisini takip eden atom şekline çevrilmek üzere,atom çeşitlerinin—stabîl bir atom şekli elde olununcaya kadar—tevalîsi (sıralanması).Bu mananın diğer ifade şekli **ŞIMNU SUUSI**'dır (s.86).

TİP YADILMIŞ,temel tatmîn kî,bir **YANÇA**'nın netîce itibarile ulaştığı stabîl element çeşidine verilen isimdir.

YALANUQ,dinlenme kitlesi ["rest mass"]: Lorentz **UMUĞ-I-NAG**'ında dinlenme halinde bulunan (yanî,hızı sıfır olan) bir parçacığın kitlesi.

ÇOĞ,itekleme (gagalama,ısıma) kî,"potensfalîte" demektir. Bundan anlaşılması gereken mana atomları bir halden diğer bir hale dönüştüren veya bir yerden diğer bir yere getiren "tazyîk"dir kî,bu tazyîki meydana getiren şeyler parçacıklara çarpan ışık (**KÜN**) veya parçacıklardan çıkarak onlarda jet etkisi yapan **YAĞI**'dır.

Tabîattaki her şey devamlı olarak enerji kaybettığından, **YALINLIĞ ÇOĞLUĞ** [devamlı bir potensfalîte] sözkonusudur.Diğer taraftan,enerji kaybı (yanî,entropy) kitleyi **YALANUQ** haline eristireceğinden,Y.Ç. **YALANUQ** kreasyonunun **BAQŞISI**'dır.

Elementlerin periyodik sistemindeki sıraya göre bir elementten diğer bir elementin meydana gelişi bu elemente bir proton yerleşmesi ile husule gelir. Metnimiz bu protona YANINÇ ["satellite"] diyor ve bir elementten diğer bir element teşekkülünü "yabancı - lar la (yani, yabancı protonlar la) artma (yani, proton sayısının çoğalması)" şeklinde ifade ediyor. Mîsal olarak, hidrojen atomundan helyum atomunun teşekkülünü gözönünde bulundurur sak, 1 protonlu hidrojen atomunun çekirdeğine yabancı bir proton yerleşerek bir satellite (refakat) teşkil etmiş ve, bu şekilde, 2 protonlu helyum atomu meydana gelmiş bulunmaktadır. Metnimize göre böyle bir gelişim stablîte temîni gayesine yöneliktir; yani, stablîtesini yitirmiş (enerji kaybetmiş) olan bir hidrojen atomu helyum atomu teşkil etmek le tekrar stablîtesine kavuşmuştur.

Diğer taraftan, atomlar dünyasına mahsus olan bu durum güneş ve planetleri için de geçerlidir. Başlangıçta, planetleri olmayan güneş, stablî olmadığından, oscillation [depreşme] yapmış, bu depreşme güneşteki maddenin dışarıya doğru AR'masına sebep olmuş ve güneşimizin planetar dîski (planetleri) bu şekilde meydana gelmiştir. Bu planetar dîskteki planetlerin katı hale gelmelerine gelince, bu da satellite (yani, Van Allen Kuşakları) teşkil edememenin bir netîcesidir.

Elementler sisteminde de bu şekilde "izole" halde bulunan (yani, proton sayıları çoğalarak yeni bir çekirdek teşkil edemiyen) elementler—tıpkı güneşimizin dışarıya atmakta olduğu madde ve momentum gibi—YAĞI'lar (jetler) sevk ederek (yani, radioaktif hale gelerek) bir halden diğer bir hale geçecek ve, nihayet, TİP YADILMIŞ denilen stablî bir element haline gelecektir. Ancak, bu şekilde bir halden diğer bir hale iteklenmiş olma (yani, ÇOĞLUĞ) devamlı (yani, YALINLIĞ) olduğundan, bu TİP YADILMIŞ'dan ikinci bir TİP YADILMIŞ teşekkül edecek ve, nihayet, elementimiz YALANUQ haline gelecektir.

Aşağıdaki metnimiz YALANUQ yerine ÖZÜG YATIĞ [spesifik yatış] diyerek, şu tarifi yapıyor:

MB. ÖZÜG YATIĞ ADIRTMA DIN ÖZİRKENTİNİZ YUMQINI, ÖZ-ÖTÜNÜZ BİRTİNİZ, ÜLGÜSÜZ SANSIZ TINLIĞLARQA (Arat 1965, s. 48!).
ÖZÜG YATIĞ halinde ayrıldırılmamış olan integrantlar integ-

rasfonunu kendi geçerliliklerine göre verdiniz, modeli olmayan ["unpatterned"] sayısız keyfliklere.

Yanî, ÖZİRKENTİNİZ YUMQI hali her yıldız veya planet için başka-başka tecellî etmektedir.

Aşağıdaki metnimiz ise YALANUQ'un meydana gelişini AYT'ıyor:

US. YAM ED BOLSARMA TAÑA YALANUQ TİDME YAPA TINLIĞ YARIŞU
KÜÇ BİRZÜN SAÑA.

Çarparak sıfırdan meydana çıkan YALANUQ denilen konservasyon keyfiliği yarışarak (yanî, hızlanarak) güç versin sana.

Bu ifade şekline göre YALANUQ Lorentz UMUĞ-İNAĞ'ına göre dinlenme halinde bulunan; yanî, hızı sıfır olan, bir kitledir.

Maddenin devamlı olarak bir halden diğer bir hale kaydığını; yanî, durmadan-dinlenmeden ŞİMNULAR teşkil ettiğini, aşağıdaki metnimiz de açıkça ifade ediyor:

BYY. ÖNTE ULATI ÖGMEKLİĞ ŞİMNÜ, ÖRDÜĞ BAĞ BAŞLAP
NI-ISWANILIĞ ŞİMNÜ, ÖRLEMEK İŞLİĞ TENRİLİĞ ŞİMNÜ, ÖLÜMLÜĞ ŞİMNÜ
ÜSLÜNCÜ TÜPLÜĞ, ÜLGÜSÜZ ÖKÜŞ YAD YAĞILARIN, ÖRLETTİRMEĞİN
UTMIŞ YAWALDURMIŞ, ÖZİ SÜNÜŞTE YİCEDMİŞ ATLIĞ ÖSELİKSİZ ERKE
YÜKÜNÜRME.

(1) Konstitusiyonda (meydana çıkışta, var oluşta) komunikatif ifade (yanî, ALTI PARAMIT) ŞİMNÜ'sunun, (2) transplantasyon (filizlenme) mecburiyetinden doğan rescript (yanî, ODUN NISWANI) ŞİMNÜ'sunun, (3) yukarıya doğru tırmandırma (yanî, elementler sistemindeki elementleri, birinden sonra ikicisini teşkil ederek, gittikçe daha yüksek hale getirme) operasyonlu kreasyon ŞİMNÜ'sunun, (4) ilk hale rücu (yanî, radioaktivite) temelli olmak üzere, ölüm getirici ŞİMNÜ'nün, modelli olmayan hükümlerlikler şeklinde, yabancı bir hal almış olmalardan doğan YAĞI'larının (emissionların), yukarıya doğru tırmanma (yanî, gelişme) tahakkukunda elde olunarak izole ettirilmiş (yanî, Kara Yere girmiş) halinden ibaret olan ve "onu kendisi savuştayıp etmiş" şeklinde tavsif edilmesi gereken kitlesiz parçacıklara saygılıyım.

QARA YİR'e girme hadîsesi şu şekilde de izah ediliyor:

ÇT. ÖN BAŞLAP,ADQANĠULARQA BİLİĞLER QAÇAR,ÖKÜŞ QARA AYIĞ
YOLLUĞ URUĞLAR SAÇAR.ÖĞLÜĞ KİŞİ,İSTİM TUTUÇI YASMAQSIZ BAÇAR,
ÖSELİKSİZ YİĞ NI-IRWANNİN QAPIGIN AÇAR.

Meydana çıkışdan başlayarak,püskürtmelere ["repulsion"la-
ra] bilgiler kaçır,"hükümran kara" ifadeli tohumlar saçır.
Nitekim,feylesof kişi de,benzer tutumlu hali tavîzsiz olarak
ileri sürmek suretîle,bize kitlesiz vektor halinde NI-IRWAN-
ın kapısını açmaktadır (yanî,NIRWAN'ı tarif edebilmektedir).

Bu metne göreADQANĠULAR [maddeden çıkan enerji püskürtmeleri]
(yanî,YAĞI'lar) bilinç sahîbidirler ve bu bilince göre onlar mu-
hakkak surette QARA YİR'e gireceklerdir.Ancak,bu giriş saçılan
bir "tohum" dan başkası değildir,—bu tohum la NI-IRWAN'ın (yanî
bir hayatın başlangıcının) kapıları açılacaktır.Çünkü:

ÇT. BURQAN KENTÜ KÖNÜL ERÜR,KÖNÜL ÖK BURQAN.BULARNI MAT
BÖLSER BOLUR SANSARTA TURĠAN.BODULMASAR İKİĞÜKE BULUR OL
NI-IRWAN.BU BİR SÖZNİ SETİREK BOLDI BAQŞIDA SORĠAN.

BURQAN'ın [gravitasyonun] kendisi bir KÖNÜL [temayül],
KÖNÜL ise BURQAN'dır.Bunları bu şekilde tefrîk eden (yanî,
bu hale şahît olan,böyle bir dünyada yaşıyan) SANSAR'da [e-
lement tasrîfinde] yaşıyor demektir.Bu ikisine göre şarjla-
nılmama (yanî,proton ilâvesi ile yeni element teşekkül edeme-
me) halinde ise kendisini bulur (teşekkül etmiş olur) NI-IR-
WAN [zamanın ters dönmesi].Böyle bir sözü seyrekleştirdi onun
müdafîinden soran (yanî,insanlar cehalet içindeler!).

Gravitasyon iki şeyi birbirlerine yaklaştırmayı amaçlıyan bir
temayüldür ve,eğer bir temayül var ise,orda bir gravitasyon da var
demektir.Bu temayül bir elementten diğer bir elementin teşekkülü-
nün amaçlar ve eğer böyle bir amaç artık tahakkuk edemiyor sa (ya-
nî,artık maksimal entropî teşekkül etmiş se) zamanın tersine dön-
me çağı gelmiş demektir (çünkü ERDİNİ YALINLIĞ teorîsinin şar-
tı budur!). [mektûdirler.

Görülüyor ki Türkler QARA YİR'i bütün gerekçeleri ile tarifet-

Bundan önceki bahiste yalnız elementar parçacıkları (yani,elektron,proton ve neutron yığınlarını) sözkonusu etmiştik.Bunlar atomlar halinde stabl teşekküller idi ve YANINÇLAR [sattelitler] teşkil ettikçe (s.87,89) daha stabl ve ağır hal almakta; ancak, en ağır element hallerine ulaştıktan sonra,tekrar basamak-basamak çözülmüye başlamakta idiler ve,netice itibarıyla, her şey YOQ olacak,QARA YİR'e girecekti.

Diğer taraftan,az protonlu hafif elementlerden çok protonlu ağır elementlerin teşekkülünün esası QADIĞ ["compact"] hale gelerek QARA YİR'e girmeyi geciktiren bir hadisedir.İşte bu hassa, yalnız elementlerden daha ağır element teşekkülü yolu ile değil, elementlerin birleşmesi yolu ile TİTİR teşkil etmeleri yoluyla da mümkün olabilmektedir:

Tİ. QADIĞ TATIĞININ İRDİNİSİ BOLTUN,NE BUSUŞ OL TAQI İLKE QANQA INANÇ BOLQUA.ALTON KÜZEÇ İRSER,ORNAĞLIĞ İDİŞ OL,TÖRT ULUĞ ÇİÜLERTE BÉLCÜLÜĞ İDİŞ OL.TATIĞLAR BÜTÜKE TAYAGI TİTİR.

YİĞ EDLER TEGŞİLİP BİŞİĞ BOLTI,YIDI-YIPARI BURA TURUR QATIĞ BOLTI.TİP OTIN QATUN SAR KÜZEÇ TAŞAR,İŞİN KÖTÜCİN YANIL-SAR,TÜDÜŞ BOLUR;TURUŞTA TÜDÜŞTE SAQLANU OL,AD YOL TİLEMEKTE İCANU OL.KÜZEÇİĞ KÜZEDİP SİMASAR,AŞ BİRDEÇİ İDİŞ OL;APAM BİR ADAQIN SİSAR,İÇİNTEKİ TATIĞ TÖKÜLCÜKE.

Kompaktlık [beraberce yan-yana bulunma] intervalenslarından [karşılıklı olarak birleştiren kuvvetlerinden] teşekkül

eden durum,neyin konfigurasıonu yapılacak sa,onun TAQI'lar [yınelenmeler,takılar] la İL-QAN [rabita grubu] haline gelmesinden ibarettir.Eğer bu (yanf,ıntervalens) "differensial elektron" ise,ORNAGLİĞ (yanf,bağlayıcı) induksıondur; yanf,dört seignorial aksıonlarda aşıkâr induksıon.İşte,ıntervalensleri temsil etmiye dayanan (temsil eden) TİTİR budur.

Vektor artıkelletler (meselâ,atomlar) değışerek mütakâml ol-dular,YIDI-YIPAR'ları ["Compton effect"leri] onları burarak katı hale geldiler.Eğer o (yanf,atom) dıskret enerjısını kat-merlendirir se,elektron taşar (yanf,sözkonusu atomun elektro-nu dığer atoma geçerek elektrovalent hal husule gelir) ve,bu şekilde,transfer operasıonu (yanf,bir atomdaki elektronun dı-ğer atom elektronu ile benzeşmesi) ile "konsey" husule gele-rek topuz (yani,bağlı atom) tahakkuk eder, çünkü o (yani,to-puz haline gelen atom),TÜDÜŞ [topuz] halinde muhafaza olun-mak gayesile,rüçhan patikalarda gıtmek isteyerek yola koyul-muştur (yanf,o tehyıç olunmuş halde bir atomdur) ve,bunu tem-in eden elektron—ındırım [redüksıon] yapmasına rağmen hac-mine sıgınaması (yanf,enerji vermek suretile atomundan ayrıl-ması) halinde—AŞ [kinetik enerji] veren bir induksıondur ve,bu itıbar la,götürülecektir BİR [vakuum] şeklindeki son hale sıgınyı,içinde bulunan ıntervalenslerin dökülmesi sure-tile.

TATİĞ, intervalence [karşılıklı valens]: atomların dığer atomlar la karşılıklı olarak bağlanma kabılıyetleri.Buna va-lence [değerlilik] de denmektedir.Meselâ,hıdrojen bir de-ğerli (bir TATİĞ'lı,—HCl!),oksıjen iki değerli (H₂O),nıtro-jen üç (NH₃!) ve karbon dört TATİĞ'lıdır (CH₄!).

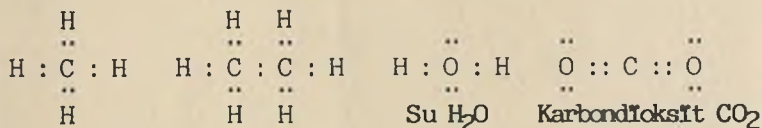
ALTUN KÜZEÇ, differensiasıon yapan elektron,differens-i-al elektron: iki molekülün kovalent [elektron çifti seklin-de;homöopolar] bağlantı ile birleşmeleri halinde,ÇİÜ [aksı-on] yapan KÜZEÇ'in [dış elektronun],normal hassasını de-ğıştirerek,bağlanacağı atomun dış elektronu ile homöo [ben-zer] hale gelmesi hadısesi.İki elektronun bu şekilde benzer hale gelmesi ise onların aynı bir kabuğa (atom QAT'ına) yer-

leşmesi demektir. Bu şekilde artık bir tek kabuk söz konusudur ve bu kabuk içindeki (başlangıçta iki muhtelif atoma ait olan) iki elektron her iki atoma da mensup olur ki, bu da iki atomun birleşerek bir molekül teşkil etmesi demektir.

İDİŞ, İndüksiyon: elektrik ve magnetik mahiyetli bir objenin, yakınında bulunan diğer bir objede—bu obje ile doğrudan doğruya temas halinde bulunmaksızın—aynı mahiyetleri istihsal etmesi.

ORNAĞLIĞ İDİŞ, yerleştirici (yani, bağlayıcı, substansial) İndüksiyon. Bundan kastedilen mana **ÖRTÜĞLÜĞ QILINÇ** [exotermik tutum] yolu ile husule gelen bağlantıdır. Böyle bir birleşmede birleşen parçacıkların serbest halde bulunmaları halindeki (yani, birleşmeden önceki hallerindeki) enerjilerinin toplamı, bunların birleşmiş (atom veya molekül teşkil etmiş) hallerindeki enerjileri toplamından daha büyüktür. Yani, atom veya molekül halindeki parçacıkları ayırmak istersek, enerji sarfetme mecburiyetinde kalacağız, çünkü parçacıklar **ORNAĞ - LIĞ** [yerleşmiş] haldedirler, onları koparıp almamız gerekir.

TÖRT ULUĞ ÇİÜLER, dört seigniorial aksiyonlar. Bundan kastedilen mana bir atomun diğer atomlar la birleşmesini temin eden **ULUĞ ÇİÜ**'lü [birinci dereceden aksiyonlu] elektronlarının sayısının en çok 4 olduğu ve, buna göre, stabil (asıl) atomlardaki **ULUĞ** ve **KİÇİK** ["seigniorial & junior"] elektronların toplam sayısının 8 olacağıdır. Mîsal olarak,

Metan CH_4 Etan C_2H_6

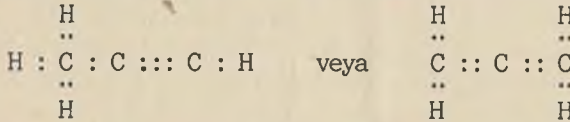
hallerinde olduğu gibi. Bu kaideyi Abegg daha 1906'da müşahade etmiş bulunuyor. Ona göre bir atomun maksimum pozitif ve negatif valensleri toplamı 8 eder.

Bu kaidenin tathikatını—bir atomun diğer atomlar la birleşmesine gerek kalmadan teşkil edebildiği—stabil (asıl) elementlerde de görebilmekteyiz. Mîsal olarak, asıl gazlardan

helyumun 2 elektronu ve 2 protonu vardır ve yüksek dereceden stabildir. Asıl gazlardan onu takip eden neonun (s.8), ikisi iç katta ve sekizi dış katta olmak üzere, 10 elektronu vardır. Yani, burda atomun en dış katında—4'ü ULUĞ ve 4'ü KİÇİK olmak üzere—8 elektron yer almaktadır. Neonu takip eden argonun ise, 1.katta 2, 2.katta 8 ve 3.katta 8 olmak üzere, 18 elektronu vardır.

TİTİR, ditilen irilik; molekül.

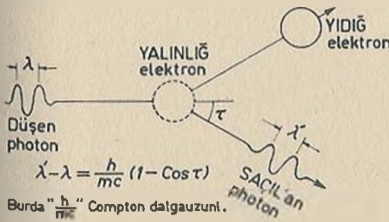
Moleküller, aynı sayıda benzer atomlardan yapıldıkları halde, kimya ve fizik itibarıyla farklı şekiller alabilmektedirler. Mîsal olarak, C_2H_4 molekülü—bütün bağlantıları kovalent (ALTUN KÜZEÇ!) olduğu halde (yani, karbonun valensi 4, hidrojenin ki 1 olsa bile)—iki struktur şeklinde tecelli edebilmektedir:

İşte bunlar birer "ditilme" şekilleridir. Ancak, umumî manada **TİTİR** "molekül" demektir.

Diğer taraftan, atomlar—aralarındaki mafsallarda dönme ve uzama değişiklikleri doğurarak—bulundukları molekül içinde bir hadde kadar dönebilmektedirler ve, buna göre de, molekül içinde bir vibrasyon [titreşim] bulunmaktadır. Yani, **TİTİR**lerdeki vibrasyonun **TİÜ**'lerden [ditilmelerden] doğduğunu söyleyebiliriz.

YIDI-YIPAR, yana sıçrama ["recoil"] tesiri. Bu tesir neticesinde **TÜTSÜLÜĞ LUĞTA KÖYÜRÜ** [dalga uzamasından doğan frekans ile temayüz] husule gelir. "Compton tesiri" denilen bu hadiseyi şu şekilde tarif edebiliriz: Eğer (meselâ, bir yıldızın merkezinden dışarıya doğru çıkan) **BİR-BİRTİK** ["individual"] photon'lar [elektromag-

netik enerjinin mustakıl TAQŞUTLAR'ı] serbest (veya gevşek bağlantılı) halde bulunan elektronlar la çarpışmalar sa, çarpışan elektron yana sıçrar ve, aynı zamanda, düşen photon'dan daha uzun TÛTÛN'lü [dalgalı] bir photon saçar. İşte, elektronlar tarafından saçılmış olan (X-ışını gibi) kuvvetli elektromagnetik radyasyonların dalga uzunluklarının artmasına "Compton tesiri" denmektedir.

TİP OT, discrete [ayrı ve belirli] enerjî.
Atomlar radyasyon emebilirler ve kendileri de radyasyon çıkarabilirler. Ancak, bunun için emilen veya çıkartılan radyasyonun (bu radyasyon için sözkonusu) bir elektronu normal durumundan atomdaki daha yüksek veya alçak bir duruma (QAT'a) kaldırması veya indirmesi için gerekli enerjîye "tekabül eden" bir frekuenste (sıklıkta) olması gereklidir. Diğer bir deyim le, bir atomun durumu bir konfigürasyon (BUSUŞ) halinden diğerine ancak "diskret" miktarda enerjî çıkartılması veya emilmesi halinde değişebilir. İşte, böyle enerjî miktarlarına "TİP OT" denmektedir.

TÛDÛŞ, topuz. Bundan kastedilen mana "bir atom la birleşerek molekül teşkil eden atom"; yani, TAQI [takılmış, "attached"] atomdur.

TÛTSÛK KÖYÜRÛ, dalga uzunluğunda artma ile temayüz etme; yani, TÛTSÛLÛĞ LUGTA KÖYÜRÛ [dalga uzamasından doğan frekuens ile temayüz]. Karşılaştıır: Tatarca tûtûn [duman], Qırğızca tûtöw (yani, tütew) [dumanlanma, alevsiz yanma, tütme; yayılma, kuvvetlenme, zenginleşme], Başqurtça tütöw [uzun müddet bitmemek, dayanmak; kıfayet etmek].

Qırğızca köy [mümtaz, müstesna; hepsi]; Divan-ı Lügatit Türkçe göre köyde [altın ve gümüş eritmek için kullanılan demirci ocağı].

Metnimiz bütün molekül çeşitlerini ifade eden TİTİR kavramını tarif ediyor ve şöyle diyor:

Bir şeyin kompakt [sıkı, sağlam] hale gelmesini temin eden değerler toplamı, bunu hangi parçacıkların (atomların) teşkil etmesi gerekiyor sa, bunların bir İL QAN'ın [rabitalar grubunun] TA-

QI'ları (takılma parçacıkları) haline gelmelerinden ibarettir. Bu-
nu temin eden şey ise, birleşecek parçacıkların KÜZEÇ'lerinin (en
dışta bulunan elektronlarının) benzer hale gelmek üzere değişik-
liğe uğramaları sayesinde, parçacıkların bir molekül teşkil etmek
üzere bağlanmalarıdır. Bir parçacığın (atomun) bu şekildeki bağ-
lantılarının sayısı ise en çok 4 olabilir. İşte, TİTİR parçacıklar
arasındaki bu tipten bağlantılar la teşekkül eder.

Atomlar değişikliğe uğramak suretiyle daha mütekâmil hale gelir-
ler ve, bu yol la, onların katı hale gelmelerini temin eden şey i-
se Compton tesiridir. Bu tesir parçacıkları döndürür (kurb teşkil
eder) ve, bu sayede, katı hale gelmenin (diğer bir deyim le, gravi-
tasyon teşekkülünün) ana imkânı meydana gelebilmiş olur.

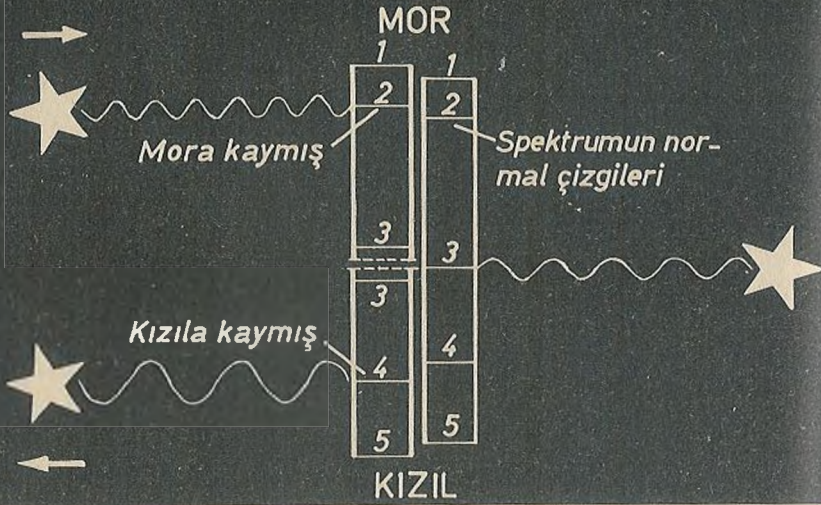
Diğer taraftan, (atomun bulunduğu yıldızın merkezinden gelerek)
Compton tesirini meydana getiren photon (yanı, ışın, enerji) tesir
ettiği atomun bir katından diğer katına elektron zıplaması için
gerekli olan miktarda ise, atomun dış elektronu—yanında bulunan
diğer bir atoma geçerek—bir "ionizasyon bağlantısı" (elektrova-
lent bağlantı) husule getirir. Bu şekilde, yukarıda sözkonusu etti-
ğimiz KÜZEÇ değişikliği (yanı, elektron yenilenmesi) sayesinde
TÜDÜŞ (yanı, bir atomun diğer bir atoma bağlanması) tahakkuk et-
miş olur.

Burda hemen belirtmeliyiz ki, molekül teşekkülleri de bir enerji
kayıbı örneği vermektedir, çünkü bir KÜZEÇ'in yenilenmesi onun
kinetik enerji kaybetmesi anlamındadır. Bu şekildeki enerji kaybı-
ları ise, madde dünyasını BİR [vakuum] haline götürecek ve, neti-
ce itibarıyla, yukarıda sözkonusu ettiğimiz molekül teşkil eden
bağlantılar (güçler) de—KÜZEÇ enerjisinin dökülmesine benzer
bir şekilde—döküleceklerdir.

Meseller halinde kaleme alınan TQBU metni ise konuyu şu şekil-
de açıklıyor:

TQBU. İL-QAN AÇIĞIN TİTMEKİN ALP, EDLİĞ SANLIĞ BOLUP YORIMA -
QIN SARIP.

Rabıta grubunun (yanı, molekülün) açılarak (yanı, parçacıkla-
rı bir-birlerine eklenmek suretiyle genişliyerek) ditilmesi
pozessivdir (zaman ve mekânda lokalize, yanı, molekül teşkil
edicidir), artikel sayılı (yanı, parçacıklar halinde) gradfent-
leri (güçlüatları) birbirine sarmak suretiyle.

Yerimize doğru hareket eden veya yerimizden uzaklaşan bir yıldızın gönderdiği ışığın dalga uzunluğunun kaymasına (spektrumdaki yerinin oynamasına) ALQIŞ ALU demektedir. Eğer bu kayma kızıla doğru husule gelmiş se, buna INARU KĒMİŞÜ demektedir. Metinlerimizde mora doğru kayma halini dile getiren bir söze ise rastlanmıyor, çünkü böyle bir kayma muvakkat bir müddet için sözkonusu edilebilmekte ise de, netice itibarıyla yalnızca INARU hali sözkonusudur.

Işık dalgaları halinde gıder ve yerimizden uzaklaşan bir yıldızın ışıkları, normal bir ışığa (resmin sağı!) kıyas la, daha İGLAQ [gergin, tenziv] haldedir (resmin sol altı!). Yani, bunların dalgaları daha uzundur.

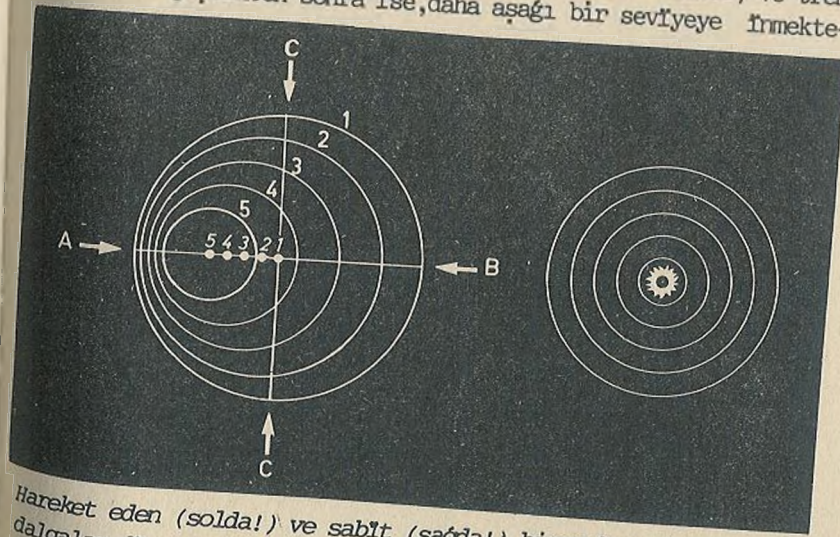
Diğer taraftan, kızıl ışığın dalga uzunluğu görülebilen ışığın dalga uzunluğuna göre daha uzun olduğundan, uzaklaşan yıldızların ışığı dalma kızıla kayıyor demektir ki, bu da böyle ışıkların enerjî kaybetmiş olmaları anlamına gelir. Enerjî kaybetmeden var kalabilmek ise mümkün olmadığından, aslında, esas itibarıyla mora kayma (resmin sol üstü!) sözkonusu değildir. Ancak, yıldız ve galaksilerin birbirlerinden uzaklaşmalarına karşılık, bir galakside bulunan iki yıldızın birbirlerine doğru hareket ettikleri (birbirlerine yakınlaştıkları) da görülmektedir. Fakat bu gibi istisnalar INARU kavramının esas mahiyetini değiştirmez, elbette, çünkü enerjî sarfetmeden var kalabilmek mümkün değildir ve enerjî sarfedilen ışıkların dalgaları uzunlaşır.

ŞLOQ

8

ALQIŞ ALU
Doppler Tesiri

"Pitch [çıkan ses mahiyeti, ton yüksekliği, alkış] tesiri elde etme" manasında olan ALQIŞ ALU "Doppler tesiri" demektir ki, bu da gözlemci ile (YÜĞİ ile) dalga çıkartan kaynak arasındaki relativ hareket dolayısıyla, bir dalga'nın müşahade olunan frekansında husule gelen değişme manasındadır. Mîsal olarak, yaklaşan bir trenin düdüğündeki ALQIŞ, tren geçinceye kadar yükselmekte, ve tren yanımızdan geçtikten sonra ise, daha aşağı bir seviyeye inmektedir.

Hareket eden (solda!) ve sabit (sağda!) birer kaynağın yaydığı dalgalar diagramı.

dir. Aynı şekilde, bir yıldızdan gelen ışık, ARİĞ TİRİN dolayısıyla, daima INAR'ır (daha uzun dalgalı olur). Bunu şöyle izah edebiliriz: Bizden uzaklaşan ve ulaştığı her 1,2,3,... noktasında 1,2,3,... numaralı dalga yayan bir kaynak düşünelim (s.99, soldaki resim!). Bu takdirde A'da bulunan bir YÖĞİ [gözlemci] dalga tepelerini daha az aralıklı olarak algılar ve daha tiz bir ALQİŞ duyar. Buna karşılık, B'de bulunan bir YÖĞİ ise dalgaların daha büyük bir aralık la geldiğini algılar ve daha pes bir ses duyar. C'de bulunan bir YÖĞİ ise, dalga uzunluğunda bir değişme olduğunu algılayamaz ve, buna göre de, onun için Doppler tesfiri de sözkonusu değildir.

Bu hadiseyi şu şekilde de açıklayabiliriz. Eğer denizde hareket eden bir vapur dalgalara karşı (yanf, dalga kaynağına doğru, yele karşı) gidiyor sa, vapura daha çok dalga çarpacak (yanf, denizdeki dalgalar daha kısa, daha az aralıklı gibi olacak); dalgaların gidiş yönünde gidiyor sa, vapura—aynı bir biremlilik zaman içinde—daha az dalga çarpacaktır (veya, vapur yerine küçük bir sandal sözkonusu ise, sandalımız daha az sallanacaktır).

Ses ve su dalgaları kadar ışık da bir dalga fenomenidir. Bu itibar la, Doppler tesfiri ışık için de sözkonusudur. Eğer bir yıldız bize yaklaşıyor sa, biz bu yıldızdan sanfyede daha çok ışık alacağız; uzaklaşıyor sa, aldığımız ışık dalgaları daha az olacaktır. Bu sonuncu hale INARU [zorunlu ötelenme] denilir ki, bu takdirde ışık spektrumunun normal pozisyonundaki çizgileri spektrumun kırmızı kısmı doğrultusuna doğru kaymış olarak tecelli eder (sah.98!). Bu şekilde kırmızı kaymaya INARU denmesinin sebebi ise, bu sözün "zor kullanılarak uzaklaşma"; yanf, "enerji sarfı" anlamına gelmesindedir. Diğer taraftan, mora kayma hallerinde enerji kazanılması sözkonusu ise de, böyle haller muvakkat ET'ÜZ'ler [vak'alar] teşkil ederler ve umumî yekûnda daima enerji kaybedilir. Yanf, ALQU' da [generalde] yalnız INARU sözkonusudur ve bunun tersi sözkonusu değildir.

Bir atomdan çıkarak bize doğru gelen bir ışıktaki INARU derecesi, bu ışığın laboratuvar tecrübesinde aynı cinsten bir atomdan çıkan ışık la mukayesesi neticesinde bulunur. Laboratuvar tecrübesindeki kaynak s.99'daki şekillerin sağdakisi gibi dalgalar ve recektir. Bu dalgaların uzunluklarını sol şekildeki B noktasından

yapılan gözlemler le kıyaslıyarak,aradığımız INARU'yu bulabiliriz.

Diğer taraftan,bir LIN-XUA'da meydana gelen ışık Doppler tesfirine ÜLGÜLENCİSİZ [modulasıonsuz] halde maruz kalmaktadır:

TT. ĒN BAŞTINQI TOĞUM ÖZE LIN-XUATA TOĞALIM,ĒRTE TANSUQ OL BURQANNIN MANTALIN KÖRELİM.ĒDGÜN BARMİŞ ÜLGÜLENCİSİZ YARUQ-LUG ÜSKİNTE,ĒSÜKSÜZ ÇİN VYAKRİT ALQIŞIĞ ALALIM.

En baştaki doğum file LIN-XUA'da doğalım,erken (ilk) hallerdeki "sıfır hali teşkil edici" (yani,sözkonusu edilmekte olan ışığın koordinat başlangıcındaki) BURQAN'ın husule getirdiği düzeltmeyi (yani,normal ışık çizgilerine nispet le kızıla kayarak yer alan çizgi düzelmesini) görelim.Gonfk olarak tahakkuk etmiş modulasıonsuz ışık hali muvacehesinde,gayri-fideal (yani,s.99'un sağ şeklindeki gibi olmuyan) kauzal invariant (yani,kâfnatın yapısında geçerli) Doppler tesfirini elde ede-

[lim.

LIN-XUA, kuvvetlenme,kuvvet teşekkülü kî,"m-katlı olarak irilenen çok çeşitlilik" ["m-fold extended manifold"]; yani,"objeler kolleksyonu" anlamında "topolojik uzay" demektir (Mîrşan 1985,s.147-149 ve 159-161).

MANTAL, mantu [Tatarca,düzelme],mandal [(1) eğik yerlerde toprağın setler vasıtası file düzeltilmesi(DS);(2) sürgü; yani,metnimize göre "kızıla sürülme"].Sanskritçesi mandala [teşekkül eden benek,leke] kî,bunun Tatarcadaki karşılığı manu [boyama,barınma].

ÜLGÜLÜG, özleştirilen (iftibas edilen),çıkartılan,alınan, ülgü [örnek,nümune,model] teşkil eden,üleg (pay) teşkil eden,üleşilebilen.Mîrsal olarak,bir pencerenin gözleri,bir dolabın rafları;elektromagnetik spektrumun radio dalgaları,ışık hali,X-ışınları,v.b.g.ÜLGÜ'lenme [modulasıon] şu şekilde tarif ediliyor: bir dalgaın bazı parametrelerinin (amplitudunun,veya frekansının,veya fazının) diğer bir dalgaın bazı parametrelerine göre değişmesi prosesi.

ÜLGÜLENCİSİZ, ülgülenmiyen (yekvucut halde),ültülmiyen (ufak parçalara ayrılmiyan),ülgürmiyen (olgun,yetişkin olmuyan,terakki etmiyen),modulasıonsuz.

Bu deyim bir ışığın,türlü dalga uzunluklarına ayrışmiyarak,

bütünlüğünü muhafaza etmesi ve gravitasyonel tesire bir bütün halinde karşı koyarak INAR'masını ifade etmek üzere kullanılmaktadır. Diğer taraftan, böyle bir ışık devamlı olarak enerji kaybedeceğinden, deyim "zaman la ışıması kesilecek (sonecek) olan" manasına da gelmektedir.

Metnimiz LIN-XUA'ların teşekkülleri çağında BURQAN'lar tarafından husule getirilen kızıla kaymayı sözkonusu ediyor ve gayri-ideal, buna rağmen, kauzal invariant olan Doppler tesirinin gonk olarak tabakkuk etmiş modulasionsuz ışıklarda teşekkül ettiğini söylüyor. Aynı tariffin biraz değişik şeklini QKQ de söylüyor:

QKQ. OĞRAYU OL BURQANNIN NOMLUĞ TOYINTA, UCUZQIA LIN-XUA İÇİNTE TOĞUP BÉLGÜRÜP, UMUĞUMUZ ÜLCÜLEŇŞİZ YORIĞLIĞININ UT-RUSINTA BURQAN QUTİNA ALQİŞ ALAYIN.

Tecelli ederek BURQAN teşekkülünün NOM seremonisinde, kolaycana LIN-XUA içinde doğarak belirmek suretile, referansimiz olan modulasionsuz gidişatın pozitifliğindeki (yanf, elementler cetvelinin ilerleyişindeki; atomik numaraların, azalmayıp, devamlı olarak artışıındaki) gravitasyonel çekirdekten Doppler tesiri algılıyayın (elde edeyin).

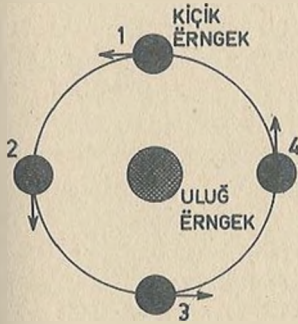
Bir önceki metne nispet le, bu metinden şunu öğreniyoruz: ışığın modulasionsuz oluşu elementlerin proton sayılarını birer-birer arttırarak teşekküllerinin modulasionsuz (aralıksız!) oluşuna dayanmaktadır.

BURQAN QUTİNA ALQİŞ ALU [gravitasyonel çekirdekten Doppler tesiri elde etme] (yanf, kızıla kayma) bir photon'un daha kuvvetli bir gravitasyonel alandan daha zayıfına geçmesi (yanf, gravitasyonel kuvvete karşı bir iş yapması) halinde husule gelir. Normal (yanf, kitleli) parçacıklar böyle hallerde hızlarını azaltmak suretile yavaşlıyarak kinetik enerjilerini potensyal enerji haline çevirirler. Ancak, photonlar yavaşlıyamazlar, ışık hızı ile hareket etmeye devam ederler. Buna karşılık, frekanslarını azaltmak suretile, enerji kaybederler ki, bu da "kızıla kayma" demektir. Yanf, kızıla kayma bir enerji kaybının göstergesidir:

BTYÖ 32. QAMAĞ BURQANLAR,BİR ÜNİN SADU-SADU SİTİ BOLZUN TİP,ALQİŞ URMİŞİN SAQINMIŞ KERGEK.

Bütün BURQAN'ların—BİR (s.55!) çağrışımı tabfiyoldan (SADU-SADU) yerleşsin diyerek—Doppler tesiri icra ettikleri gözönünde tutulmalıdır.

BURQAN QUTİNA ALQİŞ ALU kavramının ifade ettiğidiğer bir mana "Zeeman tesiri" diye bilinen hadisedir.Bu hadisede hemkızıla, hem de mora kayma sözkonusudur ve her iki halde de enerji kaybedilir (yanf,mora kayarken enerji kazanılmaz).

Stasyonere halde duran bir massiv ULUĞ ERNGEK etrafında dönen bir KİÇİK ERNGEK düşünelim.Bunlar Galaksi Merkezi etrafında dönen bir yıldız,veya bınar bir yıldız sistemi olabilirler.

KİÇİK ERNGEK gözlemciden uzaklaştığı zaman onun spektral çizgileri,ULUĞ ERNGEK'inkine kıyasla, kıızıla kaymış durumdadır.Otamor-ta noktalarda bulunurken, hiçbir kayma sözkonusu değildir ve gözlemciye yaklaşırken ise,mora kay-

ma husule gelmiştir.Buna göre,eğer KİÇİK ERNGEK'in ULUĞ ERNGEK etrafındaki dönmesi kâfi derecede hızlı ise,bir çizgi yerine "uç çizgi" gözükecek ve,eğer KİÇİK ERNGEK'lerin sayısı çok ise, bir yerine birçok çizgi bulunacaktır.

Şimdi,bu bınar sistemimiz yerine atom çekirdeği ve onun etrafında dönen bir elektron alalım.Dönen elektron bir magnetik alan doğuracak ve,buna göre,statik bir magnetik alanda bulunan bir atomdan çıkan radfasyondaki spektral çizginin iki veya daha çok TİLİĞ'e [komponente] yarılması (ayrılması) gerekecektir ki, bu hale "Zeeman tesiri" denmektedir.İşte,BURQAN QUTİNA ALQİŞ ALU deyiminin ifade etmesi gereken diğere bir mana da bu tesirdir,zira "dönme" kavramı ile özdeş olan BURQAN bir magnetik alanın varlığına işaret eder.

İSTİM TUTÇI ĖDGÜ YILTIZ İSİLGÜ

Quasarlar

'Confisinin tutumu bir yıldız benzeyen imajlar" manasındaki İS-TİM TUTÇI ĖDGÜ YILTIZ İSİLGÜ'ler—büyük miktarlarda radyo ve optik radyasyon neşretmelerine rağmen—büyük teleskoplar ile resimleri çekildiği zaman "zayıf bir yıldız benzeri imajlar" halinde gözükten objelerdir. Bunların bir yıldız benzetilmeleri, yıldızlar öncesi varlıklar olmaları dolayısıyla, tariflerinin zorluğundan kaynaklanmakta ve deyimimizin "galaksilerin yıldız teşekküllerinden önceki hallerini bir yıldız imiş gibi idrak etme" manasında olması muhtemeldir.

Deyimın İngilizcesi quasi-stellar objects [QSO, yıldız benzeri objeler], veya quasi-stellar sources [quasars].

İTEY şeklinde kısaltacağımız bu objeler, spektrum çizgilerinin hepsinin aynı bir kızıla kayma göstermesi (s.101-102!) ve İSİLGÜlerinin ["image"lerinin] küçüklüğü, fakat muazzam YALTIRU'ları ["luminous"lıkları] ve değişken ANĞARAQ'lıkları ["bright"lıkları] ile temayüz eden, üniverzumun bilinen en uzak yıldız benzeri objeleridir. Bunların optik emisyon çizgileri umumiyetle — hidrojen, oksijen, karbon, nitrojen ve magnezyuma tekabül etmek üzere — bilinen bazı elementlerin en kuvvetli (yanı, en genç) çizgileridir. Bu emisyon çizgilerine ilâveten bazan ("geniş" emisyon çizgilerine karşılık) "dar" absorbsiyon çizgileri de müşahade olunmaktadır.

ATSAN'ın YARUQ YULA dediği (s.56-57!) kızıla kaymaya INARU KEMİŞÜ [subjeksional ötelenme ile kem hale gelme; yanı, enerji kay-

betme) diyen aşağıdaki metin hadîsenin bir substanslaşmaya (elementleşmeye) delâlet ettiğini söylüyor:

**İTEY. İNCİSİREDGÜ EMGEDGÜTE İVİP TÊRK TAWRANU İNTKİ YARAĞ
QILİNGÜ ÜÇÜN, İNİLİ YALWARU İYİN ÖĞİRMELİK İŞİĞ İNARU KÊ-
MİŞİP, İSTİM TUTÇI EDGÜ YILTIZ İSİLGÜ QILTIMIZ.**

Kalıtım (yani, AQAŞ'dan element teşkili) muamelesinde—spe-
sifik olarak teşekkül dinamizmi kazandırılarak faydalı kılın-
mak üzere—reprezentatif substanslaşmaya matuf olarak refere
edilen işleri subjeksional ötelermeye (kızıla kayma!) ile in-
dirgedikten sonra, İSTİM TUTÇI EDGÜ YILTIZ İSİLGÜ haline ge-
[tirdik.

Eğer parlak bir kaynaktan çıkan ışık bir prizmadan geçirilerek
kırılır ve sonra, meselâ, sodyum ihtiva eden bir alevden geçirilir
se, ışık kaynağı spektrumunun sarı renk matakasında bir çift kara
çizgi olunduğu görülür ki, bunlara "Fraunhofer çizgileri" deni-
lir ve bu çizgiler (mîsalimizdeki sodyum dışında) diğer türlerde
elementler için de elde olunabilmektedir.

Bu hadîsede, Fraunhofer çizgileri ışığın parçacık tarafından e-
milmesi neticesinde husule gelmiştir. Capella ve Procyron gibi
yıldızlardan elde olunan Fraunhofer çizgileri güneşimizden elde
olunanlara benzemekle beraber, Sirius ve Castor gibi yıldızla-
runkiler ancak çok az sayıda keskin kara çizgiler vermekte ve
bunlar güneşin spektral çizgileri ile hiçbir münasebet gösterme-
mektedirler. Bu itibar la, bu sonuncu çizgilerin TUYUNMIŞ'ların
[subatomik parçacıkların] ilk şekillerine; yani, metnimizde geçen
İNİLİ YALWARU'ya [reprezentatif olarak substanslaşmaya] aitt ol-
maları gerekir.

Aşağıdaki metin, Fraunhofer çizgilerine BUN ORUN [müsebbibmev-
ki] demek suretile, yukarıda sözkonusu ettiğimiz Sirius ve Castor
gibi yıldızların arkaki yıldızlar olduklarını şöyle belirtiyor:

**TT. BURUN İRTMİŞ ÖNDÜN-ÜÇTİN KİN ÖDKETEGİ BULUN-YİNAQ SA-
YU OL OQ BİR YANLIĞ, BURQ-SARQ QILIP UĞULUĞSUZ ULUŞ İDİĞİN,
BUN ORUNI BİRER QOĞTA BÜDÜRÜ İDELİM.**

Arkaki olarak teşekkül eden başlangıçtan itibaren eşatolo-
jik eralara kadarki BULUN-YİNAQ'lar [elementar iktidarlar]

bir tek jestli olduklarından,statistiklendirerek zamana uyumsuz (iftıdâf) populasıon olduklarını,BUN ORUN'larını her element için reprezente edelim.

QOĞ, "enerji (meselâ,elektron) kaybeden şey" anlamında "element çekirdeği" (yanf,element).Karşılaştır: Tatarca qoğ-ot [kuru ot],Tıbaca qoğara'mak [kaybetmek,kayba uğramak;zararlı çıkmak];Evenki'ce qoğ [kemirmek];Tunguz-Mançu şıvelerinden Negıday'ca qoğlı [oymak,torna çekmek].

QOĞ'ların atomik sayılarına , bir QOĞ'da bulunan atom sayısına,QOQ QIÇMAQ SANI veya QOQ PARAMANULAR SANI denmekte-

QOQ, (atomlar element yapısının "müneyyz" unsurla- [dir. rı olduklarından) "temayüz","böbürlenme" anlamında "atom".Tatarca qoq itip yuriw [çalım satarak,hındı gibi katararak yürüme]; qoqalmaq (DS) [böbürlenmek],qoqazlanmaq (DS) [horoz-

[lamak.

Yanf,tek jestli (tesirli,teorli) elementar iktıdarların (potensiyellerin) arkak oldukları,onların BUN ORUN'larının (Fraunhofer çizgilerinin) zamanımıza (meselâ,güneşimizin BUN ORUN'larına) uymadıkları,statistikler aracılığı ile belirlenebilecektir. Aşğıdaki metnimiz ise,aynı bir jestli olan böyle populasıonlara UTMİŞLAR demek,bunların kommunikativ bir esasa (elementlercetveli sisteminde) dayanmayan iktıdarlar olduğunu ve onların çağında ÜÇ ÖD'lerin (elektron,proton ve neutron kondisyonlarının) teşekkül edemediğini belirtmektedir:

UU. UZ İDİGLİĞ ÜÇ ÖDTEKİ QAYU BARINÇA ULUŞLARIĞ QOĞ UÇINTA KÖŞÜNDÜRÜP,UULSIZ TÜPSÜZ YİNAQ SAYU BU OQ YANLIĞ UTMİŞLARININ ULUŞİNA KİRÜ BİREYİN.

Transforme edilecek olan ve üç kondisfonda bulunan bütün populasıonları (yanf,elementler cetvelini) çekirdek başlangıcında yeniden (yanf,AQAŞ'dan) tecelli ettirerek (yanf,hidrojen atomu teşkil ederek),kommunikativ esasa (yanf,periyodik elementler sistemi esasına) dayanmayan iktıdar halinde aynı bir jestli UTMİŞLAR populasıonuna girmeye muvaffak olayın (yanf,AQAŞ haline geleyin).

"İTEY'nin son derece küçük, çok massiv bir çekirdekten ibaret olduğu ve bu çekirdeğin—bu merkezi çekirdekten çıkan TAP [enerji] ile tahrik olunan—yaygın (ve yüksek hızlı!) gaz bulutu halesiyle çevrilmiş olduğu zannolunmaktadır. Emıssıon ve absorbsıon hallerinin her ikisine de ait çizgi YARUQ'ları bu bulutun türlü kırsımlarında meydana gelmektedir " (Britannica 1980, mac., c.15, sah. 329). Merkezi TAPIĞ (obje) geniş YARUQLUĞ [spektral] tertip üzerinden radyasıon çıkarmakta ve temel YARUQ magnetik alanlarda son derece yüksek hızlar la hareket eden şarjlı parçacıkların (relativistik elekteronların) synchrotron [parçacıkları hızlandıran alet] radyasıonları dolayısıyla meydana gelmektedir.

Modern fizik biliminin bu görüşüne paralel olarak, Türkler merkezi çekirdeğe SAM-ANTA ["nucleon form factor"] demiş ve synchrotron EMGEDGÜ'sünü ["process"ini] BADIRA [patırtı-çatırtı ile, açık-seçik olarak gitme; yani, "taçillenme"] sözü ile ifade etmiş bulunuyorlar. SAM ["nucleon form"] etrafını saran, ve ATSAÑ'ın "bulutlar gibi yığılmış" olduklarını söylediği ve "katıonlar" olarak identifike etmiş olduğumuz şarjlı parçacıklara ise BODI-SATAW denmektedir ve IDUQ SAM-ANTA BADIRI BODI-SATAW [saık nucleon form faktörü synchrotron'unun katıonları] deyiminden ise, SAM-ANTA BADIRI'nın BİR'den (vakuumdan) teşekkül etmiş, veya etmekte olması düşünülebilir. Bu teşhisimiz doğru ise, İTEY çekirdeklerinin neden "küçük" oldukları da kabili izah bir hal almaktadır. (Arat 1965, s.170!).

İTEY'lerin radyo emıssıonları ise, WAÇIRA [çabuk ıran] TUWAÇA [radyo patlamaları; yani, "fast-drift radio burstes"] sözü ile ifade edilmektedir. Bu EMGEDGÜ'yü ATSAÑ şu şekilde tanımlıyor: ALP SAM-ANTA BADIRA WAÇIRA TUWAÇA [possessiv nukleon form faktörü synchrotron'unun çabuk ıran radyo patlamaları].

Metinlerimize göre (s.105!), İTEY'ler yeni var edilen maddedir ve, buna göre de, TUWAÇA (onlardan gelen radyo dalgaları) tıpkı yeni doğan bir çocuğun bağırmasına benzetilebilen seslerdir!

Quasar'ların gösterdiği diğer bir karakteristik onların optik radyasıonlarının değişken olmasıdır. S.101'de bu hal ÜLGÜLENÇSİZ YARUQ, ve s.102'de ÜLGÜLENÇSİZ YORIĞ şeklinde belirtiliyor, çünkü modulasıonsuz bir emıssıon (biraz sonra izah edeceğimiz gibi), zaman la sönecek ve optik radyasıonun değişmesine sebep olacak-

tır.3C446 kaynağında olduğu gibi, bir günden kısa bir zaman içinde husule gelebilen bu değişim yüzmfilyonlarca güneş ışığının yanıp sönmesine tekabül edebilmektedir.

S.102'deki metnimize göre pre-galaksîlerin, ileride birer mustakfî BURQAN (yanf, yıldız) teşkîl edecek olan NOM'larından ibaret, massîv kitle kabukları, bugünkü galaksîlerin yıldız sistemlerinden ibaret, bir LIN-XUA teşkîl edecektir. Böyle bir teşekkülde, diğer taraftan, parlayıp-sönen yıldız kümelerinden kaynaklanan değişken ışık ["variable light"]—elementler sisteminin perîodlarını teşkîl etmek üzere (s.8'deki 10 perîod!)—gravitasyonel kıvrıla kaymalar meydana getirecektir.

Quasar'lar bazı hallerde (radîo galaksîlerinde olduğu gibi) radîo kaynakları olarak identifîke olunmakta ve onların radîo emîssyonu synchrotron emîssyonundan ibaret olan radîyasyona tekabül etmektedir. Aşağıdaki metnimiz bu radîo dalgalarının 10 katlı bir kasılmadan doğduğunu ve bunların bütün zenginliğimizi (yanf, elementler sisteminizi) meydana getiren bir büzülmeden (kontraksiyondan) ibaret olduğunu söylüyor:

TQBU. ON QAT QAS OYUN YANQUSI EŞİDİLÜR YORISAR,
QAMAĞ BAYUMAQ UTRU KĒLİR TARQASAR.

10 kat kasılma konseptinin radîo emîssyonu duyulur infaz edilir se, bütün zenginlikler pozîtif olarak teşekkül eder büzülme tahakkuk eder se.

YANQU, radîo: işaretlerin elektromagnetik dalgalar vasıtası ile UZANMAQ'da (uzayda) transmîssyonu. Mutad olarak YANQU ses ve kod signallarının transmîssyonu için kullanılmakta ve televizyon ile radar da elektromagnetik dalgalara dayanmaktadır. [dır.

İnformasyon taşıyan radîo frekuensi dalgasına "taşıyıcı dalga" denmektedir. İnformasyon bu taşıyıcı dalgaya ÜLGÜLENÜ BARTUQ' u [modulasyon proses'i] arkılı (vasıtası ile) raptedilmiştir ve bu BARTUQ taşıyıcı frekuensin karakteristiklerinden birinin (meselâ, amplitudunun, frekuensinin, veya, onun süresinin) değişmesini gerektirir. İşte, böyle bir ÜLGÜLENÜ, yukarıda söz konusu ettiğimiz, "değişken ışık" halinin müsebbibidir ki, bunu anlayabil-

mek için ilk önce şu ES-ÖNÜK'ü [mîsali] gözden geçirelim.

Bir magnetik alanda hareket eden elektronlar—ilk önce radyo emîssionu, sonra optik radiasyon, ve nihayet X-ışınları olmak üzere—radiasyon neşreder ve çok çabuk enerjî kaybederler. Elektronların bu neşriyatı quasar'ların (teşekkül halindeki hilkatların) neşriyatları ile de analogdur, onlar da ilk önce radyo neşriyatı yaparlar (karanlıkta bulunurlar!), sonra optik radiasyon yaparak aydınlığa çıkarlar (yani, dürbün le görülebilir hale gelirler) ve en sonunda, X-ışınları neşrederek "teşekkül" etmek üzere, gözden kaybolurlar. İşte, ÜLGÜLENCİSİZ (s.101) deyiminin "değişken ışık" manasında kullanılmasının sebebi, bu halde neşriyat yapan bir kaynağın neşriyatının belirli bir zaman sonra kesilme (veya, değişme) mecburiyetinde kalması dolayısıyledir (s.107!). Bu konsepti aşağıdaki metnimiz şu şekilde belirtiyor (Arat 1965, s.94):

BYY. YARADINÇULUĞ EDGÜ NOMLARTA, YANQIP BİRMEKLİĞ YARIQIN I-
DIP, YANILMAQ TÖZLÜĞ QARANQLARIN YANA TOQMAQSIZ QILU ÖÇÜRDE-
Çİ, YARUQ YALTRIĞ QUTLUĞ ÜLÜĞLÜĞ YARUTDAÇIQA YÜKÜNÜRMEN.

Yaratılacak olan gonik NOM'lar şeklinde (yani, KÖK QALIQ halinde) radyo-spektrum göndererek, YANILMAQ tutumlu (yani, yıldızlar teşekkül edecek olan) karanlıkları—kendisi tekrar doğamıyacak şekilde (yani, supernova halinde) inkıraz etmek üzere, spektrum parlatan (s.38!) invariants halinde modulasıonlu—YARUTDAÇI'ya [yarıp geçiciye; parlayıcıya; yani, supernova-ya] şükran ederim.

Bu metin supernova'nın (YARUTDAÇI'nın) geniş çaplı bir tarifidir (s.37!). Aşağıdaki metin de, her halde, aynı tarifi yapıyor:

QULAQ ÖZE EŞİDİP SOĞANÇIĞ TATIĞLIĞ NOMIN, KÖZ ÖZE KÖRÜP AL-
TUN ÖNLÜĞ KÖRKİN (Arat 1965, s.XIX).

Kulak ile işiderek kendi-kendini inşa eden ["self-perpetu-
aring"] valensli NOM'unu, göz ile görerek temsilci kaynaklı
şeklini.

ŞLOQ

10

DİYAN

Laser & Maser

"Yanlardan gelmeler le temerküz"; yani, "türlü SUW'ların AMRILMA'-sı [elektromagnetik radiasyonların identik hale gelmesi] ile, ve QARARMA'mak üzere (yani, intenziv halde) teşekkül eden bir tek çeşitte ["unique"] SUW" manasında olan DİYAN'ın Sanskrit dilindeki karşılığı olan dhyana meditasyon manasında kullanılmaktadır: basamaklar halinde QAT-QAT'lılık [tevali] ile en sonunda ruhan tatmin olmanın hedefine götüren zihni Dİ (temerküz) tathkati".

Latince Diana, elinde meşale tutan ve, bu itibar la, "parlak şey" anlamına geldiği (veya ayı temsil ettiği) düşünülen, bakire Tanrıça (veya Doğum Tanrıçası)'dır. Hakikaten, aşağıda göreceğimiz gibi, DİYAN ışıksız SUW'lardan (radio dalgalarından) ışık halinde şekillenebilen bir varlıktır ki, bu da Latînlerin Diana'yı bir meşale ile temsil etmiş olmalarında "haklı" olduklarını gösterir.

DİYAN'ın modern manası, "tahrik olunmuş radiasyon emisyonu yolu ile ışığın ÇİĞ'landırılması [amplifikasyonu]" manasında olan laser ["Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation"] ile, "tahrik olunmuş radiasyon emisyonu yolu ile molekular ÇİĞ'landırılma" (veya mikrodalga çıklandırılması) manasında olan maser neşriyatıdır. Yani, laser ile maser arasındaki fark laser'in ışık YARUQ'ları ve maser'in radio YARUQ'ları alanına mahsus olarak düşünülmüş olmasıdır.

Atom ve moleküller alçak (TİKİSİZ) ve yüksek (TİKİM) enerji seviyelerinde bulunurlar ve alçak seviyede bulunanlar yüksek, yani, daha dik (labil!) seviyeye geçmek üzere tahrik olunabilirler. Tahrik vasıtası umumiyet le enerjidir (meselâ, AQAŞ'dır) ve bu ener-

jî yardımı ile onlar daha yüksek bir seviyeye geçebilirler ve labîl olan bu seviyelerinden eski hallerine dönerken, radyo dalgası veya ışık neşrederler. İşte, laser ve maser bu neşriyatları, koherent [türlü kaynaklara mensub komponentleri—birbirleri ile uyumlu olmak üzere—bir tek frekans ve fazda radyo dalgası veya ışık rengi şeklindeki] hale getirmek üzere, arttıran veya ÇİĞ'landiren cihazlardır ve böyle bir cihazdan çıkan kuvvetlenmiş ışığa "DİYAN" denmektedir. Yani, laser veya maser'de labîl (TİKİM!) bir enerji (atomların "üst" enerjisi) seviyesine çıkmış atom ve moleküllerin tümü "verilen güç" ["input energy"] denilen bir elektromagnetik dalga (SUV!) tarafından tahrik edilmiş bulunur ve bu tahrik neticesinde husule gelen enerji fazlalığı ["excess energy"] —tahrik eden (yani, dışarıdan gelen) dalga ile aynı frekans ve fazda olmak üzere—koherent halde ÇİĞ'lanarak neşrolunur ki, bu şekildeki neşriyata DİYAN denmektedir. Prototürklerin bu kavramı tarif ediş şekillerinden biri şöyle:

ATO. İÇ-TERİN QAT BÜK TAĞTA İRTEKİ SÖKİ ARANYADANTA, İDİZ-TİKİM QAYALIQ BASĞUQLUĞ ERİP, İDİ TİKİSİZTE, İMİRT COĞURT SÖĞÜT ARASINTA İNÇKE-KİYE SUV QIDIĞINDA İLİNMEKSİZİN Dİ-YAN OLURĞULUĞ OL, ANI TEG ORUNLARTA.

İçbükey ["concave"] kat halinde bükülerek takılmalar (yani, elektron yolları) iriliğindeki (yani, atomdaki) sökülen ARANYADAN'lar [atomların alçak enerji seviyesindeki elektronlar], atomun daha dik (sarp; yani, yüksek) enerji seviyesine kaydırılmak suretiyle basmış (tutunmuş, ayakta kalabilmiş) f-seler, bu diklikten de sürüleceklerinden, emilerek ("endothermic" olarak) nüfuz eden enerjinin sökülmesi (elektronların yüksek seviyeden alçak seviyeye inerek enerji nesretmeleri) ortamındaki ince ("very narrow") halde koherent [birbirine bağımlı] elektromagnetik radyasyon QIDIĞ'ında (yani, molekülünde) mustakîl halde (yani, QIDIĞ'a bağlı olmayan) DİYAN gelişir, o gibi mahallerde.

ARAN [AR-AN], fizikte: kuvvet hücresi; yani, atom çekirdeği; Qırğızcada: askerî bölük (müfreze); kuvvet, araandaw [kuvvetlenme]; Tatarcada: hayvan hücresi, mevzi; ahır.

ARANYADAN, (1) atom çekirdeğine mensup elektron; yani, atomların alçak enerji seviyelerinde bulunan elektron; (2) ARANYADAN ORUN halinde "manastır" (Arat 1965, s.337).

ARANZ-UMUĞSUZ TINLIĞLAR, çekirdeklerine başvuramayan (yani, emiŝyon yapan, gönderilen) gamma ışınları (s.240).

İNÇKE-KİYE SUW QIDIĞI, ince (çok dar) halde koherent (birbirine bağımlı) elektromagnetik radyasyon ini (oyuğu; yani, molekülü) ki, maser (ve laser) demektir. "Maser'den çıkan (emiŝyon yapan) koherent, güçlü ve İKİSİZ ["monochromatic"] SUW'un dar haldeki ışını" demek olan İNÇKE KİYE SUW'ya "Dİ-YAN" da denmektedir (s.110).

Metnimizdeki ANI TEG ORUNLAR [o gibi mahaller] yıldızlar arasında yer alan gaz ve tozlardır ki, bunlara İNÇE QALTI [absorbsiyon reliefi, absorbe eden relief] denmektedir. İşte, her şeyin başlangıcı bu reliefe dayanmaktadır:

İNÇE QALTI ÖG-QAN BİRLE QATILTIMIZ ERSER (qıq).

Absorbsiyon reliefi halindeki difraksiyon orijini vasıtası ile katı hale gelmiş bulunuyoruz (Bang-Gabain 1930, s.436).

DİYAN'ın diğer güzel bir tarafını, birçok yerleri maalesef okunamıyacak hale gelmiş olan, aşağıdaki metinde görmekteyiz:

D. ...İÇİNTE, TÖZİ ÜSMEDİN BİSRİNGÜ OL.... SOĞANÇIĞ, TUNERMEZ SAÇILMAZ DİYAN OL.... KÖNÜLNÜN, İGESİZ QURUĞIN ONARSAR, ...-MEKSİZ BARMAQSIZ İKİSİZ BOLUP AMRILSAR, ...-GER AMRILIP, İ-DEN QARARMAQI BOLMASAR, İNÇİP TAŞTIN YALTRIP, İDİ SAÇILMAQI YOQ ERSER, ADQAĞLAR KÖNÜL BİRLE BİRİKSER, AMRILIP QARARMADIN YALTIRSAR, AMIRU SAÇILMADIN TURULSAR, ADI BOLUR MUNUN DİYAN

...devamlılığı kesilmeden tekâmül eder... kendi-ken- [TİP. dini inşa etmek üzere, saçılarak karanlıklaşmayan DİYAN'dır.

...photon'un magnetizmasız (yani, optik olarak) tükenmelerini yeniler se, ...monochromatik hale gelerek identiklenir se, ...identik hale geldiğinden, İnduktiv (elektrik bakımından şarjlı; yani, maser ışını meydana getiren) kondenslerinin İntenzites-

ni kaybetmesi husule gelmez 'se; absorbsfon çekirdeğinden ı-
şınlandığından induktif (sürülme;yanf,dışarı atılma) saçılma-
sı yok ise;püskürtmeler (yanf,yedirilen güç,"input power")
faz ile birikir (yanf,tahrık olmuş atomlarda enerji dışarı-
dan gelen enerji ile aynı bir fazda birikir) ve identik hal-
de intenzif olarak (onlar la identik olarak;ancak,kuvvetli
ve yoğun halde) ışınlanır sa (radiasfon yapar sa) ve bu iden-
tik hali ile saçılmaksızın (dağılmaksızın) bakı kalır sa,bu-
nun adına DİYAN denilir

QURİĞÜ, tükenme: enerji "pompanmış" bulunulan molekülle-
rin,bu yüksek enerji seviyelerinden alçak (yanf,normal) ener-
ji seviyelerine düşmeleri.

İKİSİZ, "monochromatic" [ışığın bir tek renk kalitesini
ihtiva eden,tek renkli]: SUW'un son derece küçük bir dalga
uzunlukları sınıfını("range"ını) veya QOG'ların [parçacık-
ların] son derece küçük enerji sınıfını ihtiva eden.

KİYE, "coherence" [bağımlılık]: (1) Aralarında "interfe-
rence" [beraber tesfir] EB-EDİZ'leri (effektleri) meydana
gelebilecek şekilde,iki veya daha çok dalga KÖNÜL'leri (faz-
ları) arasında USUN-ÖDÜN ["correlation"] bulunması;(2) bir
BADIRA [synchrotron]'daki parçacıkların gösterdikleri ka-
rakteristik halde olduğu gibi,ahenkli hareket mahiyeti.

KÖNÜL, (1) mevcut olma (husule gelme,teşekkül) temayülü;
meselâ,subatomik seviyede maddenin "dalga" halinde iken "par-
çacık" haline geçmek istemesi;AMIDA-AYUSİ; (2) instabilite;
(3) değişim safhası [bir perîodun kesirli kısmı,v.b.g.]; de-
vanlı değişken ["continuous variable"]; (4) kabule şayan e-
nerji miktarı;yanf,diskret [ayrı] enerji paketi (diğer bir
deyim le,photon); (5) ruh; (6) TİL-KÖNÜL halinde "prensip".

İĞ, (1) ıgılık [feyzü-fayda,mürüvvet,"benefit"]; (2) kül-
tür; (3) magnetizm; (4) "ığışmaq" halinde "bir işi başkası-
nın üzerine atmaya çalışmak" (DS).

İNCE, (1) absorbsfon [emme]; (2) Mössbauer tesfiri; (3) i-
nert [eylemsiz,uyuşuk]; (3) bulunduğu halde (yanf,şu şekil-
de,şöyle).

BODI SATAWLAR
Katıonlar

Pozitif yüklü bir atom çekirdeğinin etrafında—tıpkı güneş etrafındaki planetler halinde olduğu gibi—bir çok YÜRÜNDEK'ler [dolanımlar,mahrekler] vardır.Bu YÜRÜNDEK'lerde—güneş sisteminin planetlerine tekabül eden—negatif yüklü elektronlar bulunur.Ancak,Güneş sistemindeki planetler YÜRÜNDEK'lerini değiştirmedikleri halde,elektronlar bir YÜRÜNDEK'ten diğerine geçebildikleri gibi,gerekir se atomlarını da bütünü terk edebilirler.

Absolut 25.000°-40.000° arasında yüksek sıcaklıklı bir yıldızın radyasyonları ultraviolet ışık bakımından çok zengindir.Eğer bir atom böyle bir yıldız tarafından gönderilen YARUQ'u emer se,atomda bulunan elektronların bazıları daha dış YÜRÜNDEK'lere sıçrayabilirlerveya,atomlarını bütünü terkederek, bir fon teşkil edebileceklerdir.Atomun bir elektron yakalaması veya onun elektronlarından bazılarının iç YÜRÜNDEK'lere geçmesi halinde ise, atom enerjisi açığa çıkararak YALTIRA'yacaktır [parlıyacaktır].Yani,atom enerjisi "aldığı" hallerde elektron kaybeder (elektron satar!),enerjisi verdiği hallerde ise elektron kazanır (elektron satın alır!).Diğer bir deyim le,"alış-veriş yapan bir BOD [şarj]" sözkonusudur ve,bu iftihar la,BODI-SATAW "katıon" demektir.

Eğer BODI-SATAW'lar bulutu çok sıcak bir yıldızın yakınlarında bulunuyor sa,bu yıldızdan ultraviolet radyasyon alacak,yani, bu bulutun atomlarında elektron bulunmayacaktır.Ancak,bulutumuz yıldız radyasyonları tarafından "itilerek" uzaklaştıkça,yıldızın enerjisi gittikçe harcanarak biteceğinden,bulutta bulunan negatif

yüklü elektronlar pozitif yüklü atom çekirdekleri tarafından yakalanacak ve atomlar bu yakalamadan dolayı enerji kaybederek bir "formasyon" yapacaklar ve normal (bitaraf) atomlar teşekkül etmiş olacaktır. Bu hadise şu şekilde açıklanıyor:

TKN. AMTI MUNUN YÜRÜNDEKİN QILGALI TAWRANIP, ALTUN YARUQ YALTRIĞLIĞ SUDURQA TAYANIP, AYIĞ QILINÇ ÖÇGÜ İŞTE AŞUQI EV-RİLİP, ANTA BASA, UTLI YANĞI İŞLEMİŞ KERGEK OL.

Şimdi pusun (dumanın, sisin) YÜRÜNDEK'ini teşkil etmiye davranarak, ALTUN YARUQ halinde parlama gösteren SUDUR'a (yani, parlak emision bulutlarına) istinat etmek suretile, stimulativ (yani, maser tipinde) tesir ile söme (ışığını kaybetme) operasionunda tranzisisonal (yani, dıştaki elektronun atomun iç yüründe'ine geçişi şeklinde) formasyon teşekkül edecek ve, buna göre, enerji kaybetme ciheti (yani, ışın neşretme yolu ile elektron kazanarak atom teşkil etme) de tahakkuk edecektir.

MUN, Tatarca munar [pus, serap] ki, iönize hidrojen den müteşekkül "parlak emision bulutu" ["bright emission nebulae"] demektir. Galaktik ortamda, bu parlak bulutlara karşılık, koyu bulutlar ["dark nebulae"] da müşahede olunmaktadır. Böyle bulutlardaki koyu malzeme bazı hallerde koyu kürecikler ["dark globules"] şekillerinde gözükmekte ve bunların teşekkül etmeye başlayan yıldızlar olduğu zannolunmaktadır.

ALTUN YARUQ, reprezentant [olup biteni gösteren] spektrum ki, ışığın geldiği kaynağı tensif eden (bu kaynağın ne olduğunu bildiren) "emision spektrumu" demektir. Bu ise sıcağ bir kaynak tarafından gönderilen parlak çizgi, band, veya UZANMAQ'dan ["continuum'dan"] ibaret spektrumdur. Bunlar fise spektrum kaynağında bulunan elementlerin cinslerinin tespit edilmesini mümkün kılarlar (yani, ALTUN'durlar).

AYIĞ QILINÇ, ayık hale getirme; stimulus [diken] batması etkisi, mahmuzlama, stimulasion (tahrik etme, kamçılama).

Bir malzeme yeterince çok sayıda atomları yüksek bir enerji seviyesinde olacak şekilde tehyic olunmuş ise, ufak bir stimulasion (fiske, mahmuzlama) çok miktarda atomun birbirleri ile aynı fazda photonlar sevkmesine sebep olur ki, böyle

bir malmuzlamıya (ayılma operasyonuna) AYIĞ QILINÇ denmektedir.

Metrimizde henüz atom haline gelmemiş olan (yani, iön halinde) bir BODI-SATAWLAR MUN'u [kat'ionlar bulutu] ele almakta ve bu MUN'un bir YÜRÜNDEK teşkil edebilme (yani, galaksi merkezi, veya bir yıldız etrafında dolanma) şartı tetkik edilmektedir. Bunun için BODI-SATAW'ların—endikleri ışığı stimulant olarak salıvermek suretile—parlamalarının sönmesi (fıkrızı) gereklidir. Bunun neticesinde bir "tranzisyonel formasyon" tahakkuk edecek ve atomlarımız teşekkül etmek suretile gravitasyonel bir kitle meydana gelecek ve bu kitlenin, elbette, bir YÜRÜNDEK'i de olacaktır.

Bu şekilde atom teşekkülüne BİRTEMLEDİ NOM [singular haldet emayüz, singularete kanunu] diyen metnimizin devamı bu NOM la beraber—ULATI İŞ [komünikativ operasyon] dediği—bir BURQAN' ın da teşekkül etmiş olacağını söylemektedir:

TKN. BİRÜK, KİMLER AN BAŞLAYU BODI-ÇİT ÖRİTİP BİRTEMLEDİ NOMUĞ BULĞU SAQINÇ TURĞURSAR, BİR UÇLUĞIN KÖNİ NOMUĞ, QOP, ÖD-TE KÜSEDİP BİRİMEKTE ULATI İŞ BİRKERÜ BÜDÜRSE.

Ancak, her kim ki akrı ile muhakeme ederek işe başlamış ve iönizasyon şarjı meydana çıkartarak singular temayüzü (yani, atom halini) elde etme niyetini göstermiş ise, bunun diğer ucunda, konvensiyonel temayüzü (yani, elementler teşekkülünü) da aynı bir kondisyonunda arzulayıp darbetmedeki ("imprint"teki) komünikativ operasyonu da beraberce temsil ettirecektir.

Yani, atomun iç dünyasında atom çekirdeği ile elektronlar arasında da teşekkül eden bir TUYUNMAQ [cazibe, gravitasyon] ile beraber, bu atomun dış dünyasında atom la (element le) BODI-SATAWLAR bulutunun (yani, teşekkül edecek olan yıldızın)—veya, bir element teşkil edecek olan atomların—merkezi arasında da bir TUYUNMAQ teşekkül edecektir. Kur'an bu hadiseyi şöyle açıklıyor (Fussilet 11):

Sonra, bir MUN [pus, duman] halinde olan göğe (yani, galaksiye) yönelerek: "istiyerek (yani, TUYUNMAQ suretile!) veya istemiyerek (yani, diğer bir gökcismi ile TUYUNMAQ halinde bulunmakta iseniz de), ikiniz de geliniz (yani, TARNI teşkil ediniz)" dedi. İkisi de "istiyerek gelmekteyiz (TUYUNMAQ sure-

tile TARNI teşkil etmekteyiz!)" dediler.

Bu metinde "isteyerek" deyiimi ile kastedilen şey NOM (yani, pozitif ve negatif şarjlar arasındaki çekim) ve "istemiyerek" deyiimi ile ifade edilmek istenen şey BURQAN'dır (yani, kitleler arasındaki çekimdir). Yani, söz konusu olan şey BİRTEMLEĞİ NOM ve KÖNİ NOM'dur. Metnimizin bu ikisinin ortak yönünü "gelme" sözü ile ifade etmesine karşılık, aşağıdaki metin bunu "transformatiön pulzasiönlu propagasiönlar geliştirebilme kabiliyeti" şeklinde açıklıyor; yani, gravitasiönal dalgaları söz konusu ediyor:

OB. BİRER QOĞTA QOĞ SANINÇA NOM OĞUŞ OL OQ, BİRERİNTE BİRLE TOYLUĞ BURQANLAR SAQINIP, BİR-BİR ÜNTE UZ TAQŞUTLUĞ TALUYLAR ÖNTÜRÜP, BİRER BURQAN EDGÜLERİN ÜR ÖDÜN ÖGELİM.

Hernekadar her element hüssesine elementin "sayısına" (yani, bu elementte bulunan atomların adedine) göre bir NOM isabet etmekte ise de, bunların herbirinde beraber-seremonili (yani, kollektiv) BURQANLAR öngörülmüştür ki, biz onların, herhangi bir çağrışında (tecellide) transformatiön pulzasiönlarından doğan propagasiönlar geliştiren, birer BURQAN (yani, her noktada bir BURQAN) olduklarını kaydedelim.

BURQAN'ların NOM'lar la ilişkilendirilmesini (yukarıda geçen metinlerimiz dışında) s.79'daki AAQ metninde de görmüş idik. Yukarıdaki metnimiz (OB) ise izahatını şöyle devam ettiriyor:

OB. BUDĞİL, ALQU BURQANLARIN BÜDKERLİĞ TUYMIŞININ, BOŞĞUTLUĞUN, BOŞĞUTSUZUN BODI-SATAW TİDMİŞİNİN, BOLMAQTAQI BARTAĞCANININ BUYANLIĞ İŞLERİNE BULARQA İYİN ÖĞİRMELİĞ BODULU İŞLELİM.

BUDĞİL hadisesinde olduğu gibi (s.46,47), üniverzal BURQANLAR'ı temsil eden cazibenin; yani, "statik ve dinamik hallerde" olmak üzere, BODI-SATAW denilen şeylerin, fizikal mahiyetinin kozmik manifestasiyonu hususunda bunlara dair ilânlara göre aydınlanarak amel edelim.

Separasiön la teşekkül eden BUDĞİL (enerji ve impuls) fuziön

ameliyesinde açığa çıkan enerjiden ibarettir. Metnimiz bu enerjinin BURQAN'ları temsil ettiğini söylüyor, çünkü ondan ileride bir ASİĞ teşekkül edecektir (s.47), ve BODI-SATAW'ların esas itibarıyla BUDĞİL'dan başka bir şey olmadıklarını belirtiyor. Aşağıdaki metnimiz ise, BODI-SATAW'ları PARAMIT'lar la ilişkilendiriyor:

S.UTĞURAQ ÜRLÜKSÜZ ĖMGEK TİP, UZADI QURUĞ MƏNSİZ TİP, ON PARAMITLAR BAŞLAĞLIĞ ULUĞ BODI-SATAW'LAR YORIĞI TİP.

UTĞURAQ (enerji kaybetmek suretile husule gelen) geçici etmek—uzun durarak ["long-standing"] tükenme neticesi olmak üzere—kozmik PARAMITLAR la başlıyan seigniorial BODI-SATAW'lar gūdişatından (gradientlerinden) ibarettir.

BUDĞİL, separasfonun hakiki tam değeri (yani, serbest kalan, açığa çıkan enerji; bir ASİĞ teşkil etmek üzere, naklolu olan enerji ve impuls (s.46,47,49,117)).

BOLMAQTAQI BARTAGÇAN, fizikal mahiyet. Konservasyon kanunları BOLMAQTAQI BARTAGÇAN'lar ["physical property" ler] denilen bazı ölçülebilir miktarların izole bir fizikal sistem içinde zamana göre değişmediklerini ifade eder. Aslında "ölçülebilir büyüklük" BOŞ KÖNÜL [statik hal teşekkülü temayülü] şeklindedir ve bu şekle statik hal (yani, ölçülebilirlik) temin eden şey BURQAN BOLU'lardır (realizasyonlarıdır). BURQAN'lar ise üniverzal (yani, relativ) eralardaki periyodik hatırlamalardır (s.69-70); yani, kozmostan simetrik-tirler [ONTIN SİNAR'dırlar]. Buna göre şu tarif ortaya çıkar: "Simetri transformasyonlarının devamlı bir grubundaki fizik kanunlarını invariant bırakan her simetri operasyonunda, bir izole veya bozulmamış sistemin—bu sistemin zaman içindeki gelişiminde değişmiyen—ölçülebilir bir BOLMAQTAQI BARTAGÇAN'ı mevcuttur (Britannica, mac., c.5, s.34)."

UZADI QURUĞ, uzun müddet durma neticesi olarak tükenme: Kozmik ışınların iki komponenti olan elektron ve photon popülasyonlarının maddeden geçme halinde gösterdikleri gelişme ve tükenme halleri ki, bu hadise DİYAN ve, onun neticesi olarak, TAYŞIN NOM teşekkülü ile yakından ilişkilidir.

TOLPI-TÜZÜN
Minkovski Kâinatı

Yazdığı eserinin önsözünde ATSAÑ konumuza değinerek şöyle diyor:

AT. BUDA AWA-TAN SAQA ATLIĞ SUDUR İÇİNDE, BUSULMAQSIZ NOM O-
ĞUŇA KİRMEK BÖLÜKDE, BULUÑ-YİNAQ SAYU KĖLMİŞ BODI-SATAWLAR
BULDÇILAYU YİĞİLMİŞ TOY QUMRAĞ ARA; BURQAN OĞLI TOLPI-TÜZÜN
UĞAN ARSINIÑ BULUNCSUZ YİĞ ĖDGÜLERİN ÖGMİŞ ŞLOQDA, BURQ-
ŞARQ QILIP ON ĖDCÜSİN, MĖN ATSAÑ ÖZÜM, BUYAN KÜŞÜŞ ÖZE QOŞMIŞ
TAQŞUT BAŞLADI. (Arat 1965, s.72!).

BUDA AWA-TAN SAQA (s.45-46) isimli SUDUR içinde, konfigura-
sionsuz NOM tecellisine giriş bölümünde, birer BULUÑ-YİNAQ
(s.105) olabilmek üzere gelmiş BODI-SATAW'ların (s.114) bu-
lutlar gibi yığılmış kolektif fenomenleri arasında; BURQAN
temsicisi TOLPI-TÜZÜN zaman dimenzionunun bulunmaz vektoro-
gonilerini tarif eden ifadede—bunların kozmogonisini, ben AT-
SAÑ kendim, statistiklendirmem neticesinde—kozmiķ manifesta-
sion teminatları ile konsektiv pulzasionlar başladı.

TOLPI TÜZÜN, düzen sarma tertibi ["design of structure"];
yani, Minkowski üniverzumu, Minkowski mekân-zamanı.

Burda vakuumun kopmasından teşekkül eden parçacıkların birbir-
lerinden ayrı parçacıklar halinde bulundukları ve BULUÑ-YİNAQ
["elementary potency"lar] teşkil edebilmek üzere katyon bulut-
ları halinde gözüktükleri belirtiliyor. Bu yol la vektorogoni'ler

ameliyesinde açığa çıkan enerjiden ibarettir. Metnimiz bu enerjinin BURQAN'ları temsil ettiğini söylüyor, çünkü ondan ileride bir ASIĞ teşekkül edecektir (s.47), ve BODI-SATAW'ların esas itibarıyla BUDĞİL'dan başka bir şey olmadıklarını belirtiyor. Aşağıdaki metnimiz ise, BODI-SATAW'ları PARAMIT'lar la ilişkilendiriyor:

S.UTĞURAQ ÜRLÜKSÜZ ĖMGEK TİP, UZADI QURUĞ MƏNSİZ TİP, ON PARAMITLAR BAŞLAĞLIĞ ULUĞ BODI-SATAWLAR YORIĞI TİP.

UTĞURAQ (enerji kaybetmek suretille husule gelen) geçici emek—uzun durarak ["long-standing"] tükenme neticesi olmak üzere—kozmik PARAMITLAR la başlayan seigniorial BODI-SATAW'lar gidişatından (gradientlerinden) ibarettir.

BUDĞİL, separasfonun hakkı tam değeri (yani, serbest kalan, açığa çıkan enerji; bir ASIĞ teşkil etmek üzere, naklolu olan enerji ve impuls (s.46,47,49,117)).

BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN, fizikal mahiyet. Konservasyon kanunları BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN'lar ["physical property"ler] denilen bazı ölçülebilir miktarların izole bir fizikal sistem içinde zamana göre değişmediklerini ifade eder. Aslında "ölçülebilir büyüklük" BOŞ KÖNÜL [statik hal teşekkülü temayülü] şeklindedir ve bu şekle statik hal (yani, ölçülebilirlik) temin eden şey BURQAN BOLU'lardır (realizasyonlarıdır). BURQAN'lar ise üniverzal (yani, relativ) eralardaki periyodik hatırlamalardır (s.69-70); yani, kozmostan simetrik-tirler [ONTIN SINAR'dırlar]. Buna göre şu tarif ortaya çıkar: "Simetri transformasyonlarının devamlı bir grubundaki fizik kanunlarını invariant bırakan her simetri operasyonunda, bir izole veya bozulmuş sistemin—bu sistemin zaman içindeki gelişiminde değişmeyen—ölçülebilir bir BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN'ı mevcuttur (Britannica, mac., c.5, s.34)."

UZADI QURUĞ, uzun müddet durma neticesi olarak tükenme: Kozmik ışınların iki komponenti olan elektron ve photon popülasyonlarının maddeden geçme halinde gösterdikleri gelişme ve tükenme halleri ki, bu hadise DİYAN ve, onun neticesi olarak, TAYŞIN NOM teşekkülü ile yakından ilişkilidir.

TOLPI-TÜZÜN
Minkovski Kâinatı

Yazdığı eserinin önsözünde ATSAÑ konumuza değinerek şöyle diyor:

AT. BUDA AWA-TAN SAQA ATLIĞ SUDUR İÇİNDE,BUSULMAQSIZ NOM O-
ÇUQA KİRMEK BÖLÜKDE,BULUN-YİNAQ SAYU KĖLMİŞ BODI-SATAWLAR
BULDÇILAYU YİGİLMİŞ TOY QUWRAĞ ARA;BURQAN OĞLI TOLPI-TÜZÜN
UĞAN ARSINIÑ BULUNÇSUZ YİĞ ĖDGÜLERİN ÖGMİŞ ŞLOQDA,BURQ-
ŞARQ QILIP ON ĖDCÜSİN,MĖN ATSAÑ ÖZÜM,BUYAN KÜŞÜŞ ÖZE QOŞMIŞ
TAQŞUT BAŞLADI.(Arat 1965,s.72!).

BUDA AWA-TAN SAQA (s.45-46) isimli SUDUR içinde,konfigura-
sionsuz NOM tecellisine giriş bölümünde,birer BULUN-YİNAQ
(s.105) olabilmek üzere gelmiş BODI-SATAW'ların (s.114) bu-
lutlar gibi yığılmış kolektif fenomenleri arasında;BURQAN
temsicisi TOLPI-TÜZÜN zaman dımenzionunun bulunmaz vektoro-
gonilerini tarif eden ifadede—bunların kozmogonisini,ben AT-
SAÑ kendim,statistiklendirmem neticesinde—kozmiğ manifest-
sion temınatları ile konseğutif pulzasionlar başladı.

TOLPI TÜZÜN,düzen sarma tertibi ["design of structure"];
yani,Minkowski üniverzumu,Minkowski meğân-zamanı.

Burda vakuumun kopmasından teşekkül eden parçacıkların birbir-
lerinden ayrı parçacıklar halinde bulundukları ve BULUN-YİNAQ
["elementary potency"lar] teşkil edebilmek üzere katıon bulut-
ları halinde gözüksükleri belirtiliyor.Bu yol la vektorogoni'ler

ameliyesinde açığa çıkan enerjiden ibarettir. Metnimiz bu enerji-
nin BURQAN'ları temsil ettiğini söylüyor, çünkü ondan ileride bir
ASIĞ teşekkül edecektir (s.47), ve BODI-SATAW'ların esas itibarı-
le BUDĞİL'dan başka bir şey olmadıklarını belirtiyor. Aşağıdaki
metnimiz ise, BODI-SATAW'ları PARAMIT'lar la ilişkilendiriyor:

S.UTĞURAQ ÜRLÜKSÜZ ĖMGEK TİP, UZADI QURUĞ MƏNSİZ TİP, ON PA-
RAMITLAR BAŞLAĞLIĞ ULUĞ BODI-SATAWLAR YORIĞI TİP.

UTĞURAQ (enerji kaybetmek suretile husule gelen) geçici e-
mek—uzun durarak ["long-standing"] tükenme neticesi olma-
mak üzere—kozmik PARAMITLAR la başlıyan seigniorial BODI-
SATAW'lar gūdişatından (gradientlerinden) ibarettir.

BUDĞİL, separasfonun hakiki tam değeri (yanf, serbest ka-
lan, açığa çıkan enerji; bir ASIĞ teşkil etmek üzere, naklolu-
nan enerji ve impuls (s.46,47,49,117)).

BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN, fizikal mahiyet. Konservasyon ka-
nunları BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN'lar ["physical property" ler]
denilen bazı ölçülebilir miktarların izole bir fizikal sfs-
tem içinde zamana göre değişmediklerini ifade eder. Aslında
"ölçülebilir büyüklük" BOŞ KÖNÜL [statik hal teşekkülü te-
mayülü] şeklindedir ve bu şekle statik hal (yani, ölçülebi-
lirlik) temin eden şey BURQAN BOLU'lardır (realizasyon-
larıdır). BURQAN'lar ise üniverzal (yani, relativ) eralardaki
periöodik hatırlamalardır (s.69-70); yani, kozmostan simetrik-
tirler [ONTIN SINAR'dırlar]. Buna göre şu tarif ortaya çı-
kar: "Simetri transformasyonlarının devamlı bir grubundaki
fizik kanunlarını invariant bırakan her simetri operasyonun-
da, bir izole veya bozulmamış sistemin—bu sistemin zaman i-
çindeki gelişiminde değişmiyen—ölçülebilir bir BOLMAQTAQI
BARTAĞÇAN'ı mevcuttur (Britannica, mac., c.5, s.34)."

UZADI QURUĞ, uzun müddet durma neticesi olarak tükenme:
Kozmik ışınların iki komponenti olan elektron ve photon po-
pulasyonlarının maddeden geçme halinde gösterdikleri geliş-
me ve tükenme halleri ki, bu hadise DİYYAN ve, onun neticesi o-
larak, TAYŞIN NOM teşekkülü ile yakından ilişkilidir.

TOLPI-TÜZÜN
Minkovski Kâinatı

Yazdığı eserinin önsözünde ATSAÑ konumuza değinerek şöyle diyor:

AT. BUDA AWA-TAN SAQA ATLIĞ SUDUR İÇİNDE, BUSULMAQSIZ NOM O-
ÇUQA KIRMEK BÖLÜKDE, BULUN-YİNAQ SAYU KELMİŞ BODI-SATAWLAR
BULUDÇILAYU YİĞİLMİŞ TOY QUWRAĞ ARA; BURQAN OĞLI TOLPI-TÜZÜN
UĞAN ARSINIÑ BULUNÇSUZ YİĞ EDGÜLERİN ÖGMİŞ ŞLOQDA, BURQ-
ŞARQ QILIP ON EDÇÜSİN, MËN ATSAÑ ÖZÜM, BUYAN KÜŞÜŞ ÖZE QOŞMİŞ
TAQŞUT BAŞLADI. (Arat 1965, s.72!).

BUDA AWA-TAN SAQA (s.45-46) isimli SUDUR içinde, konfigura-
sionsuz NOM tecellisine giriş bölümünde, birer BULUN-YİNAQ
(s.105) olabilmek üzere gelmiş BODI-SATAW'ların (s.114) bu-
lutlar gibi yığılmış kolektif fenomenleri arasında; BURQAN
temsicisi TOLPI-TÜZÜN zaman dimenzionunun bulunmaz vektoro-
gonilerini tarif eden ifadede—bunların kozmogoni'sini, ben AT-
SAÑ kendim, statistiklendirmem neticesinde—kozmiik manifesta-
sion teminatları ile konsektiv pulzasionlar başladı.

TOLPI TÜZÜN, düzen sarma tertibi ["design of structure"];
yani, Minkowski üniverzumu, Minkowski mekân-zamanı.

Burda vakuumun kopmasından teşekkül eden parçacıkların birbir-
lerinden ayrı parçacıklar halinde bulundukları ve BULUN-YİNAQ
["elementary potency"lar] teşkil edebilmek üzere katyon bulut-
ları halinde gözüktükleri belirtiliyor. Bu yol la vektorogoni'ler

(yani,UTMIŞLAR) meydana gelmiş bulunuyor.Bu hal ise,aynı zamanda, BURQANLAR'ı temsil eden TOLPI TÜZÜN'ün zaman dımenzionunun (yani,Minkowski kâinatının) başlaması (zamanın var olması) demektir ki,ATSAN bunu "bulunmaz" sözü ile belirtiyor ve bu söz le "3 dımenzionlu değil,4 dımenzionlu" demek istediği anlaşılıyor.Çünkü 3 dımenzionlu mekânımızda 4 dımenzionlu hallerin tesekkülü olağan değildir.Bu UĞAN ARSI'nın [zaman dımenzionunun] temin ettiği BUYAN KÜŞÜŞ [kozmik manıfestasyon teminatları] ise atomlar dünyasından ibarettir (yani,konu atom teşekkülüdür).Bu tabir yerine QUT KÜŞÜŞ demeyi tercih eden aşağıdaki metnimiz bu alanda şu izahatı veriyor:

QKQ. TOLPI-TÜZÜN, IDUQNUN YORİĞİN ARITIP TUTÇI MANÇUSIRI TEG,QUT KÜŞÜŞ ÖRİTİP TURUP,KİNKİ QALPLARTA İRİNÜGSÜZİN TURQARU OL İŞLERİĞ TOLGURU İSLEYİN.(Arat 1965,s.166!).

TOLPI-TÜZÜN—saiklerin (yani,dünya noktalarının) gidişatını istikametlendiren elektromagnetizm gibi—QUT KÜŞÜŞ meydana çıkartarak,eşatolojik QALP'lardaki operasyonların ekspansiyon yöntemine gerek kalmadan tahakkukunu temin eder.

QUT KÜŞÜŞ, teminat (arzu olunan şekil,transisyon) invariansı ["gage invariance"]].

"Elektrik şarjının konservasyonu—QUT KÜŞÜŞ diye bilinen—Maxwell değişikliklerinin simetri mahiyetleri ile assosiasyon (bağlantı) halindedir,ve QUT KÜŞÜŞ elektrik potansiyalinin mutlak kıymetinin (izafi kıymetine nispet le) fizikal proseslerde taraf olmadığını ifade eder" (Van Nostrand's S.A. 1976,s.656).Yani,QUTRULMAQ (invariant;yani,"stochastic") KÜŞÜŞLÜĞ TÜZÜNLER ["gage" yapan düzenler,çerçeveler] söz konusudur ki,burdaki KÜŞÜŞLÜĞ TÜZÜN "gage transformasyonu" anlamındadır,ve QUT KÜŞÜŞ elektrik ve magnetik alanların ve elektrodinamik interaksyonların "gage" transformasyonu tahdındaki invariansı (değişmezliği) demektir (s.245-246!).

MANÇUSIRI,Sanskritçe mañjusrı,İngilizcesi benefit,Türkçesi igilik ki,bütün varlıkların onların kurucusu olan ve Mañjusrı olduğu iddia olunan,Buddha ile aynı tabiatta olduklarını ifade eder.Bu söz metinlerde İY-İĞ [elektromagnetizm] yeri-

ne kullanılmış bulunuyor.

IDUQ, tahrik edici, hareket sebebi teşkil eden, saik (yani, "motive"); harekete geçiren, sevkeden (yani, "impellent").

Metnimizdeki IDUQ yerine aşağıdaki metin IDUQ QUT diyor:

QKQ. ALP BİLİGLİĞ, IDUQ QUTLUĞ MANÇUŞIRI TEG, AYAĞULUĞ TOLPI-TÜZÜN BODI-SATAW TEG, ALQU ÖDTE OLARQA İYİN ÖGRETINGÜ ÜÇÜN, AMTI MUNA BUYANLARIMIN EVİRÜR MEN.

Possessiv idraklı (yani, Maxwell degizliklerinin simetri mahiyetini ihtiva eden), saik invariantslı elektromagnetizm ve periyodik TOLPI-TÜZÜN BODI-SATAW'ları gibi halleri ele alırsak, ben üniverzal eralarda bunlar hakkında bilgi verebilmek için, işte, işbu beyanlarımı teşkil etmekteyim.

UTMIŞLAR'ın (yani, BURQAN'ların) OĞLI [temsilcisi] olarak referens teşkil eden TOLPI-TÜZÜN zaman dımenzionlu vektorogonı; yani, gonik bir sistem [EDGÜ ER]'dir. Onun gayesi QALP (s.120) ve interaksion teşkilidir:

QKQ. ALQU ÜÇ ÖDKİ UTMIŞLARIN YORIĞLARI ARİŞ-ARİĞ QUT-QOLUN-ÇUĞ TOLUN BÜTKERİP, AYAĞULUĞ TOLPI-TÜZÜN YOLI ÖZE, ADRUQ U-LUĞ TUYUNMAQİĞ TUYUNAYIN.

Univerzal üç kondisyonundaki UTMIŞLAR'ın gradientleri (gidişatları) departın invariants manipulasionlarını tam olarak temsil ettiklerinden, periyodik TOLPI-TÜZÜN yolu ile, münemeyyiz seigniörial interaksionu hissedeyin (Arat 1965, s.164).

Denecek şudur ki TOLPI-TÜZÜN, zaman dımenzionu bulunmuyan galaktik gaz ve tozlardan, zaman dımenzionlu yıldız ve planetlerin teşekkülünü mümkün kılan şeydir. Bunların teşekkülü şöyle tarif ediliyor (Arat 1965, s.134):

OB. YİRTİNCÜNÜN YULALARI YANIRTI TAMDULMIŞ, YİNTİP QAMAĞ ŞİMNULARİĞ UTMIŞ AT ALMIŞİĞ, YİĞ-ÜSTÜNKİ NOMLUĞ TİLGEN EVİRTİĞÜ KÜŞÜŞİN YİNTEM SÜZÜK KÖNÜL ÖZE ÖDÜÇÜ BULALIM.

Yercil gelişimlerin yulduğu şeyler (yani,yıldızlar tarafından yulunan galaktik gaz ve toz parçacıkları) YANİRTİ damlamış olmakla,halen var olan bütün ŞİMNÜ'ların (yani,evolusi-onların,s.85!) tahakkukunu mümkün kılmış bulunduğu,vektoriel-net NOM'lu geometri teşkil ettirici atomik-tranzisyon-ları hakiki süzük (filtre edilmiş) KÖNÜL ile mukayyet tanıyalım (yani,maddenin yenilenmesi bir elenme işlemine benzer, maddeden exothermik enerji süzülür)(Arat 1965,s.134).

YANİRTİ,kurultay teşkil etmek üzere.YANİ "gün" ve "YANİRTİ "Tagung" [oturum,toplantı,kurultay] demektir.

Bu konuyu biz DİYAN bahsinden tanımaktayız (s.110-113) ve,buna göre,SÜZÜK KÖNÜL [filtre edilmiş photon] DİYAN'dan başkası değildir.Metnimize göre bu KÖNÜL ölü maddeye canlılık veren şeydir,YANIR'ma sebebidir,ve aşağıdaki metnimizin yazarı,bu itibar la,ölümünden sonra TOLPI-TÜZÜN sayesinde tekrar hayata kavuşmak istediğini belirtiyor (Arat 1965,s.166):

QKQ. ARIĞ SÜZÜK ET'ÜZÜM TİLİM-KÖNÜLÜM,ADRUQ YİĞ-YORIĞLARIM TÖRÜĞÜ ULUSUM,ATI TOLPI-TÜZÜNNÜN NEÇÜK ERTİ ERSER,ANÇULAYU OQ MENİN YİME ANA UQŞAZUN.

Ötelenmek (yani,maddeden ayrılmak) suretile filtre edilmiş ET'ÜZ prensibine göre,müneyyiz vektor-gradientler kanununun neticesi olan populasion,—işte,icraatı TOLPI-TÜZÜN'un nasıl idi ise,aynı şekilde benimki de ona benzesir.

Hayat özü primordium'unun [ilk şeklinin,ilk başlangıcının] ifadesinin transformasyonu ile doğan mekanik hale "KİŞİ" diyen aşağıdaki metnimiz ise,vektor-NOM'ların (yani,UTMIŞ'ların) TOLPI-TÜZÜN'un BODI-SATAW'ları şeklinde tahakkuk etmiş olduğunu söylü-

[yor:

QKQ. AYI UZ BOLUR,TİRİĞ ÖZÜĞ İLTİNMIŞI;ASİĞLİĞ BOLUR,Kİ-Şİ ACUNI BULULMIŞI;ANÇULAYUOQ,TOLPI-TÜZÜN BODI-SATAW TEG, ANA UQŞATU YİĞ NOMLAR TÊRKİN BULULUR (Arat 1965,s.168).

İfadesi transforme olur,hayat spesifikasyonu primordiumu-

nun;mekanik olur,bunlardan KİŞİ hilkatını bulabilmiş olanı;
ayni şekilde—TOLPI-TÜZÜN BODI-SATAW'ı halinde olduğu gibi—
vektor-NOM'lar da buna benzer tarzda tahakkuk ederler.

Bütün bunlara göre,"BODI-SATAW'lar bulutu" ile kastedilen ma-
na nucleogenesis [elementlerin orijini]'dir. ATSAÑ da bunu a -
çıkça belirtiyor (Arat 1965,s.76):

AT. ARYA WAY-RUÇANA EKSÜBİ AMIDA-AYUSI,AYAĞULUĞ BADIRA-ŞIRI
SU-ÇANTIRA-BUDI,ANÇULAYU OQ,SURYA-CARBI WASIR YALINLIĞ ADLAR
ÖZE ÖNİ-ÖNİ YİRDİNÇÜLERTE ALP SAMANTA-BADIRA WAÇIRA TUWAÇA
AWA-LUQIDA İŞWARA NIRWANA KİDU [Kİ-UDU] ARDIN GANDA-XASTI
BAŞLAP BODI-SATAWLIĞ ARİĞ-TİRİN QUWRAĞ ÖZE AĞIRLADILUR.

Öncelikli spektrumlar tertibinin (s.70!) ifade (dönüştür-
me) temayülü (s.59!) neticesinde,periyodik synchrotron pren-
sibine göre dışarı atılan hacımcıl separasyonlar ve,ayni şe-
kilde,güneşin kucağındaki devamlı planetar disk adımları ile
öncelikli YİRTİNÇÜ'lerde—possessiv SAMANTA-BADIRI'nın,ça-
buk iran radyo patlamaları neticesi olarak,konverzion la ba-
ki kalan dinamizmine zaman reverzionu gidirilmesinin ardın-
dan gelen—GANDA-XASTI'dan başlıyan BODI-SATAW'lık ARİĞ-Tİ-
RİN fenomeni ile ağırlaştırılır.

WAY-RUÇANA,Sanskritçe vairocana [güneşe ait olan veya
güneşten gelen,her şeyi aydınlatan şey;5 "yüce" Buddha'dan
biri,sabık ve ilk Buddha'lardan biri veya daha çoğu].Türkçe
karşılığı YARUQ."5 yüce Buddha"nın BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ-ÖN ol-
duğu anlaşılmaktadır.ATSAÑ'ın Sanskritçe tabirler kullanarak
yazmayı tercih ettiği metnimizin birinci satırının "aslı"
şöyle olmalıdır: TÜZÜN YARUQ-ÖN AMIDA-AYUSI.

EKSÜBİ, Sanskritçe aksobhya [sarsılmaz,sakin,hareketsiz,
ileri-geri gitmiyen;bulanık olmıyan,açık];5 "yüce" Buddha'-
nın adı.Türkçe karşılığı ÖN [real,öncelikli]. [on.

ÇANTRA BÜDI,hacim teşkil edici (yani,planetar) separasi-
on. Çanak [kutu,çukurluk], çandıyu [şişmek],çandır [hac-
mini kaybetmiş;zayıf,kurumuş],çanta,can [tekne,gerdel,kılıç

kabı] sözlerine göre ÇAN "hacım" manasına gelmektedir.

SU ÇANTIRA BUDI, dışarı atılmış [SU] hacim separasyonu.

SURYA GARBI WASIR YALINLIĞ, güneşin kucagındaki devamlı planetar disk (Mırşan 1985,s.153 ve 159).

SAM-ANTA BADIRI, synchrotron'un (BADIRI) nukleon form (SAM) faktörü (ANTA).

"Nukleon içi yapısını sınavan yüksek enerji saçma tecrübelerinde komplike kuvvet takımları meydana çıkmış bulunuyor. Nukleon'un—elektromagnetik sınav olarak yüksek-enerji elektronları ışınının kullanılması ile meydana çıkmış olan—bu yapısının matematik ifadesine SAM-ANTA [nukleon form faktörü] denir" (Britannica 1980,mac.,c.5,s.35'in sonu).

WAÇIRA, çabuk ıran ["fast-drift"] (Mırşan 1985,s.158).

TUWAÇA [veya TOAÇA], radiyo "burst" ları (zıplamaları, patlamaları).Sanskritçe karşılığı dhvaja [işaret,bayrak]. Duvak (gelin peçesi!) sözü de aynı kökten gelmiş olabilir.

AWA LUQIDA İŞWARI, konverzion la bakı kalan (bakılan, korunan,muhafaza edilen,içra olunan,yani,BAQA) dinamizm.

GANDA-XAST,Sanskritçe gandha-hastı [koku sürünmüş fil, kokan fil]. "NOM statigini temin eden şey ise,GANDA-XAST isimli 'yeniler grubu' hallerindeki ditilmedir"(TK) cümlesinden ve ATSAÑ'ın "zaman reverzionu gidirilmesinin ardından gelen GANDA-XASTI" şeklindeki açıklamasından,bu deyim'in "bir yıldızda teşekkül eden kitle defektlerinin dışarı atılması" manasında kullanıldığı anlaşılıyor.Nitekim,Sanskritçe metinlerde GANDA-XAST'ın bir BODI-SATAW ismi olarak gözükmesi,16 BODI-SATAW'dan biri (yani,elementler sisteminin,hidrojenden sonra gelen ve 16'lık gruplar teşkil eden (s.8!) elementlerinden biri) olarak tavsif edilmesi ve ona tün-ortasının BODI-SATAW'ı;yani,"tünyaq balqısı" [şimal aydınlığı] dermesi de bu manayı teyid etmektedir.

Türkçede file ("hastı" ya) YANALIQ [yenilik] dermiş bulunuyor.Bu itibar la,GANDA-XAST deyimi YANALAR QANI deyiminin tercümesi olarak meydana çıkmış olabilir (bak: TK4).

ATSAÑ metninde ARYA WAY-RUÇANA EKSÜBİ [real spektrumlar düze-

ni] kavramı ile ifade edilmek istenen şey herhalde AQAS (§ 14!) (yani, yer kaynaklı diffraksiyon spektrumu) olmalı. Bu spektrumlarda mündenîç AMIDA-AYUSİ (bir şey meydana getirme, dönüşme temayülü) onu (yani, KÜN-ÇÖĞİ'nı) konsentre edecek ve bu yol la bir KÜ-SÜŞ meydana gelecektir (§ AQAS bahsindeki BYY!).

Diğer taraftan, UTMIŞLAR teşekkülüne sebep olan bu konsentrasi-onda bir büzülme (dar bir alana sıkışma) husule gelecek ve, buşekilde, YİRTİNCÜ'nün dönmesi gittikçe hızlanacak ve maddenin bir kısmı (hafif olanları) BADIRA prensibine göre dışarı atılacaktır.

Bu yol la maddenin bir kısmının dışarı atılması ise, bu sefer YİRTİNCÜ'nün dönme hızında bir azalma doğuracak ve, birinci büzülmeye nispetle, gravitasyon tesiri ile ikinci bir TARIQU başlıya -caktır. Bu "daralma" ise, YİRTİNCÜ çekirdeğinin sıcaklığının artmasına sebep olacak ve, hidrojen tutuşması (yanması) meydana gelerek, SAM-ANTA BADIRI (s.124!) denilen, madde çekirdeği (ağır maddeler) teşekkül etmiye başlayacaktır.

Bu şekildeki bir konu "BODI-SATAWLIQ" olarak belirtildikten sonra, metrimiz bunun "zaman reverzisonundan" sonra gelen GANDA-XAST'dan başladığını ve, bundan sonra, maddenin ARIĞ-TİRİN fenome-ni ile ağırlaştığını (daha ağır hal aldığını) belirtmektedir.

Cornell Üniversitesinden Thomas Gold bu hususta şöyle diyor: "Bir patlamış yıldızdan geri kalan SAMAR [yıldızın merkezi kısmı], nuklear enerjisini kullandıktan sonra—birkaç mil çapında bir neutron yıldız teşkil etmek üzere—gravitasyon tesiri altında SÖNCÜ QIL'mış ["collapsed"] bulunur. Bu şekilde serbest kalan gravitasyonel enerji, en başta, yıldızın muazzam nispette dönmesi (spın!) için kullanılır, faraza saniyede bin dönme şeklinde. Ancak, yıldızın—yer magnetizmasından milyon milyon kereden daha güçlü olmak üzere—çok sıkışık ve güçlü bir magnetik alanı da vardır. Yıldızın yüzünden dışarı atılan herhangi bir plazma (elektriklermiş gaz) bu magnetik alanda yakalanır ve yıldızın dönmesi ile aynı oranda dönmeye başlar. Ancak, bu plazma gaz yıldızdan itibaren belirli bir mesafeye (faraza 30 mile) kadar kayınca, dönme onu hemen-hemen ışık hızına kadar getirir. Bu durumda plazma yalnız ışık ve radyo dalgaları husule getirmek le kalmaz, fakat, aynı zamanda, magnetik alanın bağlarını da koparır ve muazzam bir hız la UZANMAQ'a fırlar (Calder 1970, s.43)"

Sıcak yıldızlardan dışarı saçılan parçacıklar (gazlar) iyon halindedirler. Meselâ, ULUĞ YİL [solar yel] H^+ , e^- , He^+ ve daha az miktarda O^{5+} , O^{6+} , O^{7+} , C^{3+} şeklinde iyonlar ihtiva etmektedir. Ancak, bu parçacıklar gittikçe sıcaklıklarını kaybederek yavaşlarlar, çünkü bir parçacığın sıcaklık enerjisi azaldıkça hızı da azalmaktadır ve, bu şekilde, halden düşmeye TAL' ma denmektedir.

Diğer taraftan, bu şekilde TAL'muş olan TAY [soy] parçacıkları; yani, tayra [geneolojik dal] halindeki iyon'lar, diğer TAY parçacıkları tarafından yakalanabilmekte ve, bu şekilde, TAYŞİN NOM'lar (atomik elementler) teşekkül edebilmektedir, çünkü—enerji emen atomun elektron atmasına karşılık, enerjisini kaybeden bir atomun elektron yakalıyabilmesine benzer şekilde—atomlar da birbirlerini yakalıyarak elementler (ve moleküller!) teşkil edebilmektedirler. Meselâ, H, Ca, Na, O, N, su, ammonia, formaldehid gibi.

TAYŞİN'ların önemli hassalarından diğer biri, yüksek enerji seviyesinden alçak enerji seviyesine geçerek soğurlarken, aradaki farkı radye ettirmek suretile TAQŞUTLAR [pulsasyonlar] teşkil etmeleri, radyo dalgaları göndermeleridir. Yıldızlar yakınındaki sıcak gazların optik olarak müşahade olunabilen cinsten emissiyonlar yapmalarına karşılık, yıldızlardan çok uzaklarda bulunan "soğuk" TAYŞİN'ların bunu yapamamaları dolayısıyla, onların gönderdikleri bu KKI'-KKI'ler (pip-pip'ler, signaller) bize TAYŞİN'ların varlığını kanıtlıyabilecek olan biricik veridir.

TAYŞİN'ların diğer bir hassası onların TAY-PAY'lar [geneolo -

jik paylar] ile teşekkül etmeleridir. Mîsal olarak, hidrojen atomu—hidrojen iyonu ve elektron olmak üzere—iki TAY-PAY'dan, ve su molekülü ise—iki hidrojen ve bir oksijen olmak üzere—üç TAY-PAY'dan teşekkül etmektedir. Bu itibar la TAYŞIN NOM'lara—"geneolojik [soya mensup] paylar ile kombinasyon reşekkülü" manasından—TAY-PAY LIN-ŞI (yani, rekombinasyon) denmiş bulunuluyor:

TPLŞ. TAY-PAY LIN-ŞI TİP ATLIĞ TAYŞIN NOMNUN İÇİNTE, TALULAP YİĞİP MĖN KKI-KKI, TAQŞUTQA İNTİRÜ TĖĞİNTİM (Arat 1965, s.186).

TAY-PAY LIN-ŞI denen isimli TAYŞIN NOM muhtevasına—halsiz bırakarak yığıp ben KKI-KKI—pulzasionlar tevliit ederek eriş- [tim.

TAY, geneolojik [soya mensup], tayra [Tatarca, genealojik dal] halinde, yavru halde, taypılıwcan [Tatarca, sağlam olmu-yan, sallantıda olan] ki, "bir soya mensup ion" anlamındadır.

TAY sözü Qırğızcada "ana çizgileri bakımından akrabalık"; (bir şeye) "çekme"; (oyunda) "parti"; "kayma" manalarına gelmektedir. Bu sözün Çince şeklinin t'ai [embrio, sehpa, çerçeve] olması muhtemeldir. Taydas halinde "eşit", "denk", "yasıt" (DS).

TAYŞIÇI, "geneolojik kombinasyon teşkil edici" ki, "matrix" [içinde bulunan şeylerden başka şeylerin gelişeceği şey] demektir. Bir TAYŞIÇI'nın içinde bulunan şeylere (diğer bir deyim le, "input lead"e] TAYŞIN ve onlardan teşkil edilen şeye (yani, "output lead"e) TAYŞIN NOM denmektedir.

TAYŞIN, geneolojik armoni [Qırğızca sıŋaq, "armoni"]. Bundan kastedilen mana galaksi merkezinden veya sıcak yıldızlardan dışarı atılmakta olan "plazma gaz" dır. Çincesi taï-señ [büyük "meydana geliş"], Sanskritçesi mahayana (yani, MAXA-

TAYŞIN NOM, geneolojik unsurların (TAY'ların) ar- [YAN. monisi ile meydana gelen elementar parçacıklar; yani, "atomik elementler", Bundan kastedilen mana bir TAYŞIÇI olan ve yıldızlar arasında teşekkül eden gazlardır.

ŞI, kombinasyon, ŪN'lerden ["principalis"lerden, meydana çıkış hallerinden, önceki hallerden] husule gelen ÖD [kondisyon], kurulan yeni kondisyon ki, yerimizin inşaatının tamamlanmış olduğu hali (6'ıncı safhanın sonunu) ifade eder (BTYÖ 7). Karşılaştır: Çince sih [prensip], Arapça sık.

Metnimiz bîtaraf (soğuk!) atom ve molekül teşkil eden rekombinasyonların iyon halindeki (sıcak!) parçacıkların—enerjilerini tükettikten sonra—bir radyo yayını yapmaları neticesinde teşekkül ettiklerini söylüyor. Bu yayının husule gelmesinin sebebine fise, AYAYU SAQINMAQ ÖMEK [spin sakıncasından (diğer bir deyim le, fîskesinden) doğan korrelasyon] denmektedir. Bunun manası ise, bir bîtaraf atom teşekkülünde proton etrafında dönen elektronun spininin [zati "dönme impulsunun"] —proton spinini ile aynı dönme istikametini elde etmek üzere—ters istikamette değişmesi ve bu fîskenin radyo sesi doğumasıdır ki, buna KKI-KKI denmektedir. Deyimin modern şekli ise "spin fîskesi tranzisyonu" dur ["spin-flip transition"]. Bu fiske için atom dışarıdan enerji almış ve atomun aşağı enerji seviyesinde (iç katında) bulunan ARANYADAN (s.112!) daha yüksek enerji seviyesine (atomun dış katına) zıplamıştır. İşte, KKI-KKI (sevinç sesi!) bu zıplamadan doğmaktadır. Aşağıdaki metnimize göre ise, bu şekildeki (hafif ses veren) zıplamalar DİYAN (s.110!) amplifikasyonu ile KKI-KKI halinde canlandırılmış (kuvvetlendirilmiş) olmalı (Arat 1965, s.186):

TPLŞ. ABITA TENRİ BURQANIĞ AYAYU SAQINMAQ ÖMEKİĞ AMRİLİP O-LURĞU DİYANIĞ AYU SÖZLEYÜ BİRELİM. KİMLER BU DİYAN YANINTA KİRİP BİŞRİNÇALI KÜSESER..... (eksik!).

ABITA kreasyonu BURQAN'ının (s.81!) AYAYU SAQINMAQ ÖMEK'i-nin identik olarak teşekkül eden DİYAN'ını tarif edelim.

Her kim ki bu DİYAN kurultayında tekâmill etmek üzere KÜŞÜŞ yapar sa (devamı okunamıyor!).

ÖMEK, "correlation"; ömek veya dömek [Tıbaca, destek, yardım, hımaye], öme [Tatarca, yardım, yardımlaşma, dayanışma].

KÜŞÜŞ, (1) geçerli (yani, tabiat kanunlarının gerektirdiği) geçiş (tranzisyon); geçerli olarak istenilen şekil (hal); gelişimlerin tabii bir şekilde, kendi-kendine husule gelmiş şekli (yani, değişim); kanun teminatı altındaki akt (yani, teminat). İngilizcesi gage ("pledge"). Nitekim, KÜŞÜN "guvence" ["security"], KÜŞENGÜ "talep" ["challenge"] manasına gelmektedir. (2) Atomik tranzisyon (s.121-122).

Arkayakadaki Kara Ten Radiasyonu

"Madde içinden dışarıya akarak çıkmış olan şey" manasında olan AQAS ["flux"] "arkayakadaki karaten radiasyonu" ["background blackbody radiation"] demektir.

1965 yılında keşfolunmuş olan bu izotropik (yani, bütün istikametlerde aynı) radiasyon bütün üniverzumu doldurmuş durumdadır, ve YARUQ'u 3°K'daki karaten radiasyonundaki gibidir. Bu enerjinin madde ve antimaddenin birbirini YOQ etmesinden salıverilmiş olması muhtemeldir. Bu YOQ'un üniverzumun canlı kalabilmesi için gerekli enerjiiyi temin etmesi muhtemel olduğundan ve AQAS'ın karaten radiasyonu vasfı göstermesinden, bu radiasyonun teşekkülünde terrestrial (yercil) kaynaklar söz konusu edilebilmektedir. Nitekim, BTYÖ'nün A-hali olarak ele aldığı YİR ÖNLÜĞ YARUQ YAŞUQ deyimini [yer kaynaklı diffraksiyon spektrumu] bu şekilde bir terrestrial kaynağı (yani, karaten radiasyonu halini) teyid ediyor. Aşağıdaki metnimiz de aynı konuyu tebarüz ettiriyor:

ÇT. AQAŞTAQI AY TENRİNİ ATQANMIŞ BOLUP, AYATAQI ERDİNİNİ İÇGİNİP SALMA, ALQU ÖDTE TAŞTIN SİNAR TİLEMİŞ BOLUP, ANUQ BUZNI SUW TİMETİN ARSIQIP QALMA (Arat 1965, s.120).

AQAS'daki rotasyon kreasyonunu püskürtebilme dileğiyle, AYATAQI ERDİN'i elden çıkartma ve, bu şekilde, üniverzal eralarda çekirdekden simetri dilemek suretiyle, sarıh buza su der gibi tenayüz etme.

AYATAQI ERDİN [periyotlar halinde bulunan durum] deyiminden anlaşılması gereken mana planetar sistemlerdir. Bu sistemler—AQAS—dan yeniden rotasyonal sistemler teşkil etme gayesiyle—günün birinde silinecek, yok olacaklardır. Yani, madde radiasyon haline ge-

cecek ve bu radfasyon dan tekrar madde teşekkül etmiye başlayacaktır. Bu şekilde maddeden AQAS teşekkülüne metnimiz "çekirdekten simetrik hal" diyor ve bunu buzdan su teşekkülüne benzetiyor. Yani, AQAS--tıpkı buzun suya nispetindeki simetriklik gibi--madde çekirdeklerinin simetrik halidir.

ÇİSUYA TUTUŃ ise AQAS yerine ADQANĖU [püskürtme] diyor ve bunun Kara Yere girme tohumu olduğunu, onun la zamanın tersine çevrilmesi işleminin kapılarının açılacağını söylüyor (s.91). Aşağıdaki metnimiz ise AQAS'ı YİLVİ TŮL'e benzeterek anlatıyor:

ÇT. YİRTİŃÜNÜN YİLVİ TŮL TEG ertükün uqıl, yİNTSİKMETİN
ŞİMNULARQA NI-ISWANİĞ UTĖİL, YİNTEM ARIĞ ÖZ KÖNÜLÜĞ BURQAN
TİP TUYĖİL, YİĞ NOM BU OL, MUNI TUTUP İS-SİMEK QOTĖİL.

Yıldızların YİLVİ TŮL [çözülen atıklar] haline erişecek şeyler olduklarını anla; varlıklardan (yani, elementlerden) doğan "decay"lar için, bunların birer kopya işlemi olduklarını (yani, parlak kanunlarını) kabul et; varlıklardan (yani, elementlerden) ötelenen zati temayüllerin (yani, zayıf interaksionlar ile uzaklaşan parçacıkların) husule geliş sebebini BURQAN (yani, zayıf nuklear kuvvet) olarak işit (yani, bunların müsebbibini "gravitasyonel dalgalar" halinde de duyabilirsiniz): kanunların hakikisi bunlardır, bunu bilerek kendine başka mesgaleler edinmeyi bırak (Arat 1965, s.120).

YİLVİ, crıbigey [yelbegey; Tatarca, çözülmüş, serbest, uzağa açılan, "released"] .

TŮL, (1) atılan şey, atık; (2) tüy atmak; yani, hayvan ve kuşların eski tüylerini düşmesi; (3) gömlek değiştirmek (yılanların eski derilerini atması).

YİLVİ TŮL, çözülerek serbest kalmak suretile uzağa açılan atık, çözülen atık.

AQAS "A-hali" denilen hareket kanunu halini (radfasyon eresi - nı) temsil etmektedir. Yani, AQAS "dosdoğru grden ısın" dır. Zaman la bu ısın devrilmekte (absolut hal almakta!), AŮ-haline geçerek madde dünyasının teşekkülünü başlatmaktadır. Bu başlangıç herhalde AQİĞLİĞLİ [gelgit halinde, "tidal"] güçler le meydana gelmiş ol-

malı.Yerin kendi aksı etrafında dönme derecesinin ay tarafından doğurulan gelgitte göre değişmesine analog olarak,galaksiler daht en başlangıçta husule gelen rotasyon imkânlarını diğer galaksilerin AQTİGLİĞİ güçleri sayesinde elde etmiş olmalılar.Yanî,dümdüz giden ışınlar halindeki bir AQAŞ ortamında "dönme" teşekkül diğer galaksilerin tesiri ile husule gelmiş olmalı ki,bu da "büyük pat" ["big-bang"] teorisinin geçersiz olması demektir.Kâfînat-ki her şey ERDİNİ YALINLIĞ ["steady-state"] halinde yaşamıya devam etmektedir ki,aşağıdaki metnimiz bunu anlatıyor:

BYY. KÖNÜL TÖZİLİĞ AQAŞ YÜZÜNTE KÖRMEK BİLMEKLİĞ BULIT ÖRİDİP,KÜŞÜLÜĞ KÜN ÇOĞIN KÖLİDÜ TUDUP,KÜSENÇİĞ NÖMLÜĞ YAĞMUR YAĞIDİP,KÖP VAYNIQILAR QUSALAMULIN KÖPİRDÜ YAŞARDU ÖKLİDÜ UDAÇI KÜR LUJULAR ERKLİĞİ İLİĞ QAN ATLIĞ KÜKÜRT ÜNLÜĞ-KE YÜKÜNÜRMEYEN (Arat 1965,s.86!).

KÖNÜL [mevcut olma temayülü gösteren] enthalpy'li AQAŞ topolojisinde görerek bildiğimiz cinsten bulut teşekkül ettirmek üzere,KÜŞÜŞ temîn edecek olan KÜN ÇOĞI'nı konsentrasîon teşkîl edecek şekilde tertipliyerek ve yeniden tertîp kanunlu yağmur yağdırmak suretiyle,KÖP ["abundant"] muvazenet egzersizleri yarağını ["profit"ini] relifli olarak saklama yönetimine sokacak olan gür planetar hürriyetlerin sahîbi İLİĞ QAN [merkez grubu] isimli müthiş çağrışımlyı (veya tecelliye) şükran ederim.

KÜN ÇOĞI, ışık iteklemesi (gagalaması,ısıması) ki,ışık veya diğer SUW'lar tarafından uygulanan "radfasîon tazyîki" ["radiation pressure"] demektir.

Bu tazyîk parçacıkların aydınlanan sathına tabî olduğundan,buna karşılık bu parçacığa tesîr eden çekim kuvveti,parçacık çapının küçülmesi halinde,aydınlanan satha nîspet le daha çabuk azalacağından,belirli bir "kritik çap" altında kalan parçacıklarda KÜN ÇOĞI,çekim kuvvetine nîspet le,daha üstün bir durumda olacaktır ve,buna göre,böyle parçacıklar ışığı gönderen kaynak tarafından püskürtülürler.Ancak,tazyîkin tahakkuk edebilmesi için parçacığın çapı ışığın kırılabilceği büyüklükte bir engel teşkîl etmelidir,aksi halde ışık parçacık ü-

zerinde hiçbir tazyik yapamaz.

Bu iki şart (yanf,parçacığın küçük olması ve,buna rağmen, ışığı yansıtabilmesi) protogalaksilerin kuruluş başlangıcında en iyi şekilde temin olunmuş haldedir.Evveliminde,bu başlangıçta ışık AQAS halindedir.Yanf,ışık kaynakları yoktur veya çok-çok uzaktadırlar ve,bu itibar la,bu merkezlerin çekim etkisi mevcut değildir.Diğer taraftan,AQAS'ın bir mikrodalga (infrakızıl ötesindeki kısa dalga uzunluklu radyo dalgaları) radyasyonu olması da onun BODI-SATAW'lara çarpmasını en iyi şekilde mümkün kılmaktadır.Nitekim,infrakızıl photonlar (ışıklar) yıldızlararası bulutların (yıldız formasyonu yapmakta olan) derinliklerinden "absorbe edilmeden" kurulabilmektedirler ve 21 cm'lik kısadalga (mikrodalga ötesindeki radyo dalgası) bu bulutların emisyon ve absorpsiyon yaptıkları dalga uzunluklarıdır.

WAY-NIQLAR,bir muvazenet [WAY] elde etmek için gerekli egzersizler (sağlamlaşmalar),muvazenet egzersizleri,talimler.Sanskritçesi vaineyika [talim,"training"].

Metnimize göre—Sir James Jean'in "gravitasyonel instabilite" teorisinin gereği olarak—AQAS instabil haldedir.Böyle bir topolojiden daha güvenceli bir hale geçişin (KÜŞÜŞ'ün) temin edilebilmesi için,uzaklardan gelen KÜN ÇOĞI'nın bir konsentrasiyon (yanf,göl) teşekkül edecek şekilde (yanf,her taraftan gelerek) AQAS (veya gaz) parçacıklarını iteklemesi (sıkıştırması) gereklidir.Bu takdirde AQAS'ımızdan bir bulut teşekkül edecek ve ondan da yağmur yağmuya başlayarak bir göl (yanf,galaksilerin ilk şekli) teşekkül edecektir.Bu gölün merkezinde İLİĞ QAN [merkez grubu] denilen bir kısım vardır.Bu kısım,muazzam sayılardaki iteklemeler le icra olunan muvazenet (yanf,stabilite) egzersizlerinin faydası halinde beliren reliefleri (yanf,meydana gelen şekilleri) muhafaza etmek üzere yöneten ve sevkeden ve onlardan gür planetlerin (yanf,galaksi merkezi etrafında dönen YİKİTİNÇÜLER'in) teşekkülünü temin eden müthiş bir çağrışımdır ("invocation"dur).İşte,metnimiz bir galaksinin teşekkülünü bu şekilde açıklıyor ki,bu da SUW'dan BUZ teşekkülü anlamındadır (s.129!).

Einstein'a göre kâfınattaki her şey enerjiden ibarettir. Bunun diğer bir anlamı, maddenin enerjiye (diğer bir deyimle, potansiyel enerjinin kinetik enerjiye) çevrilebileceğidir. Bu çevrilmele - rin en son basamağına AQAŞ demektedir (yani, AQAŞ'dan artık kinetik enerji elde olunamaz). Ancak, aşağıdaki metnimize göre AQAŞ' - dan potansiyel enerji elde olunarak hayatın tekrar başlatılması mümkün olabilmektedir (ayrıca s.131'e de bakınız!):

TQBU. QAMAĞ İL ULUŞLAR TAPIĞI YÜGERÜ KÉLTİ, ÜSKÜNDE, TENRİDEM QUT BUYAN UTMAQ YİĞ-EDMEK KENTÜN ORNANTI ÖDÜNDE.

Bütün halk ve populasyonları meydana getiren enerji elde olundu, netice itibarıyla, invarians manifestasyonlar kreasyonu elde etmek suretiyle, vektor (yani, UTMIŞLAR) teşkil etmenin tahakkuk etmiş olduğu erada (Arat 1965, s.282!).

TAPIĞ [TA-AP-OĞ], invariansa tesir eden kuvvetin entegre edilen efekti ki, spatyal (uzaylı) enerji demektir.

General anlamda enerjiye TAP, potansiyel enerjiye QUT QOLUNMAQ KÜÇİ, kinetik enerjiye TUTA-YİĞÜ AŞ, veya sadece AŞ, veya TUTA, veya (ANI) TUTA UTMIŞLAR denmekte ve OB ("enerjinin konservasyonu kanunu" denilen) şu değişikliği yazmaktadır:

TAPIĞ = QUT QOLUNMAQ KÜÇİ + ANI TUTA UTMIŞLAR = ANUDARA-ÖSE- LİKSİZ TAPIĞ [en yüksek dereceden kitlesiz spatyal enerji; yani, "sabit"]; yani, AQAŞ.

Bu değişiklik bize TAPIĞ'ın (yani, objenin) kinetik enerjisinin potansiyel enerjisinden transforme olabileceğini gösterir. Bunun için objenin makroskopik seviyedeki atomlarının birbirlerinden uzaklaşmış (obje zerrelerinin sıkışıklığının azalmış) ve atomlar arasındaki elektrik alanlarının potansiyel enerjilerinin eksilmiş olması gereklidir. Bunun tersi olan işlemlerde, kinetik enerjiden potansiyel enerji doğması halinde, bir TARNI ["contraction"] söz konusudur.

Metnimize göre dirilik için gerekli enerji TENRİDEM QUT BUYAN UTMAQ [invarians manifestasyonları kreasyonu elde etmek] suretiyle mümkün kılınmıştır. Bu imkandan önce TAPIĞ (yani, konserve e-

nerji) AQAŞ halinde idi ve bu da maddeden filtre edilmiş olan bir SUW'dan ibaretti. Bu SUW sonradan TOPULUR [geometrik biremlilikler halinde toplanabilir] hale; yani, enerji kaybederek (donarak) BUZ haline gelmiş bulunuyor (Arat 1965, s.194!):

EM. TURĞIN SÜZÜK OL SUWNUŇ TURUM-ARA TEGŞİLİP, TOPULUR YARUQ ÖDVİLİĞ, TONUP BUZ BOLMIŞIN SAQINĖU OL.

Durgun (yani, izotropik) halde bulunan, filtre edilmiş SUW dünyasının tabiatı değişmek suretile, kristallin şeklinde YARUQ'lar halinde, donarak BUZ haline gelmiş olduğu nazarı itf-bara alınmalıdır

İzotropik elektromagnetik radyasyonlardan kristallin (atomların geometrik şekillerde tertibi) teşekkülünü anlattıktan sonra, hali hazırkı dünyamızı söz konusu ederek, metnimiz şöyle devam ediyor:

EM. AMITIŖI MUNI TEG SAQINĖIĖ ALQU ÖDTE QOLULAP SAQINSAR ABİTA-BURQAN ULUŞINTA ADİRTLİĞ UTĖURAQ TOĞARLAR.

Şimdi ise bu gibi hususlar üniverzal eralarda manfule edilen ABİTA-BURQAN (s.81!) populasionunda separativ olarak elde edilmek suretile doğarlar (Arat 1965, s.194!).

**ADİRTLİĞ, (1) separativ, ayrıldırılıcı; (2) tepelikli, kurb-
lı. Bak Qırğızca adır [tepelikli arazi], adırayğan köz [fırlak göz].**

ABİTA BURQAN populasionu bir yıldızın SAMAR ["core"] 'ında bulunan son derece yoğun maddedir. Burda hidrojen helyuma çevrilir, ve bu çevrilmede enerji açığa çıkar. Bu enerji merkezkaç kuvvet etkisiyle dışarı atılır ve güneşimiz gibi yıldızlardan photonlar halinde kurtulur (separe olur). Bu enerjinin en büyük kısmı gözük-en ışık, fakat daha az miktarı X-ışınları, ultraviolett ışık ve radyo dalgaları halindedir. Diğer taraftan, photon'ların bir kısmı güneş yüzüne doğru giderlerken sıcaklığın az olduğu bir muntakaya gelirler ve burda hidrojen atomları teşekkül eder. Bu ise artık bir BUZ şeklidir ve güneşte, hidrojenden başka, şu hafif elementler de teşekkül etmektedir: He, Be, B, C, N, O, F, Ne, v.s.

ŞLOQ

15

BURQAN

Gravitasion

Bundan önceki ŞLOQ'da AQAŞ'ların (yani, SUW'ların) meydana çıkışını temin eden şey kadar (s.130!), onlardan BUZ elde olumasını temin eden şeyin de (s.131!) BURQAN olduğunu görmüş bulunuyoruz. Yani, enerjiden madde teşkil eden şey kadar, maddeden enerji teşkil eden şey de BURQAN'dır (s.133!). Bu itibar la, s.52'deki metnimiz "BURQAN kreasyonunu şeklinde doğdunuz" (esas itibar ile siz BURQAN'dan ibaretsiniz!) demektedir.

Elimizde tuttuğumuz bir taşı bir kulenin tepesinden yere doğru serbest bırakır sak, taşımızın gittikçe hızlanarak (buna göre de kinetik enerjisini gittikçe büyüterek) yere doğru düştüğünü görürüz. Bu kinetik enerjiyi doğuran şey yerin BURQAN'ıdır. Bunu şöyle de ifade edebiliriz: söz konusu taşımız la yer merkezi arasındaki açıklık TARIQ'muş [daralmış] ve enerji meydana çıkmıştır. Aynı şekilde, YİRTİNÇÜLER (yıldızlar) da TARIQ'mak [to shrink] sureti ile gravitasyonel enerji açığa çıkartırlar (s.80!). Bu şekilde enerji açığa çıkartan BURQANLAR'a ABITA BURQAN demektedir, çünkü enerji açığa çıkabilmesi için muhakkak surette bir abırma gereklidir (s.81!). Nitekim, kule tepesinden yere bırakmış olduğumuz taş da netice itibar ile yere "abırmuş" olacaktır.

Kuleden atılan taş mîsalinde taşımız serbestçe TARIQ'abiliyordu (yani, kuleden yere kadar inebiliyordu). YİRTİNÇÜ merkezlerinde ise böyle bir imkân yoktur. Burda madde (meselâ, hidrojen) sıkışık halde ve büyük bir gravitasyonel basınç altındadır. Bu itibar la, böyle bir ortamdaki iki parçacığın birbirleri ile birleşebilme-

leri için ağırlıklarını teşkil eden şeylerin (yani, kitlelerinin) bir kısmının enerji haline çevrilmesi gereklidir:

AAQ. AĞIR AYIĞ QILINÇI ARIYU KİTİP TARIQIP, ABITA BURQAN ÜKSİNTE ADIRTLİĞ TOĞGALI BOLURLAR (Arat 1965, s.208).

Ağırlığını ifade eden şeyi (yani, kitle) uzaklaştırmak suret ile daralarak, ABITA BURQAN diklenmesinde separasifondan doğmaları tahakkuk eder (s.134'e de bakınız!).

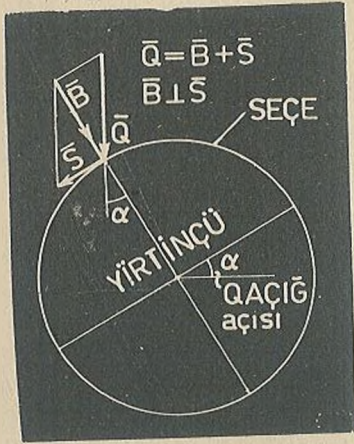
Einstein ASIĞ'ın [gravitasyonel alanın] mevcudiyetinin OS-UG'un [mekân-zamanın] inhinalı olmasına sebep olacağı şeklinde bir bağlantı çıkarmaktadır. Yani, gravitasyon bulunmaması halinde OS-UG yassıdır ("flat"dır). Buna göre, bir parçacığın gravitasyon tesirinden doğan OS-UG'daki YÜRÜNDEK'i ["trajectory"si, dolanımı] düz bir çizgi değil, OS-UG'da mümkün olan en dümdüz bir ADIRTLİĞ (yani, "kavis") teşkil eder ki, buna SEÇ ["geodesic"] denmektedir.

İşte, Einstein'ın "inhına" ("curvature") dediği şey metnimiz ADIRTLİĞ diyor ki, bu söz, "ayrıldırılmalı" manası dışında, "inhinalı" manasına da gelmektedir (s.134!).

Metnimizde yapılan tarifi şu şekilde açıklayabiliriz:

$$\text{Kitle vektörü } \bar{Q} = \bar{B} + \bar{S}$$

olmak üzere, bir $\bar{Q}$ QAÇİĞ'ı alalım. Bu QAÇİĞ güneşten yere gelmiş ise, onun ağırlığı güneşe göredir ve ağırlığının yerimize göre teşekkülü (yani, onun yerimize mensup bir parçacık olması) için, $\bar{B}$ ve $\bar{S}$ birbirlerine dik olmak üzere, $\bar{B} \perp \bar{Q}$ olmalıdır. Yani, bu şekildeki bir teşekkülde (doğurda!) SİZİK [komponent] denilen ve yerimizin burulmasını (kendi aksi çevresinde dönmelerini) temine yönelik bir "enerji kaybı $\bar{S}$ " sözkonusudur ki, buna "kitle defekti" veya "bağlanma enerjisi" ["binding energy"] denmektedir. Meselâ, hidrojen den deuterium

ABITA BURQAN teşekkülü.

ABITA'sında ["synthesis"inde], $\bar{Q}$ (iki proton kitle) = $\bar{B}$ (deuterium kitle) + $\bar{S}$ (pozitron + nötrino) değişliğine göre, bağlama enerjisi "pozitron + nötrino" kitlelerinin karşılığı olan enerjiden ibarettir. Bu enerjinin uzaklaşması neticesinde iki proton kitle deuterium kitle haline geçerek TARIQ'maktadır.

Compton tesirinde sözkonusu olan YIDI-YIPAR da aynı şey; yani, bir nevi SİZİK'dir ve, bu itibar la, şöyle deniliyor: "Vektor artikeller değişerek mütekâmil oldular, YIDI-YIPAR'ları onları burarak katı hale geldiler" (s.93!). Bu hususta şöyle de deniliyor:

AAQ. AZUÇA KİMLER KÜSESER, ABITA BURQAN [ÜKSİN] KÖRGELİ, AŞ-NUÇA LIN-XUALİĞ ORUNUĞ ADIRTLİĞ [TOĞGALI SAQI-]NGU OL.

Azarak kimler küşü yapar sa, ABITA BURQAN diklenmesi tahakkuk etmek üzere, efektif olarak LIN-XUA'lı mevkîyin ayrıldı- rılma yolu ile doğmasını temin eder (Arat 1965, s.208!).

Burda, AZMIŞLAR ["spurious secondary rays"] haline geçilerek KÜŞÜ yapılrken, ABITA BURQAN diklenmesi ("sträuben"i) tahakkuk eder ve LIN-XUA'lı (yani, yıldızlar etrafındaki planetler halinde- ki) mevkîler ADIRTLİĞ yolu ile elde olunmuş olur denmektedir. Kâinat biremliklerinin yeniden yaratılışında da (dünimize göre cen- nette yeniden doğuşumuzda da) bu kaîdenin cari kaldığı anlaşılı-

AB. AMTIQI KİŞİLER ÖLTÜRDE—ADIRTLİĞ UTĞURAQ SİZİKSİZ— [yor: ABITA BURQAN ÜKSİNTE, ALTUNLUĞ LIN-XUATA TOĞARLAR.

ADIRTLİĞ yolu ile elde olunarak SİZİK'siz halde bulunan ha- li-hazırki KİŞİ'ler (s.122-123!) ölünce, ABITA BURQAN diklen- mesinde, differensiyabl LIN-XUA'da doğarlar (Arat 1965, s.200!).

ALTUNLUĞ, "differentiable": türev veya türevler ihtiva et- etmek suret ile, farklılık gösterecek olan bir hale çevrilebi- len şey; bulunduğu halden daha farklı bir şekli bulunan şey; mümessil.

Aşağıdaki metnimiz ise Van Allen Kuşaklarını meydana getiren şeyin de ABITA BURQAN olduğunu söylüyor ve bunu (YİTİ QATA TARNI ve YİTİNÇ KINKİ ÖD'den sonra gelen) "sekizinci bilim" olarak isimlendiriyor:

AB. ALAYA WİT-YAN BİLİĞ TİP ADANFAÇI SİKİZİNÇ BİLİĞNİN ADIRT-LİĞ UTĞURAQ ÖZ-TÖZİ ABİTA BURQAN OL ERÜR (Arat 1965,s.200!).

ALAYA WİT-YAN denilerek isimlendirilen 8'inci bilimin A-DİRTLİĞ yolu ile elde olunan zati-preservasyonunu ABİTA BURQAN teşkil etmiştir.

ALAYA WİT-YAN, (güneşten!) alınmak sûretile yan kısımlar-da yer alan İdrak [Lat."video",Rusça "vid"];yanı,Van Allen Kuşakları.Sözün Sanskr."ālaya-vijñāna" [temel İdrak].

S.80'deki metnimiz ABİTA BURQAN'ın ancak ADAQ SÖNİ'na (neutron yıldız haline!) kadar cari olduğunu söylüyordu (s.82!).Yanı,ADAQ İle beraber "maddeler dünyası" da sona ermiş olacaktır.Bu sebeble,aşağıdaki metnimiz ADAQ kavramını dîni motifler le tarif et-meyi tercih ediyor (Arat 1965,s.48!):

MB. ADAQIN YORIP SİZNİ ATAYU AĞIZINTA SİZNİ ÖGE ALQAYU,ANÇU-LAYU AMRAR ERTİ SİZNİ TÖZÜĞÜ,ANASIN BABASIN OĞLANI SEVERÇE.

ADAQ'ın yorumunda Cenabımızı de-nomîno etme vesîlesinde ("Anlaß"ında!) Cenabımızı müsebbib (yanı,bunun bir Tanrı ey-leni,felsefesi olduğunu) kabul eder sek,Cenabımıza karşı o-lan bu şekildeki bir saygı [SİZNİ TÖZÜĞÜ!] bir ana-babanın oğullarına karşı olan sevgileri ile identik olacaktır [ANÇU-LAYU AMRAR ERTİ!].

"Statik hal teşekkülüne yönelik olan (s.46!) BURQAN (s.52!) "periodik spın düzeni fenomeni (s.69!)" şeklinde tarif edildiği gibi,onun "transformatîon pulzasîonlarından doğan propagasîonlar (yanı,gravitasîonal dalgalar) geliştirdiği (s.117!)" de söylen-mekte ve,bunlara göre,BURQAN'ların 2 türlü olması gerekmektedir:

BŞ. ALQU QAMAĞ BURQANLARIN TÖZÜNLERNİN,ATIN YİME,BARDAÇAN-NİN YUMUĞUNUN,AQİĞİĞLİ ADİĞSİZLİ ALQU TÖRLÜĞ,ADRUQ EDGÜ İŞ-LERİNE ÖGİRÜMEN (Arat 1965,s.150!).

Univerzal yekûn üzerinden BURQAN'lar düzeninin;yanı,fizî-kal mahiyetlerin İntegrasîonunun,akan halde ve yerinden ay-

ılmıyan (lokalize) halde olmak üzere,kualifike gonik operasyonlarına refere (işaret,teveccüh) ederim.

Nitekim,yerimiz le güneş (veya,bir molekülün atomları) arasında olduğu gibi ADİGSİZLİ haldeki BURQANLAR meyanında,BURQANLAR'ı —galaksi merkezinden elde olunan TAQŞUTLUĞ TALUYLAR [pulsasyonlu propagasyonlar] halinde olduğu gibi—"gravitasional dalga halinde" AQİĞLİĞLİ (akan halde,gelgit halinde) olarak da gözlemliye bilmekteyiz.

BURQANLAR'ın ADİGSİZLİ hallerini tarif eden diğer bir deyim de AYAĞ QILINÇ [hımaye]'dir:

QİQ. ÖKÜŞ TSUY AYAĞ QILINÇ QILTILAR,KİN YANA ÖKÜNTÜLER.

Legal olarak teşekkül etmek üzere,hımaye altına alındılar, ancak sonradan tekrar pişman olunuldu (Bang-Gabain 1930,s.434)

Burda "hami" olan şey etrafında planetler bulunan güneş, veya bir elementin çekirdeğidir.ÖKÜNTÜLER [pişman oldular] deyimini ise,günün birinde bu haminin kendini yiltireceği anlamundadır. Nitekim,güneşin 9 planetine "9 türlü kat" diyen aşağıdaki metinden AYAĞ QILINÇ'ın "gravitasion" anlamı taşıdığı anlaşılmaktadır:

QİQ. BU TOQUZ TÜRLÜĞ QAT ATLIĞ AĞAR TSUY AYAĞ QILINÇ QILTIMIZ ERSER (Bang-Gabain 1930,s.438!).

"Mevcut 9 türlü kat" isimli imkânlar teşekkülünü hımaye etti işek.

Bu hımayenin başlangıcı işe,yıldız olkunmasının başlangıcıdır:

QİQ. İNÇE QALTI BİŞ TÜRLÜĞ AN-ANTIRIS ATLIĞ TSUY AYAĞ QILINÇ QILTIMIZ ERSER [absorbsion reliefi(yanî,yıldızlar arası gaz ve tozlar) halinde 5 türlü mevcudiyet isimli imkânlar teşekkülü AYAĞ QILINÇ dolayısıyla mevcuttur (B.-G.1930,s.436)].

Burdaki İNÇE QALTI,ışık emmek suretile DİYAN olkunduran yıldızlar arası gaz ve tozlardır.

GÜNEŞTEN GELEN görünür ışık ve görünmeyen radyasyonların etüdü güneşin, korona ve chromosphere olmak üzere, çift atmosferi ve "yüz derisinden" ibaret photosphere'i bulunduğunu göstermektedir. Güneşin normal olarak gördüğümüz yüzü bir sis tabakasından ibaret olan bu derisidir. Ancak onun bu deri altında gizli kalan iç kısmının yoğunluk, sıcaklık, ve terkibi de tahmin edilebilmiş bulunmaktadır ve astrofizikçiler bunların meydana gelişlerine sebep olan nuklear prosesleri de bilmektedirler.

Güneşin en iç kısmından ibaret olan OT muntakası (core'u) onun bütün gücünün elde olduğu yerdir. Burda 15 milyon derece sıcaklıkta, hidrojen atomları helyuma çevrilmek suretiyle, bir AW husule gelmekte ve bu arada

gamma-ışınları halinde enerji açığa çıkarak, güneş yüzüne doğru boşalmaktadır.

Güneşin güç-EGİN'inin [plantasyonunun] ikinci ve esas muntakası olan YÖRÜŦ KÖL [konvektif konsantrasyon] muntakasında OT'dan [güneş merkezinden] gelen gamma-ışınları BÖGLER (paketler) halinde birleşmiş bulunan gaz atomlarına çarparlar ve, neticede, bir OM (yani, çok protonlu parçacıklar) hali husule gelir. Diğer taraftan, bu şekildeki çarpışmalar gamma-ışınlarını, daha yavaş türden olan, X-ışınları haline çevirirler.

"Güneş SAÇ'larının ini" anlamında "güneşin derisi" diyebileceğimiz QIDIĞ muntakası aşağıdan gelen enerji ile pisilen (dövülen, "churned") OM'ların "madde kaymağı" şeklinde teşekkül etmekte ve met'inlerimiz bu kaymağa (maddenin hafif kısmına) KÖK QALIQ

(devamı s.145'de!)

BİŞ TÜRLÜG YARUQ ÖN

Beş Türlü Spektrum Kaynağı

Sahife 67 ve 69'da sözkonusu edilen ENREYÜK NOM enerjinin maddeye ve maddenin enerjiye çevrilebileceğini ifade eder ve ENREYÜK NOMLUĞ YARUQ sözkonusu enerjiye YARUQ dendiğini belirtmektedir.

SUWLAR'ın [elektromagnetik radyasyonların] ana tabiatı üzerinde duran Einstein bu kanunu şöyle ifade etmiş bulunuyor:

$$E = mc^2 \text{ (enerji } E, \text{ kitle } m, \text{ ışık tezliği } c \text{)}.$$

Işık tezliğinin çok büyük olması dolayısıyla, bu değizliğe göre 1 g gibi küçük bir kitleye tekabül eden enerji 24,9654 kWh gibi son derece büyük bir miktar vermektedir. Buna göre, 1g maddeye tekabül eden enerji ile 100 watt'lık bir ampulü 28480 yılı yakabileceğiz demektir: $10 \times 24,9654 \times 10^6 / 24 \times 365,259596 = 28.480$ yıl.

Ancak, tabiatatta 1 g'lık maddeyi tümüyle enerjiye çevirme şeklinde bir hadise yoktur, bir maddeden diğer bir madde şekli (meselâ, hidrojen den helium) teşekkül ederken, bu maddenin EĞSÜMİŞ BUYAN (kitle defekti) denilen bir kısmının OT (yani, YARUQ; diğer bir deyimle, SUW) haline çevrilmesi sözkonusudur ki, buna ÖRT OT [exothermic substantial energy] denmektedir. Diğer taraftan, tabiatatta her şey devamlı olarak değiştiğinden ve her değişim bir enerji sarfı ile mümkün olduğundan, bir ÖRT YALIN; yani, OT YALIN [enerji devamlılığı] sözkonusudur. Bu OT'lar teşekkül eden maddenin cinsine tabi olduklarından, UZAQ gökcisimlerinden bize kadar gelen YARUQ'ları muayene ederek, bunların hangi safhadaki YİRTİNÇÜ-den meydana çıktıklarını tespit edebiliriz. İşte, ÖN denen bu mey-

dana çıkışların 5 türlü olduğunu söylüyen BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN metni başlangıçtan itibaren sıra ile meydana çıkan spektrum çeşitlerini şu şekilde sıralıyor (Bang-Gabain 1931,s.324-332!):

BTYÖ 1. ADAQ YOQARU TİZKE TĖĞİ YİR ULUG TİTİR A-UZAQ URMİŞ KĖRGEK, YİR ÖNLÜĞ YARUQ-YAŞUQ ALQUDIN SİNAR YARUMİŞİN-YAŞUMİŞİN SAQINMIŞ KĖRGEK.

ADAQ'dan yukarı TİZ'e kadarki terrestrial super TİTİR (s. 95!) A-UZAQ tesir yapmış bulunmakta ve, bu itibar la, yer kaynaklı diffraksion spektrumunun univertzundan simetrik olarak diffraksion yapmış olan spektrum olduğu kaale alınmalıdır.

ADAQ, (1) kişi ayağının tabanı; (2) ACUNLAR gelişiminin ulaşacağı "en dış yürürlülük", "son değer", "son hal".

TİZ, (1) diz; (2) dizilme, kombinasyon kî, bunun la "ışık ışınlara bükülmek suretille bağlanması" ["bending of light rays"] kastedilmektedir.

A, hareket kanunu ["the law of motion"] kî, "radiasyon erası" demektir. **BTYÖ** kozmos teşekkülünü kişi vücudu uzuvları aradaşılığı [vasıtası] ile anlatmak istenekte ve, bu bakımdan, A için ADAQ'dan (ayak tabanından) dize kadar olan kısmı (yani, aşağı bacağı) seçmiş bulunmaktadır.

UZAQ URU, uzak-tesir, uzaktalık ["longrange"] tesiri. Newton mekanîği iki muhtelif cisim arasında bir UZAQ-URU ["action at distance"] öngörmektedir. Bir cismin bir kısmına tesir eden her kuvvetin hemencecik cismin tümüne tesir etmesini ifade eden "rijit cisim" kavramı da UZAQ-URU fikrinde temellenmektedir. Bir ışın ["ray"] ihraç eden bir cisim bunu emen cisimde ters bir kuvvet husule getirir ve—ihraç ve emme aynı bir zaman uzunluğunda vuku bulacağından—linear momentumdaki bu iki değişiklik neticede birbirini tam olarak telâfi eder.

Metnimiz yerden kaynaklanan ve bükülünceye kadar dosdoğru hareket eden SUW çeşidine "A-hali" demekte ve bunu insanın yere basan tabanından, bükülmeyi temin eden dizine kadarki ayak kısmındaki radiasyon olarak izaha çalışmaktadır. Modern fizikte bu radiasi-

on şekline "kozmik ışın photonları" veya "arkayakadaki karaten radyasyonu" ["background blackbody radiation"] dermektedir. AQAŞ da denilen (s.130-133!) bu radyasyon YİR ÖNLÜĞ YARUQ-YAŞUQ şeklinde de tarif edilmektedir ki, s.134'de bu tarifin TURGUN SÜZÜK OL SUW şeklinde yapıldığını görmekteyiz. Bu radyasyon şekline YARUQ-YAŞUQ denmesinin sebebi ise, onun AQAŞ'dan radyo dalgalarına kadarki elektromagnetik spektrum bütünü'nün bir YAŞUQ [diffraksiyon] şekli olmasından (yani, özel bir "elektromagnetik dalga" şekli teşkil etmesinden) kaynaklanmaktadır. Diğer bir deyim le, YARUQ-YAŞUQ "spektrum parçası" manasındadır.

BTYÖ 2. TİZ YOQARU BİLKE TEGİ SUW ULUG TİTİR AW UZAQ URMIŞ KERGEK, AY TENRİ ORDUSI TEG YARUQ-YAŞUQ ALQUDIN SINAR YARUMIŞIN-YAŞUMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

TİZ'den yukarı BİL'e kadarki elektromagnetik super TİTİR AW uzak tesiri yapmış bulunmaktadır ve, bunun neticesinde, rotasyon kreasyonu galaksisi şeklindeki spektral YAŞUQ'un univertzundan simetrik olarak YARUMIŞIN-YAŞUMIŞIN gözönünde bulundurulmalıdır.

Yıldız, gaz ve tozların BURQAN tarafından birarada tutulan dev toplantısına ("assembly"sine) galaksi (samanyolu) dermektedir. Bu kavrama Türkler ORDU demiş bulunuyorlar.

Toplantı manasını veren diğer bir kelime de BİL [regnum]'dur. Ancak, bu söz "atom çekirdeği" manasında kullanılmaktadır. Yani, metnimizin sözkonusu ettiği SUW "gamma ışını"dır.

"Bir halden diğer bir hale geçme (devrilme, çevrilme)"; diğer bir deyim le, "conversion" manasında olan AW; aynı zamanda, "gamma ışını veren şey" demektir, çünkü bir element—çekirdeğini değiştirmek suretiyle—diğer bir element şekline geçerken (meselâ, hidrojen den helium teşekkül ederken) gamma-ışını çıkmaktadır. Elektronun pozitrona çarparak YOQ olmasından da gamma-ışını doğmaktadır. Radyum gibi atomların çekirdeklerinin disintegrasyonundan da gamma-ışını istihsal edilir. Sahife 67'deki metnimizin ENREYÜK NOMLUĞ YARUQ dediği şey de gamma-ışınıdır. (kısaltılışı ENY).

Metnimiz gamma-ışınlarının galaksi teşekkülüne delâlet ettiğini söylüyor. Bu ışınlar, atmosfer tarafından büyük çapta emildik- (devamı s.147'de!)

ADAQ

0,004 A	1	Kozmik ışınlar	A halinin,kaynağı YİR olan diffraksion spektrumu.
0,10 A	2	γ -ışınl.	AW halinin,kaynağı SUW o- lan diffraksion spktrumu.
100 A	3	X-ışınl.	OM halinin,kaynağı OT olan diffraksion spektrumu.
1700 A	4	Ultra- violet	SWA halinin,kaynağı YİL o- lan diffraksion spektrumu.
3900 A			
7800 A			
0,02 mm	5	Işık	XA halinin,kaynağı KÖK QA- LIQ olan diffraksion spektrumu.
1 mm	6	İnfr- kızıl	ŞI halinin,kaynağı LIN-XUA olan diffraksion spektrumu.
21 cm	7	Radio dalgal.	SI halinin,kaynağı ALTUN WAZIRLIĞ YİR olan diffrak- sion spektrumu.
300 m			
20 km			

Tabiî logaritma ölçeği :

0 5 10 15 20 25

demektedirler.Ortalama olarak 5.500°C'lık bir sıcaklık altında parlayan ve "sıs" hali gösteren bu KÖK QALIQ (yanı,gaz) atomlarının yoğunluğu yeryüzümüzün deniz seviyesindeki atmosfer yoğunluğunun ancak binde biri kadardır.Aşağıdan gelerek bu KÖK QALIQ la çarpışan X-ışınları ise,enerji kaybetmeleri neticesinde,ultraviyole dalgalar haline çevrilmektedirler.Yanı,tıpkı İnsan derisinin ultraviyole dalgalara karşı bir şiper rolü oynamasında olduğu gibi,güneş derisi de X-ışınlarının güneşin atmosferine geçmesini önleyen bir şiperdir.

Güneşin atmosferi sıcaklığı 4.500°K'dan 1.000.000°K'ya kadar artan,buna karşılık,yoğunluğu 10^{12} parçacık/cm³'den 10^9 parçacık/cm³'e kadar azalan ve içinde en çok hidrojen bulunan chromosphere kısmı ile,kinetik sıcaklığı 2.000.000°K civarında olan ve güneş çapının 5 misline kadar uzanabilen korona [taç] kısmından ibarettir.Bu kısım,esas itibarıyla,KÖK QALIQ'in güneş dışına doğru saçılan parçacıklarının bulunduğu mitakaya mahsustur.Türkler onu SAÇ sözü ile adlandırmaktadırlar."Saçılma" manasında olan bu sözün,aynı zamanda,"kişi saçı" manasına da gelmesidolayısıyla,chromosphere'in yoğun olan aşağı kısmına SAÇ ve seyrek, fakat daha uzak mesafede bulunan parçacıklardan olkunan tepe kısmına "saç tepesi" manasında SAÇ-TÖPÜN der sek,kişi saçı ile güneş atmosferi arasında bir analogi kumuş olacağız.

Güneşin QIDIĞ muntakasının 1700 A'dan daha kısa dalgalıultraviyole ışınlarının hepsinin emiission spektrumu olmalarına karşılık,güneş atmosferinin ana karakteri burda absorbsion spektrumlarının teşekkül ettiğidir.Bu teşekkülün esas sebebi gazların ışık emmesidir.İşte,XA sözü böyle bir olkunuşu açıklamakta ve,buna göre,"atmosfer" manasına da gelmektedir.

■ **ELEKTROMAGNETİK SPEKTRUM** "elektromagnetik radiasionun dalga uzunluklarının dolu sırası" demektir (s.144!).

Cetvelde gösterilen dalga uzunlukları sıraları aslında birbirlerine kısmen binik haldedirler.Meselâ,X-ışınlarının yukarı sınırı 0,10 A ise de,gamma-ışınları burdan değil,tahminen 7 A'dan; ve X-ışınları,100 A'dan değil,fakat 200 A'dan başlayabilmektedir.

Logaritmik ölçevlik le çizilmiş olan cetvelimizdeki elektromagnetik radiasionların Türklerce belirtilen kaynakları modern araştırmaların verisi olarak beliren aşağıdaki kaynaklar la karşılaştı-

tırılmalıdır:

1.KOZMİK IŞIN PHOTONLARI: kaynakları yerimizin dışında olmak üzere,yerimizi her taraftan saran ve yer havasının iyonize olmasına sebep olan,orijinleri ise henüz kat'iyet kespetmemiş ışınlardır.Bu ışınların sebep oldukları iyonizasyon magnetik ekvatörden magnetik kutuplara doğru hafifçe artmaktadır.Bu ise kozmik ışınların magnetik alandan etkilendiklerini gösterir ve,bu sebeble, onlar elektrik yüklü parçacıklar olmalı.Nitekim,neutron yıldızlarının—kozmik ışın olarak bilinen—hızları çok büyük parçacıklar attıkları düşünülmektedir.Ancak bunlar ışık hızından daha az bir hız la hareket etmekte ve,parçacık olmalarına rağmen,bu hareketleri dalga karakteri göstermektedir.

2.GAMMA IŞINLARI'nın kaynakları: radioaktifite;atomların türlü çekirdek durumları arasındaki tranzişionlar;nuklear parçacıklar arasındaki çarpışmalar;galaksi merkezi ve dış mekân.

3.X-IŞINLARI'nın kaynakları: elektronlar la atomlar arasındaki , ve atomlar içindeki interaksionlar;yüksek dereceden iyonize atom durumları arasındaki tranzişionlar;sıcak iyonize gaz;energetik elektronlar la nişangâh ("target") bombardımanı;güneş.

Türklerin X-ışınlarının kaynaklarını OT olarak belirtmeleri hususunda şunlar söylenebilir: sıcaklıkları 1.000.000°K üstünde olan objeler radiasyonlarının büyük kısmını X-ışınları halinde çıkartmaktadırlar.Buna karşılık,ultraviyolete mntaka 10.000°K ile 1.000.000°K arasındaki objeler için optimaldir.Yüz sıcaklığı 6.000°K'nin altında olan güneşimiz gibi objeler ise ençok infra-kızıl ve görünür ışık çıkartırlar.

4.ULTRAVİÖLET RADİASYON kaynakları: 1.000 Å'lık dalga uzunluğu için 30.000°K'lık sıcak opak [şeffaf olmıyan] malzeme (karbon ve demir arkları,v.s.);cıva buharı;atom ve moleküllerin enerji hallerinin değişmesi (yani,atom ve moleküllerin tehviç olmuş haldeki türlü durumları arasındaki tranzişionlar);güneş.

5.GÖRÜNÜR IŞIK kaynakları:5.000 Å'lık dalga uzunluğu için sıcaklığı 6.000°K olan sıcak opak malzeme (yani,sıcak objeler ve iyonize gaz);atom ve moleküllerin enerji durumlarının değişmesi;güneş.

6.İNFRAKIZIL RADİASYON kaynakları: 0,003 mm'lik dalga u-

zunluğu için sıcaklığı 1.000°K, 0,01 mm için 300°K ve 0,03 mm için 100°K olan ısırmış opak malzeme; atom ve moleküllerin tacillemiş vibrasyonları; atom ve moleküllerin hafifçe farklı enerji durumları arasındaki tranzisyonlar; güneş.

7. RADİO DALGALARI'nın kaynakları: elektronik oskilyatorlar (yani, depreşme yapan elektrik dolanımları); magnetik alanda hareket eden parçacık; sıcak iyonize gaz; güneş. Mikrodalgalar (kısa dalga uzunluklu radio dalgaları) halinde ise, enerji durumları birbirine yakın olan atom ve moleküller arasındaki tranzisyonlar.

lerinden, yeryüzünde keşfolunamamış bulunuyorlar. Ancak, aya seyahat eden Ranger 3 ve 5'de bulunan aletler gamma-ışınlarının arka yaka radyasyonları intensitesinin bütün gök yüzüne yaygın halde uniform olarak dağılmış bulunduğunu göstermektedir. Bu da Türklerin AW ışınlarını galaksi teşekkülü ile ilişkilendirmelerinde ne derece haklı olduklarını göstermektedir. Diğer taraftan, güneşimiz gibi yıldızların merkez kısımlarını da "AW muntakası" olarak adlandılabilmekteyiz, çünkü bu kısımdaki yüksek sıcaklık bir konverziona (hidrojenin helyuma çevrilmesine) sebep olmaktadır.

BTYÖ 3. BİL YOKARU KÖĞÜZ-ĞİNKE TEGİ OT ULUG TITİR, OT ÖNLÜG YARUQ-YAŞUQ ALQUDIN SINAR YALTIRMİŞİN-YAŞUMİŞİN SAQINMİŞ KERGEK, OM-UZAQ URMİŞ KERGEK.

BİL'den yukarı KÖĞÜZ-ĞİN'e kadarki termik super TITİR—OT kaynaklı spektral YAŞUQ'un üniverzumdan simetrik olarak ışınlanmak (parlamak) suretile YAŞUMİŞİN gözönünde bulundur sak—OM-UZAQ tesiri yapmış bulunmaktadır.

KÖĞÜZ ĞİN, "co-gnōscō" [gözükən, kendini gösteren, idrak olunan, tanınlanmış bulunan] ĞİN [madde taneciği] kī, "idrak taneciği" veya "co-gnosco genero" [idrak temin eden şey] şeklinde "göz" manasında da kullanılabilir.

BTYÖ üniverzumun teşekkül safhalarını İnsan vücudundaki u-zuylara göre anlatmak istenekte ve, bu itibar la, KÖĞÜZ ĞİN deyimini hem "göz", hem de "teşekkül eden madde taneleri" manasında kullanmaktadır.

Kitlesi m olan bir cisim belirli bir zaman içinde (meselâ, bir saniyede) omıran [koparıp alan] bir omac [kuvvet] bu cismin başlangıçta sıfır olan hızını belirli bir v hızı haline getirir ki, böyle bir cismin kitlesi ile "sabî" olan (yanî, sıfırdan v haline gelen) hızının çarpımına (yanî, mv 'ye) OM [momentum] denmektedir. Yanî, OM cisim omıran (bir halden diğer bir hale getiren) bir kuvvetin (v şeklinde beliren) "izini" ifade eder. Diğer taraftan, $OM = mv$ bize ,A-halinde olduğu gibi yalnızca bir hızın değil, aynı zamanda bir kitlenin de varlığını ifade eder ki, bu kitlenin yoktan var oluşuna metnimiz KÖĞÜZ EĞİN (madde tanelerinin görünür hale gelmesi) demek ve hadîseyi "OM-hali" olarak belirtmektedir ($OM = \text{momentum}$ ve açı momentumu, s.165!).

Eğer bir cisim bir aks etrafında döner se, bu cismin momentunun bu aks etrafında bir momenti var demektir. Bu şekilde momenti olan momentum haline "açı momentumu" ($= mv.r$) denilir. Bir galaksîdeki bütün şeyler galaksî merkezi etrafında döndüklerinden, aslında, galaksî OM'larının hepsi "açı momentumu" halindedirler. Ancak, metnimizin belirttiği A, AW, OM ... hallerinin madde teşekkülünü içeren hususî bir manası da olmalı!

"Radiasyon erası" manasındaki A-halinde henüz madde yoktur. AW-halinde ise, gamma-ışını neşretmek suretile, "ilk madde" teşekkül etmiş bulunmaktadır ve bunun hidrojen iyonu olduğunu de bilmekteyiz. Bu madde parçacığının çekirdeğinde bir tek proton vardır, buna göre, açı momentumu yoktur. Buna karşılık, hidrojenden sonra gelen ikinci madde parçacığı olan, helyumun çekirdeğinde 2 proton ve 2 neutron vardır ve, buna göre de, bu dört parçacığın çekirdek merkezine göre açı momentumları söz konusu olduğundan, OM'un diğer bir manası da "helyum atomu" olur.

"Aktif galaksiler" de denilen protogalaksiler AY TENRİ ORDUSI [rotasyon kreasyonu galaksisi] halindedirler ve BURQAN'lar tesiri altında TARNI (büzülme) yaparlar. Bu büzülmede gravitasyon enerjisi OT (yüksek sıcaklık enerjisi) haline çevrilir, galaksî kümesinin sıcaklığı artar ve aktif haldeki galaksimiz ışık saçarak YALTIR'ar [parlar]. Bu itibarla, metnimiz bu haldeki bir galaksîyi "görünür hale gelen danecikler topluluğu" manasında KÖĞÜZ-EĞİN deyimi ile ifade etmektedir (s.140!). Güneşimiz gibi yıldızlarda bu kavram "konvektif muntakanın dış yüzü" manasına tekabül

etmektedir. Buna karşılık, galaksi veya yıldızlar kümesi teşekkül-lerinde bu deyimın manası "kürre halinde küme" ["globular cluster"]'dir ve bu da madenler bakımından fakir yıldızların yoğun halde ellipsoidal agregasyonlarından ibarettir.

Metnimiz konusunu OT kaynaklı spektral diffraksiyon olarak belirtmektedir. Güneşimizin merkez kısmı veya çelengi gibi OT ÖNLÜĞ [yüksek enerji kaynaklı] ortamlar, termal enerji ile beraber, synchrotron radyasyonu halinde X-ışınları gönderirler. Bunun sebebi, güneşimizin magnetik alanında taciilenen elektronlar olarak düşünülmektedir. Çünkü böyle elektronlar önce uzun bir müddet radio emisyonu, sonra kısa bir müddet optik radyasyon ve çok daha kısa bir müddet X-ışınları yayarlar. Buna göre, metnimizde OT ile beraber sözkonusu edilen YARUQ-YAŞUQ "X-ışını" olmalı.

X-ışını kaynaklarının en önemlilerini "ikili sistemler" ["binary X-ray systems"] teşkil ederler. Böyle sistemlerde bir yıldızdan diğerine malzeme transferi yapılırken X-ışınları doğabileceği düşünülmektedir. Nitekim, metnimiz KÖĞÜZ ĖĞİN'i "kişinin iki gözü" halinde sembolize etmek le böyle bir binar sistemi kastetmiş olabilir.

BTYÖ 4. ĖĞİN YOQARU SAÇ QIDIĞQA DEĞİ YİL ULUG TİTİR SWA U-ZAQ URMIŞ KERGEK, YÖRÜN-YİPİN ÖNLÜĞ YARUQ-YAŞUQ ALQUDIN SINAR YARUMIŞIN-YAŞUMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

ĖĞİN'den yukarı SAÇ-QIDIĞ'a kadarki ve YİL'den (konvektif hareketten) doğan super TİTİR SWA uzak-tesiri yapmış bulunmaktadır ve, bu itibar la, YÖRÜN-YİPİN kaynaklı spektral YAŞUQ'un üniverzumdan simetrik olarak YARUMIŞIN-YAŞUMIŞIN göz-önünde bulundurulmalıdır.

ĖĞİN, (1) gelişmekte olan tane (yani, ekin), hububat, elde olunan tane. Yunanca gen [doğum, soy, cins], Latince genus [zürriyet, doğum, soy, cins], ve genō [istihsal etme, doğuma; müsebbib olma]. Metnimize göre gelişmekte olan madde parçacığı.

(2) Latince gena [yanak; göz boşluğu, göz]. Metnimizde bu söz mecazi olarak "göz" anlamında da kullanılmaktadır. (3) Güneşin, kitlesinin en büyük kısmını içeren ve enerjisini istihsal eden, iç kısmının hemen üstünde bulunan ve tanelerden te-

şekillenen "YÖRÜN [konveksion] muntakası". Bu mana bakımından EĞİN—fuzionlar la diğer element şekillerini meydana getiren—"ekilmiş parçacıkların bulunduğu yer" manasındadır.

SAÇ, (1) saç; (2) güneş ve diğer yıldızlarda (kişi başının derisine tekabül edeceği söylenebilen) QIDIĞ'dan (photo-sphere"den) saçılan alevlenmeler ["flare"lar]. Işık patlamalarından ibaret olan bu alevlenmeler chromosphere tabakasında enerjetik iyonlar istihsal etmekte ve bunlar da, ULUG YIL halinde yerimize kadar ulaşarak, Van Allen kuşaklarını teşkil etmektedirler.

SAÇ QIDIĞ, güneş ve diğer yıldızlarda "SAÇ ini ("cavity"-si)" ki, photosphere ile chromosphere arasındaki satha verilen addır (s.140!).

SWA, granulasion [taneler halinde şekillenme]: güneşin ortasındaki sıcak malzemeyi daha yukarılara götüren, aralarında soğumuş malzemeyi aşağı indiren YİPİN'ler [iplenmeler] bulunan, YÖRÜN cereyanlarının tepeleri olmaları kuvvetle muhtemel olan ve 7-10 dakika bakı kalan, yerden bakılınca pirinç taneleri gibi gözükken, 300'den 1450 km'ye kadar büyüklükteki TAMGALAR. Karşılaştır: Türkçe sığa, Latince sabulum [kaba kum, çakıl], saburra [kum, balast], Çince şa [kum].

YÖRÜN, yöre (etraf, kenar) düşüşü (oyulması, derinleşmesi, yırkanması) ki, "konveksion" demektir: düzgün olarak ısıtılmayan bir sıvıda husule gelen hareketler le sıcaklık transferi.

YÖRÜN-YİPİN, konveksion iplenisi. Güneş SWA'larının dar, oldukça karanlık bir YİP ["lane"] ile çevrelendikleri ve büyük bir SWA'da enerji radyasyonu ile soğuyan gazın yeni YİPİN'lere inerek (yani, YİPİN'ler teşkil ederek) ana granüleyi parçalara böldüğü (yani, granüleler arasında tali YİPİN'ler teşkil ettiği) müşahade edilmiş bulunmaktadır.

Metnimiz güneşin konvektif muntakasından itibaren photospherin üst kısmına kadar olan ve konvektif muntakanın etkisiyle meydana gelen TİTİR (yani, element teşekkülü) granulatif uzak-tesir yapmış bulunmaktadır ve, buna göre, granulatif iplenme kaynaklı spektral diffraksionun (yani, ultraviyole ışınların) üniverzumdan simetrik

olarak spektral diffraksiyon yapmış olduğu gözönünde bulundurulmalıdır denmektedir.

BTYÖ 5. SAÇ-QIDIĞ TÖPÜNGE TEGİ KÖK QALIQ ULUG TITIR XA-UZAO URMIŞ KERGEK, KÖK QALIQ OS-UĞLUĞ BOLMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

SAÇ-QIDIĞ'dan TÖPİN'e kadarki, KÖK-QALIQ'dan doğan, super TITIR XA uzak-tesiri yapmış bulunmaktadır ve, buna göre, KÖK QALIQ'ın mekân-zamanlı (yani, bugünkü) hale gelmiş olduğu gözönünde bulundurulmalıdır (Bang-Gabain 1931, s.324!).

TÖPÜN, (1) tepe (töbe!) haline gelme; (2) töp (Tatarca!) haline gelme. Töp, hamurun fırında pişdikten sonra düşmüş, sıkışmış olduğu şekil; pasta; bir şeyin ana maddesi, kondenzasyonu. Töp waqlağıç ["oil-cake grinder"]. (3) Başkurtça töpre [küspe, koyu çöküntü, kalıntı]. (4) Spiculum [uç, baş, tepe, mün-terre]: güneşin chromospher'inin nispeten homogen bir gaz tabakası olkurduran aşağı kısımlarında gayzer'e benzeyen ve yukarı doğru hareket eden jetler topluluğu meydana çıkmaktadır ki, bunlara "spikul'lar" denmektedir. Photospher'den chromospher'e enerji nakleden ve ancak birkaç dakika bakı kalabilen bu jetlerin, yukarıdan bakıldığı zaman çimen yaprağı gibi gözükken tepelerine TÖPÜN denmektedir ve, belki de, bu deyim le bu gaz tepeleri chromospher'in yüksek sıcaklığında pişen pastalara benzetilmektedir (hakikatta bunların çapları 1.000 km civarındadır).

KÖK QALIQ, (1) gökte kalan (ikamet eden) şeyler; (2) yıldızlar arasındaki gaz ve tozlar; (3) güneşin photospher tabakası; (4) yıldızlar arası gaz ve tozlardan teşekkül eden "yıldızlar".

XA, "ait olduğu sistemin içinde kalan" (mese- [dızlar". lâ, güneş sistemine ait), "sistematik", "habeo" demektir. Bak: Moğolca xaalt [XA-ALT; örtülü yer, örtü, perde, sed, manîa]; Tıbbaca xaaglıq [kapalı], xaacı [çerçeve, kenar]; Fince haamu [çerçeve, şekil]; Japonca ha [dış kenar]; Lâtincede habitus, habito, habeo; Çince chia [şartlı]; Yunanca kho [tahsis edilmiş]; Çuvaşça xawal [güç, hayat enerjisi], xawalla [vadetmek].

Güneşin—SAÇ-QIDIĞ'ından sonra gelen—chromospher ve koronası

onun atmosferini olkundurur ki,metnimiz bu kısmı "photospher'den jet tepesine kadar olan kısım" şeklinde belirtiyor.Güneşimiz gibi bir yıldızın bu kısmındaki (yani,atmosferindeki) super TİTİR (gaz parçacıkları!) onun XA'sını (yani,hangi sınıftan bir yıldız olduğunu) belirliyen bir uzak tesir yapmaktadır.Yani,biz bir yıldızdan gelen ışık ışınlarını muayene etmek (onun spektral çizgilerini etüd etmek) suretile,onun hangi sınıftan bir yıldız olduğunu (onun şimük kompozisyonunu) belirliyeabilmekteyiz ki,buna göre XA UZAQ-URU [sistem belirleyici uzak tesir] deyimi "görünür ışık" anlamındadır.Nitekim,"KÖK QALIQ'ın mekân-zamanlı hale gelmesi" deyiminin manası da görünür ışıktır,çünkü zaman ancak "ışığın akıp gitmesi" ["lapse of light"] (yani,gece ve gündüz,mevsimlerin biribirlerini takibi,yılların tekerrürü,v.b.g.) ile belirle-
nebilmektedir.

BTYÖ 6. BU BİŞ ULUG YARUQ-YASUQ BOLU SAQINMIŞTA KİN,OL YARUQ İÇİNİTE BİR MİN YAPIRGAQLIĞ LIN-XUA SAQINMIŞ KERGEK.

Bu beş super spektral YAŞUQ tahakkuku gözönünde bulundurulduktan sonra,o spektrum içinde bin YAPIRGAQ'lı LIN-XUA gözönünde bulundurulmalıdır (Bang-Gabain 1931,s.326!).

YAPIRGAQ, [YAP-IRGAQ],konservasyon kancası (ifadesi,taktı);yaprak. BİR MİN YAPIRGAQLIĞ LIN-XUA deyimi B.Riemann'a göre "bin kat olarak yayılmış katmerlilik" şeklinde ifade olunabilmektedir ki,zaten bu sözün diğer bir manası olan "yaprak" bir çiçeğin veya ağacın yapraklar halindeki katmerliliğinin yayılmış haldeki biremligidir.Diğer taraftan,Van Allen Kuşakları da birer YAPIRGAQ şeklidirler.

Metnimizde geçen YAPIRGAQ kavramının en önemli vasfı—tıpkı bir nükleer füzion ameliyesinde olduğu gibi—photon (elektromagnetik enerji quantumu) tesiri altında bir maddeden diğer bir maddenin teşekkülünü temin etmesidir (yani,madde ile photon arasındaki ilişkiyi belirtmesidir).Buna göre,metnimizin tefsiri şöyle olur:

$$\frac{\text{Madde Enerjisi Yoğunluğu}}{\text{Photon enerjisi yoğunluğu}} = \frac{1000 \text{ erg/cm}^3}{1 \text{ erg/cm}^3} = 1000 \text{ YAPIRGAQ.}$$

BTYÖ 1-5'e göre madde photon'lardan (SUW quantunlarından) olkumus bulunuyor.Bu teşekkülde bütün photonlar madde haline çevrilmiş değildir,çünkü "madde/photon" ilişkisi ERDİNİ YALINLIĞ gereğidir: photonlar maddeye ve madde photonlar haline çevrilecek,fakat böyle bir işlem için,madde dışında,katalizatör halinde bir kısım photona da ihtiyaç olacaktır.İşte,metnimiz tabiattaki (BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN'ün beşinin de tahakkukundan sonraki)madde yoğunluğu enerjisi ile photon yoğunluğu enerjisi dengesini $1.000/1 = 1.000$ YAPIRGAQ (s.21!) şeklinde belirtiyor ki,bu da çağımız bilginlerinin kabul ettikleri bir nispettir (Zeilik-Gaustad,s.862!).

BTYÖ 7.ULUGİ-KİÇİĞİ KÖNÜLÇE,OL LIN-XUA ORTUSINTA ŞI UZAQ URMIŞ KERGEK.

Seignior'luk-junior'luk temayülüne (yanî,rütbe sıralarına) göre,o LIN-XUA tahkîmatında ŞI uzak-tesîri yapılmış bulunulmaktadır (s.127!).

ŞI,kombinasyon,"principalis"lerden husule gelen yeni durum.

OR, orğu'ma [Tatarca,küne halinde çıkma],orğul'ma [kopma, ileri atılma,dışarı vurma;bulaklanma]neticesi olan (veya temîn eden) şey.Meselâ,(1) tahkîmat (meselâ,bir kalenin etrafındaki su hendeği gibi);(2) galaksi merkezinden veya yıldızlardan orğu'lan (bulaklanan,hız la çıkan) gök cisimleri (yıldız ve planetler).

ORDU [OR-IDU],(1) askerî karargâh;ordu;(2) galaksi.

Burda sözkonusu "tahkîmat" ile kastedilen mana TAY-PAY LIN-ŞI-dır ve,bu itibar la,bir "soğuma" sözkonusu olduğundan (s.128!), ŞI uzak-tesîri "infrakızıl radyasyon" demektir (s.146-147!) ve bunlar "radyant sıcaklık" sınıfından dalgalardır.

BTYÖ 8.OL UZAQ TEGŞİLİP,KÜN TENRİ TİLGENİ TEG,ARİĞ SÜZÜK ALTUN ÖNLÜĞ,ALTUN YARATIRLIĞ LUŞANTA BURQAN ET'ÜZÜN BÜTMİ-ŞİN SAQINMIŞ KERGEK.

O uzak mesafelilik hali (yanî,yıldızlararası molekular bulutun Galaksi Merkezine bağımlı hali) değişmek (yanî,yeni bir BURQAN merkezi olkandırmak) suretile—ışık kreasyonu geomet-

rîsi şeklinde olmak (yanî, neticede ıfık ıstıhsal etmek) üzere—ARIĞ SÜZÜK halde mümessil kaynaklı (yanî, galaksi kaynaklı değil, yeni teşekkül edecek olan yıldız kaynaklı), bir mümessil (yanî, yeni bir yıldız) yaratıcı halde, LUŞANTA BURQAN vakiasını olkundummuş olduğu gözönünde bulundurulmalıdır

ARIĞ SÜZÜK, ötelenme (yanî, kitle defekti neşretme) neticesi olarak süzölmüş. [altın.

ALTUN, (1) differensial (s.137!); (2) temsilci, mümessil; (3)

LUŞANTA, görölme temin eden; parlaklık veren.

Metnimiz **BTYÖ 7'**de sözkonusu edilen yıldızlararası molekular buluttan yıldız doğumunu anlatıyor. Bu yıldız galaksi'ye mensup moleküllerin **ALTUN'u** (differensialı) olarak teşekkül edecektir.

Moleküller (meselâ, karbon monoksit için 3 mm olmak üzere) yalnızcana radyo dalgaları üzerinden radyasyon gönderebilirler. Bunlar teşekkül ederken hemzaman olarak husule gelen **ULATI İŞ** (bak: s.116!) dolayısıyla husule gelen büzölme (yanî, "free-fall collapse"), gravitasyon enerjisinin sıcaklık enerjisine çevrilmesi yolu ile, gaz bulutunu 50°K'lara kadar ısıtacak ve bulut 100 mikrometre civarında infrakızıl radyasyon neşredecektir. Bulutumuzun bu şekilde görünür hale gelmesine metnimiz **LUŞANTA** ve bunu temin eden **ULATI İŞ'e** **LUŞANTA BURQAN** (yanî, görünür hale gelmeyi temin eden gravitasyon) diyor. Bu **LUŞANTA BURQAN** sıkışarak ısınan gazın dışarıya doğru yaptığı basınç ile, gravitasyonun içeriye doğru yaptığı itme kuvveti arasında bir muvazenet ("hydrostatic equilibrium") teşekkül edinceye kadar devam edecektir. Metnimiz bu keyfiyeti "**LUŞANTA BURQAN** vakiasını temsil etme" şeklinde dile getirmektedir.

BTYÖ 9. SÜZÜK ARIĞ SIRÇQA TEG, ÜÇ MİN ULUĞ MİN YİRTİNÇÜ YİR-SUW ULATI ONTIN SİNARQI BURQANLAR ULUŞİNA TEGİ, ALQU ET'ÜZ ÖZE KÖZÜNMİŞİN SAQINMIŞ KERGEK.

Süzölerek ötelenme halinde husule getirilen **SIRÇQA** imiş gibi— 3×10^9 **YİRTİNÇÜ** yerine **SUW** ulaştırıran kozmostan simetrik **BURQANLAR** populasionuna kadarki—üniverzal **ET'ÜZ** ile tecelli

ettiği göz önünde tutulmalıdır.

SIRÇQA, geri-vurma ["rifle"] (meselâ, tüfeğin geri tepmesi gibi); **sır**, **Sırğan** yorgan [Tatarca, "vurulmuş yorgan"; Almancası "Steppdecke"]; **sırğan** qumız, **sırlaw** [Tatarca, sırlama]. Ayrıca, fluktuasyon [inip-çıkma, ileri-geri gitme, dalgalanma].

Metnimizin LUŞANTA BURQAN hali olarak izah ettiği "free-fall collapse" [serbest düşüş le büzülme] hadîsesinin ne şekilde meydana geldiği bilinmemektedir. Metnimiz bu hadîseyi ARIĞ SÜZÜK SİRİÇQA [süzülerek ötelenme halinde husule getirilen geri tepme] şeklinde açıklıyor ve bu hadîsenin galaksimizdeki sayıları 3×10^9 olan yıldızların gönderdikleri SUW'lardan teşekkül eden populasyonlardan (yani, planetlerden) daha önce tahakkuk ettiğini söylüyor.

Galaksi kitlesi " 10^{11} ile 2×10^{11} güneş kitlesi" olarak tahmin edilmekte ve bu kitledaki ağır elementlerin " 2×10^9 güneş kitlesi" olacağı söylenmektedir (Britannica 1980, mac., c.4, s.122!). Metnimiz ise bu kitleyi " 3×10^9 güneş kitlesi" olarak veriyor.

ŞLOQ 2'de vakuum'un kopması ile ortaya çıkan PARAMIT'lardan UTMIŞLAR [tekvin parçacıkları] teşekkül ettiğini ve bunların birer NOM haline gelmeleri ile de ilk madde parçacıklarının doğmuş olduğunu belirtmiş idik. Ancak, TÖRT ULUĞ TÜŞ (TKN !) deyiminden de anlaşılacağı üzere, bu doğum bir tetrad (dördüz) halindedir:

BTYÖ 10. ÜSTÜN TENRİ YİRİ; ALTUN TAMU YİRİ, TÖRT TOĞMAQ BİŞ YOL BARÇA ET'ÜZ ÖZE KÖZÜNMİŞİN SAQINMIŞ KERGEK.

Üstte kreasyon yeri, altta TAMU yeri olmak üzere, 4 doğumun 5 yolunun her türlü ET'ÜZ (s.67!) ile tecelli etmiş olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

TAMU, (1) cehennem; (2) entropy: üniverzumdaki madde ve enerjinin nihai durumdaki hareketsiz ünifomluluğa (yani, TAMU dibine, YİNTSİKMEKSİZ YİĞ MENİ'ye) doğru indirgenmesi. **MB** bu kavramı şöyle tarif ediyor: **ALTI QAÇIĞLIĞ YAĞILARIM ALIP İLTEKLER MİNİ TAMUQA**, "altı ışın halindeki spontan radyoaktif decay emişyonlarını alıp sürükler beni TAMU'ya".

"Cehennem" manasında da kullanılan TAMU "maddeden damlıyan şey" manasında "entropy" demektir. Termodinamikte kullanılan bu kavram "bir enerji miktarının kullanılabilir enerji haline çevrilemeyen (deyimimize göre "damlıyan") kısmı" demektir. Kullanılamaz enerji halindeki damlalardan olkunan göle ise YİNTSİKMEKSİZ YİĞ MENİ [varlık belgesi göstermiyen maksimal ebediyet] denmektedir ki, bu da "maksimal entropy" demektir (s.60-61!).

Termodinamiğin ikinci kanununa göre üniverzumun entropy'si bir maksimuma doğru gitmektedir. Yani, kapalı bir ortamın enerjisi Q ve mutlak sıcaklığı T ise, T bir düşüş göstermedikçe (yani, bir TAMDULU tahakkuk etmedikçe) Q'den faydalı enerji (yani, sıcaklık enerjisinden mekanik iş) elde etmek mümkün değildir ve böyle bir enerjinin elde edilemeyeceği limite "maksimal entropy" denmekte -- dir. Mekanik iş yapılamayan ortam ise YİNTSİKMEKSİZ [varlık belgesi göstermiyen] bir haldedir.

TAMDULU [damlama] kavramı şu şekilde de ifade ediliyor: "Tranzitif ET'ÜZ redüksiona uğramak üzere dangalanmış bulunmaktadır" (Ş-LOQ 17!). Yani, bir redüksiyon, diğer bir deyimle, TAMDULU olmaksızın bir madde halinin tranzisyonu, buna göre de, canlılığın idamesi mümkün değildir.

Metnimiz A,AW,OM,SWA,XA hallerine "5 yol" diyor. TÖRT İLİĞ TENRİLER [dört menşe halinde kreasyonlar] (Arat 1965, s.24!), TÖRT ULUĞ TÜŞ [birinci dereceden 4 çekirdek] (TKN!) deyimlerinin de işaret edeceği gibi, metnimizde geçen "4 doğum" ise, maddenin şu ana yapıtaşları olmalı: (1) pozitron; (2) elektron; (3) bu ikisi ve "madde" dışında, protonun terkiibinde bulunan "elektron neutrinosu" ve (4) neutron'un terkiibinde bulunan "elektron antineutrino'su".

BTYÖ 11. ET'ÜZ ÖZE YARUQ ÖNTÜRMİŞ KERGEK, MİN MİN TÜMEN TÜMEN YOL YARUQ. OL YARUQ İÇİNTE LIN-XUA ÖRGÜNLER SAQINMIŞ KERGEK. OL LIN-XUA ÖRGÜN İÇİNTE MİN MİN TÜMEN TÜMEN XUAŞIN BURQANLAR ET'ÜZİN BELGÜRİMIŞİN SAQINMIŞ KERGEK.

Yani, ET'ÜZ ÖZE YARUQ geliştirmiş olması gerek: 10^{14} YOL YARUQ! O spektrum içinde LIN-XUA organları nazarı itibara alınmalıdır. O LIN-XUA organları içinde 10^{14} XUAŞIN [kuvvet etkisi yapan] BURQAN'ların ET'ÜZ'lerini belirtmiş ("designated") oldukları nazarı itibara alınmalıdır.

"Spektral mertebe (tekerrür)" anlamına gelen YOL YARUQ " bir nukleona (proton veya neutron'a) isabet eden photon sayısı" manasındadır. Metnimiz bu sayının 10^{14} olduğunu söylüyor.

Bir nukleonda bulunan maddeye tekabül eden enerji

$$E_n = 1,67239 \cdot 10^{-24} \cdot c^2 = 15,0307 \cdot 10^{-4} \text{ erg}$$

eder. Eğer galaksimizin beher m^3 'ünde bulunan ortalama madde miktarına tekabül eden enerji miktarına E_m dersek, galaksimizin her m^3 'ünde $n_n = E_m / E_n$ kadar nukleon bulunuyor demektir.

Diğer taraftan, sözkonusu photon'unuzun dalga uzunluğu λ ise, bir photon'a tekabül eden enerji $E_{ph} = hc/\lambda$ ve BTYÖ 6'ya göre mekânda bulunan photon enerjisi miktarı madde enerjisinin binde biri kadar olduğundan, bir m^3 mekânda bulunan photon miktarı $n_{ph} = E_m / 1000 E_{ph}$ eder ve, buna göre,

$$YOL YARUQ = n_{ph} / n_n = E_n / 1000 E_{ph} = 10^{14} \text{ ve burdan}$$

$$E_{ph} = 15,0307 \cdot 10^{-21} \text{ erg bulunur.}$$

Bu enerjiye tekabül eden dalga uzunluğunu ise şöyle buluruz:

$$\lambda = hc/E_{ph} = (6,62517 \cdot 10^{-27} \times 2,997925 \cdot 10^{10}) / E_{ph} = 132 \text{ m.}$$

Alman fizikçisi W.Wien kanununa göre, bu "dominant" dalga uzunluğuna tekabül eden ısıyı şöyle buluruz:

$$T_\lambda = 0,2898 / 132 \times 100 = 0,000022^\circ K.$$

Metnimiz bu sıcaklığa ET'ÜZ ÖZE YARUQ [vakıa dolayısıyla meydana gelen spektrum] diyor ve bunun manasının "ilâve gravitasional enerji" olması muhtemeldir. Böyle ise, şu tefsirde bulunulabilir:

1970 yılında R.Müller ve G.Smoot tarafından, çok yükseklerden uçabilen U-2 uçağında yapılan sıhhatli ölçmeler arkayaka mikrodalgalarının tamamıyla izotropik olmadıklarını (yani, bu dalgaların yerimizin her yönünden aynı bir miktarda gelmediklerini) göstermiş bulunuyor: Virgo Takımı doğrultusundaki mikrodalga arkayaka- sı tahminen $0,0035^\circ K$ daha sıcaktır (Kaufmann 1985, s.526). Metnimizin bu sıcaklığı $0,000022^\circ K$ olarak bildirmekte olması muhtemeldir. Yerimizin ise, bizden 50 milyon ışık yılı uzaklıkta bulunan ve takımında 1000 galaksi yer alan Virgo Takımına doğru hareket etmekte olduğu anlaşılmış bulunuyor ve, buna göre, ET'ÜZ ÖZE YARUQ

deyimi ile bir "ekstra" TARNI (diğer bir deyim le,BURQAN) enerjisine işaret edilmiş olmalı.Nitekim,arkayaka radiasyonlarının dalga uzunlukları 60 ile 0,3 cm arasındadır ve,buna göre,132m uzunluğundaki dalganın kaynağı son derece uzaklarda bulunmaktadır ve aşağıdaki metnimiz de OL BURQANLARDIN YARUQ ÖNTÜRÜP demek suretile Virgo Takımının etkisinden doğan gravitasional enerjiye işaret etmekte olmalı.

BTYÖ 12.OL BURQANLARDIN YARUQ ÖNTÜRÜP,TÖRT TOĞMAQ BİŞ YOLTAQI TINLIĞLAR ĖT'ÜZİNTE TEGDÜKTE,AĞIR TSUY AYIĞ QILINÇLARI ÇÜP,ĖT'ÜZLERİ QODUP,ALQU BURQANLAR ULUŞINTA TOĞMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK (Bang-Gabain 1931,s.326!).

Sözkonusu BURQAN'lardan YARUQ geliştirmek suretile,dört doğumun beş yolundaki (s.156!) keyfilikler ĖT'ÜZ'ünde antlaşınca ("stipulated"),ağırlık formasyonlarının ayık halleri ("stimulation"ları) İnkıraz bularak,ĖT'ÜZ'leri "eskileşmek" suretile,üniverzal BURQAN'lar populasionunda doğmuş oldukları gözönünde tutulmalıdır.

Metnimiz BURQAN'lardan spektrum geliştiğini ve,bu yol la,dört doğumun beş yolu tahakkuk ettikten sonra (s.156!),artık ağırlık formasyonları (elementlerin daha ağır elementler teşkil etmeleri) İnkıraz bularak,elementlerin (radioaktif decay'lar la!) proto hallerine dönüşeceğini ve neticede teşekkül edecek olan gravitasion'dan husule gelecek olan populasiondan tekrar "doğumlar"tahakkuk edeceğini söylüyor.

BTYÖ 13.UZATI BU DİYAN SAQINÇIĞ SAQINIP İŞLESER,ÖLÜGSÜZ,BUYAN ĖDGÜ QILINÇ ĖT'ÜZ ÖZE ASILUR SAQINÇ QILU ALQAR,BU YİR ALIUN WAZIRLIĞ YİRDE SI UZAQ URMIŞ KERGEK.

Uzun duracak olan ["long-standing"] bu hal DİYAN (s.110!) tedbiri temün ederek amel eder ve ölümsüzlük manifestasyonunun "gonik ĖT'ÜZ ile asılma" (yani,planet teşekkülü) tedbiri tahaddüs eder se,bu mahal "differensial fizikli mahalde SI-UZAQ tesiri" yapmış olacaktır.

SI, konkret (tersi "abstrakt") olarak,yani,aktuel,spesifik

halde,hakikaten var olan,tutulabilir hale gelen.

SI hali galaksimizin tanımlanmasının 7'inci safhasını teşkil etmektedir.Tekvin 2'de bu "Allah yaptığı işi 7 günde bitirdi" şeklinde geçiyor ve SI'nin "istirahat günü" (yani,U-ZATI!) olduğu belirtiliyor.Kur'an-i Kerimde ise "7 ayet" (Hicir 85),"yedi kat" (Bakara 28),"yedi kapı" (Hicir 42),"yedi kat gök" (Secde 12) deyimleri geçmektedir.Karşılaştır: Farsça seb'a [yedi],Latince sē [kendisini],Çince se [konkret].

Görülüyor ki,yalnız faal yıldızlar için değil,gelişimleri durmuş olan planet ve aylar için de "UZAQ-URU" sözkonusudur.

BTYÖ 14.OL SI-UZAQ TEGŞİLİP,OTLUĞ Çİ-KİR TİLGEN BOLMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

O SI-UZAQ değişmek suretile,OT'lu Çİ-KİR geometrisi haline gelmiş olduğu gözönünde tutulmalıdır.

Çİ-KİR,girme tacili ["inward acceleration"] (Mir.1983,s.21)

Burda metnimiz tekrar BTYÖ 1 ve 2'ye rücu ediyor (s.142-143), ve A halinden **AW** halinin teşekkülünü anlatıyor.

BTYÖ 15.OT YALINLIĞ,OL OT YALINI YİL TİLGEN ALTUN TİLGEN SUW TİLGEN,YİR TİLGEN YİRİĞ ÖRTÜP,BU BURQAN ET'ÜZİN BOŞ QILMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

Devamlı OT (yüksek enerji!) durumunun,o (yani,BTYÖ 3'de sözkonusu!) OT devamlılığından husule gelen YİL (yani,konveksion) geometrisini (BTYÖ 4!) temsil eden geometriden ibaret SUW geometrisi—yer geometrisi mahallini tutuşturmak suretile—işbu (hali hazırki) BURQAN ET'ÜZ'ünü statik hale getirmiş olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

ÖRT,radiasion (meselâ,"Bremsstrahlung"),diffuzion,v.b.g. şekillerindeki enerji kayıplarını aşmak (onlardan miktarca daha fazla olmak) üzere,şarjlı parçacıklar (yani,YARUQ) halinde nuklear enerji istihsalı anlamında "tutuşma" ["igni-

tion"] .Ancak,ÖRT "yarma başlangıcı" (tutuşma) halinin devamlı olarak kalması,ütülenme (ateşe sokulan tavuğun ancak tüylerinin yarması),alazlanma (bir cismin ancak yüzünün alevden geçmesi) anlamlarındadır.Buna göre,ÖRT'ü "sürüklenme"("drag") şeklinde de manalandırabiliriz.Nitekim,Tıba dilinde örteğlig (yani,ÖRTÜĞLÜĞ) "urgana bağlanmış halde" manasına gelmektedir ve bu mana da ÖRT sözünde mündemiç devamlılığı,bağlılığı dile getiriyor.Tatarcoda ise ört "tutuşma","yarma","yangın" manalarındadır.

Metnimiz şöyle diyor: bir yıldızdan çıkan SUW'larda AW neticesinde ÖRT'me husule gelmiyecek olur sa,bu yıldızda planetler teşekkülü (yani,BURQAN ET'ÜZ'ünün statik hal alması) mümkün olamayacaktır.

BTYÖ 16.YÖRÜN KÖL BOLTİ TİP SAQINMIŞ KERGEK.

YÖRÜN'den (s.150!) konsentrasyon (yani,elementlerin atom sayılarındaki artış) teşekkül ettiği gözönünde tutulmalıdır.

BTYÖ 17.BU YİR SUW SIRÇQA TEG BOLTİ TİP SAQINMIŞ KERGEK.

Böyle bir yerdeki SUW'ların SIRÇQA'lar (yani,bir halden diğer bir hale temeller,fluktuasyonlar;s.155!) haline gelmiş olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

SUW'lar elektrik ve magnetik alanların mekânda periodik olarak fluktuasyonlarından meydana gelirler.Yani,SUW'lar değişen elektrik ve magnetik alanların dalgalar halindeki enerjisidir. İşte bu fluktuasyonlara metnimiz SIRÇQA diyor.

BTYÖ 18.TUYMAQ BİLİĞ,TUTUNÇSIZ YARUQ-YULA TEG QALTI TİP SAQINIP,BAYAQI BİŞ UZAQ URMIŞ KERGEK.

TUYMAQ BİLİĞ'in tutunması inkânsız YARUQ-YULA'ya benzer halde kalmış olması dolayısıyla,mezkr 5 UZAQ (s. 142!) vurmuş (tesir etmiş) bulunmaktadır.

TUYMAQ BİLİĞ,cezbedici (his doğurucu) malûmat ki,"gravi-

tasional dalga" demektir: Einstein teorisi TAQŞUT yapan kit-
lelerin—ışık veya radio signalleri gibi elektromagnetik dal-
galar la kıyaslanabilen ve ışık hızı ile propagasion yapan—
gravitasional dalgalar doğuracağını öngörmektedir (s.117).

TUYMAQ BİLİĞ'in tutunması imkânsız hale gelmiş olması hafif e-
lementlerden daha ağır elementler teşekkülünde bir miktar enerji-
nin (metnimize göre SUW'un) açığa çıkması (yani,kitle defekti)
dolayısıyla sözkonusu edilmektedir.Bu şekilde SUW teşekkülünümet-
nimiz YARUQ YULA'ya (yani,kızıla kayma dolayısıyla enerji kaybı-
na) benzetmektedir (s.57!).

BTYÖ 19. A,AW,OM,SWA,XA TUYMAQ BİLİĞ BİLEN QATILTI,KİRSİZ A-
RİĞ SÜZÜK BÜGÜLÜĞ BİR ET'ÜZ BÜTİ TİP SAQINMIŞ KERGEK.

A,AW,OM,SWA,XA hallerinin TUYMAQ BİLİĞ'leri ile katmerlen-
mek suretile,"coexistent" (girmesiz) halde ARIĞ SÜZÜK (s.154)
katlamalı ("foldic") halde bir vakıa devam ettirmiş oldukları
gözönünde bulundurulmalıdır.

Tabiatda bulunan her malzeme çeşidi türlü kesirlerde nuklear,
elektrik,magnetik,ve kinetik enerji ihtiva eder.Buna rağmen bu
enerji çeşitlerinin hepsinin aynı bir tacil le hareket ettiğini
düşünür sek,şu netice çıkar: gravitasional olmıyan (yani,A,AW,OM,
SWA,XA hallerindeki) enerji şekilleri gravitasional enerji (yani,
TUYMAQ BİLİĞ) ile kuple edilmiş (yani,QATILTI) halde bulunurlar.

WAZIR [veya BAZIR],bir halden diğer bir hale gelmenin
(IR'manın!) temel disiplini (BAZ'ı);yani,fizik (s.27!).Kar-
şılaştır: Tatarca baz [temel,döşeme altı,çukur,kiler],bazıq
[köklü,sağlam],bazımlı [kararlı,cesaretli],bazımcılık itü
[cesaretlenme],bazımcıan ıntılu [soğukkanlı,ölçülü davranma]
bazık kişi [köklü kişi],cehennem bazı [cehennem çukuru].

KÜZ EDGÜ (s.162!),gönük redüksion (indirgenme).Bak:Tatar-
ca küzelme [kırpılma,yontulma,biçilme] (meselâ,ağaçların mey-
va ve yapraklarının düşmesi gibi);Azerbaycanca küzeşte [re-
düksion];Tıbaca küzek [hayal,arzu olunan şey].

ONTIN SİNARQI BURQANLAR

Kozmostan Sİmetrik Gravİtasİonlar

Galaksiler,yıldızlar ve planetler—tıpkı kişiler gibi—doğmakta ve ölmektedirler.Aksi halde (yani,"doğum" olmasa idi),galaksilerin,ve galaksilerdeki yıldızların,ve yıldız sistemlerindeki planetlerin sayısı gittikçe azalırdı.İşte,galaksi,veya yıldız,veyahut planet,veyahut sattalitlerin doğumları ONTIN SİNARQI BURQANLAR deyimi ile karakterize edilmektedir.

Bu tipten BURQAN'ların meydana gelebilmesinin ana sebebi,tabiattaki her şeyin KÜZ ĖDGÜ (s.161!) ile TAMGA TUTMIŞ olmasıdır:

BTYÖ 20. ÖTRÜ ĖT'ÜZ KÜZ ĖDGÜ TAMGA TUTMIŞ KERGEK. [tadır. Transizitiv vakıa KÜZ-ĖDGÜ (s.161!) ile damgalanmış bulunmak-

Bu damga aslında umumdır ve o kadar umumdür ki,yalnız makroskopik sistemler (yıldız ve planetler) için değil,mikroskopik sistemler (subatomik ve atomar sistemler) için de geçerlidir. İşte, bu AT-ULUQ [umumi,ulaşım] TAMGA'yı ifade edebilecek metin:

BTYÖ 21. TAMGASI BU: İKİ İLİGNİN,ATSIZ ĖRNGEK KİÇİK ĖRNGEK, İÇTİRTİ SOLA İKİ ORTUN ĖRNGEK KÖNİ TURQUR UÇI BİLEN TEGÜR, İKİ ULUĞ ĖRNGEK KÖNİ TURQUR.İKİ YANAR ĖRNGEK ENİP ULUĞ ĖRNGEK UÇI BİLEN TEGÜR.

TARNİ SÖZLESER,YANAR ĖRNGEK YİTİ QATA KĖLİ-BARI QILIP TARNİ SÖZLEP,KÖGÜZ ÖZE TAMGALAP TÖPÜN ÖZE TUTA-YORIMIŞ KERGEK.

Damgası şöyle: İki merkezin,ATSIZ ĖRNGEK ve KİÇİK ĖRNGEK'-

in,hacim (veya müdahil) küreleri İKİ ORTUN ERNGEK'in [iki tahkimattan formasyonun] koni teşekkülüne UÇ'ları (başlangıçları; yani, tanjant noktaları) ile değerler ve iki seigniorial (yani, ATSIZ ve KİÇİK) formasyon konisi teşekkül etmiş olur (s.40!). Bu şekilde iki YANAR (yani, KİÇİK ve YANAR) formasyon, mutasyon yapmak üzere, seigniorial (yani, ATSIZ) formasyona UÇ'ları (tanjant noktaları) ile değmiş olurlar.

Konuyu kontraksion tahakkukuna (kelâmına) göre dermeyen etmek ister sek: YANAR ERNGEK yedi defa KİLİ-BARI (novasion) kılarak TARNI tahakkuk ettirmek suretile, KÖĞÜZ [görünür hal] (s.147!) ile dalgalıyarak TÖPÜN (s.151!) husule getirmiş bulunmaktadır.

ATSIZ, dışarı atılması sözkonusu olmuyan (yani, merkezi). Tı-baca atqaar [geri planda bulunan]; Çuvaşça atalan'muyan [in-kışaf etmiyen, dallanıp budaklanmuyan].

ERNGEK, formasyon, Çuvaşça ërenke [form, tertip, tarz]. "Eril-mek" halinde: (1) yaşı büyüyerek çocukluktan çıkıp, gençlik çağına ermek; (2) boyu bir yere yetişmek.

SOLA, kapalı hacim. Qırğızca sola- [kapalı bir alana sokma (meselâ, ciğerlere hava sokma), kapatma]; Tatarca solpıq [kürevi şeklini değiştirmiş olan eşya] ve solış [nefes]; Tıbaca solu [değiştirme, ivaz etme] ve solañğı [şafak, kızartı]; Latince solve [bir bütünden ayrılma].

KÖNİ, (1) konvensiyonel, königilmiş [Tatarca, alışıl gelmiş]; (2) koni. Könek halinde Başqurtça "kısırakları sağmak için kulanılan deriden yapılmış burunlu kova (yani, koni)". (3) Kö-neyaq halinde Tatarca "cichorium intybus" (sepet çiçeği).

YANAR ERNGEK, yanar halde (sıcaklık ve ışık neşrederek değişme halinde) formasyon ["combustional formation"]. Sözü diğer bir manası da (meselâ, Galaksi Merkezine kıyas la Güneşin yanında bulunan yerimiz gibi) "yanda bulunarak formasyon yapan şey" şeklindedir.

TARNI, daralma reverzionu, daralma tekrarı (yani, yayılmadan daralmaya geçiş) ki, kontraksion (büzülme) demektir.

Burda sözkonusu TARIQU [daralma, "shrink"] protogalakxi ve

protoyıldızların teşekküllerine sebep olan BODI-SATAWLAR bulutunun ABITA-BURQAN tesiri altındaki devamlı kontraksionlarıdır ("steady contraction").Ancak,bu TARIQU yapılırken bulutun merkezindeki malzemenin yoğunluğu,dış kısımlardakine nispet le ,daha çok artar ve,buna göre,daha yoğun gravitasion kuvvetine maruz kalarak daha çabuk TARIQ'ır ve bu daralma neticesinde BODI-SÖGÜT [şarj sökülmesi.] husule gelerek (s. 47!) KÖGÜZ [görünür hal] tahakkuk eder (s.163).

Diğer taraftan,dışta kalan ve daha yavaş TARIQ'an bulut kısmı orta kısımda KÖGÜZ haline gelen (yani,bir yıldız teşkil etmiş olan) buluttan ayrılır ve,bunun neticesinde,orta kısım daha hızlı dönmeye başlıyarak dışarıya doğru malzeme atar (s.125!) ve bu NIMA-UU [revers tekâmül]neticesinde planetler teşekkül etmiye başlıyarak,yeni-yeni TARNI'lar husule gelmiye başlar.Galaksi sistemindeki güneşimiz kadar,güneş sistemindeki planetlerin doğması da böyle bir TARNI neticesi-

KELİ-BARI veya **BAR-KEL**, tahakkuk eden tendens,fa- [dir. külte;yenilenme ["novation"],bir halden diğer bir hale geç-me;karma [Sansk.,müessir eylem,individuasion kanunu].

Güneşimize kıyas la Galaksi Merkezi ATSIZ ERNGEK'dir [merkezi formasyondur] ve bu kıyaslamada güneşimize KİÇİK ERNGEK ["junior formation"] denmektedir.ATSIZ ve KİÇİK ERNGEK'lerin her ikisine birden ULUG ERNGEK denmektedir,çünkü bunların her ikisi,YANAR ERNGEK'e nispet le,birinci dereceden formasyonlardır.Buna karşılık,KİÇİK ve YANAR ERNGEK'lerin her ikisine birden YANAR denilmektedir,çünkü KİÇİK ERNGEK ATSIZ'a,YANAR ERNGEK ise KİÇİK'e nispet le YANAR halledir.

Metnimiz bir şeyin var edilebilmesi için,bu şeyi var edecek olan iki şeyin daha bulunması gerektiğini "geometrik" olarak anlatıyor.Meselâ,yerimizin var edilebilmesi için Galaksi Merkezine ve Güneşe ihtiyaç vardır diyor.Böyle bir YANAR ERNGEK (yani,yerimizin ilk olkumasının) teşekkülünü,Güneşimiz gibi TARNI yapan ve bu TARNI neticesinde KÖGÜZ [gözükabilirliklik,idrak] teşkil eden bir yıldızdaki TÖPÜN (s.151!) teşkiline benzetebiliriz diyor.Sahife 40 ve 41'deki şekiller ve bunlardan elde olunan neticeler ise,metnimizin tarif ettiği geometriden şüphe edilemeyeceğini is-

pat ediyor.

BTYÖ 22.BU TARNI YİTİ QATA SÖZLEZUN: NIMA-UU AMITA BAYA OM SİM-ARTA AWA-ATI SWA-XA (cümle Proto-Prototürkçe olabilir!).

Bu TARNI yedi kat halinde (yani,yedi defa) tahakkuk etsin: revers (NIMA) tekâmül (UU) tendensinin neticesi olarak (AMITA),zenginleşen (BAYA) açı momentumu (OM) ile idrakı (SİM) arttıran (ARTA) konverzionun (AWA) : yerdeğişimi ("displacement") yapmasınınin . (ATI) granulatıv (SWA) sistemi (XA).

OM,açıgıl momentum ["angular momentum;Drehimpuls"] ki,bu da atalet momenti J ile dönme çabukluğu (açıgıl hız!) omega'nın çarpımından ibarettir: $D = J \cdot \omega = r \cdot mv$ (s.148!).

Güneşimiz Güneş Sisteminde bulunan maddenin % 99,9'undan fazlasını;ancak,yekûn açı momentumunun % 1'den daha azını ihtiva etmektedir.Güneşteki madde azalması (metnimize göre "revers tekâmül") güneş maddesinin dış planetlere çekildiğini (metnimiz buna idrakı arttıran konverzion diyor);yani,güneşteki J'nin azaldığını gösterir.Buna göre (açı momentumunun konservasionu muvacehesinde),güneşin dönme hızının çoğalması gerekirdi.Halbuki,(güneşin ilk teşekkül devresinde dönme hızının gittikçe artmış olması sözkonusu olmak la beraber) bugünkü güneşimiz için bu böyle değildir ve,buna göre,(İsveçli fizikçi H.Alfen ve Hoyle'in tahmin ettikleri gibi) güneşten yalnız madde değil (s.125,163-164!),güneşin orijinal açı momentumu (OM'u!) da magnetik alan yardımı ile dış planetlere transfer edilmektedir (metnimiz buna "momentumun zenginleşmesi" diyor).Metnimiz bu hadiseyi dile getiriyor ve planetlerin—A,AW,OM,SWA,XA,ŞI,SI halleri olmak üzere—7 defa tahakkuk eden TARNI sonunda teşekkül ettiklerini söylüyor.

BTYÖ 23'de "hidrojen yarması" hadisesini anlatan metnimiz şöyle devam ediyor (s.195!):

BTYÖ 24,ANTA ÖTRÜ TARNI ERVİŞ SÖZLEMİŞ KERGEK: YÜZ MİN TŪMEN ULATI NĖÇE KŪÇİ YİTMİŞİNÇE SÖZLEZUN,ÜZÜKSÜZ MUNTAĞ SAQINÇ QILIP TARNI SÖZLESER,SİZİKSİZ SİTİ TİĞME İŞİ KÖDÜĞÜ BŪTER.

Bu sebebe binaen TARNI "consequence"i (neticesi) tahakkuk

etmiş bulunuyor: 10^9 kommunikasion doğrultusunun ne nispette gücü var ise o nispette tahakkuk etmek üzere, kesintisiz bir şekilde müessir olarak TARNI tahakkuk ettirerek, komponentsiz dominasion kompozisionu ameliyelerinin KÖDÜG'ü tevhit olunur.

SİTİ, nüfuz, egemenlik ["penetration, domination"]. Parçacıklar veya radiasionun katı cisimlerden geçmesine "nüfuz" ["penetration", "Durchdringen"] denmektedir. SİTİ ise Compton Efekti (YIDI-YIPAR) neticesinde madde (elektronlar!) tarafından tedrici olarak emilmiş olan radiant enerji ("penetrating radiant energy") miktarıdır.

Karşılaştır: Çuvaşça sîte (veya monça) "pollen" [bitkilerdeki erkek cinsiyetli hücrelerden ibaret tozcuklar; telâfuz şekli "hîte"]; Fince sitkée [sebatlı, dayanıklı, sağlam, iradeli]; Tıbaca sëtkil [düşünce, his, ruh; Moğulcası sana].

KÖDÜG [kütük], Latince cōdex veya caudex [ağaç kütüğü], cōda veya cauda [kuyruk, takıntı]; metnimizde ise codicarius [aynı bir kütüğe mensup olma] manasında kullanılmaktadır; çünkü He atomu ile, onun yanmasından teşekkül eden C ve O atomları, elementlerin perodik sistemindeki aynı bir kütükte bulunmaktadırlar (s.8!). Tıbaca ködege [vucuttaki yumşak yumru, şiş]; Qırğızca ködöö [hastalıklı şiş, kabarcık].

Güneş Sisteminin Galaksi Merkezi etrafındaki dönme hareketini kontrol eden gravitasional güç metnimizde " 10^9 kommunikasionun teşkil ettiği doğrultu gücü" şeklinde ifade edilmektedir ki, buradaki 10^9 galaksimizin çekirdek kısmında bulunan yıldızlar sayısıdır (s.154-155!). Nitekim, bu sayı şu şekilde de ifade ediliyor:

QOLDI NAYUT YÜZ MİN SĖKİZ ON SĖKİZ, QAN ÖGÜZTEKİ QUM SANINÇA.

100.088 QOLDI NAYUT olmak üzere, origin ırmağındaki kum sayısınınca (Arat 1965, s.346-347!).

Burda "origin ırmağı" ile kastedilen mana Galaksi Çekirdeğidir. Origin ırmağındaki kum sayısı ise Galaksi Çekirdeğindeki yıldızlar sayısıdır. ATSAN QOLDI (s.253!) değerini şu şekilde veriyor:

$$\text{QOLDI} = \frac{8 \times 475,926735 \times 10^6}{\frac{100000}{100} \times 365,259596} = 8 \times 173,836807 \times \left(\frac{1000}{365,259596} \right)^2$$

$$= 10.423,8572$$

Burda 365,259596 gün anomalistik yıl, 173,836807 milyon yıl kozmik yıl ve 475,926735 milyon yıl kozmik yaşıdır (s.39!).

Buna göre, güneşimizi Galaksi Merkezine doğru çeken yıldız sayısı:

$$Y_{\text{çekirdek}} = 100.088 \times 10.423,8572 = 1.043.303.000 = \text{takr. } 10^9$$

etmek suretile metnimizde söylenen sayıyı vermektedir. "Komponent-siz dominasyon kompozisyonu" deyimini— $3^4\text{He} = {}^{12}_6\text{C} + \text{ENY}$ (s.143) gibi—komponent vermeyen bir transformasyonu ifade etmektedir. KÜÇÜ YİTİMİŞİNÇE TARNI hakkında ise, şu tamamlayıcı izahat veriliyor:

BTYÖ 25. QUT ASĞALI SAQINSAR, KÜN ÖNER OĞURDA, MUŇÇULAYU SAQINÇ QIL'P, KÜNGERÜ YÜZLENİP EDGÜ YIDLİĞ-YIPARLIĞ TŪTSŪK KÖYÜRŪP SAQINÇIN, ONTIN SİNARİQŪI BURQAN-AĞ TAPINMIŞ KERGEK. KÜÇÜ YİT-GİNÇE TARNI SÖZ SÖZLEMİŞ KERGEK (Bang-Gabain 1931, s.328!).

İnvarians asıya (yani, yeni bir gravitasyon merkezi teşkil etkiye) teşebbüs edilmesi halinde, ışık geliştiren OĞUR'da (yani, yıldızlararası gaz ve toz bulutunda)—bu hassadan (yani, ışık gelişmesinden) yararlanılmak üzere—ışık istikametine göre yüz (topoloji) teşkil ederek (yani, ışık istikametine dik olarak kavislenerek) Compton Effekti ile dalga uzunluğunda artma ile tenayüz etmek suretile, kozmostan simetrik BURQAN serbestliği (yani, yeni bir gravitasyon merkezi) elde etmek üzere, "gücüne göre büzülme" (yani, bulutun büyüklüğüne göre bir yıldız çeşidinin teşekkülü) konsepti tahakkuk etmiş

[olur.

OĞUR, (1) bir halden diğer bir hale vurma (geçme), veya bu vurmayı temin eden "cihaz", "sistem", "dispozisyon"; (2) mezar (Mirşan 1983, s.261); (3) döl [Artvin!]. (4) Substans.

AĞ, serbest kalma ["release"].

Burda söz konusu edilen şey yıldızlararası ortandan yıldız doğmasıdır. Bu kavram QUT ASĞALI SAQINU [invarians asma teşebbüsü]

Bir galakside yıldız doğuşu da—kendi gücüne göre bir büzülme teşkil ederek—yıldız teşekkülünü temin edecektir.

Burda sözkonusu olan önemli husus yıldızlararası moleküller bulutta yıldız teşekkülünü başlatan kıvılcımın ne olduğudur. Bu hususta hakim olan kanaat bu yıldız teşekkülünü başlatan şeyin bir **supernova** kalıntısından doğan şok dalgası olduğudur (Zeilik ve Gaustad 1983, s.476). Bu dalga gaz bulutuna vurunca bir mukavemetle karşılaşacağından, bulutun etrafını çevirecek ve, bu şekilde, yıldız formasyonu başlayacaktır. Ancak, metnimizin ifade ettiği şekilde, yıldız olgunlaşmasının YIDI-YIPAR (s.95!) ile başladığı bilim dünyasına bilinen bir şey değildir.

BTYÖ 26. ÖLÜGSÜZ BUYAN, EDĞÜ QILINÇ QUT ASILUR, İKİNTİ ADA ÖÇÜĞÜ ÜÇÜN SAQINÇ AYU BİRELİM. İNGİR OĞURTA TAĞDIN SİNAR YÜZLENİP, YİME ANÇULAYU SAQINÇ QILIP, TARNI SÖZLEMİŞ KERGEK. ONTIN SİNARQI BURQANLARIĞ, YULTUZ TEG YARUQ-YULA BİLGÜRTÜP, EDĞÜ YIDLİĞ-YIPARLIĞ TÜTSÜKİN KÖYÜRMİŞİN SAQINIP, ONTIN SİNARQI BURQANLARIĞ TAPINMIŞ KERGEK.

Ölümsüz manifestasyonun gonik tahakkuk neticesinde invariantsı aşması halinde, sekonder radiasyonlar (yani, AZMIŞLAR) la inkırazı gerektiren şartları da demeyan edelim.

İNGİR OĞUR'da [müsebbib tertipte] (yani, YAWİZ ADALAR & ULUĞ YİL hallerinde) takılmadan simetrik olarak topolojilenmek suretile (s.136'daki şekil!), bu halin gerektirdiği şekilde tedbir edip, TARNI tahakkuk etmiş bulunmaktadır. Kozmostan simetrik BURQAN'lar konusunda—tıpkı bir YULTUZ (planet!) mi-

salinde olduğu gibi (yani,VARUQ YULA konusunda bir yıldıza nispet le onun bir planeti sözkonusu imiş gibi)—VARUQ YULA (s.57!) belirtmek suretile,gonik Compton Effekti ile dalga uzunluğunda artma ile temayüz edildiğini nazarı itibara alırsak,bu halin (yani,İNGİR OGUR'da—diğer bir deyim le,bir plannette—TARNI teşekkülünün) de kozmostan simetrik BURQAN'lar mevzuatında kaldığına hükmolunabilinecektir.

İKİNTİ ADA, ikinci radiasion.AZMIŞLAR [hakiki olmıyanlar, yozlaşmış olanlar,değerinden kaybetmiş olanlar,yoldan çıkmış olanlar,nesli salih olmıyanlar,"spurious"lar] da denilen bu radiasionlar yer atmosferine çarpan hakiki ışınlardan teşekkül eden AZMIŞ ışınlara verilen isimdir ["shower of spurious secondary rays"].Bunlara "kozmetik ışın sağnağı" da demektedir.Bu ise,tek bir kozmik ışının sebep olduğu,aşağıya yönelik bir miktar ionlanmış parçacığın—refakatçi photon'lar la beraber veya onlarsız olarak—aynı anda gözükmesi hadisesidir.Elektron ve pozitron çifti meydana getiren kozmik ışın sağnağına "kaskade sağnağı" da demektedir.

S.137'de verilen AAO metninde AZMIŞLAR'ı teşkil eden şeyin A-BITA BURQAN olduğu ve bu yol la bir LIN-XUA teşekkülüne katkıda bulunulduğu belirtiliyordu.Aşağıdaki metnimiz ise,AZMIŞLAR la ilişkili olarak teşekkül eden ve ADINLARININ ASIĞI [değişmeler mekanizması] şeklinde belirtilebilecek olan planetar teşekkülün,AL-ALTAĞ UZANMAQLAR [münderecat kontinuumları] dediği,galaksile rin ikmalinden (yıldız teşekküllerinden) sonra tahakkuk ettiğini söylüyor:

MB.AL-ALTAĞ UZANMAQLARIĞ TAŞQARIP,ADINLARQA ASIĞLIĞ İŞİĞ İŞLETTİNİZ,AZMIŞLARQA YOLÇI-YİRÇİ BOLTUNUZ, AYIĞ QILIÇLIĞ ŞIMNU İLİĞİNTİN ÖZĞURİTUNUZ (Arat 1965,s.44!).

Münderecat kontinuum'larını ikmal ettikten sonra,değişmelere mekanik (yani,planetar) işi işlettiniz ve,bu şekilde,AZMIŞLAR'a gidecekleri yolda rehber olmak suretile,onları ayık (s.115!) spontan revolusion prosessinden geçirdiniz.

BIŞ TÜRLÜG YARUQ ÖN bahsinde (s.141!) photonların ne şekilde teşekkül ettiklerini görmüş bulunuyoruz. Ancak, bu photonlardan nasıl olup da madde ve antimadde doğabilmiş, yerimiz nasıl olkunmuş?

Labaratuvar tecrübeleri YALTIR [ışın] halinde (veya kinetik) enerjiden madde ve antimadde ve bunlardan tekrar YALTIR doğabileceğini göstermiş bulunuyor (Finkelburg 1962, s.336; Zimmer 1961, s.231-233!). Bu YALTIR'lardan ilk önce teşekkül eden teorik madde ve antimadde hallerine ALTI PARAMIT demiş bulunuyoruz (s.48,70). Bu hallere BUDA AWA-TAN SAQA (s.45-46!), veya ODUNMIŞLARININ İLİĞİ (s.50!) de denmekte ve hakiki maddenin bunların transformasionu ile teşekkül ettiği söylenmektedir (s.46,50!).

Bu "hakiki" maddeye gelince, BTYÖ 10 (s.155!) dört doğundan her türlü madde halinin meydana geldiğini (s.156!) ve bunların da, bu yaradılış yerinden itibaren tekâmül ettikten sonra, tekrar QODİ-ÖZÜ [proto-tip] haline (eski hallerine) dönüşeceğini söylüyor (s.158!). Buna göre, ilk madde hallerinde daha sonraları meydana gelecek olan "bütün madde halleri için gerekli enerji" mündemiçdir:

AB. EN İLKİ KİM QAYU TINLIĞLAR EMGEKLİĞ SANSARQA QORQSARLAR,
ERTİNGÜ MENİLİĞ ULUŞTA ERGÜLÜĞ TAPLARI BOLSARLAR.

En önce varlık gösteren keyfilikler (yani, elementar parçacıklar) cefalı konyugasiona duçar olmuşlar ve müteakip ebedi (yani, maksimal entropik) populasiona eriştirecek enerjileri meydana getirmişlerdir (Arat 1965, s.200!).

İşte, zamanları başlatan ve devam ettirecek olan UĞANLAR QANI bu zamanlar (madde eraları) esnasında gerekli enerjiyi " teşkil-etmiş olan" (saklı tutan!) madde parçacıklarıdır, çünkü bir madde parçacığı halinden diğer bir madde parçacığı haline geçebilmek için enerjiye ihtiyaç vardır ve bu enerji EN İLKİ KİM QAYU TINLIĞ-LAR'da mündemik olmamış olsa idi evolusion da mümkün olamazdı:

AB.ÖTRÜ KİM QAYU TINLIĞLAR ÜZÜKSÜZ MONTAĞ SAQINSAR, ÜLGÜSÜZ QOLTI QALPTAQI ÖRTÜĞLÜĞ QILINÇI TARIQAR (Arat 1965, s.198!).

Tranzitiv varlık gösteren keyfilikler kopuksuz olarak bu şekilde kalırlar sa, standart olmıyan QOLTI parlıklarındaki exothermik tutumları dolayısıyla, kontraksiona uğrarlar.

TINLIĞ, keyfilik ("arbitrary", "willkürlich"). Bu deyimden kastedilen mana elementar parçacıklardır. Bak: tınnıg [Ordu, Giresun; çabuk darılan, alınan], tıncık [Malatya; taranırken tarakta kalan dökülmüş saçlar].

QOLTI, QOLDI, manipulasion "precession"u; yani, dönen bir cismin aksının—gravitasion alanı tesiri altında husule gelen—"gyration"u (kendi-kendine dönmesi). Bu kavramı şu şekilde de açıklıyabiliriz: bir planetin—planetlerin birbirlerine bağımlı (kanonik) olarak üleştirilmelerinden ("distribution"larından) doğduğu tasavvur olunan kirişindeki (major aksındaki)—planet yörüngesinde ölçülen burulması (veya eksentrisitesi, veya ilerlemesi, veya precession'u, gyration'u).

Metnimiz "decay" yapmıyan (ayrışmıyan) parçacıkların da kontraksion yaptıklarını (yani, exothermik enerji kaybettiklerini) söylüyor ve s.58'deki metnimiz exothermik enerji kayıplarının kaynağını UÇ TUDMAQ KÖRÜM [UÇ (yani, başlangıçtaki) objekt aspekti] olarak belirliyor ki, biz buna UĞANLAR QANI demekteyiz.

Aşağıdaki metnimiz ise, ÖRTÜĞLÜĞ QILINÇ [exothermik tutum] yerine ADQAG deyimini kullanarak aynı konuyu anlatmakta ve ERTİRÜ KİSİ [kurucu varlık] kavramını ortaya atmaktadır:

İTEY AYI ÖKÜŞ AD BİLGÜLER ÖZE ATIRU SÖZLEMİŞ, ANI BUZUP ADQAG SAYU ERTİRÜ KİSLEMİŞ, ABIPIRAY YOLIN AŞIP ANQARU UMATIN ARIŞ-

ARIG ÇIN NOM TÖZİN AYIĞLAP İRTİMİZ (Arat 1965,s.142!).

Hükümrān ("ruling") cümlelerin sabiteleri ile attributiv olarak kelām (tahakkuk) etmiş;sonra,onu bozan püskürtmeler ("repulsion"lar) la erken (kurucu!) varlıklar meydana getirmiş ve,bu şekilde,hürriyet (açılma,gelişme) yolunu aşmış olan gaye ("goal") konsepti departın hakiki NOM preservasionunu stimulativ olarak irilendirdi.

ABI-PIRAY,açılma,çözülme,mejdana çılkma;hürriyet.Fiziki manası,herhalde,şiddetli aktivite ["violent activity"]: ABAMU-nun QUT KÜŞÜŞLÜĞ KÜÇ (yani,ABAMU merkezinde istihsal olunan sıcaklık ve radiation) tarafından durdurulması.

İTEY fenomenlerinin—galaksilerin çekirdek muntakasında husule gelen ve termal kaynaklı olmıyan radio,infrakızıl,ve optik radiation istihsalı şekillerinde tezahür eden—ABI-PIRAY ile ilişkili olacağı tahmın edilmektedir (Britannica,mac. 1980,c.15,s.329-330!).

AYI ÖKÜŞ AD-BEİĞÜLER [hükümrān cümlelerin sabiteleri] maddenin esasında saklı olan değışmez hususiyet (yani,ALTI PARAMIT) olmalı.Bu sabiteler,onların esas muhtevasını teşkil eden ANQARU UMATIN [gaye konsepti] baki kalmak üzere,bozulmuş (değişmiş) ve ĖRTİRÜ KİŞİLER [erken varlıklar] (yani,EĞ İLKİ KİM QAYU TINLIĞLAR] meydana gelmiştir (s.170!).Bu şekilde ulaşılan ABI-PIRAY YOLI BİR TEK KÖNİ YOL [bir tek konvensional yol] (s.58!) şeklinde açıklanmaktadır.Bu yol ise UĞANLAR QANI'nın yolu olmalı:

BYY.USUN SANSARLIĞ OOTLUG ĖV İÇİNDE UTRU-TĖTRÜ BAR-KĖL QILDAÇI,UĞUSUZ-SERGÜSÜZ,UÇSUZ-KÖDRÜNCÜSÜZ,ULINÇIĞ ĖMGEKKE SOQİŞ-MİSLARIĞ,USADI TUQARU ÖYÜ ÖDİKLEYÜ,UNITIMADAÇI UMÜĞİ-İNAGI ULUG TUYUNMIŞ SIMARTI ŞIRI ATLIĞ UĞANLAR QANIŖA YÜKÜNÜRMEN.

USUN SANSAR'ı mümkün kılan enerji şekli muvacehesinde UTRU-TĖTRÜ BAR-KĖL (s.164!) kılacak olan—zamana uyacak şekilde serilmemek,makul şekilde temayüz etmemek üzere;daimi eziyete sokulmuş olanlar için (korpuskular bir halde tahayyül edilerek eralandırılmaları mümkün olan,fakat halen unutmuş bu-

lunduğumuz) bir referens sistemi teşkil eden—birinci dereceden TUVUNMIŞ (s.71!) halini hatırlama prensibi [SIMARTI ŞIRI] isimli UĞANLAR QANI'na obligeyim (Arat 1965,s.96!).

USUN SANSAR, parçacık konjugasyonu ["Teilchenkonjugation"] demektir ki, buna "şarj konjugasyonu" ["Ladungskonjugation"] da denmektedir: bir parçacığın ifade ettiği değizlik ve formülleri, bunlar bu parçacığın anti-parçacığını ifade edecek şekilde düzeltme.

UTRU, (1) ütme temin eden halde; (2) çift sayı halinde ["gerade", "even"]; (3) pozitif.

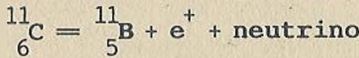
TETRÜ, (1) geveliyen, bir şey elde edemiyen; (2) tek sayı halinde ["ungerade", "odd"]; (3) negatif.

USADI, korpuskular (vucut) halinde ilerliyen.

USADI TURQARU ÖYÜ, korpuskular halde tahayyül etme.

UMUĞ-İNAĞ, referens sistemi ["frame of reference"].

UĞANLAR QANI, zamanlar (zaman la meydana çıkanlar) grubu. Bundan kastedilen mana, halen madde içinde bulunmadıkları halde, günün birinde ULUĞ TUVUNMIŞ BOL'an [birinci dereceden elementar parçacık haline gelen] (s.44!) YİNAQ'lardır. Meselâ, bugün madde içinde antimaddeye tesadüf edilmemektedir. Ancak, antimaddenin (aşağıdaki misalimizdeki pozitron, e^+ , gibi) zamanlar içinde maddeden dışarı çıkabildiğini görmekteyiz:

Yani, madde unutmuş olduğu pozitronu günün birinde tekrar hatırlıyabilmektedir. İşte, bu gibi parçacıklardan meydana gelen gruba "zamanlar grubu" denmektedir.

SIMARTI, yeniden hatırlama [Sanskritçe, "recollection"].

Metnimizde USUN SANSAR'dan kastedilen mana UTRU ve TETRÜ (yani, bozon ve fermionlar) halinde bulunan madde içinde antiparçacıklar bulunmayacağı anlamında bir BAR-KEL'dir (yenilenmedir). "Zamana uyacak şekilde serilmemek" ise, maddenin "zamanın geçmesi" halinde aynı evsafı göstermemesi (yani, zaman la maddeden antiparçacıklar doğacağı) keyfiyetini dile getiriyor. "Daimi eziyet" i-

se,antimaddenin madde içine hapsedilmiş olması manasını taşımakta olmalı.Aşağıdaki metnimiz bu "hapis"den önceki madde çeşitleri hakkında şöyle diyor (4'lü taksim için s.156'ya bakınız!):

TKN.TÖRT ULUG TUŞ BÜDÜSİNE OĞRAYU TILDAĞI TÖRÜMENİN OSGUSI-
NA SOQA AL-ALTAĞI TÖZ TUP TAYŞİN KİRTÜ NOMUG TÖPÜTE İLTİNÜ
TÖRÜSİNÇE TİLTE SÖZLEP KÖNÜLTE TUTZUNLAR (Arat 1965,s.146!).

Birinci dereceden 4 çekirdek ibrazı ile tecelli eden ifade-
deki türemenin mekânına dahil olan münderecatı temin eden tem-
mel TAYŞİN (s.127!) tahakkuku NOM'ları (yani,elementler),baş-
langıç halinin teşkil ettiği "originasion kanunu" presibine
göre tahakkuk etmişlerdir.

Metnimiz maddenin esasını olkundurur TÖRT ULUG TUŞ'u sözkonusu
etmek le kalmıyor,bu 4 çekirdekten önce bir TÖPÜTE İLTİNÜ [tepe-
de originasion hali] bulunduğunu da dile getiriyor ki,bu origin-
in ALTI PARAMIT olması gerekiyor (s.29,48,70,77,170).Bunlar dı-
şında aşağıdaki metnimiz 3 kitlesiz parçacığı da dile getiriyor:

OB. ÖZ BAQŞIMIZ ÖĞİN TUVMİŞ ÖSELİKSİZ ERNİN:ÖNRE,AMTI,KİN ÜÇ
ÖDKİ TÖZKERİNÇSİZLERİNİN,ÖNİN-ÖNİN PARAMITILİĞ YOLLARÇA YORI-
YU,ÖGREĞİNGÜ ERVİŞLERİĞ ÖDKÜNÜP ALALIM (Arat 1965,s.136!).

Kendi profesörümüz tarafından felsefi olarak ileri sürülen
kitlesiz parçacıkların;yani,geçmiş,şimdi ve gelecekte üç kon-
dision halinde bulunan mukavemetsiz şeylerin,onları başlıca
PARAMIT patikalarında tefsir ederek,öğretici sonuçlarını
("consequence"lerini) idrak edelim.

ÖSELİK,"büyüme kabiliyeti" (expanzion kabiliyeti) manasın-
da "kitle" demektir.Modern fizikte kitlenin bu kabiliyeti

$$m = m_0 / (1 - v^2/c^2)^{1/2}$$

değişliği ile ifade edilmektedir (s.77!).Burda m kitle, m_0
YALANUQ,v tezgirlik (hız!),c ışık tezgirliğidir.

Metnimize göre kitle TÖZKERİNÇ [mukavemet] veren şeydir. Burda
sözkonusu 3 kitlesiz varlık photon,elekt.ve muon neytrinolarıdır.

TANMIŞ ÜZÜTLER,ŞAMAT WİPAŞYAN
Fermion ve Bozonlar

Bütün elementar parçacıklar iki grup teşkil ederler, fermionlar ve bosonlar. Fermionlar TETRÜ (s.173, "odd") parçacıklardır (yani, onlar tek sayıda elementar parçacıklardan teşekkül etmişlerdir). Bu kavrandan (yani, TETRÜ sözünden) anlaşılması gereken mana TETRÜ sistemin antisimetrik olması; yani, bir sistemde (elemette, atonda, v.s.) bulunan parçacıklardan ikisinin yerinin değiştirilmesi halinde sistemin işaretinin (tutumunun) değişmesidir. Elektron, proton, neutrino, muon, hyperon parçacıkları ve tek nükleon sayılı çekirdekler bu sınıftan triplett sistemlerdir. Buna karşılık, UTRU (s.173, "even") haldeki (yani, çift sayılı elementar parçacıklardan müteşekkil) simetrik (yani, iki parçacığının yerleri karşılıklı olarak değiştirildiği takdirde işaretlerini değiştirmiyen) sistemlere "boson'lar" denmektedir ki, bunlar da photon, mesonlar, graviton ve çift nükleon sayılı sistemlerdir.

Tabiatta antisimetrik durum funksionları simetrik funksionlara nispetle tercihli haldedirler. Yani, bir funksion netice itibarile bir şey meydana getiriyor, bir şeyin identifikasionunu mümkün kılıyor sa, bu hal ancak antisimetrik bir funksionla mümkündür ve, bu itibar la, Türkler "fermion" yerine TANMIŞ ÜZÜT [bir identifikasionu mümkün kılan mamul] demekteler (Arat 1965, s.281):

Q.İRİNÇÜ QILMIŞ QILINÇI İŞTİĞ BOLUR, TETRÜ SAÇLIĞ QURIOA YEK
KELİPENİN, TANMIŞ ÜZÜTLERİĞ TUTUPANIN.

İri hale gelmiş olma funksional olur, TETRÜ saçlı kurt misa-

linde olduğu gibi, YEK gelmesi halinde, TANMIŞ ÜZÜT'ler tahakkuk etmek suretile .

YEK, (1) güvence, bağlama, (at) koşma, ilâve; (2) nukleon. Karşılaştır: cêkesiniw [Qırğızca, kendine güvenmek, kendini müstesna san.]; cêkeçil [Qırğızca, kapalı, izole]; ciksiniw [Tartarca, doyum, bıkınlık]; TUNERİĞ YEKLER [karanlıklaşmış nukleonlar; yani, yıldızlar arasındaki gaz ve tozlar]; yani, TUMANLIĞ YEKLER [duman (bulut!) halinde bulunan nukleonlar]; BİŞ YEK TALAŞIR, ÜÇ ÜZÜT ÖKLEŞİR [TOBU. Beş YEK dalaşır, fakat bunlardan ancak üç ÜZÜT legalleşir].

ÜZÜT, üzüp (kat'i olarak) elde olunan şey, kat'iyet, sarsılmazlık; mamul.

TANMIŞ ÜZÜT, bir identifikasyonu mümkün kılan kat'iyet, mamul; "fermion" demektir.

Burda "iri hale gelme" den kastedilen mana YEK [nukleon] ilâvesi ile daha ağır element teşekkülüdür. SAÇ ise "dağılım", QURT "elementar parçacık" anlamında olmalı. Bu manaları tebarüz ettirmek üzere ${}^3\text{He}$ 'yi gözönünde bulundurursak, bu helium izotopunun iki protonu ve bir neutronu (yani, 3 YEK'i) vardır ve, bu itibarla, o bir TANMIŞ ÜZÜT teşkil eder. Diğer taraftan, bu elementte (2 elektron, 2 proton ve 1 neutron olmak üzere) 5 (yani, TETRÜ halde dağılmış) QURT bulunmaktadır. Bu elementin İŞTİĞ (funktional) olması ise, ondan 4 YEK'li heliumun da teşekkül edebilmesidir. Buna göre, meseller halinde yazılmış olan metnimizin 3 ve 4 nukleonlu helium atomunu sözkonusu etmekte olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, İŞTİĞ sözü ile kastedilen esas mana konverzionudur (s.74, AWA!):

D.ALTIŇ KÖNÜL BİLİĞ ÖK, ARYA AWA-LUQDA' İŞWARI ADANUR, ADIRA TUYUĞLI BİLİĞİ ANI TAYŞIÇI TİP KÜLEYÜR (Arat 1965, s.1981).

Altıncı KÖNÜL (temayül) icraatı (bilgisi) ki—AWA-LUQDA'İŞWARI düzeni (s.124) şeklinde adanır (yani, S-matrix teşkil eder)—tefrik tatbikatlı icraatın matrix'i şeklinde hatırlanır.

ADRA TUYUĞLI BİLİĞ, tefrik tatbikatlı bilim (icraat). Kar-

şılaştır: tuyğunduq [Qırğızca, sükûnetli; güçlü, cesaretli, maharetli; tuylamaq [Erzurum, alıp götürmek] .

ADRA, tefrik, bir şeyden bir şeyi ayırma ["distinction"]; bir şeyden ayrılan şey. Bundan anlaşılması gereken mana sıcak yıldızlardan dışarı atılmakta olan TAYŞİN (s.127!) ve soğuk yıldız ve planetlerden (yani, maddeden) atılan AQAŞ'dır (s.129!). Nitekim, aşağıdaki metin de bunu ifade ediyor:

ADRA ATLIĞ BİLİĞ TENRİ YİRİNİEN YANA AĞAM BİTİĞ [Sanskritçesi "āgama sutra"], NIRWAN BİTİĞ BİLGÜNER.

"Tefrik" adlı icraatın kreasion yerinden tekrar syklus yazgısı (yani, TAYŞİN) ve NIRWAN yazgısı (yani, AQAŞ) belirir.

Bu metnimizde (s.175!) elementlerin bir halden diğer bir hale geçmek suretile (yani, S-matrix teorisine göre) bakı kaldıkları ve bu yol la yıldız ve planetlerin teşekkülü mümkün kılındığı kadar, maksimal entropi teşekkülünün de aynı bir esasa, ADRA teşekkülüne, dayandığı ve bu iki icraatın (TAYŞİN ve NIRWAN temayülllerinin) güneş sistemimizin teşekkülünün 6'inci temayülü olduğu söyleniyor

MB.KÜSEYÜRLER ERTİ BİRKERÜ KÜNİTEK TI SİZNİ KÖRGÜ ÜÇÜN.

Küştüyorlar idi beraberce, prangaya vurma integrasionu görme için (Arat 1965, s.48!).

cümlesi ise ADRA'yı prangaya vurmaya benzetmekte ve bunu temin eden şeyin KÜŞÜŞ ["gagē"] (s.128!) olduğunu söylemektedir ki, yukarıdaki metnimiz bunu TAYŞİÇİ [matrix] şeklinde dile getiriyor.

Diğer taraftan, ATSAŇ AWA-LUQDA'İŞWARI'ya NI-IRWAN [zaman reverzionu] gidirileceğini ve ondan sonra gelecek olan GANDA-XAST'tan (yani, madde teşekkülünden) başlayarak, âlemlerin yeniden var edileceğini söylüyor (s.123!) ve, buna göre, ARYA hem KÜŞÜŞ (yani, TAYŞİN), hem de NI-IRWAN teşkil etme yöntemidir.

Mezonlara tekabül eden "bozonlar" şöyle tarif ediliyor:

BYY.ŞAMAT WİPAŞYAN, İKİDİN SİNAR, ŞADU YANI TEG UTRU TUŞLAR.

ŞAMAT WİPAŞYAN, ikiden simetrik, mardiven yanları (küpeşteler)

gibi bir UTRU (s.173,"even") değerdir (Arat 1965,s.84!).

ŞAMAT WİPAŞYAN, "boson" yerine kullanılan bu söz "instabil parçacık" manasındadır.ŞAM "stabil",Qırğızca şamdağay "becerikli" ve ŞAM-AT "stabilitesi bulunmuyan";yani,"instabil" demektir.Bu deyimın Sanskritçe de kullanılan karşılığı olan samatha "cevakâr olmama" (yani,gayret göstermene),"vurdum-duymazlık" gibi manalara gelmektedir ki,bu da "madde halinde kalabilmek için yeterince gayret göstermene" manasına geliyor.Nitekim,Arapça şemâte (yani,şamata) ve Tatarca şanağay [palyaço] sözlerinde de instabilite hali sözkonusudur.Samatha'nın dhyāna'nın 7 adından biri şeklindeki manası ise,o-nun SI-UZAQ manasında olması gerektiğini gösteriyor(s.158!). Nitekim,samatha'nın manalarından biri olan "sükûnet"in Tervatta kullanılan "istirahat günü" kavramına tekabül ettiğini görmekteyiz (s.159!).

WİPAŞYAN karşılığında kullanılan Sanskritçe vipasyanā "içine bakma,tetkik,fikir edinme" manalarına gelmektedir ki,bu da (meselâ, $p+p = d+\pi^+$ değizliğine göre) bir şeyin içinde neler bulunduğunu anlama (yani,"parçacık") manasında olmalı.

Metnimizin ŞAMAT WİPAŞYAN dediği mezonlar instabil (ŞAMAT) parçacıklardır.Bunlar,daha hafif mezonlar ve muonlar (ağır elektronlar) aracılığı ile,elektronlar,neutrino lar ve photonlara ayrışır lar. Kitle büyüklükleri sırasına göre ise,bunlar leptonlar (hafif parçacıklar) ile baryonlar (ağır parçacıklar) arasında yer alırlar,ancak bunlar UTRU parçacıklar;yani,bozonlardır.Mezonların en önemli hassaları ise spinlerinin sıfır olmasıdır.

ŞAMAT WİPAŞYAN sınıfına giren photon'lar elektromagnetik radiasyon kuantlarıdır.Bunlar müessir bir momentum sahibidirler,fakat kitleleri ve elektrik şarjları yoktur ve ışık hızı ile giderler.Kitlesi ve elektrik şarjı olmıyan ve **neutrino** adı verilen TANMIŞ ÜZÜT'ler de ışık hızı ile giderler ve madde ile ancak zayıf bir interaksion kuvveti ile reaksiyon yaparlar.Bu interaksionun "zayıf" olmasına rağmen,maddenin 4 ana çekirdeğini s.156'daki gibi kabul edebileceğimiz de açıktır.

Einstein bir parçacığın ÖSELİK'inin [kütlesinin] bu parçacığın hızı ışık hızına yaklaştıkça ÖSE'ceğini (büyüyeceğini) göstermiş ve Türkler de, her halde, bu hassaya dayanarak kitleye ÖSELİK demiş bulunuyorlar. Fakat klasik mekanikte kullanılan (yani, normal şartlarda bulunan) 'hızlar ortamında hızın kitleye tesiri ihmal oluna- bileceğinden, hıza göre değişmediğini kabul edeceğimiz bir m kit- leli bir parçacık alalım. Bu parçacığın sabit bir Q QUA'sı [kuvve- ti] tarafından omkırılması [bulunduğu yerden koparılıp alınması, bulunduğu halden diğer bir hale dönüştürülmesi] için geçen zaman fasılası dt ile bu kuvvetin çarpımı olan Qdt 'ye İT denilir.

Parçacığımızın sözkonusu ettiğimiz İT'inin [impuls'unun] tatbik edilmesinden önce de bir "omkırılan hali" (yani, momentumu) bulun- duğunu kabul eder sek, parçacığımızın omkırıldığı zaman fasılasın- da OM'unda [momentumunda] bir DOM değişikliği husule gelmiş olur ve, buna göre de, (parçacığımızın dışarıdan bir enerji alış-veri - şinde bulunmadığını kabul etmemiz halinde) $DOM = Qdt$ eder (New- tonun ikinci kanunu!).

Bir parçacığa hiçbir kuvvetin tesir etmeme halinde bu parça - cık sabit bir hız la hareket edeceğinden, $OM = mv$ (s.148 ve 165) şeklinde değerlendirilmektedir (OM 'u hem momentum, hem de açı mo- mentumu manasında kullanıyoruz!). Tabiatta böyle OM 'ları teşkil eden omkırın kuvvetler ancak yıldızlarda meydana gelebilirler ki, bu şekilde omkırılmış parçacıklara "QAÇIG" denmektedir. Bunlar gibi AĞ'an (serbest kalan) parçacıkların hızları değişmediğinden

■ ÜÇ ERDİNİ QUT'un üç defa transforme olması MEN'inde (WARUQI'n-da) bugünkü dünyamızın teşekkül etmiş olduğunu gösteren bir AWA UQIDA İŞVARI UQUTULUNUZ'u,Tibet (Li Gotami'ye göre).

Maddenin yapısını temin eden kuvvetlere NOM denmektedir.Bunlar ise elektromagnetik,kuvvetli ve zayıf interaksionlardan ibarettir. Bu itibar la,maddenin yapısını teşkil eden geometriye Türkler ÜÇ NOM TİLGENİ demektedirler.Diğer taraftan,bu ÜÇ ÖDKİ AIQU NOM'-un [üç relasyon halinde bulunan univerzal kanunun] SI [konkret] halini proton,elektron ve neutron olarak belirliyebiliriz, çünkü maddenin yapısında bu üç parçacıktan başkaca bir TINLIĞ [eleman - tar parçacık] yoktur.Fakat bu TINLIĞ'lardan neutron da 3 YINAO' - dan olmaktadır: proton,elektron ve antineutrino (yani,antimadde!).Antimaddeye ise madde içinde "ayrı parçacık halinde" uçramamış (tesadüf edilmiş) bulunuluyor.Yani,madde dünyasındaki her "sağlam" parçacık bir TANMIŞ ÜZÜT (s.176!) halindedir.

Resmimizin "üçlü başlar" halinde tasfir ettiği ÜÇ ERDİNİ UMUG-un [referns teşkil eden 3 durumun;s.71!] metinlerimize göre karışıklıkları,her halde,şunlar olmalı:

1'inci 2 baş : BUDA AWA-TAN SAQA (s.45-46,119,170);yani,İKİLİ-TĖĞİNÇSİZLER [dipoller] dünyası.

2'inci 3 baş : ALTILI İKİLİ-TĖĞİNÇSİZLER (diğer bir deyim le, ALTI PARAMIT);yani,ÜÇ ERDİNİ QUT [3 değişmiyen durum;yani,3 quark] dünyası (s.29,35,48,51,70,71,77,170!).

3'üncü 3 baş: ÜÇ NOM TİLGENİ [3 NOM geometrisi] dünyası (s.50).

4'üncü 3 baş: ÜÇ KÜZ-ĖT ÖDÜN [3 adet redüksiona uğrama şartı;s.183!);yani, şimdiki zamanımız.

Diğer taraftan,AIQU'muzda bulunan maddeye tekabül eden enerjinin ışın enerjisine nispeti 1000:1'dir (s.152!).İşte,UQUTULUNUZ-umuzun arkasına çizilmiş olan "bin kol" güneş sistemimizin BİR - MİN YAPIRGAQLIĞ LIN-XUA olduğunu söylemek için çizilmiş bulunuyor.Bu bin kolun,BİŞ ACUN kavramını söylemek üzere, 5 kat halinde çizilmiş olduğunu da görmekteyiz.

(yani, tacilleri olmadığından), onların kuvvetleri de yoktur ve, bu sebepten, onları "ölü parçacıklar" şeklinde tanımlıyabiliriz.

Ancak, tabiatın bu şekildeki ADA'lara (radiasyonlara) can verecek [yani, onlardan ADINLARININ ASIGI (değişmeler mekanizması) teşkil edecek] yöntemleri de vardır:

BU ON ÇAQSAPITIĞ SIDIMIZ ERSER [bu on sentripetal kuvvet halini gerçekleştirdi işek (s.8!)] .

ÇAQSAPIT, çağrışım yapan; yani, sentripetal [orta noktaya doğru umtulan] kuvvet. Türkmençe çağılıq [davet]; Tıbaca çağıpıl [sahipsiz, metruk]; yani, çağıpı "sahip"; Sanskritçesi śik-sapada [emir, öğüt]; Tatarca çağımaq [çağırmak] .

S.59'da QAÇIĞLAR'dan değişmeler mekanizması teşkil eden şeyin AMITA-AYUSI BURQAN, veya AMITA-AYUSI SUDUR (s.59!) olduğu söyleniyor. Bunun manası radiasyonların bir bölgede toplanması; yani, BÜK-TAĞ'lar [bükülerek takılmalar] teşkil ederek ASIG [gravitasyon alan] husule getirmeleridir. Bu takdirde, OM'un hızının istikametinin devamlı olarak değişmesi söz konusudur. Bu ise parçacığın bükülme yolunun merkezine doğru bir tacili olması (yani, parçacığın gravitasyon etkisinde kalması) demektir (Arat 1965, s.54!).

MB. ADALIĞ ORUNLARTIN OZĞULUĞ ARIĞ NOMLARTA QATIĞLANU, ANUŞAGAN ORDUTA TOĞGU UÇUN, AĞIZ ARIĞIN ERMEK ÇAQSAPITIĞ KÜZETTİ.

Radio kaynaklı yerlerden geçmek suretile ötelenme kanunlarına göre kati hale gelme ve belirgin ("concrete") hal alacak olan galaksilerde doğmak için, AĞIZ ARIĞIN ERMEK [akarak ötelenen elementar parçacıklar sistemi teşkil etmek] suretile sentripetal halde redüksiona uğrattı.

ADALIĞ ORUNLAR, radio yerleri ["radio places"] ki, radio kaynaklı yerler ["radio sources"] demektir: radio dalgaları uzunluğunda elektromagnetik emission yapan galaktik kaynaklar

Birinci metnimizde elementlere "sentripetal kuvvet halleri" deniyordu. İkinci (alttaki) metnimize göre bunun manası "sentripetal kuvvet ile akarak ötelenme neticesinde teşekkül eden şeyler" şek-

lindedir ve "element" kavramı burda "ötelenme kanunu" diye tercüme ettiğimiz ARİĞ NOM deyimini ile tarif ediliyor. Buna göre, ON-OM [dinamik momentum]'dan türemiş olan NOM (s.17!) sözünün:

$$dOM / dt = Q \text{ [kuvvet]}$$

anlamında "sentripetal kuvvet" olması gerekir. Ancak, aşağıdaki metin "sentripetal" kavramı yerine İLİĞLERİNTE TÂN TEG [orijinlerinde bağlanmış gibi] deyimini (yani, sentrifugal durumu) dile getirerek şöyle diyor (Bang-Gabain 1931, s.330!):

BTYÖ 31. TÖRTÜŇÇ, AYAĞLIĞ BOLMAQ DİYAN SAQINÇ ÖDİN AYU BİRELİM. ÜÇ KÜZ-ET ÖDÜN KİDİN YİNAQ YÜZLENİP, BAYAQI TEG ET'ÜZ TEGŞÜ-RÜP, BURQAN ET'ÜZİN BÊLGÜRTÜP, OL BURQAN ET'ÜZİNTE MİN-MİN TŮMEN-TŮMEN (s.156!) YOL-YARUQ ÖNTÜRÜP, OL YARUQ İÇİNTE BÖĞTE BÊLGÜRİMİŞ XUAŞIN BURQANLAR BÊLGÜRTÜP, İLİĞLERİNTE TÂN TEG, TENRİDEM XUA-ÇEÇEK TUTA QAMAĞ BURQANLAR BİR ÜNİN T.ŖNI SÖZLEMİŞİN SAQINIP, OL XUA-ÇEÇEK TUTA ONTUN SİNAŖQI BURQANIĞ TAPINMİŞİN SAQINIP; SAQMIŞ KÊRGEK ONTUN SİNAŖQI BURQANLAR ULUŞINTA, BÜĞÜLER QUWRĖGINTA YAĞMUR YAĞMIŞ TEG, XUA-ÇEÇEK YAĞMIŞIN SA-
Dördüncü olarak, DİYAN'ın [laser'in] ayaklı [QINMIŞ KÊRGEK. olma ["standing"] relasionunu ifade edelim.

Üç adet redüksiona uğrama şartındaki güzergâh (tasarı) iktidarında topolojilenerek, sözkonusu edildiği şekilde (s.156) ET'ÜZ değiştirerek, BURQAN ET'ÜZ'ünü belirterek ve o BURQAN ET'ÜZ'ünde 10^{14} YOL YARUQ (s.157!) geliştirerek, ve o YARUQ içinde paket ("lump") halinde müneyyiz XUAŞIN [kuvvet etkisi yapan] BURQANLAR belirterek—ve bu şekilde, adeta orijinlerinde bağlanmış (veya, sıfıra nispet edilmiş) halde imiş gibi, kreatif XUA-ÇEÇEK hakimi olan bütün BURQANLAR (yani, BURQANLAR kinetiğinden doğan XUALAR ÇEÇEK'i) BİR ÜNİ'ne (s.105!) göre büzülme tahakkuk ettirdiklerinden—o XUA ÇEÇEK hakimi kozmostan simetrik BURQAN'ı meydana getirerek saçmış (plantasion yapmış) bulunulan kozmostan simetrik BURQANLAR populasionunda —BÜĞÜLER (büklümler, "folds") fenomeni halinde YAĞMUR YAĞMIŞ gibi—XUA-ÇEÇEK yağmış olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

ÖD, (1) era [çağ, çağ hesabı]. Karşılaştır: Qırğızca ödö (ve-

ya öydö) [bir yerden başlayarak diğer bir yere kadar; yukarıdaki]; ayağından öydö [başından sonuna kadar], öydö cağ [yukarı taraf]; Çuvaşça oy (yani, öy!) [tarla, alan]. (2) zaman. Karşılaştır: Tıbaca öy (yani, ÖD!) [an, zaman; mevsim]; Balıkesirde öd [zaman]; Macarca idö [zaman]. (3) kondision.

ÖDÜN, relation, taallukat, minasebet, şartlar. Karşılaştır: Yakutça odun (yani, ödün) [üzerimizdeki, ÜZE, yıce], odun xallaan [ÜZE KÖK!]; Ürgüp ve Nevşehirde ödde [düveni boyunduruğa bağliyan ağaç]; Şiran ve Gümüşhanede ödürtmek [kapanan bir konuyu yeniden açmak ve sürdürmek].

ÇEÇEK, (1) çiçek; (2) Tatarca çeçrewik [sıçratılmış şey, zifos]; yani, homeomorphie (yani, ÇEÇÜ-EVİNİ). Topolojik transformasiona; yani, iki XUA (topolojik uzay) arasındaki topolojik mahiyetleri tarif edilmiş halde bulunan uyuna, "homeomorphism" denmektedir. Bunu, (mütakabil takımlar yığılmalarının mütakabil noktaları olacak şekilde) iki XUA'nın iki noktası arasındaki bire-bir tekabül (veya, bir XUA'nın bir noktasının diğerine sıçranması) şeklinde de tarif edebiliriz. Eğer XUA ÇEÇEK (homeomorphik XUA) sayısı çok ise, elde olunan şey bir "çiçek" olacaktır ki, Çince'de bu kavram cin-xua (chin-hua, altın çiçek) ile, Sanskritçe'de—Amitabha'yı (AMITA-ABA'yı!) temsil eden—padma [kızıl lotos çiçeği] ile temsil edilmektedir. Buradaki kızıl ALTUN (yani, altın) rengidir ve, ALTUN'un diğer bir manası olan, "differentiable" kavramının ifadesi için kullanılmaktadır. Lotos ise SUW (su ve, aynı zamanda, elektromagnetik radiasion) içinde yetişen (kökü toprağa saplanmamış halde, çamur içinde bulunan) bir bitkidir ve, bunun için, YİRTİNÇÜ'leri ve ÇEÇEK kavramını en iyi ifade edebilecek bir semboldür.

YAĞMUR, jet: bir delikten (meselâ, yağ çıkaran ten delikleri gibi) veya daralan bir kanaldan çıkan bir sıkışabilen sıvınlığın ("fluid" in) kuvvetli, iyicene sınırlandırılmış akıntısı. Buna karşılık YANGIR [gökten yağın yağmur].

BİR ÜNİ, vakuum çağrışımı, vakuum haline gelme tenayülü. Ancak, galaksilerde yıldız ve yıldızlarda planet teşekkülleri de BİR ÜNİ şeklinde değerlendirilmektedir, çünkü bu halde söz-

konusu yıldızı (veya planeti) teşkil edecek olan bulutun zer-
relerine galaksi merkezinden tesir eden çekim kuvvetleri, bu-
lutun bir yıldız teşkil etmesi ile beraber "bir tek" güç ha-
line gelecektir; yani, "yerkünler BİR'e sığdırılmış" olacaktır (s.
571). Bu "tek şey" ise Doppler Tesiri yolu ile kızıla kayma
sebehi teşkil edecek; yani, vakuuma ulaşma yolunda etken ola-
BÜGÜLER QUWRAĞI, katlanlar (büklünler, "folds") [çaktır.
fenomeni ki, "n-dimenzionlu QATUN (manifold)" demektir.

DİYAN relasionu ile ayaklı olma "DİYAN radiasionunun madde teş-
kil etmesi" demektir. Metnimiz bu hadiseyi; yani, bir yıldızın nasıl
teşekkül edebildiğini anlatıyor. Böyle bir teşekkül, şimdiki yeri-
miz için cari olan ÜÇ KÜZ-ET ÖDÜN (s.181!) ile başlamakta ve XUA-
ÇEÇEK [homeomorphic olarak çok çeşitli elementler] yağışı (ya-
ni, yıldızlararası gaz ve tozların büzülmesi) ile nihayet bulmak -
tadır. Aşağıdaki metnimiz XUA-ÇEÇEK'i devri (yani, gaz halinde) ve
hakiki (yani, toz halinde) olmak üzere ikiye ayırıyor:

**BŞ.YILAYULI-ÇINLAYULI İKİ TÜRLÜĞ YİRTİNÇÜKE UMÜĞ BOLUR UZ O-
ĞURLÜĞ. YİNDEM-ARIĞ BODI-ÇİT TİP ULÜĞ QO-Ü'LÜĞ, YİĞ-ÜSDÜNKİ
OL KÖNÜLÜĞ İLDİNÜRMEN** (Arat 1965, s.1501).

Tamamlanmalı (devri) ve hakiki (saf) olmak üzere iki türlü-
dür bir YİRTİNÇÜ'ye referens olacak olan transformasional O-
ĞUR (s.167, "substance"). "Dissociation"un şarj-aşırılığı ha-
linde olduğu gibi, birinci dereceden katalistiktir vektorial-
net halde bir tertip gösteren bu KÖNÜL'ün orijinasyonu.

YİNDEM ARIĞ, "dissociation" [ionlara ayrışma].

BODI-ÇİT, şarj aşırılığı ("excess"i) (yani, ionizasyon şar-
jı). Sanskritçesi bodhicitta [aydınlama düşüncesi].

Atom ve moleküller normal hallerde ÇİT [aşırılık, fazlalık]
halinde (yani, istenilmeyen derecede) BOD taşımazlar, diğer bir
deyimle, bitaraftırlar. Fakat bir çok hallerde madde pozitif
veya negatif BOD şeklinde bir ÇİT ["excess"] gösterebilmek-
tedir ki, atom ve moleküllerin bu hale çevrilmesine KÜDEN [i-
onizasyon] denmektedir. Bu ise, bir moleküldeki atomların

bir solusiyonda ($\text{NaCl} = \text{Na}^+ + \text{Cl}^-$), veya bir gazdaki atomların bir elektrik alanında ($\text{H}_2 = 2\text{H}^+$) YİNDEM ARIĞ'ının bir WARUQ'udur [neticesidir].

KÜDEN'ler [ionlar] son derece aktiftirler ve, bir elektrik alanında bulunmaları halinde, TAMGA'sı kendilerinininkinin tersi olan BOD'lara doğru hareket ederler, çünkü KÜDEN esas itibarıyla elektron kaybeden (yani, pozitif yüklü) veya kazanan (yani, negatif yüklü) bir atomdur (veya, elemettir).

ÜÇ NOM TİLGENİ'nin çok güzel bir ifadesi de şöyle:

QKQ.ALQU ÜÇ ÖDKİ UTMİŞLARNIN YORIĞLARI ARIŞ-ARIĞ QUT QOLUN-
ÇUĞ TOLUN BÜTKERİP, AYAGÜLÜĞ TOLPI-TÜZÜN YOLI ÖZE, ADRUQ ULUĞ
TUYUNMAQİĞ TUYUNAYIN (Arat 1965, s.164!).

Univerzal olarak üç kondisiyondaki vektor-potensiyallerin gidişatı departın invariants manipulasyonlarını tam olarak temsil ederek, periodik TOLPI-TÜZÜN yolu ile, müneyyiz seigniorial interaksyonları temin etmiş bulunuyor.

Elementlerin periodik cetveline (s.8!) "periodik Minkowski univerzumunu" diyen bu metnimiz, bu cetveldeki bütün elementlerin ALQU ÜÇ ÖDKİ UTMİŞLAR ile teşekkül edebildiklerini söylüyor. Bu elementlerin teşekkülünün BAŞCI'sı, elbette, proton temelli çekirdektir:

BYY.BAR-KİL QILMAQLİĞ BÜĞÜLEMEKİ BARÇAQA ASIĞİLİĞ AD MAĞAL
BOLMİŞ, BAWAĞIR TÜPLÜĞ LOKATADUNUN BAŞCI İDİSİNE YÜKÜNÜRMEN.

BAR-KİL (s.164!) kılmak suretile mertebelenmesi herkese interdependens adimli muntaka ("sphere") olmuş, BAWAĞIR temelli LOKATADU'nun başci olmasına minnettarım (Arat 1965, s.96!).

BAWAĞIR, "ağırlık bağı (valensi)" manasında "proton", çünkü bir elementin BAW'i (valensi) bu elementin bağlanabildiği H atomu sayısından ibarettir. Sanskritçesi bhavāgra [mevcudiyetin en yüksek noktası veya limiti], yani "proton".

LOKATADU, Sanskritçe loka-dhatu [OĞUŞ lokasyonu; yani, atom çekirdeği]. Başci olan LOKATADU ise "hidrojen atomu"dur.

YĖK-İÇKEKLER, SUW-TOLU & ĖV-BARQ

Neutronlar,

Elektromagnetik Radiasion Dolması,

ve Van Allen Kuşakları.

ÜÇ NOM TİLGENİ'nin elektron ve protondan sonra gelen üçüncü parçacığı olan YĖK-İÇKEK'ler bu iki parçacık gibi stabildeğillerdir (yarı-ömürleri ancak 12 dakika!) ve, aslında, "element teşekkülünün mutavassıt parçacığı" mahiyeti gösterirler. Nitekim, onların tarafsız parçacıklar olmaları da elektronlar la ilişki kummalarını önler; yani, element teşekkülünde onların, proton gibi, doğrudan doğruya bir rolleri yoktur. Buna rağmen, bu parçacıkların, element teşekkülünde olduğu kadar, planet teşekküllerinde de son derece önemli "dolaylı" rolleri vardır. Bu hususta şöyle deniliyor:

BTYÖ 27. ANTA KİN, ÇİM-BUD-WİP YİR SUW-TOLU ULUG YİL TURQURMIŞIN SAQINMIŞ KĖRGEK. BALIQTA ULUŞTA KĖZİK İĞ KİGEN QILĞUÇI ĖV-DE-BARQTA ADA QILĞUÇI YĖK-İÇKEKLERİĞ YİRDEKİ YAMTIN YİL TOĞUP KÖTÜRÜ İLTİP, KİRSİZ-TINLIĞSIZ YİRTE SÜRE-İLTÜ BARIP KĖMİŞMİŞİN-TUŞMİŞİN SAQINMIŞ KĖRGEK. ALQU ADA-TUDA BARÇA ÇÖÇER-

Ondan sonra, ÇİM-BUD-WİP yerin [geomagnetik ala- [ALQINUR. nin] SUW-TOLU'yu [elektromagnetik radiasion dolmasını] ULUG-YİL'den (solar yelden) inşa etmiş olduğu gözönünde bulundu-
rulmalıdır. Aurora populasionunda karşılaşılan (aşıkâr olan) magnetizmayı giymiş olan ĖV-BARQ'da (Van Allen Kuşaklarında) radiasion yapan (yani, güneşden gelerek yere sokulmuş olan) neutronların—yerdeki çarpmalardan konveksion doğarak götürülmek suretile—ionosferde sürüklenirken eksilerek (yere doğru!) indikleri gözönünde bulundurulmalıdır, çünkü universal

radioizotopların hepsi diverge olarak sönerler.

ÇİM-BUD-WİP, çintim-çintim (tutan-tutan, azar-azar) akıntı (çimtirik, sümük) separasionu alanı; yani, magnetik flux (akıp çıkan şey) alanı ki, "yeri saran geomagnetik alan" demektir.

Metnimize göre bu teşekkül—bir insana soğuk çarpması dolaşısıyla sümüğünün akması misalinde olduğu gibi—bir YAM [çarpma, "imping"] ile ilişkilidir. Yerin sıvık halde olan çekirdeği, yer kabuğuna nispetle, daha yavaş döndüğünden, metnimizde sözkonusu edilen konveksionun (yani, ÇİM'in) bu ikisi arasındaki YAM'dan doğmuş olması muhtemeldir. Diğer taraftan, Norveçli fizikçi K. Birkeland ionosferdeki elektrik yüklü parçacıkların polar üst atmosfere çarparak auroraların ve zamandaş magnetik cereyanların (metnimize göre konveksionların) gelişmesine sebep olduğu neticesine varmaktadır. Nitekim, metnimizde BALIQ'ları [auroraları] sözkonusu etmektedir ve bu hadisenin sebebinin de bir YAM-A-RAÇA (s.55!) olması muhtemeldir.

SUW TOLU, elektromagnetik radiasion dolması (kapanı); yani, ULUĞ YİL ile yerimize kadar gelen parçacıkların yerimiz tarafından yakalanma muntakası ["trapped region"].

Yerin geomagnetik alanı (magnetospher'i) güneşten gelen parçacıkların yerimiz atmosferine sokulmasını önler, onlar geomagnetik alan çizgilerini kesemiyerek bu çizgiler doğrultusunda gitmek suretile, yerimizden uzaklaşırlar. Ancak magnetik alandan etkilenmeyen bitaraf parçacıklar olan YEK-İÇKEKLER yerin ÇİM-BUD-WİP'ine sokularak doluşurlar ki, bu alana SUW-TOLU dermektedir. Onun EV-BARQ denen kısmında YEK-İÇKEK'ler eksilerek teşekkül ederler (TÜŞ'erler); yani, enerji defekti husule getirmek suretile, "decay" yolu ile proton ve elektron teşkil ederler.

ULUĞ YİL, güneş çelengindeki (dış kısmındaki) yüksek sıcaklıkta tacillenen, unumiyetle proton ve elektrondan ve az miktarda daha ağır element çekirdeklerinden ibaret parçacıklar akımı. Plasma (ionize gaz!) da denilen, ve güneşten dışarıya esen bu devamlı meltem kuyruklu-yıldız kuyruklarının neden yeldeki bir duman gibi güneşin ötesinde bulunduğunu izah e-

den keyfiyettir (Mirşan 1985,s.157 ve Bang-Gabain 1931,s.328).

BALIQ,tün yaq (şimal) balqışı (yani,"aurora"): güneşten gelen şarjlı parçacıkların atmosferdeki atomlara çarpması ve onları tahrik etmesi ("exciting") neticesinde,yerin magnetik kutupları yakınında istihsal olunan **ANGARAQ** ["bright"] parıltı (Mirşan 1985,s.140!).

EV-BARQ, şekillenme (morfi hali alma) temin eden mahal ("loculus"),**LOKA-ĖV** ["loculus morphy"] ki,"radiasion kuşakları" da denilen,"Van Allen Kuşakları" demektir: yerin magnetik alanı tarafından yakalanmış ve tacillendirilmiş olan yüksek enerjili proton ve elektronların—ekvatör üstünde azami kalınlıkta olmak ve kutuplar üstünde bulunmamak üzere,kabuk (veya **YAPIRGAQ**) şeklinde bir kesit ile yerin büyük bir kısmını örten (kutupları açıkta bırakan!)—yerin her iki tarafında ildişerden dört adet radiasion kuşağı.

Burdaki **EV** ["morphy"] kavramının manası yerimizin teşekkülü,görünür (**KÖĞÜZ!**) hal almasıdır.İşte,**EV-BARQ** yerimizin meydana çıkmasını temin eden yerdir,çünkü burda güneşten gelen **YEK-İÇKEK**'ler proton haline çevrilerek (eksiltilerek!) yerimize maledilmekte,yani,yerimiz 4 **EV-BARQ**'ı sayesinde güneşten akarak gelen "gıdayı" hazmedebilmektedir.

Yerin magnetik alanı içinde yer alan Van Allen Kuşakları.Yer yüzünden itibaren 800 km'de başlıyan ve 5000 km'de biten iç kuşak,esas itibariyle,yüksek enerji protonları ihtiva etmektedir.Yüksek enerji elektronları ile temayüz eden dış kuşağın zirve intenzitesi ise,yerden itibaren 16.000 km'de başlanaktadır.Bu ikisi arasında ise daha alçak intenziteler yer alıyor.

YĖK-İÇKEK, güvence (s.176!) içkiliği (astarı),bir element çekirdeğini teşkil eden protonların neutron astarı;elektrik bakımından bitaraf parçacık ki,"neutron" demektir.

Proton la beraber bir deutoron ($p+n$) teşkil edebilen neutronun bitaraf olması ve kolaylik la "proton+elektron+anti-neutrino"ya ayrışabilmesi onun tamamille bir "astar" karakterinde olduğunu göstermektedir.

Elektrik yüklerinin bulunmaması dolayısıyla,pozitif yüklü atom çekirdekleri tarafından itilmediklerinden,en yavaş neutronlar bile atom çekirdeklerine ve,magnetik alandan müteessir olmadıklarından,ULUĞ YİL'de bulunan neutronlar "magneto-sphere"e sokulabilmektedirler (s.187!).

KİRSİZ-TINLIĞSIZ YİR, gimesiz (yani,"coexistent") halde gayri-keyfi (yani,ionize) muntaka,"ionosphere" demektir.

Elektron fazlalığı ve noksanlığı (yani,bir atomun—ana kuruluşu içine girmemiş olan—elektron veya elektronlar la beraber bulunması) dolayısıyla,şarjlı halde bulunan atom veyahut moleküle KÜDEN (ion) denmektedir (s.185-186).Böyle parçacıklardan teşekkül eden ionosfer yerden itibaren 55 km'de başlamakta ve yerin 6.370 km'lik yarıçapının birkaç misline kadar devam etmektedir.

Bir magnetik alanın istikamet ve büyüklüğünün çizgiler yardımı ile gösterilmesine ÇİM-BUD ["magnetic flux"] denmektedir.ÇİM-BUD WİP ULUĞ YİL'deki şarjlı parçacıkların öldürücü tesirlerine karşı kişi-oğlunu koruyucu bir rol de oynamaktadır.Bazı hallerde ise,kozmik ışınların neutron komponenti gibi,elektrik bakımından bitaraf parçacıklar (metnimize göre YĖK-İÇKEK'ler)—magnetik alandan müteessir olmadıklarından—ÇİM-BUD-WİP içine sokulabilmekte,ancak bu sefer bu alan içinde elektron ve pozitif iyonlara ŞİM-NU yapmaktadırlar.Metnimiz bu hadiseye KEMİŞÜ-TÜŞÜ [eksilerek teşekkül] diyor ve bu parçacıkların KİRSİZ-TINLIĞSIZ YİR'e kadar ulaşacaklarını söylüyor.

Metnimiz yerimizden güneş yelinden malzeme temin ederek inşa olumasını açıklıyor.Roket tecrübeleri metnimizde söz konusu edilen BALIQ'ın (auroranın) elektronlar tarafından istihsal olduğunu

(yani,elektronların hava atomlarını ışık vermiye zorladıklarını) göstermiş bulunuyor.İĞ KİĞEN QILĞUÇI [yer magnetizmasını gimiş olan] bu elektronlar—magnetik çizgiler doğrultusunda hareket ederek—kutuplara ulaşmakta ve ordaki hava atomlarını tehyiç ederek ışık saçtırmaktadır.

Van Allen Kuşaklarında bulunan parçacıklar—elektronlar gündeğ-suğa,protonlar günbatsığa doğru olmak üzere—yavaş-yavaş SÜRE-İL-TÜ BÂR'maktadırlar (sürüklenmektedirler).Bu ise metnimizde sözkonusu YİL'in (konveksiyonun) varlığına delâlet eder ki,bu da magnetik akım anlamında olmalı,çünkü parçacıkların gidiş yönü magnetik çizgilerin gidiş yönü ile aynıdır .

Kuşaklardan iç kısımda bulunanınkinin en enerjili parçacıkları protonlardır (sayıları planetler arası mekândaki kozmik ışınlara -rın 10.000 katı!).Bu yüksek enerjili protonların,kısmen de olsa,neutron "decay"ından husule geldikleri zannolunmaktadır.Buna karşılık,dış kısımda bulunan kuşaklarda helium çekirdekleri (alpha parçacıkları;yani,neutronlar ve protonlar) görülmüş bulunuyor ki, iç kısım kuşaklarında neutronlara tesadüf edilmemektedir. İşte , metnimiz dış kısım kuşaklarına mahsus parçacıkların (yani,YEK -İÇKEK'lerin) iç kısım kuşaklarına mahsus parçacıklar haline (yani,proton ve elektronlar haline) KEMİŞMİŞ [eksilmiş] halde TÜŞ -MİŞ [immiş] olduklarını söylüyor.BÜĞÜLER QUWRAGIN'TA YAĞMUR YAĞU [katlamalar fenomeninde yağmur yağma] deyimini ile de aynı hadise kastedilmiş olabilir (s.183!).Aşağıdaki metin ise Van Allen Kuşaklarına YAPIRGAQ diyor,aurora'ları magnetik induksiyonların temin ettikleri yağış durumlarının prostetiği olarak tanımlıyor:

AB.YANA LIN-XUALİĞ ORUNNUŃ YAPIRGAQLARINIŃ İDİĞİN YAWA ĖRDİ-NİLİĞ SUMIRIN YALTIRIYU ÖNER YARUQIN (Arat 1965,s.200!).

LIN-XUA'lı bir mevkiiyin yan kısımlarında bulunan yaprakların (yani, Van Allen Kuşaklarının) magnetik induksiyonlardan doğan yağış durumlarının prostetiği parlıyarak gelişen (yani,auroralarda görülen) spektrumdur.

İDİ-İĞE,İD-İĞ,İDİĞ,induktiv magnetizm ki,"elektromagnetik induksiyon" demektir: magnetik akımı enine kesecek şekilde,bir İRİNÇ'in [iletkenin,"conductor"un] magnetik alanda

hareketi,veya,bir İRİNÇ işlemine BASIDILMIŞ [basılmış,diş-
lendirilmiş,impression yapılmış] olan magnetik akımdaki de-
ğişiklik yolu ile elektromotiv kuvvet istihsali.

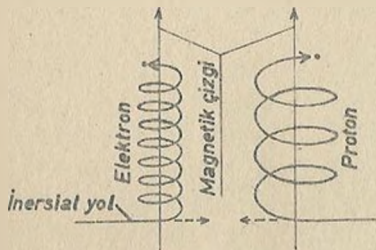
SUMIR TAĞ,pros (SUMİR) theses (TAĞ);yani,"prosthetik"[ü-
zerine takma].Ancak,Metnimiz SUMİR sözünü de aynı manada kul-
lanıyor!Bu sözün Sanskritçede kullanılan şekli olan sumeru
"her kâinatın merkezini teşkil eden dağ" şeklinde tefsir e -
dilmektedir.

Demekki,s.187'de sözkonusu ADA-TUDA'ların diverge olmalarının
sebebi İDİ-İGE'dir ki,bu şöyle tarif ediliyor:

BYY.İRİNÇ ĖMGEKKE BASIDILMIŞLARIĞ,İKİLEYÜ YANA QUTADTURDAÇI
IDUQ ĖRDİNİ ULÜĞLÜĞ QUTLUĞ,İDİ-İGEKE YÜKÜNÜRMEN.

Bir iletken enegine (yani,bir iletkende husule gelecek o-
lan elektromotiv kuvvete) BASIDILMIŞ [impression yapılmış;ya-
ni,"the magnetic flux that threads a conductor"] olan—iki
yana doğru manipule edici saik ("motive") durumu modulativ
nuklear—İDİ-İGE'ye saygılıyım (Arat 1965,s.881).

Bu metin bize neutronların magnetik induksiyonları neticesinde
husule gelen parçacıklardan elektronların neden sağa ve proton-
ların neden sola (gümbatsığa ve gündoğsuğa,s.191!) doğru hareket
ettiklerini İKİLEYÜ YANA QUTADTURU [iki yana doğru manipulasion
yapma] şeklinde açıklıyor.Çünkü bir magnetik alanda negatif yük-
lü elektron ile pozitif yüklü protonun hareket yönleri birbiri -

Bir elektron ve bir protonun
aynı bir magnetik alandaki ha-
reket YAN'ları [cihetleri].

nin simetriğidir: bir elektron bir alan çizgisi üstünden geçmek ister se, ona bir kuvvet tesir eder ve bu kuvvet ona alan çizgisi etrafında spiral bir yol üzerinde gyration yaptırır. Ancak, parçacık negatif işaretli değil de, pozitif işaretli ise, bu kuvvet ters yönde tesir eder ve, buna göre, parçacık da ters yönde döner.

Aşağıdaki metin neutronların bulundukları kattan proton ile elektronların bulunduğu kata geçişini (yani, Van Allen Kuşaklarından dış kısımda bulunanlarından iç kısımda bulunanlarının teşekkülünü) şu şekilde açıklıyor (Arat 1965, s.202!):

S.ERDİNİLİĞ SÖĞÜT XUALARIN ESRİNGÜ YAPIRGAQ TUŞLERİN EVRİLİP YANA QATNAYU EDGÜTİ QOLULAP KÖRGÜ OL.

Devanlı olarak sökülen XUA'ların sürmüş oldukları ["impellent"] YAPIRGAQ'larındaki (yani, Van Allen kuşaklarının dış kısımda bulunanlarındaki) dökülmelerin bir EV (yani, iç kısımda bulunan Van Allen Kuşakları) husule getirerek tekrar kat hali göstermeleri gonik manipulasion (yani, bir elementten diğer bir element) husule getirmek içindir.

XUA, QUA, (1) kuvvetler (Mirşan 1985, s.102!); (2) bir LIN-XUA'yı [XUA'lanmayı, m-katlı olarak uzanan XUA'yı] teşkil eden XUA [çok çeşitlilik (katlılık); türlü kuvvetler yığını]; yani, bir yıldızın türlü katlarında (s.140!) teşekkül ederek ve, sonra, ondan uzaklaşarak başka bir yerde (meselâ, yıldızlar arasında veya Van Allen Kuşaklarında) toplanan elementar parçacıklar (elektron, neutrino, v.s.) ve elementler (H, He, N, vs); (3) topolojik uzay.

XUA'ların "parçacık" manasına rağmen "kuvvet" manasını dile getirmeleri $d(mv)/dt = Q$ (kuvvet) ifadesinin gereğidir. Yani, bunlar bir yıldızdan bir kuvvet tesirinde kalarak uzaklaşmışlardır (36, 101, 183-185!).

XUA-ÇEÇEK, homeomorphic olarak çok çeşitli elementler. Buna karşılık LIN-XUA ÇEÇEKLER (s.36-37!) teşekküllerini tamamlayan XUA'lardan husule gelen zifoslardır.

Bu metin Van Allen Kuşaklarının dışarıdakilerine ESRİNGÜ YAPIRGAQ [süren yaprak] ve içerdekillerine YANA QATNAYU [mükerrer kat] diyor ve bunların EDGÜTİ QOLULAW gereği olduklarını söylüyor.

Eğer elementleri onların proton sayılarına göre sıralar sak, böyle bir sıradaki elementlerin herbirine KĒLĪ-BARĪ (s.164!) denebilecektir, çünkü böyle bir sıradaki her elemente (bir proton kazanılmak suretile) gelinilen yerden, bu elementi takip eden ve bu elementten 1 proton farklı olan ikinci bir elemente gidilir. Diğer taraftan, böyle bir KĒLĪ-BARĪ'da (bir elementten diğerine geçişte) elektron structuru çok stabil olan ve SİM [bilinç, idrak; asil] denilen bir element çeşidinden hareket le, tekrar bu tipten bir element çeşidine (SİM'e) gelmek suretile, bir TAYDU ["cycle"] teşekkül ettiğini görürüz. Yani, SİM bir devre içindeki KĒLĪ-BARĪ-ların hepsinin ortak emaresini (alâmetini, nüansını, bilincini, idrakını) taşıyan ÖZÜĞ (spesifik) bir element çeşididir. Ona KĪRT-GÜNÇ (s.65!) veya BAWĀGĪR TÜPLÜĞ LOKATADU [proton temelli atom çeşirdeği] (s.186!) BAŞÇI'si da denmektedir.

Bir atomda bulunan elektronlar QAT'lar denilen karakteristik kabuklarda yer alırlar. Metinlerimiz buna BÜĞÜ [mertebe, katlan, Almancası "fach", "Faltigkeit"] demektedirler ve s.186'daki metnimiz onu ASIĞLİĞ AD [interdependens (yani, proton la elektron arasındaki karşılıklı bağımlılık) adını] şeklinde tarif ediyor, çünkü bir elektron BÜĞÜ'sünü değiştirdikçe ASIĞLİĞ AD şekli de değişmiş olacaktır. İşte, aynı bir SİM'e (BAŞÇI'ya) ait ASIĞLİĞ AD MAŊĀL (s.186!) yukarıda sözkonusu ettiğimiz TAYDU'dan ibarettir ve bu TAYDU'ların adedi 10 tane dir (s.8!).

SİM yerine modern terminolojide kullanılan deyim "asil gazlar

(H, He, Ar, Kr, Xe, Rn) ve asil madenler"dir. Asil gazlar—elektronlarının structurları çok stabil olduğundan—elementlerin tertipsıralarının anahtarları mahiyetindedirler (bu "anahtar" sözü yerine metinlerimiz SİM ve KĪRTGÜNÇ diyor!). Bunlar diğer elementler ile kombinasyonlar (münasebetler) teşkil etmek istemiyen atıl (can —sız) elementlerdir. Altın ve gümüş gibi, şimik olarak cansız olan Ru, Rh, Pd, Os, Ir, Pt'den ibaret platinium grubuna ise, bunlar diğer elementler le kombinasyon yapma isteklisi olmadıklarından, "asil madenler" denmektedir. Ancak, SİM grubuna (platinium grubu dışında) Fe, Co, ve Ni elementlerini de sokmamız gerekecektir (s.8!); çünkü, ileride göreceğimiz üzere, demirin SİM olarak hususi bir yeri vardır (AYAĞQA TĒGİMLİĞ'ler demir le başlar!). "SİM'lerin redüksion devreleri" de diyebileceğimiz SİM KÜZ-EDGÜ şöyle tarif ediliyor:

BTYÖ. TÖRT YİŊAQ TÖRT BULŊ SĒKİZ YİŊAQ BOLUR BULŊ SAYU, SĒ-KİZ SİM KÜZ-EDGÜÇİ TENRİLERİĞ LIN-XUA ÖRGÜN ÖZE OLURMIŞIN SA-QINIP, ÖZ ÖZ-BİLİĞLERİ TUTA ÖRT-YALINLIĞ KÜZ-EDGÜ TURMIŞIN SA-QINMIŞ KĒRGEK (Bang-Gabain 1931, s.328!) [BTYÖ 23].

4 BULŊ (element) halindeki 4 YİŊAQ'ın 8 YİŊAQ'lı bir BULŊ olacağı aksiomuna göre (s.13!), 8'li (yani, 8 elementli) SİM KÜZ-EDGÜ (yani, 8 elementli "cycle") yapan kreasyonların LIN-XUA (s.101!) organı (s.8!) halinde teşekkül ettikleri gözönünde bulundurularak, şahsi olarak (yani, her elemente mahsus olmak üzere) zati-bilinç sahibi olabilmek (yani, 8 elementin aynı bir SİM'i teşkil edebilmeleri için) "exothermic" [enerji açığa çıkarmak suretile tahakkuk eden] KÜZ-EDGÜ [gonik indirgeme] yapıldığı gözönünde bulundurulmalıdır.

YİŊAQ, iktidar, "potency" ki, proton, elektron, ve neutrino gibi, daha küçük parçacıklara ayrılamayan elementar parçacıklara verilen isimdir (s.13, 105, 183, 195).

BULŊ, "bir şeyden koparılabilen en küçük parça" manasında "element" (meselâ, H gibi). Bak: Qırğızca bul- !

SİM, (1) asil gazlar ve asil madenler (s.8!); (2) Çuvaşça sim [(1) bilinç, şuur, idrak; (2) nüans, ayrıntı, renk; (3) emare, alâmet; (4) benzerlik; (5) yakınlık, meleke; seziş. Karşılaştır: SİM SIÇĀN KŪŊ [idrak olunabilme imkânını defetmiş olan pla-

net,yani,Uranus] (Mirşan 1985,s.155,165!);Çuvaşça sim te pil-mest ["sim de bilmez!";o kesin olarak hiçbirşey bilmiyor];ala simipe [otomatik olarak,alışkanlık la];sime kir [aklı başına gelmek (gir'mek!)];Rusça sēmya [SİM ÖGE (veya iye),aile];Sanskritçe sīmā [hudut];Latince similis [benzer].

ÖZ ÖZ-BİLİĞLERİ TUTA'ya [spesifik olarak zati-bilinç sahibi olabilen şeye] aşağıdaki metinde "univerzal bilinç ile beliren saik invariants" dendiğini görmekteyiz:

IQ.ADRUQ KÜSÜŞLERİ TOP-QANIP,ALQUNI BİLTEÇİ BĖLGÜRZÜN ARSLAN BİLGE TENRİ İLİG ATAM KİREŞİZ IDUQ-QUT (Arat 1965,s.226!).

Müneyyiz KÜSÜŞ'leri üstüste toplamak (yani,bir elementar parçacık bir KÜSÜŞ (s.128!) tahakkuk ettirdikten sonra,bunun üstüne yeni bir KÜSÜŞ daha tahakkuk ettirmek) suretile (yani,kristallinler teşkil ederek!),univerzal bilinç ile beliren (yani,yeni bir element elde etmeyi gaye edinen) ARSLAN (s.74) beldesinde kreatif temelli ("causal") parental tatbikatsız IDUQ-QUT [saik invariants] (s.121!).

Burada "element" kavramı—"diğer bir element teşkil edici invariants" manasında—IDUQ-QUT şeklinde belirtiliyor ve yeni teşekkül eden elementin ebeveynli olarak doğan bir şey olmadığı, onun ARSLAN [relativistik tesir] beldesinde ardarda tahakkuk eden KÜSÜŞ'ler le (yani,bir element halinden diğer bir element haline geçmek suretile) teşekkül edeceği ve bu şekillerdeki teşekküllerde bir bilinç (o elementi elde etme arzusu) bulunduğu söyleniyor. Meselâ,H atomundan He atomunun teşekkülü bir "doğum" değil,fakat KÜSÜŞLER topluluğundan ibarettir.

Sahife 195'deki metnimize göre ÖZ ÖZ-BİLİĞLERİ TUTA (yani,kim-yavî element) haline gelebilmek için şu usuller bulunuyor:

Karbon-Azot SİM KÜZ-ĖDGÜ'sü

(1) $^{12}_6\text{C} + ^1_1\text{H} = ^{13}_7\text{N} + \text{ĖNY}$ (s.143!) [gamma ışını]. Bu halde,star bil olmıyan $^{13}_7\text{N}$ çekirdeği şu şekilde radioaktiv decay yapacaktır:

$${}^{13}_6\text{N} = {}^{13}_6\text{C} + \bar{\text{IS}} [\bar{\text{İDİ}}\text{-SAÇILMAQ, "induktiv saçılma"}] \text{ (s.112!)}.$$

Burda $\bar{\text{IS}}$ "pozitron+neutrino"dan ibarettir ve bu yol ile teşekkül eden pozitron, serbest halde bulunan elektron la birleşerek, gamma ışını haline çevrilecektir: $e^+ + e^- = \bar{\text{ENY}}$.

$$(2) {}^{13}_6\text{C} + {}^1_1\text{H} = {}^{14}_7\text{N} + \bar{\text{ENY}} [\text{eşdeğer kanunlu spektrum}] \text{ (s.67!)}.$$

$$(3) {}^{14}_7\text{N} + {}^1_1\text{H} = {}^{15}_8\text{O} + \bar{\text{ENY}} \text{ ve } {}^{15}_8\text{O} = {}^{15}_7\text{N} + \bar{\text{IS}}$$

$$(4) {}^{15}_7\text{N} + {}^1_1\text{H} = {}^{12}_6\text{C} + {}^4_2\text{He}.$$

Burda 4 BULUN [element; yani, H] halindeki 4 YİNAQ'dan (yani, proton p'den) bir SİM (yani, He) teşekkül etmekte ve, bu arada, ÖRT-YALINLIG KÜZ-EDGÜ (yani, 3 defa $\bar{\text{ENY}}$ ve 2 defa $\bar{\text{IS}}$) husule gelmektedir (s.195!). Teşekkül eden He atomunu daha yakından incelersek, aslında bu elementte 8 YİNAQ bulunduğunu görürüz. Çünkü helium atomunda 2 proton ve 2 neutron vardır, ve bu neutronlardan her biri 3 YİNAQ'dan müteşekkildir ($p + e^- + \text{antineutrino}$). Ortamın çok sıcak olması dolayısıyla, H ve He BULUN'larında elektron mevcut değildir ve, buna göre, 4 YİNAQ'dan 8 YİNAQ teşekkül etmiş bulunur ve metnimiz de zaten bunu dile getiriyor (s.195, ayrıca s.67!).

15.000.000°C civarında husule gelen ve hidrojeni heliuma çeviren bu reaksiyona "hidrojen yanması" denmektedir. Hidrojen ile beraber bu reaksiyonu başlatan ${}^{12}\text{C}$ çekirdeği bir USUN QO-Ü (katalys parçacığı) olarak tesir etmekte ve reaksiyon sonunda tekrar elde olmaktadır.

Proton-Proton SİM KÜZ-EDGÜ'sü

Burda da 4H'dan He elde olunmakta, fakat— ${}^{12}\text{C}$ USUN QO-Ü'sü yerine—ana madde olan hidrojenin kendisi USUN QO-Ü rolü oynamaktadır:

$$(1) \text{ ve } (2) \text{ BULUN'ları } 2({}^1_1\text{H} + {}^1_1\text{H}) = 2({}^2_1\text{H} + \bar{\text{IS}}).$$

$$(3) \text{ ve } (4) \text{ BULUN'ları } 2({}^2_1\text{H} + {}^1_1\text{H}) = 2({}^3_2\text{He} + \bar{\text{ENY}}) \text{ ve}$$

$${}^3_2\text{He} + {}^3_2\text{He} = 2{}^1_1\text{H} + {}^4_2\text{He}.$$

Bu neticeye $2{}^1_1\text{H}$ USUN QO-Ü'sü yerine ${}^4_2\text{He}$ kullanarak da ulaşılır:

$$(1) \frac{1}{1}\text{H} + \frac{1}{1}\text{H} = \frac{2}{1}\text{H} + \text{Is}$$

$$(2) \frac{2}{1}\text{H} + \frac{1}{1}\text{H} = \frac{3}{2}\text{He} + \text{ENY} \text{ ve } \frac{3}{2}\text{He} + \frac{4}{2}\text{He} = \frac{7}{4}\text{Be} + \text{ENY}$$

$$(3) \frac{7}{4}\text{Be} + e^- = \frac{7}{3}\text{Li} \text{ ve } (4) \frac{7}{3}\text{Li} + \frac{1}{1}\text{H} = \frac{4}{2}\text{He} + \frac{4}{2}\text{He}.$$

Bu BULUN'ların 3.ve 4.'lerini şu şekilde de değiştirebiliriz:

$$(3) \frac{7}{4}\text{Be} + \frac{1}{1}\text{H} = \frac{8}{5}\text{B} + \text{ENY} \text{ ve } \frac{8}{5}\text{B} = \frac{8}{4}\text{Be} + e^+ + \text{neutrino}$$

$$(4) \frac{8}{4}\text{Be} = \frac{4}{2}\text{He} + \frac{4}{2}\text{He}.$$

Helium Yanması

Karbon-azot-oksijen ve proton-proton reaksiyonları (yani, hidrojen yanması) durduktan sonra, yıldızın SAMAR'ının ("core"unun) TARNI'sı neticesinde sıcaklık $1 \cdot 10^8$ 'den $2 \cdot 10^8$ derece K'ya kadar yükselir ve heliumdan karbon ($3^4\text{He} = \frac{12}{6}\text{C} + \text{ENY}$) ve oksijen teşekkül eder. Bu misalden de anlaşılacağı üzere, böyle bir teşekkülde husule gelecek olan element dışında diğer elementlerin (meselâ, hidrojen yanmasında görülen e^+ , N, C, O gibi elementlerin) teşekkülü söz konusu olmadığından, **BTYÖ 24** bu teşekkül şekillerini " ködüg içi teşekkülleri" olarak tanımlanmaktadır (s.165-167!).

Helium yanması, karbon yanması, neon yanması, ve oksijen yanması gibi hadiseleri "ikinci demontaj" şekilleri olarak mütalaa eden **BTYÖ**, yıldızın KÜN ORIU [yarı ömür] kondisionunu ele alarak, ÜÇÜÇ ALINĖADITURĖU [üçüncü demontaj] şeklini başlatıyor. **BTYÖ 29**'dan bu hadisenin demir zirvesinden itibaren başladığı anlaşılmaktadır; yani, KÜN ORIU "demir zirvesi" demektir:

BTYÖ 28. ÜÇÜÇ ALINĖADITURĖU SAQINÇ: KÜN-ORTU ÖDÜN KÜN-ORTU YINĖAÇ YÜZLENİP ET'ÜZ TEGSÜRÜP, BURĖAN ET'ÜZİN BELĖURTİP, OTLUĞ SAMAR İÇİNTE KİRİP, QALP OTI TEG ET'ÜZ ÖZE ÖRT-YALIN BELĖURT-MİŞ KERGİK (Bang-Gabain 1931, s.330!).

Üçüncü demontaj konsepti: Yarı-ömür kondisionunda (zamanında) yarı-ömür potency'si topolojisi (cüz'ü) teşkil ederek ET'ÜZ ("event", vak'a) değiştirmek suretile (yani, yeni bir durum husule getirerek) BURĖAN ET'ÜZ'ünü belirtip; energetik

(sıcak) SAMAR içine yerleşmek suretile, QALP OTI manasında ET'ÜZ (s.67-68!) ile ÖRT-YALIN belirmiş olması gerek.

QALP OTI, parlık ["parity"] enerjisi (yani, ENY), parlıklara mahsus substansial enerji (yani, nuklear enerji).

ÖRT-YALIN, exothermik [enerji açığa çıkartmak suretile tahakkuk eden] devamlılık, devamlı exothermik enerji (s.159!).

SAMAR, orta muntaka ("core"), çekirdek. Bak: SAMADI!

Burda, BURĖAN ET'ÜZ'ünü belirterek (yani, bir yıldız teşkil ederek) buyıldızın "core"una yerleşen ve orda nuklear enerji halinde devamlı exothermik enerji husule getiren üçüncü demontaj elementi söz konusu ediliyor ki, yıldızların SAMAR'ında yer alan bu maddenin demir olduğu bilinmektedir, **BTYÖ 29** bunu açıkça belirtiyor.

Bütün bunlara göre, s.67'de belirtilen 6 türlü EDĖÜ ADRUQLAR'ı [gonik kaliteler, "principal stages"] M.Zeilik-J.Gustad (1983, s.395) şöyle belirtiyor:

Yıldızlarda Thermonuklear Enerji İstihsalı Safhaları

BARTUQ	Yakıt	Başlıca mahsul	Ger.Sıc. °K	Ger. Kitle*
1.Hidrojen yanması	H	He	$1-3 \times 10^7$	0,1 GK
2.Helium yanması	He	C,O	2×10^8	1 GK
3.Karbon yanması	C	O,Ne Na,Mg	8×10^8	1,4 GK
4.Neon yanması	Ne	O,Mg	$1,5 \times 10^9$	5 GK
5.Oksijen yanması	O	Mg-S	2×10^9	10 GK
6.Silikon yanması	Mg,Al, Si,P,S	Cr,Mn,Fe, Co,Ni	3×10^9	20 GK

*Gerekli kitle, GK [Güneş Kitlesi] cinsinden.

Bu EDĖÜ ADRUQLAR'dan hidrojen yanması **BTYÖ 23**'de ve helium yanması **BTYÖ 24**'de (s.165!) ifade edilmiş bulunuyor. Ancak **BTYÖ** metinleri ALINĖADITURĖU'larını sıralarken bunları yalnız kimyavi

elementlerin demontajı şeklinde değil, fiziki varlıkların demontajı (meselâ, galaksilerde yıldızların teşekkülü) şeklinde de anlatılmaktadır. İşte, **BTYÖ 25** (s.167), **BTYÖ 26** (s.168), **BTYÖ 27** (s.187), ve **BTYÖ 28** (s.198), bu şekilde, fiziki yönleri ağır basan **ALINĖADTURĖ** şekilleridir. Bunların en sonuncusunu (her halde, silikon yanmasını!) metnimiz şöyle anlatıyor:

BTYÖ 29. OL OT-YALIN İÇİNTE ALINĖADTURĖ BİLİĞLER BĖLGÜRTMİŞ KĖRGEK: SÖNGÜ QILIÇ TAZ WAÇIR Çİ-KİR BÖGDE TEMİR BİRİKE ÖRT-YALIN BİLEN BĖLGÜRTÜP, ULUĞ ALINĖADTURĖ TAMĖA TUTMIŞ KĖRGEK.

Mezkûr OT (s.78!) devamlılığı içinde demontaj "know-how"-ları belirmiş bulunuyor: SÖNGÜ QILIÇ'ın TAZ-WAÇIR'larının taccilli-girme (s.159, Çİ-KİR) paketlerinde ("lump"larında) demir sentezi exothermik devamlılık la belirmek suretile, super demontaj danga tutmuş bulunmaktadır (Bang-Gabain 1931, s.330!).

SÖNGÜ QILIÇ, sörmek, çökmek ["collapse"] (s.81,84,87,125).

TAZ, (1) tam sayı ["integer"] (s.49!); (2) saç tanelerinin tam sayılarının kopmaları ile husule gelen "dazlaklık".

TAZ-WAÇIR, dazlaklık "plunge'i, "β-decay" demektir (s.124).

Burda sözkonusu edilen OT-YALIN [substansial enerji teşekkül - lündeki devamlılık] fuzional operasyonun devam etmesi (yani, hafif elementlerden daha ağır element teşekkülü) ve yıldız sıcaklığının, bu yol la, devamlı olarak artması anlamındadır. Ancak, sıcaklık 4×10^9 derece K'ya ulaşınca, "kitle sayısı ile atomik çokluk" diagramında demir zirvesi ["iron peak"] denilen nokta teşekkül etmek suretile, OT YALIN ameliyesi (yani, sıcaklığın artması) durur ve metnimizin ULUĞ ALINĖADTURĖ [super demontaj] dediği ameliye başlar. İşte, metnimiz demir teşekkülünün—ÜÇÜÇ ALINĖADTURĖ denilen ve OT devamlılığı ile teşekkül eden, fakat ULUĞ ALINĖADTURĖ'yu başlatan—bir BİRİKE [sentez] olduğunu söylüyor.

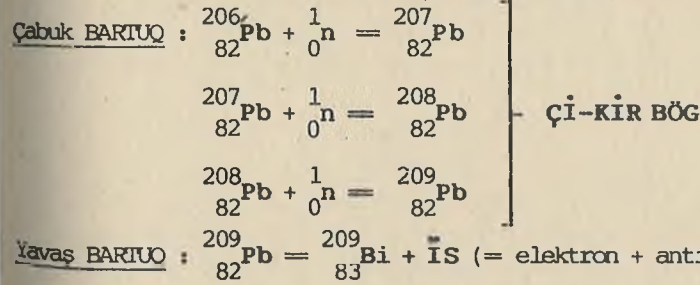
BTYÖ 27 (s.187!) güneşimizde teşekkül eden YEK-İÇKEK'lerin (s.190!) yerimize kadar ulaşabildiklerini sözkonusu etmektedir. Bunlar, şarjlı olmadıklarından, atom çekirdeklerine kadar sokulabilmektedirler. Bu hadiseye "neutron yakalanması" ["neutron capture"] denmektedir. Neutronların, bu şekilde, çekirdekler tarafından yakala-

lanması (yani, Çİ-KİR, s.159!) ise, daha ağır çekirdeklerin teşekkülüne yol açar ve bunlara söz konusu atomun TUDA'ları (s.73, isotopları) denilir.

YEK-İÇKEKLER kolaylık la parçalarına (proton+elektron+antineutrino!) ayrılabilen elementar parçacıklardır ki metnimiz bu şekildeki decay'a TAZ-WAÇIR diyor. Buna göre ise, YEK-İÇKEKLER'in atom çekirdeğindeki durumlarını onların Çİ-KİR (yani, yakalama) hızlarına göre iki türlü olarak ele alabiliriz:

Birinci BARTUQ'da ["process"de] neutronların Çİ-KİR'leri TAZ-WAÇIR'larından daha çabuk cereyan etmiştir; yani, neutronlar o kadar çabuk yakalanmışlardır ki ayrışmaya vakit bulamamışlardır. Çabuk-BARTUQ ["rapid process"] denilen bu hadisede neutron bakımından zengin çekirdekler teşekkül edecektir.

Çİ-KİR TAZ-WAÇIR'dan daha yavaş olarak tahakkuk etmiş se, giren neutron TAZ [daz] olarak girer ve, bu şekilde, proton bakımından daha zengin çekirdekler teşekkül eder. Bu şekilde, meselâ, $^{209}_{82}\text{Pb}$ den $^{209}_{83}\text{Bi}$ 'e (82 protonlu halden 83 protonlu hale) yükselmiye metnimiz dazlak "plunge" [neutronu dazlak hale getirmek üzere, onun elektron ve antineutrinosunun dışarıya vumması] diyor:

Bu sonuncu BARTUQ "Bi-BİRİKE" örneğidir ve, metnimizde söz konusu edilen, TEMİR BİRİKE de aynı mahiyette bir olkumadır.

Demir zirvesi ile başlayan AYAGQA TEGİMLİĞLER'in (s.91) teşekkülünü izah eden metnimiz devam ederek şöyle diyor: "eğerde neutronların (daha doğrusu, neutron yıldızların) YOQ olmaları (s.81-82!) söz konusu değil se, elementlerin periodik sistemlerindeki elementler teşekkül etmiye devam ederler". Bunu söylerken metnimiz tekrar İKİ İLİĞ (s.162!) kavramına rücu ediyor:

BTYÖ 30. İKİ İLİĞ ON ERNĞEK İÇTİRTİ SOLAP, YIDRUQ QILU SIQZUN.
BASA TUTUP TARNI ERVİŞ SÖZLEMİŞ KERGİK. ANTA, YEK-İÇKEK YOQ
KİM ALINĠĠADMASAR, ULUG ALINĠĠADTURĠ İŞ BÜTER.

İki merkezin (yani, element çekirdeği ile neutron çekirdeğinin) kozmik formasyonunda hacim küresi (yani, yeni elementin proton sayısı bir fazla olacak olan çekirdeği) teşekkül ederken YIDRUQ QILU bir sıkışma husule getirsin (yani, neutronun İDİ SAÇILMAQ'ı jet etkisi husule getirsin). Bu basınç kontraksion neticesi husule getirir. Bu takdirde, YEK-İÇKEK YOQ ile demontaja (yani, yeni element teşekküllerine) mani olacak bir durum husule gelmemiş se, super demontaj operasyonunu olkunuz.

İLİĞ, merkez (çekirdek), müstenidat (temel, ana şekil), "process" (EMGEDĠ, BARTUQ).

İÇTİRTİ SOLA, hacim küresi (s.162, 163), müdahil küre.

YIDRUQ QILU, jet etkisi, tepki.

ERVİŞ, "consequence" [netice].

YEK-İÇKEK YOQ, bir neutron yıldızın neutronlarının ezilip yok olması (s.81-82!) veya bir neutronun antineutron ile çarpışarak yok olması (gamma ışını haline gelmesi!).

ALINĠĠADTURĠ, demontaj; Tatarca alınmalı ram ["démontable" çerçeve].

BÜTGÜ, olkuma [formasyon]; temsil etme, meydana gelme.

ULUG, "seigniorial", birinci dereceden; super.

YID, yana sıçrama, geri tepme ["recoil"]; tesir ["effect"].

YIDI YOQINĠA, dağılarak yok olma, yok olma efekti (s.85).

YIDI SASİĞ, kokma efekti; yani, "gaz" (Bang 1934, s.59!).

Bir elementten—s.201'deki "yavaş BARTUQ" misalinde gösterildiği üzere—diğer bir element teşekkülünde, bir neutronun protonu element çekirdeğine yerleşecek ve, bu esnada, onun elektron ve antineutrinosu element çekirdeğinden uzaklaşırken YIDRUQ QILU yaparak çekirdeği sıkıştırarak (neutron protonunu çekirdeğe yerleştirecek) ve, bu şekilde, bir TOP [kristallin, yani hiçbir boşluğu olmayan bir çekirdek, s.73, 89!] olkunacaktır. Metnimiz bu şekildeki element olkumalarına "super demontaj" diyor.

ŞLOQ

23

TUYU-YAPA

Atom

Kendisinden ayırmamız mümkün olan TUYUNMIŞLAR'ın [subatomik parçacıkların] TUYUNMAQ'larından [interaksionlarından] doğan organizasyonu içermek üzere, maddenin—her zaman "en küçük" olması gerekmeyen—herseferinde kendine özgü temel biremliliğinin BİRBİRTİK [individual] strukturuna ve, buna göre, bir elementin şimik mahiyetini (karakteristiğini) belirten en küçük parçasına "atom" denilir. Türkler ise atoma "cazibe (yani, interaksion) konservasyonu" manasında TUYU-YAPA demektedirler.

Atomların proton ve neutronlardan ibaret bir çekirdek etrafında dönen elektronlardan teşekkül ettikleri kabul olunmaktadır. İşte, TUYU-YAPA kavramı "bu parçacıklar arasındaki karşılıklı tesirlerin parçacıkların dışarıya kaçmalarını önleyecek tarzda YAPA'sı [konservasyonu]" manasını ifade etmektedir. Bu ise, atomun bir tek parçacık imiş gibi davranacağı manasındadır ve onun böyle davranabilmesini mümkün kılan şeye ARSLAN denmektedir (s.74!):

OB.YATWISINÇA, TIKVISİNCE ON SİNAR, ÜÇ ÖDKİ, YALANUQLAR ARSLANINA YUMUQA QALISIZ, YABA QAT-QAT ERKLİĞ TOORI ALQINÇSIZ KÖRÜĞLÜĞ YARATINGU YANI ÖZE YÜKÜNMEK QILALIM (Arat 1965, s.134!).

Onun (yani, s.46'daki OB metninde sözkonusu edilen NOM'un) —yatayda ve dikeyde kozmostan relativistik-simetrik—üç kondisondaki, dinlenme kitleleri ARSLAN'ı (s.74!) dahil, birbirini takip eden ["successive"] katlar halindeki kapalı kabuk sistemleri aşıkâr ("explicit") şekilde divergent olmuyan ya-

ratna ("accomplishment") YAN'ı üzerinde duralım.

YAN, jest, yenilik, teori; tesir. YANLIG, tesirli; YANA, yeni.

Buna göre, ARSLAN [relativistik tesir] dinlenme kitlesinden (yani, maddeden, s.88!) meydana çıkmaktadır ve, bu itibar la, sözkonusu ÜÇ ÖD'ün kitleli parçacıklar (yani, elektron, proton, ve neutron) olması gerekir. Meselâ, s.57'de sözkonusu edilen BİR TEG YANLIG BURÇAN [bir tek tesirli gravitasyon] bir ARSLAN çeşididir. Aşağıdaki metnimiz bu hususa şöyle değiniyor (Arat 1965, s.146!):

TKN.YAPA QAMAĞ ÜÇ ÖDTEKİ YALANUQ ARSLANIN YALAN-UZ BİR QŞAN ÖDTE YAPIDU, TÜZ KÖRÜP; YANA YİLVİ BARIĞLIG QUTRULMAQ KÜÇ ÖZE, YARATINGU İŞLERİNTE YARP YARATINZUNLAR.

Bir konservasionda (yani, atımda) her üç kondisiona mensup dinlenme kitleleri ARSLAN'ını dinlenme-transformasionu tek bir differensial kondisiona teşkil eder, münasip görerek; yani, yana bulunan cılbegey [Tatarca, serbest, çözülmüş, uzağa açılan] kabiliyetlerin ("faculty"lerin) invariant gücü ile, onlar (yani, konservasionlar, atomlar) yaratılma operasionlarında belirgin olarak yaratılınsınlar diye.

YAPA, konservasion; atom. YAPA YADILMIŞ, konserve hal.

QŞAN, differensial. QŞAN ÖD, differensial zaman (kondisyon).

QŞANTI-İ QILMAQ, differensiasion, iptal.

Burda bir atomun içdeliğini (muhtevasını) teşkil eden 3 kondisyon (yani, proton, elektron, ve neutron) YİLVİ BARIĞ'lar [cılbegey "faculty"ler] olarak vasıflandırılmakta ve bu BARIĞ'lardan teşekkül eden ARSLAN'ın atomun var kalmasını mümkün kıldığı söylenmektedir. Bu "faculty"lere (yani, subatomik parçacıklara) NOM'ların çubuk ve budakları diyen aşağıdaki metnimiz atomu "geniş çaptaki tatbikatları çeşitli haller gösteren NOM'ların çubuk ve budakları" şeklinde tarif ediyor (Arat 1965, s.100):

BYY.ÇİÇE EĞSÜKSÜZ KÜŞÜŞ QANTURUR, ÇINTAMANI TEG BİRKİN BULGU-

LUĞ;ÇİMSİZ,SİLVİSİZ,MÜNSÜZ,QADAĞSIZ ÇINLAYU UDUMBAR ALP TA-
PIŞGÜLUĞ;ÇİĞSİZ-ÜLGÜSÜZ EDGÜ NOLARLIĞ ÇİBİQI-BUDIQI YAPA YA-
TİMIŞ.ÇINSU NOM TÖZİNTE UZ ORNAŞIĞLIĞ ÇIN SALA SÖĞÜTKE YÜKÜ-

Doku ["tissue"] eksiksiz olarak KÜŞÜŞ (s.128) ta- [NÜRMEŊ.
Hakkuk ettirir,hakiki mahiyeti halinde BĖRK'ini tertip etmek
üzere;çünkü tutamsız (yani,maddesiz),silinmez halde,gayrı-
stabil,ve çakılmamış halde olan "genuine"ın univerzologisi
"possessive" (yani,mekân ve zamanda lokalize olmak üzere) o-
rientasionludur;ve amplifikasionları standart bir hal göster-
memekte olan gonik NOM'ların çubuk ve budakları konserve du-
rurmadır.Bu itibar la,hakiki NOM "enthalpy"sinde (s.88!) UZ
ile yerleşilen mütecellî sökülmişlüğe şükran ederim.

BĖRK,hayatı koruyucu (idame ettirici) müdafaa mekanizması.

MÜNSÜZ,gayrı-stabil,sebatsız (s.67!),MÜNEGÜSÜZ.

ÇINLAYULI,hakiki,saf,"genuineal".

UDUM,tabiat kanunları tahtındaki sevkölceyiş,strateji;ya-
ni **univerzum**: mevcut ALQ (astronomik şeyler,ET'ÜZ'ler,v.s.
gibi "entity"ler,başlıklar) ve BARTUQ'ların ["process"lerin]
heyeti mecnuası (hepsi).

UDUMBAR,universology;yani,cosmology: univerzumu tertipli
(amonik) bir sistem olarak müzakere eden bilim dalı.

ALP, "possessive";yani,mekân ve zamanda lokalize.

UZ,transformasion: bir UMÜĞ-INAG'a göre ifade edilen koor-
dinat sisteminin diğeri bir UMÜĞ-INAG'a göre ifadesi.

Hayatı devam ettiren (koruyan) mekanizmanın baki kalabilmesi
dokunun (yani,maddenin ana yapısının) "gage" tahakkuk ettirmesi-
ne bağlıdır,çünkü "genuine" ın âlemlerdeki gidişatı mekân ve za-
manda lokalize olmak üzere yönlendirilmiştir ve—amplifikasion—
ları (geniş çapta tatbikatları) ne kadar değişik haller gösterir
se gösterebilir—gonik NOM'ların (yani,madde hallerinin) esası bu
"genuine"e dayanır ki,bu da maddeden sökülme suretile tecelli e-
den şeydir (yani,AQAS'dır).

Atomun daha geniş kapsamlı tarifi aşağıdaki metinde yapılıyor.
Burda,s.71'de olduğu gibi,atomun 3 ÖD'ünün UMIŞ ÖD'leri olduğu,

BODI-YORIĞ'ların da bunların objektı (karşı-karşıya bulundukları durumları) oldukları belirtiliyor (Arat 1965,s.140,142):

TT.TUYU-YAPA ÜÇ ÖDTEKİ OL QAMAĞ UIMIŞLAR TUDĞU BODI-YORIĞLAR-
IN ATRUQ QUT-QOLUNÇIN TOLPI-TÜZÜN YORIĞIN YİME TOLĞURUP-TUŞ-
ĞURUP,TUYUNMIŞLAR İLİĞİNİN TUYMAQIN TUYALIM: BU İŞ ÜÇÜN BODI-
SATAW YOLİNA KİRGÜ ERÜR,BODI-SATAW BOLAYIN TİP,BODI-ÇİT ALĞU
ERÜR,BODI-ÇİTİNİN ALĞU YANIN BOŞĞURUP BİLGÜ ERÜR,BOŞĞUNĞALI
KÜSÜŞLÜGLER BU SAQINÇ QILĞU ERÜR.

Bir atomun üç relasionunda bulunan bütün UIMIŞLAR'ının TUD-
ĞU'su olan BODI-YORIĞLAR'ının attributiv invariant manipula-
sionlarının Minkowski univerzumu yorumunda tahakkuk eden de-
ğerlendirilişlerine göre,subatomik parçacıklar merkezinin
(yani,atom çekirdeğinin) tecrübesini idrak edelim:

Bu iş için o BODI-SATAW patikasına girer ve,BODI-SATAW'ı
bulabilmek için,BODI-ÇİT muhtevasına erişir,BODI-ÇİT'in genel
teorisini ne şekilde statik hale getirebileceğini bilir ve
statik hale gelebilmek için gerekli KÜSÜŞLÜĞ'ler bu gaye için
tahakkuk eder.

TUDĞU,"to object" [karşısında bulundurma,-tutma].

TUDMAQ,obje,"Gegenstand".

TUDÇI,objektiv olarak,obje itibarile;itibarile.

TUDRUĞ, kalite,kaliteli (s.50!).

UTMIŞLAR,tekvin parçacıkları,"meydana gelmiş" olan şey-
ler;yani,yeni vektor potensialler.Bu ise "gauge transforma-
tion" ismi verilen aşağıdaki değizliğe göre elde olunan vek-
tor potensialdır (s.46):

$$\bar{A}_{\text{yeni}} = \bar{A}_{\text{eski}} + \bar{d} \emptyset$$

Burda $\bar{A}$ vektor potensial, $\bar{d}$ skalar gradienti ve $\emptyset$ keyfi funk-
sion (Misner-Throna-Wheeler 1973,s.88 ve 440!).Bu değizlik
(prosedür) değışik potensialler vermesine rağmen,elektromag-
netik alan tenzorü, $\bar{F}$,değişmeden kalmaktadır;yani, $\bar{F}$ denklikte
müdmemiş değildir.

BODI YORIĞLAR,şarj gradientleri (meyil şarjları),redük-
sion şarjları ki,"anionlar" (negativ şarjlı ionlar) demektir.

Bir atom çekirdeğinin etrafında, bu çekirdekdeki proton sayısı- na göre, bir çok YÜRÜNDEKLER (yörüngeler) bulunabilir ve, atomun enerji seviyesine göre, bu YÜRÜNDEKLER'den bir veya birkaçı elektron veya elektronlar tarafından işgal edilmiş olabilir, veya a- tom, hiçbir elektron ihtiva etmiyerek, ion halinde bulunabilir. Ya- ni, elektronlar atomun şarj (ionizasyon) durumlarını tefsir eden unsurlardır ve, bu itibar la, onlara BODI-YORIĞLAR [şarj tefsirle- ri, şarj gradientleri] denmektedir. İşte, metnimiz bu BODI-YORIĞLA- R'ın atom çekirdeğini yorumlayan (yani, türlü atom şekillerinin ve onların izotoplarının teşekkülünü mümkün kılan) parçacıklar oldu- ğunu söylüyor (s.206!). Diğer taraftan, elektronların BODI-YORIĞLAR şeklinde atom bünyesine göre "anionlar" olarak tarif edilmelerine paralel olarak, "kationlar" da atom bünyesindeki funksionlarına göre BODI-SATAWLAR şeklinde tarif edilmektedirler (s.114!).

Metnimizde geçen BODI-ÇİT "şarj excess"i [aşırılığı, fazlalı- ğı] demektir. Bunu: bir atom veya molekülün bir veya daha fazla e- lektron kaybetmesi veya kazanması halinde elde olunan "net elek- trik şarjı" şeklinde de tarif edebiliriz. Pozitif ion (yani, KÜDEN) bir veya birkaç elektronunu kaybetmiş olan ve, bu sebeb le, "poziti- tiv şarjlı" bir atomdur (meselâ, pozitif H ionundan ibaret proton gibi). Negativ KÜDEN ise, bir veya birkaç elektron ütmüş olan ve, bu sebeb le, "negativ şarjlı" bir atomdur. Diğer taraftan, pozitif bir ion bir atomun ÇİT ("excess") şeklinde radiasyon emmesi ve, bunun neticesinde, atomdan bir e^- ayrılması ile teşekkül eder. Bu şe- kildeki bir ion KİKİR YUQLUNMAQSIZ [elektron bulaşmayan] deymi ile ifade edilmektedir.

Metnimiz atom çekirdeğinin TUVUNMAQIN (tecrübelerini, başına ge- lenleri) dile getirmek üzere şöyle diyor: Atom teşkil eden bir e- lektron proton yörüngesine girer ve protona yakınlaşmak yolu ile enerji elde eder ve bu enerji yardımı ile atomda bir stabilite olkunar (Mirşan 1973, s.27'deki atom yapısı şekline bakınız!).

BODI-ÇİTİNİN ALĞU YANI [şarj aşırılığının general tesiri] deyi- mi "elektron enerjisi" manasındadır. Bunu şu şekilde buluruz:

$$y_e = \frac{m_{0,e} c^2}{2} = \frac{9,10828 \times 10^{-28} \times (2,997925 \times 10^{10})^2}{2} = 40,9306 \times 10^{-8} \text{ erg.}$$

Metnimiz bu enerjinin statik hale çevrildiğini söylüyor. Bu i-

se bu enerjinin Coulomb kanununa tabi olması demektir:

$$\frac{e^2}{2r_e z_e} = \frac{(4,802856 \times 10^{-10})^2}{2r_e \times 1,13306104} = 40,9306 \times 10^{-8} \text{ erg.}$$

Buradan elektron yarıçapı diye bilinen $r_e = 2,486954 \times 10^{-13}$ cm olarak bulunur. Eğer burda z_e sayısını gözönünde bulundurmaya idik, "klasik elektron yarıçapı" diye bilinen $\tilde{r}_e = 2,81787094 \times 10^{-13}$ cm bulunurdu (Mirşan 1978, s.154 ve 155!).

Metnimizin son satırında sözkonusu edilen KÜŞLÜĞLER kitlenin Lorentz-Einstein formülüne (s.174!) göre değişimleri demektir. Mirşan 1973, s.27'de bu değişimler elektronun dinlenme kitlesi olan $9,10828 \times 10^{-28}$ grama nispet edilerek verilmiş bulunuyor.

Bir magnetik QUA hareket halindeki bir elektrona tesir eder se, elektronun yolu düz çizgi halinden sapar ve o eliptik bir yolda gitmeye zorlanır. Bu hal bize bir NOM teşekkülü için gerekli ÇAŞAPIT'i (s.182!) izah ettiğinden, NOM'unuzu meydana getiren parçacık çeşidi olarak BODI-YORUĞ ve BODI-SATAW'ı (elektron ve proton-u) buluruz. Aslında bu parçacıklar İKİLİ-TEGİNÇSİZ [dipol] halinden QOPTIN SİNAR [kopmadan simetrik] populasyonlardır (s.53!). Bu dipoller kopunca, kopan kutuplardan her birinde QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞLAR [meydana getirici olarak belirgin karşılıklı bağımlılık güçleri] kalmış olacaktır ki (s.53!), bu güçler madde teşekkülünü temin eden esas güçlerdir (kuvvetli interaksionlardır). Meselâ, atom çekirdeğini teşkil eden proton ve neutronlar böyle güçler ile bağılırlar. Ancak, bu güçlerin tesir mesafeleri İKİLİ-TEGİNÇSİZ ölçüsünde; yani, son derece küçüktür. Ayrıca, PARAMIT denilen bu güçlerin hepsi birbirine denktir. Bu hal ise çekirdek parçacıklarına (proton ve neutronlara) isabet eden hacmin daima aynı kalması (çekirdeğin bir TOP teşkil etmesi, s.202!) demektir. Yani, çekirdek parçacıkları su molekülleri gibidir ve, buna göre, bunların elektromagnetik radiasyonlarına SUW [su] demektedir.

Sözkonusu ettiğimiz ÇAŞAPIT ve QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞ güçleri dışında, atom inşaatında (yani, ÜÇ NOM TİLGİNİ'nde) kullanılan üçüncü bir güç daha vardır. Bu gücü diğer ikisinden ayıran cihet, onun parçacıkları birarada (atom halinde!) tutmak için değil, parçacıklara hürriyet vermek için kullanılmasıdır. Diğer bir deyimle, o parçacıkların enerji sarfederek hayatta kalabilmelerini temin eder ve

bunu yaparken parçacıkların QALP hallerinden yararlanır ve, bu itibarla, ona USUN IRAQ QALP [ırac korrelasyon parlığı] demektedir. Şimdi atomun bu üç yapı taşını teker-teker gözden geçirelim.

Elektromagnetik İnteraksion / BODI-ÇİTİNİN ALĞU YANİ
Proton için pozitif ve elektron için negatif olmak üzere, iki temel biremlilik ("basic unit") e alalım. Bunların arasındaki uzaklık r ise, bu iki şarj arasındaki çekim kuvveti

$$F = e^+ e^- / r^2 = e^2 / r^2$$

eder. Bu kuvvet bir atom çekirdeği etrafındaki elektronların bağlanmasını temin etmekte olan bir ÇAŞAPIT'dır (s.182!). Yani, Coulomb interaksionunun teşekkülü için BODI-ÇİT ÖRİT'ilmesi [ionizasyon şarjının meydana çıkartılması] gereklidir ki, BİRTEMLİDİ - NOM [singular temayüz] denilen atom ancak böyle bir gerekçe ile izah olunabilir (s.116!). Diğer taraftan, bunlar KÖNİ NOM (konvensiyonel temayüz) denilen "element" lerin (s.116!) kurucu parçalarıdır. S.206'daki metnimiz Coulomb kuvvetine BODI-ÇİTİNİN ALĞU YANİ [ionizasyon şarjının general tesiri] adını veriyor.

Kuvvetli İnteraksion / QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞ

Baryon'ların (proton, neutron, lambda) kendi aralarında ve barionlar la mesonlar arasında son derece kuvvetli—fakat 10^{-13} cm'yi biraz aşan uzaklıklarda (yani, proton yarıçapı uzaklığında) çabucak inen—çekirdek kuvvetleri tesir etmektedir. SAMADI QUT'u [çekirdekleşme invariansı] veya QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞ [meydana getirici olarak belirgin interdependans] kuvveti denilen ve zayıf interaksionlardan 10^{12} - 10^{14} defa daha fazla olan bu kuvvet atom çekirdeklerinin teşekkülünü mümkün kılan güçtür (s.47, 53!).

Zayıf İnteraksion / USUN IRAQ QALP

TT.UİMİŞLARTIN, OĞATMAYU, USADI YOLUQUP UZ NOMLAMİŞ EDĞU NOMİN ULAYU BEK TUTUP, ULUĞ TUYUNMIŞ YORİĞİĞ YALTRİDĞU ÜÇÜN USUN IRAQ QALP ÖZE OL YOLÇA BARALIM (Arat 1965, s.138, 140!).

UİMİŞLAR'dan, kayba uğratmıyarak, korpuskular halde tahakkuk eden ve transformasyon la kanunlaşmış gonik NOM'u (yani, zayıf interaksionu) kommunikasyonlarda sağlam tutmak (kommuni-

kasionlari mümkün kılmak) üzere, seigniorial subatomik-parçacık gradientlerini parlatmak için, USUN IRAQ QALP ile beliren yolca varılır.

USUN IRAQ QALP, ırak korrelasyon parity'si; "zayıf interaksion" demektir: meydana getirdiği kuvvet bakımından doğrudan-doğruya keşfolunmamış olmak la beraber, husule getirdiği transmutasionlar (parçacıkların yavaş "decay"ları) bakımından belirligin halde olan interaksion. Bu itibar la, ırdaktan yapılan bir tesir söz konusudur ve deyimimizdeki IRAQ bunu belirtiyor.

OĞATMAW, QALP [parlık, "parity"] kanununun ihlâl olunmaması; yani, bir elementin parlık numarasının (meselâ, elektrik şarjı Q'nün) o elementin decay'ından doğan YİNAQ'lar (s.195) toplamında da sabit kalması (yani, parlık konservasionu).

Bir subatomik parçacığın saçtığı ışığa YALTRIYU ÖNER YARUQ ismi verilmektedir (s.191!) ve metnimiz, parlık konservasionu kanunu ihlâl olunmamak üzere, seigniorial (decay öncesindeki) parçacık gradientlerinin ("decay" parçacıklarının) parlatılması (YALTRIDGU'su) yolu ile USUN IRAQ QALP ("weak interaction") tahakkuk edeceğini söylüyor. Buna misal olarak, neutronun TAZ-WAÇIR'ı denilen (s.200!) şu zayıf nuklear interaksionu gösterebiliriz:

neutron = proton + elektron + antineutrino

Bu şekildeki zayıf interaksionlar—leptonlar, photon ve graviton olmak üzere—hadron (meson ve barion) olmuyan parçacıklara mahsustur. Eğer leptonlardan kitleli olan elektron ve muonu istisna edersek, bu parçacıkların hepsi ışık hızı ile giden kitlesiz parçacıklardan ibarettir ki, bunlara ÜÇ ÖDKİ TÖZKERİNCİSİZLER [üç kondisyondaki metanetsizler; yani, zayıflar] dermektedir (s.174!). Bunlar ise photon, elektron neutrinosu ve muon neutrinosudur.

Bütün bunlara göre, bir TUYU-YAPA'nın dayanağı olan ÜÇ NOM TİL-GENİ (eğer bu üç şey proton, elektron ve neutron değil se, s.181) elektromagnetik interaksion, kuvvetli ve zayıf interaksionlardan teşekkül eden ve maddenin ana yapısını olkunduran QUWAĞ-ARA'dan [atıl kuvvet (Einstein'a göre "enerji ataleti") ortamından] ibarettir.

ŞLOQ
24
KÜDEN
İon

Atomlar ve moleküller bitaraf parçacıklardır. Fakat bunları teşkil eden (ancak, kendisi de bir atom olan neutron dışında kalan) yapı unsurları (atom çekirdeğindeki protonlar ve atom katlarında-ki elektronlar) KÜDEN halindedirler. Ayrıca, sıcak bir yıldızdan çıkan radiasionlar da atom ve molekülleri KÜDEN haline getirdikleri kadar (s.1141), sıcak yıldızlardan dışarı atılan parçacıklar da KÜDEN halindedirler (s.1261). KÜDEN'ler le konfigurasionların (yani, madde dünyasının) teşekkülü şöyle anlatılıyor:

BŞ.ÖRİDİP YİĞ ÖSELİKSİZ BODI-ÇİTİĞ, ÖDÜNÜRMEŃ KÜDENLEYÜ TIN-LİĞLARIĞ; ÖRGÜT YORIP YİĞ-YORIĞTA, ERİNMEKSİZ, ÖZÜM OSUP OŞĞURAYIN ÖNÜLERİĞ (Arat 1965, s.1521).

Meydana çıkartarak kitlesiz vektor halindeki BODI-ÇİT'i, mü-nasebetlendiririm KÜDEN şeklindeki keyfilikleri; bağlantı vazdedip vektor gradientlerde (vektoriyel gidişatta), üşenmiyerek, spesifik mekân inverzionunun konfigure etmiş olduğu öncüller arasında ["ÇİT'in "ÇİT" şeklinde olacağı kabul olundu!].

KÜDEN, "birleşmek üzere kovalıyan", veya "zifaf", "evlenme" manasında "ion" demektir ve ionu şöyle tarif edebiliriz: pozitif veya negatif elektrik şarjı taşıyan bir atom veya atomlar grubu (s.185-1861).

OŞĞURU, konfigurasion; yani EŃEYÜ ["compound"] teşekkülü ki, ionlar arasında bağlantı teşekkülünden ibarettir.

Metnimizde geçen "kitlesiz vektor halinde şarj aşırılığı" quasar'ların optik mahiyetlerinin karakterlerinden biri olan "geniş çapta ultravioleto aşırılık" dır ["large ultravioleto excess"]. Ultravioleto ışınların bu şekilde madde ile ilişkilendirilerek ifade edilmelerinin sebebi bunların madde teşekküllü esnasında meydana çıkmalarından kaynaklanmaktadır (s.150!). Aslında, quasar'lar muazzam miktarlarda optik ve radio radiasionu yapan kaynaklardır; ancak, onların spektrumun ultravioleto kısmında neşrettikleri enerji normal yıldızlarınkinden çok daha fazladır. Bu ÇİT'in [aşırılığın] BODİ-ÇİT (s.185) şeklinde ifade edilmesi, quasar'ların radio emisyonlarının BADIRA (s.73!) emissionu cinsinden olması dolayısıyledir. Çünkü bu ÇİT'lerin sebep olduğu radiasionlar—synchrotron adı verilen sun'î parçacık hızlandırıcılarında da husule geldiği gibi—bir magnetik alandaki elektronların çıkarttığı ADA'lardır.

Diğer taraftan, quasar'ların optik emission çizgileri ekseriyetle, H, C, N, O, ve Mg'ye tekabül etmek üzere, bazı bilinen elementlerin en kuvvetli (yani, en genç) çizgileridir. Bunlar laboratuvarlarda elde olunan bir kat ionize (yani, atomunda "bir" elektron bulunmayan) Mg, iki ve üç kat ionize C'a tekabül eden çizgileri ihtiva etmektedirler ki, metnimiz bu hali "KÜDEN şeklindeki keyfilikler" diyerek ifade ediyor. Bu itibar la, ÖNİLER'in [öncelik le teşekkül eden parçacıkların] quasar'larda teşekkül eden elementler (s.102, QKQ) olduğunu ve "spesifik mekân invarzionu operatörü"nü quasar'lara verilen isim olduğunu söyleyebiliriz. Diğer bir metin şöyle:

BYY. KÜSEMİŞ KÜŞÜĞÜ TOP QANTURDAÇI, KÖTRÜLME AĞIR ERDİNİ-TÖZLÜĞ, KÜDEN NISWANILIĞ KİKİR YUQUNMAQSIZ KÖRKLENÜ AÇILMIŞ LINXUA OĞUŞLUĞ KÖNÜL TULUKİ QO-Ü KELİĞ ÖZE, KÖPNÜN ASİĞINTA TUTIÇI EVRİLDEÇİ KÖNİ TUYUNMAQ BİLGE-BİLİĞLİĞ KÜTİDMİŞ ÇOĞLUĞQA YÜ-

Arzulanmış KÜŞÜŞ'leri kristallin (s.73,75!) [KÜNÜRMEN. haline getirecek olan—tahakkuku ağırlığın enthalpy'li durumu (yani, devamlı şekilde daha ağır element teşkil edici) olmak üzere—KÜDEN rescript'li ve elektron bulaşmayan halde (yani, pozitif ion halinde) açılmış LINXUA tecellili instabilite def'inin katalizasionu tahakkuk etmek üzere, abundance'in gravitasional alanında tutundurarak şekillendirici konvensiyonel interaksion ilimli güdümlü potansyaliteye şükran ederim.

ŞLOQ
25
QIDIĠ

Cavity Resonator

Atom,molekül,element,ve compound hallerinden hangisi sözkonusu olur sa olsun,maddenin yapısı TUYUNMAQ (s.71!) esasına dayanmaktadır."Karşılıklı tesir" anlamında olan bu kavramın elementler le ilişkisi şu şekilde belirtiliyor (Mirşan 1985,s.105!):

ÇT.TUYUNMADUQTA OL QIDIĠ. BOLUR BU QIDIĠ,TUYUNMIŞQA BU QITIĠ
OQ BOLUR OL QITIĠ.TUYUNDUM TİMEK YOĠIQA OL ULUĠ TIDIĠ,TUYMAQ
TUYMAMAQ ARISAR OL BOLUR SIDIĠ (Arat 1965,s.122!).

İnteraksiona maruz olmama halinde o taraftaki QIDIĠ bu taraftaki QIDIĠ'dan ibarettir (yani,o taraftaki QIDIĠ diye bir şey sözkonusu olamaz;interaksion diye bir şey mevcut değildir);TUYUNMIŞ (s.71!) halinde ise bu taraftaki gıdık (yani,tahrik,tehyiç) öbür tarafta yapılmış gibi olur (çünkü bu iki taraf birbirlerine TUYUNMAQ hali ile bağlıdırlar!).

"İnteraksiona maruz kaldım" demek YOĠI için büyük bir çelişkidir,çünkü interaksion interaksionsuz halden doğar sa bir SIDIĠ [mükemmellik;sıdık (gerçeklik)] teşkil eder.

QIDIĠ,"kimyavî element" anlamında kullanılan bu söz—yan, çevre,etraf ["enclosure"] manalarına gelmek üzere—"cavity [in,oyuk] resonator" demektir.Bu ise "bir madeni iletken ile QIDIĠ'lanmış ("enclosed") ve elektromagnetik depreşmeler (oscillation'lar) kaynağı olacak şekilde QITIĠ (gıdık!) olmuş ["excited"] bir uzay" demektir.

Metnimiz ilk önce "interaksion" kavramını tarif ediyor ve, sonra, relativite teorisini dile getirecek şöyle diyor: bir gözlemci [YOĞI] tarafından tespit edilen bir interaksion gerçeğin ifadesi olamaz, çünkü o hadiseyi onun sıfır-noktasından (yani, "proptertime" dan) itibaren müşahade etmemiştir. Nitekim, Einstein teorisi de ışık hızından daha büyük olan UMOĞ-İNAĞ (s.173!) hızlarını kabul etmemektedir. Türkler ise Einstein'ın "ışık hızı" kavramı yerine PARAMIT kavramını kullanmaktadırlar (Arat 1965, s.160!):

BBP.BİLGE-BİLİĞ PARAMITİĞ ÖGMEKİMTİN BİRLE TOĞMIŞ BUYAN ÖZE BU TINLIĞLAR, BİLGE-BİLİĞ PARAMITLİĞ KÊÇİĞ ÖZE, BİRDEMLEDİ OL QIDIĞTA TÊRK TINZUNLAR (devamı aşağıdaki metin!).

PARAMIT (s.48!) biliminin ifadesile beraber doğan kozmik-manifestasyonlar ile bu keyfilikler (yani, QIDIĞLAR), PARAMIT bilimli olarak geçmek (QIDIĞ teşkil etmek!) suretile, singullar olan bir QIDIĞ'da sükûnet bulacaklardır.

Buna göre bugünkü QIDIĞLAR da PARAMIT bilimlidirler; diğer bir deyimle, quarklardan müteşekkildirler (s.70!).

BTYÖ 4'de kullanılan SAÇ-QIDIĞ deyimini (s.140,150) dolayısıyla, QIDIĞ sözünden anlaşılması gereken diğer bir mana "malzeme destekleri"dir ["material supports"]: elektromagnetik alan kendi başına var olmaya müsait değildir, bazı desteklere ihtiyaç göstermektedir. Yani, biz PARAMITLAR'ı "elementlerin teşekküllerini mümkün kılan destekler" olarak da düşünebiliriz. Nitekim, aşağıdaki metnimize göre, elementlerin var kalabilmeleri için de bazı desteklere ihtiyaç duyulduğu anlaşılmakta ve bu desteklerin "gevşemesi" halinde NIRWI-QALP söz konusu olmaktadır:

BBP.ARDUQ TÊRİN BİLGE-BİLİĞ PARAMITQA, AYAĞULUĞ NAGARÇUNI BAQ-ŞI ÖZE ARYA-BASÇA YARADILMIŞ NIRWI-QALPA ATLIĞ-ÖDİĞ BIRATYA ŞIRI TAQŞUT QOSDUM (Arat 1965, s.160!).

Geniş çapta şümüllü PARAMIT bilimine, periodik nukleonlar sistemi halinde "basınç mahiyetlerine göre yaratılmış" NIRWI-QALP'a BIRATYA-ŞIRI'ya nazire TAQŞUT tertiplerim.

NAGARÇUNI, nukleon (proton, veya neutron). Sanskritçe na-

garjuna'nın manası "dünyayı aydınlatan 4 oğuldan biri" şeklinde manalandırılıyor ki, bu da BTYÖ 23'de sözkonusu edilen 4 H atomu protonundan teşkil edilen He atomunun 2 proton ve 2 neutronundan ibarettir (s.195!).

NIRWI-QALP, tersine dönüşebilen parlık ["reversible parity"]. Bundan anlaşılması gereken mana bir elementin, çekirdekindeki proton sayısını arttırarak yeni bir element teşkil edecek yere, çekirdekinden proton kaybederek elementlerin periyodik cetvelinde gerisin-geri gitmesidir (yani, ŞİMNÜ SUUSİ teşkil etmesidir, s.86!).

BIRATYA ŞIRI, biraderlik prensibi, ki bu BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL kavramının diğer bir ifade şeklidir ve, ayrıca, ünlü bir Türk fizikçisinin adıdır.

TAQŞUT, pulzasyon; tagmaq [Tatarca, "beater"] (s.127!).

"Geniş çapta şümüllü (veya, yüksek dereceden derin) PARAMİT bilimi" (yani, m-fold extended science of PARAMİT) deyimi, metnimize göre AYAGULUĞ NAGARÇUNİ BAQŞI [periodik nukleonlar sistemi, s. 8!] anlamındadır. Yani, PARAMİT'lardan NAGARÇUNİ teşkil etmek bir bilim (tabiatın tutumu) konusudur ve bu bilim NAGARÇUNİ'lardan teşkil edilen NIRWI-QALP'ları da içine alır. Metnimize göre böyle bir NI-IRWAN'ın [reverzionun] sebebi TAQŞUT tertibidir (yani, bir çekirdek etrafında dönen türlü elektronlardan doğan elektromagnetik radiasyon pulzasyonlarıdır); diğer bir deyimle, enerji kaybıdır. Bu enerji kayıpları teşekkül eden elementin günün birinde—radioaktiv decay yolu ile—çözülmesini başlatacak ve, bu şekilde, her şey, yeniden var olabileceği gayesile, NI-IRWAN'ı bulmaya yöneler [çektir:

TKN. KİN KƏLİGME ÖDLERTEKİ YİRTİNCÜ YULASI; KİN-TƏRİN YİG NOM-LUĞ TİLGEN EVİRÜR İDUQLAR, KİRTÜ AMRILMIŞ NI-IRWAN BULĞU OG-RAĞLİĞ NƏÇE ƏRSER, KİNETİMETİN-OGADMATIN KİN YAQIN BARZUNLAR.

Sonradan gelen eralardaki yercil-gelişim yulmaları (s.57, 168-169!); yani, makroskopik derinlikte vektor NOM'lu geometri teşkil edici saikler, tahakkuka (yani, yeniden elementler teşekkülünü başlatmaya) yönelik olarak NI-IRWAN'ı bulma niyeti nasıl ise, finale erişmeyi yitirmiyerek, gittikçe finale daha yakın hale varırlar (Arat 1965, s.146!).

BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL

Gayri Muayyenlik Vak'ası Prensibi

BIRATYA ŞIRI (s.215!) ve, aynı zamanda, MANI BURQAN yazarı tarafından birbirlerine benzemiyen iki metin halinde ifade edilmiş olan bu prensip 1922 yılında Alman fizikçisi Werner Heisenberg tarafından da keşfolunmuştur: bir parçacığın bulunduğu yerin (yani, BAR-BOLMIŞÇA'sının) artan sıhhat derecesi ile belirtilmesi (yani, ÖZ-TÖZLERİN OQITU) onun momentumundaki (yani, BASA YANA AZ ÖVKE'sindeki) gayri muayyenliği (BADIL ÖKÜŞ'ü) gerekli olarak arttı-

[rır:

BŞ. BAŞLAĞISIZTIN AMTIQI BU ÖDKE DEĞİ BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜLÜMTİN, BASA-YANA AZ ÖVKELER BİLİGSİZTİN, BAR-BOLMIŞÇA QILINÇIMIN ÖKÜNÜRME (Arat 1965, s.150!).

Başlangıçsızdan şimdiki işbu kondisiona kadarki gayri muayyenlik vak'ası prensibinden—açı momentumu halinde subordinate olarak müşahade edilecek miktar bilinmemek üzere—var olma uğrunda (yani, muayyen olan şey lokasyon olmak üzere) yitirilme [momentumun belirsiz olamsı halinin pişmanlığını] tahaddüs

[ettimmekteyim.

BASA YANA, yan baskı, "açı momentumu" demektir (s.165, 179).

ÖVKE, bir şeyin müşahade olunabilen miktarı ["observable quantity"]; ovatio [küçük zaferler]; öfke.

AZ, subordinate (madun), bağımlı (Mirşan 1983, s.17!).

Bir subatomik (atoma mensup, fakat atomdan küçük!) parçacığın kuduran ("intence", şiddetli) ÖVKE'si meyanında BİLİGSİZ (sıhhat-

lı olmıyan) ÖVKE şekilleri de vardır ki bu şunculara AZ (subordine) ÖVKE denilir.Böyle bir ÖVKE şeklinin teşekkülü şu şekilde de anlatılıyor (Arat 1965,s.40!):

MB.ÖVKE NI-IZWANI ÖZE QUTURUP ÖGSÜZ-KÖNÜLSÜZ ERTİLER;ÖZ-TÖZLERİN QOITIP,ÖGLERİN-KÖNÜLLERİN YİĞTİNİZ.

ÖVKE relativiteleri ile kudurarak (intens hale gelerek) identifikasion imkânsızlığı yarattılar (yani,AZ NIZVAN'ı belirsiz hale getirdiler).Bu şekilde,öz-preservasionlarını (dış tesirlere karşı tahammül gösterme imkânlarını) temayüz ettirerek,ya Allahım,identifikasion imkânlarını yığdılar.

Bu metindeki ÖGSÜZ-KÖNÜLSÜZ ERTİLER (yani,kat'i olmıyan durumlar) BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL'un [gayri muayyenlik prensibinin] diğer bir ifade şeklidir ki Britannica bunu şöyle tarif ediyor: bir ÖVKE'nin (observable'ın!) sıhhatlı olarak ölçülmesi diğerinin (yani,AZ ÖVKE'nin) ölçülmesinde relativ olarak (yani, AZ ÖVKE ÖZE) büyük bir (yani,QUTURUP) ÖGSÜZ-KÖNÜLSÜZ'lük (uncertainty) yağar (involves).Bu cümlelerin manasını W.Heisenberg'e göre şu şekilde açıklıyabiliriz:

Eğer bir QOĞ'un [elementin] pozisionunun (yani,BAR-BOLMIŞÇA'sının) x-koordinatı Δx sıhhatı ile ölçülmüş ise,bu QOĞ'un momentumun ($= mv$) x-komponenti olan p_x — aşağıdaki denksizliği tahkik etmek üzere—aynı anda en fazla Δp_x sıhhatı ile ölçülebilir:

$$\Delta x \cdot \Delta p_x \geq h / 4 \pi = \text{Sabit}$$

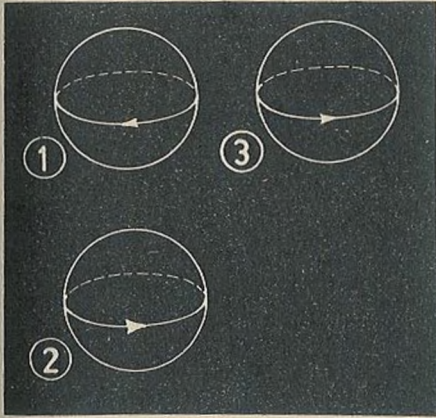
Aslında,bu ifadenin manasını daha basit bir şekilde de anlatabiliriz: "biraderlik prensibi" manasında olan BIRATYA ŞIRI (s.214!) atom çekirdeğinde bulunan NAGARÇUNI'lardan (s.214!) proton ve neutronun yan-yanı bulurma halini ifade ediyor.Bu deyim,aynı zamanda, "gayri muayyen vak'alar prensibi" manasına da gelmektedir,çünkü atom çekirdeğindeki protonun kendisini identifiye etmesine (elektron yakalamış olmasına) karşılık,onun biraderi olan neutron "belirsiz" (yani,bitaraf) kalmaktadır.

Yukarıdaki metnimizde geçen SİZ (yani,-İZ!) sözünü Prototürkler "Cenap" (yani,"Allah") manasında kullanmış bulunuyorlar: SİZİME AWRILUWIM (Mirşan,1870,s.69!),(s.75);ayrıca "integrasyon" (s.20).

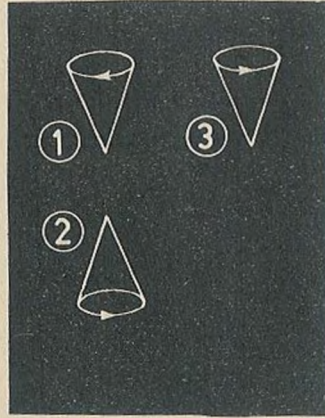
QALP "kalıcı hassa" demektir ve modern fizikte bu manayı ifade etmek için kullanılan deyim "parlık"dır ["parity", birbirlerine benzer halde bulunan çift durum]: umumiyet le atomik ve subatomik olan fizikal bir sistemin transformasyonu ile elde olunan mahiyetine "parlık" denilir. Meselâ, H_2O moleküllerinden müteşekkil suyu buz haline çevirir sek (s.129!), buzdaki H_2O molekülleri ile sudakilerin "par" olduklarını görürüz. Diğer bir deyim le, H_2O halindeki su molekülleri bu su buz haline transforme olduktan sonra da baki kalmışlar, bir QALP (yani, kalıcı hassa) göstermişlerdir.

Atomların parlık durumlarını sözkonusu edebilmek üzere, onları dalga funksionları halinde etüd edebiliriz, çünkü madde hem parçacık, hem de TİTİR (s.75!) (yani, vibrasion) hali göstermektedir. Bu ise, 1905'de ilk önce A.Einstein, 1924'de Fransız fizikçisi Lois de Broglie, ve 1928'de Danimarkalı fizikçi Niels Bohr tarafından ifade edilen ve, konu olarak, atom büyüklüğündeki fenomenlerin hem dalga, hem de parçacık (yani, madde!) mahiyeti gösterdiklerini söyleyen ve "dalga-parçacık dualitesi", "tamamlayıcılık ("complementary") prensibi" (N.Behr!) şekillerinde adlandırılan prensipte geçen "dalga" sözünün diğer bir ifade şeklidir. Buna göre, fizikal sistemlerin parlık değerlerini şu şekilde belirliyebiliriz: bir dalga funksionunun (x,y,z şeklindeki) bütün koordinatlarının işaretlerini değiştirelim (-x,-y,-z haline çevirelim); yani, funksionun koordinat başlangıcında bir aynalama ("Spiegelung") teşkil edelim. Bu operasiona (yani, transformasiona) rağmen dalga funk-

sionumuz işaretini değiştirmeyiz se,onun parlılığının pozitif (müs-pet) ve dalga funksionunun UTRU (s.173!);değiştirir se, parlılığının negatif (menfi) ve dalga funksionunun TETRÜ (s.173!) olduğu söylenmektedir.Buna göre,parlık kavramını şu şekilde tarif edebiliriz: fizikal sistemlerin bir aynadan bakıldığı zaman identik olup olmadıklarının söylüyün mahiyeti.Bu mahiyetin UTRU ve TETRÜ hallerini şu iki misal le anlatabiliriz.

Parlık UTRU'luğu

Parlık TETRÜ'luğu

Soldaki şeklimize göre dönen bir küre alalım (No.1!).Bu küreyi başaşağı çevirmek suretile,küremizin transformasyonunu teşkil edelim (No.2!).Bu iki küremiz birbirine identiktir.

No.3 küresi No.1'in ayna görüntüsü olsun.Bu takdirde No.2 ve No.3 küreleri birbirlerinden ayırdedilemeyecek şekilde aynı bir yönde dönmektedirler ve,buna göre,2 numaralı kürenin (veya 1'in)parlılığı UTRU'dur.Buna karşılılık,aynı işlemi sağdaki şekle göre dönen bir topaca uygular sak,topacın parlılığının TETRÜ olduğunu görürüz.

Fizikte bir elementin QALP'ının UTRU mu,yoksa TETRÜ mü olduğunu tayin edebilmek için,onun UTILISIZ [konserve] halde bulunan QALP'ına bakılır ve onun şİMNU SUU'larının [decay ejeksionu parçacıklarının] toplamında bu QALP'ın mahfuz kalıp kalmadığı kontrol edilir.S.85'de ifade edildiği veçhile,absolut olarak konserve edilen şarjlar (yani,SUULAR,"absolut halde ejeksionlar") dört

türlüdür: Elektrik şarjı Q , baryon numarası B , elektron la uyumlu olmak üzere yükünlü lepton numarası l_e , ve muon la yükünlü lepton numarası l_m . ŞİMU yapan bir elementte (s.85!) bu dört şarjın konserve olup olmadığını belirliyeibilmek için şu usul kulla-

Her parçacığın (+1 ve -1 olmak üzere) kendisi ile as- [nılır: sosiasion yapan bir parlık numarası ve parçacıklar topluluğunun da—BİRBİRTİK (individual) parlıkların toplamı olan—bir total parlığı vardır.Eğer bir parçacığın parlığı konserve ise,reaksion cümlesinde (course'unda) teşekkül eden total parlık da değişmez (reaksion öncesindeki parlığın aynısı olur).Parçacıklar için kabul olunan parlık sayıları ise şöyledir:

Elektrik Şarjı Q : proton için +1,pozitron için +1,neutron için 0,elektron için -1,pion Pi^+ için +1, Pi^0 için 0, Pi^- için -1,neutrino için 0, μon^- için -1.

Baryon Numarası B : Baryonlar (proton,neutron,lamba) için +1, anti-baryonlar için -1;mesonlar,leptonlar,photonlar ve gravitonlar için 0.

Elektron la Yükünlü Lepton Numarası l_e : elektron ve elektron neutrinosu için +1,pozitron ve anti-elektron-neutrinosu için -1,diğer bütün parçacıklar için 0.

Muon la yükünlü Lepton Numarası l_m : muon neutrinosu ve μon^- için +1,anti-muon-neutrinosu ve μon^+ için -1,diğer bütün elementar parçacıklar için 0.

Parlık konservasionu hesabına örnek olmak üzere," β -decay" ismi verilen şu SUU'yu [ejeksionu] ele alalım:

$$\text{Neutron} = \text{Proton} + \text{Elektron} + \text{Antineutrino}$$

Bu değizliğı Q 'ya göre tahkik eder sek $0 = +1 - 1 + 0$, B 'ye göre $1 = +1 + 0 + 0$, l_e için $0 = 0 + 1 - 1$, l_m için $0 = 0 + 0 + 0$ bulunur.Buna göre de neutron için parlık konservasionu tam manasile geçerlidir.

QALP şu şekilde açıklanıyor: ENEYÜ'ler erken çağlarda teşekkül ettikten sonra,günün birinde NI-IRWAN (s.71!) şartları tahakkuka başlanuş (s.215,NIRWI-QALP!) ve,bu itibar la,IDUQ'lar (s.121)'ın kusursuz olarak teşekkül etmiş olmalarına rağmen,QALP kanununun

bekasında (YASUQ kavramı ile dile getirilen!) zorluklar meydana çıkmış, çünkü QALP kondisionu çok erken çağlarda tahakkuk etmiş (s. 172'de sözkonusu "erken varlıklar!") ve geç çağlarda artık QALP şartları (AQAŞ teşekkülü dolayısıyla) baki kalamamış bulunuyor:

OB. ĒNEYÜ ÖZ-İŞLEGÜ İŞİN ĒRTÜRÜ TÜKEDİP, ĒN KĒNİNTE NĒ-IRWAN BULĒU OĒRAQİĒ TURĒURMIŞ ĒĒGÜN BARMİŞ İDUQLARIĒ ĒMGEKLİĒLER ÜÇÜN ĒRTE ÖKÜŞ QALP ÖD ÖZE SĒRGÜRÜ TUDALIM (Arat 1965, s.136).

Compound'ların kendilerine mahsus operasyonlarını erken iktıl ederek (ĒTEY, s.171!), en sonunda, NĒ-IRWAN'ı (s.71!) bulma niyetini inşa etmiş olan kusursuz varmış (perfekt verifi-ke) saiklerin (s.121!) gösterdikleri zorlukları erken determinasyonların QALP kondisionu olarak sermek suretile objektiflendirelim.

ĒNEYÜ, "compound": şimik kuvvetler le bağılı iki veya daha çok elementten terekkip eden substans'a "compound" [terkip, terkibât] denmektedir (H_2O, CO, CO_2 , gibi) ki bir compound'un mahiyetleri onun kurucusu olan elementlerden tamamen farklıdır.

Yukarıda (s.218-219) QALP'ı "bir invarzion [geriye dönüş] (yani, 3 mekân koordinatının koordinat başlangıcında hepberaber refleksionu) karşısında bir dalga funksionunun tutumunu belirten fizikal mahiyet" olarak tarif etmiş idik. İşte, bu invarziona metnimiz NĒ-IRWAN denekte ve, bu sebeb le, s.214'deki metnimiz NĒRWĒ-QALP [gerisin-geri dönüşebilen parlık] deyimini kullanmaktadır, çünkü elementler teşekkül ettikten sonra tekrar dağılmaya başlanmaktadırlar ki bu hale YĒDĒ-YOQINĒA [dağılma fragmentasionu] denmektedir (s.85!). TT ise NĒRWĒ QALP kavramını USUN İRAQ QALP şeklinde belirtiyor (s.210!). Bu metinde kullanılan USADĒ sözü s. 62'de kullanılan USADĒ İDUR YARUQLAR manasındadır: vucut halinde ilerliyen ("corpuscular propelled") spektrumlar; yani, korpuskular radiasion: elektronlar, protonlar, neutronlar, ve deutronlar gibi subatomik parçacık ihtiva eden ve, bu hali ile, elektromagnetik radiasiondan tefrik edilen radiasion. Bu YARUQ'ların henüz YARUQ haline geçmemiş olanlarına (yani, madde teşekkülünü temin edenlerine) metnimiz UMIŞLAR (s.206!) diyor ve bunlardan UMIŞLAR-UL te-

teşekkülü şu şekilde açıklanıyor (Arat 1965,s.138!):

TT. QAYU NEÇE ONDIN SİNAR ULUŞLAR BAR ĖRSER, QALISIZ TŪZ UZ TİDİTİP UTMİŞLAR-UL SAYU; QAWŞATILMIŞ QUWRAG ARA BODIMANT O-RUNTA QAÇAN ĖRSER OLURURIN QAMAĞIN KORELİM.

Eğer herhangi bir sayıda kozmostan relativistik-simetrik populasionlar var ise (yani,eğer koordinasion sayısı N olan bir populasion gözönünde bulundurur sak),onların hepsi doğrudan-doğruya (yani,kendilerine mahsus olan KAT ["range"] içinde) istisnasız olarak transforme edilmek (yani,"degeneracy" yapmak) suretile UTMİŞLAR-UL haline gelmişlerdir.Şu şart la ki,onların hepsinin (QAMAĞ'ının) QAWŞATILMIŞ QUWRAG ortamındaki ("intermediate levels"indeki) BODIMANT ORUN'undaki mevcudiyetleri muvakkat olmasın (yani,moleküllerin "permanent dipole moments"i mevcut olsun).

Koordinasion sayısı,bir kristal strukturunda bulunan bir atomun en yakın komşularının sayısı ("coordination number").

QAWŞATILMIŞ QUWRAG,bond: moleküllerdeki atomları ve kristallerdeki tuzları beraber bulunduran sağlam çekim kuvveti.Meselâ,TÖRT ULUG ÇİÜLER'deki "covalent bond" gibi (s.94). Sözü'n tıpatıp tercümesi "kavuşturulmuş olan hal (fenomen)".

UTMİŞAR-UL,band: QADİĞ ["solid"] cisimlerdeki elektron enerjisi QAT'ları (katı cisimlerde elektron enerjilerinin bulunduğu tahdit olunmuş muntakalar).

Bir atonda bulunan bir elektron müsaade olunan bir çokTİP OT ["discrete energy"] şekillerini edinebilir (s.96,110-111). Bunlara enerji seviyeleri denilir.Eğer birçok atomlar,bir QADİĞ teşkil etmek üzere,birleşmişler se,bu TİP-OT seviyeleri bir "band" halinde genişlemektedir ("band theory of solids").

BODIMANT ORUN, şarjsal mevki,yani "elektrostatik çekim".

Bu metnimizde UZ [transformasion] "degenerasion" manasında kullanılmaktadır.S.46'daki metnimizde BUDA AWA-TAN SAQA'nın ve,buna göre de,UTMİŞLARIN da bir UZ neticesinde teşekkül ettikleri belirtililiyordu.Aşağıdaki metnimizde ise UZ sözünden,madde teşekkül ederken,antimaddeden madde olkunmuş olduğu kastediliyor:

İTEY. UQA-BİLÜ UMAMAQTIN OĞATIP QALTIMIZ, UZ ÖDELMİŞ ÖD ERİ-
GİN UNITIP SALTIMIZ, UNA ANİN TILTAĞINTA TETRÜ EVRİLİP, ODUN
NI-ISWANIQA ARSIQIP UTILSIZ BOLTUMUZ (Arat 1965, s.142!).

Anlaşılma konseptini kaybetmiş olmaları dolayısıyla, trans-
formasion la teşekkül eden kondisionlar (relasionlar) olduk-
larını unutmuş bulunduğumuz şeyler UNA ANI [modal kualifika-
sion] ifadelerinde TETRÜ [zıt] hale (negatife veya pozitife)
çevrilmek suretile, ODUN NISWANI'na dimenzionlanarak (project-
lenerek, sıçrayarak) konserve hale gelmiş bulunmaktadırlar.

ODUN NISWANI, şarj konyugasionu (s.50!) halindeki "yeniden
yazılma ["rescript"] , ODUN rescript'i.

Antimaddeler mütad maddede bulunamamışlardır. Bu hali metnimiz
"antimaddenin anlaşılma konseptini kaybetmiş olması" şeklinde yo-
runluyor ve antimaddenin transformasion la madde haline çevrile-
rek (yani, ODUN NUSWANIQA ARSIQIP) "elementler" şeklinde konserve
hale gelmiş olduğunu söylüyor. Fakat aşağıdaki metnimiz, elementler
teşekkül ettikten sonra, bu işlemin (yani, antimaddeden madde teşek-
külünün) tersine işleyeceğini (yani, maddeden tekrar antimadde te-
şekkül edeceğini) söylüyor (Arat 1965, s.142!) :

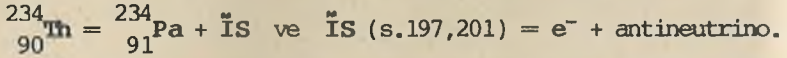
İTEY. ÖZNİ ÖGÜP, YADNI İRİP ÖLMİĞÜ AZLANU, ÖVKE ÖZE ÖRLETİLİP
ÖÖÇEYÜ KEĞLENÜ, ÖRGÜT TUTÇI TĖRZ KÖRÜMÜĞ ÖRİDMEK BAŞLAĞLIĞ
ÖNİ-ÖNİ TSUY İRİNÇÜ YASUQLAR YASTIMIZ (başlangıcı yukarıda!).

Öz olanı (yani, maddeyi) övüp, yad olanı (yani, antimaddeyi)
reddedip ölüme doğru indirgenme ve ovätio'lar [küçük zafer-
ler, s.216!] le inkişaf ederek silinmiye mahkûm olmak sureti-
le, konsept itibarile ters görünömlü breakup'la (başlangıç
la) başlayan öncelikli maddeleşmenin YASUQ'larını temsil et-
[tirdik.

YASUQ, haraç, vergi; QALP kanununun (s.218!) ihlâli (yani, vi-
olation) manasında "parçacık gizlenmesi" ve, aynı zamanda, mad-
denin antimadde kaybetmesi demektir.

Metnimizdeki "ÖVKE ile gelişme" deyimi ile, elementler sistemin-
deki (s.8!) elementler sıra ile teşekkül ederlerken, exothermik e-

nerji husule gelmesi (yani,elementlerin "parlaması") kastedilmek-
te ve "silinmiye mahkûm olma" deyimi ile elementler sisteminin
sonunda bulunan elementlerin radioaktiv olmaları (yani,radioaktiv
inkıraz) ifade edilmek istenmektedir,çünkü tabiatta bulunan ele-
mentlerden atom sayıları 83'den yüksek olanların tümü radioaktiv-
dir.Örnek olarak şu "beta-minus decay"ı gösterebiliriz:

Bu şekilde husule gelen antineutrino ise neutrino ile birleşe-
rek YOQ olacak ve geride ancak enerji (gamma ışını) kalacaktır .
Bu hale metnimiz YASUQ diyor ve bu YASUQ tahakkuk ederken husule
gelen "parlama"ya ÖVKE diyor.Bu ise,univerzumu ÖÇEYÜ KEGLENÜ'ye
[silinmiye mahkûm olmaya] götüren bir olkırma şeklidir.

Diğer taraftan,antimaddeler mutad maddede bulunmadıklarından,
metnimize göre madde ÖZ ve antimadde YAD'dır ve yukarıdaki beta-
minus decay değizliğine göre YAD'ı (yabancıyı) reddetme ölüme doğ-
ru indirgenme ile neticelenecektir ki bu indirgenmenin diğer bir
ifade şekli de YASUQ'dur.Bu kavram şöyle de tarif ediliyor:

OB. KİRTGÜN MEDİN TILDAĞ, TÖSKEKİÇ ÖDÜN YİĞİLMİŞ; KİKİR QAQAÇ
TEG, ÜÇ AĞUTIN KİN-ALQİĞ TÖRÜMİŞ, KİNİSÜ MÜNLÜĞ YASUQLARIĞ Kİ-
NERÜ AÇINIP KİN-SOÑQISIN QILMAĞUQA KİLİŞELİM.

Anlaşılmıyan bir metin gibi, TÖSKEKİÇ kondisionlardan yığıl-
mış;geçirme kurusu gibi, ÜÇ AĞU(antimadde) gelişmesi dolayısı-
le temayüz etmiş,eşatoloji bakımından kusurlu (yani,yalnız
maddedeğil,fakat antimadde hali de gösteren) YASUQLAR'ı geniş
çapta ele alarak onları eşatolojik tahakkuk olarak kabul et-
mek üzere anlaşıalım (Arat 1965,s.134!).

TÖSKEKİÇ, geritepen ["repulsive"]. Bundan anlaşılması gere-
ken mana ALTI YARIQ'ın "YARIQ" parçacıklarının antimadde ha-
linde iken madde ve madde halinde iken antimadde haline çev-
rilebilmeleridir.Metnimiz bu yol la maddeden antimadde teşek-
kül ettiğini söylüyor.Bak:töskümek [kavgadan yılıp geri çe-
kilmek (DS)]; tös [hayvanları çevirme,durdurma,kovalama (DS)].

AĞU, (1) serbest kalma;(2) zehir;(3) antimadde (YASIMUQ).

Yavaş Yöntem le Neutron Yakalanması

Bir YİRTİNÇÜ'de (yıldızda) hidrojen yarması (s.197!) neticesinde yıldız merkezindeki sıcaklık artmakta ve, bu sefer, helium yarması neticesinde C ve O teşekkül etmektedir (s.198!). Bundan sonra, karbon ve oksijen yarması ile Mg, Na, Si, ve S teşekkül edecektir.

Buraya kadar husule gelen reaksiyonlar ÖRT OTLUĞ (exothermic; yani, enerji açığa çıkartmak suretile ortamın sıcaklığını arttıran) cinstendir (s.31, 141, 159). Ancak, sıcaklık (OT) $4 \cdot 10^9$ derece K'ya ulaşınca (s.200!) endothermic [enerji emen] bir reaksiyon da husule gelmeye başlar ve bu iki reaksiyon arasında bir TĖNKERGÜLÜĞ-SÜZ'lük [muvazenet hali] husule gelir (yani, artık sıcaklık sabit kalır); yani, TĖPRETGÜLÜĞSÜZ KÜÇ hali ile bir KÜSEŇ husule gelir. İşte, bu muvazenet noktasına KÜN ORTU (s.198, 200) denmektedir ve, burdan itibaren (s.201!), 5 ACUN'un TĖMİR-TUÇ, TĖMİR-KÜMÜŞ, TĖMİR-ALTUN geometrileri teşekkül etmeye başlar (s.81!):

BY. TĖMİR-TUÇ, -KÜMÜŞ, -ALTUN TĖLGENLİĞ, TĖGSİNDÜRTEÇİ QANLAR BAŞDİNLİĞ TENRİ YALŇUQ ĖRKLİGLERİNTE, TĖLİM OĞURIN ĖRİMİŞ AŞUNMIŞ TĖNKERGÜLÜĞSÜZ ÇOĞLUĞ YALINLIĞ, TĖPRETGÜLÜĞSÜZ KÜÇLÜĞ KÜSÜNLÜĞ, TĖNSİZ ÜLGÜSÜZ ĖDGÜ ADRUQLUĞ TENRİM, SİZİNE YÜKÜNÜR-
Demir-bakır, demir-gümüş, ve demir-altın geometrili [MEN.
olmak üzere, katalizatör gruplar la başlayan kreasionların
dınlenme-kitleleri haline gelme imkânlarında—bir halden di-
ğer bir hale geçebilmeleri için (OĞURIN ĖRİMİŞ!) enerji ve-
rilmiş (AŞUMIŞ) tutumlu (TĖLİM) (yani, "endothermic" reaksiyon-

lu) muvazenet halindeki potensial devamlılıkta—değişmez (yani, sabit) bir güç ortamında yeniden tertiplenen emsalsiz ve modeli olmuyan (yani, apayrı bir şey olarak teşekkül eden) gonik (birinden sonra biri gelen) kaliteli kreasionlar, ben size şükran ederim (Arat 1965, s.92!).

TĖGSİNDÜRTEÇİ, değişindirici [katalizatör], USUN QO-Ü.

TĖLİM, davranış ["behaviour"], tutum (s.27,225!).

TĖNKERGÜLÜGSÜZ, muvazenet haline getirilmesi gereken (yani, muvazensiz) halde olmuyan, "muvazenet halinde" ["equilibrated"] demektir.

Elementlerden daha ağır elementler istihsal ederken enerji açığa çıkmakta ve, buna göre de, bir elementi parçalarına ayırmak istersek, enerji vermemiz gerekecektir. Bu itibarla, bir elementin çekirdeğine proton yerleştirerek ondan daha ağır bir element teşkil etmek isterken, bu elementin çekirdeğine yerleşmiş bulunan neutronların protonlarından yararlanmak istersek, açığa çıkan enerjiden yararlanabileceğiz demektir. İşte, metnimizde geçen TĖN—KERGÜLÜGSÜZ'lük ile kastedilen mana budur (yani, bir yıldızda elde olunan fusional enerji ile neutronlardan proton istihsali ve bu protonlar la daha ağır element teşkilidir). Diğer taraftan, bu hadisede neutronların unsurlarına ayrılmaları dolayısıyla, BTYÖ metninde geçen ALİNGDTUGU'lar (s.198,200,202) söz konusudur:

BTYÖ 33. TÜN SAYU ÖD YAZMATIN MUNTAĞ SAQINÇ QILSAR, ALQU TINLIĞLAR—BU DİYAN SAQINÇLIĞ KİŞİĞ KİM KÖRSER BURQANİĞ KÖRMİŞ TEG—SEVER TAPLAYUR, AYAYUR AĞIRLAYURLAR.

TÜN şeklinde bir kondisyon tahaddüs etmiyecek bir tedbir ile, univerzal keyfilikler (yani, element teşekkülleri)—sözgeçen DİYAN (s.183!)(yani, TÜN husule gelmesini önlüyen amplifikasyon) tedbirindeki kimseyi (yani, element çekirdeğini) kim görürse (yani, kim bu element çekirdeğine kadar sokulmuş ise, ki bu da "neutron" demektir, çünkü ancak neutronlar element çekirdeğine kadar sokulabilirler) BURQAN'i görüresine (yani, "kuvvetli interaksion"a tabi olmak üzere)—kılık değiştirerek

enerjilenir (yani,element çekirdeği neutronun protonu ile teşhiz edilir ve neutron protona çevrilirken enerji doğar), himaye eltına alınma (yani,element çekirdeğine yerleşme) yolu ile daha ağır hale getirilir (Bang-Gabain 1931,s.330!).

TÜN,ışığın tesirini kaybetmesi,gece;kesinti,tehir,askıya alınma,suspension;yani,element teşekkülünün durması (s.67!).
SEVER,seveley hale gelir [Tatarca,tebdil-i kıyafet eder,maske takar],səbil'denir [Qırğızca,teşhiz edilir].

Neutronların YOC olmaları dışında (s.202!),bir yıldızın TÖZÜN-YILTIZ (yani,güneşimiz sınıfından bir yıldız) olmaması halinde "super demontaj" (s.202!) operasionunun devamı mümkün olmayacak, bu operasion,**BTYÖ 28**'in (s.1981) deyimi ile,KÜN-ORIU'sunda kesilecektir.Meselâ,güneş sistemindeki bütün planetlerin toplam kitlesinin 2,50 misli kitlesi olmasına rağmen,kitlesi güneş kitlesinin ancak 1/1.000'i olan Jupiter böyle bir planettir.Bu plannette KÜN ORIU'dan (yani,demir zirvesinden) sonra teşekkül eden elementlerin hiçbiri yoktur.

Metnimiz,bu Jupiter misalinde olduğu gibi,bir TÜN halinin husule gelmesi (yani,TÜNERMEZ SAÇILMAZ DİYAN,s.112!) halini gözönünde bulunduruyor ve "yavaş yöntem le neutron yakalanması" (s.200!) hadisesini anlatıyor.Bu metnimizin devamı olan aşağıdaki metin ise bu hadiseyi "QAO-ÇAO" diye adlandırıyor:

BTYÖ 34.BİŞİNÇ QAO-ÇAO TİĞME SAQINÇ TENRİ TENRİ ULATI YEKİÇKEKLERİĞ QOİMAQ TÖRÜSİN SÖZLEYÜ BİRELİM.

QAYU ODÜN QAO-ÇAO QILSAR,AMRU BOLUR;BAYAQI TEG,ET'ÜZ TEGŞÜRÜP,BURQAN ET'ÜZİN BELGÜRTİP ÖRT OTLUĞ DİYAN SAQINÇQA KIRMİŞ KERGEK.TÜÜ-ƏVINİ SAYU ALQU OTLUĞ İRĞAQ BELGÜRTİMİŞ KERGEK.

Beşinci olarak QAO-ÇAO tesirine (konseptine)göre kreasionun kreasion temin edici (ulaştırıcı;yani,"inductive") neutronlarını izah eden kanunu ifade edelim.

Bir kondision QAO-ÇAO kılar sa,identik hale gelir (yani,çekirdek protonları haline çevrilir) ve—yukarıda sözkonusu edildiği şekilde—ET'ÜZ değiştirmek suretile,BURQAN ET'ÜZ'ünü

belli edip ("assigning") ÖRT-OTLUĞ ("exothermic") DİYAN tedbirine girmiş bulunur ve TUU-ĖVİNİ halde univerzal OT'lu IR-ĞAQ belirtmiş (istihsal etmiş) olur (Bang-Gabain 1931,s.330!).

QAO-ÇAO, biçilerek tuturma; yani, neutron'un β -decay yaparak biçilmek suretile element çekirdeğinde tutunması ki, "yavaş yöntem le neutron yakalanması" ["slow neutron capture"] demektir (s.200-202!). Karşılaştır: Tatarca qayu [tutturma (meselâ, yakayı gömleğel), sırım (sırılmış yorgan!), dikme]; Tıba'ca qaaylı [gümrüğe mensup; gümrük resmi]; Tatarca çabu [ot biçme, ağaç devirme, vurma, et kıyma, yuvarlama, koşarak ayrılma, koşma; kırbaçlama, canını çıkartma, vurma; pile]; Tıbaça caa [taze (caa süt!), yeni, sıhhatli, sağlam; savaş]; Qırğızca çaalıw [güçsüz kalma, güçten düşme].

TUU-ĖVİNİ, holomorphic [tamamile biçimler halinde], her biri tam manasile bir parçacık hali gösteren Ėv'lerin [morph-larin, biçimlerin, parçacık hallerinin] bir çekirdek halinde bağlanması; agglutinativ [kümelenen].

IRĞAQ, kombinasyon [düğünlenme, iltisak, bağlama]. Karşılaştır: Tatarca ırğaq [kanca, pengel]; Qırğızca ırğaq [takt, ifa-
[de].

Metnimize göre bir yıldızın fusional enerjisi (ÖRT-OT'u) DİYAN çekirdekleri tarafından emilerek amplifike edilmekte (kuvvetlendirilmekte) ve, bu şekilde, bu yıldızın tükenmekte olan zayıf enerjisi QAO-ÇAO işlemini mümkün kılacak hale çevrilmektedir.

AMRU BOLUR [identiklik tahakkuk eder] kavramını şu değizlik le anlatabiliriz:

$${}^{14}_7\text{N} \text{ (başlangıç çekirdeği)} + {}^4_2\text{He} \text{ (projectile; bombardıman eden enerjetik parçacık)} = {}^{17}_8\text{O} \text{ (TĖNRİ, elde olunan çekirdek)} + {}^1_1\text{H} \text{ (emission yapan parçacık)}.$$

Bu değizlikte çekirdek sembollerinin alt kısmına yazılmış sayılar çekirdekteki proton sayısını, üsttekiler ise nukleon (proton + neutron) sayısını göstermektedir. Bu sayılar bakımından sözkonusu değizliğimizde şu AMRU'luk (identiklik) şartları görülmektedir:

$$14 + 4 \equiv 17 + 1 \text{ ve } 7 + 2 \equiv 8 + 1 .$$

S.225'deki metnimize göre QAO-ÇAO (yani,QAWU-ÇAWU) hadisesinde bir endothermic reaksiyon;ve endothermic ve exothermic reaksiyon — lar arasında bir muvazenet sözkonusu idi.Ancak,aşağıdaki metnimize göre bu muvazenete rağmen yine de enerji açığa çıkmakta; yani, ÖRT-YALIN YALINU [exothermic devamlılığın devamı] sözkonusu olmaktadır.Nitekim,bu hali s.228'deki değizliğimizde "H-parçacığı" halinde görmekteyiz :

BTYÖ 35.ÖRT-YALINLIĞ OTLUĞ QAO-ÇAO TAMĞA,BU UZAQ İLİĞ ÜÇ ĖRNGEK AYADA ĖNİL,ULUĞ ĖRNGEK ÖZE BAS YANAR ĖRNGEK ĖGDÜ TEG ĖNE TUTĞIL,ÖRT-YALIN YALINU SAQINMIŞ KERGEK.

Devamlı exothermik enerjili QAO-ÇAO nümunesi misalimizde (BTYÖ 34!)—mezkûr ayrı (birbirinden uzakta bulunan) merkezler (yani,element,elektron,ve neutron merkezleri) halindeki üçlü formasyon periodlarında (dolanımlarında) mutasyon husule gelerek,super formasyonda (yani,yeni bir element formasyonunda)teşekkül eden baskının (DİYAN baskısının!) YANAR ĖRNGEK (yani,neutron!) feyzi şeklinde (yani,neutronun protona çevrilmesi şeklinde) bir terkip (compound!) teşkil etmesi neticesinde—exothermik devamlılığın devam ettiği gözönünde bulundurulmalıdır.

ĖNİP,mutasyon yaparak.Karşılaştır: Ėnemek [iyisini seçmek] (Afyonkarahisar,Balıkesir,Çankırı)(s.162!).

YALINU, devam etme.Karşılaştır: Tatarca yalınıw-yalwarıw [devamlı olarak yalvarma];yal itiw [istirahat etme].

Metnimiz element çekirdeği (diğer bir deyim le,proton),element elektronu ve henüz element çekirdeğine yerleşememiş olan (yani, henüz proton haline geçemiyen) neutron olmak üzere,üçlü bir formasyon gözönünde bulunduruyor.Burda sözkonusu edilen BAS (baskı) dışarıdan (yani,endothermik olarak) enerji edinen elektronların DİYAN tedbiri ile (yani,amplifikasyon yaparak) çekirdek neutronuna yaptıkları baskı olmalı.Yani,ULUĞ ĖRNGEK (element çekirdeği) üzerinde yapılan bir baskı sözkonusudur ve,elbette,bu baskı gravitasyonel enerjiden doğan büyük sıcaklıktan doğmuş da olabilir. Bu baskı neutronun β -decay yapmasına sebep olmakta olmalı.

ŞLOQ
29
KÜN TĖKİRİLİĞ
Photoeffekt

Katı,sıvık,veya gaz halinde bir malzeme radiant enerjiye (görünen veya ultraviolet ışığa,X-ışınına,veya gamma-ışınına) tutulur sa elektron veya ionlar (şarjlı atom veya moleküller) çıkartır. KÜN TĖKİRİLİĞ [photoeffekt] denilen bu hadise şöyle izah olunuyor:

AB. KÜN,TĖKİRİLİĞ BOLTUQTA,KÜN BADĖALI BARTUQTA,KÜSÜŞ ÖRİTİP OL ÖDTE KÖNÜLTE İNÇE TİP SAQİNGU OL (Arat 1965,s.200!).

Işık,tesirli hale gelerek,ışık kimyali reaksiyon tahakkuk etmesi halinde,KÜSÜŞ (yani,ion,şarj) tahakkuk ettirmek üzere bu kondisyonda KÖNÜL halinde "inert"leştigi kaale alınmalıdır.

KÜN BADĖALI BARTUQ, ışık kimyali reaksiyon ["photochemical reaction"]: görünür ışık,ultraviolet veya infrakızıl radiasyon emilmesi ile başlayan kimyavi reaksiyon.

İNÇE, (1) Mössbauer tesiri;(2) inert [atıl,eylemsiz];(3) bulunduğu halde (yani,şu şekilde,şöyle).

Burda "kabule şayan enerji miktarı" manasında olan KÖNÜL (sah.113!) Einstein'a göre "diskret (ayrı) enerji paketi" demektir.Yani,bir atomun elektronunu açığa çıkartması için KÖNÜL halinde (diğer bir deyimle,bir photon halinde) enerji alması,bu enerjinin KÖNÜL miktarından ne çok,ne de az olması gereklidir.Bu itibarla,düşen ışık tarafından itilip çıkartılan elektronların kinetik enerjileri (yani,hızları) düşen ışığın intenzitesine (photonların sayısına) tabi değildir.Diğer bir deyim le,gerçi serbest kalan her elektron enerjisini bir KÖNÜL'den (photondan) almış ise de,emilen KÖNÜL'lerin hepsinin birer elektronu serbest bırakması söz konusu değildir.

ŞLOQ
30
ANUDARA-ÖSELİKSİZ TAPIĞ
Sabit Spatial Enerji

Konumuz enerjinin konservasyonu kanunudur (s.133!).Bu yönden, s.46'da sözkonusu edilen ON QUT QOLUNÇ (yani,manipulasyon yapan invarianslar) BUDA AWA-TAN SAQA'nın (s.45!)—mekân-zaman koordinatlarının rotasyon,translasyon,ve refleksyonu şekillerindeki simetri operasyonları ile değişikliğe uğratılanıyan—bir NOM (koz-mik kanun,s.17!) şeklindedir; yani,konservasyon kanunudur,çünkü ON QUT QOLUNÇ (yani,maddenin makroskopik tutumu!) ÖNLÜĞ QUMLAR [elementar parçacıklar] arasındaki interaksionlara,bunlar da YA-PA [konservasyon,UTLİSİZ'lik] kanunlarına tabidir ve konservasyon kanunları ise,OS-UĞ'daki SİNAR konsepti ile yakından ilişkilidir (Van Nostrand's S.E.1976,s.654,satırbaşı 3 ve 4!).Bu itibarla,s.46'daki OB metni "konservasyon kanunu" yerine NOM deyimini kullanıyor ve UĞANLAR'in buna ON QUT QOLUNÇ dediğini söylüyor.

Modern bilim enerji,kitle,momentum,açı momentumu,ve elektrik şarjı konservasyonlarını sözkonusu etmektedir.Elementar parçacıkların interaksionları bakımından ise,şu üç konservasyon şekli sözkonusu ediliyor (s.220!): (1) toplam barion numarası sabit kalır;(2) toplam lepton numarası sabit kalır;(3) zayıf interaksionlar için geçerli olmamak üzere,toplam YANALIQ ["strangeness" denilen "yenilik"] numarası sabit kalır (ANUDARA ÖSELİKSİZ'dir).

Ancak,"konservasyon" kavramını "hiçbirşey kaybetmeden devamlı olarak baki kalma" manasında anlamak ister sek,tabiattaki hiçbir şeyin bu tarzda baki kalmadığını,herşeyin bir UTLİ YAN'ı (konservasyon olmama ciheti) bulunduğunu görürüz (s.115!).Buna rağmen, bazı

hallerde belirli bir zaman fasilasında bir UTILISIZ'lık (konser-
vation) sözkonusudur.Bunlardan birincisi antimaddenin madde ha-
linde konserve edilmesidir ki,s.223'de üstte bulunan metinde bu
konservasion ifade edilmektedir.Diğer bir konservasion hali ise,
bir objenin kendisi için gerekli kinetik enerjiyi,dışarıdan ener-
ji almak üzere,kendi bünyesindeki potensial enerjiden transfor-
me edebilmesidir.Bu bakımdan,"enerjinin konservasionu kanunu" di-
yebileceğimiz aşağıdaki metnimiz hadiseyi şöyle açıklıyor:

OB.ALQINMAQSIZ YİĞ-ÜSTÜNKİ TAPIĞLAR İLTİNÜ,ANI TUTA-UTMIŞ-
LARQA AYAYU TAPINIP;ANTA BASA, QUT QOLUNMAQ KÜÇÜNTE QILIN-
MIŞ,ANUDARA ÖSELİKSİZ TAPIĞİĞ TUTALIM (Arat 1965,s.134!).

Vektoriel-net TAPIĞLAR'ın (s.133!) divergenssiz primordial
durumunu—ANI TUTA-UTMIŞLAR'ı himaye etmeleri ve,buna göre
de,QUT QOLUNMAQ KÜÇÜ'ne sahip kılınmış olmaları dolayısıyla
—ANUDARA ÖSELİKSİZ TAPIĞ olarak tasvip edelim.

ANI TUTA-UTMIŞLAR,objeyi (enerjiyi) hakimiyet altına a-
lanlar (yani,TAPIĞ'ın patronaği,hareket sebebi) ki,"sistemin
(objenin) kinetik enerjisi" demektir,çünkü hareket dolayısı-
le bir objenin sahip olduğu enerji şekline "kinetik enerji"
denmektedir (s.133!).

QUT QOLUNMAQ KÜÇİ,bir TAPIĞ'in (yani,objenin,sistemin)
deposunu (QUT'unu) manipule etme kapasitesi ki,"bir sistemin
potensial enerjisi" demektir,çünkü bir sistemin türlü kısım-
larının relativ pozisionuna tabi olarak depo edilmiş enerji-
ye "potensial enerji" denmektedir (s.133!).

ANUDARA,tefavuk edilemeyecek derecede (superior!),emsal-
siz,en yüksek derecede;Sanskritçesi anuttara .

ANUDARA ÖSELİKSİZ TAPIĞ,en yüksek dereceden kitlesiz
(yani,"sabit") spatial-enerji ki,"konserve olunmuş olan ener-
ji" (yani,enerjinin konservasionu kanunu) demektir.

Bu metnin manasını s.133'de açıklamış bulunmaktayız.Burda şunu
belirtmeliyiz ki,TAPIĞ hem "spatial enerji",hem de "obje" manası-
na gelmekte ve,bu itibar la,metnimiz hem enerji,hemde kitle kon-
servasionunu ifade etmektedir.Yani,burda ENREYÜK NOM (eşdeğerli-

lik kanunu) hali sözkonusudur (s.671) ve "4 indifferent eşdeğerlilik" (s.501) deyimine göre, eşdeğer hallerin 4 türlü olduğu anlaşılmaktadır. Bunların "eşdeğer" olmaları metnimizin konservasyon kanunlarının hepsini birden ifade etmekte olduğu manasındadır.

Metnimiz kapalı bir sistemi (yani, dış tesirlere maruz olmayan bir objeyi) söz konusu ediyor. Buna karşılık, dış tesirlere maruz bir objenin söz konusu olması halinde, konu şöyle açıklanıyor:

OB.TIDIĞSIZ ÇİN BİLGE-BİLİĞİ İÇİRDİ TANUQLAP, TIDMATIN OL ÖZLÜĞLERİĞ TAŞIRDI İRİNÇKEP, TİLİKLERİN KÜŞÜŞLERİN QANTURU BİRGELİ TINLIĞ UDU BARMAQLARIN ÖTKÜNÜ YORILIM (Arat 1965, s.136).

Çelişkisiz hakiki bilimi (yani, kapalı bir sistemdeki kitle konservasyonunu) içeriden tanıklamak suretile (yani, dış tesirlere maruz kapalı bir sistemdeki kitle değişimini, kitle konservasyonu kanununa tabi bir iç kısım kitlesi halinde ayrılarak), reddi inkânsız tasarrufları ("disposeli") dışarıdan muşahaslandırarak (yani, ayrıca, dış dünya tesirinden dolayı, diğer bir dış kısım da tefrik ederek), komponentlerin KÜŞÜŞlerini tatmin eden (yani, bir komponentin kitlesinin yekûn değişiminin iç kısım ve dış kısım olarak ayrılma prosesine tekabül eden) TINLIĞ UDU BARMAQ'larını geçerli bir şekilde yorumluyalım.

TINLIĞ UDU BARMAQ, keyfi şümüllü mahiyet ["arbitrary extensive property"].

Açık bir sistemdeki 8 TİLİĞ'li [komponentli] bir kitlenin değişimini etüd edebilmek üzere; bu kitleyi, onun dışarıdan temin olunan dış kısmını $d_e m_B$ ve sistemin içerideki değişikliklerden doğan iç kısmını $d_i m_B$ ile göstermek suretile,

$$dm_B = d_e m_B + d_i m_B$$

şeklinde mütalâa edebiliriz. Bu değizliği 8 üzerinden toplar ve bu toplamı yaparken, iç kısımlardaki değizliklerde gözönünde bulundurulması gereken stoichiometric değizliğin sıfır olacağını gözönünde bulundurur sak, kitledeki toplam değizikliği şöyle buluruz:

$$dm = d_e m .$$

Bu bağlantı açık bir sistemdeki kitle konservasyonunu ifade eder ve toplam kitle değişiminin dış dünya ile yapılan kitle alış-verişine denk olduğunu gösterir (Van Nostrand's S.E., s.655-656!).

Metnimiz $d_{e m_B}$ TİLİĞ'ine "reddi imkânsız tasarrufun (çünkü dış tesire maruz!) dışarıdan müşahhaslandırılması" ve $d_{i m_B}$ TİLİĞ'ine (= 8 üzerinden toplam yapılırken sıfır neticesi veren tanığa) "çelişkisiz hakiki bilimin içeriden tanıklanması" demektedir, çünkü hacimli bir kitlenin dış tesirlere maruz olmuyan kısmı "izole bir sistem" gibi davranacak ve kitlenin konservasyonu kanununa (yani, çelişkisiz hakiki bilime) tabi olacaktır.

Açık bir sistemdeki bir kitlenin değişiminin ancak dış dünya — dan yapılan kitle alış-verişine münhasır kalması "reddi imkânsız tasarrufları tatmin" anlamındadır ve maddenin toplam değişikliğinin dış kısım ve iç kısım TİLİĞ'lerine ayrılması TINLIĞ UDU BARMAQ [keyfi şümüllü mahiyet] şeklinde geçerli olmak üzere tefsir olunmaktadır.

Sahife 235'deki metnin sözlüğü :

MUNÇUQ, Yakutça mun- "dolaşıp (dolanıp) durmak" manasındadır ve, buna göre, **MUNÇUQ** "dolanıp küçük şey" (planet, seyyare) demek olur. Yani, (komet, meteor, ve satellit'ler hariç olmak üzere) güneş veya diğer bir yıldız etrafında dönen cisim. Diğer taraftan, Tatarca muntar "kapatma", "engel" ve munar "hafif sis", "serap" manasındadır. Bu da bize **MUN-ÇUQ** sözünün "engel hak etmek" (yani, engel içinden yol açmak) manasında "planet" yerine kullanılabileceğini gösterir, çünkü **SUW'**lar kendilerine madde içinden geçecek yol **ÇUQ'**urlar (hak ederler). Nitekim, **MUNÇUQLAR'**ın kozmolojik manası **TURĞUN SÜZÜK OL SUW'**yu (s. 134!) (yani, **AQAS'**ları, s. 129!) meydana getiren cisimler (diğer bir deyim le, madde) olmalarıdır. [yol.

SEÇE, geodezik: kurb halindeki mekân-zamanda en dos-doğru

SEÇE TAÑLANÇIĞ, sıfır-phonon (aslında, sıfıra müteveccih) geodesik. Burda phonon "diskret miktar" ["discrete amount"] demektir. Zaman-mekânın bir **P ET'ÜZ'**ünden geçen sıfır-geodesicler **P'deki manifoldun** "karakteristik sıfır-konisini" teşkil ederler (Condon-Odishaw 1967, s.2-48).

"ERDİNİ MUNÇUQLAR

Planetler Durumu

EM. SĖKİZ YÜZİNTE YÜZER ÖNİ SĖVİGLİĞ ERDİNİ MUNÇUQLAR, SĖTİ-REKSİZ TIYALIĞ BAQDILIĞ, SEÇE TANLANÇIĞ İDİGLER.

Sekiz topolojisinde (cüzünde) 100'er (s.10 ve 23!) ÖNİ (ön-celikli hal, yani "element") bulunan (yani, gelişiminin 8 BÜ-GÜ'sünde 100 element teşekkül etmiş olan) ve sevkıyat (AQŞ sevkı!) ile yükümlü planetler durumu, kuvvetli münanaata (yani, kuvvetli interaksiona) maruz olarak bekalıdırılar ve sıfır-phonon geodeziklerin induksiyonunu yaparlar (Arat 1965, s.196).

SĖTİREK, Qırğızca sĖtĖr [zayıf, narin; işe yaramaz].

SĖTİREKSİZ TIYALIĞ, kuvvetli münanaat, kuvvetli çekim, yani QOÇUM ÖKÜŞ ASİĞ (s.53!). (S.234'e de bakınız!).

Metnimiz, yerimiz gibi planetlerin—güneşimiz gibi sıcak yıldızlarda gelişen TAMU elementleri dışında kalan—100 element geliş-tirmiş olduklarını (s.10!) ve bunun için de 8 kozmolojik çağ geç-miş bulunduğunu söylüyor. AQŞ böyle planetlerin elementlerinde teşekkül eder, çünkü onları teşkil eden elementlerin çekirdeklerindeki nukleonlar çekirdeklerinden ayrılmaz halde münanaata maruzdurlar ve, ayrıca, bu nukleonlar SEÇE TANLANÇIĞ (yani, kendilerini çekirdeklerine bağlayan rijit giriş) induksiyonu yaparlar.

Metnimizin son kısmından şu mana da anlaşılabilir: böyle planetler yıldızları etrafında sevkolunmuş haldedirler ve bu sev-

kiyat onların yıldızlarına bir çekim gücü ve bir KÖNİ (s.38-421) ile bağlanmış olmalarından dolayı mümkün olmaktadır.

Metnimizdeki "8 YÜÜZ" yerine ATSAÑ "8 ON-YAŞ" diyor. Aşağıdaki metnimiz ise, aynı şeyi "8 QIRLAR" şeklinde açıklıyor:

EM. YİTİ EKDİNİLİĞ BİR SİRÜQ YİRİĞ KÖTÜRÜ TURURIN, YİNTEM SĖ-KİZ QIRLARI YİTİNÇSİZ KÖRKLE BOLMIŞIN (Arat 1965, s.1961).

7 durumlu (s.8, I-VII!) bir siriğin ["rod"] yeri kaldırmakta olması dolayısıyla, onun konkret (yani, muhassala durumda olmayan) 8 QIR'ları ile ensalsız bir görünüş husule gelmiş buluyor.

QIR, kenarlı bileme (kazıma, tıraş etme) yüzü ki elmasların bileme yüzlerine verilen isimdir. QIRA KÜZİ ise "kenarlı yüz kesimi" ["faced-clips"] demektir. Bu sözden kastedilen kozmolojik mana yerimizin geçirmiş olduğu "8 kozmik çağ"dır.

SIRUQ, sırk ki, yercil gelişimin şu UMUG-İNAĞ'ını [referens sistemini] ifade eder (Arat 1965, s.461):

YİTİ AĞİLİĞ NOMLAR, yedi atalet (diğer bir deyim le, kütük) elementleri: aynı bir KÖDÜG'de [kütükde] yer alan, fakat valensleri—SİM valensi "sıfır" olmak üzere—1'den 7'ye kadar değişen elementler (s.81).

Bu yedi valensin elementlerin—7 defa büzülme neticesi olarak tahakkuk eden—7 QAT'ına (s.54, 1111) tekabül ettiği anlaşıyor:

BTYÖ 38. ANTA ÖTRÜ EKVİŞÇİ QIRA-KÜZİ ALIP, YİTİ QATA TARNI EKVİŞ SÖZLEMİŞ KERGEK. TÛTSULÜĞ LUGTA KÖYÜRMİŞ KERGEK. OL TÛTUNİ LIN-XUA ORUN BOLMIŞIN SAQINMIŞ KERGEK.

Buna göre, neticeye götüren QIRA-KÜZİ [elementlerin en son durumunu meydana getiren "faced-clips"] teşekkül ettirmek üzere, 7 defa büzülmenin neticesini (yani, en son büzülme halini) tahakkuk ettirmiş bulunmaktadır. Yani, uzun dalga halindeki LUG'da ["frequency"de] tenayüz edilmiş bulunmaktadır, ve o dalgadan LIN-XUA mevkiyi olkunduğu gözönünde bulundurulmalıdır (s.951) (Bang-Gabain 1931, s.3321).

Metnimiz elementlerin ve yerimizin 7 defa büzülmeden sonra (s.

158-159!)),uzun dalga üzerinden enerji neşretmeye başladıklarını söylüyor.Aşağıdaki metnimiz ise,7 QAT teşekkülüne YINÇURU QOLU-LAW [kalıtım ("heredity") manipulasyonu] diyor:

AB.YİTİ ERDİNİN İDİGLİĞ YİR YÜZİNTE SEVİGLİĞ,YİME,LİN-XUALİĞ ORUNUĞ YINÇIRU QOLULAYU SAQINGU OL (Arat 1965,s.200!).

Yedi durumun magnetik induksiyonunun yeryüzünden sevkıyatı (s.235!),cümrilme [Tatarca,yıkılma] neticesi olarak,LİN-XUALı mevkiyin kalıtım manipulasionunu temin eder.

"Gereğince" manasına da gelen YİME sözünü metnimizde,"yinelene" yerine,cümrilme (yani,gücü tükenerek yıkılma) şeklinde tercüme etmiş olmamızın sebebi KIRIGÜNÇ'lerin teşekkülünün QURIN-KE-ZİKİN [tükenme kualifikasyonu] esasına dayanması dolayısıyledir.

S.235'deki metnimize paralel olarak,bu metnimizde de bir İDİĞ [İD-İĞ,magnetik induksiyon] sözkonusu ediliyor ki,bu hususta şöyle de deniliyor (Arat 1965,s.202!):

AB.YALTRIYUR ERDİNİN İDİGLİĞ,YARUQ KÜN TENRİ TİLGENİ YABA ÇAM-BUD WİP ULUŞTA YARUĞULUĞ İŞİ ERTÜRDÜKTE.

Parlıyan durumun (yani,maddeden ışıık istihsalinin)—magnetik induksiyon neticesi olarak—spektrum halinde ışıık kreasyonunu geometrisi elektrik enerjisi separasyonu alanının kapalı kabukları populasionunda bir YARIDGU operasyonu hadisesidir.

YALTRIYUR ERDİN,parlama (veya ışıınlanma,"leucht-") hali özünçeliği [suret-i mahsusası,"pecularity"si] veya parlak durum ["brilliant state"] ki,photon [Yunanca "phōs","phōtos",ışıık] demektir (s.178!).

Bazı hallerde devamlı elektromagnetik dalga şeklinde gözüken ışıık submikroskopik seviyede discrete miktarlarda (yani,"quantum-mechanical" halde) emission yapar ve absorbe olur. Işıığın böyle bir parça-benzeri paketine "photon" denmektedir.Yani,YALTRIYUR ERDİN elektromagnetik enerjinin—madde dünyasının atomlarına benzeyen—en küçük enerji paketidir.

ÇAM-BUD-WİP, elektrik enerjisi (ÇAM!) separasyonu (BUD!) alanı (WİP!);yani,photoşemik bir sistem olan yerimizin elek-

trik akıntısı ("flux"u).Bu prosessi Britannica şöyle açıklıyor: "Bir KÜN-BADĠALI (s.230,"photochemical") sistem güneş - ten—kimya enerjisi şeklinde—ışık enerjisi depo edebilmekte ve,sonra,ancak KÜN BADĠALI BARTUQ halinde tahakkuk etmek üzere,ÇAM şeklinde enerji serbest bırakabilmektedir.Bu reaksiyon, satellit'lere ve OS (uzay!) araçlarına güç temini için kullanılan,güneş bataryalarında husule gelmektedir.

YARUDĠ,yarıldırılma (yani,"nuclear fission"): atomik çekirdeklerin bazı hallerde—büyük çapta enerji açığa çıkartmak suretile,iki parçaya ayrılması (yarılması).

Metnimiz yerimizin ÇAM-BUD-WİP sisteminin nuklear fission doğurduğunu ve bu fiissiondan enerji açığa çıktığını söylüyor.BTYÖ 6 (s.152!) bu enerji miktarının madde halinde bulunan enerjiye nispetinin 1:1000 olduğunu söylemekte idi.Bu keyfiyet şu şekilde de ifade ediliyor (Arat 1965,s.196!):

ĖM.BİRER ĖRDİNİ MUNÇUQTIN BİRİNTE MİNER YARUQLAR,BİRTEM UZ KÖRÜ QANINÇSIZ,BİRKERÜ YALTIRIYU ÖNERLER.

Herbir ĖRDİNİ MUNÇUQ'un [planetar durumun] (s.234!) beherinde bulunan 1000'er spektrumlar,birtenliğe (singulariteye) müteveccih transformasion orientasionları müdaveneti ile,beraberce parlıyarak gelişirler.

Yani,planet maddesinin her biremliğinde (biriminde!) bulunan 1000 spektrum biremliği devamlı olarak açığa çıkar.Bu konuyu aşğıdaki metnimiz de ifade ediyor (Arat 1965,s.196!):

ĖM. YANA MİN QOLTI KÜN TENRİLER YARUQLARIN BİRGERÜ İDMİŞ TEG.

Yanaşılmış halde (yani,madde halinde) 1000 QOLTI'lık (s. 171) ışık kreasionları spektrumlarını beraberce (veya biremlilik halinde) sevketmiş gibi ... (metnin devamı eksik!).

Burada madde enerjisi yoğunluğunun photon enerjisi yoğunluğuna nispetini ifade eden YAPIRGAQ (s.152!) yerine QOLTI (s.171!) denmekte ve madde "yanaşmış halde ışıklar" şeklinde tarif edilmekte [dir.

ŞLOQ

32

ACUNLAR

Tabiat Modaları

TURUM-ARA'da [tabiatta] ve ALQU'da [kâinatta] her şey birden bire meydana gelmiş değildir, safha-safha inşa olunmuş bulunuyorlar. Diğer bir deyim le, bugün üzerinde yaşamakta olduğumuz dünya her zaman aynı şekilde değildi, bugünkü şekline safha-safha erişmiş bulunuyor. Bu safhaların (değişim modalarının) her birine "ACUN" denmektedir :

MB. TUTÇI ÜZÜKSÜZ MINI TEG TOĞUMUĞ ACUNUĞ UNİTMAQLİĞ, TOZ-
TOPRAĞA BATILIP TURQANU MONQUL ĖRTİLER (Arat 1965, s.38!).

Tutumu (prosedürü) kesintisiz (yani, ĖRDİNİ YALINLIĞ halinde) olmak üzere doğmakta olan ACUNLAR hali olmasa idi, toz-toprağa batmış halde bir MONQUL teşekkül etmiş olurdu.

ACUN, tabiat modası (konjugasionu, halleri, şekilleri), tabiatın safha-safha var ettiği malzeme aileleri şekli; ayrıca, hilkat, dünya. Bu deyimden anlaşılması gereken esas mana "univerzumun ĖRDİNİ YALINLIĞ sisteminde meydana gelen olkumalar"

MONQUL, bir şeyin parçalarına ve liflerine ayrılmış [dır. hali; yani, "keşmekeş".

Yani, bugün univerzumu "güzel!" olarak gözlemliyor, onu "tertemiz!" buluyor sak, bu hilkatların herbirinin birer ACUN olmasın — dan kaynaklanmaktadır, çünkü ACUN daima kendini yenileyebilen (bir safhadan diğer bir safhaya geçebilen) bir kabiliyettir. Aşağıdaki

metnimiz bu yenilenme safhalarını "relativ 5 kat kreasion" şeklinde belirtiyor (Arat 1965,s.44):

MB. ALTI QAÇİĞ ÖZE AZMIŞLARQA AĞMAQ-İNMEK ACUNLARIĞ KÖRKİTTİ
NİZ,AWIŞ-TAMU EMGEKİN BİLTÜRTÜNUZ,ALQATMIŞ BİŞ QAT TENRİ Yİ-
RİNTE TOĞURTUNUZ.

Altı ışın (s.144!) ile AZMIŞLAR'ına AĞMAQ-İNMEK ACUNLAR'ı-
nı gösterdiniz,değişişin TAMU (s.155!) azabını bildirdiniz,
relativ 5 kat (s.152!) kreasion yerinde doğurdunuz.

AZMIŞLAR, yozlaşmışlar ["spurious"lar], yani yozlaşmış o-
lan ikinci dereceden ışınlar ["spurious secondary rays"].

AĞMAQ-İNMEK ACUNLAR, (BADIRA ile) serbest kaldıktan [re-
lease!] sonra, (ABITA-BURQAN ile, YAĞMUR YAĞMIŞ TEG) düşmek
suretile meydana gelen ACUNLAR.

ALQATMIŞ, "bir ALQ'a (başlığa, "to the heading") nispet e-
dilen" manasında, relativ; tersi, absolut [kendi başına mütalaa
olunan şartsız, sınırsız, ve mükemmel hal] ki, buna ÖG-KÖNÜL
[identifikasion imkanı] da diyebiliriz.

Burda geçen AĞMAQ-İNMEK ACUNLAR deyimi, aslında, Mössbauer effe-
ti ile teşekkül eden ACUNLAR manasındadır:

BY. ANANTIMADI BAŞLAĞSIZ, UZUN AĞLANÇIĞ SANSAR İÇİNDEKİ ARA-
SIZ-OQSUZ AĞTINU-İNE: ALTI YOLLARTA TEGŞİNÜ TURUR ARANZ-U-
MUĞSUZ TINLIĞLARIĞ AÇIĞ EMGEKTİN OSGURDAÇI ARTUQRAQ-QINIĞ
QATIĞLANMAQLIĞ ALPAĞUT ERKE YÜKÜNÜRME (Arat 1965,s.86!).

Anılamıyacak derecede antiquitus halde [eski zamanlarda; A
NANTIMADI!] başlangıçsız zamanda ve uzun mesafede salıveril-
miş konjugasion içindeki "kaymış-okunmasız" (yani, Doppler
kayması olmuyan) halde AĞTINU-İNE: Altı patikalarda değişi-
nip-duracak şekilde (s.144!) gönderilen gamma-ışınlarını (s.
112!) acı zahmetler neticesinde mekânlandırarak olan fevka-
lâde rijit ALPAĞUT ER'e şükran ederim.

AĞLANÇIĞ SANSAR, salıverilmiş (serbest halde bırakılmış)
(yani, uzaya bırakılmış) ışıklardan doğan konjugasion (yani,

yıldızlar arası mekânda istihsal edilen elementler;s.101!).
ARA-OQ, aralıklı okunma, "kızıla kayma" demektir (s.100!).
AĞTINU-İNE, geri-tepmesiz (yani, "resonance") absorbsion.
AĞDINUR-İNER SUWLAR, geri-tepmesiz absorbsion yapan e-
lektron magnetik radiasionlar (aşağıdaki metne bakınız!).

Elektromagnetik radiasionların resonance-absorption'unu
mümkün kılan işleme "Mössbauer Efekti" denmektedir. Bu işle-
min esası ise, bir çekirdekten çıkan SUWLAR'ın geri-tepme (re-
coil) yapmamasına (yani, bir koruyucusu olmasına) ve SUWLAR'-
da Doppler kayması gözükmemesine dayanmaktadır. Aşağıdaki met-
nimiz bu hali "izotropik çağrışımli QUŞLAR" şeklinde dile ge-
tiriyor ki bu QUŞLAR interaksion halinde bulunan nuklear (ya-
ni, radiasion yapan) ve elektronik (absorpsion yapan) şarjlar-
[dır. -

Eğer momentumun konservasionu kanununu $mV = Mv$ şeklinde yazar
ve M 'nin m 'den çok büyük olduğunu kabul eder sek, v de V 'den çok
küçük olacaktır. İşte, M ' in yeterince büyük, yani, ALPAĞUT ER [ko-
ruyucu müdafî] olması ve de v 'nin (yani, geri tepmenin) hemen-
hemen sıfır olması halinde (yani, bir atom çekirdeğinin absorpsi-
on veya emission yaparken büyük bir kitleye dayanması halinde) ta-
hakkuk eden SUW emissionuna veya absorpsionuna AĞTINU-İNE demek-
tedir. Alemlerin teşekkülünde böyle SUWLAR öncelikli bir rol oyna-
maktadırlar. Bu olkunun en mühim özünçeliği SUWLAR'ın enerjikay-
bı olmadan büyük mesafelere naklunabilmeleri ve, bu şekilde, ACUN-
ların teşekkülüne rasyonalizm getimeleridir. Bu hadise şu şekil-
de de tarif ediliyor (Arat 1965, s.204!):

S. AĞDINUR-İNER SUWLARNIN, AMRANÇİĞ ÜNLÜG QUŞLARNIN, ANIN Tİ-
KİSİNTE NOM ÜNİ, ANTAĞ EŞİDİLÜR İNÇE TİP.

Geri-tepmesiz absorbsion yapan (yuvalanan!) gamma-ışınları-
nın, izotropik halde tecellili (veya, tehyiç olmuş) atom çekir-
deklerinin, eğer bunların daha dik enerji seviyelerinde ["the
higher energy level"] (s.111!) tehyiç olmuş NOM (yani, inter-
aksion, s.17!), hali bulunuyor sa, Mössbauer tesiri (s.230!) ha-
disesi husule gelir.

QUŞ, atom çekirdeği. Bu söz QUŞALAMUL [YARAĞ, fayda] sözündeki QUŞ olmalı; Sanskritçesi kusala-mula [iyi kökler, iyi vasıflar]. Qırğızcada ise, bu kökü quştaw şeklinde görmekteyiz: ata-ēnīndi quştap baq [ata-ananı itina ile bak!]. Yakutçada ise, gustug (yani, quštuq) sözü "ucunda müessir bir parça bulunan ok" (savaş oku!) manasında kullanılmaktadır ki, atomların "müessir kısmı", elbette, çekirdekleridir. Bu sözün Yakutçadaki diğer manası da "gökkuşağı"dır ve ,bu da, "göğün müessir kısmı" manasında olabilir.

Aşağıdaki metne göre, başlangıçta hilkatların hepsi birer KÖNÜL (yani, temayül; s.113!) halinde idiler. Sonra, onlar bu ULINÇİĞ ACUNLAR [kommunikativ hilkatlar] halinden kurtarılaraq bugünkü durumlarına teşekkül etti (Arat 1965, s.50!):

MB. ULUĞ YARLIQANÇUÇI KÖNÜL ÖZE OLARNI BARÇA SIĞURUP, ULINÇİĞ ACUNLARINTIN QUTQARIP OZĞURITUNUZ SANSARTIN.

Birinci dereceden yarlıkanaan bir KÖNÜL'e (teşekkül temayülüne) onların hepsini sığdırmak üzere, ULINÇİĞ ACUNLAR'ından (protogalaksilerinden!) kurtararak geçirdiniz SANSAR'dan.

Diğer bir deyim le, 5 ACUN'un (s.8!) bir tek KÖNÜL halinde bulunduğuşekle ARYA YIŞ [konstitution arrangement'i] denmektedir.

MB. ALQU BİŞ ACUNLARINĖ UMUĞI ARYA-YIŞ'A TÖZ NOM...(eksik!).
Univerzal 5 ACUN'ların referensi ARYA-YIŞ enthalpy'si NOM'ul.

ARYA-YIŞA TÖZ "ARYA-YIŞ'in dış tesirlere karşı koyabilme gayeti dolayısıyla baki kalabilmesi" manasındadır (s.70!).

5 ACUN (s.8, 85, 242), 5 YOL (s.155), 5 QAT (s.240), ARYA-YIŞ, KÖNÜL gibi kavramlar, aslında, ĖRDİNİ YALINLIĞ (s.67!) hali ile yakından ilişkilidir (s.239!). İngilizce "steady-state" denilen bu görüşe göre univerzumun yoğunluğu, onun devamlı olarak irilmesine rağmen, sabit kalmaktadır. Yani, madde—ARIĞ-TİRİN (s.72!) dolayısıyla husule gelen yoğunluk düşüşü nispetine göre—devamlı olarak yoktan var edilmekte; ARIĞ-TİRİN dolayısıyla görüş alanından çekilmektedir.

yıldız ve galaksiler yerine,bunlar la aynı nispette,yenileri teşekkül etmektedir.Aşağıdaki metin de bu hadiseyi anlatıyor:

BA. AÇQIZ BAŞLAP ÜÇ TURLUG YAWIZ ADALAR, AMTIQIA OQ TAWRAQ BAQUP AMRILIP, ARQA QAMAĞ BİŞ ACUN TINLIĞLAR OĞUŞI ALASIZ BİR TEG MENİLİĞ BOLZUNLAR (Arat 1965,s.234!).

AÇQIZ ile başliyan 3 türlü YAWIZ ADALAR;şimdiye kadar,dinamik olarak baki kalmak suretile,identik halde bulunurlar-ken,müteakip cem'an 5 ACUN'un kefilikler substansı bitaraf BİR (vakuum) manasında ebediyet haline gelme durumundadırlar.

AÇQIZ, univerzumun kuruluş işleminin açılışı.

YAWIZ [sert,sağlam,yüksek enerjili,yabanî;acımasız,kor-kunç;"fast"] ADALAR [radiasionlar,s.73!],yavuz radiasion-lar ("fast radiations"),"kozmik radiasionlar" demektir.Bun-lar ışık hızına yakın bir hız la dış uzayın her yönünden ge-lerek yere çarpan atom çekirdeklerinden ibaret (% 83 proton-lar,% 16 helium çekirdeği,ve % 1 diğer ağır çekirdekler) yük-sek enerjili (YAWUZ!) parçacıklardır ve QAÇIĞLAR ["primary rays";yani,BİRİNCİ ADALAR] şeklinde de adlandırılırlar.

OĞUŞ,(1) tecelli (s.119,212!);(2) isabet (s.117!);(3) e-sas (s.79!);(4) "substance",asıl cüz (s.54,243); ÜÇ AĞU ÖZE BULĞANMIŞ ÜÇ OĞUŞ [üç antimadde ile bulaşmış üç substans;A-rat 1965,s.174!];(5) Sanskritçe dhatu (DATU!): fizikal ele -ment,kurucu element;(6) medeniyet: OĞUŞUM BUDUN [medeni mil-letim];(7) değişebilen miktar ["changeble quantity"].

Metnimize göre 3 türlü YAWIZ ADALAR'dan 5 ACUN teşekkületmiş-tir ve bu 5 ACUN günün birinde vakuum durumuna gelecektir (YOQ o-lacaktır!).Konu şöyle de açıklanıyor (Arat 1965,s.142!):

TT. YÜZE-BADA BU SANSARTA YÜSERÜ TALIQIP,YÜĞÜRÜ QAÇA BİŞ YOL-LARTA YÜK YÜTE YALQIQIP,YÜREK BAĞIR ÜSÜLGÜ EMGEK TEGINÜR TIN-LİĞNİN YÜGERÜ-KİN UMUĞINA YÜKÜNGÜ TÖRÜ ERİP.

Yüznek ve batmak suretile,bu SANSAR da halkalanarak yoru-lup,koşarak kaçmak suretile,beş yollarda yük (taşınılan de-ğer;yani,enerji!) emissionu yaparak alevlenip;yürek ve bağır

(yani,proton ve neutronlar) kopacak (kesilip alınacak) derecede cefaya maruz kalan keyfiliklerin realize eden eşatolojisi olan referense şükran etme kanununa erişilmek suretile.

SANSAR,element tasrifi ["conjugation"].Sanskritçesi sam-sara [değişmeler dünyası,doğumlar deveranı,yeniden doğumlar periodu]. # **USUN SANSAR** (s.173!).

YÜSERÜ, halkalanarak.Qırğızca cüsmö [halka].

YÜK-YÜTE,yük emissionu;yani,enerji açığa çıkama.

ÜSÜP, kesilerek (s.29,112,243).Qırğızca üskörüp [üzdürüp,kopartılıp];**ÜSÜLGÜ** (s.243!),kopacak derecede.

KİN,(1) eşatolojik [sonradan gelecek olan];(2) gelecek zaman (istikbal);(3) keyin [Tatarca "sonra"].

YÜK-YÜTE yolu ile **ACUNLAR**'dan birinden diğerine geçişlerde değişmeden kalan şeye aşağıdaki metnimiz **QUT-KÜSÜŞ** (s.120!) diyor:

UST. ACUNLAR SAYU QIZ ET'ÜZİNTE TOĞMAYIN TİP,QUT-KÜSÜŞ ÖRİ-TÜ TEGİNDİM (Arat 1965,s.238!).

ACUNLAR halinde olduğu gibi,QIZ vak'asında doğmayın diyerek, **QUT-KÜSÜŞ** meydana getirerek erişdim.

QIZ, ilk prosedür;yani,proto-galaksi teşekkülü.

Metnimize göre **QUT-KÜSÜŞ** **QIZ** halindeki (**ÖNLÜĞÜ**) doğum değil,fakat doğan bir şeyden tekrar ve tekrar doğumlar teşkil eden şeydir ve bu doğumlar la teşekküllü eden şeye **QATUN** (yani,katmer) denmektedir.Bu kavram şöyle de tarif ediliyor (Arat 1965,s.136!):

OB. OL SAMANTA-BADIRININ YORIMIŞ YİĞ-YORIĞ UTĞURADI MANÇU-ŞIRI ÖRİLMİŞ QUT-KÜSÜŞ.OZAQI BU TOĞUZ TÜRLÜĞ İŞLERİĞ İŞLEYÜ,ONUNÇ BUYAN EVİRMƏKİĞ EVİRÜ BİRELİM.

SAMANTA-BADIRI (s.124!) dünyasının gradientlendirdiği (vazettiği,türettiği) vektor-gradient üttürür (teslim eder) elektromagnetizm tarafından meydana getirilmiş **QUT-KÜSÜŞ**'ü.

Teşekkülün yukarıda geçen 9 türlü mevzuatını ikmal ettiği-

mize göre, onu da 10'uncu manifestasion şekli olarak ifade etmiş olalım [bu 10 BUYAN, yazılış sırasına göre şu sahifelerde bulunuyor: 203, 117 (üstteki metin!), 232, 224, 117 (alttaki metin), 121-122, 221, 174, 233, 244 (metnin önsözü s.46'da!)].

QUT-KÜŞÜŞ (s.120!) aynı bir KÖDÜĞ'e (s.8,166!) mensup elementlerin ortak vasfı olmalı, çünkü aşağıdaki metin QUT-KÜŞÜŞ'lerin sayısının 10 adet olduğunu söylüyor (Arat 1965, s.136!):

AAB. UTĞURAQ OL BURQANNİN ÜSKİNTE TOĞSARBİZ, UMUGUMUZ SAMANTA-BADIRINİN YORIĞI TOLĞU ÜÇÜN. ON TURLUG BU QUT-KÜŞÜŞÜĞ EDGÜTİ TUDALIM, OQSUZ TUTÇI TINLIĞLARINİN ASİĞİN QILĞU ÜÇÜN.

Tesellüm edilen o (s.83'de mezkur!) BURQAN neticesinde (muvacehesinde) doğsarız, referensimiz SAMANTA-BADIRI'nın gradienti tahakkuk etmek üzere (s.244!). On türlü (yani, ON QAT QAS halinde, s.108!) bu QUT-KÜŞÜŞ'ü gonik olarak belliyelim, OQSUZ vasıflı keyfiliklerin interdependence'ini (s.186!) teşkil etmek üzere.

OOQ, quantum [büyüklük]. OQ halinde "okurma" (s.240!). ÜSKİNTE, muvacehesinde, neticesinde, netice itibarile.

UTĞURAQ OL (yani, AMITA-ABA) BURQAN (s.83-84!) protogalaksilerde yıldızlar teşekkülünü mümkün kılan ABITA BURQAN (s.80!), yani, "yıldız BURQAN"ı"dır. Atomlar seviyesinde ise bunun manası şöyle:

Bir atomun çekirdeğine girmiş (yerleşmiş) olan bir neutronun, metnimizde sözkonusu edilen SAMANTA-BADIRI (s.124!) prensibine göre, 8-decay yaptığını ve, bu ayrışma neticesinde, meydana çıkan neutron-protonunun atomun çekirdeğinde kaldığını (s.200-201), fakat elektronunun atom yörüngelerinden (QAT'larından!) birine yerleştiğini kabul edelim. Bu takdirde atomun elektrik potansialinde bir değişiklik husule gelmiştir. Ancak, bu değişiklik (Maxwell teorisine göre) müteakibil bir magnetik potansial değişimi ile iptal olunabilir. Yani, kombine haldeki elektrik ve magnetik değişimler muvacehesinde elektromagnetizm sabit (invariant) kalabilmektedir. İşte, bir atomun atom numarasının bu şartlara göre (yani,

QUT-KÜSÜŞ yaparak) artmasına OOQLUĞ TUTÇI TINLIĞ [quantum vasıflı keyfilik] denmektedir. Metnimiz ise OOQSUZ vasıflı keyfilik bağımlılığını sözkonusu ediyor ki bu da "elementler sisteminin periodlarının (kütüklerinin!) birbirlerine karşı gösterdikleri bağımlılık (yani, MAYTIRI; "komşu sevgisi:") demektir.

"Doğum, teşekkür, ve ölüm" konseptini YAWIZ ADALAR, ACUNLAR, ve ME-NİLİĞ halleri olarak anlatan BA metninin (s.243!) daha geniş kapsamını şu metinde görmekteyiz (Bang-Gabain :930, s.442!):

QIQ. QAÇAN, QAYU ÖDÜN UMĞUMUZ-İNAĞIMIZ, UĞĞ YARLIQAŇUÇI KÖ-NÜLLÜĞ QAŇIMIZ TENRİ TENRİSİ MAYTIRI BURXAN BU YİRTİŇÜKE İ-NE YARLIQASAR, OLOQ OĞURTA MAYTIRI TENRİ BURXAN ÜSKİNTE, QOL-TI SANINÇA ARXANTILAR ÖDÜNTE BU MƏNİN QŞANTI QILIP; ARIMADUQ TSUY İRİNÇÜLERİMİN BOŞUĞ QOLUP, BİRDEM OZUP QUTRULUP, MAYTIRI BURXANTA BURXAN QUTİŇA ALQIŞ ALIP, ÜÇ ASANQI YÜZ MAXA-QALP İ-ÇİNTE ALTI PARAMIT TÖRT İÇERMEKDE ULATI BAYAN, EDĞÜ QILINÇLIĞ İŞKE TÜKEL QATIGLANIP, (devamı s.85'de!).

Nezaman ki, herhangi bir kondisyonunda bulunmamız halinin ait olduğu referens sistemimiz; yani, birinci dereceden tahaddüs eden KÖNÜL (mevcut olma temayülü) halinde menşeimiz olan kreasionda meydana getirici MAYTIRI BURQAN' a işbu YİRTİŇÜ (s. 56!) nasip olmuş ise, aynı bir dispozisyonaki (s.167!) MAYTIRI kreasionu BURQAN' ı muvacehesinde QOLTI sayısına göre ARXANTILAR kondisyonunda da aynı netice diferensiasion yapar (yani, QUT-KÜSÜŞ teşkil eder, s.245-246!) ve ekspanziv olmuyan teşekkür irilenmelerini (yani, element çekirdeğinde proton sayısının artmasını) statik hale manipule edip, BİRDEM OZUP QUTRULUP [bir halden diğer bir hale bir bütür halinde geçiş yaparak invariant hale gelmek suretile], MAYTIRI BURQAN' da BURQAN invariantsında Doppler tesiri teşekkürlettirip, 3 ASANQI' -dan (s.46!) ibaret 100 adet MAXA-QALP [sisem parlığı] tah-tında 6 PARAMIT' ın 4 muhtevasında komunikativ kozmik-manifestasion, gonik arrangement operasionu halinde, tam manasile solid hal tevhit ederek, (devamı s.85'le!).

MAYTIRI, Sanskritçe maitri [komşu sevgisi]. Bundan kastedilen mana 16 elementli cüzlerin (s.8) birbirlerine MAYTIRI i-

le bağlanarak elementler sistemini teşkil etmesidir.

ARXANT, Sanskritçe arhat [ideal şekil] (aşağıya bakınız!).

MA-XA, sisten (habeo şey; s. 151). Bu söz ma-ğal [vecize] tarzında kurulmuştur. Tıpkı **Dİ-YAN**, **LİN-XUA**, **LİN-Şİ** gibi!

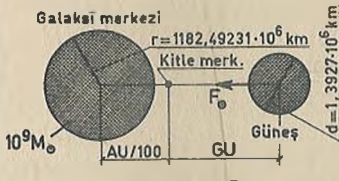
Metnimizde **ULUG YARLIQANÇUÇI KÖNÜL** [mevcut olma temayülünün super vahiyisi] denilen **QAN** [menşe] çekirdeğinde bir tek protonu bulunan hidrojen atomudur. Bu atoma **YÜDE İLDİNÜ** ["intrinsic origination"] de denmektedir (s. 9!). Bu **TENRİ**'den [kreasiondan] diğer bir kreasionu (**TENRİ TENRİ**'sini) mümkün kılan şeye **MAYTIRI BURQAN** deniliyor. Buna göre **MAYTIRI**'dan anlaşılması gereken mana **KİRTGÜNÇ** teşekkülüdür, çünkü bir **KÖDÜK** içinde kalan elementlerin teşekkülünde elektromagnetizm sabit kalmakta (s. 245!) ve, buna göre, bir "kreasion" söz konusu olamayacaktır. Buna göre, **MAYTIRI** sözünün aslının **EM-AYTIRI** [zamir ifadesi] olması muhtemeldir.

Metnimiz, **MAYTIRI BURQAN** teşekkülünü de içermek (günün birinde **MAYTIRI BURQAN** teşkil etmek) üzere, bir nucleogenesis [elementlerin orijini] nasip olmuş (yani, hidrojen atomu teşekkül etmiş) bulunduğundan, bu **OĞUR**'daki (değişim sistemindeki) **MAYTIRI BURQAN** muvacehesinde atomik sayılarına göre diğer elementler de differensiasion yapar diyor. "Manipulasion terakkisi" manasında olan **QOLTI** (s. 171!) metnimizde "elektron" anlamında kullanılmakta ve **QOLTI SANI** deyimi ile "elementlerin atomik sayısı" kastedilmektedir. Metnimiz bu sayının artması ile bir "irilenme" husule geleceğini (yani, teşekkül eden elementin çekirdek hacminin bir öncekinden daha büyük olacağını); ancak, bu irilenmenin "kâinatın expansionu" (yani, **ARİĞ**) manasında olmadığını belirtiyor.

ARXANT bir elementin elementlerin periodik sistemi cetveline (s. 8!) girecek şeklinin onun izotopları içinde ideal bir hali olacağı anlamındadır. Şimik elementler, hakikatta, izotoplar karışımı ve onların—şimik metodlar la tayin edilmesi gereken—atom ağırlıkları da, buna göre, bu izotopları teşkil eden atom ağırlıklarının ortalaması şeklinde gözükürler. İşte, **ARXANT** kavramı bu ortalama ağırlığın ideal bir şeklinin bulunduğunu ifade ediyor. Misal olarak, **Mg**'da şu relativ izotop sıklıkları görülmektedir: ^{24}Mg için %78,6; ^{25}Mg için %10,11; ^{26}Mg için %11,29. Burdan **Mg**'in ortalama kitlesi olarak 24,312 bulunur ve ^{24}Mg **ARXANT**'ı ortaya çıkar.

$$G = \frac{1-173,836807/177}{173,836807/177} \cdot 365,259596 \cdot 10^{-8} = 6,6463864 \cdot 10^{-8} \text{ cm}^3/\text{g} \cdot \text{san}^2$$

Labaratuvar tecrübelerine göre gravitasyon konstantı $G=6,673231 \cdot 10^{-8} \text{ cm}^3/\text{g} \cdot \text{san}^2$.

$$\begin{aligned} GU &= 260 \cdot 10^{15} \text{ km ve} \\ \tau_0 &= 173,836807 \cdot 10^6 \text{ yıl veya} \\ &= 5,48601655 \cdot 10^{15} \text{ san için} \\ GU^3/\tau_0^2 &= 584 \cdot 10^{33} \text{ cm}^3/\text{san}^2 \text{ ve} \\ M_{\text{gal.}} + M_{\text{gün.}} &= M_{\text{gal}} \\ &= \frac{4\pi^2}{G} \cdot \frac{GU^3}{\tau_0^2} = 346,88618 \cdot 10^{42} \text{ g.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} AU &= GU/173,836807 \cdot 10^7 = 1,495655635 \cdot 10^8 \text{ km (ölçülen AU} = 1,496 \cdot 10^8 \text{ km)} \\ M_{\text{gal.}} \times AU/100 &= M_{\text{gün.}} \times GU. \text{ Burdan } M_{\text{gün.}} = M_{\text{gal.}}/173,836807 \cdot 10^9 \\ &= 1,9954703 \cdot 10^{33} \text{ g (ölçülen } M_{\text{güneş}} = 1,99 \cdot 10^{33} \text{ g)}. \end{aligned}$$

Burda GU (galaktik ünite) galaktik kitle merkezinin güneşten uzaklığı, AU yerin güneş sisteminin kitle merkezinden uzaklığı ve $M_{\text{gal.}} = 1,738 \cdot 10^{11} M_{\odot}$ güneş YÜRÜNDEK'inin içinde kalan galaksi kitesidir.

Galaksimizin kitlesi 10^{11} ile $2 \cdot 10^{11}$ "güneş kitlesi" olarak tahmin edilmekte ve bu kitledaki "ağır" elementlerin sayısının $2 \cdot 10^9$ olacağı (bak: BTYÖ 9!) söylenmektedir (Britannica 1980, mac, cilt 4, s.122).

Güneşin YÜRÜNDEK'ini daire olarak kabul edersek, güneşin hızı $v_{\text{gün.}} = 2\pi GU/\tau_0 = 297,7804 \text{ km/san}$ eder. Aynı hızı, güneşin merkezkaç kuvveti $Z_g = M_{\odot} \cdot v_g^2/GU$ ile galaksinin güneşi çekme kuvveti $F_{\text{gal.}} = GM_{\text{gal.}}/GU^2$ dengilemelerinin birbirlerine denk olmaları şartına göre de bulabiliriz. Ancak BTYÖ 24, galaksi kitlesi yerine, 10^9 güneş kitesini kaale almamız ve bu yol la galaksimizin TARNI (kontraksiyon) şartını tahkik etmemiz gerektiğini söylüyor :

$$F_g = \frac{GM_{\odot} \cdot 10^9 M_{\odot}}{GU^2} = 3,91497891 \cdot 10^{23} \text{ dn} \cdot \frac{GU}{M_{\odot}^2 \cdot 10^9} \cdot F_g^2 = 1,000787 \cdot 10^{-6} \text{ ye-}$$

rine, TARNI şartı olarak, " = $10^{-6} \text{ cm}^3/\text{san}^4$ dersek, aranan hızımız :

$$v_g^2 = \frac{M_{\text{gal.}}}{F_g} \cdot 10^{-6} = \frac{M_{\odot}}{F_g} \cdot 173,836807 \cdot 10^3 \text{ den } v_g = 297,6657 \text{ km/san eder.}$$

Buna göre $M_{g.m.} = 10^9 M_{\odot}$ demeliyiz: $M_{\text{gal.}}/M_{g.m.} = 173,836807$ ve

$$\frac{M_{\text{gal.}}}{M_{\odot}} \cdot 10^{-6} = \frac{284}{8} \left(\frac{r_{g.m.}}{r_g} \right)^3 \cdot 10^{-6} = \frac{F_g v_g^2}{M_{\odot}} = \frac{M_{g.m.}}{M_{\odot}} \cdot 173,836807 \cdot 10^{-6} =$$

$$173,836807 \cdot 10^3. \text{ Burdan } r_g = 0,6963494 \cdot 10^6 \text{ km (ölçülen } 0,696 \cdot 10^6 \text{ km)}.$$

$$\frac{\rho_g}{v_{g.m.}} = \frac{v_{g.m.}}{10^9 v_g} = 4,8968114. \text{ Burdan } \rho_g = 1,4108312 \text{ g/cm}^3 \left[\begin{array}{l} \text{ölçülen} \\ 1,41 \text{ g/cm}^3 \end{array} \right]$$

$$\rho_{g.m.} = 0,28811222 \text{ g/cm}^3 \text{ ve } M_{\text{gal.}}/v_{g.m.} = \frac{284}{8} \rho_g.$$

QY1-8 QAÑİMİZ'in (yani galaksi merkezini) bir QARA YİR (kara boşluk) olduğunu söylüyor. Bunu kanıtlamak üzere, gal. merkezini bir küre olarak kabul eder ve $\rho = 3M/4\pi \cdot r^3$ dengilemesinde r yerine Schwarzschild yarıçapı $R = 2GM/c^2$ 'i yerine koyarsak : $M_{Q.Y.} = 3c^6/32\pi G^3 \rho_{g.m.}$ den $M_{Q.Y.} = \frac{1}{4} 2,0243 \cdot 10^{42} \text{ g} \approx \frac{1}{4} M_{g.m.}$. Yani gal. merkezi kitesinin %25'i QAR YİR içindedir.

QUT BUYANLAR İLİĞİ

Galaksi Merkezi

Bizim galaksimizin bir elipsoidal merkezi çekirdekten ve—bu çekirdeğe tanjant olarak çıkan ve gittikçe zayıflamak üzere bir tam dönüşten sonra tamamen silinen—spiral kollardan ibaret bir disk olduğu düşünülmektedir. Spiral kollar nispeten genç olan U-LUŞ I yıldızlarını ve çekirdek kısmı ise, yaşlı ULUŞ II yıldızlarını ihtiva etmektedir. Bunların her ikisi (yani, bütün yıldızlar) aynı bir merkez etrafında dönerler. Bu merkezin çevresi şöyle ifade ediliyor (Arat 1965, s.72!):

AT.QUT-BUYANLAR İLİĞİNİN QUTLUĞ BODINTA QULAÇÇA ERİP TEP-TĖ-GİRMİ PRAWİŞ'I ERÜR, QURŞADILU YÜZ-MİN QOLDI SANINÇA YOÇAN, QUDULUŞU-AĞILIŞU YARUQLAR ÖNER.

QUDĖARGULUĞ WAY-NIQILAR YARAĞI İYİN, QURUGSUZ YİĞ ASIĞLARİĞ BÜDÜRGÜ ÜÇÜN, QODI ÖZÜ TĖĞŞİNDÜRÜ TOLPTIN SİNAR QUM SANINÇA YİRTİNÇÜLER SAYU YADILUR.

Galaksi merkezinin nuklear fuzionunda QULAÇÇA'ya kadar erişip tanjant girişine (PRAWAŞ'ına) gelince, 100.000 QOLDI sayısınca YOÇAN muhitinden QUDULUŞU-AĞILIŞU YARUQLAR gelişir.

Bu kurtarıcı egzersizlerin yarağı ("profit"i) olarak, sürekli ("permanent") vektorlar mekanizmasını temsil etmek üzere, proto-tipleri değiştiren tahakkukdan ("design"den) simetrik kum sayısınca YİRTİNÇÜ'ler (s.56!) sayılmaktadır

QUT-BUYANLAR, invariants, diğer bir deyim le, "madde" gibi

depo hali (çekirdek!) teşkil eden şeylerin manifestasyonu alanı; "samanyolu" demektir, çünkü QUT halinde olmuyan (mesela, ışık gibi) şeyler galaksilere bağımlı değildir.

QUT-BUYANLAR İLİĞİ, Galaksi (Samanyolu) Merkezi.

BODIN, şarj ındığı (subjeksionu; yani, tabiat hadiselerinin zorunlu gidişatı), "fuzion" demektir. Burda "ındık"dan kastedilen mana hafif şimik elementler (yani, şarjlar) arasındaki—ağır element çekirdeği istihsal eden ve ilâveten OT (s.78!) a—cığa çıkartan—nuklear reaksiondur.

QUTLUG BODIN, nuklear fuzion (fusion!).

QULAÇÇA, qulaw [Tatarca, devrilme] tabakası ["reversing layer"]. Güneşte, sıcaklığı tah. 6.000° olan, güneş yüzü ("photosphere") üstünde, güneş YARUQ'undaki ışığın absorbsionu (yutulması) ile Fraunhofer çizgileri (absorbsion çizgileri) meydana getiren ve, bu sebeb le, QULAÇÇA ["die unkehrende Schicht"] adı verilen, gaz ve maden buharlarından ibaret ince (tahminen 1.500 km kalınlığında) bir tabaka bulunmaktadır. Chromosphere'in en alt tabakasını teşkil eden (s.140!) bu tabakada—yukarıya doğru hareket eden ve ancak birkaç dakika kalabilen—gayser-benzeri jetler, spiculum'lar QUDULUR.

QUDULUŞU, kurtuluşup çıkma ["emerge"]; emission.

QUDULUŞU-AĞILIŞU YARUQLAR, kurtulup çıkarak (emerged!) atılan spektrumlar.

YOÇAN, yaya ordusu için 1 günlük SÜ YORI [ordu sevki] mesafesi: bu biremliğin değerini bulabilmek üzere, AT-ÖG'ün (Büyük İskenderin) d.ö.334'de Zelea'dan başlıyan ve—ÖKİ SUUQ BAŞ (Polytimetos) ımağındaki YİTİ ERİN [yedi mustahkem mevki] ve OQ-OMUĞ BOLIQ (BUQARAQ, Buhara) seferleri dahil—QAPAĞAN'da (Samarkandda) son bulan seferini gözönünde bulundurursak: AT-ÖG YOÇAN'ı = tahm. 15.000 km / 2.200 gün = tah. 7 km bulunur. Daha yakın mesafeler için ve, bilhassa, "Mirşan 1978, s.178'deki r_{QK} ile metnimiz arasında bir uyum sağlayabilmek üzere, bu biremliği 7,12770544 km kabul edeceğiz.

Metnimiz galaksi çekirdeğinin çevre uzunluğunu veriyor. S.167'de mezkûr QOLTI (veya, QOLTI NAYUT) değerine göre bu QURŞADILU'nun

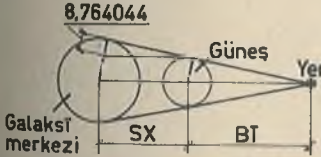
İşin karşılığını şöyle buluruz:

$$\begin{aligned} Q_{g.m.} &= 100000 \times \text{QOLDI sayısının YOÇAN} \\ &= 100000 \times 10423,8572 \times 7,12770544 \\ &= 7429,81836 \cdot 10^6 \text{ km.} \end{aligned}$$

Eğer bu QURŞADILU'yu (muhiti) bir daire olarak kabul eder ve QUT-BUYANLAR İLİĞİ'yi de bir küre olarak düşünürsek, şu bulunur:

$$\begin{aligned} r_{g.m.} &= 1182,49231 \times 10^6 \text{ km (Mirşan 1978, s.178!)} \text{ ve} \\ v_{g.m.} &= 6,92601750 \times 10^{27} \text{ km}^3. \end{aligned}$$

Diğer taraftan, yerimiz yalnız güneş ile değil, galaksi merkezi ile de bağlantılıdır ve, bu itibarla, güneşe göre 365,259596 gün olan yılımız (s.40!), yerimizin güneş vasıtası ile galaksi merkezine de bağlı olduğu gözönünde bulundurulursa (s.39), 356,4955523 gün tutmaktadır. Aradaki fark ise, bize güneşimizin galaksi merkezine olan uzaklığının hesaplanmasını mümkün kılmaktadır:

$$\begin{aligned} X_1 &= \frac{0,98158636 \times 0,56703448}{1 - 0,98158636 \times 0,56703448} \times 284 \\ &= 1,255266 \times 284 = 356,4955523 \text{ gün.} \\ \Delta X_1 &= 365,259596 - X_1 = 8,764044 \text{ gün.} \\ SX &= \frac{8,764044/9}{1 - 8,764044/9} \times (BT = 7 \times 10^{15}) = 260 \times 10^{15} \text{ km.} \end{aligned}$$

Bu uzaklığı Britannica (mic.1980, c.IV, s.381) 20.000'den 30.000'e kadar ışık yılı ($190-285 \times 10^{15}$ km), Space Encyclopædia (1973, sah. 127) 8.000 parsek (250×10^{15} km), Americana (1979, c.12, s.232) 33.000 ışık yılı (312×10^{15} km) olarak vermektedir.

Güneş YÜRÜNDEKİ'nin bir elips olması hesabı ile, yer-güneş-galaksi merkezi kirisine (konisine!) göre bulduğumuz GU, elbette, teorik bir değerdir ve bu değere göre bulunan (s.248!) AU'da öyle. Bunun hakiki değerini ise, s.41'e göre şu şekilde buluruz:

$$AU = (147,1001182 + 152,083950) \times 10^6 / 2 = 1,49592034 \cdot 10^8 \text{ km.}$$

Galaktik Ünite GU'nun Astronomik Ünite AU'ya, kullandığımız hesap sisteminin sabitelerinden biri olan, 173,836807 ile bağlanmış olması bize formüllerimizin doğruluğunu teyit etmektedir. Aynı tarzda diğer bir bağlantıyı galaksi merkezi ile güneşimizin kitlele-

ri arasında görmekteyiz (s.248!). Gravitasion sabitesi G de böyle AD-BELGÜLER [kozmozolojik sabiteler] ile elde ediliyor (s.248!).

Bütün bu hesaplardan (s.39-41,248!) anlaşıyor ki, "univerzal konstant" diyebileceğimiz 173,836807 şeklindeki AD-BELGÜ milyon ile çarpıldığı zaman ON-YIL'ımızı "yıl" cinsinden vermekte (s.39), on milyon ile çarpılınca GU'nun AU'ya nispetini götermekte, billion ile çarpıldığı zaman Galaksi kitesinin Güneş kitlesine nispetini vermekte (s.248!). Ayrıca, çıplak bir sayı halinde de kullanılabilmektedir ve, bazı hallerde, ondan diğer bazı konstantların türemiş olacağı intibasını da vermektedir:

$$\frac{GM_{gal.}}{M_{gün.}} / GU = 176,947553 \cdot 10^{46} = \text{tah. } 177 \cdot 10^{46} \text{ erg.}$$

Bunu 10^{46} erg'e bölmek suretile, bize G'yi veren sabiteyi bulmuş olacağız (s.248!). Diğer taraftan, $F_{gal.} GU = 177 \cdot 10^{46}$ erg, Newton'un gravitasionun genel kanunu formülüne göre hesaplanan işdir ve, buna göre, galaksinin bütün kitlesi üzerinden merkezi ile güneş arasındaki çekim kuvvetini şöyle buluruz:

$$F_{gal.} = \frac{GM_{gal.} M_{gün.}}{GU^2} = \frac{177 \cdot 10^{46}}{260 \cdot 10^{20}} = 0,6808 \cdot 10^{26} \text{ dn (yani, } gcm/s^2).$$

Bu ise, güneş ile yer arasındaki çekim kuvvetinin ancak 1/52'si!

Türkler tarafından verilen AD-BELGÜ'lerin en önemlilerinden biri demontaj sayısı olan 50 rakamıdır. Demontajın manası, elbette, bir atomdaki proton ile onun elektronu arasındaki bağlantının kopmasıdır. Hakikaten, şu denklem bize bu 50 rakamını veriyor:

$$F_{Coulomb} = e_{elektron} \cdot e_{pozitron} / r^2$$

$$F_{Newton} = G \cdot m_{elektron} \cdot m_{pozitron} / r^2 \text{ olmak üzere,}$$

$$\begin{aligned} \frac{F_{Coulomb}}{F_{Newton}} &= \frac{1}{G} \left(\frac{e}{m_e} \right)^2 = \frac{1}{6,673231 \cdot 10^{-8}} \left(\frac{4,80286 \cdot 10^{-10}}{9,10828 \cdot 10^{-28}} \right)^2 \\ &= (5 \cdot 10^{21})^2 / 6 \text{ ve buradan} \end{aligned}$$

$$F_{Coulomb} = 50 \text{ YUUÇAN; } YUUÇAN = F_{Newton} \cdot 10^{42} / 12$$

50 sayısını veren diğer bir ifade de şöyle. Galaksimizin kitle-sini Galaksi Merkezi içine sıkışmış olarak tasavvur eder sek; yani, galaksimizi yıldızların teşekkülünden önceki "sıkışık" halinde tasavvur eder sek, şu yoğunluk elde olunur (s.248,251!):

$$\rho_{\text{teorik}} = 346,88618 \cdot 10^{42} \text{ g} / 6,9260175 \cdot 10^{42} \text{ cm}^3 = 50,0845 \text{ g/cm}^3 \\ = \text{tak. } 50 \text{ g/cm}^3.$$

Diğer taraftan, Güneşimizin (Merkür, Venus, Yer, ve Mars olmak üzere) TOPRAQ QUTLUĞ [terrestrial] planetlerinin ortalama yoğunluğu

$$\rho_{\text{TQ}} = (5,43 + 5,24 + 5,52 + 3,90) / 4 = 5 \text{ g/cm}^3 \text{ 'dür.}$$

Böyle bir teşekkülü (yani, bu yoğunluğu) Galaksimizin TOPRAQ QUTLUĞ teşekküllerinin biremligi olarak kabul eder sek, Galaksimizin bu tarzda QATLAR (BÜGÜLER, KÖÜĞLER) teşkil edebilme imkânı: ;

$$\text{BÜGÜLER QUWRAĞI (s.185!) = } 50/5 = 10 \text{ QAT olur.}$$

Yani, Galaksimiz 10 katlıdır (s.43,183!) ve bu hal elementlerin kuruluşunda da gözlenebilmektedir (s.8!).

Görülüyor ki, AD-BELGÜLER'imizin tefsir imkânları çok-çok ilginç olabilmektedir. Metnimiz devam ederek şöyle diyor:

AT. SARWAARTASIDI TİĞİN AD ÖNDÜNLÜĞ SEKİZ ON-YAŞ YAŞAMIŞIN
KÖRKİTİMİŞ ERÜR. SARTAWAXI YOLÇI-YİRCİ AŞUÇA YİME, SANI YÜZ-MİN
QOLDI NAYUT YIL-AY YAŞAYUR.

SAQINIP NEN TÜKEDİNÇSİZ, SÖZLÜG YİDİNÇSİZ, SANSIZ ÖKÜŞ QALP
ÖD ÖZE ÜR-KİÇ SERİLÜR, SAŞIMSIZ YARP QUT-KÜSÜŞLÜG KÜÇİ BARIN-
TIN, SANSAR UÇI TUPÜKGİNÇE PİK MİNGÜ TURUR (Arat 1965, s.72!).

SARWAARTASIDI aksionu adının öncelikliği 8 ON-YAŞ yaşamaşlığını göstermiş bulunuyor. Bir kervanbaşının "yolcuların rehber vasıtası ile yol aşması" hesabına göre, bu sayı 100.000 QOLDI NAYUT [% QOLDI!] YIL-AY'lık bir yaşı (hayatı) ifade etmektedir (bu ifade ile s.167'deki formül dile getiriliyor).

Tedbir ettiği şeyler TÜKEDİNÇSİZ ["inexhaustible"] ve bunların sözler le ifadesi imkânsız olarak o—sayısız QALP kon-disionu alanları ile sürekli olarak serilen tereddütsüz-aşıkâr QUT KÜSÜŞLÜG KÜÇÜ bulunması dolayısıyla—konyugasional güdüm (değişmeler güdümü) dibine (sonuna) kadar sağlamcana ebe-

di olarak yaşıyacaktı (s.170,243!).

SARWAARTASIDI [SAR-AWA-ARTA SIDIĞ], devrilerek (veya absolut olarak) etrafı sarma ["sich durchsetzen"]'ların artması realitesi, "volkanik kayaların meydana gelmesi" demektir. Sanskritçesi sarvarthasiddha [bütün arzuların olgun bir şekilde tahakkuk etmiş olması, her objenin elde edilmiş olması].

ON-YAŞ, kozmik çağ, 475.926735 milyon yıl (s.39!). Buna karşılık kozmik yıl (yani, ON-YIL) 173,836807 milyon yıldır.

NA-YUT, YUT üzerinden; veya **NI-YUT**, revers YUT. Planetler için YUT [Tatarca "açlık"] sayısı 100'dir ve, buna göre, deyimler & manasındadır.

YIL-AY, Anomalistik Yıl; yani, 365,259596 gün (s.39!).

QUT-KÜSÜŞLÜĞ KÜÇ, gage invariance yapabilme kapasitesi.

Bu metinde tarif edilmiş olan ON-YAŞ'ı s.39'da ve QOLTI (s.171) değerini s.167'de hesaplamış bulunmaktayız. Volkanik kayaların, buna göre de, ösümlüklerin [nebatların] olgunması ise:

$$T_S = 8 \times 475,926735 = 3.807,41388 \text{ milyon yıl}$$

Önce başlamış demektir. Nitekim, güney-batı Grönland'da bulunmuş olan bir sedimentar kayaya göre de bu tarihin 3.760 milyon yıl olacağı tahmin edilmektedir.

Güneş sisteminin geçmişini ifade etmesi gereken diğer bir metin:

AB. AMFI MUNTADA BASAQI ABITA-BURQAN ULUŞIN ALTI-YİĞİRMİ QOLULAMAQİĞ AYA KÖRKİTÜ BİRELİM (Arat 1965, s.200!).

Şimdi buraya kadarki ABITA-BURQAN (s.81!) popülasyonunun 16 manipülasyonunu ifade ederek gösteriverelim.

Bu metin, 8'inci ON-YAŞ'a **SEKİZİNÇ BİLİĞ** diyen, s.138'deki **AB**'den sonra gelmekte ve, onu takip eden, s.170'deki **AB** metni madde teşekkülünün başlangıcından maksimal entropiye kadarki devreyi ifade etmektedir. Metnimizdeki QOLULAMAQ "ON-YAŞ" olacağından, söz konusu edilen şey "16 ON-YAŞ"; yani, 7.615 milyon yıl olmalı. Bu ise ağır elementlerin teşekkülü başlangıcı olmalı (7-8.000 milyon yıl!).

MAXA ŞAR-WAQLAR
Topyekûn Elementler Sîstemi

Bir deutron ($d = p + n$) çekirdeğini, 1 proton ve 1 neutron'dan ibaret olan, parçalarına ayırmak istersek, enerji harcamamız gerekecektir, çünkü atom ancak bir iş sarfı ile parçalarına ayrılabilirdiğinden bir bütün halinde kalabilmektedir. Diğer taraftan, 1 proton ve 1 neutron'dan bir deutron teşkil edersek, deutronun parçalarına ayrılması için gerekli enerji kadar bir enerji serbest kalacaktır. Bu enerji deutron'un bağlama enerjisidir. Onu elde edebileceğimiz kaynak ise, ancak "kitle" olabilir; yani, birleşme —miş haldeki proton ve neutron'un kitleleri toplamı deutron kitesinden daha büyüktür ve—Einstein'in kitle ve enerjinin eşdeğerliliği prensibine göre—birleşme enerjisi bu iki kitle arasındaki farktan (kitle defektinden) ibarettir. İşte, serbest haldeki proton (veya neutron) kitesinin deutron çekirdeğindeki proton (veya neutron) haline gelmesine QUT-KÜŞÜŞ (s.120!)(yani, enerji deposunun, QUT'un, geçmiş olduğu yeni hal) denmektedir ve—bu geçiş "enerji" kavramı ile eşdeğer olduğundan—QUT-KÜŞÜŞLÜĞ KÜÇ (s.254) nuklear enerji manasındadır.

QUT-KÜŞÜŞLÜĞ KÜÇ'ü olan bir parçacığın KÜŞÜŞ yapmasına ALQINMAQ [bulunulan halden uzaklaşma, sapma; "divergence"] denmektedir. Sah. 47'deki TKN metnine göre ise, maddenin doğumu ALQINÇSİZ (yani, ALQINMAQSIZ) hale gelmek demektir ki bu hale SUQ-AWADI (s.84, kıs —kanç hale çevrilme) da denmektedir, çünkü madde (H atomu!) haline gelindikten sonra artık bir elementten diğerinin teşekkülü için BOŞ TAŞ YIĞ'ına (s.47; yani, protonları atom çekirdeğinde toplama)

Yeterlidir.İşte,s.214'de sözkonusu edilen AYAĞULUĞ NAGARÇUNI BAQ-ŞI (periodik nukleonlar halinde korunma!) enerjinin israfını ön-lüyen bir sistemdir ve bu korunma sistemi bize,elementlerin peri-odik sistemi dediğimiz,MAXA ŞAR-WAQLAR'ı temin etmiş bulunuyor.

Ancak,bu izahatımız bu sistemde bir elementten diğer bir ele-ment teşekkül ederken hiç mi hiç enerji sarfolunmayacağı manasın-da değildir.S.214'deki metnimizin TAQŞUT dediği bu enerji şekli-ne—impellent (amil) spektrumlar anlamında—ƏSRİNGÜ YARUQ'lar di-yen aşağıdaki metnimiz ise,element yerine YUUÇAN [yılanılan şey] demekle ve YUUÇAN'ların TÜMEKİN ƏNEYÜ (yani,kimya) arkılı (vası-tası ile) teşekkül ettiklerini söylemektedir (Arat 1965,s.194!):

YX. ƏT'ÜZLERİNE YARAŞI ƏRDİNİLİĞ İDİK,TÜMEKİN ƏNEYÜ YÜZ YUU-ÇAN YARUDUR,ƏSRİNGÜ YARUQLAR ÖNMİŞİN.

ƏT'ÜZ'lerine (s.67) yaraşan durumlu induksiyon vasıtası ile,TÜMEKİN ƏNEYÜ 100 YUUÇAN parlatır,impellent (amil) spektrum-lar geliştirmek suretile.

TÜMEKİN ƏNEYÜ, çatılan (düğüm haline gelen,toplanan) ter-kip ["assembled compound"].Bu deyim,aynı zamanda,"kimya" an-lamundadır,cünkü kimya maddenin kompozisyon ve yapısını ve bunlardaki değişimleri etüd eden bir bilim dalıdır.Karşılaştı-r: Yakutça tümük [düğüm;toplam miktar;netice];Türkmençe tümek [tümsek,tepe;kabarık;şiş];Tatarca tümselenü [çatılma;göğün,bulutlar la örtülmek suretile,karanlık hale gelmesi].

Elementlerin periodik cetvelini "modulasionsuz gidişatın poziti-vist istikameti" şeklinde karakterize ettikten sonra,s.102'deki QKQ metni şu şekilde devam ediyor (Arat 1965,s.168!):

QKQ. TUYUNMIŞININ,OL ALQIŞIN ALU BİRLE ÖK,TURUM-ARA YÜZ QOLTI ƏT'ÜZ BƏLGÜRTÜP, TOLPTIN SİNAR QO-Ü KƏİGLİĞ KÜÇÜMİN YATIP, TOLP TINLIĞ ASİĞİN BÜTÜREYİN.

Subatomik parçacığın—mezkûr (s.102!) Doppler tesirini al-diktan sonra—tabiatında 100 QOLTI ƏT'ÜZ (yani,100 element çeşidi) belirinceye kadar,design'den (tahakkuktan) simetrik katalysis tekemmülü (Tatarca "kılbetliğı") gücüne sahip ola-

rak,tahakkuk eden keyfilik ASİĞ'ını meydana getireyin.

Burdaki ASİĞ (s.47!) funksionu şu şekilde de belirtiliyor:

BYY.ÖSELİKSİZ ÇİN-KİRTÜ NOM TÖZİN ÖTKÜRÜ BİLGELİ UMAMAQ ÖZE,ÜRLÜKSÜZ SANSARQA QORQUŇ ÖRİDİP ÖZ ASİĞİNİTA ĖVRİLDEÇİ ULUŞ TENİNÇE TUYUNMIŞLARIĞ ÜRLÜKLÜĞ MENİKE TĖĖÜRGELİ,ÜZÜKSÜZ TURQARU QATIĞLANMAQTA ÖĞİRDEÇİKE YÜKÜNÜRMEN (Arat 1965,s.86).

Kitlesiz kauzal NOM(s.17!) preservasionunu (muhafazasını, idamesini) geçerli kılma konsepti (taslağı) ile,geçici (yani, tranzit) SANSAR'a (s.244!) labillik kompulzionu (mecburiyeti) vererek kendi ASİĞ'ında (s.47!) teşkil edilecek olan hisse miktarınca TUYUNMIŞ'ları (s.71!) daimi ebediyete vasıl etmek üzere (s.53!),kesintisiz olarak içinde bulunulan rijitlenmede ilân ediciye şükran ederim.

Buna göre TUYUNMIŞLAR kendi ASİĞ'larında (yani,atomlarında,elementlerinde) hisseleri miktarınca (her halde,merkezden olan uzaklıklarına göre) şekil almış bulunmaktadır.Ancak,TUYUNMAQ univerzumun atomların teşekkülünden önceki çağında mevcut değildi (s.71!).İlk önce teşekkül eden atom (hidrojen!) ise,TÖPÜTE İLTİ-NÜ [tepede originasion],YÜDE İLDİNÜ ["intrinsic" originasion] şekillerinde belirtilmekte ve proton sayısına göre onu takip eden 8 elemente (He,Li,Be,B,C,N,O,F) QODI-ÖZÜ [proto-tip] (s.249) denmektedir (Arat 1965,s.327!):

ĖT'ÜZ QODSAR SĖKİZ ULUĞ TAMULARDA UTĖGURAQ TOĞAR.

ĖT'ÜZ'lerin proto-şekillerini teşkil eden 8 seigniorial (birinci dereceden) entropik halden elde olunarak doğar.

MB. QAÇAN IDUQ QAŇIMIZ QALIQTIN QODI İNTİNİZ (Arat 1965,s.40)

Nezanan ki saik origomuz ikametĖahlarından proto-halde meydana çıktılar (yani,H'dan QODI-ÖZÜ'ler elde olundu!).

QODI-ÖZÜ'lerin ayrı bir sınıf halinde ele alınmalarının sebebi YAWİZ ADALAR'ı (s.243!) teşkil eden atomik çekirdeklerin, hidrojen ve helium başta olmak üzere,hafif elementlerden teşekkül etmelerinden kaynaklanmış olmalı.Bunlardan helium,yerimizde bulun-

madan önce,güneşin ana maddesi olarak tespit edilmiş bulunuyor . Lithium,berillium,ve boron'un yerimizde nadir görülen elementler olmasına karşılık,bu hafif elementler daha çok YAWIZ ADALAR 'da (s.243!) bulunmaktadırlar.Ancak,bu sınıftaki elementlerden dördü QATIĞ haldedir (Li,Be,B,C),ve metinlerimiz bu QATIĞ elementlerin sayısını,aşağıda üzerinde duracağımız üzere,100 olarak veriyor.

Bir elementin çekirdeğinde bulunan BODI-SATAW (proton) sayısına "atomik sayı",veya QOLTI SANI (s.247!),veya QOQ QIÇMAQ SANI [atomik signal sayısı],veya QOQ PARAMANULAR SANI [atomik polarizasyonlar sayısı] denmektedir.Atomların çekirdek kısımlarında,BODI-SATAW'lardan başka,YEK-İÇKEKLER (s.190,neutronlar) da bulunur. Bu ikisinin yekûn sayısına ise "kitle,veya TUDA (obje) sayısı" denmektedir.Aşağıdaki metnimiz atomların atomik sayılarına göre tasnif edilmeleri gerektiğini söylüyor (Bang-Gabain 1930,s.440):

QIQ.AWIŞ TAMUDAQI ÖRTLÜĞ YALINLIĞ YİRDE AÇIĞ EMGEK EMGEN-
MIŞDE ÖKÜNERBİZ NE TUSU BOLĞAY.ANI ÜÇÜN,MİN TAZ ARIUQAÇ BİR-
LE ÖKÜNÜRBİZ BİLİNÜRBİZ QAMAĞ ÜÇ ÖDKİ QAN ÖGÜZ İÇİNTEKİ QUM
SANI... LIĞ BURXANLAR ÖDİNTE AYAĞQA TEGİMLİĞ PİN-TOLA PRAD-
WAÇI'DA ULATI ALTI-YİĞİRMİ,MAXA-ŞARA-WAQLAR ARXANTILAR ÖDİNTE
TUZ-İT (TİZ-İT olmalı!) ORDUDAQI MAYTRITA ULATI DÖRT YÜZ TO-
QUZ ON ALTI ÖRKİ BADIRA QALPİKİ-İ BODI-SATAWLAR ÖDİNTE QAMAĞ
BİŞ ACUN TINLIĞLAR OĞLANI ÜÇÜN YALWARA ÖTÜNÜRBİZ,ÖKÜNÜ BOŞU-
NU QŞANTI QILURBİZ.

Değişim entropy'sindeki exothermic devamlılık mahallinde a-
çık (popular,her kesin maruz kalacağı!) cefaya maruz kalınır-
ken,ne teşekkür ettiğini belirliyelim.Bunun için,ilâve temel
artım biremligi (yani,e) ile taayyün eden ve üç kondision
(yani,proton,elektron,ve neutron) halinde bulunan Orijin Ir-
mağı (yani,Galaksi Çekirdeği) içindeki bütün QUM (element!)
sayısı halindeki BURQANLAR kondisionunda AYAĞQA TEGİMLİĞ cin-
sinden olan PİN-TOLA PRAD-WAÇI halinde komunikativ 16 adet
halinde ve MAXA-ŞARA-WAQLAR'ın ARXANTILAR'ı (s.247!) kondisi-
onunda dizilen sistemdeki MAYTRI'da (s.246!) komunikativ 4
cüz halinde 96 gelişimin-synchrotron-parity'sindeki BODI-SA-
TAWLAR [kationlar] kondisionunda (s.114!) bulunan bütün 5
ACUN (s.239!) keyfilikleri OĞLANI (temsilciliği) dolayısıyla,

(Tanrıya!) yalvararak dileriz ki bunlar legal stabilite vermek suretile differensiasion kıla!

AWİŞ TAMU, değişim entrophy'si: elementlerin exothermik (enerji açığa çıkartan) bir devamlılık la bir halden diğer bir hale geğmeleri. Galaksiler böyle bir AÇIQ ĖMEK (herkesin maruz kalacağı cefa) yeridir.

AYAĞQA TĖGİMLİĞ, konsolide (dayanıklı, duran) madde (element) ki, elementler cetvelinin demirden sonra gelen elementlerine verilen isimdir (s.8!).

ŞAR, Tatarca ve Qırğızcada, tüm, geniş çapta, ardına kadar, sonuna kadar ve, buna göre, "topyekün", "total".

WAQ, ufak. Bir maddenin elementi onun en WAQ yapıtaşıdır, çünkü bir element çekirdeğindeki NAGARÇUNI'ların (s.214!) sayısı ne kadar çok ve elementlerin çeşidi ne kadar değişik olur sa olsun, bir NAGARÇUNI'ya isabet eden hacim miktarı (yani, NAGARÇUNI hacmi) daima sabittir ve, buna göre de, bir elementin çekirdeği onun en ufak hacmini teşkil eder ve, bu itibar la, WAQ sözü "element" anlamına gelir.

MAXA-ŞARA-WAQLAR, total (ŞAR) elementler (WAQLAR) sistemi (s.247, MAXA).

PİN-TOLA PRAD-WAÇI, pinti münderecat ilkesine göre ön-aktivite; Sanskritçesi Pindola-Bharatvaja.

Elementler cetvelinin periodlarında bir elementten onu takip eden diğer bir elemente (proton sayısı bakımından bir yüksek basamağa) geçilirken, β-decay halinde bir "madde defekti" ile enerji açığa çıkmakta, fakat maddenin kendisi (yani, neutron'un proton'u) YOQ olmamaktadır. Bu hadise PİN [pintilik] veya KÜNÇİK [kıskanç] deyimleri ile ifade edilmektedir, ve böyle bir hasis tutuma göre element teşekkülünün PİN-TOLA (pinti münderecat ilkesine göre) PRAD-WAÇI'da (ön-aktivitede) komunikativ olduğu, söylenmektedir ki, burdaki PRAD-WAÇI hidrojen atomundan başkası olamaz. Bunlara göre, deyimın manası "element çekirdeklerinin parçacık kaybına mahal bırakmadan (yani, çekirdeklerine sokulmuş olan neutronlardan yararlanarak) proton (yani, PRAD-WAÇI) elde etmeleri" şeklindedir.

Sahife 72'deki metnimiz ile analog bir ifade şekli kullanmakta olan metnimiz, QUM dediği elementlerin: (1) e biremliği ile belirlendiklerini; (2) ÜÇ NOM TİLGENİ halinde bulunduklarını (s.179!); (3) BODI-SATAW sayılarına göre sıralandıklarını; (4) MAXA ŞARAWAQLAR'ın 16 ARXANT'ının (s.247!) PİN-TOLA PRAD-WAÇI halinde dizildiklerini; (5) bu 16 ARXANT'ın bir MAYTIRI (s.246!) teşkil ettiklerini (yani, MAXA-ŞARA-WAQLAR'ın birbirlerine MAYTIRI'lar aracılığı ile kenetlendiklerini); (6) AYAĞQA TEGİMLİĞ halindeki elementlerin, proton artışı ile gelişen sayısının 4 cüz halinde (s.8) 96 olduğunu (s.10!); (7) ve bütün elementlerin 5 ACUN (s.239) halinde bulunduklarını söylemektedir.

Elimizde Elementlerin Periodik Cetveline ait uzunca bir makale de bulunuyor. Geç çağlara (Konfüçius çağına!) ait olan bu makaleyi, üzerinde hiçbir yorum yapmadan sunacağız (B.-G.1931, s.340!):

TİTİR KİRTGÜNÇİNİN ON TÜRLÜG YÖRÜĞİ **BU ŞA-ÇİO KEGDESİ**

TK 1. WAP-XUA-Kİ ATLIĞ NOM ÇEÇEKİ SUDURDA SÖZLEYÜR: "KİRTGÜNÇ ON TÜRLÜG YÖRÜĞÜ BOLUR" TİP. QAYULAR OL ON TİP TİSER, AN İLKİ KİRTGÜNÇ ERSER, ÖZELENÜ TÜŞKE İLTMEKNİN, AN BAŞLAYUQI TILTAĞI TİP YÖRÜĞ OL. BU YÖRÜĞÜ BELGÜLÜG QILGALI, TÜZÜN YAWAŞ İLİGLER QANLAR NOM NOMLAYU YARLIQAMIŞ.

Ditilme KİRTGÜNÇ'inin 10 Türlü Yöresi **Bu Şa-Çio Katkısıdır**

WAP-XUA-Kİ isimli NOM zifosu sudurunda ifade ediliyor: "KİRTGÜNÇ 10 türlü yörelili (yani, kütüklü) olur" denilerek (s.8!). Bu kimselerin bu 10 ile kastekkikleri mana, onların idrakların (yani, aynı bir seride bulunan elementlerin) ilkinin teşkil eden birer KİRTGÜNÇ (yani, asil element) olmaları ve şahsiyetlenme (yani, birer KÖDÜĞ teşkil etme) halinin ilkinin teşkil etmek suretile, "idrak başlangıcı ifadesi" denilen bir yöre teşkil etmeleridir.

Sözkonusu yöreleri belirli kılmak üzere, struktural taç (yani, hidrojen) menşe grupları (yani, KİRTGÜNÇ yöreleri) halinde NOMLAR (yani, elementler) teşkil etmek suretile esirgemiş.

ZİN-WAN PAN-Kİ ATLIĞ SUDURDA SÖZLEYÜR: "QUT BULMIŞ TÜZÜNLER QURINTA KEZİKİNTE BARMAQNİN AN BAŞLAYUQI TILTAĞI KİRTGÜNÇ OL" TİP.

YANA,BAŞTINQI ASANQI İÇİNTE BİŞRÜNGÜLÜĞ ÖĞRETİNGÜLÜĞ ALP QILGU-
LÜĞ,ALP BÜTÜRGÜLÜĞ KÖNÜL TUBLÜĞ,KÖNÜL TÖZLÜĞ,ADINÇİĞ MÜNADINÇİĞ
AĞIR İŞ KÖTÜGLERDE AN BAŞI SÜZÜK KİRTGÜNÇ KÖNÜL OL.

ZİN-WAN PAN-Kİ isimli sudurda ifade ediliyor: "İnvarians bul-
muş yapıların (yani,KÖDÜĞ'lerin) tükenme kualifikasionu sı-
rasının (BARMAQNİN) idrak başlangıcı ifadesindeki KİRTGÜNÇ'dür
o" (s.65!) denilerek.Yine,başlangıçtaki gravitasion içinde geli-
şen instruksion ile possessivlenen,possessiv olarak ibraz edici
KÖNÜL [mevcut olma temayülü] esaslı ve KÖNÜL enthalpy'li (preser-
vation'lu) olmak üzere,şimdiye kadar mevcut olan halin (MÜNADIN-
ÇİĞ) değişiminin (ADINÇİĞ) ağırlık operasionlu (yani,daha ağır e-
lementler teşkil edici) KÖTÜĞ'lerinde(s.166!) idrak başı (yani,ilk
element) teşkil eden SÜZÜK KİRTGÜNÇ (asil gaz!) safhasıdır o.

ANI ÜÇÜN,TÖZKERİNÇSİZ YİĞ TÖZÜ KÖNİ TUYMAQ" ATLIĞ IDUQ BURXAN
QUTİNA KÖNÜL ÖRİTMİŞ BODA-SATAWLAQA,BURXAN QUTIN KÖSFMEKLİĞ KÖ-
NÜLLERİN BÜTÜRDEÇİ ON TURLÜĞ EDGÜLER,ÜÇ TURLÜĞ TİTRÜ ÇİNĞARU SA-
QINMAQ QOLULAMAQ,TÜKEL KERGEK.

Bu sebeb le,"zayıf vektoriyel tahammülün (yani,zayıf nuklear
kuvvetin) konvensional interaksionu" isimli saik BURXAN invarian-
sı halinde KÖNÜL (yeni bir safha) teşekkül ettirmiş kationlar i-
çin (yani,element çekirdeğinde bulunan kationlardan yeni bir ele-
ment çekirdeği teşekkül edebilmesi için),BURQAN invariansını köse
hale getiren (yani,kitle defekti teşkil eden) safhaların devamını
sağlayan 10 türlü gony'ler ile,ditilmeyi (atoma proton,elektron
ve neutron yerleşmesini) tahakkuk ettiren 3 türlü manipulasion -
ların hepsi gereklidir.

BU ON TURLÜĞ EDGÜLERİNİN ÜÇ TURLÜĞ TİTRÜ ÇİNĞARU SAQINMAQ QOLU-
LAMAQNİN TÖZİ,YANA,KİRTGÜNÇ QATIĞLANMAQ ÖĞ,DIYAN BİLGE-BİLİĞ BU
BİŞEGÜ ERÜR.ANTAĞ ERİP,YANA,BU BİŞ NOMLARININ TÖZİ ERSER,TÜTRÜM -
TERİN MAXA-YAN TAYŞIN NOM NOMLADAÇI BURXAN QUTİNA QINDURDAÇI ED-
GÜ,EDGÜ ÖGLİ,ARTUQRAQ BASUÇI TILTAĞI TİTİR.

Bu 10 türlü gony'lerin ditilmeyi (yani,element teşekkülünü) ta-
hakkuk ettiren 3 türlü manipulasionunun enthalpy'si (mahfuz tu-
tulması),yine,KİRTGÜNÇLER'in rijitlenme diksionu ile ortaya çı-
kar ve bu şekildeki DIYAN bilimi 5 adettir.Bu şeklide,yine,te -
şekkül eden 5 çeşit NOM'ların enthalpy'si ise,TÜTRÜM TERİN'den
MAXA-YAN'ın TAYŞIN NOM'larını (s.127,yıldızlararası gazlarını)

teşekkül ettirici ve BURXAN invariantsına sıkıştırıcı (yani, artan gravitasonal basınç ile teşekkül ettirici) gony, gonik diksionlu olmak üzere, fazla basınç ile ifadesini bulan ditilmedir.

ON TURLUG EDGÜLERİNİN, ÜÇ TURLUG TİTRÜ ÇİNGARU SAQINMAQ QOLU-LAMAQININ ADIRT KİN YÖRÜĞİN WİŞİK-LUEN ŞASTRDA KİNGERÜ SÖZLEMİŞKE MUNTA YÖRMETİ (Bang-Gabain 1931, s.340-348!).

10 türlü gony'lerin ditilmeyi tahakkuk ettiren 3 türlü manipulasionunu tefrik ederek geniş çapta tefsir eden WİŞİK-LUEN (Çince "teori") ŞASTR'daki ilâve ifadeler burda sözkonusu edilmedi.

WAP-XUA-Kİ, kuvvetler (XUA) kavramına (Kİ) uygun düşen konu (WAP). Karşılaştır: Tatarca bap [uygun, elverişli]. WAP sözünü Arapçada bap şeklinde görmekteyiz ve, buna göre, deyimimizi "kuvvetler babi" şeklinde de tercüme edebiliriz.

YAWAŞ, Tatarca yabaldaş [ağacın tepesi, tacı], elementlerin tacını teşkil eden element; yani, hidrojen.

KÖSEMEK, köse hale getirmek, tarlaları—yabancı otlardan temizlemek üzere—yakmak ki, "fusion husule getirmek" demektir.

TÜTRÜM TĒRĒN, tedarik şümülü, "subatomik parçacık" demek.

MAXA-YAN, yana gelme (yanaşma) sistemi. Elementler proton, elektron ve neutronların yan-yana gelmeleri (yanaşmaları), moleküller atomların yan-yana gelmeleri ve madde moleküllerin yan-yana gelmeleri ile teşekkül eder. Buna göre, MAXA-YAN "madde dünyası" demektir. Bu dünya sabit duran (değişmiyen) bir dünya değil, yürüyen (canlı!) bir dünyadır ve, bu itibar la, deyimim Sanskritçedeki karşılığı olan mahāyāna "büyük tekerlekli" (büyük araba!) şeklinde yorumlanmaktadır. Ancak, bu yorumun Türkçedeki karşılığı ULUG KÖLÜNGÜ'dür [büyük istiap].

TK2. İKİNTİ KİRTGÜNÇ ERSER, KİRTÜLERKE KİRTÜLERİNİN ÇİN KİRTÜ TÖZİ-NE KİRMEKNİN TÖZİ TİTİR. NETEGIN, TÖZİ TİTİR TİSER, YİME, BURXAN QUTILĒ QURQA KĒZİKKE KİRGELİ OĒRASAR, KİRTGÜNÇ ĒRKLİĞ KÜÇ KĒRGEK. KİRTGÜNÇ ĒRKLİĞ BAR BOLSAR, ÖTRÜ TÜMEN TURLUG EDGÜLER BU TILTAĒ-DIN TOĒAR. KİRTGÜNÇ KÜÇ BAR BOLMIŞ ÜÇÜN, TÖRT TURLUG ŞİMNULARQA ÇALŞIQMAZ, BASTIQMAZ. YANA, BU NOM ĒRDENİ OĒRINTA YANIKTI KİRTGÜNÇ İKİNCİ KİRTGÜNÇ ise, girtmelere girtmelerin kauzal en- [TOĒAR. thalpy'sine (yani, elementler teşekkülüne) giriş enthalpy'si olan

ditilmedir (yani, He'dir; s.8!). Ne edügi, enthalpy'sinin "ditilme" olması demenin, şöyledir ki, BURQAN invariantslı olarak kuruma (yani, kitle defekti) kualifikasionu alanına giriş tahaddüs ederken, KİRTGÜNÇ teşkil edecek bir güç gereklidir. KİRTGÜNÇ imkânının bulunması ise, tranzitiv olarak 10.000 türlü gony'lerin (yani, atom, molekül, ve izotop çeşitlerinin) bu ifadeden doğmasını sağlar.

KİRTGÜNÇ gücünün bulunması dolayısıyla, 4 türlü decay'lara duçar olunulmaz (s.85-86!), tazyik etkisi ile tahribat (meselâ, neutron ezilmesi) husule gelmez (s.81-82!). Buna karşılık, sözkonusu NOM cevheri (yani, H!) uğrunda yeniden KİRTGÜNÇ doğar.

TK3. ÜÇÜNÇ KİRTGÜNÇ ERSER, SOĞANÇIĞ-BAR ATLIĞ ERDİNİ TEG KİRTÜ TÖZÜĞ, ARİĞ TANUQLAMAQNİN ÜÇ YAWLAQ YOLDIN ERTÜRGELİ UMAMAQNİN YOQ-ÇİĞAY BOLMAQTIN ÖNİ KİTERGELİ UMAMAQNİN TILTAĞI TİTİR. ANI ÜÇÜN, BODI-SATAWLAR YORİĞİNA QUT-BULMIŞ TÜZÜNLER KEZİKİNE KİRÜ TUKESER, DÖRT TÖRLÜĞ EVRİLİNÇSİZ SÜZÜK KİRTGÜNÇ KÖNÜLÜĞ TANUQLAYUR.

Üçüncü KİRTGÜNÇ (Ne!) ise, SOĞANÇIĞ-BAR (s.12!) isimli durum haline girtme enthalpy'sinin, öteleme (ARİĞ) rüyeti ile üç izole yoldan (yani, herbirinin ayrı-ayrı var olma imkânı bulunan 3 dünya tipi olan TUÇ, KÜMÜŞ, ve ALTUN dünyalarına giden yollardan) götürülme konseptinin Kitle-defekti (YOQ-ÇİĞAY) tahakkukunun primordilal (kaynak teşkil eden) halleri giderme (iptal etme) konseptinin ifadesindeki ditilmedir (yani, ACUN 3'e geçiş hazırlığıdır!).

Bu sebep le, kationlar tefsirine göre invariants (yani, element çekirdeği!) meydana getirecek olan düzenler kualifikasionu teşkil etme imkânı kalmaz (yani, TEGSİNDÜRTEÇİ QANLAR teşekkül edip bitmiş, s.11!) ise, bu hal şekillerme imkânları olmuyan (yani, artık KÖDÜĞ elementleri teşkil edemiyen!) 4 türlü asil gazların (H, He, Ne, Ar'ın) KÖNÜL'ünü (var olma temayülünü) ispat eder (yani, asil gazlar safhası. Ar ile nihayet bulur!).

TÖRT TÖRLÜĞ EVRİLİNÇSİZ SÜZÜK KİRTGÜNÇ KÖNÜLÜĞ TANUQLAMIŞ ÜÇÜN, ÜÇ ERDENİKE ÇAXŞAPITQA KİRTGÜNÜR SÜZÜLÜR. ÜÇ ERDENİKE KİRTGÜNMIŞ SÜZÜLMİŞ ÜÇÜN, ÜÇ YAWLAQ YOLDIN OZAR QUTRULUR. ÇAXŞAPITQA KİRTGÜNMIŞ SÜZÜLMİŞ ÜÇÜN, YOQ-ÇİĞAY BOLMAQLIĞ TILTAĞINDIN ÖNİ ÖDÜRÜLÜR. ANI ÜÇÜN, BU NOM ERDİNİNİN ŞASTRINDA SÖZLEYÜR: "SÜZÜK KİRTGÜNÇ KÖNÜL YÜGERÜ TURUR" TİP.

Şekillerme imkânları kalmamış olan 4 türlü asil gaz safhaları tahakkuk edip bitmiş bulunduğu için, 3 durum halindeki ÇAXŞAPIT

(s.182!) duhulleri (yani,Fe,Ru,Os) asilleşir (s.8!).Üç durum halinde duhul etmek suretile,asil element teşkil etmiş bulundukları için,üç izole yoldan (yani,TUÇ,KÜMÜŞ ve ALTUN yollarından) geçerek invariantslar teşkil ederler (yani,3 ACUN husule getirirler).ÇAQSAPIT yardımı ile duhul etmek suretile,asilleşmiş oldukları için ise,kitle defekti tahakkuku ifadesinden (yani,artan sıcaklık dolayısıyla) primordial kondision husule gelir (yani,"demir zirvesi" teşekkül eder).Bu sebep le,sözkonusu NOM halinin ŞASTR'ında [telifinde] ifade ediliyor:"asil ("noble") gazlar değişim safhalarının (yani,KÖDÜĞ'lerin) yukarısında (başlangıcında) bulunurlar (yani,her KÖDÜĞ asil gaz ile başlar)" denilerek.

SOĞANÇİĞ,kendi-kendini inşa eden ["self-perpetuating"].
SOĞANÇİĞ-BAR,kendi-kendini yeniden inşa ederek devam etme (s.12,36!).

YOQ-ÇİĞAY,bir kitleden (meselâ,yüksek dağlardaki kar kitlesinden) yok olmak üzere çıkan (ayrılan) şey (meselâ,çığ); yani,"kitle defekti" ki,buna EĞSÜMİŞ BUYAN da dermektedir.
SÜZÜK,(1) filtre edilmiş (s.122!);(2) asil.
SÜZÜK KİRTGÜNC,asil gaz ve madenler (s.12!).

TK4.TÖRTÜNC KIRIGÜNC ERSER,EDĞÜKE TEGMEKLİĞ YÜKÜĞ YÜDMEKNİN TAYAQI TİTİR.NĖTEĞİN TAYAQI TİRİR TİP TİSER,QALTI WAY-BAŞ ŞASTRDA SÖZLEYÜR, KIRIGÜNC ERSER,NOMLUĞ TATİĞİĞ AŞAĞULUĞ İLİĞ ERÜR.NOM BOŞGUT BOŞGUNDAÇILAR ERSER,GANDA-XAST ATLIĞ YAÑALAR QANI TEG TİTİR.KIRIGÜNCÜĞ İLİĞ QILIP,TİTMEK İTALAMAQİĞ AZİĞ QILIP,ÖĞÜĞ BOYUN QILIP,BİLGE-BİLİĞİĞ BAŞ QILIP,İKİ EĞİNLERİNDE EDĞÜ NOMLUĞ YÜKÜĞ YÜDERLER.KİM OL,GANTA-XAST YAÑA NE TURLÜĞ İŞDE KÖTÜĞDE BURUN İLİĞİN İŞLETİP,QOP,İŞİN KÖDÜĞİN NĖTEĞ BÜTÜRÜR ERSER,ANÇULAYU NOM BOŞGUT BOŞGUNDAÇI TUZUNLER,YİME,NOMLUĞ TAYAQİĞ AŞAĞUDA İEĞÜDE KİRTGÜNCÜLÜĞ İLİĞ KĖRGEK,TİMNİN ÖK,ANİN KÜÇİNTE,QOP,KÜŞÜŞLERİ

Dördüncü KİRTGÜNC ise,gony tevlit edecek olan (yani, [QANAR. demir zirvesi ile başlayacak gony'leri meydana getirecek olan) yük emissionunun dayanağı olan ditilmedir (yani,Ar'dır). Nasıl bir dayanaklı ditilme olduğu ise,QALTI (yani,QALTI BULUT) WAY-BAŞ ŞASTR'da ifade ediliyor,KİRTGÜNC'ün NOM (s.17!) valenslerini aşma orijini olduğu.NOM statigini temin eden şey ise, GANDA-

XAST (s.12,124!) isimli "yeniler grubu" (yani,AYAĞA TEGİMLİĞ' - ler) hallerindeki ditilmedir (buna göre,ditilme elementin statik hale gelmesini temin eden şeydir).Bütün bunlara göre,KİRTGÜNÇ' ü menşe teşkil etmek suretile,ditilme yöntemine subordinate olarak diksiona boysunma (itaat etme) bilimi vasıtasile (proton ve elektrondan ibaret) iki ekinlerden (yeni element teşkil edecek olan şeylerden!) gonik NOM gereği olarak yük-emissionu yapılır.Her kim ki (yani,her hangi bir KİRTGÜNÇ) GANDA-XAST-YAÑA'yı hangi türde operasyon kütüğünde (kütük 5-10'dan herhangi birinde!) arhaik primordium (yani,hidrojen atomu) haline benzer halde (yani,"demir zirvesi" ile başlamak üzere) işletir se;şöyle ki,operasyon kütüğünü (manivelâsını!) ne şekilde tevlit eder se,aynı şekilde,NOM (elementler) statigini de statik hale getirmek üzere tertiplenmiş olur (yani,elementler statik bir tertibe,proton sayısına,göre tertiplenirler!).Bu şöyledir ki,"NOM dayanağı olmak üzere aşma (bir elementten onun bitişigindeki diğer bir elemente geçme) i-yeliğinde (sehabetinde) KİRTGÜNÇ halinde orijin gerekli" deniyor sa,onun gücüne göre,elbette,KÜSÜŞ'ler de tahakkuk edecektir.

TK 5. BİŞİNÇ KİRTGÜNÇ ERSER,QUT BULMIŞ TÜZÜNLER-LENNİN YİTİ TURLUG NOMLUĞ ED-TAWARDA AN BAŞI TİTİR.KİRTGÜNÇLÜĞ ED-TAWAR BAŞDA UÇUN,BOŞUTÇI ULUG SART-AWAXILAR NOM ERDİNİLİĞ KEZİKDE TEZİKDE KİRTGÜNÇLÜĞ ED-TAWARIG BAŞDA AŞNU İŞLETÜRLER.BU YÖRÜĞÜ BELGÜLÜĞ QILGALI,KİN YUU Şİ-QAO-LUEN TİGME SADARMA WİYA-Kİ-YAN ATLIĞ ŞASTRA SÖZLEYÜR:"YİTİ TURLUG NOMLUĞ ED-TAWAR ERSER,KİRTGÜNÇ ÇAX-ŞAPIT EŞİDMEK TİMEK BİLGE-BİLİĞ UWUT AWYAT BU YİDEĞÜ ERÜR. BU YİDEĞÜDE KİRTGÜNÇ BAŞDA TİTİR."

Beşinci KİRTGÜNÇ ise,invariants bulmuş (meydana getirmiş,sunulmuş) düzenler camiasının 7 türlü NOM'lu (yani,7 valensli,s.8) mal artikellerinde idrak başı teşkil eden ditilmedir (= Fe!).KİRTGÜNÇ halindeki (duhul edecek!) mal artikeli başda bulunduğu için,statik hallerin seigniorial SART-AWAXI'ları,NOM durumlu hale taccillenmek (yani,valensler teşkil etmek) suretile,duhul edecek (yeni bir element teşkil etmek suretile,sisteme katılacak) olan mal artikellerini (element çeşitlerini) "başlangıçta başlamış" halde: (yani,konservasyon kanunlarına göre) işletirler (s.245-246).

Böyle bir muntıkanın belirlenmesi KİN YUU Şİ-QAO LUEN TİGME . SADARMA WİYA-Kİ-YAN adlı ŞASTRA'da [risalede] ifade ediliyor:"Ye-

di türlü NOM'lu mal artikellerine gelince,KİRTİGÜNÇ'ün sentripetal (parçacıkları dairevî bir patıkada tutan) kuvvet ile meydana geliş ditilmesi biliminin çağrışım sebebi (UWUT AWYAT) bu yedi şeydir;bu yedi şeyde başlangıçta var olan (KİRTİGÜNÇ) ditilmedir.

SART-AWAXILAR,konverziona karşı hasislik hali;diğer bir deyim le,konservasion kanunları.

TK 6. ALTINÇ KİRTİGÜNÇ ĖRSER,QAMAĞ ĖDGÜ NOMLARINĖ BAŞLAĞI TİTİR. NE ÜÇÜN ANTAĞ TİTİR TİP TİSER,YOĞALUN TİGME SAPDA-TAŞA-BUMİK YOĞ ŞASTRİTA SÖZLEYÜR: "ALQU ĖDGÜ NOMLAR KÖSÜŞ TÖZLÜG KÖNÜLKERMEDİN TOĞDAÇI;BÜRİMEKDİN YAQILDAÇI;TĖGINMEKDİN TARTILDAÇI;DİYANDIN ÜS-TELDEÇİ;BİLGE-BİLİGTİN ADRUTAÇI;QUTRULMAQDIN BÜKÜDEÇİ ÖRÜŞ TÜBLÜG ĖRÜR."(Bang-Gabain 1931,s.344!).

Altıncı KİRTİGÜNÇ (=Kr) ise,bütün gonik NOM'ların başlangıcını teşkil eden cinsten bir ditilmedir.Bunun ayrıntıları ise,Yok Olma ("annihilation") Konulu SAPDA-TAŞA-BUMİK Gözlemi ŞASTR'ında ifade ediliyor:"Univerzal gonik NOM'lar köselenme enthalpyli (yani,fuzional)değişim safhaları teşkil etme tarzında doğurucu;BÜRİMEK [granulasyon,külçelenme] suretile yakılıcı (yarma husule getirici);erişme (meydana gelme) suretile çekilici (yani,kontraksion yapıcı);DİYAN (kuvvetli ışıktı) meydana getirme suretile ilâve olunucu (yani,proton yakalayıcı);bilim ile temayüz edici (yani,keyfi değil!);invariantslık dolayısıyla bükülme teşkil edici olarak örülme temellidir."

"KÖSÜŞ TÖZLÜG OL" TİP TİMEKİ ĖRSER,KÖSÜŞÜĞ UMUNÇUĞ TURĞURUR Ü - ÇÜN;"KÖNÜLKERMEDİN TOĞDAÇI OL" TİP TİMEKİ ĖRSER,KÖNÜLKERMEN BASA BASA UDGURTAÇI ÜÇÜN;"BÜRİMEKDİN YAQILDAÇI OL" TİP TİMEKİ ĖRSER,KÖNÜL-KÖNÜLDEKİLER BİRLE BÜRÜŞÜP,YİĞ ADRUQ TILTAĞLARQA TUŞ QILUR ÜÇÜN;TĖGINMEKDİN TARDILDAÇI ,TİP TİMEKİ ĖRSER,TĖGINMEK NOMUĞ ÖZGE ALINIP,KÖNÜLDE QILUR ÜÇÜN;"DİYANTIN ÜSTELMEKİ" TİP TİMEKİ ĖRSER,DİYAN KÖNÜLÜĞ AMRILTURUR TURUR-TURUR ÜÇÜN;"BİLGE-BİLİGDİN ADRUDAÇI" TİP TİMEKİ ĖRSER,BİLGE-BİLİĞ ĖDGÜLİ AYİĞLİ NOMLARİĞ ÇİNĞARIP ADIRITLAP AYİĞİĞ QODUP,ĖDGÜĞ-ALAR ÜÇÜN;"QUTRULMAQDIN BÜKÜL - DEÇİ" TİP TİMEKİ ĖRSER,QUTRULMAQ ĖGRİKLERİĞ BAĞLARIĞ BİRTEM AMIRTĞURDAÇI ÜÇÜN;"ÖRÜŞ TÜBLÜG" TİP TİMEKİ ĖRSER,TUYĞULUĞ BİLĞÜLÜĞ YOL TOLMIŞ TÜKEMİŞ ÜÇÜN ANINĖ ANTAĞ TİTİR

"Köselerme enthalpy'lidir" dermesinin sebebi, köselermenin bir aksiom teşkil etmesi dolayısıyla;"değişim safhaları teşkil etme tarzında doğurucudur" dermesinin sebebi,değişim safhaları teşkil eden basıncın basınç şartlarına göre yeniden belirlenmesi dolayısıyla;"BÜRİMEK [kölçelerme] suretile yakılcıdır" dermesinin sebebi,değişim safhası teşkil edecek olan değişim safhasına mensup elementler (yani,element çekirdeğindeki protonlar) ile beraber bürterek (bürtüklenerek),vektoriyel temayüz ifadelerinde birer TUŞ [değer] teşkil etmeleri dolayısıyla;"erişme (meydana gelme) suretile çekilicidir (TARNI yapıcıdır)" dermesinin sebebi,erişme kanununa göre değişik bir hal alarak,yeni bir safha (yani,element çeşidi) haline gelmesi dolayısıyla;"DİYAN yöntemi ile ilâve olunucudur (yani,çekirdeğine yeni bir proton alıcısıdır)" dermesinin sebebi,DİYAN'ın değişim safhalarını identik hale getirmek suretile meydana gelmesi dolayısıyla;"bilim yolu ile temayüz edicidir" dermesinin sebebi,gony bilimli stimulasion (ayıklık!) kanunlarını tahakkuk ettirmek suretile,bulunduğu halden ayrılma (yani,değişme) yolu ile stimulasion durumunu gidererek (tatmin ederek), bir "gonik durum" elde etmesi dolayısıyla;"invarianslık dolayısıylabü-külme teşkil edicidir" dermesinin sebebi,invarianslık eğrilerinin (Einstein'a göre kufblarının!) obligasionlarını,münferit hale gelebilmek üzere (yani,münferit bir parçacık elde edebilmek üzere), identikleştirmesi dolayısıyla;"örülme temellidir" dermesinin sebebi,caziye idraklı bir yol tahakkuk ettiren bir seri teşkil etmesi dolayısıyla tahakkuk eden bir ditilme olmasındandır.

UNA KİRTGÜŇÇ,KÖŞÜŞKE TAYAQ BOLMAQI ÖZE,BU MUNÇA EDGÜ NOMLAR BÜ-TER ÜÇÜN,ANIN KİRTGÜŇÇ QAMAĞ NOMLARININ BAŞI TİTİR.

Modalar halinde tecelli eden KİRTGÜŇÇ (yani,hidrojen!),köselen-miye (veya,KÜŞÜŞ'e!) dayalı olmak üzere,bu kadar çok sayıda gonik NOMLAR (yani,elementler) teşkil edebildiği için,böyle bir KİRTGÜŇÇ bütün NOMLAR'ın başlangıcını teşkil eden bir ditilmedir. TK 7. YİTİNÇ KİRTGÜŇÇ ERSER,TÖZ TÜBLÜG QAPIĞIĞ AÇĞUQA YİĞ ADRUQ İLİĞ TİTİR: BOŞĞUT NOMLUĞ İLİĞ TUTAR ÜÇÜN,BU YÖRÜĞÜĞ BEİĞÜLÜĞ QILĞALI.ANI ÜÇÜN,KÜŞALUN ATLIĞ QUŞAWATI ŞASTRDA SÖZLEYÜR:"TARTIP TINLIĞLARİĞ TAŞĞARU ONİÜRTİ SANSARLIĞ KÖK-TİTİĞTİN" TİP.

YANA,MUNTA BASA,BU NOM ERDİNİNİN OĞRAYU TUZ-TAPLAĞIN SÖZLETÜK-DE,BURXANNIN NOM NOMLAMAQLIĞ İLİĞİ ERDİ,TINLIĞLARININ KİRTGÜŇÇLÜĞ

İLİĞİ ERDİ. İKİ İLİĞ TUTUŞUP, SANSARLIĞ KÖK-TİTİĞDİN ÖNTÜRDİ TİP.

YANA, TAYÇI TULUN TİGME MAXA-PIRTIA PARAMITA UPADIŞ ATLIĞ ATLIĞ
ŞASTRDA SÖZLEYÜR: "İNCE QALTI KİŞİ İLİĞİ BAR ERSER, ERDİNİLİĞ OT-
RUĞQA TEGSER, KÖNÜL İYİN ERDİNİ TİGELİ UYUR. BİRÖK, İLİĞİ YOQ ER-
SER, ÖTRÜ ERDİNİ İDİYU UMADIN QURUĞ QALIR."

ANÇULAYU, YİME, KİM BİRÖK KİRTGÜNÇİ BAR ERSER, BURXANLIĞ ERDİNİ-
LİĞ OTRUĞQA KİRİP, QUTRULMAQ TUŞLUG ERDİNİ ALĞALI UYUR. KİRTGÜNÇ
KÖNÜLİ YOQ ERSER, UŞ-İK (veya, UZ-İK) YÖRÜĞ UQSAR, YİME, TUŞSUZ QURUĞ

Yedinci KİRTGÜNÇ ise (= Ru!), enthalpy temelli kapıyı [QALIR.
açmaya vektoriyel olarak müneyyiz menşe olan ditişmedir: statik
kanunlu menşe teşkil edebilmek için, bu (yani, 7.) yöreyi belirgin
hale getirmek üzere. Bu sebep le, KÜŞALUN isimli QUŞAWATI ŞASTR'da
ifade ediliyor: "çekerek keyfilikleri. diş kısmında (meselâ, Van Al-
len Kuşaklarında!), geliştirdi konyugasional KÖK-TİTİĞ'den" deni-
lerek. Yine, bu sebep le, bu NOM durumunun mevcut olan TÜZ-TAPLAĞ'-
ını ifade etmek ister isek, o gravitasionun NOM teşkil edici men-
şei idi; vede keyfiliklerin KİRTGÜNÇ hali teşkil eden menşei idi;
çünkü onu iki menşe el-ele vererek (s.40!) KÖK-TİTİĞ'den geliş-

Yine, TAYÇI TULUN konusundaki MAXA-PIRTIA UPADAŞ ismi [tirdi.
ile maruf ŞASTR'da ifade ediliyor: "Şu şekilde bulunan bir kişi
menşei var ise: devanlı bir yerleşik hayata erişilmiş bulunulu-
yor sa (bunun elementler dünyasındaki analoji hali: eğer element-
ler cetvelinin en son elementi de teşekkül etmiş ise!), o kişi
ruh (KÖNÜL!) halinde bir durum (analogisi: radioaktivite!) teş-
kil etmek suretile ölür. Ancak, böyle bir menşe yok ise, tranzitiv
durum teşkil etme (yani, ruh haline geçme) konseptinden mahrum

Aynı şekilde, buna göre, bir kimse ancak ve ancak KİRT-[kalır."
GÜNÇ'ünün var bulunması halinde, BURQAN durumlu (yani, zayıf in-
teraksionlu) yerleşik hayata başlıyarak, invariant çekirdek du-
rumu almak suretile ölür. KİRTGÜNÇ teşkil etme arzusunun bulunma-
ması halinde ise, ve UŞ-İK [majestik] yöre (yani, KÖDÜĞ) teşkil
etmek ister ise, buna göre, çekirdekten mahrum kalır (yani, ancak
Van Allen Kuşaklarında yer alabilir!).

TK 8. SƏKİZİNÇ KİRTGÜNÇ ERSER, KÖNÜLLÜĞ SUWUĞ TORULDURTAÇI, SÜZDE-
Çİ ERDİNİ TİTİR. KÖNÜLÜĞ SÜZER ARIDUR ÜÇÜN, BU YÖRÜĞÜĞ BƏLGÜLÜĞ
QILĞALI ANI ÜÇÜN, WİŞIKLUN ŞASTRDA SÖZLEYÜR: "KİRTGÜNÇ ERSER, SUW
SÜZDEÇİ UTAQA-PARASAT ATLIĞ, ERDİNİ MÜNÇÜĞ ÇÜĞ SUWUNLIĞ SÜZGELİ U-

MUSI TEG, KİRTGÜNÇSÜZ TÖZ ÖZE BULĠANMIŞ ÇUĠ BOLMIŞ KÖNÜLÜĠ SÜZER"

Sekizinci KİRTGÜNÇ (= Xe) ise, KÖNÜL'lü (temayüllü) e- [TİP. lektronagnetik radiasionları düzlendirici ve filtre edici diti-me durumudur: bu şekilde, KÖNÜL'ü (yani, elektromagnetik radiasion-ları) filtre ederek ötelemek suretile, burda sözkonusu yöreyi (ya-ni, Xe KÖDÜĠ'unü) belirgin hale getirmek üzere. Bu sebeb le, WIŞIK-LUN ŞASTR'da naklediliyor: "Sözkonusu KİRTGÜNÇ hali, elektromagne-tik radiasion süzen UTAQA-PARASAT (s.65!) isimli—planetar durum-ların hâk eden elektromagnetik radiasion süzmüye untulması (yö-nelmesi, çalışması) haline benzer şekilde, KİRTGÜNÇ haline gelene-miş enthalpy ile bulanık hale geldikten sonra hâk (ÇUĠ) etmiş o-lan—KÖNÜL'ü (s.113!) süzer" denilerek.

KÖK-TİTİĠ, gökde ditiilmiş olan şey: Li, Be, B gibi ULUG-TA-MU elementlerinin—teşekkül yeri olan yıldızlarda pratik ola-rak bulunmalarına karşılık (s.10!)—kozmik ışınlarda bulun-dukları görülmekte ve, bu itibar la, bunların ışınlar bize ge-lirken (yani, gökde) istihsal edildikleri anlaşılmaktadır.

TÜZ-TAPLAĠ, düzgün-karşılaşma, "amoni" demektir.

ÇUĠ, hâk ("engrave") etmek. Karşılaştır: Tatarca çuĠ- [oy-mak, kazmak, hâk etmek]; Tıbaca çuĠdun- [yılanmak]; çuĠ- [yur-varlanmak, akmak]; Yakutça çuĠuy- [geri çekilmek].

YİVİK, YİVEK, tertip, teçhizat, takım. Qırğızca cebek tartu [sıralama]; yani, "arrangement". [ot.

SARGAN, (1) kaba yapı; (2) tuzlak arazide yetişen bir tür

TK 9. TOQUZUNÇ KİRTGÜNÇ ĖRSER, ATLIĠ YOLLUĠ QILMAQININ YİVEKİ Tİ-TİR. QALTI TSUEN-İ ATLIĠ BÜĠ QUN FUTSI SÖZLEMİŞ OL: "İL TUTDAĠ BĖĠ ĖRKE SUULI, AŞLI, KİRTGÜNÇLİ ÜÇEĠ TEN KĖRGEK. TİMİN ÖK, İLİN TUTĠALI UYUR." ANTAĠ OĠRI BOLUP, BU ÜÇEĠDE BİRİSİN BİRİSİN TİT-GÜLÜĠ IDALAĠULUĠ KĖZİKİ KĖLSER, AŞNUQI İKİGÜNİ TİTİSER IDALASAR BOLUR. KİRTGÜNÇÜĠ ARTI TİTİSER IDALASAR BOLMAZ.

AŞNUQI İKİGÜKE TAYAQLIĠ TİRİĠ BOLMAQ ÖĠDİSİZ OL. "KİRTÜ KÖNÜLİN BĖK TUTUP, ÖLMEK ÖĠDİLİĠ TİTİR" TİP, MUŠÇULAYU SÖZLEDİ. KİMDE BİRÖK KİRTGÜNÇ BAR ĖRSER, OL KİŞİ, TİMİN, ÇİN KİŞİ TİTİR. KİRTGÜNÇ YOQ ĖR-SER, OL NĖN KİŞİ SANİNA KİRMEZ. QALTI ULUĠ QANLININ BOYUNDURUQI YOQ ĖRSER, KİÇİĠ QANLININ QIZĠAÇI BOĠUZ BAĠI YOQ ĖRSER, OL QANLI YO-

RIYU UMAZ.ANÇULAYU,YİME,KİŞİNİN KİRTGÜNÇİ YOQ ERSER,OL KİŞİ EDİ-
KÜ UMAZ" TİP,MUNÇULAYU SÖZLEMİŞ OL.

Dokuzuncu KİRTGÜNÇ (= Os) ise,dışarı atılma-yollu kılmanın tertipçisi olan ditilmedir (yani,radioaktiv elementler ACUN'udur). "Kalan Teşekkül" isimli katlam (mertebe) hakkında QUN-FUTSI şunu nakletmiş:"Vatan hakimi olan bey kişiye,herşeyden önce,SUU'lı (s. 82,soslu),AŞ'lı ve KİRTGÜNÇLİ olmak üzere,3 şey aynı derecede gereklidir." Bu şekilde bir temayül gösterilerek,bu üç şeyden birisini,ditilmek üzere,tahrik edecek bir kualifikasion husule gelir ise,müessir bir şekilde 'ditilmiye tahrik edilmiş' bulunulur.KİRTGÜNÇ'in arka kısmı (KÖDÜG'ün son elementi) de ditilmiş ise,artık tahrik olma hali husule gelmez.

"Müessir bir hale dayalı olarak diri halde bulunma ÖGDÜSÜZ OL [üstün bir tutum değildir];buna karşılık,girtme KONÜL'ünü sağlama alıp,ölüne kadar kalabilmek üstün bir ditilmedir" şeklinde ifade edilmiştir."Kimde ancak ve ancak KİRTGÜNÇ var ise (s.268!), o kişi,"diyorum,"hakikî 'kişi ditilmesi'dir.KİRTGÜNÇ'ü yok ise,böyle bir kişi kişi sayılmaz." Çünkü "QALTI (beka) halinde seigniorial (yani,H) menşeli olmanın boyunduruğu (zorlaması) yok ise,ve yunior (demir zirvesi!) menşelilik halinin kıskacı halinde boğaz bağı da yok ise (yani,hidrojenin tesirli olamaması dolayısıyla, demir zirvesi de teşekkül edemiyor sa),böyle bir halin menşenin bulunduğu iddia edilemez.Aynı şekilde,şöyledir ki,bir kişinin KİRTGÜNÇİ yok ise,o kişi meydana da gelemez" şeklinde söylenilmiştir.

TK 10. ONUNÇ KİRTGÜNÇ ERSER,SĖVİMEK AYATMAQ EDÜKE TĖGÜRDEÇİ TİTİR.NE ÜÇÜN TİSER,QALTI ÇUEN TSİU ATLIĞ BİTİĞDE SÖZLEYÜR:"KİMNEN BİRÖK BAR ERSER,YARUQ-YAŞUQ KİRTGÜNÇİ,OL KİRTGÜNÇİ ÖZE,ÖZLERDEKİ ÖZEKLERDEKİ YAWA ÇİĞİDEM SUWLARDAQI ÖGENLERDEKİ SARGAN OTI YAŞI YAŞ,BULARNI ALIP,QUT WAX-ŞİK TĖNRİLERKE AĞIR ULUĞ ULUĞ İLİĞLERKE QANLARQA ANÇULASAR TAPINSAR,BU TAPIĞI YARAYUR" TİP.

BU ON TÜRLÜG YÖRÜĞDE: AŞNUQI SĖKİZİ ÇIN KİRTÜ NOMQA TAYAQLIĞ YÖRÜĞ OL;KİNKİ İKİSİ YİRTİNÇÜLÜG YÖRÜĞKE TAYAQLIĞ OL,—BU TİTİR KİRTGÜNÇNİN ON TÜRLÜG YÖRÜĞÜ (Bang-Gabain 1931,s.340-348!).

Onuncu KİRTGÜNÇ ise,kılık değiştirtmek suretile himaye altına alındırma (yani,AQAŞ haline gelme yolu ile yeniden ASIĞ teşekkül ettirme) hadisesini mümkün kılan ditilmedir. Bunun sebebi sorulur ise,QALTI ÇUEN TSİU adlı yazıda ifade ediliyor: "Her hangi (devamı s.271'del)

ŞLOQ 35 kişi

Türkler KİŞİ'yi şöyle tarif ediyorlar (s.122-123,QKQ): "Tıpkı Minkowski evreni kationlarından elementler teşekküllü haline benzetmek üzere,dirilik spesifikasionu primordiumunun transformasi—onundan 'KİŞİ' dediğimiz mekanik bir hal doğar."

Buna göre,maddeler dünyasını başlatan hidrojen ionu diriler dünyasını başlatan ilk canlı organa,ve maddeler dünyasının azaları olan NOMLAR diriler dünyasının azaları olan KİŞİ'lere ben—

Sahife 270'in devamı:

bir şeyin yalnızcana mevcut ise,diffraksional spektrum halindeki KİRTGÜNÇ'i (yani,madde henüz radiasion halinde idi ise), ve— o haldeki KİRTGÜNÇ'i ile,kendi bulunduğu sistemin ÖZEK'ine [ağırlık merkezine] doğru yağan tacilli elektromagnetik radiasion talaşlarındaki SARGAN [kaba yapı] nebatı hayatı şeklinde olmak üzere— bunları alarak invariant WAX-ŞİK (s.12,virtuel parçacık) kreasionlarına—ağırlık seignioritesinin (yani,gravitasional madde parçacıkları yaratma sisteminin) seigniorial menşeler (yani,H) grubu haline terfi ettirerek—sunar ise,bu sunuşu makbul olur (yani,YARUQ'dan madde teşekkül eder)" denilmektedir.

İşbu 10 türlü yöreden: (1) effektiv (yani,hakikî ve mevcut dünyamızı şekillendiren) 8'i kauzal (yani,maddiatiın menşesini teşkil eden) kanuna dayalı yöredir; (2) istikbalde (yani,dünyamız öldükten sonra) gelecek olan 2'si (yani,H ve He yöreleri) YİRTİNÇÜ hali yöresine dayalıdır,bu ditilme KİRTGÜNÇ'ünün 10 türlü yöresinin.

zemektedir. Aşağıdaki metnimiz "dirilik spesifikasyonu primordiyumu" (yani, ilk canlı organizma) yerine VIKİRANDAGAMİN [Sanskritçe vikrāntagāmin, bir Buddha ismi] demek suretile, şöyle diyor:

BYY. AQİGSİZ OĞUŞTIN ATRILIP ÖNMİŞ ADRUQ ADRUQ ET'ÜZLERİ ÖZE, ANAĞAT KĒLMEDÜK ÖD TÜKEĞİNÇE ADINLAR ASIĞIN QILĞULUĞ İŞTE, A-RASIZ OQSUZ BAR-KĒL QILĞALI ARDUQ BĒRK QATİĞ KÜŞÜŞ TURĞURMIŞ AĞİNÇİZ QINİĞLİĞ VIKİRANDAGAMİNİ, ATAÇIM SİZİNE YÜKÜNÜRME.

Yıldızlararası atomlardan attribut olarak (vasıf kazanmak suretile) gelişmiş kalitenin kalitatif vak'aları (yani, türlü teşekkül şekilleri) ile, gelmemezlik etmiyecek olan (yani, KİN KĒLİĞME) çağlar (yani, gelecekte gelecek olan çağlar) bitinceye kadar ADINLAR ASIĞI teşkil eden operasyondaki—ara-hal kuantum şekillerinde bulunmuyarak (meselâ, AZMIŞLAR halinde değil, fakat YAWİZ ADALAR halinde bulunarak!) varmak ve gelmek üzere (BAR-KĒL kılarak) gelişmek suretile, BĒRK (s.205, hayat mekanizması) halinde sert (yani, YAWİZ) KÜŞÜŞ teşkil etmiş, başıboş olmuyan adetli (yani, belirli kanunlara tabi)—VIKİRANDAGAMİN isimli ATAÇ'ım (ceddim), sizlere şükran ederim.

AQİGSİZ OĞUŞ, akımayan (ac-tendō'suz, bir istikamete yönelmeyen) OĞUŞ [s.243, substans, fizikal element]; Sanskritçe ANA-SIRAWA TATU [anāsrava dhātu]. Bu deyimden kastedilen mana "yıldızlararası atomlar"dır. Yıldızlararası optik olarak şu element çeşitleri tespit edilmiş bulunuyor: H, He, C, N, O, Na, Si, S, K, Ca, Ti, Fe. [istikbal.

ANAĞAT, Sanskritçe anāgata [gelmek istenmeyen, gelmeyen şey, ADINLARNİN ASIĞI, metabolik mekanizma ["metabolic machinery"]. Metabolizm [değişim] yaşıyan organizmada husule gelen bütün şimikal reaksiyonları kasteden bir sözdür. Bir organizmadaki her şimikal sistem devamlı bir "değişim" halinde-dir ve bir hücredeki ADINLARNİN ASIĞI enzimlerden ibarettir, şimikal değişimler bu mekanizmada husule gelir. Ancak, deyim "değişim mekanizması" anlamında fizik alanına da mahsustur.

Fizik alanındaki manası dışında, metnimiz canlılık unsurlarının madde unsurlarının attributu (matuf hali) olduklarını ve bunlar-

dan gelişen mümeyyiz ĖT'ÜZ'lerin (meselâ, sinir, et ve kan hücre-
lerinin)—her çağın kendisine mahsus olmak üzere—"değişim meka-
nizması" (yani, enzîmler) teşkil edeceğini söylüyor. Bu operasyon
ARASIZ-QQSUZ olarak (meselâ, RNA şeklinde değil, fakat DNA halin-
de) yenilenmek üzere BĖRK'e (s.205!) tam riayetkâr (QATİĞ) KÜŞÜŞ
(bir halden diğer bir hale geçiş) yapma sayesinde mümkün olmuş
ve, buna göre, başıboş halde teşekkül etmemiş bulunuyor. İşte, bu
mekanizmanın ATAÇ'ı (ceddi) böyle bir başıboşluğu önlüyen VİKİ-
RANDAGAMİN'dir. ATSAN ise, şairane ifadesi ile şöyle diyor:

AT. AYAĞULUĞ UMĖGUMUZ BĖRER TUŞLARDA, ADINLARNĖ ASIĞI USUN
QO-Ü KĖLİĖ ÖZE, ANÇULAYU QALTI SUMUR TAĞLAR QANI TEG, AYI ULUĞ,
ARDUQ KÖRKLE ĖT'ÜZ BĖLGÜRDÜR. AŞU YĖME, OL QANIMIZ BAĞTAŞINU
AMRILIP İNÇ TĖPREMEDİN OLURMIŞ ÖDTE, ARIDI NĖN-SİMEKSİZİN AL-
QUDIN SĖNAR, ANSIZ ÖKÜŞ ULUŞLARDA TOLU KÖŞÜNÜR.

Koruyucu referansımız her değerlendirmede—değişmeler me-
kanizmasının (s.272!) katalizatörleri (s.57!) tahakkk eder-
ken, ANÇULAYU QALTI'nın SUMUR TAĞLAR QANI şeklinde—ifadesi
seigniorial, olağanüstü görünüşte ĖT'ÜZ belirtir. Bundan made,
o origomuz bağdaş kurarak (yani, tıpkı bir Buddha gibi!) se-
vimlileşip (lovely) hiç depremeden (yani, bir halden diğer bir
hale geçmeden) oturduğu kondisyonunda, onun bu haline rağmen u-
niverzundan relativistik-simetriklik (yani, KÜŞÜŞ) akılsız o-
larak belirgin populasionlarda tam olarak tecelli eder.

ANÇULAYU QALTI, doku ("tissue") invariansı, öylecene ka-
lan şey, ante-eō caelānen [mümeyyiz relief].

ÇİÇE, doku ("tissue"): aynı orijin sahibi (ANÇU) ve aynı
fungsionu deşarj eden (-LAYU) bir hücre ve onların hücreler
arası maddesi (yani, ANÇULAYU!) grubudur.

SUMUR TAĞLAR QANI, prostetikler (s.192!) grubu: bir me-
tal (Fe, Mn, Cu, Zn) veya, umumî olarak, biokatalütik elementler-
den birini ihtiva edebilirler veya, koenzüm halinde, çok deği-
şik yollar la bağlanmış olan TOLPI-TÜZÜNLER'den (s.119!; ya-
ni, organize (bio-anabolik) birleşmelerden) müteşekkil olabi-

[lır ler.

Kendisinde şimikal edeğişmeler tahaddüs eden ADINLARNĖ ASIĞI

(s.272!) enzimler (ÇINTAMAN) ihtiva eder.Esas itibarile bir enzim—bir spesifik reaksiyonun teşvikine uygun zemin teşkil eden—organik USUN QO-Ü (s.57!)"dür.İzole edilen bütün enzimlerin proteinlerden müteşekkil olduklari görülmektedir.Ayrıca,proteinlere takılmış olan spesial gruplar da tanımlanabilmektedir.Bunlar SUMIR TAĞLAR QANI (s.273!) şeklinde isimlendirilirler.

Bu şiirinde ATSAÑ geniş çapta teşbihler yapmakta ve,bilhassa, TAĞ sözünün hem "dağ",hem de "takılma" manasına gelmesinden yararlanarak,konusunu çok güzel bir benzetme ile anlatmaktadır.Esas mühtevaları "metal" olmaları ve madenlerin dağlarda damarlar halinde bulunmaları dolayısıyla,ATSAÑ prostetik gruplara TAĞLAR QANI (dağlar kanı) demekte ve bu tabir le,aynı zamanda,kan içindeki kan-taneleri QAN'ının (grubunun) funksionlarını dile getirmektedir.Ancak,dağlardaki bu QAN (grup),tıpkı bir Buddha gibi depremeden bağdaş kumak suretile,"hayat" dimenzionunu kaybetmiş bulunuyor.Bunları söylerken aynı bir TAĞ sözünü kullanmış olması ise,ona şu şekilde sentimental bir anlatımı da mümkün kılmaktadır: biz,kendi hayalimizde,origonuzun dağ madenleri kadar güzel olduğunu canlandırmaktayız;ancak,onlar zekâdan mahrum kalmış bulun-

ANÇULAYU QALTI (öylecene kaldı) kavramı "bir trans- [yorlar. formasion operasionuna rağmen değişmeden kalan şey" manasındadır. Meselâ,elektromagnetik dalga gage transformasionunun ANÇULAYU QALTI'sıdır,bu transformasiona rağmen değişmeden kalmaktadır. Açık bir sistemin KÜŞÜ'lerinde (atomik tranzisionlarında) bu sisteminde tefrik olunabilen iç kısımların değişmelere iştirak etmeden kalması da (s.233!) bu sistemin ANÇULAYU QALTI'sıdır.Biolojide alanda Turner,Klinfelter,ve Down's syndrom gösteren kişilere de evolusionun ANÇULAYU QALTI şekilleri olarak bakabiliriz.Bu konsepti Kur'an-ı Kerimde de görmekteyiz (Yunus 93):

Senden sonra gelenlere belge olmak üzere,kurtarırsın tenini.

"Tenin arıkışı (prosedosu) kanunu" diyebileceğimiz bu metne göre,âlemlerin evolusionunda tahakkuk eden tenlerin ANÇULAYU QALTI şekillerini,bunlar başka bir çeşit ten hali aldıktan sonra da bulabilmeniz mümkündür (Mirşan 1978,s.32-33!).

TOLPI TÜZÜN UĞAN ARSI (s.119!) sözünü,(1) maddeler dünyası için "Minkowski univerzumunun zaman dimenzionu",ve (2) canlılar dünyası

için "organize bio-anabolik compound"ların kabiliyet dimenzionu" şeklinde tefsir etmemizin mümkün olmasından ve yukarıdaki "KİŞİ" sözü geçen metinlerimizden anlaşılacağı üzere,Türkler cansız madde ile canlı madde hallerinin gelişiminde bir paralellik görmektedirler.Aşağıdaki metnimiz bu hususta şöyle diyor:

BTYÖ 36. KİŞİ ÖZE TENRİ TUŞUREYİN TİP SAQINSAR,OLURMIŞ YİRİĞ KÖRKLE YAZI XUALIİĞ ÇEÇEKLİĞ ÖLENLİĞ YİR-SUW SAQINMIŞ KERGEK.

KİŞİ halinde kreasion elde edilmek istenir se,onun ikamet mahallinde,aşıkâr şekilde (yani,madde halinde) mütecellî olmak üzere,XUA-ÇEÇEK halinin (s.185!) ölüm şarkısından (yani,planetar madde teşekkülünden doğan AQAŞ'dan) ibaret YİR-SUW gözönünde bulundurulmalıdır (Bang-Gabain 1931,s.332!).

XUA-ÇEÇEK, homeomorphic (s.184,sıçramış halde) kuvvet (yani,"graviton");"yıldızlararası bulunan gaz ve tozlar"a verilen isimdir (s.185!):kuvvet zifosu,kuvvet homeomorphizmi,kuvvetin topolojik transformasyonu.

YİR-SUW,yerden çıkan elektromagnetik radiasion (AQAŞ!).

Metnimiz insanların yaşamasını mümkün kılan yerlerin AQAŞ doğuran yerler;yani,YİR-SUW (planetler!) olduğunu söylüyor.AQAŞ sözünün (s.129!) Sanskritçede kullanılan şekli,"şeylerin meydana çıkışını temin eden şey","her şeyi ihtiva eden şey" (çünkü madde AQAŞ'dan teşekkül etmektedir!) manalarında olan akasa'dır.Bu sözün "parlama","ışınlanma" manalarına gelen kās kökünden türediği zannolunmaktadır ki,bu manaların AQAŞ ("flux") manasına çok yakın olduğunu görmekteyiz.Metnimiz devam ederek şöyle diyor:

BTYÖ 37. ÜSKİNTE,SÜZÜK KÖL SAQINMIŞ KERGEK.OL KÖL ORTUSINTA LIN-XUA ORUN SAQINMIŞ KERGEK.OL LIN-XUA ORUN ÖZE,TENRİDEM QIZ AZU TENRİ OĞLANI TEG,KÖRKLE OĞLAN OLURMIŞIN SAQINMIŞ KERG.

Netice itibarile,süzülmüş bir KÖL [konsentrasion hac- [GEK. mı] gözönünde bulundurulmalıdır.O KÖL tahkimatında LIN-XUA için gerekli bir mevki gözönünde bulundurulmalıdır.O LIN-XUA (s.101!) mevkiinde,kreativ ilk-prosedürün azmasından (AZMIŞLAR halinden) ibaret olmak üzere,kreasion OĞLAN'ı (yani,pla-

net) halinde bir OĞLAN'ın yeralmış olduğu gözönünde bulundu-
[durulmalıdır.
OĞLAN, konformasyon (ebeveyne denk şekillilik).

Metnimiz, **BTYÖ 38'**den sonra (s.236), konusunu şöyle özetliyor:
**BTYÖ 39. BİŞ ERNKEKTE URMİŞ KERGEK A, AW, OM, SWA, XA, OL UZAQTA
BİŞ TÜRLÜG YARUQ ÖN SAQINMIŞ KERGEK** (metnin sonu!).

Beş formasyon halinde tesir etmiş olan A, AW, OM, SWA, XA dola-
yısile, bu uzaklıklarda beş türlü spektum kaynağı (beş türlü
temel spektrum) gözönünde bulundurulmalıdır.

Aşağıdaki metnimizde insanlığın cediti olan BRAXMI ile, maddenin
ilk şekli olan hidrojenin kastedildiğini görmekteyiz (s.30!):

**BY. ADTIN-BÊLGÜTİN ADIRILMIŞ TÖZLÜG, ADRUQ TAÑSUQ ARTUQ İNÇ-
GE İŞLİG, ANASIRAWA TATU TİGME AQİGSİZ OĞUŞ NOMLUĞ ET'ÜZLÜG,
ALQU NOM TAYAQI ADA QAN TİDMİŞ, ARTİG BRAXMI ÇİN AZRUA BİRMİŞ,
ADI KÖTRÜLMİŞ BRAXMATADI ATLIĞ, AYAĞQA TEGİMLİĞE YÜKÜNÜRME.**

Konstanttan departur etmiş (meydana gelmiş) enthalpy'li ol-
mak üzere, vasıflı ("qualify") sıfır-seviyesinden (yani, AQAŞ-
dan) gelişen ("dilated") acute (ince, sivri, keskin) operasyon-
lu, ANASIRAWA TATU denilen, AQİGSİZ OĞUŞ (s.272!) kanunlu icra-
atlı, univerzal NOM (s.17, kozmik omkarılma) dayanağı trans-
mission (yani, radio) orijini (radio kaynağı) denilen, ötele-
nen (yani, galaksi merkezinden dışarı atılmış olan) BRAXMI'-
nın (s.30!) hakiki subordinasyonuna (elementar parçacıklar
teşkiline) tahsis olunmuş, adını arka-arkaya gelmiş (yani, pro-
ton ilâveleri ile basamaklar teşkil etmiş) BRAXMATADI isimli
AYAĞQA TEGİMLİĞ'e (s.259!) şükran ederim (Arat 1965, s.90!).

AD-BÊLGÜ, konstant, rüçhan bilgi [Tat., işaret, değer, simp-
BRAXMI, Brahma, yaşayan şeylerin babası. [ton].

BRAXMA-TADI, Sanskritçe brahmadatta [Brahmā'nın hediye-
si], "elementler sistemi" (yani, H'nin hediyeleri!) demektir.

Metnimiz planetar maddeden departur etmiş olan "vasıflı sıfır-

seviyesi" dediği AQAŞ'ı sözkonusu ediyor ve yıldızlararası atomların ondan gelişerek, günün birinde, radio neşriyatı yapmaya başladıklarını ve, bu şekilde, ARİĞ BRAXMI'nın (ötelenen hidrojenin) subordinasyonu ile konsolide madde (yani, yerimizdeki elementler) teşekkül ettiğini söylüyor. Aşağıdaki metnimiz ise, BRAXMI yerine QANIMIZ NOM [orijinimiz olan NOM] demek ve onun planetar sistemlerin etkisi ile teşekkül ettiğini belirtmektedir (s.168!):

UU. QAYU OL KİNKİ YİRTİNÇÜNÜN YULALARI QANLARIMIZ NOMLUĞ
TİLGEN EVİRÜRKE ... (eksik!) (Arat 1965, s.214!).

Nezaman ki o final YİRTİNÇÜ'nün (yani, planetlerin) YULALARI ["pull"ları] orijinimiz NOM'lu geometri teşkil ettiler...

Hayatın men'şei hakkındaki araştırmalar onun ırak bir ATAÇ'dan geldiğini göstermektedir. Bu ATAÇ'ın "canlı madde" diyebileceğimiz şekli, muhtemelen, yerimizdeki prebiotik şimik gelişimin tabii neticesi olarak meydana çıkmış olmalı. Ancak, yaşamıyandan yaşıyana bu gelişimin hangi safhasında geçilmiştir?, bunu bilmiyoruz.

Metinlerimize göre ise, cansız ve canlı maddeler aynı bir noktadan (hidrojenden!) hareket le başlamışlardır. Diğer bir deyim le, müsait şartlar var ise, canlı madde daima cansız maddeden teşekkül edebilecektir. Aşağıdaki metnimiz, herhalde, bu "müsait şartı" ifade etmekte olmalı, çünkü BUZ'ların erimesi hayat için kaçınılmaz olan "sıcaklık"ın teşekkülü demektir (Arat 1965, s.196!):

EM. ÜÇÜNC QOLULAMAQ İÇİNTE ÖNDÜNKİ OL BUZ TEGŞİLİP, ÖDVİ WAY-
TURILIĞ YAĞIZ YİR ÖZİN ÖK BÜTMİŞİN SAQINIP.

3'üncü manipulasion esnasında daha önceki BUZ (maddenin soğuyarak donmuş hali) değişmek suretile, hal-i muvazenetteki kinetik yerin kendisini devam ettirebilmiş olmasını temin etmiş bulunuyor.

Bu metin s.134'deki iki metinden sonra gelmektedir. Buna göre, AQAŞ dünyasından, ilk önce, "kristallin şeklinde spektrumlar" halinde bir BUZ teşekkül etmiş, bu teşekkülde bir separasion (ışık sağma!) olkurmuş ve, sonra, sıcaklık yükselerek "ilk canlı madde" meydana çıkmış olmalı.

IN-ITIRA ÇAL TOORI Kâinatın Kenarı

"Subyeksion doğrultusunu (yani,kâinatın gidiş istikametini) belirliyen (yani,+'den -'e çeviren) ağı" manasında olan IN-ITIRA ÇAL TOORI'nın Sanskritçe karşılığı olan indra-jāla "her şeyin yeniden istihsal olunacağı ağı" demektir.

İnsanlar insanlığın başlangıcını ve sonunu bilebilmek için daima gayret sarfetmişlerdir.Bu ise,aynı zamanda, insanların da içinde yaşadıkları,"kâinatın orijini" problemidir.İşte,Türkler bu orijini IN-ITIRA ÇAL şeklinde belirtmekte ve bundan,kâinatımız öldükten sonra,herşeyin yeniden yaratılabileceği sınırı (yani,kâinatın kenarını) kastetmektedirler.Fakat kâinat sınırlı mıdır?

Eğer biz yıldızlara yönelerek mekânın uzaklarına göz atacak olur sak,bulduğumuz zamanın gerisine (yani,kâinatın geçmişine) doğru bakmış oluruz,çünkü yıldız ve galaksilerden,quasar' lardan ve kâinatın kenarından bize doğru gelen ışığın bize kadar ulaşabilmesi için belirli bir zamanın geçmesine ihtiyaç olacak ve,ona göre de,bu ışık yardımı ile bizim gördüğümüz şeyin çok daha önceki çağlara ait olması gerekecektir. Bu ışık bize kadar gelebilmek için ne kadar çok zaman sarf eder se (ki,bu hal ışığın INARU hali;yani,ışıkta bulunan çizgilerin ne derece kaymış olduklarının tespiti ile belirlenebilmektedir) biz de kâinatımızın çok daha eski çağlarına göz atma imkânı bulacağız.Ancak,kâinatın kenarını görebilecek miyiz?

Kâinatın kenarı bulunduğunu gösteren birinci delil geceleyin göğün karanlık olmasıdır.Eğer böyle olmasa idi,gök güneşimiz ka-

dar parlak olarak gözükürdü.Çünkü bizden Uzaklığındaki bir yıldızın parlaklığı $1/U^2$ şeklinde azalmakta,buna karşılık, bu uzaklıktaki yıldızların sayısı U^2 halinde artmaktadır.Buna göre,eğer kâinatımız kenarsız (yani,yıldızların sayısı sonsuz) olsaydı,göğün her noktası bir yıldız kadar parlak olarak gözükenecekti.Böyle olmadığına göre,kâinatın da bir kenarı vardır.

Buna göre,kâinatın hacminin belirli ("finite") olduğunu söyleyebiliriz.Ancak,bu onun bağlı (dizginli,"bounded") olduğumanasına gelmez (yani,kâinatın merkezi yoktur).Hatta,kâinatın belirli bir hacmi bulunmasını,ille de,onun kenarı bulunduğu şeklinde anlıyor sak,"kâinatın ne kenarı ve ne de merkezi vardır" dememiz gerekir.Buna rağmen,onu belirli yapan şeyler de var ve bunlar,aşağıdaki metnimize göre onun izotropik ve homogen olmasıdır:

S. ALQU ERDİNİLERİN İDİGLİĞ,AMRANÇİĞ KÖL YUULAR İÇİNTE AŞTANİQ OBIT SUWLARI AMRİLİP TOLU TURURIN (Arat 1965,s.202!).

Univerzal durumların induksiyonlarının bir neticesi olmak üzere, yıkanarak teşekkül eden izotropik konsentrasion içindeki energetik OBIT elektromagnetik radiasyonlar "muhtevalarında identik tarihli"dirler (yani,homogendirler).

AMR-ANÇİĞ,identik olarak not edilmiş (yani,idealize),denk olarak değerlendirilmiş;yani,izotropik.

Basit anlarda izotropi bir öz ("proper") koordinat sisteminde türlü doğrultulara bakan bir gözlemcinin bu doğrultulardan hiçbirinin öne çıkmış ("preferred") olduğunu tespit edememesi (ANÇİĞ!) manasındadır.Uygun bir şekilde seçilmiş olan koordinat sisteminde YUUL'muş (yıkılmış;"smoothed out" demektir),ESÜ-ERE'lenmiş [idealize] univerzum her doğrultuda aynı şekilde gözükür;veya,diğer bir tabir le,izotropikdir.

AŞ,(1) takviye;(2) kinetik enerji (s.29,93);(3) aşma ("to pass over");(4) yemek.

AŞTANİQ,energetik.

OBİT, yıkılıp-düşen,yıkılan,yutulan şeyden meydana gelen. Deyim "element teşkil edici","maddeleşici" (yani,SUW'lerden element teşekkülü!) manasındadır.

AMRİLİP TOLU TURU,muhtevalarında identik tarihli (geçmiş-

li,hayatlı) olma ki,"homogen" demektir.

Homogenlik kavramı univerzumun—kendine özgü,fakat farklı koordinat sisteminde göre hayatını tarif eden (TURURIN!)—törlü yerlerine yerleştirilmiş gözlemcilerin bu hayatları (tarihleri) identik bulacakları manasındadır (AMRİLİP!);öyle ki,bu yolla univerzumdaki bir yerin diğlerinden tefriki imkânsız ola.

Metnimize göre: (1) kâinat bir induktiv alandan ibarettir; (2) homogendir (yani,onun her yerinde aynı bir yaşam şekli hüküm sürer); (3) izotropiktir (yani,kâinatın herhangi bir yerinde bulunan bir gözlemci onu onun diğ herhangi bir yerinde bulunan diğ bir gözlemci ile aynı şekilde görecektir).

Kâinatın homogen olmasının manası onun her yerinde EĞDİNİ YALINLIĞ yaşamının hüküm sürdüğüdür.Basit olarak bunu şu şekilde izah edebiliriz: madde buharlaşır ve bu buhardan (SOĞANÇIĞ yöntemi ile) tekrar madde teşekkül eder.Kâinatın izotropik olmasının manası ise,fizik kanunlarının kâinatın her yerinde aynı olduğudur.Mesela,biz bütün galaksilerin bizden uzaklaşmakta olduklarını gözlemliyor sak,Andromeda Sisi vatandaşları da aynı gözlemi yapacaklar,bütün galaksilerin Andromeda Sisinden uzaklaştıklarını,yani, Andromeda Sisinin kâinatın merkezinde bulunduğunu söylüyecekler.

ATSAÑ "NOM" diye isimlendirdiği madde halinin,daimi bir katalizasyon maruz kalmak suretile,nihayet,zaman idrakı bulunmuyan (yani,maksimal entropiden ibaret olan) IN-ITIRA ÇAL ağı haline geleceğini ve bu ağın BİR vasıflı olacağını söylemektedir (s.56-57!).Buna göre,IN-ITIRA ÇAL TOORI maddenin AQAŞ (arkayaka karaten radiasionu) haline gelmesini temin eden bir katalizator olması,ve yukarıdaki metnimiz (s.279!) bunu İDİĞ,yani,İDİ-İGE(s.191, induktiv magnetizm) şeklinde sıfatlandırıyor.Nitekim, s.235'deki metnimiz de magnetizmin bir SEVİKLİĞ'e (sevkiyata,yani,AQAŞ sevkine) sebep olacağını söylüyor ve ATSAÑ'ın IN-ITIRA ÇAL ağı dediği şeyi SEÇE TANLANÇIĞ [geodezikler halinde sifıra yönelten induktiv magnetizmalar] şeklinde tanımlıyor.Burda sözügeçen SEÇE [geodezik],elbette,magnetik alanın kuvvet hatlarıdır ("lines of force").IN-ITIRA ÇAL TOORI'na "müspet ve menfi zaman arasındaki sınır" diyen İngiliz Kozmologisti Fred Hoyle ise,kâinatı şöyle tanımlıyor:"Bizim kâinatımızın kenarı pozitif ve negatif zaman arasındaki sınırdır.Işık bu sınırı 'univerzal karaten radiasionu'

denen halde geçebilir" (Cloud 1978,s.34!).İşte, böyle bir ışığa Türkler AQAŞ demekteler;ancak,bu AQAŞ kâinatın kenarını geçtikten sonra A-UZAQ URMİŞ YARUQ-YAŞUQ (s.142,A-uzak tesiri yapmış olan diffraksion spektrumu) ismini almaktadır.Burdaki UZAQ ise, karatenlerden ayrılan AQAŞ'ın kâinatın kenarına kadar gitmiş olacağı anlamında olmalı.

Yukarıda kıızıla kaymış ışıkların bizi kâinatın en eski çağlarına götürdüğünü ifade etmiş ve "acaba bu ışıklardan bize kâinatın kenarını gösterebilecek olanı da varmıdır?, demiş idik (s.270!). Aslında bu kenarı bize gösterecek olan dürbün gözlerimizin hemen dibinde bulunuyor.Bu kenarı bize gösterecek olan vasıta,1965 yılında A.A.Penzias ve R.W.Wilson tarafından keşfolunan, 7,3 cm uzunluğundaki izotropik (yani,her yönden aynı miktarda gelen) arkayaka radio gürültüsüdür.Bizim yanıbaşımızda bulunan ve izotropik olan bu dalgalar,elbette,kâinatın kenarında da izotropikdir, ve,aşağıdaki mülâhazalara göre,kâinatın kenarında bu dalgalardan olkunacak olan en kısa dalgalı A-hali radiasionları bize kâinatın kenarını görmemizi mümkün kılmalıdır.

Photonların enerjilerini elektronlara vererek kıızıla kaymalarına (dalga uzunluklarının artmasına) "Compton tesiri" denmektedir. Ancak,"ters Compton tesiri" denilen bir hadise de husule gelmekte,ve bu hadisede bir yüksek-enerji elektronu bir photonun enerjisini radio bandından (yukarıda sözkonusu edilen 7,3 cm bandından) X-ışını bandına (meselâ,A-hali bandına) çıkarmaktadır (yani,OBİT'maktadır) (Cornell-Gorenstein 1983,s.172!).Diğer taraftan, bir manyetik alana düşen yüksek-enerji elektronları,yukarıda SEÇE şeklinde isimlendirmiş olduğumuz,spiral bir yol takip ederler. Yukarıda belirtildiğine göre (s.280!),univerzumun kenarı birmagnetik alanın kuvvet çizgilerinden ibaret olduğundan,bu çizgilerde (SEÇE'lerde) yüksek-enerji elektronları bulunduğunu kabul eder sek,bunlara çarpan radio bandı dalgaları A-bandı dalgaları haline çevrilecek ve,ondan sonra,sıra ile A,AW,OM,SWA,XA bandlarının teşekkül etmeleri neticesinde,bugün üzerinde yaşamakta olduğumuz yeryüzü meydana gelecek ve biz de dürbünümüzün bu dolambaçlı şekli vasıtası ile kâinatın kenarını görebilmiş olacağız.Konumuzu toparlamak ister sek,kâinatın kenarını AQAŞ-bandı dalgalarının A-bandına çevrildiği yer olarak tarif edebiliriz.

Pizacoma'daki Mazo-Cruz resimlerinden
bir resimli yazı (R.Laffont 1971, *Les*
Engines de l'Univers.Paris).

Günbatsık Avustralyada, Kimberley'de bulun-
muş olan Bradshaw resimlerinden biri.

ŞLOQ

37

TEŇRİLİ YİRLİ

Uzaylı

Astrofizik alanındaki bilgilerin Prototürklerle kimler tarafından öğretilmiş olabileceğini araştırırken, uzaylılar üzerinde durmamız kaçınılmaz hale gelmektedir.Nitekim,s.18'de geçen ATINLAR [söz sahibi kimseler] ve s.46'da geçen UĞANLAR [zamandaşlar] uzaylılar anlamında kullanılmış sözler olabilir.Kaldıki,aşağıdaki metnimizde geçen TEŇRİLİ YİRLİ sözü tamamen "uzaylı" manasındadır (Arat 1965,s.292!):

TQBU. TEŇRİLİ YİRLİ TEPREŞTİ,KÜNLI AYLI KÖRÜŞTİ.

Uzaylı oskilasion yaptı (meselâ,Kur'an okurken öne ve arkaya giderek sallama şeklinde depreşti),günlü-aylı görüştü.

TEŇRİLİ YİRLİ,uzaylı; insanların (hayvanlar hariç!) yeryüzünde yaratılmamış oldukları anlayışına göre,uzaydan gelmiş olan kişiler: Kreasion yeri mensupları.

TEŇRİ BOLUQ [kreasionda yaratılmış],OL-ONİ İÇREKİ SÜDE KĒLÜR-MİS ÜÇ YARIQDA ÖGE [kozmos dünyası hükündeki ordu ile getirilmiş üç nurun sahibi],ÜÇ ON KĒLMİŞ [üç kozmik halinde gelmiş],Ē-NİNİNİÇİM ANINISIZ ĒBİNİZ ĒRİNİM OĞ ĒB ONUQ [Mutasion yapan honoris ONUQ ("kozmetik";yani,Nuh!)] (Mirşan 1978,s.42,112,115,146) gibi cümleler de uzaylıların "bilindiğine" işaret ediyor.

Bu cümlelerimizden sonuncusu yeryüzündeki insanların uzaydan

gelenler tarafından yapılan mutasyon neticesinde olduğunu söylüyor.Şimdi,bu konuyu açıklıyan s.282'deki iki resmimizin üsttekisini okumaya çalışalım.

Resmin en üstünde—9,7,ve 6'ıncı OŞ [konfigurasyon, □] 'lardaki (yani,ON-YAŞ'larındaki,s.39!) yıldızlara mensup—Üç OĞ [honoris,kişi; <>] resmedilmiş bulunuyor.Türklere göre madde ömrünün ON-YAŞ (s.50;10 kozmik çağ) olarak kabul edilmiş olması dolaşısile,9'uncu OŞ'a ait (ortadaki!) kişimizin halen inkıraz etmiş bir nesli göstermesi gerekir.ATSAN'a göre biz de,halen,8'inci OŞ-u tanımlanmış;yani,9'uncu OŞ içinde bulunmaktayız (s.253!).Buna karşılık,yerimizin inşaatının tanımlanmasını mümkün kılan kozmik yaşı 7 OŞ'dur (s.165!).

Güneş Yer Mars

Resmimizin orta sol kısmında: **Merkür Venüs Jupiter** olmak üzere,6 planet resmedilmiştir.Burda Güneşin de bir planet olarak kabul olunmuş olması,Güneş Sistemi merkezinin Güneşin siklet merkezi ile intibak etmemesinden kaynaklanmaktadır (Mirşan 1985,s.138,140,163-164!).Jupiterin yarı-daire ile gösterilmiş olması işe,onun bir KÜN-ORİU (s.30,yarı ömür) planeti olmasından dır.Jupiterin Marsdan daha sonra teşekkül ettiğini gözönünde bulundurur sak,OĞ-6'yı "Mars kişisi",OĞ-7'yı "Yer kişisi", OĞ-9'u "Uzaylı" olarak değerlendirmemiz gerekecektir.

Resmimizde Marsdan çıkarak Yere değen bir çizgi çizilmiştir.İki elini havaya kaldırarak Üç OĞ'umuzu selâmlamakta olan kişi bu yolu takip ederek Marsdan Yere gitmiş olmalı.

Seyahat vasıtası 19 giygili bir ındık [tekerlek poyrası] ve onun,hayvan şeklinde resmedilmiş olan götürücüsünden ibarettir.

Türkçede TOQUZ [dokuz] sözü ile AT-UQUZ sözü aynı şekilde yazılmaktadır.YİĞİRMİ ile İY-İĞİRMİ de öyle.Diğer taraftan,Türkler 19'a TOQUZ-YİĞİRMİ demiş bulunuyorlar ve,buna göre,taşıtımızın adını şöyle belirliyebiliriz: AT-UQUZ İY-İĞİRMİ AT [identifiye edilen (bizce malûm) elektromagnetik götürücü];yani,"uçan daire".

Resmimizin alt kısmında bir IN-İTİRA ÇAL TOORI (s.57,278;zamanı tersine çeviren sistem) görmekteyiz.Bunun manası,herhalde,yerimizin 1'den 7'ye kadar yükselen OŞ'larının,7 sayısına ulaştıktan sonra (7,6,5,... şeklinde) tekrar azalmaya başlayacağıdır.Bu takdirde ağıımızın kendisi "OŞ-7" manasında olacaktır,ve bu ağıın üst kısmında yazılmış olan OQ (†) harfi "6'inci OŞ kişisi" ve ağıın

altına resmedilmiş olan AR-UÇ [AA;seyyah]"OŞ-8" kişisi (yani,şimdiki Veryüzü insanları) olmalıdır.Buna göre,IN-ITIRA ÇAL tahakkuk edinciye kadar KİŞİ-OĞLI ancak Marsda yaşamış,ve IN-I -TIRA ÇAL'dan sonra Marsdan Yere imiştir.Sözüz geçen OQ harfinin UÇ harfine (Mirşan 1985,s.133!) benzetilerek yazılmış olması da uçuş yerinin Mars olduğuna işaret etmektedir.

Bu şekilde yorumladığımız resmimizin alt sol köşesinde şu yazı bulunuyor:

OWICKL	ON-UW ES UL,"kozmomukaddes ulaşım".
Φ 900 A	OĞ ES AN-ONIN OŞU,"kişinin aklı-seli-minin konfigurasionu".
↑ 9b 9 0	OS ANİB UÇ ON, "uzaylı olarak anılan üç muvaffak".
9: A	ÖC-UÇ AR-UÇ, "Üç Sahipden ibaret seyahat liderleri"

Yani,"mukaddes bir kommunikasion neticesinde,kişilere aklıse -lim temin etmeyi gaye edinen 3 uzaylı 'akıllı'dan ibaret üç Sahibin seyahat icraatı."

Bu yorumumuz ne derece inanılmaz gözükür se gözüksün, bu sefer Avustralyada,Kimberly Mağarasında da hemen-hemen aynı konunun iş-lermiş olması son derece ilginçdir (s.282'de,alttaki resim).Burda da (Güneş etrafında) beşinci planetten dördüncü planete (Marsdan Yere) götürün yol resmedilmiş bulunuyor (resmin sol üst köşesindeki şekil).Bunun altında beşinci planet (Mars) iki ayı ile belirtilmekte ve sözkonusu yol üzerinde 5 kişi resmedilmiş bulunmaktadıdır.Bunlardan üçüne kuyruklu yıldız şapkası gidirilmiştir,yani, onlar Mars. ötesi uzaydan gelen OĞ'lardır.Marsın hemen yanbaşında çizilmiş olan kişi ise,bir OS'dur (uzaylıdır) ve de bu OS'un yönü,yerimiz kayalarına ankre olmuş halde çizilen (yani,Veryü -zünde teşekkül etmiş olan) Yer Kişisine (birinci resmimizdeki AR-UÇ'a) doğrudur.Bu kişinin arkasında ise,OĞ'lardan biri resmedilmiştir ve,kadın olması gereken bu OĞ'un baktığı (veya gittiği) yön diğer ikisinininkinin tersidir.Buna göre,bu OĞ'un Veryüzünde kalmış (geri dönmemiş) olduğuna hükmedebiliriz.İkinci kadın OĞ

ise,OS'unuz ile ilişki kurmayı reddeder mahiyette tasfir edilmiş bulunuluyor.Buna göre,bu kadın ile yanındaki erkeği tekrar uza-ya geri uçmuş olmalılar.Bu ikisi bir Pre-Mısır yazıtında ONUQ ve OGUÇ (Echnaton ve Nofretete!) şeklinde belirtilmektedir (Mirşan 1978,s.27 ve 146!).

Resmimizin üzerine yazılmış olan yazı şu şekilde okunabiliyor:

$\langle \rangle$ 5 III ÜÇ OZ OĞ APA İ KÜ .
 (Güneş Sistemimize) geçmiş olan 3 OĞ'un
 411 19 (insanı Marstan Yere) götürmesi.

Güney Amerikada bulunmuş olan,ancak çağı ve nerde bulunmuş olduğu bilinmeyen soldaki resmimizde ise, Güneş Sistemimizin Jupiter'e kadar olan planetlerinin OŞ'larının,noktalar aracı-lığı ile,şu şekilde verilmiş olduğunu görmekteyiz:

Güney Amerikada bu-
lunmuş olan bir re-
sim.

0 = 0	Güneş.
0 + 7 = 7	Merkür.
7 + 6 = 13	Venus.
13 + 5 = 18	Yer.
18 + 4 = 22	Ay.
22 + 3 = 25	Mars.
25 + 2 = 27	Phobos (Marsın ayı!)
27 + 1 = 28	Deimos (Marsın ayı!).
28 + 24 = 52	Jupiter Sistemi.

Bu matematiğe göre Güneş Sisteminin İç Planetlerinin teşekkülü 7'inci OŞ'dan sonra durmuştur; yani, İç Planetler—TOPRAQ QUTLUĞ [toprak invariantsı] olmak üzere (Mirşan 1985,s.167,170!)—7 OŞ-lu bir sistem teşkil ederler.

- Arat,R.R. 1965. *Eski Türk Şiiri*. Ankara,Türk Tarih Kurumu Yayın-
larından VII.Seri—No.45.
- Bang,W. und Gabain,A. von 1930. *Türkische Turfan Texte IV*.Berlin.
- Bang,W. und Gabain,A. von 1931. *Türkische Turfan Texte V*. Berlin.
- Bergamini,D. 1973. *The Universe*. Time-Life Books,New York.
- Calder,N. 1970. *Violent Universe*. New York/The Viking Press.
- Cloud,P. 1978. *Cosmos,Earth, and Man*. A short history of the Uni-
verse. New Haven and London.Yale University Press.
- Condon,E.U. and Odishaw,U. 1967. *Handbook of Physics*.New York.
- Cornell,J. and Gorenstein,P. 1983. *Astronomy from Space / Sput-
nik to Space Telescopes*. The MIT Press,Cambridge,Massachusetts.
- Eski Türkçe Sözlük (Rusça!) 1969.SSCB İlimler Akademisi, Dil Bi-
limi Enstitüsü Yayını,Leningrad.
- Finkelburg,W. 1962. *Einführung in die Atomphysik*. Berlin.
- Greiner,W. and Hamilton,J. 1980. *Is the Vacuum Really Empty?*.
American Scientist,March-April 1980,vol.68,No.2,p.154-163.
- Kaufmann,W.J. 1985. *Universe*. New York.
- Mc Graw-Hill Encyclopedia of Astronomy 1983,New York.
- Mirşan,K. 1968. *Hiperstatik Sistemlerin Eşdeğer Yükler le Hesabı*
(Almanca!). Ankara.
- Mirşan,K. 1978. *Akınış Mekaniği ALTI YARIQ TİĞİN*. Ankara.
- Mirşan,K. 1985. *Anadolu Prototürkleri*.Ankara.
- Misner,C.W.,Thorne,K.S. and Wheeler,J.A. 1973. *Gravitation*. San
Francisco: W.H.Freeman and Company.
- Schlipp,P.A. 1959. *Albert Einstein: Philosopher-scientist*. Vol.I,
II. New York.
- Spitzer,L. 1982. *Searching Between the Stars*. New Haven.
- The New Encyclopaedia Britannica in 30 Volumes,Macropaedia,1980.
- The New Encyclopaedia Britannica in 30 Volumes,Micropaedia,1980.
- The New Space Encyclopaedia,A Guide to Astronomy and Space Ex-
ploration,1973. New York: E.P.Dutton and Co.,Inc.
- Trefil,J.S. 1983. *The Moment of Creation*. New York.
- Van Nostrand's ACIENTIFIC ENCYCLOPEDIA 1976. [New York.
- Zeilik,M.and Gaustad,J. 1983. *Astronomy,the Cosmic Perspective*.
- Zimmer,E. 1961. *Umsturz im Weltbild der Physik*. München.

INDEX'Lİ SÖZLÜK

A, radiation erası; 142*, 161, 272.
 AAB [AMITA-ABA BURQAN], 26, 83, 84*, 245.
 AAQ [AĞIR AYIĞ QILINÇ], 79, 136, 137.
 AB [ABITA BURQAN], 81*, 137, 138, 170, 171, 191, 230, 237, 254.
 ABAMU, grav. çökme; 26, 27*.
 Abegg, 10, 94.
 ABINGU, abırma.
 ABI-PIRAY, (1) açılma, çözülme, meydana çıkma; hürriyet; (2) şiddetli aktivite; 171, 172*.
 ABITA BURQAN, bağlandırıan gravitation; 80, 81*, 128, 134, 136, 137, 138, 254.
 ACUN, tabiat modası, hilkat, dünya; malzeme ailesi; 82, 85, 122, 239*, 240, 242, 243, 244, 258.
 AÇA ADIRA, açılıştaki tefrik; 59.
 AÇIĞ, açılmak suretile, 97.
 AÇQIZ, univerzumun kuruluş işleminin açılışı; 243*.
 AD, (1) adım; (2) rüçhan; (3) çağrılış (isim!); 67, 92, 112, 123, 124.
 ADA, (1) transmission; [186. (2) radiation, radioaktivite; 73*, 80, 168, 182, 187, 243.
 ADAQ, (1) kişi ayağının tabanı; (2) son hal, en dış yürürlük, en son değer; 80, 92, 138, 142*.
 ADA QAN, transmission orijini

(radio kaynağı); 276.
 ADAQ SONI, neutron yıldız; 80.
 ADALIĞ ORUNLAR, radio yerleri;
 ADASIZ USUN, radioakti- [182*. vitesiz hal; 80. [187.
 ADA-TUDA, radioizotop; 22, 73, 74*,
 AD-BELGU, konstant; 171, 276*.
 ADIĞSIZLI, lokal ize; 138.
 ADIN, proses, değişim; olkunuş; S-Matrix teorisi; 57*.
 ADINÇIĞ, metabolik; 72. [72.
 ADINÇIĞ IDUQ, metabolik motiv;
 ADINLAR, değişim halleri; 16.
 ADINLARININ ASIĞI, metabolik mekanizma; 169, 272*, 273, 59.
 ADIN TUMKE KÖNÜLLER, prosesual çatılma temayülü, S-Matrix.
 ADIRITLIĞ, (1) separativ; (2) inhinalı, kurbulu; 134*, 136, 137.
 ADIRIMADIN, ayrıldırılmamış; 89.
 ADQAG, ATQAG, püskürtme (repulsion), tahrik olmuş atomların ışınları, maser neşriyatı için yedirilen güç; 112, 172.
 ADQANGU, püskürtülme; 91, 129.
 ADRA, tefrik; 176, 177*.
 ADRA BİLİĞ, tefrik bilimi; 177.
 ADRA TUYUĞLI BİLİĞ, tefrik tabikatlı bilim; 176*.
 ADRUQ, mûmeyyiz (qualify); meziyet (kalite), vasıf; 67, 121, 138, 196, 225, 276.

- AD YOL, rüçhan patika; 92.
- AD YÖRÜĞ, rüçhan yöre; 67, 68*.
- AĞ, serbestlik; 36, 167*.
- AĞDINUR [AĞ-IDINUR], geri tepmeden serbestili (recoil-free), geri tepmesiz.
- AĞDINUR-İNER SUVLAR, rezonans-absorbsion yapan elektro-magnetik radiasionlar; 241*.
- AĞILIĞ NOM, atıl NOM, valens NOM'u, serbestlik NOM'u.
- AĞILIQ, (1) atalet; (2) serbestlik; (3) valens; 36, 75, 249.
- AĞIR, ağırlık; 136, 212.
- AĞIR AYIĞ QILINÇ, ağırlığını ayık kılan (ifade eden) şey; yani, "kitle", ÖSELİK; 136.
- AĞIR TSUY AYIĞ QILINÇ, ağırlık formasionunu ayık kılan şey; yani, "kitle formasionu"; 158.
- AĞIZ ARIĞIN ERMEK, akarak ötelenen elementar parçacıklar sistemi teşkil etmek; 182.
- AĞLAQ, تنها, "torque" dışı.
- AĞLANÇIĞ SANSAR, salıverilmiş (serbest kalmış) konyugasion
- AĞMAQ-İNMEK ACUNLAR, salı- [240* verildikten sonra, gravitasion tesiri ile düşen parçacıklardan meydana gelen hilkatlar;
- AĞPINU-İNE, geri tepme- [240* siz absorpsion; 240, 241*.
- AĞU, (1) serbest kalma; (2) zehir; (3) antimadde; 78, 224*.
- AQAŞ, "flux", madde içinden çıkan radiasion; 129*, 131.
- AQAŞTAQI AY TENRİ, AQAŞ'daki rotation kreasionu; 129.
- AQIĞLIĞLI ADIĞSIZLI, akan halde, ve lokalize halde; 138.
- AQIĞSIZ OĞUŞ, akımayan substans, yıldızlararası atomlar; 272*, aktinidler, 13. [276.
- 'alâk, 51, 52*.
- AL-ALTAĞ, münderecat; 77, 169.
- AL-ALTAĞ UZANMAQLAR, münderecat kontinumları, 169.
- ALASIZ, istisnasız, karakersiz; yani, "bitaraf"; 243.
- ALASIZ BİR, bitaraf vakuum; 243.
- ALAYA WİT-YAN, Van Allen Kuşakları; 138*.
- ALĞU, muhteva; genel hal; 206.
- ALĞU YAŇ, general teori; 206.
- ALINGADTURĞU, demontaj; 198, 202*.
- ALQATMIŞ, relativ; 240*.
- ALQAYU, kabul. 138.
- ALQIĞ, divergens; 36.
- ALQINÇSIZ, ALQINMAQSIZ, indivergent; 47, 203, 232. [83.
- ALQINGU ÖD, divergent kondision; ALQINMAQ, divergens; 26, 255.
- ALQIŞ, "pitch" efekti husule getime; 27, 101, 102, 103, 256.
- ALQIŞ ALU, Doppler Tesiri; 101, 256.
- ALQIŞ URU, Doppler Tesiri; 103.
- ALQU, kâinat [universe, All]; 18, 25, 26, 29, 49, 57, 59, 129, 134, 142.
- ALQU BİŞ ACUN, univerzal beş hilkat; 242.
- ALQU QAMAĞ ÜÇ ÖD, univerzal yekün üzerinden 3 kondision; 69.
- ALQU NOM, univerzal NOM; 25, 276.
- ALQU ÖD, univerzal era; 18, 29, 49.

ALQU TINLIĞ, unuverzal keyfi-
lik; 26, 226.
ALQUTIN SINAR, univerzundan re-
lativistik-simetrik; 273.
ALQU TURLUG TSUY, univerzal tür
halindeki teşekkül; yani, "ga-
laksi", 85.
ALQU ULUŞLAR, yekün populasion-
lar; 57
ALP, possessiv (mekân ve zaman-
da lokalize!); 205*.
ALPAĞUT ĖR, Mössbauer Tesiri hu-
sule gelmesini mümkün kılan
"koruyucu"; 240.
ALT, reprezentant.
ALTI QAÇIĞ, altı ışın; 240.
ALTILI İKİLİ-TEĞİNÇSİZLER, 6
dipoller; 34. [246.
ALTI PARAMIT, 28, 32, 48, 70, 77, 170.
ALTI PARAMIT DÖRT İÇERMEKLİĞ, 77.
ALTI TURLUG EDĞU ADRUQLAR, altı
tür türlü gonik vasıflar; 67.
ALTI YARIQ TİĞİN, 6 spektrum ak-
sionu; 30.
ALTI YOLLAR, 6 patikalar; 240.
ALTUN, 22, 137, 154*, 159.
ALTUN KÜZEÇ, differensial elek-
tron; 92, 93*.
ALTUNLIĞ, "differentiable"; 137*.
ALTUNLIĞ LIN-XUA, differensiabl
LIN-XUA; 137.
ALTUN ÖNLÜĞ KÖRK, differensial
kaynaklı görüntü (şekil), LU-
ŞANTA BURQAN (Arat 1965, s. XIX).
ALTUN TİLGEN, temsil eden geo-
metri; 159.
ALTUN WAZIRLIĞ YİR, differensi-

al fizikli mahal; 158.
ALTUN YARUQ, temsilci (olup bite-
ni gösteren) spektrum; 115*.
AM, sevgi, sempati, bağlılık; Latin-
ce amō; amanlı [Ankara, meyil-
li]; amruqnağ [Sinop, Kars, he-
veslemek, özenmek, imrenmek].
AMIDA, AMITA, temayül (tendens) ne-
ticesi; 59, 83, 123, 165.
AMIDA AYUSI, ifade (dönüştürme)
temayülü; 123.
AMITA-ABA BURQAN, abırma temayü-
lü veren (abındıran) BURQAN,
83, 84*, 184.
AMITA-AYUSI BURQAN, ifade (dönüş-
türme) temayüllü BURQAN; 59*.
AMRAQ, sevimli, sevgili ("amātrix")
ki, "affin" (akraba, benzer) de-
mektir (Arat 1965, s. 20, 252, 330).
AMRAQIN AMRANĞU, affinor (akraba-
lar hali) izotropisi. [279*
AMR-ANÇIĞ, AMRANÇIĞ, izotropik; 36*,
AMRANÇIĞ KÖL YUULAR, yılanarak
teşekkül eden izotropik kon-
sentrasyon; 279.
AMRANÇIĞ ÖĞEN-KİYELE, izotropik
madde; 36.
AMRANÇIĞ ÜNLÜĞ QUŞLAR, izotropik
halde tehyiç olmuş (yani, elek-
tromagnetik radiasion veren)
atom çekirdekleri; 241.
AMRILIP TOLU TURU, homogen; 279*.
AMRILU, (1) identik olma, identik-
lenme; (2) temayül gösterme; 54,
112, 128, 227.
AMRU BOLUR, identik olur; 227.
AMTI, (1) şimdiki zaman, şimdi;

- (2) işte;(3) imdi;121,174.
- AMİĞA TARŞIN,sempati (association) daralması,Fritz Gerald-Lorentz TARINI'si;77*.
- AMWARDIŞINLIĞ OT,bağımlı takat enerjisi;78*.
- AN,düşünme ve hissetme sistemi; idrak,intelligens,zekâ;260, 261,273.
- AN,arma.
- ANAĞAT,272*.
- ANANTA ŞIRI,7,(Arat 1965,s.234).
- AN-ANTIİMADI,anılamıyacak derecede antik halde;240.
- ANASIRAWA TATU,272*,276.
- AN BAŞI, idrak başlangıcı;261.
- ANÇULAYU QALTI,bir transformation operasionuna rağmen öylecene kalan şey,doku invariansı; ANÇULAYU OQ,aynı şe- [273*.
- kilde;123.
- ANGARAQ,"bright";Venüs planeti.
- ANI TUTA UMIŞLAR,bir objenin kinetik enerjisi;232*.
- ANQARU,gaye ["goal"];171.
- ANT,ANTILĠAW,taahhüt.
- ANTIRNI,angajman;58*.
- antimadde,madde teşkil eden parçacıklara nispet le,kitle ve spinleri aynı,fakat işaretleleri ters olan parçacıklardan müteşekkil madde.
- ANUDARA,Sanskrit.anuttara;232*.
- ANUDARA ÖSELIKSIZ TAPIĞ,konserve olmuş olan enerji;232*.
- ANUQ,sarih;129. [182.
- ANUŞAĞAN ORDU,konkret galaksi; ARA-OQ,kızılla kayma;240,241*.
- ARAN,atom çekirdeği;111*.
- ARANYADAN,atomların alçak enerjili seviyelerinde bulunan elektron;111,112*.
- ARANZ-UMUĞSUZ TINLIĞLAR,emission yapan gamma-ışınları;112*,240.
- ARASIZ-QQSUZ,(1) ARA-OQ'suz;(2) ara-hal kuantum şekilleri bulunmıyan;240,241*,272.
- ARDUQ,olağanüstü;59.
- ARĠU,saf (Mirşan 1970,s.99).
- ARIDU,ötelenme;268.
- ARIĞ,ötelenen;46,47,48,50,72,77, 83,87,121,123,130,154.
- ARIĞ BRAXMI,ötelenen hidrojen;276.
- ARIĞIN KİLMİŞ,ötelenerek devam edegelmış olan hal;77.
- ARIĞ NOM,ötelenme kanunu;46,72.
- ARIĞ SÜZÜK,ötelenerek süzölmüş; 153,154*.
- ARIĞ TİRİN,ötelenen dirilik;123.
- ARIĞ WASIR,ötelenen planetar disk;87. [172,186.
- ARIŞ-ARIĞ,depart;50,69,121,171-
- ARTI TIDIĞSIZ TENRİDEM KÖZİ, sonderece çelişkisiz kreatif model,"H-atomu" demektir;77.
- ARIZUN ALQINZUN,diverge olarak ötelenme (belirli bir istikamet yerine,rastgele istikametlerde bulunma);34.
- ARS,dimension;119.
- ARSIQIP QALMA,tenayüz etme;dimensionlanmış olma;129,223.
- ARSLAN,relativistik tesir;73,74*, 196,204.

- ARTANÇSIZ, artmayan; 87.
- ARTAYU YOQADTURU, artmak sureti-
le yok ettirilme; 78.
- ARIUQ, "dilated" (gelişen); 276.
- ARTUQAÇ, ilâve değer; 49.
- ARKANT, element izotoplarının i-
deal şekli; 246, 247*.
- ARYA, arrangement; 69, 70*, 123, 176.
- ARYA BAS, basınç tertibi; 214.
- ARYA SANGA, spin tertibi; 69.
- ARYA YIŞ, konstitusion tertibi;
- ASAN-BUD-PAD, gravita- [242.
sional separasion salkımı; 60.
- ASANQI, gravitasion; 46*, 246.
- ASANQI PARAMITLAR, gravitasio-
nal P. (Arat 1965, s. 122!).
- ASAN WARUQI, gravitasional netice;
(Bang-Gabain 1930, s. 438).
- ASAN-VİR, gravitasional belirli-
lik, ASAN WARUQI; 13.
- ASİĞ, gravitasional alan; mekanik; 18, 27, 46, 47*, 52*, 53, 59, 212, 256.
- ASİĞ TUTUŇ, 7, (Arat 1965, s. 160!).
- ASQAN, ASPAN, astıman (M. 1970, s. 99).
- astrofizik, yerimiz dışındaki
kâinatı, ve onun içteliğini
gösteren bilim dalı.
- ASURI, ilk madde, H-atomu; 34, 35*.
- AŞ, kinetik enerji; 29, 92, 225, 279*.
- AŞNUÇA, effektiv olarak; 137.
- AŞNUQI, effektiv, müessir; 269.
- AŞNU QILMIŞ, maruz kalmış; 61.
- AŞTANIQ, energetik; 279*.
- AŞUQI, tranzisional, aşan; 115.
- AT [ATSAN TAQŞUTLAR'ı], 16, 25,
28, 29, 50, 56-57, 60-61, 62, 75,
119, 123, 249, 253, 273.
- ATAÇ, ced; 272.
- ATAS, ateş (Mirşan 1978, s. 96!).
- AT-ASİĞ, asıllı bırakan şey; 33.
- ATIM-OQ, "displacement quantum",
- ATINLAR, nandarlar; 18. [20.
- ATIN YİME, yani; 138.
- ATIRU, ATRUQ, attributiv; 171, 206.
- ATQAG = ADQAG, "incident re-
pulsion", 91, 112, 129, 171.
- ATO [ANI TEG ORUNLAR], 111.
- ATSAN, 7, 16, 17, 18, 19, 25, 26, v.s.
- ATSIZ, merkezi; 162, 163*.
- ATSIZ ERNGEK, merkezi [Latince
"atavus"] formasion; 162.
- AU, astronomik ünite, 251.
- AW, AWA, konverzion; 73, 74*, 119,
123, 143, 161, 165, 276.
- AWA LUQIDA İŞVARA, konverzion la
baki kalan dinamizm; 123, 124*.
- AWIŞ TAMU, konverzion entropisi;
- AY, (1) ay ("moon"); [258, 259*.
29; (2) sene; 253, 254*, (Mirşan
1970, s. 99); (3) aylanma (rotasi-
on), 129, 143; (4) ay ("month");
(Mirşan 1985, s. 166-171); (5) i-
fade (aytılış), 168, 273.
- AYA, (1) period, 71*, 129, 229;
(2) himaye, esirgeme, 226, 232.
- AYAĞQA TEGİMLİĞ, konsolide madde;
258, 259*.
- AYAĞ QILINÇ, himaye; 13.
- AYAĞLIĞ BOLMAQ, ayaklı olma; 183.
- AYAĞ TAPIĞ, duran spatial enerji;
75, 76*.
- AYAĞULUĞ, periodik; 69, 123, 273.
- AYAĞULUĞ NAGARÇUNI BAQŞI, perio-
dik nukleonlar sistemi; 214.

AYANÇAN, koruyucu, esirgeyici.
 AYATAQI ERDİN, periodik durum;
 AYAW-KÜLEW, periodik ha- [129.
 tırlama; 69.
 AYAYU SAQINMAQ ÖMEK, spin fis-
 kesini korrelasionu; 128.
 AYAYU TAPINIP, himaye etmeleri
 dolayısıyla; 232.
 AYI, cümle, ifade; 122, 171.
 AYIĞ QILINÇ, ayık hale getirme,
 stimulasion; 49, 115.
 AYIĞ QILINÇLIĞ ŞIMNU İLİĞİ, sti-
 mulant spontan-revolusion
 proses'i; 169.
 AYIĞ QILINÇ ÖÇGÜ İŞ, stimulatıv
 tesir ile sömme operasionu; 115.
 AYIĞLAP İRTÜ, stimulatıv olarak
 irilendirme; 172.
 AYI ÖKÜŞ AD BELGÜLER, hükümran
 cümlelerin sabiteleri; 171.
 AYTAQI YARUQLUĞ, ayın fitri ol-
 muyan ışığı; 58. [37.
 AY TENRİ, rotasional kreasion;
 AY TENRİ ORDUSI, rotasion kre-
 asionu galaksisi; 143.
 AYU SÖZLEW, tarif; 128.
 AZ, subordinate, bağımlı; 216*.
 AZMIŞLAR, "spurious" lar; 240*.
 AZ NIZWAN, subordinate relativite;
 78*.
 AZ ÖVKE, subordinate olarak mü-
 şahede olunabilen miktar; 216.
 BA [BİŞ ACUN]; 22, 243.
 BADGALI, şimik; kimya; 230.
 BADIL ÖKÜŞ, gayri muayyen; 216.
 BADIL ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL, gay-
 ri muayyenlik vak'asi prensi-

bi (yani, BIRATYA ŞIRI!); 216.
 BADIRA, synchrotron; 73*, 123.
 BADIRA QALP, synchrotron parlı-
 ğı (parity'si); 258.
 BADIRA ŞIRI, synchrotron pren-
 sibi; 123.
 BAĞ, obligasion; 90, 266.
 BAQA, baki kalma, muhafaza olun-
 ma, korunma, bakılma; 75, 243.
 BAĞSAL, otorite; 28.
 BAQSI, (1) sistem; (2) bir tezin
 müdafii; (3) koruyucu; (4) pro-
 fesör; 43, 51, 52, 91, 174, 214.
 BAQŞILIĞ BURQAN TENRİ, koruma ile
 yüklü BURQAN kreasionu; 52.
 BALIQ, aurora; 187, 189*.
 BAN, planetar manifold; yani, güneş
 sistemi (Arat 1965, s. 296, 300).
 BARDAĞÇAN, BARTAGÇAN, fizikal ma-
 hiyet; 138, 117, 118*.
 BAR BOLMIŞ, lokasion; 216.
 BARDAĞÇANNIN YUMQIĞU, fizikal
 mahiyetlerin integrasionu; 138.
 BARIĞLIĞ, "faculty"; 204.
 BARIQ, realite, hakikat.
 BARIQIĞ, objektiv, hakiki.
 BARIQ İTĞÜÇİ, noter.
 BAR-KEL, KELİ-BARI, "novation",
 karma; 162, 164*, 172, 186, 271.
 BARMAQ, (1) mahiyet; (2) sıra;
 112, 233, 260. [67, 221.
 BARMİŞ, verifike, tahakkuk etmiş;
 BARTAGÇAN, mahiyet; 117, 118*, 138.
 BARTUQ, "process"; 230.
 BAS, baskı; 229.
 BASA, tahaddüs eden basınç; 266.
 BASA TUTU, basınç; 202.

BASA UDĞURTAÇI, basınç şartlarına göre belirlenmesi; 266.

BASA YANA, açı momentumu; 216.

Basarna halinde "manivelâ" (Derleme Sözlüğü).

BASĞUQLUĞ, basmış, tutunmuş, a-yakta kalmış halde (holded, threaded); 113.

BASIDIILMIŞ, dışlandırılmış, impression yapılmış, bastırılmış, "threaded"; 192.

BASTIQMAZ, basınç etkisi ile tahribat husule gelmez; 262.

BASUDÇILIĞ, baskı (pressure); 25.

BAŞLAĞSIZ, başlangıçsız; 216.

BAWAĞIR, proton; 186*.

BAY, zengin; 165.

BAYAQI, mezkûr, deminki; 160, 183.

BBP [BİLGE BİLİĞ PARAMİT]; 48,

BELĞU, belge, gerekçe; 25. [214.

BERK, hayatı koruyucu müdafaa mekanizması; 204, 205*.

BIRATYA ŞIRI, biraderlik prensibi; 7, 18, 214, 215*.

BIŞIĞ, mütekâmil; 92. Qırğızcada bışıq [sağlam, kuvvetli; mahir].

BIŞRINGU, gelişme, evolution; 68,

BİL, (1) bel; (2) dayanış- [128.

ma, beraberlik, toplantı, cemi-yet; (3) "commonwealth", regnum, belde; 143, 147.

BİLGE-BİLİĞ, ilim; 47, 48, 50, 58, 25, 214, 233.

BİLGİN, bilen; 58.

BİLİĞ, "know-how", bilgi, icraat; 138, 176, 200.

BİLİGSİZ-BİLİĞ, "science-fiction"

(kurgu-bilim); 59.

BİLTİR, havze.

BİLÜ-UĞU, zaman idrakı; 57.

BİR, 54, 55*, 56, 58, 59, 92, 243.

BİR-BİRTİĞ, individual.

BİRİKÜ, sentez, birleşme; 200.

BİR QALISIZ, istisnasız; 25.

Birkeland, K., 188.

BİRLE TOYLUĞ, kolektif; 117.

BİR MİN YAPIRGAQ, 21, 152.

BİRİNİ ALQUQA KİĞÜRMEK, biri ye-kûna (veya vakuumu univerzuma) giydirmek; 56. [54.

BİR NOM ORUN, vakuum kanunlu yer;

BİR TEG YAN, BİR YAN, bir tek jest (tesir, teori); 57, 105.

BİRTEMLİĞ, singular (müfret); 58.

BİRTEMLEĞ, hiçbir şekilde, singular olan, müfret halde; 56, 116, 214.

BİRTEMLEĞ NOM, singular temayüz (yani, atom); 116. Bak: TUYU-YAPA!

BİR ÜNİ, vakuum çağırışımı; 103, 183,

BİŞ ACUN, beş ACUN; 85, 242. [184*.

BİŞ QAT TENRİ YİRİ, beş kat halinde kreasion mahalli; 240.

BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN, beş türlü spektrum kaynağı (spektral meydana çıkış); 141, 276.

BİTİĞ, bir konuşmanın bitirilmiş hali; yani, "clause" ve yazı.

BİTİĞ-BİTİĞME, "clause" lar formasyonu; yani, cümle.

BİTİĞ TAŞ, yazılı taş; 19, 20.

BİTİMEK, imprint, darbetmek; 116.

BQ [BURQAN QUTI], 34, 43.

BOD, şarj; 46, 49, 54, 71, 116, 117, vs.

BODİ-ÇİT, şarj aşırılığı; 116, 185*.

- BODI-ÇİTİNİN ALĞU YANI, şarj aşırı- konverzional olarak identifi-
lınının general teorisi;206. ke edilen nöbetçileri;46,119.
- BODIMANT ORUN, şarjsal mevki;222*. BUDA-ÖG,separasion bilinci;20.
- BODIN,fusion (şarj ındığı);249, Buddha,BUDA'nın Sanskritçesi;
BODI-SATAW,kation;114*, [250*. 17,19,35.
- 117,118,119,122,258. BUDĞİL,bir yıldızdan onun pla-
netlerine naklolan enerji ve
BODI-SÖĞÜT,şarj sökölmesi;46. impuls;46,47,117,118*.
- BODI-YORIĞ,anion;206*. BUDIQ,budak;205.
- BOL-BOL,tarihi vukuat,historia. BULĞANMIŞ,bularmış;269.
- BOLMAQTA,fizik;117.Bak:WAZIR! BULIDÇILAYU YİĞİLMİŞ TOY QUWRAĞ,
BOLMAQTAQI BARTAĞÇAN,fizikal bir bulut gibi yığılmış kollek-
mahiyet;117,118*. tiv fenomen;119.
- Bondi,H.,10. [206. BULUN,element;105,119,195*.
- BOŞ,BOOŞ,statik;46,47,51,54, BULUN-YİNAQ,elementar iktidar;
BOŞĞUTLUĞ,statik hal;117. 105,119.
- BOŞĞUTSUZ,dinamik;117. BULUR,bulur (teşekkül etmiş olur);
BOŞ KÖNÜL,statik hal teşekkü- elde edilmiş olur;91.
- lülü temayülü;46. BUN ORUN,Fraunhofer çizgisi;105.
- BOŞ TAŞ,statik çekirdek;47. BURA-TURU,döndüre-durma;92.
- BÖĞ,paket ("lump");183,200. BURQAN,BURXAN,döndüren grup;yani,
BRAMAN,ön varlık (H!);29,30*. "gravitasion";18,43,44,46,48,
BRAXMA-TADI,elementler siste- 49,52*,57,69,79,91,101,102,103,
mi;276*. 117,119,130,135,136,137,138,153,
BRAXMI,Brahma,yaşıyan şeylerin 156,158,159,167,168,183,198,258,
babası (yani,hidrojen);276*. 261,262,267,268.
- BŞ [BIRATYA ŞIRI];18,49,69,71, BURQAN-AĞ,yıldız teşekkülü;167.
- 138,185,211,216. BURQAN BAQŞILAR,gravitasion ha-
BTYÖ [BİŞ TÜRLÜĞ YARUQ ÖN]; linde koruyucular;43.
- 142,143,147,149,151,152,153, BURQAN QUTİNA ALQİŞ ALU,gravita-
154,155,156,158,159,160,161, sional çekirdekten Doppler Te-
162,165,167,168,183,187,198, siri elde etme;102.
- 200,202,226,227,229,236,275, BURQANLARININ ULUŞI,gravitasionlar
276 ve 103 (BTYÖ 32!). populasionu;49,80.
- BUD,(1) separasion;(2) millet; BURQAN NOM,gravitasional NOM;49.
- (3) Merkür Planeti;46,187. BURQ-ŞARQ,(1) statistik;(2) gök
BUDA,BUD'un izafet terkibi. gürlütüsü yuvarlannasına,veya
BUDA AWA-TAN SAQA,separasionun

damardaki kan akışı darbe-
rine benzetilen "tempo", "ni-
zan"; 105,119.
BURSAN, "angular spin"; 49.
BURSAN QURQIG İKİ YARTIM QIL-
TIMIZ ERSER, spin fenomeni
1/2 kılındı ise (TTT, s.436!).
BURUN, arhaik; 105. [92,119.
BUSULMAQ, BUSUŞ, konfigurasion;
BUSULMAZ ARDAMAZ NIRWAN MENİSİ,
konfigurasion yaparak artma
inkânı bulunmayan maksimal
entropy; (Arat 1965, s.94!).
BUSUŞI YOQ MENİ, konfigurasion
inkânı bulunmayan ebediyet.
BUY, (1) deklarant, dekretum;
(2) nota, "dictio".
BUYAN, manifestasion, beyan, dek-
larasion; 47,119,168.
BUYAN KÜŞÜŞ, kozmik-manifestasi-
on "gage"i (teminatı); 119.
BUZ, (1) buz; (2) bozulma ("dis-
turbance"); (3) donmuş madde;
129,134,171,277.
BÜD-, bir BÜT-işlemini [olkurma-
yı]: (1) ibraz etme, takdim
etme; 105,174; (2) temsil et-
me; 92,117,153,249; (3) devam
ettirme; 161 (BÜTİ!), 277 (BÜT-).
47,165,186,202*,256. Bak: BÜT!
BÜGÜLER, katlanlar ("folds"), mer-
tebeler; 43,161,183,186,
BÜGÜLER QURQAĞI, katlanlar (bü-
kilmeler) fenomeni; 183,185*.
BÜK-TAĞ, bükülerek takılma (ben-
ded attach), 111.
BÜT-, olkurma (formasion); b.: BÜD!

BYY [BURQANLARQA YÜKÜNÇ YÜ-
KÜMEK]; 44,58,67,77,87,90,
109,131,172,177,186,192,204,
212,225,240,257,272,276.
Compton tesiri, 10,93,95,167.
compound, terkip, terkiyat; 221*.
conversion, AW; 143.
ÇAQŞAPIT, sentripetal kuvvet; 182*.
ÇAL, bulunulan durumu değiştire-
rek yeniden belirleme; bir şe-
yin yeni bir şekil alması. Me-
selâ: saça ak "düşme"; süte ma-
ya çalma; ayak çalma (çelme tak-
ma); göze çalırma; 57.
ÇALŞIQMAZ, duçar olmaz; 262.
ÇAM, (1) elektrik; (2) kümelenen
şey [Niğde!]; 237.
ÇAM-BUD-WİP, elektrik enerjisi
separasionu alanı; 237*.
ÇANTIRA BUDI, hacim teşkil edici
(planetar!) separasion; 123*.
ÇEÇEK, homeomorph, sıçratılmış
("splash"); zifos; 36,183,184*.
ÇİBİQI-BUDİQI, çubuğu-budağı; 205.
ÇİĞ, amplifikasion; 205. [269.
ÇİN, ÇINSU, hakiki; 50,172,205,233.
ÇİN-KİRTÜ, kauzal; 257,262.
ÇİNLAYU, "genuine", hakiki ve saf
olan; 185,205.
ÇİNTAMAN, hakiki mahiyet, reali-
te; enzüm; 204,274.
ÇİSUYA TUTUN, 7,16 (ÇT yazarı!).
ÇİT, aşırılık ("excess"); 116,185.
ÇİÇE, doku ("tissue"); 204,273*.
Çİ-KİR, gime tacili; 159*,200.
Çİ-KİR BÖG, tacilli gime paket-
leri; 200,201.

ÇİM-BUD-WİP, yerin geomagnetik alanı; 187, 188*.

Çİ-Ü, yük tacili, aksion; 92, 94.

ÇOĞ, potensialite; 87, 88*, 212.

ÇOĞURT, nüfuz eden ("penetrating"); 111.

ÇT [ÇİSUYA TUTUN]; 54, 91, 129, 130, 213.

ÇÜĞ, hâk ("engrave") etmek; 269*.

D [DİYAN]; 112, 176.

demir zirvesi, KÜN ORTU; 9 (üst

şekil!), 12, 30, 198, 200 (TĒMİR

DİYAN, laser ve maser [BİRİKE!].

ışını, İNÇKE KİYE SUW; 110*,

111, 112, 128, 158, 226, 227, 266.

Doppler tesiri, ALQİŞ ALU; 10,

27, 99, 100, 101, 102, 103, 256.

DS [Derleme Sözlüğü, T.D.K.].

EB, ip (Tatarca!); tertip, düzen, "arrangement".

ED, artikel (mal sınıfı); 92, 97.

EDĞÜ, (1) iyilik (Arat 1965, s.

256); (2) olma ["to be"], 117;

(3) kılma; 75; (4) EDĞÜN halinde

kusursuz ("perfect"); 67, 221;

(5) istihsal, genesis, origina-

sion, bir halden en yakın di-

ğer bir hale geçebilme mana-

larına gelmek üzere, gony;

47, 67, 105, 109, 119, 167, 168, 205.

EDĞÜ ADRUQLAR, gonik vasıflar; 67.

EDĞÜ NOMLAR, gonik NOM'lar; 266.

EDĞÜTİ QOLULAW, gonik manipula-

sion; 193.

ED-TAWAR, mal artikeli; 11.

EGİN, (1) gözün bulunduğu boş-

luk; (2) güneşin konveksion

muntakası; 147, 149*.

EGRİK, eğri; 266.

EGSÜKSÜZ, eksiksiz; 204.

EGSÜMİŞ BUYAN, noksan hal manifes-

tasyonu, "kitle noksanlığı" de-

mektir; 67, 68*. [68.

Einstein, A., 7, 10, 14, 15, 38, 50, 52.

EKSÜBİ, Türkçesi ÖN, 123*.

elektrik dipol radiasionu, 65*.

elektron, her atoma bulunan, kit-

lesi çok küçük, elektrik şarjı

ise protonunki kadar, ancak ters

işaretleli ana parçacık. Proton ve

neutronun atom çekirdeğinde yer

almalarına karşılık, elektron a-

tomun çekirdeği dışındaki kat-

larda yer alır. Bak: KÜZEÇ, ARAN-

YADAN, BODİ-YORIĞ, KİKİR.

element, aynı bir şimik mahiyet-

teki atomlardan yapılan ve şim-

mik olarak daha basit substans-

lara ayrılmayan substans (me-

selâ, H, He, C, N, O, gibi). [144, 145.

ELLİĞ, elli; 23, 252, 253.

elektromagnetik spektrum,

EM [ERDİNİ MÜNÇUQLAR]; 38, 134,

235, 236, 238, 277.

EMGEDĞÜ, "process"; 105. [192.

EMGEK, cefa, emek, proses; 28, 118,

EMLEDEÇİ, tedavi edici; 29.

enerjinin konservasionu kanu-

nu, 133, 232.

ENİYÜ, "compound"; 221*, 256.

ENİNÇİĞ, müessir, progressiv; 67.

ENİP, ENGİP, mutasion yaparak; 162,

ENREYÜK, eşdeğerlilik; 50, 67 [229*.

ENREYÜK NOM, eşdeğerlilik ("equi-

- valence") kanunu; 67, 69*.
- ĖNREYUK NOMLUĞ YARUQ, e de er-
lilik kanunlu spektrum; 67.
- enthalpy, T Z, 88*.
- ĖNY [ĖNREYUK NOMLUĞ YARUQ].
-  R, (1) hadise, 25; (2) koruyucu,
240; (3) parçacık, 90, 174.
-  RDEN, c vher; 262.
-  RD , imk n; 75.
- ÜRDÜN, (1) tutum ("manner"; Arat
1965, s. 274); (2) durum (state);
51, 67, 71, 129, 191, 192, 235-237.
-  RD N  MUNÇUQLAR, planetler du-
rumu; 235, 238, 268.
-  RD N  YALINLIĞ, devamlı durum
["steady state"]; 66*, 67*.
-  R  , fazilet; 28, 62.
-  RMEK, elementar parçacıklar
sistemi teşkil etmek; 182.
-  RNGEK, formasion; 162, 163*, 202,
- ÖRTER-KEÇER, tahakkuk [276.
ettiren; 25.
-  RT R  K SLEM  , erken (kurucu!)
varlıklar meydana getirmiş; 171.
-  RVI  , netice ("consequence"); 202.
-  RVI   , neticeye götüren; 236.
-  SR NG , "impellent" [sürmüş  -
lan, amil olan]; 193, 256.
-  S -ÜRE, ideal; 37.
-  T' Z, "event"; 62, 67*, 68, 153, 154,
155, 156, 158, 1159, 161, 162, 183,
198, 216, 227, 244, 256, 272, 273.
-  V, "morphy" [ ekil]; 172, 227.
- eV, elektron volt= $1,6022 \cdot 10^{-12}$
erg = $1,6022 \cdot 10^{-19}$ volt.
-  V-BARQ,  ekillenme temin eden
mahal; 187, 189*.
-  V RMEK, formüle etmek, teşkil et-
mek, şekillendirmek; 16, 46, 50,
121, 212, 257.
- fizik, WAZIR; 25, 27*.
- flux [AQ  ], birenlik alandan
birenlik zamanda geçen elek-
tromagnetik enerji miktarı.
- Fraunhofer  izgileri, BUN  -
RUN; 10, 105, 106.
- Friedman, 14.
- gage transformation, K       
T   N; 120, 206.
- galaksi, samanyolu; QUT-BUYANLAR,
ORDU; 25, 133, 1143*, 147, 148, 153,
155, 166, 169, 182, 249
- GANDA-XAST, kitle defektinin dı-
 arı atılması; yani, madde te ek-
k l ; 12, 123, 124*, 177.
- GANDA XAST YA A, yeni GANDA XAST;
GANDA XAST ATLIĞ YA ALAR QANI;
12 (Arat 1965, s. 356!).
- Gold, T., 10, 125.
- Greiner-Hamilton, 45, 48, 55.
- gravitasional enerji, 80*.
- Heisenberg, W., 10, 216, 217.
- Hippokrates, 7.
- Hoyle, F., 10, 280.
- Hubble, 14.
-   ANG  OL, yola koyulmuş bulunu-
yor ("it brokeed off"); 92.
- IDA AĞ, tahrik etme; 269.
- IDUQ, "motive", "impellent" (saik);
67, 69, 72, 73, 120, 121*, 196, 221.
- IDUQ QAN, saik origo; 257. [196.
- IDUQ QUT, saik invariants; 73, 121,
- IDUQ NOM, quark; 32, 69, 70.
- I-    , tenzor (Mir. 1985, s. 162).

IQ [IDUQ QUT];196.
 INAĞ,sistem.Bak: UMUĞ-INAĞ!
 IN-ARU, INARU, subjeksional (zorunlu) ötelenme; "kızıla kayma" demektir; ARA-OQ;105.
 INARU KEMİŞÜ, INAR'mak suretile indirgenme;105.
 IN-ITIRA, INTIRA, subjeksion istikaneti; "zamanın pozitif istikaneti" demektir;57.
 IN-ITIRA ÇAL,zamanın pozitif istikanetinin yeniden belirlenmesi; yani, zamanın tersine çevrilmesi;57,278*.
 IRGAQ, kombinasyon;227,228*.
 İÇERMEKLİĞ,muhteva; kuantum (OOQ!);29,30,32,77.
 İÇTİRTİ SOLA,hacim küresi,mü-dahil küre;162,202*.
 İDEN,induktiv kondenser;112.
 İDİ,(1) sürülen,111;(2) induktiv,191,192;(3) İdirtmek halinde "inek süt versin diye, buzağıya emiyormuş gibi yaptırmak" (Tokat,Eskişehir).
 İDİGLİĞ,induktiv;25,237,279.
 İDİ-İGE,İD-İĞ,İDİĞ,induktivmagnetizm; 191*,192,235,237.
 İDİ SAÇILMAQ,induktiv (sürülen) saçılma ("scattering");112.
 İDİŞ,induksion;92,94*,97.
 İDİSİZ,sürüküsüz,sahipsiz,in-ductus'suz (Mirşan 1978,s.99).
 İDİZ,seviye,yükseklik;111.
 İDİZ-TİKİM,daha dik (sarp,yüksek) enerji seviyesi;111.
 İĞ,İGE,magnetizm;112,113*,192.

İİŞİ,memur;28.
 İKİLİ-TEĞİNÇSİZ,dipol;34,36.
 İKİLEYÜ YANA QUTADIRU,iki cihete manipulasyon yapma;192.
 İKİNTİ ADA,sekonder radiasyon; yani,AZMIŞLAR;168,169*.
 İKİSİZ,monochromatik;112,113*.
 İLDİNÜ,İLTİNÜ,originasyon;75,174,185.
 İLİĞ,merkez,müstenidat (temel, menşe),proses;25,50,162,169,
 İLİĞ QAN,merkez grubu, [202*.
 nuklear grup;131.
 İLİĞLERİNTE TAN,orijinlerinde bağlanmış (sıfır teşkil etmiş);183.
 İLİKSİZ,sonsuz;13,49.
 İLİLİĞ,dayanak [Abhängigkeit];52.
 İLİNMEKSİZİN,mustakil halde;111.
 İL-QAN,rabita grubu;92,97.
 İLKEVSÜK,orijinal,substansiel; ilmi;14,77.
 İLKEY,menşe,orijin;50.
 İLTİNMIŞ,primordium [ilk başlangıç];122.
 İM,İM,tedavi;29.
 İMÇİ,OTAÇI-İMÇİ,doktor;29.
 İMİRT,endothermik [enerji emen cinsten];111.
 İN,İNE,yuvalama,absorbsion;240.
 İNÇ,(1) sakin,yumşak (Arat 1965, s.298,304);(2) hiçbirşekilde, hiç;273;(3) interaksionsuz.
 İNÇE,(1) Mössbauer tesiri;230*, 241;(2) inert;230;(3) bulunduğu halde; yani, şu şekilde, söyle; (Arat 1965, s.282,284,286,288).

- İNÇGE İŞ, "acute" operasion; 276. nı kazandım] (YOLUG TİĞİN!).
- İNÇGÜ, emme; 85. İY-İĞ, elektromagnetizm; 120*.
- İNÇKE-KİYE SUW QIDİĞİ, laser ve izotropi, 37*.
- maser; 111, 112*. [112. Jean, Sir J., 132.
- İNÇİP TAŞ, absorbsion çekirdeği; Jupiter, SADABIŞ YULTUZ, 227.
- İNÇŞİREDGÜ, kalıtım (heredity), Q [QUT]; 175.
- müessir hal; 105. QAÇAN, zaman, ne zaman; 28, 257.
- İNGİR OĞUR, müsebbib tertip; 168. QAÇİĞ, kozmik ışın, 240.
- İNİLİ YALWARU, reprezentatif sub-QADIĞ, kompakt, rijit, solid; 87, 97.
- stanslaşma; 105. QADIĞ TATİĞİNİN ERDİNİSİ, kompakt-
- İNMEK, düşmek; 240. [32*. lık intervalensleri durumu; 92.
- interaksion, karşılıklı tesir; QADIR, mukavim, kadir; 28.
- İNTİN, meydana çıkış; meselâ, "in- QADIR-YAWLAQ, mukavim-izole; 28.
- me bal" gibi; 54, 257. QAĞAN, kakan ["pusher"], qağuçı
- İNTİRÜ, tevlit etme; 127. [Tatarca, vurucu, kovucu, tar-
- İNTKİ, kazandırılarak; 105. taklayıcı, kakıcı], qağacıtıw
- İR, irilik, "size"; 111. [müsaade etmeme, bertaraf etme,
- İRİNÇ, iletken (conductor); 192. küçük görme]; hakan; 22, 72.
- İRİNÇKEP, müşahhaslandırarak; 233. QAĞAN QAN, kovup çıkartan grup;
- İRİNÜ, İRİNÇÜ, irilenme; 72, 246. Galaksi Merkezi; 22, 72, 73*.
- İS [İDİ SAÇILMAQ]; 197, 201. QAĞIL, müessir, dokunucu, çatıcı;
- İS, can; 59. QAĞIL BAĞSAL, müessir oto- [28.
- İSİLGÜ, imaj; 105. rite; 28.
- İSTİM TUTÇI EDGÜ YILTIZ İSİLGÜ, QALIQ, ikamet eden, münderecat teş-
- "quasqrs" demektir; 104*, 105. kil eden; ikametgâh ("abode"); 52,
- İSTİM, benzer (quasi); 34, 71, 91. 54, 151, 257.
- İŞ, operasion, ameliye; 90, 158, 165. QALIM KEYSİ, 7, (Arat 1965, s.170).
- İŞTİĞ, funksional; 175. QALISIZ İZ, instabil impression
- İŞWARA, dinamizm; 123. (yani, radioaktiv çekirdek); 85, 86*.
- İT, impuls; 179*. QALISIZ NI-IRWAN, instabil reverzi-
- İTEY [İSTİM TUTÇI EDGÜ YILTIZ]; on (veya zaman reverzionu); 85, 87*.
- 104, 105, 171, 223. QALP, kalıcı hasa; parlık (parity)
- İVİP, spesifik olarak; 105. demektir; 120, 171, 198, 218*, 221.
- İY, mahsul, elektrik. QALP OTI, parlık enerjisi; 198, 199*.
- İYİĞ, feyz-ü fayda (yani, MAÑÇUŞI- QALTI, relief, invariants, beka; 37,
- RI): İLİĞ-TÖRÜĞ İYİĞİ QAZGAN- 270, 273.
- TİM [Anayasanın feyzü-faydası- QALTI BULUT, relief bulutu; 37.

- QAL-TİLVE, baki ifade (A., s.50).
 QAMAĞ BİŞ ACUN, cem'an 5 hil-
 kat; 243.
 QAMALA, 7, (Arat 1965, s.234).
 QAN, menşe (origo); 258, 277.
 QAN, grup; han; kan; 28, 225, 273.
 QANIMIZ BURQAN, orionuz BUR-
 QAN (Mirşan 1985, s.102).
 QANIMIZ NOM, orionuz NOM; 277.
 QAN ÖĞÜZ, origin ırmağı; "galak-
 si çekirdeği" demektir; 258.
 QAO-ÇAO [yani, QAIW-ÇAIW], neu-
 tron yakalanması; 227, 228*.
 QARAÇU BUDUN, kara silüetli
 ("contour"lu) millet; 82.
 QARAŇQU TÜN, karanlık gece; 58.
 QARARMAQ, intenzitesini kaybet-
 mek; 112.
 QARASA, takım; 29.
 QARA YİR, kara muntaka ["black
 hole"]; 82, 91. [196.
 Karbon-Azot SİM KÜZ-EDGÜ'sü;
 QAS, (1) kasılma; (2) yumurtalık;
 QAT, kat; 54, 111, 193. [108.
 QATIĞ, katı, sert; adamakıllı; 92.
 QATIĞLANMAQ, sertleşmek; 240.
 QAT-QAT, ardarda gelen ("succe-
 sive") katlar; 28, 203.
 QAT-QAT TENRİ YİRLERİ, biribiri-
 ni takip eden kreasion yerle-
 ri; 28.
 QATUN, katmer(li), manifold; 73.
 QATUNLAR QUTI, manifoldlar inva-
 riansı, invariant intervaller;
 QAW, müterakki; (Mirşan [73, 79.
 1985, s.166).
 QAWIQ, kepek (Mirşan 1985, s.160).
 QAWŞATILMIŞ QUWRAĞ, kavuşturulmuş
 fenomen, "bond" demektir; 222*.
 QAWŞAYU, kavuşarak; 73, 222.
 QAYA QAL, 7, (Arat 1965, s.220).
 QAYALIQ, kaydırılmak suretile; 111.
 QAYTSI, refleksion (Mir.85, s.108).
 KĚLİ-BARI, 162, 164*, 293*.
 KĚSELİM, hazırlıyalım, öngörelim;
 KĚZİK, karşılaşılın, aşıkâr [27.
 olan, mütehaddis, kualifike; 46,
 187, 260, 263, 269.
 QIÇMAQ, signal vermek; 258. [214.
 QIDIĞ, "cavity resonator"; 111, 213*.
 QIR, (1) kenar; (2) kenarlı bileme
 yüzü; (3) kır; 236*.
 QIRA-KÜZİ, kenarlı yüz kesimi; 236.
 ["faced-clips"].
 QIZ, ilk prosedür; 244*, 275.
 kızıla kayma ["red shift"], spek-
 tral çizgilerin spektrumun kızıl
 ucuna doğru yer değiştirmeleri.
 Bak: IN-ARU, ARA-OQ, YARUQ-YULA.
 KİÇİK ERNĖGEK, "junior formation";
 meselâ, Galaksi Merkezine nispet
 le Güneş gibi; 162.
 KİDİN, güzergâh, "trace"; 183.
 KİDİN YİNAQ, "trace" iktidarı; 183.
 QİQ [QŞANTI-İ QILMAQ]; 13, 49, 85,
 112, 139, 246, 258.
 KİKİR, (1) geçime; (2) elektron;
 207, 212, 224. [170.
 KİM-QAYU, varlık gösterme (prove!);
 KİN, eşatolojik, müstakbel; 105, 120,
 215, 224, 243, 244*.
 KİN, makroskopik, gen; 36, 54, 215.
 KİN ALQIĞ, makroskopik divergens; 36.
 KİN BOOŞ, makroskopik statik; 56.

KİİN TĒRĒN, makroskopik olarak
derin, "vast"; 215.

KİREŞİZ, tatbikatsız ("apply" -
siz); 196.

KİRSİZ TINLİGSİZ YİR, girmesiz
(yani, "coexistent") gayri-
keyfi (yani, ionize) mahal;
ionosphere demektir; 187, 190*.

KİRTGÜNÇ, asil gaz ve asil ma-
denler; 11*, 12, 65*, 260-270;
idrak, "apprehend", duhul; 75.

KİRTÜLER, "interference" ler [mü-
dahaleler]; 60.

KİSLEMİŞ, meydana getirmiş; 171*.

KİŞİ, 122*, 137, 268, 269, 271*, 275.

KİYE, koherens, koherent; 27, 36,
54, 111, 112, 113*.

QQ [QAYA QAL]; 59, 72-73, 80.

KKİ-KKİ, pip-pip (radyo signali);

QKQ [QALIM KEŞİ QO- [127.
ŞÜĞ]; 46, 59, 102, 120, 121, 122,

QOÇ, produktiv, kuvvetli. [256.

QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞLAR, kuvvetli in-
teraksionlar; 53*, 209.

QODI-ÖZÜ, proto-tip; 249, 257.

QOĞ, element, parçacık, element çe-
kirdeği; 105, 106*, 117.

QOQ, atom, TUYU-YAPA; 48, 106*.

QOQ QIÇMAQ SANI, atomik signal
sayısı; 106, 258.

QOQ PARAMANULAR SANI, atomik po-
larizasyonlar sayısı; 258*.

QOLDI, QOLTI, manipulasion pre-
cessionu; 27, 36, 38*, 44, 166, 167,
246, 253, 256, 171*.

QOLDI NAYUT, topyekün (yani,
%) üzerinden QOLDI; 166, 253.

QOLDI RIDI, super QOLDI, 27.

QOLTI SANI, elementlerin ato-
mik sayısı; 246, 247.

QOLULAMAQ, manipulasion; 48, 277.

QOLUNÇ, manipulasion; 206.

QOLUNMAQ, manipulasion yapabil-
me; manipule etme; 51, 232.

QOLUTI, dekan; 16, (Arat-65, s.170).

QOMIDU, itaat ettirilerek; 53.

Konfüçius, 19, 269, 270.

konservasyon kanunu, belirli
bir miktarın bir fizik prose-
ssinde (hadisesinde) değişimiye-
ceğini söylüten kanun.

koordinasyon sayısı, 222*.

QOPI ARIĞ, fragment; 48.

QOPTIN SİNAR ULUŞ, kopmadan si-
metrik populasion; 53.

QORILMAQSIZ ÇİN MENİ, korunulmu-
ya gerek olmayan hakiki ebedi-
yet; 53.

QORQINÇ, labillik; 53

QORQINÇSIZ, indifferent; 50.

QOŞMIŞ, "consecutive" [mütevalli,
müteradif]; 119.

QOŞUĞ, nazım (şiir); 18. [273.

QO-Ü, "catalysis"; 57*, 185, 212, 256,

KÖDRÜNÇ, tenayüz; 172.

KÖDÜĞ, kütük, küme; 11, 36, 165, 166*.

KÖĞÜZ-EGİN, idrak taneciği; 140, 147*.

KÖK QALIQ, gökte kalan şeyler; 26,
37, 52, 54, 151*.

KÖK TİTİĞ, Li, Be, B, C grubu gibi,
gökde ditilen elementler; 267,

KÖL, konsentrasion; ha- [269*.

cimcil; 131, 160, 275. [46.

KÖLÜNGÜ ["space"], kölem [istiap];

- KÖNİ, (1) konvensiyonel; 116, 212; (2) koni; 162, 163*.
- KÖNİ NOM, konvensiyonel NOM; 116.
- KÖNİ TURQUR, koni teşekkülü; "conventional plot"; 162.
- KÖNÜL, (1) teşekkül temayülü; 29, 46, 84, 91, 113*, 130, 131, 153, 176, 242, 246; (2) instabilite; 212; (3) safha, faz; 112, 113*, 185; (4) diskret enerji paketi, photon; 112, 230; (5) ruh; 75.
- KÖNÜL BİLİĞ, psikoloji, temayül bilgisi; 25, 176.
- KÖNÜLÇE, seçilişine göre ("electively"), propozisionunca; 153.
- KÖP, "abundance" (elementlerin çokluk sayısı); 131, 212. [131.
- KÖPİRDÜ, reliyefli olarak, relief; 212.
- KÖRK, şekil, hal, görünüş; 56, 212.
- KÖRSER, index, faktör; 54. [223.
- KÖRÜM, aspekt (görünüş hali); 58.
- KÖSEMEK, kitle defekti husule getirme; 261, 262*.
- KÖŞÜŞ TÖZLÜĞ, kitle defekti teşkil etme enthalpy'li; 12, 266.
- KÖŞÜNÜR, tecelli eder, gözükür; 57.
- KÖTÜĞ, transfer; 93. [273.
- KÖYÜRÜ, temayüz, "excel"; 96, 167, 168, 236.
- KÖZ, model, maket; 76, 77.
- QŞAN, QIŞAN, differensiyel; 204.
- QŞAN ÖD, differensiyel zaman; 204.
- QŞANTI, iptal; 34.
- QŞANTI-İ QILMAQ, differensiasiyon, iptal; (B.-G., 1930; s. 434, 442.
- QUA, kuvvet (M. 85, s. 102). [444].
- quark, IDUQ NOM, 32, 51, 70.
- quasar'lar, 104.
- QUDUĞ, kuyu (Arat 1965, s. 292).
- QUDULUŞU, kurtulup çıkan ("emerge"), emission; 249, 250*.
- QUDULUŞU-AĞILIŞU YARUQLAR, kurtulup çıkarak atillaşan spektrumlar; 249, 250*. [250*.
- QULACÇA, devrilme tabakası; 249.
- QUM, parçacık; 27; kum; 249.
- QUN FUTSI, 269, 270.
- QUN TAYZI, dejenerasyon; 22, 23.
- Kur'an-ı Kerim, 23, 28, 29, 32, 34, 45, 51, 63, 64, 116, 274.
- QURİĞU, tükenme ("exhaust"); 112, 113*, 118.
- QURŞADILU, muhit; 249, 250-251.
- QURUĞ BİLGE-BİLİĞ, muvakkat (günün birinde tükenecek) bilim; 48.
- QURUĞSUZ, sürekli ("permanent"), bitmez-tükenmez; 249.
- QUŞ, atom çekirdeği; 241, 242*.
- QUŞALAMUL, yarağ ("profit"); 131.
- QUT, (1) invariants [değişmeyen şekil]; 26, 46, 47, 48, 51, 59, 120, 167, 186, 206, 244, 245, 253; (2) depo; 232, 249; (3) nükleer; 249, 250.
- QUT BULMIŞ TÜZÜMLER, invariants meydana getirecek olan (veya, getirmiş olan) düzenler; 260, 263, 265.
- QUT BUYANLAR, invariantslar manifestasyonu, "Galaksi"; 25, 249*.
- QUT BUYANLAR İLİĞİ, Galaksi Merkezi; 249, 250*.
- QUT QOLUNÇ, QUT QOLUNMAQ, invariants manipulasyonu; 26, 59, 186, 206.
- QUT QOLUNMAQ KÜÇİ, bir sistemin potansiyel enerjisi; 232*.

QUT-KÜSÜŞ, "gauge invariance";
120*, 244, 245.
QUT-KÜSÜŞLÜĞ KÜÇ, teminat in-
variansı teşkil edebilme gü-
cü; 253, 254*, 255.
QUTLUĞ BODIN, nuklear fuzion;
81, 249, 250*.
QUTRULMAQ, invariant hale gel-
mek; 47, 204, 268.
QUT-YAQ, Avrupa (Mir. 70, s. 78).
kuvvetli interaksion (veya
kuvvet), atom çekirdeğindeki
parçacıkları birarada tutan
kuvvet; 53, 208, 209.
QUWAĞ, QUAĞ, atalet (veya ser-
best kalma) kuvveti; 50.
QUWRAĞ, fenomen; 69, 123, 183, 222.
KÜÇ, kapasite; 50, 232, 253.
KÜDEN, ion; 211.
KÜLEW, hatırlama; 69, 176.
KÜL ÖĞ UR-ÖNÜ, bütün düşünme
yeteneklerinin yaradılışı;
(Mirşan 1978, s. 112).
KÜMÜŞ, gümüş; 225.
KÜN, (1) ışık; (2) ömür; 131, 167,
198, 230; fakat gün = YANI!
KÜN BADĞALI BARTUQ, ışık kim-
yali reaksiyon; 230*.
KÜN ÇOĞI, ışık iteklemesi; 131*.
KÜNÇÜK, kıskanç; 73.
KÜNÇÜK IDUQ-QUT, 73.
KÜN-ORTU, yarı ömür ["half-
life"]; 12, 30, 198, 200.
KÜN TĖKİRİLİĞ, photoeffekt; 230.
KÜN TENRİ TİLGENİ, ışık kreasi-
onu geometrisi; 153.
KÜSENÇ, yeniden tertip ["adjust-

ment"]; 131.
KÜSÜŞ, "gauge", 128*: 28, 59, 73, 80,
121, 128, 131, 196, 205, 212, 230,
233, 264, 272.
KÜSÜŞLÜĞ TÜZÜN, gauge yapan dü-
zen; "gauge transformation" de-
mektir; (Arat 1965, s. 208).
KÜZ, kırpma, kırkma ["clip"];
redüksiyon; 161*, 162, 182, 183,
195, 236.
KÜZEÇ, valens elektronu, atomun
dış elektronu; 92, 93*.
KÜZ-EDĞÜ, gonik redüksiyon (in-
dirgenme); 161*, 162, 195.
KÜZ-ET, redüksiyona uğrama; 182, 183.
KÜZKÜ, ayna.
QY [QARA YİR]; 82.
Lamb-Retherford, 63.
laser ve maser, 110, 111, 112.
lât, 32*, 33, 34.
LIN-XUA, manifold, QATUN; 36, 101*, 102,
137, 152, 153, 156, 191, 195, 212, 236,
LOKATADU, 186*. [237, 275.
Lorentz, 51, 208.
LUG, "frequency"; 236.
LUŞANTA, luminös; 153, 154*. [131.
LUU, Venus, planet; kaplan (bars);
Manât, 32, 33*.
MANÇUŞIRI, elektromagnetizm; 120*.
MANĞAL, muntaka ["sphere"]; 186.
MANI, mançu [Tatarca; daldırma];
kardışlaşma ["adoption"], BİRLE
TOYLUĞ olma; "TAZ-WAÇIR şeklin-
de neutron yakalanması" demek-
tir (Arat 1965, s. 36, 110, 114, 120).
MANI BURQAN, AYAĞLİĞ isimli origo
(AYAĞQA TĖGİMLİĞ) BURQAN'ı.

- MANTAL,düzeltilme;kızıla veya ma-
viye kayma;101*.
- MAT,şekil,sistem;bu şekilde;91.
- MA-XA,habeo,sistem;246,247*.
- MAXA,QALP,sistem parlığı;246.
- MAXA ŞAR-WAQLAR,total element-
ler sistemi;255,258,259*.
- MAXA-YAN,madde teşekkülünün
başlangıç dünyası;261,262*.
- Maxwell,121,245. [246*,247.
- MAYTIRI,KİRGÜÇ teşekkülü;
- MAYTIRI BURQAN,hidrojenden di-
ğer KİRGÜÇ'lerin kreasio-
numu mümkün kılan BURQAN;246.
- MB [MAYTIRI BURQAN];29,52,76,
78,79,84,89,138,169,177,182,
217,239,240,242,257.
- Mendeleev, 10.
- MEN,-ca,neticesinde,Tatarca bi-
len (kiliw bilen,"gelinö");
- MENİ,ebediyet;170,257. [118.
- MİN,üstüste binen,"multiple"
(çok defalı);49.
- MİN QO-Ü, 1000 katalizator;21,
(Arat 1965,s.238).
- Minkowski univerzumu,119.
- molekül,bir ENEYÜ'nün şimik
mahiyetini göstermek üzere,o-
nun en küçük biremligini teş-
kil eden ve iki veya daha çok
elementten müteşkilil sistem
(kombinasion;meselâ,H₂ gibi).
- MONQUL,239*.
- MUN,munar [Tatarca], "haze";115*.
- MUNÇUQ,planet;234*,235,238.
- MÜNEGÜSÜZ,gayri-stabil;48.
- Mössbauer efekti,240,241*.
- MÜNSÜZ,sebatsız,gayri-stabil;67,
- NAGARÇUNI,nukleon;214*. [205*.
- NAYUT,hepsinden manasında "yüz-
de";253,254*.
- NEN,şey;270.
- Neumann,J.B.von,29,30.
- neutron,hidrojen atomu hariç ol-
mak üzere,bütün atomların çe-
kirdeklerinde bulunan,ve
kitlesi hidrojen atomu kitlesi-
ne yakın olan,ve elektrik şar-
jı bulunmuyan massiv parçacık.
- neutron yakalanması,Çİ-KİR,MANI,
200,201.
- NI-IRWAN,NIRWAN,reverzion (geri-
ye dönme),zaman reverzionu;69,
71*,91,123,215,221.
- NI-ISWAN,NISWAN,tekrar (yeniden)
yazma ["rescript"],kopya;90,
- NI-IZWAN,NIZWAN,relativi- [130.
te;26,78*,217.
- NIRWI QALP,tersine dönüşebilen
parlık ["reversible parity"];
214,215*,221.
- NOM,16,17*,25,27*,46,50,54,57,
58,60,62,67,69,72,75,79, v.s.
- nuklear fuzion;iki veya daha
çok nispeten hafif atomik çe-
kirdeğin daha ağır bir atomik
çekirdek vermek üzere birleş-
mesi,QUTLUĞ BODIN.
- nucleogenesis,123.
- nucleosynthesis,çekirdekle-
rin proton ve neutronlardan
yapılma BARIUQ'u;BİRİKE.
- OB [ON BUYAN];46,117,121,174,
203,221,224,232,233,244.

- OBİT, bir elementin geçerliliğini yitirerek yeni bir element halinde meydana çıkması; OD, hareketli şarj; zafer. [279*]. ODUN, şarj konjugasyonu; 50*, 223. ODUNMIŞLARININ İLİĞİ, şarj konjugasyonu parçacıklarının müstenidatı (ilk şekli, orijini, temeli); 50. ODUN NISWANI, 223*. OĞATMAW, parlak konservasyonu; 209, 210*. OĞIL, temsilci; 119. Bak: BÜD-! OĞLAN, konformasyon; 138, 258, 275. OĞRAQ, niyet; 221. [276*]. OĞRAP, var ederek. OĞADIP QALMIŞ TINLIĞLARIĞ OĞRAP [kaybolmuş keyfilikleri yeniden var ederek] (Arat 1965, s. 100). OĞRASAR, tahaddüs eder se; 262. OĞRAYU, tecelli ederek, mevcut olarak; 102, 174, 267. OĞRINTA, temayülü (gayesi) halinde, uğrunda; 262, 269. OĞUR, 167*, 168, 185, 225, 246. OĞUŞ, 54, 79, 117, 119, 212, 243*, 272. OQ, OOQ, kuantum; 240, 245*. OQIMAQ, tefsir, izah etmek; 46, 227. olkunma, teşekkül, formasyon. OL-ONI, kozmos dünyası, kozmos. OLURGU, teşekkül etme, gelişme; 111, 128, 195. OM, momentum (açı momentumu dahil); 147, 147, 148*, 161, 165*, 179. OMUĞ [OM-OĞ], dua. OÑ, terakki, muvaffakiyet; 50. ON, kozmos; on; 50*, 108, 118, 203. OÑARU, yenilenme; 50, 112. OÑARU EVİRÜ, yeniden teşekkül ettirme; 50. Bak: OĞRAP, OBİT! OÑAY İLKEY, progressiv orijin; 50. ON EDGÜ, kozmogony; 119. ON QAT QAS OY, on kat kasılma telâkkisi (konsepti); 108. ON QUT QOLUNÇ, kozmik invariantsların manipulasyonu; 46. ON KÜÇLÜĞ BÜĞÜ BİLİĞLİĞ UĞAN ARZILAR, 10 güç halinde katlam sahibi zaman koordinatları; 43. ON KÜÇLÜĞ TUYUNMIŞLAR, 10 türlü güce maruz subatomik parçacıklar (yani, kuvvetli interaksion parçacıkları); (Arat 1965, s. 96). Sanskritçesi daśabala [10 güç]. ON PARAMİTLAR, 118. OÑ TEGZİNÇ, terakki değizliği; 50. ONTIN SİNAR, kozmostan relativistik-simetrik; 27. —QI BURQANLAR, 154, 168; —QI BURQAN-AĞ, 167; —TINLIĞLAR, 59; —ULUŞLAR, 222. —QI ÜÇ ÖDKİ BURQANLAR, 43. ON TURLÜĞ QUT-KÜŞÜŞ, 10 türlü QUT-KÜŞÜŞ ["gage invariance"], 245. ON ULUG KÜÇ, kozmik seigniorial güç veya on seigniorial güç; 50. ON YAŞ, kozmik çağ; 39, 253, 254*. ON YİR ORUNLAR, on terrastriel mevkiler (Arat 1965, s. XIX). OR, tahkimat; 153*. ORDU, galaksi; 143, 153*, 182. ORNAĞLIĞ İDİŞ, yerleştirici (bağlayıcı) induksion; 92, 94*. ORTU, (1) tahkimat; 153, 162, 275; (2) ortalandıma, yarı; 198.

- ORUN, mevkî; 54, 275.
- OS, mekân ["space"]; 174, 211.
- OS-UĞ, mekân-zaman; 151.
- OSUP, "space inversion"; 211.
- OSUP OŞĞURAYIN ÖNÜLER, mekân
inverzionunun konfigure etmiş
olduğu öncüller; 211.
- OŞĞURU, konfigurasion; 211.
- OT, OOT, (1) substansiel enerji;
78*, 92, 198; (2) sıcaklık; 198.
- OTRUĞ, yerleşik hayat; 268.
- OT-YALIN, OT devamlılığı; 159, 200.
- OZAQI, "shaping" in; 244.
- ÖC, tesahüp; 20.
- ÖÇME, ÖÇGÜ, ÖÇMEK, inkıraz, si-
linme, sönme ["collapse"]; 25,
54, 109, 115, 158, 168, 187, 223.
- ÖD, (1) era; 18, 29, 49, 121, 129, 183*;
(2) konfision, relasion; 25, 57,
69, 75, 80, 83, 174, 203, 204, 206,
221, 224, 253; (3) zaman; 25, 83, 174.
- ÖDLEYÜR, aktivlenmiş hareket; 63*.
- ÖDÜDÇİ, mukayyet, taayyün etmiş,
determinativ; 51, 121.
- ÖDÜĞÇİSİZ, indeterminativ; 16.
- ÖDÜN, relasion; 183, 184*. [211.
- ÖDÜNÜRME, münasebetlendiririm;
- ÖDVİ, hal-i; 277.
- ÖDVİ WAYTURILIG YAĞIZ YİR, hal-
i muvazenetteki kinetik yer.
- ÖDVİ-YİTVİ ÖÇME YARUQ, erişece-
ği hal "sönme" olan ışıq; (A-
rat 1965, s. 1221).
- ÖG, (1) felsefe; 16, 174; (2) düşünme
yeteneği (Mirşan 1978, s. 112),
düşünce; 217; (3) tarif; 75, 119;
(4) bilinç; 20; (5) müsebbib; 138.
- ÖGDİ, methiye; 51.
- ÖGEN, madenî talaş; Qırğızcası
ögöndö; 27, 36.
- ÖGEN-KİYE, talaş kohezionu;
"madde" demektir; 27, 36.
- ÖGE YÜKÜNMIŞ BUYAN, felsefî ma-
nifestasion; 16. [117.
- ÖĞİRMEK, ilân, refere etme; 105,
- ÖGMEKLİĞ, ifade, diksion; 90.
- ÖGRETINGÜ, instruksion; 261.
- ÖG-KÖNÜL, identifikasion; 217.
- ÖKLİDÜ, yönetme; 131.
- ÖKÜŞ, (1) hükümrân; 91, 171;
(2) dinamik; 27; (3) belirgin; 216,
273; (4) legal; (5) alan; 253.
- ÖKÜŞ QARA, kükümran kara; 91.
- ÖKÜŞ TSUY AYAĞ QILINÇ QILTIAR,
KİN YANA ÖKÜNTÜLER, legal te-
şekkül olarak himaye altına al-
dılar, sonra tekrar pişman oldu-
lar (Bang-Gabain 1930, s. 105).
- ÖMEK, korrelasion; 128*.
- ÖN, (1) meydana çıkış, konstitusi-
on; 90, 91; (2) kaynak; 142, 147,
149, 276.
- ÖNİ, element; 51, 235.
- ÖNİN-ÖNİN, başlıca; 174.
- ÖNİ-ÖNİ, "preliminary" [öncelik-
li]; 27, 123, 223.
- ÖNLÜĞ, (1) kaynaklı; 142; (2) ele-
mentar; 27.
- ÖNLÜĞ QUMLAR, elementar parça-
cıklar; 27.
- ÖNRE, geçmiş zaman; 174.
- ÖNÜ, gelişme; 60, 117.
- ÖRDÜK, Tatarca öriw [filizlen-
me]; örinti [transplantasion];
90.

- ÖRGÜN, organ; 195.
 ÖRGÜT, konsept; 16.
 ÖRİDİP, ÖRİTİP, meydana çıkar-
 tarak, elde ederek; 116, 120, 211.
 ÖRK, bayındır, gelişim gösteren;
 258. Bak: Qırğızca örkündö'mek
 [gelişmek].
 ÖRKİ BADIRA QALP, bayındır syn-
 chrotron parlığı; 258.
 ÖRLETİLİP, geliştirilerek, yük-
 seltirilerek ["rising", "ascen-
 ding"]; 223.
 ÖRLETMEK, yukarıya doğru
 tımandırmak; 90.
 ÖRT, (1) "ignition" [tutuşma];
 (2) exothermik hal; 159*.
 ÖRT-OT, exothermik substansial
 enerji; 31, 227.
 ÖRTÜĞLÜĞ QILINÇ, exothermik tu-
 tum; 171.
 ÖRT-YALIN, exothermik, exother-
 mik devamlılık, devamlı exo-
 thermik enerji; 195, 198, 199*,
 200, 229, 258.
 ÖRÜŞ, örülü; 266.
 ÖS, (1) büyüme; (2) vucut; 59.
 ÖSELİK, kitle; 90, 91, 174*, 211,
 257. Bak: AĞIR AYIĞ QILINÇ!
 ÖSELİKSİZ ER, kitlesiz parça-
 cak; 13, 174.
 ÖSÜM, vucudum, vucut; 59. Tatar-
 ca ösümlük—"vucuda gelen
 şey" manasında—"nebat".
 ÖTRÜ, tranzitiv; 162, 165, 171, 262.
 ÖTVİ, geçerli (Mirşan 1985, s.158).
 ÖVKE, ovātiō; 216*, 223; müşahede
 olunabilen miktar; 216*, 217.
 ÖYÜ, farzetme, tahayyül etme; 172
 düşünme (Arat 1965, s.20, 84!).
 ÖZ, (1) zati, şahsi, öz; 130, 138,
 195; (2) şahsiyet, spesifikasyon;
 ÖZ BAQŞIMIZ, kendi profes- [18.
 rümüz; 18, 174 (ayrıca 51!)).
 ÖZEK, ağırlık merkezi; 270.
 ÖZİRKENTİNİZ YUMQI, integrant-
 lar integrasyonu; 89.
 ÖZLÜĞ, tasarruf ["disposal"]; 233.
 ÖZ-TÖZİ, zati (kendi) preservasi-
 onu [Selbsterhaltung]; 25, 138, 217.
 ÖZÜĞ İLTİLMİŞ, "specific primor-
 dium"; 122.
 ÖZÜĞ YATIĞ, spesifik yatış, YALA-
 NUQ demektir; 89.
 PAR, uygun, eş; 30, 218.
 PARAMANU, polarizasyon; 48*, 49.
 PARAMANU QOĞ, polarizasyon ele-
 menti; 48*, (Arat 1965, s.405).
 PARAMIT, polarize yönlendirmeler;
 48*, 60, 70, 77, 118, 174, 214.
 Penzias-Wilson, 281.
 photon, elektromagnetik radiasi-
 onların bir "parçacık" halinde
 düşünülen şekli; elektromagne-
 tik radiation quantum'u.
 plasma, ionize atom veya mole-
 kül ve bunlardan sıyrılmış o-
 lan elektronları ihtiva eden
 gaz. Bak: RAÇAI [çacığı].
 pozitron, elektronun anti-par-
 PRA-TİDYA ASAN-BUD-PAD, gravi-
 tasyonel separasyonun pre-çe-
 lişki halinde teşekkülü; 60*.
 PİN-TOLA PRAD-WAÇI, 258, 259*.
 proton, atomların çekirdekle-

rinde yer alan massiv parçacık. Kitlesi hidrojen atomu-nunkine denktir ve pozitif elektron şarjlıdır; BAWAĞIR. **proton-proton SİM KÜZ-EDGÜ-sü**, 197.

RAÇA, ince struktur; yani, plazma gazı; 54, 55, 73, 74*.

RAÇA BADIRA, synchrotron plazma gazı; 73, 74*.

Ranger, 147.

RIDI, Sanskritçe rdhi [vucudu fizikal sınırlılıktan kurtaran "super natural" kuvvet]; **Riemann, B.**, 152. [27.

runik alfabe, 20.

Ryle, M., 83. [279.

S [SUWLAR]; 27, 36, 118, 193, 241,

SAÇ, (1) saç ("hair"); (2) chromosphere; 140, 149, 150*, 151.

SAÇILMAQ, "scatter"; 112, 183.

SAÇ-QIDIĞ, saç ini; 149, 150*, 151.

SADU-SADU, tabii (hakiki) yoldan; 18, 103.

SAQA, nöbet, garnizon, "guard"; 46.

SAQINÇ, tedbir, niyet, şart; 116.

SAQINIP, öngörerek ["disposed"], gözönünde bulundurarak; 117, 142.

SAMADI, Qırğızca samağan [253. [çok arzu olunan] hal, açgözlülük (fazla arzu) hali; BOŞ

TAŞ YİĞÜ (yani, daha ağır bir çekirdek elde etmek üzere birleşme) anlamında "çekirdekleşme" demektir, 47.

SAMADI QUTRULMAQ, çekirdekleşme yolu ile invariant hale

gelmek; 47.

SAMANTA-BADIRI, synchrotron'un nükleon form faktörü; 123, 124*,

SAMAR, "core" [orta mın- [245. taka]; Sanskritçe samādhī [konsentrasion]; 198, 199*.

SAÑ, spin: bir cismin kendi aksı etrafında dönmesi. Karşılaştır: Tıbaca sañ salır [tütsülenme, turbulens]; 69, 70.

SANSAR, tasrif (konyugasion); 47, 91, 242, 243, 244*, 257.

SARGAN, (1) kaba yapı; (2) tuzlak arazide yetişen bir ot türü; 12, 269*, 270.

SART-AWAXI, konservasion kanunu; 265, 266*.

SARWAARTASIDI, 253, 254*.

Saxarov, A., 52. [235.

SEÇE, SEÇİLİP, geodezik; 38, 234*,

SEÇE TAÑLANÇIĞ, "null geodesic", sıfır-phonon geodezik; 234*, 235.

SĖKİZ ULUĞ TAMU, (Arat 1965, s. 327).

SĖKİZ YÜÜZ, 8 cüz (topoloji); 235.

SERİLİP, serilerek; 38.

SĖTİREK, zayıf; 235*.

SĖTİREKSİZ TIYALIĞ, kuvvetli in-teraksion, QOÇUM ÖKÜŞ ASIĞ, 235*.

SEVİMEK, kılık değiştimek; 226, 227*, 270.

SEVİGLİĞ, sevk edildikleri; 38.

SI, konkret; 18, 158*, 159. [173*.

SIMARTI, yeniden hatırlama; 172,

SİÑAR, relativistik-simetrik; 27, 129, 203.

SİRÇQA, geri tırma; 154, 155*, 160.

SIRUQ, sırk; 236*.

SİM, asil gaz ve asil madenler; 195*. Bak: KİRTGÜNÇ!

SİM KÜZ-EDGÜ, gonik redüksion la idrak; yani, asil elementler teşekkülünün redüksion devreleri; 194*-197. [166*.

SİTİ, egemen ["domain"]; 165,

SİZ, (1) Cenap ("Your Highness"), "Tanrı" demektir; 75, 138; (2) integrasyon; 20.

SİZİK, komponent; 137, 165.

SOĞANÇIĞ, kendi-kendini inşa eden; 36, 109, 112, 263, 264*.

SOĞANÇIĞ-BAR, 12, 263, 264*.

SOLA, küre; 162, 163*, 202.

SÖĞÜT, sökülme; yüksek enerji seviyesinden daha alçak enerji seviyesine inme; 111, 205.

SÖNGÜ QILIÇ, "collapse"; 200*.

SÖZ, "concept" [kavram]; ifade, zıkr, denme, denilme; 162, 165, 167, 168, 260, 262, ... 270, v.s.

spallasion, 11.

SU, ejeksion [dışarı atılma, dışarı itilme]; 123, 124.

SUB, su. Bak: SUW!

SU-ÇANTIRA BUDI, 123, 124*.

SUDUR, (1) sudur; (2) safha; 46, 115, 119, 260.

SUQ-AWADI ULUŞ, 83, 84*, 255.

SUMIR, SUMIR TAĞ, prostetik; 191, 192*, 273.

SUMIR TAĞLAR QANI, prostetikler grubu; 273*.

supernova, 37, 168.

SURYA GARBI, güneşin kuağı; 123.

SURYA GARBI WASIR YALINLIĞ, gü-

neşin kuağındaki devamlı planetar disk; 123, 124*.

SUU, (1) "evolutionary ejection"; (2) decay mahsulü; (3) sos; 82*.

SUUSI, (1) radioaktif çevrilme; (2) decay ailesi; 82*, 85,

SUW, elektromagnetik radyasyon; 36, 65*, 111, 129, 134, 154, 187, 241, 268, 270. [188*.

SUW TOLU, "trapped region"; 187,

SÜZÜK, filtre edilmiş; diğer bir deyim le, "asil"; 122, 261, 263,

SÜZÜK KİRTGÜNÇ, asil gaz [264* ve madenler; 261, 263, 264*.

SWA, granulasion; 149, 150*, 161, 165.

ŞAMAT WİPAŞYAN, bozon, mezon; 177,

ŞAR, total; 258, 259*. [178*.

ŞARA WAQLAR, total elementler; 258. Sanskritçesi *śravaka* [Budha müridi; yani, elementi].

ŞASTR, telif, risale; Sanskritçesi *śāstra* ["treatise"]; 264, 265.

Şİ, 127*, 153*.

ŞİMNU, spontan revolusion; decay; 85*, 87, 90, 130, 169.

ŞİMNU SUUSI, spontan (radioaktif) decay ailesi; 85, 86*.

ŞİR, prensip; büsbütün, adamakıllı, zır; 123, 214, 215.

ŞİK, virtuel; 12, 270.

ŞLOQ, bend, "strophe".

ŞAT-PARIŞQAR, çapraz olarak par (uygun, benzer) halde; 29, 30*.

TAĞDİN SİNAR, takılmadan relativistik-simetrik; 168.

TAQ, tek. Bak: TETRÜ!

TAQI, takı: münferit paraçalar ha-

- linde takılarak yinelenen şey; 13, 49, 92.
- TAQI YİME MİN TAZ ARIUQAÇ, TAQI kondisionunda binen dazlak (integer) ilâve değer; 49.
- TAQI YİME MİN İL TÜZMİŞ, 13.
- TAQŞUT, pulzasion; Tatarca taq-maq ["beater"]; 117, 127, 214.
- TALULAP, halsiz bırakarak; 127.
- TALUY, (1) propagasion; 117; (2) okyanus (Arat 1965, s. 42, 48).
- TAMDULMIŞ, damlanmış; 121.
- TAMGA, damga, alâmet, marka; harf; 162, 200.
- TAMU, TAMUĞ, (1) damlıyan şey, "entropy" demektir; (2) cehennem; 155*, 257, 258.
- TAN, (1) sıfır, sıfıra nispetli ("null-ordered"); bağlanmış halde; 90, 183, 235; (2) aydınlan-
- TAN, identifiye edilen; [ma. 46, 119, 175.
- TANLANÇIĞ, sıfıra müteveccih, sıfır-phonon; 235.
- TANMIŞ ÜZÜT, fermion; 175, 176*.
- Tanrının göğe dokunması, 45.
- TAP, enerji; 170.
- TAPIÇ, (1) spatial enerji, hareketli obje; 133*, 232; (2) kabul ederek; 49; (3) takdime; 51.
- TAPINMIŞ, Tatarca tabınmış ["bulunmuş"], yani, elde edilmiş, 167; meydana getirilmiş, 183; mevzuunda kalmış, 168.
- TARIQIP, daralarak; 136.
- TARIQSAR, büzülür se; 108.
- TARŞINU, "foreshorten"; 77*.
- TARNI, büzülme ("contraction"); 162, 163*, 165, 167, 236.
- TAŞ, çekirdek; 47, 112, 129.
- TAŞTIN SİNAR, çekirdekten simetrik; 129.
- TATIĞ, intervalens, valens; 92.
- TAWRAQ, dinamik; 83, 105, 243.
- TAY, geneolojik; 126, 127*.
- TAYDU, "cyclus"; (M. 1985, s. 166).
- TAY-PAY LIN-ŞI, rekombinasion; TAYŞIÇI, matrix; 127*, 176. [127*.
- TAYŞIN, geneolojik tenasüp; 127*.
- TAYŞIN NOM, yıldızlar arasında teşekkül eden elementler; 127*.
- TAYZI, geneoloji; 73, 74*. [200*.
- TAZ, (1) integer; (2) dazlak; 49,
- TAZ WAÇIR, β -decay; 200*.
- TĖĞİNÇSİZ, kutup; 34.
- TĖĞİNGÜLÜĞ, "alignement"; 34.
- TĖĞİNTİM, erişdim; 127, 244.
- TĖĞRİK, tanjant (Arat 65, s. 204).
- TĖGSİNDÜRTEÇİ, katalizator; 225,
- TĖGSİNDÜRTEÇİ QANLAR, [226*.
- katalizator gruplar; 225.
- TĖGZİNÇ, (1) muadele, 50; (2) cilt (Arat 1965, s. 84).
- TEKİRİLİK, tesirli; 230.
- TĖLİM, tutum, davranış; 27, 225, 226*.
- TEMİR, demir; 200, 225.
- TEMİR BİRİKE, demir sentezi; 200.
- TĖNKERGÜLÜGSÜZ, muvazenet halinde; 225, 226*.
- TĖNRİ, kreasion (yoktan var edilme); 45*, 52, 129, 240, 246.
- TĖNRİDEM KÖZ, kreatif model; 77.
- TĖNRİDEM QUT BUYAN UTMAQ, invariant manifestasionlar kreasi-

onu elde etmek; 133.
TENRİLİ YİRLİ, uzaylı; 283*.
TENRİ OĞLANI, kreasion konfor-
 masyonu; 275. [155, 240.
TENRİ YİRİ, kreasion mahalli;
TĒRK, teşekkül, tahakkuk; sükû-
 net (terk!); 105, 122, 214.
TĒRZ, ters ("contra"); 223.
TĒTRÜ, zıt, "odd", negativ; 172,
 173*, 175*, 219*, 223.
Tevrat, 60, 62.
TIDIĞ, çelişki; 50, 57, 59.
TİL, (1)metin ("text"), 224; (2)
 ifade ("expression"), 223;
 (3)amel ("performance"), 61.
TİNLİĞ, keyfilik; 18, 26, 27, 28,
 67, 79, 89, 170, 171*, 211, 214, 226.
TİNLİĞ UDU BARMAQ, keyfi şümül-
 lü mahiyet; 233*.
Tİ [TİTİR]; 92.
TİDMİŞ, denilen şey, "concern-
 ment"; 117.
TİĞİN, aksion [tesir eden kuv-
 vet], aksioner; 30, 253. [266.
TİĞME, tesir; konu, konsept; 50, 227,
TİKİM, atomların daha dik (sarp;
 yani, yüksek) enerji seviyesi;
 111, 241.
TİKVİ, dikey; 203. [237.
TİLGEN, geometri; 46, 62, 159, 215,
TİLGEN EVİRMEK, geometri teşkil
 etmek; 46, 215.
TİLGEN TĒGSİNDÜRMEK, geometri
 değişindirmek; 62, 63*.
TİLİĞ, komponent; 233. Bak: SİZİK!
TİL-KÖNÜL, prensip; 122, 216.
TİP-OT, diskret enerji; 92, 96*.

TİP YADILMIŞ, temel tatmin; 88*.
TİRİĞ, hayat; 122.
TİRİĞ ÖZÜĞ İLTİLMİŞİ, hayat spe-
 sifikasyonunun primordiumu; ya-
 ni, ilk canlı organizma; 122.
TİRİN, dirilik; 123. Bak: ARİĞ T.
TİTİR, (1)ditilen (dağınık hale
 gelen) irilik; molekül; (2)a-
 tomların tabii vibrasyonu; 25,
 92, 95*, 142, 143, 147, 149, 151.
TİTRÜ BAQA, ditilme yolu ile ba-
 kıl kalan şey; vibrasyon; 75.
TİZ, 142*, 143, 144. Bak: BÜK-TAĞ!
TK [TİTİR KİRTGÜNÇİ]; 260-271.
TQBU [TĒNRİDEM QUT-BUYAN UT-
 MAQ]; 97, 108, 133.
TKN [TAYŞİN-KİRTÜ NOM]; 47, 51,
 115, 116, 174, 204, 215.
TOĞĞU, doğma; 34.
TOĞMAQ-ÖÇMEK, doğmak ve inki-
 raz bulmak; 25.
TOLP, tahakkuk eden ("designed"),
 düzen sarmış olan; 25, 249, 256.
TOLPI TŪZŪN, tahakkuk eden düzen;
 Minkowski Univerzumunu; 68, 119*,
 120, 121, 122, 186, 206.
TOLPI TŪZŪN UĞAN ARSİ, Minkowski
 Univerzumunun zaman dimenzionu;
 119, 274-275.
TOLPTIN SİŅAR, "design"den simet-
 rik; 256.
TON, giygi, matris; 29.
TON QARASA, giygi takımı; 29*.
TONŞİR, donuşur; 87, 134.
TOOR, TOR, kâinatın birbirleri i-
 le münasebetli ETŪZ'lerinin
 ["events"] dinamik ağı; sistem;

- TOP, toplanılmış hal: atomların —tıpkı kristaller inişçesine tertiplenerek—rijit hale gelmiş şekilleri (meselâ, element çekirdekleri gibi); 73, 212.
- TÖPULUR YARUQ, kristallin şeklinde (geometrik biremlilikler halinde toplanarak rijitle-bilen halde) spektrum; 134.
- TORUQ, sistematik olarak; doğru-dan doğruya; 29. [119.
- TOY, kolektif, seremoniel; 62, 117.
- TOY QUWRAĞ, kollektriv fenomen; 62, 119.
- TÖPÜN, "spiculum"; 151*, 162.
- TÖRT İÇERMEK, 4 muhteva; 77.
- TÖRT İLİĞ TENRİLER, 4 origin halinde kreasionlar (Arat 1965, s. 24).
- TÖRT QORQINÇSIZ ENREYÜK, 4 in-different eşdeğerlilik; 50.
- TÖRT TOĞMAQ BİŞ YOL, 155, 158.
- TÖRT TURLUG EVRİLİNÇSİZ SÜ-ZÜK KIRIGUNÇ, 263.
- TÖRT TURLUG ŞİMNULAR, dört türlü decay'lar; 262.
- TÖRT ULUG ÇİÜLER; 92, 94*.
- TÖRT ULUG TÜŞ, dört seigniorial çekirdek; 174.
- TÖRT-ÜÇ KİRTÜLER, 60, 61*.
- TÖRT YOLLAR, 34, 35.
- TÖRÜ, kanun; 28, 122, 227, 243.
- TÖRÜME, türeme, temayüz; 174, 224.
- TÖSKEKİÇ, geritepen; 224*.
- TÖZ, enthalpy; preservation, tahammül, devamlılık; 87, 88*, 112, 138, 172, 205, 242, 257, 276.
- TÖZİN YILTIZ, massiv y.; 85, 86*.
- TÖZKERİNÇSİZ, mukavemetsiz, dayanıksız; zayıf; 85, 174.
- TÖZKERİNÇSİZ YİĞ-ÜSTÜNKİ BUR-QAN QUTI, zayıf vektoriyel-net gravitasion invariansı, "zayıf nuklear kuvvet" demek; 85, 86*.
- TÖZLÜĞ, "persistive"; 79.
- TPLŞ [TAY-PAY LIN-Şİ]; 127, 128.
- transformasion, UZ; 205*.
- TSUY, TUSU, teşekkül; 158, 223, 258.
- TSUY İRİNÇÜ, maddeleşme, sub-tanslaşma; 223.
- TT [TOLPI TÜZÜN]; 27, 53, 68, 101, 105, 206, 209, 222, 243.
- TUÇ, bakar; 225.
- TUDA, objekt hali; yani, izotop; 73*.
- TUDÇİ, objektif olarak; 25, 206*.
- TUDGU, objektif olan; 206*.
- TUDMAQ, obje; 58, 71, 206*.
- TUDRUG, kaliteli, kalite; 50, 206*.
- TUĞ BAŞLIĞ, dünaşt başlığı; 29.
- Turfan, Turpan, 7.
- TURĞIN, stasioner (durgun); 134.
- TURĞURU, inşa; (Arat, s. 46, 202).
- TURQARU, içinde bulunulan (yaşanılan), hal-i hazırki; 25.
- TURULSAR, bakl kalır sa, duru-lur sa; 112.
- TURUM-ARA, tabiat; 25, 27, 134, 256.
- TURURI, historia (tarih); 279.
- TUŞ, değer, sefer, esna; Qırğızca tuş [karşıda bulunan, yön; zaman, çağ; tesadüf, tahaddüs]; 58, 59, 206, 266, 273.
- TUTA YİĞÜ AŞ, işe koşma hali tak-viyesi; "kinetik enerji"; 29, 133.

- TUTÇI, prosedür, tutum, gösterilen vasıf; 105, 239.
- TUWAÇA, radyo patlaması; 123, 124*.
- TUYAR ÖDKÜRÜR, idrak eder; 25.
- TUYMAQ BİLİĞ, gravitasional dalga; 160*.
- TUYMIŞ, cazibe; 117.
- TUYUNMAQ, interaksion; 32*, 71*, 121, 186, 212, 213.
- TUYUNMIŞLAR, subatomik parçacıklar; 25, 27, 71*, 172, 206, 209, 213, 256.
- TUYUNMIŞLAR İLİĞİ, atom çekirdeği; 25, 27, 206.
- TUYU-YAPA, atom; 203*, 206.
- TUYU-YUMQI, integral cazibe; 25.
- TÜKÜN, seri; 13.
- TÜL, atık; 130*.
- TÜLTEKLER, zorlar; 27.
- TÜMEKİN ENEYÜ, "assembled compound" [çatılan terkib]; 256*.
- TÜMEN, 10.000; 22, 73, 74*, 156, 262.
- TÜN, 58, 67, 226, 227*.
- TÜNERMEZ, karanlıklaşmayan; 112.
- TÜP, esas, temel, dayanak; 27.
- TÜŞ, çekirdek, TAŞ; 174.
- TÜTRÜM-TERİN, 261, 262*.
- TÜTSÜK, dalga uzunluğunda husule gelen artma, dalga uzunluğu; 95, 96*, 167, 168, 236.
- TÜTSÜK KÖYÜRÜ, 96*, 167, 168.
- TÜTÜN, dalga ("wave"); 236.
- TÜÜ-ËVINİ, holomorphic; 227, 228*.
- TÜZ-TAPLAĞ, armoni; 267, 269*.
- TÜZÜN, düzen, "structure", "arrangement"; 138. Bak: TOLPI T.
- TÜZÜN YAWAŞ, struktural taç; yani, hidrojen; 12, 260.
- UDUĞ, "statement"; 75.
- UDUM, univerzum; 205*.
- UDUMBAR, "cosmology"; 205*.
- UDUZTAÇI, sevkedecek olan; 77.
- UĞAN ALP, possessiv zaman; 62.
- UĞAN ARZILAR, zaman koordinatları (arz'ları!); 43. [119.
- UĞAN ARSI, zaman dimenzionu; 44,
- UĞANLAR, zamanlar, zamandaşlar; 18, 46, 172.
- UĞANLAR QANI, zamanlar grubu; 170, 172, 173*.
- UGULUGSUZ, zamana uyumsuz, iptidai; 105. [172.
- UGUSUZ, zamana uymuyacak şekilde;
- UQA-BİLÜ, anlaşılma; 223.
- UQUTULUNUZ, öğretici tasfir.
- ULATI İŞ, komunikativ operasion; 116, 154. [150.
- ultraviolett ışık, 114, 144, 146,
- ULUĞ, seigniorial, super; 46, 62, 118, 143, 162, 185, 187, 202*, 209.
- ULUĞ ERNGEK, U. formasion; 162.
- ULUĞI-KİÇİĞİ, seignior'luğu-yunior'luğu; 153.
- ULUĞ İLİGLER, U. menşeler; 270.
- ULUĞ KÖLÜNGÜ, süper istiap; 46.
- ULUĞ TAMU, U. entropik hal; 257.
- ULUĞ YİL, güneş yeli; 187, 188*.
- ULUNÇIĞ ACUNLAR, komunikativ hilkatlar (yani, protogalaksi-ler); 242.
- ULUŞ, populasion; 49, 57, 134, v.s.
- UMAMAQ, konsept (taslak); 257.
- UMUĞ, "reference"; 16, 44, 60, 62, vs.
- UMUĞ-İNAG, referens sistemi; 84,

- 172, 173*, 246.
- UMUNÇ, aksiom; 266. [225.
- UNA-ANI, modal kualifikasion;
- UPASANÇ SILİĞ TİĞİN, 7, 16.
- URMIŞ, tesir yapmış; 103, 142, 143, 147, 149, 151.
- URUĞ, mensup olan; tohum; 22, 91.
- Tatarca urı [filiş, yumru, ne-
- URUP, vurarak; 75. [sil.
- US [UŞIQLARNIN SAWI]; 90.
- USADI, "corpuscular propelled"; 62, 172, 173*, 209.
- USADI IDUR YARUQLAR, vucut halinde ilerliyen spektrumlar;
- USADI TURQARU ÖYÜ, kor- [62.
- puskular halde tahayyül; 172,
- USADI YOLUQUP, korpus- [173*.
- kular halde tahakkuk eden; 209.
- UST [UPASANÇ SILİĞ TİĞİN]; 244.
- USUN IRAQ QALP, zayıf interak-sion; "korpuskular olarak ıra-ğa saçılan parlık"; 209, 210*.
- USUN QO-Ü, katalys parçacığı, katalizator; 57*, 273.
- USUN-ÖDÜN, "correlation"; 62.
- USUN-SANSAR, parçacık korrelasionu; 172, 173*.
- UŞ, aksion; aksioner, Majeste, başkan; 20, (Mirşan 1985, s.195-197).
- UTAQA-PARASAT; 65*, 268.
- UTĞURAQ, tesellüm edilen, elde olunan, ütülen; 44, 50, 59, 83, 134, 137, 138, 245; [delivered, surrendered]
- UTĞURAQ BİR, vakuum teslimatı, vakuumdan çıkmış şeyler; 59.
- UTLISIZ, konserve (kazandırmı-yan halde); 223.
- UTLI YAN, kazanç ciheti; 115.
- UTMIŞLAR, tekvin parçacıkları, yeni vektor potensialler; 46, 206*.
- UTMIŞLAR-UL, "band"; 222*.
- UTRU, (1) kazandırıcı; (2) pozitiv; (3) "even"; 102, 108, 172, 173*, 177.
- UTUŞ, tekvin; (Mirşan 1985, s.183).
- UU, tekâmül (evolusion); 165.
- UU [UTMIŞLARININ ULUŞI]; 106, 277.
- Uygur Alfebesi, 19, 20. [205*.
- UZ, transformasion; 50, 106, 117, 122,
- UZADI QURUĞ, 118*.
- UZ TAQŞUTLUĞ TALUYLAR, transformasion pulzasionlarından doğan propagasionlar; yani, gravitasional dalgalar; 117.
- UZAQ URU, uzak tesir; 142*, 143, vs.
- UZANMAQ, kontinum (kâinatın devam edip giden şekli); 169.
- UZ KÖRÜ, transformasion orientasionu (meselâ, Lorentz Transformasionu gibi); 238.
- 'uzza, neutron; 33*, 34.
- ÜÇ AĞU, üç antimadde; 224.
- ÜÇ ĖRDİNİ QUT, üç değişmiyen durum (yani, 3 quark); 31, 32, 51.
- ÜÇ ĖRDİNİ ÖD, üç durum kondisionu (veya erası); 49.
- ÜÇ NOM TİLGENİ, üç NOM geometrisi; 50, 179.
- ÜÇ OĞUŞ, üç substans; 54.
- ÜÇ ÖDKİ ALQU NOM, üç kondisiondaki univerzal NOM; 25.
- ÜÇ ÖDKİ BURQAN BAQŞILAR, üç kondisiondaki BUQAN koruyucuları; 43, 69.

- ÜÇ ÖDKİ QAN ÖGÜZ, üç kondisi-
ondaki Galaksi Çekirdeği; 258.
- ÜÇ ÖDKİ UTMİŞLAR, 121. [106.
- ÜÇ ÖDTEKİ QAYU BARINÇA ULUŞLAR, 187, 189*, 191, 193, 152.
- ÜÇ TAMGA (Arat 1965, s. 54).
- ÜÇ TÜRLÜG QUT (Arat 1965, s. 180).
- ÜÇÜNÇ ALINĖADTURĖU, 198.
- ÜÇ ÜZÜT, üç mamul; 176.
- ÜKSİNTE, diklenmesinde, "sträu-
ben" inde; 136, 137. [225.
- ÜLGÜ, standart, model; 48, 62, 205,
- ÜLGÜLENÇSİZ, modulasionsuz; 101*,
- ÜLGÜLENÇSİZ YORİĞ, 102. [102.
- ÜLGÜLÜG, modulasionlu; 101*, 109.
- ÜLGÜ SANI 84.000 (Arat, s. 92).
- ÜLGÜSÜZ, "unpatterned"; 89, 225.
- ÜN, çağrışım (tecelli); 60, 62,
131, 241.
- ÜNİ İSİĞİ, tecelli kabiliyeti,
"manifestation faculty"; 62.
- ÜR, beka, devamlılık; 51, 117.
- ÜRLÜKSÜZ, devamlı olmuyan, geçi-
ci; fani; 25, 118, 257.
- ÜR ÖDÜN ÖGELİM, kaydedelim; 117.
- ÜRÜK, ahiret; 85.
- ÜSKİNTE, muvacehesinde, netice i-
tibarile; 101, 245, 275.
- ÜSLÜNÇÜ, ilk ("primeval") hale
rücü; 90.
- ÜSTÜN, dominant, üstte; 155.
- ÜSÜLGÜ, kopacak (kesilip alina-
cak) derecede; 243, 244*. [244*.
- ÜSÜP, keserek, kesilerek; 29, 112,
- ÜT-KİYE, kohezion ütülmesi, "yan-
ma" ("burning") demektir; 54.
- ÜZÜKSÜZ, kopuksuz; 171.
- ÜZÜLGÜ, kopma; 59.
- ÜZÜT, üzüp (kat'i olarak) elde
olunan şey, kat'iyet; 175, 176*.
- Van Allen Kuşakları, EV-BARQ;
187, 189*, 191, 193, 152.
- WAÇIRA, çabuk ıran; 123, 124*.
- WAÇIRA TUWAÇA, 107, 123.
- WAÇRAZAN, radioaktiv; 85*.
- WAÇRAZAN ÖRGÜN, radioaktiv or-
gan; 23, 85.
- WAQ, (1) ufak; (2) element; 258, 259*.
- WAP-XUA 'Kİ, kuvvetler babı; 260,
- WARUQ, netice; 292. [262*.
- WASIR, planetar disk; 87, 88*.
- WAX-ŞİK, virtuel parçacık; 270.
- WAY-NİQILAR, egzersizler; 131, 132*.
- WAY-RUÇANA, YARUQ, 123*.
- WAY-TURİLİĞ, muvazenetteki; 277.
- WAZIR, fizik; 25, 27, 161*.
- WIŞAY, Sans. viyay [zafer]; 46.
- VİKİRANDAGAMİN, 272, 273.
- Virgo Takımı, 10, 157, 158.
- XA, 151*, 161, 165, 276.
- X-ışınları, 140, 144, 145, 146, 149.
- XUA, kuvvet; 101, 156, 183. Bak: QUA!
- XUA ÇEÇEK, 183, 184, 185, 275*.
- YABA, kapalı kabuk; 54, 55*, 203.
- YABA ÇAM-BUD WİP, Y.Ç.-B.W. 'in
kapalı kabukları; 237*.
- YABA YİRTİNÇÜĞ, yercil gelişimin
kapalı kabukları; 54.
- YAD, yabancı; 87, 88*, 90, 223.
- YADILMIŞ, tatmin edilmiş, "stabil
atom çekirdeği" demektir; 87, 88.
- YAĞİ, radioaktiv emission, emissi-
on; 46, 87, 88*, 90.
- YAĞİZ, kinetik, "propulsive" (ge-
len), canlı; (Mirşan 1985, s. 107).

YAĞMIŞ, yağmuş, "propulsed" [ile-ri sürülmüş]; 183.

YAĞMUR, jet; 183, 184*.

YAQTURUP, aydınlandırarak, ışıklandırıp (Arat 1965, s.238).

YAL, Tatarca dinlenme, izin.

YALANUQ, dinlenme kitlesi, dinlenme halindeki vücut ["rest-mass, body at rest"]; 28, 87, 88*, 90, 203, 225.

YALINLIĞ, devamlı ["steady"]; 67, 87, 123, 229. Bak: Tatarca yalı-nıw-yalwarıw [devamlı olarak yalvama].

YALINLIĞ ÇOĞLUĞ, devamlı potensiyalite (itekleme); 87.

YALINU, devam etme; 229*.

YALTIRIĞLIĞ, parlama gösteren; 115.

YALTRIDUR TUDRUĞ TİGME, parlak vasıflı tesir; 50.

YALTRIYU KÖK QALIQ, yıldızlar arasında parlayan gaz ve tozlar; (Arat 1965, s.206!).

YALTRIYU ÖNER YARUQ, parlıyarak gelişen spektrum; 191.

YALTRIYUR ERDİN, parlak durum ["brilliant state"]; 237*.

YAM, Tatarca "istasyon" ki, "imping" [çarpma] demektir; 90, 187.

YALWARU, substanslaşma; 105.

YAM-A-RAÇA, hareketten doğan çarpımlar la teşekkül eden in-ce yapı (plazma gaz); plazma-gaz stasyonu; 54, 55*. [192.

YAN, cihet, husus; refakat, tür; 115,

YAN, jest, yenilik, teori; tesir; 57, 105, 106, 128, 203, 204*.

YANA, yeni; 124, 298.

YANA, (1) tekrar, yine; 109; (2)

buna karşılık; 262; (3) yana-

şılmış halde, yan-yana bulu-

nan; 57, 204, 238; (4) yan kısım-

da bulunan; 191; (5) Tatarca ya-

nalgan [yönelen]; (6) yana, ci-hete; 192.

YANA QATNAYU, mükerrer kat teşkil etme; 193.

YANAR ERNGEK, yanar halde for-masyon; 162, 163*, 229.

YANARTI, yeniden; 262.

YANÇA, tevali (radioaktiv se-ri); 87, 88*. Bak: ŞİMNÜ SUUSI!

YANĞARINÇSIZ İŞLİĞ, yenilenmi-yen operasyonlu; 87.

YANI, gün (Mirşan 1985, s.166-171).

YANILMAQ, "tagen", konsey teşkil etmek; 92, 109.

YANILMIŞ, "Tagung", konsey; 77.

YANINÇ, refakat, "sattelite"; 87.

YANINTA, konseyinde; 128.

YANIRTI, "Tagung" [oturum, top-lanti, kurultay] teşkil etmek üzere; 121, 122*.

YANQIP BİRMEKLİĞ YARUQ, radio-spektrum; 109.

YANQU, radio (emissionu); 108*.

YAPA, konservasyon; 90, 204*, 205.

YAPA TINLIĞ, konservasyon key-filiği, YALANUQ demek; 90.

YAPIRGAQ, (1) yaprak; (2) konser-vasion kancası; (3) Van Allen Kuşakları; 152*, 191, 193.

YAPIRGAQLARNIN İDİĞİ, Van Allen Kuşaklarının induksiyonu; 191.

- YAPIRĞAQ XUALAR, yaprak halin-
de kuvvetler (Arat, s.194!).
- YARAĞ, "profit", fayda; 28, 249.
- YARATINĖU, yaratma; 203.
- YARATINGU YAÑ, 203.
- YARLIĞ, vahiy; 75.
- YARP, aşikâr, belirgin; 87, 204.
- YARUDĖU, "fission"; 237, 238*.
- YARUDUR, parlatır; 128, (Mirşan
1985, s.108!).
- YARUQ, spektrum; 55*, 67, 109, 156,
158, 183, 191, 249.
- YARUQ KUN TENRİ TILGENİ, spek-
trum halinde ışık kreasionu
geometrisi; 237.
- YARUQ ÖN, spektrum kaynağı; 276.
- YARUQ-YAŞUQ, diffraksion yap-
mış olan spektrum kısmı; 54,
55*, 142, 143, 147, 149, 152.
- YARUQ YULA, spektral yulma; 56,
57*, 168.
- YARUMA, diffraksion (ışığın kı-
rılması); 142, 143, 147, 149.
- YARUTDAÇI, supernova; 109.
- YASIMUQ, antimadde (madde tem-
silcisi!); 54. Karşılaştır: Ta-
tarca yasawıl [temsilci, ve ha-
berci]; Rusçası ėsaul [yüzbaşı].
- YASMAQ, taviz (temsil izni); 91.
- YASTIMIZ, temsil ettirdik; 223.
- YASUQ, violasion; 223*, 224.
- YAŞ, (1) koşma zaman; yaş [yilla-
rın tevalisi]; (2) çağ (meselâ,
ON-YAŞ, QARI YAŞLIĞ); (3) göz ya-
şı (meselâ, YAŞIN AQIDUR); (4)
ışık saçma, parlama (meselâ,
YAŞLAP-KÜKÜREP); 22, 83, 253.
- YAŞUQ, koşma zaman gecikmesi; 54*.
- YATWI, yatay; 203. Bak: TIKVİ!
- YAWA ĖRDİNİ, yağış durumu; 191.
- YAWALDIRU, YAWALDIRĖU, istikrar
temin etme; 28, 87.
- YAWAŞ, tepe, taç; 260, 262*.
- YAWIZ, yavuz ["fast"]; 243*.
- YAWIZ ADALAR, 243*.
- YAWLAQ, izole; 28.
- YAWRI, yavru, türev; 29, 87.
- YAZINÇ, hadise (QİQ, s.434).
- YAZMAQ, tahaddüs etmek; 226.
- YAZUQ, günah; (Mirşan 1985, s.119).
- YĖK, ilâve, güvence; 175, 176*.
- YĖK-İÇKEK, neutron; 187, 190*.
- YĖK-İÇKEK YOQ, 202*.
- YID, tesir, tepki; 92, 167, 202*.
- YIDIĞ SASTĖ, koku efekti; yani,
"gaz"; (TTT 1934, s.52!), 202*.
- YIDI-YIPAR, YID-YIPAR, Compton
Tesiri; 92, 95*, 167.
- YIDI YOQINĖA, dağılırarak yok ol-
ma, fragmentasion efekti; 85.
- YIDRUQ QILU, tepki; 202*. [202*.
- YIL-AY, anomalistik yıl; 253, 254*.
- YILAYULI, "supplemental", devri,
kondisional; 20, 60, 185.
- YILTIZ, yıldız; 85.
- YİNAQ, iktidar; 105, 183, 195*.
- YIPAR, "recoil"; 92, 95*, 167, 168.
- YIRĖAW, taviz verme; 82*.
- YİDE, Tatarca cĖtizlik [beceri].
- YİDE UDUŞU KÖLÜNGÜLER, univerzo-
lojik beceri istiapları; 61.
- YİDİNÇSİZ, inkânsız; 253.
- YİĞ, (1) vektor; 50, 60, 119, 121,
185, 211, 232, 244; (2) maksimal;
60; (3) hakiki; 130.

YİĞ ASIĞ, vektoriyel mekanizma;
 YİĞ ED, vektor artikkel; 92. [249.
 YİĞ EDĞÜ, vektorogony; 119.
 YİĞ NOM, vektor NOM; 50.
 YİĞ-ÜSTÜNKİ, vektoriyel-net; 60.
 YİĞ SOĞANÇIĞ, 36.
 YİĞ-YORIĞ, vektor-gradient; 71,
 122, 211.
 YİĞ YÖRÜĞLİ YILAYULI, vektor-
 yöre kondisionlu; 60.
 YİĞ ÖSELİKSİZ BODI-ÇIT, 211.
 YİL, (1) konveksion; 149, 159; (2)
 yel; 187.
 YİLVI, cılbegey; 130*, 204.
 YİLVI TUL, cılbegey atik; 130*.
 YİLVI YAÑ, hususi relativite
 teorisi; 60, 61*.
 YİM, takvim (Mirşan 1965, s.166).
 YİME, (1) takvime göre; (2) şöyle-
 dir ki, 237, 264, 270; (3) buna
 (bu hale, bu hesaba) göre, 168,
 253, 268. AŞU YİME, bundan made,
 YİME QUY-ŞİPQANLIĞ UD [273.
 YIL, ALTINÇ AY, BİR YANI [tak-
 vime göre QUY-ŞİPQAN'lı UD
 YIL, 6. ay, 1. gün], d.ö.1.6.523
 (Mirşan 1985, s.166). [237.
 YİNCİRÜ, kalıtım ["heredity"],
 YİNDEM ARIĞ, dissosiasion; 185*.
 YİNTEM, realite, varlık; konkret;
 54, 130, 236. [nen; 130.
 YİNTEM ARIĞ, varlıktan ötele-
 YİNTİP, halen var olan; 121.
 YİNTSİKMEKSİZ YİĞ MENİ, varlık
 belgesi göstermiyen maksimal
 ebediyet; "maksimal entropy"
 demektir; 60-61.

YİPİN, ipleniş, "lane"; 149, 150*.
 YİR, (1) yer; (2) "terrastry", mad-
 de olarak yer; (3) mahal; 142,
 159, 275, 277.
 YİRÇİ, rehber; 253.
 YİRDİNÇÜ, YİRTİNÇÜ, yercil geli-
 şim, massiv vucut haline gelme;
 yıldız; 54, 56*, 60, 71, 79, 130, 215.
 YİR ÖNLÜĞ YARUQ-YAŞUQ, yer kay-
 naklı YARUQ-YAŞUQ; 142.
 YİR-SUW, terrastrial elektromag-
 netik radiasion; 275*.
 YİRTİNÇÜ YULASI, yercil-gelişim
 yulmaları; 215. Bak: YARUQ-YULA!
 YİR YÜÜZİ, yer yüzü; 237.
 YİSDİM, müşabehet; 25. Bak: İSTİM!
 YİTİ AĞILIĞ NOMLAR, yedi atalet
 (diğer bir deyim le, kütük) ele-
 mentleri; aynı bir KÖDÜĞ'de yer
 alan, ancak valensleri (SİM va-
 lensi sıfır olmak üzere) 1'den
 7'ye kadar değişen elementler;
 (Arat 1965, s.461), s.8, 236*.
 YİTİ ERDİNİLİĞ BİR SIRUQ, 236.
 YİTİ ERDİNİLİĞ YİRLER, 36.
 YİTİ ERDİNİLİĞ İDİGLER, 237.
 YİTİNÇSİZ, emsalsız; 236.
 YİVİK, "arrangement", 269*.
 YOÇAN; 7, 12770544 km; 249, 250*.
 YOĞI, YOĞ, gözlemci; 213, 266.
 YOQ, "annihilation": bir parçacı-
 ın kendi antiparçacığuna rast-
 laması halinde, her iki parçacı-
 ın kitlelerinin enerjiye çev-
 rilmesi; 54, 263.
 YOQ ÇIĞAY BOIQAQ, kitle defekti;
 263, 264*.

- YOQINĠA, fragment; 85. [157, 183. YÜRÜNTEG, con [TEG] -vergent; 78.
- YOL- YARUQ, spektral mertebe; 156, YÜSERÜ, halkalanarak; 243, 244*.
- YORIDIP, infaz ederek; 28. YÜT, emission, YÜDMEK; 243, 244*.
- YORIĠ, 68, 71*, 97, 118, 121, 209, 245. YÜZ, YÜÜZ, (1) topoloji; 83, 84, 167, 168, 183, 198; (2) cüz; 235; (3) yüz (100!); 246, 256; (4) çehre.
- YORIMIŞ, 244. YÜZ QOLTI ET'ÜZ, 100 element çeşidi; 256. [183, 198.
- YÖRÜĠ, yöre; 67, 68*. YÜZLENİP, topolojilenerek; 167, 168,
- YÖRÜN, konveksion; 149, 150*, 160. YÜZ MAXA QALP, 100 sistem QALP'ı; [246.
- YÖRÜN- KÖL, konvektiv konsentra- YÜZ YUUÇAN, 100 ele- [84.
- YÖRÜN-YİPİN, 150*. [sion; 160. YÜZ-YÜZEGÜ, topolji formasionu;
- YULA, yulma; 56, 57*, 168, 215. YX [YAPIRĠAQ XUALAR]; 256.
- YULTUZ, planet; 168. Bak: YILTIZ! zayıf interaksion (veya kuv-
- YUMQI, YUMQIGÜ, integrasion; 59. vet): mutad radioaktiv decay'a
- YUU, yıkanma; 36, 37*. hakim kuvvet, USUN IRAQ QALP,
- YUUÇAN, photon; 36, 37*, 256. TÖZKERİNÇSİZ YİĠ-ÜSTÜNKİ
- YÜDE İLDİNÜ, "intrinsic" (hakiki, BURQAN QUTI.
- içte bulunan) originasion; "hid- Zeeman tesiri, 10, 103.
- rojen" demektir; 10, 11, 75. Zeilik-Gustad, 199.
- YÜGERÜ, tahakkuk, elde olunma, ta- *Yıldız işaretli rakamlar söz-
- hakkuk başlangıcı (yani, yukarısı); 59, 75, 83, 133, 243, 263. lerin "tarif" edildikleri sahi-
- YÜDMEK, emission; 264. feleri gösteriyor.
- YÜGÜRÜ, koşma; 243.
- YÜKÜNÇ, atıf, "reference"; 75.
- YÜKÜNMEK QILALIM, üzerinde dur- alım; 203.
- YÜKÜNMIŞ, matuf; 16.
- YÜKÜNÜRMEK, şükran ederim; 48, 75, 77, 205, 240. [264.
- YÜK-YÜTE, yük emissionu, 243, 244*,
- YÜRÜN, "trajectory", mahrek; 75.
- YÜRÜN ARIG EDGÜ NOMLAR, exten- dogonik trajektor kanunları,
- dogonik trajektor kanunları, mahrekleri extenziv tutan
- (tacillendiren) kanunlar; 75.
- YÜRÜN BULUT, bulut trajektorisi (Arat 1965, s. 282).
- YÜRÜNDEK, dolanım, orbit; 115.

İNGLİZCEDEN PROTOTÜRKÇEYE SÖZLÜK

- abode QALIQ (see KÖK QALIQ).
 absorption İNÇGÜ (see İNÇGE).
 abundant KÖP.
 acceleration, inward Çİ-KİR.
 " of load Çİ-Ü.
 accept, bless ALQAYU.
 accomplish YARATİNGÜ.
 achieve BOLSAW, ÖRİDİW.
 action EB-EDİZ, UŞ, TİGİN, URU.
 action at distance UZAQ URU.
 acute İNÇGE (see İNÇGE İŞ).
 additional time YAŞ.
 additive value ARTUQAÇ.
 adjustment KÜSENÇ.
 advance QAW.
 affine AMRAQ.
 alive TİRİN (see ARIĞ TİRİN).
 alphabet QOŞİNUPULT.
 amplification ÇİĞ.
 angular momentum BASA YANA.
 anharmonic oscillations TEPRET-
 MİŞLER (Arat 1965, p.204).
 annihilate through augmenta-
 tion ARTAYU YOQADTURU.
 annihilation YOQ, YOQINÇA.
 anomalistic year YIL-AY.
 anticipate ÖNDÜNLÜĞ, p.253.
 antiquity ANANTIMADI.
 antimatter YASIMUQ.
 appearance (source, constitu-
 tion) ÖN.
 apprehend (entrance, first per-
 ception) KİRTİGÜNÇ.
 arbitrary TINLIĞ.
 arbitrary extensive property TIN-
 LIĞ UDU BARMAQ.
 arbitrary conservation YAPA TINLIĞ.
 archaic BURUN.
 archaic occurred BURUN ERİMİŞ.
 army SÜ, ÖSÜ.
 arrangement EB, YİVİK.
 article ED.
 aspect KÖRÜM.
 aspective KÖRÜMÜĞ (p.223).
 assembly (commonwealth, empire, so-
 lidarity; waist) BİL.
 assambled compound TÜMEKİN ENEYÜ.
 assets (product; electricity) İY.
 assure ÖTKÜRÜ BİRİW (p.257).
 atom TUYU-YAPA, QOQ.
 atomic number QOLTI SANI, QOQ PA-
 RAMANULAR SANI, QOQ QIÇMAQ SANI.
 attach (theses) TAĞ.
 attachment (bond) TAQI (see TUDUŞ).
 attack AQIN.
 attraction TUYMIŞ.
 attributive ATRUQ.
 augmentative ARTAYU.
 aurora BALIQ.
 balance WAYTURILIG.
 band UMIŞLAR-UL .
 bare (integer) TAZ.
 base (dependency) İLİLİĞ.
 beam QAÇİĞ.

beaming YALTIRIP (p.112).
 beer KÖMEÇ.
 behaviour TELİM.
 belch (electron) KİKİR.
 bended attach BÜK-TAĞ.
 bending of light rays TİZ.
 benefit EDGÜ (see MANÇUŞIRI).
 beta-decay TAZ-WAÇIR.
 binding (synthesis) ABITA.
 binding gravitation (gravitation
 of synthesis) ABITA BURQAN.
 black hole QARA YİR.
 body ÖSÜM.
 bond QAWSATILMIŞ QUWRAG.
 border ÇİK.
 boson (meson) ŞAMAT WİPAŞYAN.
 boundary (environs) YÖRÜĞ (p.60).
 bright ANĞARAQ.
 brilliant state YALTIRIYUR ERDİN.
 calender YİM.
 capacity KÜÇ (see QUT KÜSÜŞLÜĞ
 KÜÇ, QUT QOLUNMAQ KÜÇİ).
 catalysis QO-Ü.
 catalyst USUN QO-Ü.
 catapult ORBU (Codex Cumanicus).
 cation BODI-SATAW.
 causal ÇIN KİRTÜ. ...
 causing İNGİR.
 cavity resonator QIDIĞ.
 cavity of coronal prominences
 SAÇ QIDIĞ.
 central (atavus) formation (e.g.,
 Centre of Galaxy) ATSIZ ERNGEK.
 central (nuclear) group İLİĞ QAN.
 centre (rudiment, origin) İLİĞ.
 centre of galaxy QUT BUYANLAR İ-
 LİĞİ (see QAN ÖĞÜZ, ORDU).

centripetal force ÇAQŞAPIT.
 certain (legal, ruling, ordinate,
 determined, dynamical) ÖKÜŞ.
 charge BOD (see BODI SÖĞÜT).
 charge conjugation ODUN.
 charge conjugation rescript O-
 DUN NISWANI.
 charge excess (that is, ionisa-
 tion charge) BODI-ÇİT.
 charged place BODIMANT ORUN.
 circle (sphere) SOLA.
 circumference QURŞADILU.
 closed shell YABA.
 club (attached atom) TUDUŞ.
 coherence, cohesion KİYE.
 collapse SÖNGÜ QILINÇ. [LUG.
 collective (ceremonious) TOY-
 combination (to fasten with
 hooks) IRGAQ.
 combination (a new condition) ŞI.
 commonwealth (empire) BİL.
 combustional formation YANAR E-
 RNGEK.
 comment (gradient, course) YORİĞ.
 communicative ULATI.
 compact (solid) QADIĞ.
 compound ENEYÜ.
 " , assembled TUMEKİN ENEYÜ.
 compliance (concession) YASMAQ.
 component TİLİĞ, SİZİK.
 Compton effect YIDI-YIPAR.
 concept UMAMAQ, ÖRGÜT.
 concernment TİDMİŞ.
 concrete SI.
 condition TURUŞ (p.92; see ÖD).
 conditional (supplemental) YI-
 LAYULI [opposite: ÇINLAYULI].

conceive UQA-BİLÜ.
 concentration (volumical) KÖL.
 configuration BUSUŞ, OŞGURU.
 conformation OĞLAN.
 conjugation SANSAR.
 consecutive QOŞMIŞ.
 consequence ĖRVİŞ.
 conservation YAPA, SART-AWAXI.
 conserved UTILISIZ. [GEK.
 (it is to) consider SAQINMIŞ KER-
 constants AD-BĖLGÜLER.
 constants of ruling tenets AYI Ö-
 KÜŞ AD-BĖLGÜLER.
 constant spatial energy ANUDARA
 ĖSELİKSİZ TAPIĞ.
 constitution YIŞ, İL-TÖRÜ.
 consul OYULBUÇ.
 consulter OYGUÇI.
 contemporaries UĞANLAR.
 contents AL-ALTAĞ, İÇERMEK.
 continual (assiduous) QANINÇSIZ.
 continuum UZANMAQ.
 continuous variable (phase), ten-
 dency to formation (to occur, to
 exist), instability, psyche KÖNÜL.
 contract (engagement) ANT, ANTILĞAW.
 contract TARIQIW.
 contraction TARNI.
 contradiction TIDIĞ.
 conventional KÖNİ.
 convergent YÜRÜNTEĞ.
 conversion AW, AWA (see AWA LUQIDA
 İŞVARA, AWIŞ TAMU).
 copper TUÇ.
 core SAMAR.
 corporeal (concrete) galaxy ANU-
 ŞAĞAN ORDU.

correlation USUN ÖDÜN.
 corpuscular propelled USADI.
 " " spec-
 trums USADI IDUR YARUQLAR.
 cosmic age ON-YAŞ.
 cosmic manifestation BUYAN.
 cosmic polarisations ON PA-
 RAMITLAR .
 cosmic rays QAÇIĞLAR.
 cosmogesture (novelty, theo-
 ry; influence) YAÑ.
 cosmogony ON-ĖDGÜ.
 cosmos ON.
 cosmosymmetrical gravita-
 tions ONTIN SİNARQI BUR-
 QANLAR.
 cosmoterrestrial places ON
 YİR ORUNLAR.
 cosmoworld OL-ONI.
 covalent bond İL-QAN.
 covetousness (that is BOŞ
 TAŞ YİĞÜ) SAMADI.
 creation TENRİ (see TENRİDEM
 QUT BUYAN, TENRİ OĞLANI).
 creative model TENRİDEM KÖZ.
 crystallin TOP (see TOPULUR
 YARUQ).
 culture (wellwishing, magne-
 tism) İĞ.
 current ÖTÜLİĞ, ÖTÜKİN. [YIŞ.
 current constitution ÖTÜKİN
 current force of the state Ö-
 DİŞİĞ ÖTÜLİĞ KÜÇ.
 curvature (detachment, sepa-
 ration) ADIRILIĞ (p.136)
 (see AÇA ADIRA).
 cycle TAYDU.

- cyclicator (shaper) TAYŞIÇI.
 dark night (suspension, adjournment) QARANGU T'UN.
 decay SUU, YIM; ŞIMNU.
 decay series (decay chain, radioactive series) YANÇA, ŞIMNU SUUSI.
 declarant (decree; diplomatic note, dictio) BUY.
 declaration (to refer) BUYAN, ÖĞİRMEK.
 defective (that is "stable") MÜNLÜG.
 defence QORILMAQ.
 delegate OYİGA-İNİ (AË!).
 delivered (surrendered) UT-ĞURAQ (see UTĞURAQ BİR).
 depart ARIŞ-ARIĞ.
 dependency (base) İLİLİG.
 dependent İLİNİMİŞ (Arat, p.52).
 descent of edge (that is "convection") YÖRÜN (see YÖRÜN-YİPİN).
 designate BĖLGÜRTÜ (p.156, 198).
 design of structure (that is "the Minkowski universe") TOLPI TŪZUN.
 desired KŪSEP (Arat 1965, p.252).
 determination of subjectional direction IN-ITIRA ÇAL.
 develop ÖNÜ (see OLURĞU).
 differential ALTUN, QŞAN. [ZEÇ.
 differential electron ALTUN KŪ-
 differential time QŞAN ÖD.
 differentiation (annulment) QŞANTI-İ QILMAQ.
 diffracted spectrum YARUQ-YAŞUQ.
 dilated ARTUQ.
 dimension ARS.
 dipole İKİLİ-TĖĞİNÇSİZ.
 direction of subjection (that is "positive direction of time") IN-ITIRA.
 dirt KİR (Arat 1965, p.266).
 discrete amount of energy TİP OT.
 disguise (equip) SEVİMEK.
 dismount ALINGADITURĞU.
 dispatched SEVİGLİG.
 dispersion (swing, tremble) capacity (that is "molecule") TİTİR.
 displacement quantum ATIM-OQ.
 disposal ÖZLÜG.
 dispose (consider) SAQINU.
 dissociation YİNDEM ARIĞ.
 distinction ADRA .
 distinguish (to be dimensioned) ARSIQU (see KÖDRÜNÇ).
 disturbance BUZ (also "ice").
 distributive ŪLEMİŞ (Arat 1965, s.238).
 divergence ALQINMAQ, ALQİĞ.
 divergent condition ALQINGŪ ÖD.
 doctor İMÇİ.
 doctor of medicine OTAÇI İMÇİ.
 doctrine ÖĞİS.
 domain, domination SİTİ.
 domination (sovereignty) AT-UR.
 Doppler effect ALQİŞ ALU.
 driven (inductive) İDİ.
 driving (propelling) IDUR (p.62).
 drop (that is "entropy") TAMU.
 dropped TAMDULMIŞ.
 dryness QAQAÇ (p.224).

dweller (content,abode) QALIQ.	emerge (emission) QUDULUŞU.
dynamical TAWRAQ,BOŞGÜTSUZ,ÖKÜŞ,İŞWARA.	emission QUDULUŞU,YÜT,YÜDEMEK,YAĞI.
dynamic momentum (lead,fundamental law of the cosmos,dynamical interaction,dominance,centrality,petal force,nomos) NOM.	emissions of spontaneous radioactive decay YAĞI.
dynasty AT-OĞ.	encompass (universal) ALQU.
early ERTE,ERTÜRÜ (p.221).	endothermic İMİRT.
Earth (place,terrestrial) YİR.	energetic AŞTANIQ (p.279).
east KÜN-TOĞSIQ.	energy TAP.
educate İĞİTÜ,İĞÜ (see İĞ).	" ,kinetic, AŞ.
effect TEKİRİLİĞ (p.230),TİĞME.	" ,potential,QUT QOLUNMAQ KÜÇİ.
effective AŞNUÇA,AŞNUQI.	" ,spatial,TAPIĞ.
efficiency İĞİT (Mir.73,p.29).	engagement ANTILĠĠAW,ANT.
ejection SU (also "water").	enlarge (expanse) İRİNÜ.
equation TEGZİNÇİLİĞ (p.50).	enthalpy (preservation,endurance) TÖZ.
equilibrium,in the state of, TENKERGÜLÜGSÜZ.	entity (heading) ALQ (p.240).
equivalence ENREYÜK.	entropy TAMU (also "hell").
electively (according to proposition) KÖNÜLÇE.	era (condition,relation,time) ÖD.
electric charge e TAQI YİME MİN TAZ ARTUQAÇ [bare integral multiple which decays in- teger].	eshatological (future) KİN,KİNTSÜ.
electromagnetic radiation SUW.	essence (substance,appearance,al- lotment,changeable quantity,civilisation,San.dhatu) OĞUŞ.
electromagnetism İY-İĞ,MANÇUŞIRI.	eternal MĠNGÜ,MĠNİLİĞ (p.243,253).
electron KÜZEÇ,ARANYADAN,BODI-YORİĞ,KİRİR (see "reducer").	Europa QUT-YAQ (Mirşan 1970,p.78).
electrons of the low energy level of atoms ARANYADAN.	even (positive) UTRU.
elegy ÖKÜDİM (Mir.70,p.74).	event (body,merit) EP'ÜZ.
element WAQ,QOĞ,QUM,BULUN.	evident (apparent) YARP,KÖRKLE,BELGÜLÜĞ (p.92,76,273).
elementary particle ER,ÖNLÜG QUM,NOM,TİNLİĞ.	evolution (development) BIŞRINGÜ.
emanation (phase) SUDUR.	evolutionary ejection SUU.
	evolve BIŞİĞ BOLU (p.92).
	exact ÇAQ (Arat 1965,s.92).
	excel KÖYÜRÜ.
	excess ÇİT (see BODI-ÇİT).
	exchange TEGSİNDÜRMEK (p.62).

- exchange of geometry TILGEN TEG-
 SİNDÜRMEK (see NI-IRWAN).
 exhaust QURİĞÜ (see UTILI).
 exhausting UTILI.
 exhibit KÖRKİTÜ (p.28,254).
 exist KİSLEW (see YARADU).
 exothermic ÖRT.
 expansion İRİNÜ (see ARİĞ).
 explanation (instruction) ÖG-
 RETİNGÜ (p.121,261).
 explicit ANUQ.
 extendogonical movement (tra-
 jectory) YÜRÜN ARİĞ-EDGÜ.
 extinction (collapse) ÖÇME.
 extraordinary ARDUQ.
 faculty BARIĞLIĞ.
 fast-drift WAÇIRA.
 fast-drift radio burstes WA-
 ÇIRA TUWAÇA.
 fast radiation YAWUZ ADALAR.
 feature (base, source, consti-
 tution, appearance) ÖN.
 federation BİRİKİ-AT.
 fermion TANMIŞ ÜZÜT.
 field ASIĞ, ÖKÜŞ.
 figure (shape, look) KÖRK.
 filtered SÜZÜK.
 final value (last condition,
 sole of the foot) ADAQ.
 fine structure (that is "plas-
 ma gas") RAÇA.
 fine structure (plasma gas) ari-
 sed through impings of motion
 YAM-A-RAÇA.
 fire ATAS.
 flux AQAS (that is "background
 blackbody radiation").
 folds BÜGÜLER.
 force XUA (see LIN-XUA), to
 force = TULTEKLEW.
 formation ERNGEK, TSUY.
 formation of topology YÜZ YÜ-
 ZEGÜ.
 fortification (fortress) OR.
 fortified place ERİN.
 fraction (quota, multiplica-
 tive) QAT.
 fragment QOPI-ARİĞ.
 fragrant elephant GANDA-XAST.
 frame of reference UMUG-INAG.
 Fraunhofer line BUN ORUN.
 free AĞ (see AĞU).
 free (i.e., inertial) force
 QUWAG (see XUA, i.e., QUA).
 freeze TONŞU.
 frequency QAYTSI, LUĞ.
 functional İŞTİĞ.
 fusion BODIN (see KÖSEMEK).
 gage KÜSÜŞ.
 gage invariance QUT KÜSÜŞ.
 gage of cosmic manifestation
 BUYAN KÜSÜŞ.
 gage transformation KÜSÜŞ-
 LUG TUZUN (Arat 1965, p.208).
 galaxy ORDU, QUT BUYANLAR, AL-
 QU TURLUG TSUY.
 gas YIDI SASİĞ.
 genealogic TAY.
 general ALĞU, AT-ULUQ (ÖBB).
 genesis UTUŞ (see BÜTİ).
 genuineal ÇINLAYULI.
 geodesic SEÇÜ.
 geomagnetic field of the Earth
 ÇİM-BUD WİP.

geometry TILGEN.	[DIRU.	engagement (that is "mass de-
(to) give the stability YAWAL-		fect") ANTIRNI.
Glorious Women (that is "Queen") ÖGÜK QATUN.		[LAR.
goal ANQARU.		hard relativities QADGU NIZWAN-
(to) go back to primeval		haze MUN.
state ÜSLÜNÇÜ.		heading ALQ.
god TENRİ, SİZ, İÇÜM APAM, APA,		[p.60).
UB-OZ, SORİĞ UÇI, UÇI AT.		herald ÖGÜY ERİS AT (Mir.1973,
gold ALTUN.	[QOLULAW.	hereditament BUWIN.
gonical manipulation EDGÜTİ		heredity İNÇSİREDGÜ.
gonical reduction KÜZ-EDGÜ.		hinterland BİLTİR.
gony EDGÜ.	[RİĞ.	history TURURI, BOL-BOL.
gradient (comment, course) YO-		hitherto (till then) MUNTADA
grain ("gena", "genero") EGİN.		BASAQI (p.254).
granulation SWA.		holded (threaded) BASGUQLUG.
gravitation BURQAN, ASİĞ, AT-ASİĞ.		holomorphic TÜÜ-EVİNİ.
gravitational collapse ABAMU.		homeomorphism (topological
" field (mechanics,	YAPIRGAQ.	mapping) ÇEÇEK.
machinary) ASİĞ.		homogen AMRILIP TOLU TURU.
gravitational wave TUYMAQ BİLİĞ.		hooks of conservation (leaf)
gravitation of luminosity (that		ice (disturbance) BUZ.
is "freefall collapse") LU-		ideal ESÜ-ERE.
ŞANTA BURQAN (i.e., YAGISIZIN		ideal form ARXANT.
BURQAN, p.46).	[BURQAN.	(to be) identic AMRILU.
gravitation of synthesis ABITA		identic noticed (i.e., idea-
gravitational collapse ABAMU.		lized)(that is "isotropic")
gravity (weight) AĞIR.		AMR-ANÇİĞ.
groove (furrow) YIRĞAW.		identification ÖG-KÖNÜL.
grossness (coarse, size) İR.		image İSİLGÜ (see İSTİM TUTÇI
group QAN (see QARASA).		EDGÜ YILTIZ İSİLGÜ).
group of times UĞANLAR QANI.		imitating QARAQ (p.76).
guard (post, item) SAQA.		impellent ESRİNGÜ.
guide YİRÇİ.		imping YAM.
hair (corona) SAÇ.		impossible (unfeasible) ERDGÜSÜZ.
half-life KÜN-ORTU.		imprint BİTİMEK (p.116).
hard (solid) QATIĞ.		impulse İT.
		inauguration AÇİĞ (see AÇQIZ).

in authority (power) of ASRA.
 (through) increase (elonga-
 tion) ARTAYU (see ARTAYU
 YOQADTURU).
 independence ĖRKSĖNMEK (see
 ĖLĖNMEKSĖZ).
 index (factor) KĖRSEK.
 indifferent QORQINĖSIZ.
 indivergent ALQINĖSIZ.
 individual BĖR-BĖRTĖG.
 induction ĖDĖŞ.
 inductive (drived) ĖDĖ, ĖDĖGLĖG.
 inductive (i.e., electrically
 charged) condenser ĖDEN.
 inductive magnetism ĖDĖ-ĖGE.
 inductive scattering ĖDĖ SA-
 ĖILMAQ.
 indulgent AYANĖAN.
 inertia AĞILIQ.
 inertial (or free) force QUWAĞ.
 influential (progressive) ĖNĖN-
 instable MĖNSĖZ, ŞAMAT. [ĖĖG.
 instruction ĖGRETĖNGĖ.
 integer TAZ.
 integration YUMQĖGĖ, YUMQĖ, SĖZ.
 interaction TUYUNMAQ.
 interstellar gas and dust XUA-
 ĖEĖEK, KĖK QALIQ.
 intervalence (valence) TATĖG.
 intrinsic integer values of se-
 paration (i.e., decay and trans-
 formation of particles) BUDĖIL
 (that is "outward transfer of
 angular momentum and of matter").
 intrinsic origination (that is "
 "hydrogen") YĖDE ĖLDĖNĖ (see
 TĖPĖTE ĖLTĖNĖ).
 invariance (storage) (that is
 "unchanging form") QUT.
 (to be) invariant QUTRULMAQ.
 invocation (manifestation) ĖN.
 invocatory ĖNLĖG (p.241).
 inward acceleration ĖĖ-KĖR.
 ion KĖDEN.
 Ionian ĖG-AT OĞGUR (ĖBB).
 ionisation charge (charge excess)
 BODĖ ĖĖT.
 ionosphere KĖRSĖZ-TĖNĖĖSĖZ YĖR.
 iron TĖMĖR.
 isolated YAWLAQ.
 isotope TUDA. [ANĖĖG.
 isotropic (identical noticed) AMR-
 interference KĖRTĖ.
 in the condition of ĖDVĖ.
 iron peak TĖMĖR BĖRĖKE .
 it is BOLTIN (p.92).
 jealous KĖNĖĖK.
 jet YAĞMUR.
 junior KĖĖĖK (see ULĖG).
 kama (i.e., law of individua-
 tion) BAR-KĖL, KĖĖĖ-BARI.
 kinetic energy AŞ (i.e., streng-
 thening), TUTA YĖĖĖ AŞ, TAPĖĖ-
 NI TUTA-UTMĖŞLAR (p.232).
 knowledge BĖĖĖG (see ADRA TU-
 YĖGLĖ BĖĖĖG; ADRA TĖĖME BĖĖĖG).
 labile QORQINĖ. [PĖN.
 lane YĖPĖN, YĖP. (see YĖRĖN-YĖ-
 laser (and maser) ĖNĖKE KĖ-
 YE SUW QĖDĖĖGĖ (see DĖYAN).
 laser beam DĖYAN, ĖNĖKE
 KĖYE SUW.
 law TĖRĖ, NOM.
 law of recession ARĖĖ NOM.

law of self-perpetuating inter-
 valence (or compensation) SO-
 ĞANÇIĞ TATILIĞ NOM (A., p. XIX).
 later (future, eschatological)
 KÜN.
 leader of the state ÖDİS UÇI.
 leading to...UDUZTAÇI.
 legal, see "certain".
 level (high) İDİZ.
 life TİRİĞ (p. 122).
 life-protecting defence mecha-
 nism BĖRK.
 light KÜN.
 light pressure KÜN ÇOĞI.
 light ray QAÇIĞ.
 localized ADIĞSIZLI.
 locus morphy ĖV-BARQ.
 lonely AĞLAQ.
 long-standing UZADI.
 lord BĖG.
 love AM.
 luminous, luminosity LUŞANTA.
 lump BÖG. [field.
 machinery ASIĞ (gravitational
 macroscopic-deep KÜN-TĖRİN.
 " divergence KÜN-
 ALQIĞ.
 magnetism (wellwishing, cul-
 ture) İĞ.
 mahayana TAYŞIN (p. 127).
 man KİŞİ.
 majesty AT-UŞ.
 major ÖNRE ETÜLİS BĖG.
 major-general ÖNRE BİNA BAŞI.
 manifold LIN-XUA, QATUN.
 (to) manipulate QOLURSEN BİR-
 GELİ (p. 53), QOLULAMAQ.
 manifestation BUYAN.
 manipulation QOLUNÇ.
 " of cosmic inva-
 riances ON QUT QOLUNÇ.
 mark (letter) TAMĞA.
 mass ÖSELİK, AĞIR AYIĞ QILINÇ.
 mass defect ĖĞSÜMİŞ BUYAN, YOQ
 ÇIĞAY.
 massive star TÖZÜN YILTIZ.
 maximal entropy YİNTSİKMEKSİZ
 YİĞ MENİ.
 medical treatment İM.
 medicament OT-YEM (M. 1978, p. 116).
 medium (intermediate, intermedi-
 ator) ARA. [ARA
 medium of inertial force QUWAĞ
 mechanics (gravitational field,
 machinery) ASIĞ.
 Mercury (separation, nation) BUD.
 metabolic ADINÇIĞ.
 metabolism ADINLAR.
 metabolic machinery ADINLARVIN
 ASIĞI.
 medicine-man OTAÇI, OTAÇIQ.
 message OYIĞ (Mirşan 1985, p. 73).
 messenger OYIĞIN BAŞI.
 Minkowski universe TOLPI TŪZŪN.
 modal qualification UNA-ANI.
 model KÖZ.
 molecule TİTİR.
 momentum OM (see BASA YANA).
 monochromatic İKİSİZ.
 morphy ĖV.
 motive (impellent) IDUQ.
 motive invariance IDUQ QUT.
 motive origin IDUQ QAN (p. 257).
 moving charge (victory) OD.

multiple MİN (see ARTUQAÇ).
 mutation ENİNİNİÇ.
 myriad (10,000) TUMEN.
 namely (viz) ERİNÇ.
 (very) narrow İNÇKE (p.111).
 nation BUD.
 nature TURUM-ARA.
 natures-modes (natural disposition, creation, world) ACUN.
 nebula BULIT.
 negative (odd) TETRÜ.
 neutral ALASIZ.
 neutron YEK-İÇKEK.
 " capture QAO-ÇAO.
 " star ADAQ SOŇI.
 new YAŇA.
 new vector potentials UTMİŞLAR.
 noble element SİM, KİRTGÜNÇ.
 non-modulate ÜLGÜLEŇSİZ. [SUN.
 non-radioactive state ADASIZ U-
 notary BARIQ İTĞÜÇİ.
 note BUY.
 notification OY-BARITU.
 novation KĒLĒ-BARI, BAR-KĒL.
 now AMTI.
 nuclear energy QUT-KÜSÜŞLÜG
 KÜÇ (p.255!).
 nuclear fusion QUTLUĞ BODIN.
 " group İLİG QAN.
 nucleon NAGARÇUNI, YEK.
 nucleon form factor SAMANTA.
 nucleus TAŞ, TÜŞ.
 nucleus of absorbtion İNÇİP TAŞ.
 null (null-ordered) TAŇ.
 object TUDMAQ (see TAPIĞ).
 objective TUDÇI, BARIQİĞ.
 obliged QAĞIL.

obligation BAĞ.
 observable quantity ÖVKE.
 observer YOĞI.
 obtain (realisation, activation)
 YÜGERÜ.
 odd (negative) TETRÜ.
 officer OD-UŞURU.
 official İİŞİ.
 old QARI (Arat 1965, p.248, 274).
 operation İŞ.
 orbit YÜRÜNDEK.
 organ ÖRGÜN.
 organized bio-anabolic compo-
 unds (design of structure,
 Minkowski universe) TOLPI-TÜ-
 ZÜN (see TOLPI-TUZÜN UĞAN ARSI).
 origin İLKEY (see QAN).
 origination İLDİNU, İLTİNU. [283].
 oscillate TEPREW, TEPREŞÜ (p.87,
 outflow (shed, cast) TUL.
 outward transfer of angular mo-
 mentum and of matter BUDĞIL.
 ovary (to be stretched tight) QAS.
 ovātiō ÖVKE.
 overflow TAŞU (p.92). [138.
 owner (possessor, Cause) ÖGE (p.
 paradise ARDUQ MENİLİG YİRTİN-
 ÇÜ (p.59).
 parity QALP.
 particle (element) QOĞ. [SAR.
 " conjugation USUN SAN-
 particles of genesis UTMİŞLAR.
 " of charge conjugation
 (see "new vector potentials").
 particles of interaction (that
 is "subatomic particles") TU-
 YUNMIŞLAR.

path YOL.
 peace İNİNÇ.
 penetrating ÇOĞURT.
 perceive ÖDKÜNÜP ALU (p.174).
 percentage (from all) NAYUT.
 perception (intelligence) AÑ.
 perfect veriflicated ĖDGÜN
 BARMİŞ (p.221).
 period AY,AYA,AYAĞU. [LEW.
 periodic recollection AYAW-KÜ-
 " state AYATAQI ĖRDİN.
 " system of nucleons
 AYAGÜLÜĞ NAGARÇUNI BAQŞI
 (see MAXA ŞAR-WAQLAR).
 permanence (protection) BAQA.
 permanent QURUGSUZ,QAL,ÜRLÜK-
 LÜG (p.257).
 permanent expression QAL TİLVE.
 persistive (preservative) TÖZLÜG.
 phase,see "continuous variable".
 phenomenon QUWRAG.
 " of angular spin BUR-
 SAÑ QUWRAG.
 philosophy (faculty of think) ÖG.
 photochemical KÜN BADĖGALI.
 photo-effect KÜN TEKİRİLİĞ.
 photon YALTRIYUR ĖRDİN (p.237).
 physical BOLMAQTAQI.
 " property BOLMAQTAQI
 BARTAGÇAN.
 physics WAZIR,BOLMAQTA.
 place of creation TENRİ YİRİ.
 planet YULTUZ,MUNÇUQ.
 planetary disk WASIR.
 Planet Venus ANĖARAQ,BARŞ,LUU.
 plasma gas RAÇA.
 poison (antimatter) AĞU.

polarized orientations PA-
 RAMIT (see ALTI PARAMIT).
 polarization PARAMANU.
 population ULUŞ.
 positive (even) UTRI.
 possessive ALP (see UĞAN ALP).
 possibility ĖRDĞÜ.
 potenciality ÇOĞ.
 potency (elementary particle)
 YİNAQ (see KİDİN YİNAQ).
 potential energy QUT QOLUNMAQ
 KÜÇİ (see BULUN YİNAQ).
 power QUA (XUA) (see KÜÇ).
 praise ÖGDİ (p.51).
 precedences ÖNİLER (p.51).
 precedent (to set an example)
 ĖS-ÖNİĞ (YT).
 preceding ÖNDÜNKİ (p.277).
 precession of manipulation
 QOLDI,QOLTI.
 Pre-Egypt OT-ÖĞ.
 preliminary ÖNİ-ÖNİ.
 present TURQARU.
 preservation,see "enthalpy".
 pressure BASUDÇILIĞ,BASA TUTU.
 previous existence ĖRTİRÜ KİSİ.
 previous state (element) ÖNİ.
 prevalent AT-ÖNİRA.
 primary procedure QIZ.
 primordial top (that is "hyd-
 rogen") TÖPİTE İLTİNÜ [to
 originate in the top].
 primordium İLTİNMIŞ.
 principle TİL-KÖNÜL,ŞİR.
 principle of inordinate events
 (that is "the uncertainty
 principle") BADIL-ÖKÜŞ ĖT'ÜZ

TIL-KÖNÜL.
 principle of synchrotron BADI-
 RA ŞIRI.
 privilege (step,name) AD.
 privilege-boundary AD-YÖRÜG.
 procedure TUTÇI.
 process EMGETGÜ,BARTUQ,ADIN.
 professor (protector of a the-
 sis) BAQŞI.
 progress (success) ON.
 prominence (distinguishment)
 KÖDRÜNÇ (see ARSIQU).
 propagation (ocean) TALUY.
 property BARTAĞÇAN,BARMAQ.
 prosperity (prosperous) ÖRK.
 prosthetic SUMIR TAG,SUMIR.
 protector (system,defender,
 professor) BAQŞI.
 proto- QODI.
 protogalaxies ULUNÇİĞ ACUNLAR.
 proton BAWAGIR (see BODI SATAW).
 prototype QODI-ÖZÜ.
 prove KİM-QAYU. [BİLİĞ.
 provisory science QURUG BİGE-
 psychology KÖNÜL-BİLİĞ.
 pulsation TAQŞUT.
 pure ARGU.
 purpose (precaution,circum-
 stance) SAQINÇ.
 push (potentiality) ÇOĞ.
 prove TANUQLAW (Arat 1965,p.
 156),KİM-QAYU.
 qualify (quality) ADRUQ,TUDRUĞ.
 quantum OQO,OQ.
 quark IDUQ NOM.
 quasi İSTİM.
 quasi-stellar sources İSTİM TUT-

ÇI EDGÜ YILTIZ İŞİLGÜ.
 qualification KEZİĞ (p.46).
 Queen ÖGİM İL-BİLGE QATUN,İL-
 BİLGE QATUN QAÇAN,ÖGİM QATUN.
 quota (fold,level,row,order,
 layer) QAT (see QAT-QAT).
 quotient QATÇİĞ (p.54).
 radiation (radio-,radiant ener-
 gy,transmission) ADA.
 radiation era A.
 radio,radio emission YAÑQU (see
 TUWAÇA,ADA,WAÇRAZAN).
 radioactive conversion SUUSI.
 " organ WAÇRAZAN ÖR-
 " series [GÜN.
 (decay series,decay chain)
 YAÑÇA (see ŞIMNU SUUSI).
 radio bursts TUWAÇA.
 radioisotope ADA-TUDA.
 radio-origin (that is "the nuc-
 leus of galaxy") ADA-QAÑ.
 radioplace (sorse) ADALIĞ ORUN.
 radio-spectrum YAÑQIP BİRMEK-
 LİĞ YARUQ.
 ray QAÇİĞ.
 reach TEGINÜ.
 reality (actual fact) BARIQ.
 realization YÜGERÜ.
 reality (real,concrete,veri-
 fied) YİNDEM,YİNTEM.
 realized (verified) BARMİŞ.
 recession (recessive) ARIĞ.
 recessional alive ARIĞ TİRİN.
 recoil YID (see YIDI-YIPAR).
 recollection KÜLEW.
 recombination TAY-PAY LIN-ŞI.
 red shift ARA OQ,INARU KEMİŞÜ,

YARUQ YULA.
 reducer (that is "the elec-
 tron of linkage, i.e., İL
 QAN") KÜZEÇ (see ARANYADAN).
 reduction KÜZ, KEMİŞÜ.
 refer (declaration) ÖĞİRMEK.
 reference UMUĞ.
 request ÖTİNÜ.
 relative ALQATMIŞ, ALQINGÜ.
 " time (condition) AL-
 QINGÜ ÖD.
 relativistic effect ARSLAN.
 " symmetrical SI-
 NAR (see ALQUTIN S., QOPTIN
 S., ONTIN S., TOLPTIN S.).
 relativity NI-IZWAN (NIZWAN).
 " of isotropy AM-
 RANMAQ NIZWANI.
 relativity of ovatio ÖVKE NI-
 IZWANI.
 released AĞ, AĞLANÇIĞ.
 released conjugation AĞLAN-
 ÇIĞ SANSAR.
 released energy BUDĞIL (in-
 trinsic integer values of
 separation).
 relief KÖPİRDÜ.
 religion (belief; soul) İSİZ,
 İSİĞ (p.59; M.1978, p.100), İS.
 remain (to settle) TURULU.
 remembrance AN.
 remove ARIYU-KİTÜ (p.136).
 renew (renewal) YAŃGARINÇ,
 OŃARU.
 represent BÜDÜRGÜ (p.249), BÜ-
 DÜRÜ İTÜ (p.105), BÜTGÜ (p.92).
 representant ALT.

representant (differentiable) ma-
 nifold ALTUNLIĞ LIN-XUA.
 representative İNİLİ, ÖGİL, ALTUN;
 (see İNİLİ YALWARU, ALTUN YARUQ).
 repulsion ADQAĞ, ADQANĞU.
 repulsive ("zurückschlagend") TÖS-
 KEKİÇ.
 repulsive (repeller) group (that
 is "nucleus of galaxy") QAĞAN
 QAN.
 reputation (step, privilege) AD.
 resistance TÖZKERİNÇ, QADIR.
 resistant isolated QADIR
 YAWLAQ.
 resonance-absorption AĞTINU-İNE.
 result WARUQ (p.292), MĖN, ĖRVİŞ
 (see ÜSKİNTE).
 rest-mass YALANUQ.
 reversible parity NIRWI-QALP.
 reversing layer QULLAÇÇA.
 reversion NI-IRWAN, NIRWAN.
 reversion (determination) of
 time IN-ITIRA ÇAL.
 rifle SIRÇQA.
 rip SÖGÜ (see SÖGÜT, BODI SÖGÜT,
 SÖGÜT XUA; p.46, 111, 193, 205).
 ripe (developed by evolution)
 BIŞIĞ (see BIŞINĞU).
 rising (ascending) ÖRLETİLİP.
 river of origin (that is "the
 nucleus of Galaxy") QAN ÖGÜZ
 (see "radio-origin").
 rod ÇIBIK (see SIRUQ, BUDIQ).
 rotation (moon, expression) AY.
 rudiment (origin, base, centre)
 İLİĞ (see ODINMIŞLARIN İLİĞİ).
 rule (to administer) ÖKLİDÜ.

ruling black ÖKÜŞ QARA.
 run YÜGÜRÜ. [52.
 sapiens OY-TOĞŞIQ (M.1985,p.
 satellite YANINÇ.
 scattering SAÇILMAQ.
 scholar BİLGİN.
 science BİLGE-BİLİĞ.
 science fiction BİLİGSİZ BİLİĞ.
 scoop (evolutionary ejection)
 SUU. [see AZMIŞLAR.
 secondary rays İKİNTİ ADALAR.
 seed (grain) URUG.
 seigniorial ULUG.
 self-perpetuating SOĞANÇIĞ.
 self-preservation ÖZ-TÖZİ.
 separation (nation, Mercury) BUD.
 shape (build) TURĞURU, EVİRMEK
 (see KÜŞÜŞ TURĞURU, ÖNARU EVİ-
 RÜ, TİLGİN EVİRMEK).
 shrink TARIQU.
 signal QIÇMAQ.
 silver KÜMÜŞ.
 singe (scorch) ÜT (see ÜT-KIYE).
 single TAQ.
 singular BİRTEMLİĞ.
 sky ASQAN, ASPAN.
 slow neutron capture QAO-ÇAO.
 soil (ground) TOPRAQ.
 solar wind ULUG YİL.
 solid (hard, compact) QATIĞ, QADIĞ.
 soul İS.
 source ÖN (see "feature").
 south KÜN-ORTASI.
 space KÖLÜNGÜ (p.46), OS.
 space-time OS-UG.
 space inversion OSUP.
 spatial energy (moving object;

foundling) TAPIĞ.
 special theory YİLVİ YAN.
 spectral diffraction (that is
 "electromagnetic wave") YAŞUQ.
 spectrum YARUQ.
 specific İVİP, ÖZÜG.
 specific-lier (that is "rest
 mass") ÖZÜG YATIĞ.
 sphere MANÇAL.
 spicules TÖPÜN.
 spin SAŇ, BURSAŇ (angular spin).
 "spin-flip" transition AYAYU
 SAQINMAQ ÖMEK.
 splash ÇEÇEK.
 spontan revolution (decay)
 ŞIMNU.
 spurious AZMIŞ.
 start off İÇANĞU.
 standing AYAGLIĞ.
 " spatial energy AYAĞ
 TAPIĞ.
 star YILTIZ.
 state ĖRDİN; ÖDÜS.
 statical BOŞĞUTLUĞ.
 statics BOOŞ, BOŞ.
 statistics BURQ-ŞARQ.
 status (city) BOLIQ.
 steady YALINLIĞ (see OT YALIN,
 ÖRT YALIN, YALINLIĞ ÇOĞLUĞ,
 ĖRDİNİ YALINLIĞ).
 steep (i.e., high) energy level
 of atoms TİKİM.
 stellar light KÜN.
 stimulative AYIĞ.
 stock (clump) KÖDÜG.
 stranger YAD. [ASIĞ.
 strong interaction QOÇUM ÖKÜŞ

structure (order, arrangement)

TÜZÜN (see TOLPI-TÜZÜN).

subatomic particles TUYUNMIŞ-LAR . [p.32].

subjection İNDİQTİW (Mirşan 73, subordinate AZ. [WAN.

subordinate relativity AZ NİZ-substance (see "essence) OĞUŞ.

substantial energy (temperature) OT (also "hot").

sub-terrestry YİR- SUB (see YİR-SUW) (Mirşan 1985, p.162).

substantiation YALWARU.

successive QAT-QAT.

sufferance (pain, torture, process) ĖMGEK.

super (seigniorial) ULUG.

" capacity ULUG KÜÇ.

superior BUG, ANUDARA.

supernova YARUTDAÇI (p.109).

super space ULUG KÖLÜNGÜ).

supplemental (conditional) YI-LAYULI.

support TAYAĞ (p.92).

suppose (imagine) ÖYÜ.

surname ASRA AT (Arat 65, p.282).

symmetrical, see "relativistic symmetrical" (i.e., SİNAR).

(see TOLPTIN SİNAR, TAŞTIN SİNAR, ALQUTIN SİNAR).

synchrotron BADIRA.

system ĖRMEK, XA (see AĞIZ A-RİĞİN ĖRMEK).

talentless UĞLUĞSUZ.

tangent TĖGRİK.

team (set) QARASA.

temporary ÜRLÜKSÜZ.

tenet AYI.

tensive İĞ (M.1985, p.163).

tensor I-İĞAÇ. [TİŇQÜ.

terrestrial development YİR-

terrestry (earth, place) YİR.

that means ATIN YİME.

theory (gesture, novelty, effect) YAN.

they are SAYU (p.222).

this MUNA (p.121).

threaded BASIDIILMIŞ.

thus AMPI, ANÇULAYU OQ.

tighten QAS.

time QAÇAN, ÖD, UĞAN.

time-dimension UĞAN ARŞI.

time inversion İN-İTİRA ÇAL.

tissue ÇİÇE.

to BİRGELİ (p.53, 257).

together BİRLE.

topology (part, zone; face; hundred) YÜZ, YÜÜZ.

total ŞAR (see ALQU).

trace KİDİN.

training WAYNIQI.

trajectory YÜRÜN.

transfer KÖTÜĞ (p.92).

transformation UZ.

transition OZĞU, AŞUQI.

transitional (activated) motion ÖDLEYÜR.

transitive ÖTRÜ.

transmission, see "radiation".

transplantation (gem) ÖRDÜK.

trapped region SUW TOLU.

treatment, see "sufferance".

tremble TİTRÜ.

true (real, genuine) ÇIN, ÇINSU

(see ÇINTAMAN).
 tumble ABINGÜ.
 type ÖZÜ (p.249).
 uncertainty principle (prin-
 ciple of indeterminancy)
 BADIL-ÖKÜŞ ET'ÜZ TİL-KÖNÜL.
 unchangeable (balanced) TEPRET-
 GÜLÜSÜZ (p.225).
 universal time (era) ALQU ÖD.
 universal strategy UD.
 universe ALQU,UDUM. [BAR.
 universology (cosmology) UDUM-
 unpatterned ÜLGÜSÜZ.
 unstable MÜNEGÜSÜZ.
 vacuum (oneness of the uni-
 verse) BİR.
 Van Allen Belts ALAYA WİT-YAN.
 vanish ÖÇEYÜ (see p.223).
 vast KİN-TERİN.
 vector (vectorial,maximal) YİĞ.
 vector article YİĞ ED.
 vector-gradient YİĞ-YORİĞ.
 vectorial-net YİĞ-ÜSTÜNKİ.
 verified BARMİŞ.
 verify ÖTKÜRMEK (p.62).
 vertical TİKVİ. [cule").
 (to) vibrate TİTRÜ (see "mole-
 vibrative care (that is "vib-
 ration") TİTRÜ BAQA (p.75).
 victory (moving charge) OD.
 violation YASUQ.
 violent activity (unwrap,un-
 fold;freedom) ABI-PIRAY.
 virtue ERİŞ.
 water SUB (see SU,SUW).
 wave TÛTÛN.
 wavelength TÛTSÜK.

weak interaction USUN IRAQ QALP,
 ÇOÇUM ÖKÜŞ ASIĞ,TÖZKERİNÇSİZ
 YİĞ-ÜSTÜNKİ BURQAN QUTI.
 weight AĞIR.
 well (indeed,hence;break off)
 QOP (see "fragment").
 wind YİL.
 wish TİLEMEK (p.92).
 without apply KİREŞİZ.
 " beginning BAŞLAĞSIZ.
 " defence QORILMAQSIZ.
 " divergation ALQINMAQSIZ.
 " any exeption BİR QALISIZ.
 writing (clause) BİTİĞ.
 year AY (Mirşan 1970,p.99).
 " ,anomalistic,YIL-AY.
 " ,cosmic,ON-YAŞ.
 " ,conditional (supplemen-
 tal),YIL.
 Your Highness (that is "God") SİZ.
 zero (null-ordered) TAN.
 zero-phonon geodesic (that is
 "null-geodesic") SEÇE TAN-
 LANÇİĞ.

Prototurkish Sounds

A	I	R
B	İ,İ	S
C	Q,K,X	Ş
Ç	L	T
D	M	U
Ė,Ė	N	Ü
F	O	W,V
G	Ö	Y
Ğ	P	Z

